Raftul Denisei

Mo Yan

Baladele usturoiului din Paradis

roman

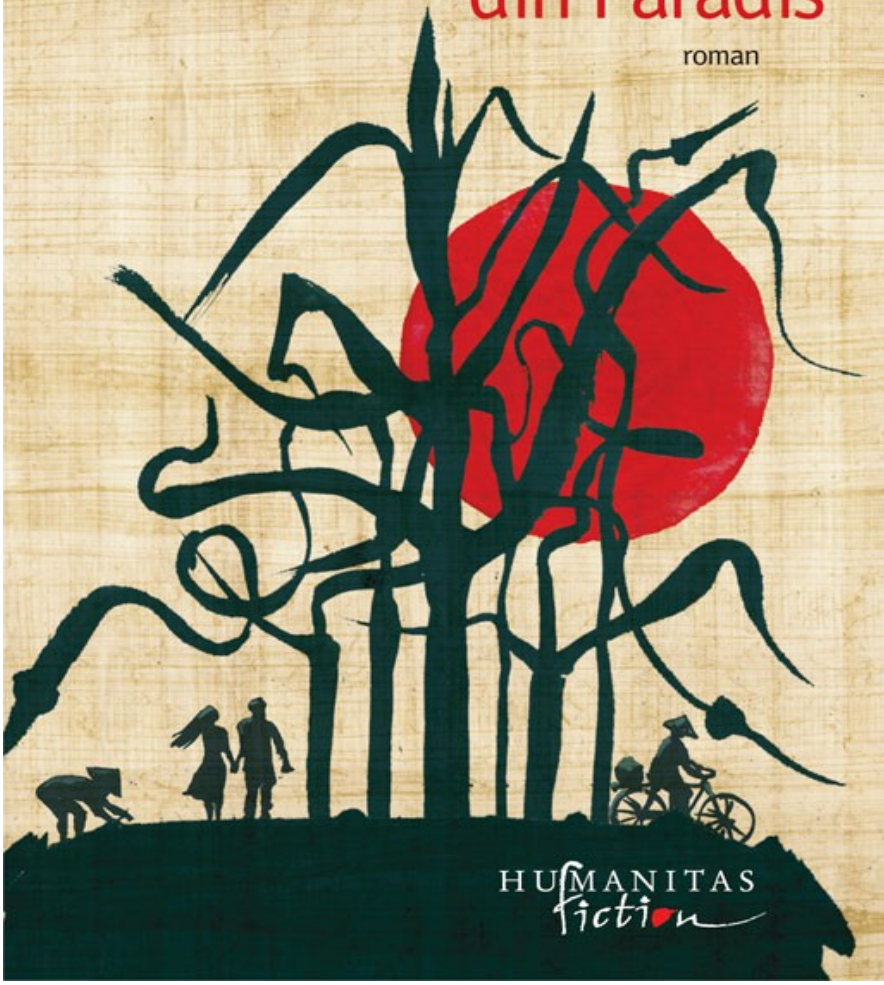

HUMANITAS fiction

MO YAN

Baladele usturoiului din Paradis

Traducere din chineză şi note de LUMINIŢA BĂLAN

HUMANITAS FICTION

Întru apărarea demnităţii romanului de mari dimensiuni
(În loc de prefaţă)

În urmă cu vreo doi ani, când s-a publicat volumul Romanul – pagini alese, am fost solicitat să scriu câteva cuvinte şi, cum n-am putut refuza, am spus atunci cu multă convingere: „Lungimea, densitatea şi dificultatea reprezintă mărcile romanului. Totodată, ele conferă demnitate acestui gen literar”.

Aşa-numita lungime fireşte că se referă la întinderea romanului. Dacă nu are peste două sute de mii de cuvinte, un roman pare să fie lipsit de demnitatea ce i se cuvine. Exact cum se întâmplă şi cu leopardul – chiar dacă e agil şi iute, pentru că are o conformaţie fizică nu tocmai grozavă, cu greu ar putea deveni regele animalelor. Desigur că ştiu multe romane nu foarte întinse care au forţă artistică şi sunt mai valoroase decât unele romane greoaie. La fel, ştiu multe romane mai scurte care deja au devenit lucrări clasice, pentru că frumuseţea aceea grandioasă, asemenea Fluviului Albastru, nu ţine de lungimea scriiturii. Romanul trebuie să fie lung, căci altminteri cum mai poate fi el socotit roman? Dar nu-i deloc uşor să scrii aşa ceva. Ne-am obişnuit să auzim adeseori apelul de a scrie romane scurte. Totuşi, eu adresez aici un alt apel: „Romanul să fie de mare întindere!” Evident că aceasta nu înseamnă să fie o acumulare de evenimente şi cuvinte, ci înseamnă ca tu, în postura de scriitor, să ai sufletul copleşit de sentimentul măreţiei, să fii capabil să împlineşti o construcţie artistică grandioasă. Arhitecţii care pot clădi grădinile rafinate din zona de sud, care pot ridica pavilioane delicate pe vârful colinelor artificiale desigur că sunt absolut remarcabili, însă probabil că, puşi în situaţia de a înălţa o construcţie precum Palatul Imperial sau Pagoda de Aur, s-ar dovedi cu totul neputincioşi. Mai mult, n-ar fi nicicum capabili de proiecte uriaşe asemenea Marelui Zid.

La fel se întâmplă şi la război – unii se disting drept buni conducători de trupă, dar, dacă le dai pe mână o armată întreaga, provoacă un haos de nedescris. Generalul îşi are priceperea lui de general, mareşalul îşi are priceperea lui de mareşal, însă în cele mai multe situaţii priceperea de mareşal nu s-a clădit pas cu pas, de la nivelul de trupă, ci a existat pur şi simplu. Fără îndoială că nu-l putem asemăna pe cel ce scrie un roman cu mareşalul şi pe cel ce scrie o nuvelă cu generalul. Sunt conştient că am apelat la o comparaţie cam nepotrivită, vă rog să mă iertaţi.

Un romancier foarte bun nu trebuie neapărat să parcurgă traseul de la scrierea nuvelei la scrierea unui roman de dimensiuni medii pentru a ajunge apoi să scrie un roman de mari dimensiuni, chiar dacă mulţi scriitori, între care mă includ şi pe mine însumi, urmează acest drum. Numeroşi scriitori au realizat de la bun început romane uriaşe, aşa cum s-a întâmplat cu Cao Xueqin sau Luo Guanzhong. După părerea mea, fundamental pentru un asemenea scriitor este să aibă „suflet de romancier". Aceasta înseamnă ca sufletul lui să îmbrăţişeze marile văi, marile lanţuri muntoase, marile energii. Trebuie să încapă acolo o forţă nestăvilită, o cuprindere fără margini. Cel pe care îl numim scriitor de mare succes este cel care izbuteşte să adune în sufletul lui toate acestea. Marea tristeţe, marea compasiune, marea ambiţie, marele spirit nărăvaş, marea conştiinţă care dezvăluie tot – acestea sunt conotaţiile „sufletului de romancier".

Despre marea tristeţe, despre marea ambiţie, despre marele spirit, despre marea conştiinţă nu-i cazul să discut prea mult aici. Aş vrea doar să spun câteva lucruri despre „marea compasiune". În ultimii ani, „starea de compasiune" a devenit o formulă la modă, aşa cum era acum ceva vreme expresia „nostalgia ultimă". Fireşte că şi eu ştiu că a avea compasiune este de bine, însă noi nu avem nevoie de starea aceea în care, după ce tocmai ai terminat de mâncat un pui de porumbel prăjit, te duci degrabă să îngrijeşti aripa rănită a unui porumbel; nu avem nevoie nici de starea aceea de compasiune stereotipă, emoţionantă, pe care o întâlneşti în filmele sovietice cu război sau în producţiile de la Hollywod; nu avem nevoie nici de genul acela de compasiune pe care o arată întreaga societate când revarsă iubire asupra unui urs panda bolnav, fără să-i pese însă de nenumăraţii oameni care, săraci fiind, îşi aşteaptă moartea acasă. Compasiunea nu înseamnă doar că în faţa suferinţei îţi păstrezi inima bună şi o stare de superioritate; compasiunea nu înseamnă că am văzut sânge şi imediat mă ia cu ameţeală sau strig în gura mare: „Am să leşin!" Mai mult, compasiunea nu înseamnă că trebuie să te fereşti de păcat şi de mizerie. Biblia este o carte plină de compasiune, însă nici acolo nu lipsesc scenele sângeroase. Budismul este Învăţătura Marii Compasiuni, însă şi acolo se vorbeşte despre Iad, torturi crude, barbare, care te înspăimântă. Dacă a simţi compasiune înseamnă a ascunde răul şi urâţenia, atunci compasiunea şi falsa bunătate sunt tot una. Romanul Vază

de Aur şi Prunișor de Primăvară[1] are un renume prost, însă unii critici literari de marcă au arătat faptul că aceasta este o carte plină de compasiune. Abia aici vorbim despre compasiune în stil chinezesc, întemeiată pe compasiunea dezvăluită în filozofia şi religia Chinei, nu pe compasiunea din filozofiile şi religiile occidentale.

Romanul este o specie literară uriaşă, cu mii şi zeci de mii de înfăţişări. Aici se găsesc şi miei, şi păsările, se găsesc şi lei, şi crocodili. Nu poţi, din pricină că leul a mâncat mielul sau crocodilul a mâncat păsărelele, să spui că aceste animale sunt nemiloase. La fel, nu poţi, din pricină că leul şi crocodilul îşi dezvăluie iscusinţa atunci când vânează sau se desfată atunci când prind prada, să spui că aceşti prădători sunt neîndurători. O lume în care nu există decât miei şi păsările nu este o lume adevărată; un roman în care există numai oameni buni nu este un roman adevărat. Chiar şi mielul trebuie să mănânce iarbă, chiar şi pasărea cea mai mică trebuie să mănânce insecte, chiar şi un om bun are gânduri rele. Dacă priveşti dintr-o perspectivă mai înaltă, şi omul bun, şi omul rău sunt vrednici de milă. Mica Compasiune înseamnă să simpatizezi omul bun, Marea Compasiune înseamnă să-l simpatizezi nu doar pe cel bun, ci şi pe cel rău.

Pentru un scriitor profesionist nu este nicio dificultate să născocească o poveste plină de suferinţă, însă numai cel care a cunoscut durerea va avea, probabil, sentimentul că aceasta este voia sorţii. Compasiunea clădită pe baza slăbiciunilor ce ţin de natura umană nu poate fi născocită însă doar cu ajutorul talentului. Să descrii suferinţa provocată oamenilor de politică, război, foamete, boală, întâmplări neobişnuite şi să adaugi aici şi personaje extrem de fragile înseamnă să apelezi la vechile tertipuri cinematografice pentru a le stoarce lacrimi spectatorilor, însă aici nu e vorba de compasiune şi în niciun caz de Marea Compasiune. Să descrii doar cicatricile pe care ţi le-au lăsat ceilalţi, fără să descrii cicatricile pe care tu le-ai lăsat celorlalţi, nu înseamnă că vorbeşti despre compasiune, ci mai degrabă despre neruşinare. Să dezvălui doar ticăloşia din sufletul celorlalţi, fără să scoţi la iveală ticăloşia din propriul tău suflet, nu înseamnă că arăţi compasiunea, ci mai degrabă neruşinarea.

1 Titlul original este Jin ping mei, iar pseudonimul literar al autorului este Lan Ling Xiao Xiao Sheng. Este un roman modern foarte îndrăgit, din secolul al XVII-lea.

Doar dacă înfrunţi răutatea omenirii, doar dacă îţi recunoşti propria urâţenie, doar dacă descrii destinele ce devin tragice din pricină că oamenii nu-şi pot înfrânge slăbiciunile şi personalitatea viciată, abia atunci vorbim despre adevărata compasiune. Abia atunci există acea profunzime şi acea forţă ca şi cum „sufletul ar fi fost supus torturilor în timpul interogatoriului”, iar aceasta este Marea Compasiune autentică.

Cât priveşte tema compasiunii, ar fi foarte multe lucruri de spus. Vă rog să-mi permiteţi să citez din editorialul unui redactor-şef din sud, care se bucură de un mare prestigiu şi impune respect, ca orice fost revoluţionar de seamă. După ce s-a pensionat, a scris, în ziarul la care lucrase, câteva cuvinte care ne-ar putea da o altă înţelegere asupra problematicii compasiunii. Editorialul se numeşte „Execuţia duşmanului – o scenă greu de dat uitării” şi îl reproduc în întregime mai jos:

Toate războaiele – de la noi sau din alte ţări, din vechime sau din prezent – sunt nemiloase. Comentariile despre umanism în toiul luptelor crâncene de pe front ţin de discursul intelectual. Cu atât mai mult când vorbim de condiţii speciale de luptă între vrăjmaşi. Am să vă povestesc o scenă de execuţie a duşmanilor pe care n-am s-o uit toată viaţa. Probabil că tinerii care o vor citi în vremuri de pace vor simţi că li se face părul măciucă, însă mie atunci nu mi s-a părut ceva neobişnuit şi poate că de aceea nu am dat uitării acea întâmplare.

Era în luna iulie a anului 1945, înaintea descinderii japonezilor, când trupele Armatei 152 Guomindang[2] au considerat că e un moment favorabil şi au lansat un atac furibund asupra localităţii Dazhen şi a altora, unde se afla staţionat flancul nostru nordic. Armata mea a fost forţată să se retragă în munţii din apropiere, iar curând a capturat patru spioni ai Guomindang, care se ascundeau la Dazhen. Printre ei era unul care se pretindea doctor de prin părţile acelea. Odată capturaţi, prizonierii au fost duşi legaţi la ochi, ca nu cumva să afle traseul către zona unde se retrăsese armata noastră. În plus, le-au fost legate mâinile, iar apoi au fost legaţi între ei. Întrucât duşmanii capturaţi erau foarte agitaţi şi greu de condus pe drumurile acelea, exista pericolul ca cei patru spioni să fugă. De aceea, comandantul armatei nordice

2 Guomindang (Partidul Naţionalist) este partidul care s-a aflat în rivalitate cu Partidul Comunist în lupta pentru putere din prima jumătate a secolul XX.

i-a făcut semn conducătorului trupei, Zheng Weiling, să scape de ei.

Acesta s-a gândit mai întâi să-i împuşte, însă nu era o idee bună, căci pe de o parte se consumau gloanţele, iar pe de altă parte împuşcăturile le-ar fi dat de bănuit duşmanilor din apropiere, aşa că a hotărât, într-un final, să-i înjunghie şi să termine odată cu ei. Însă acest lucru presupunea mult efort şi, mai ales, foarte multă cruzime. Totuşi, în opinia lui Zheng Weiling era doar „o operaţie pentru copii". Când trupele s-au retras pe partea munţilor de la sud de satul Dedong, el i-a cerut unuia dintre prizonierii legaţi la ochi să se întindă pe jos şi l-a rezolvat pe dată cu sapa şi pumnalul.

Ca să profit de ocazie şi să obţin informaţii de la duşmani, eu l-am interogat cu multă severitate pe unul dintre spioni, cerându-i să-mi răspundă imediat la întrebări. Acesta însă, auzindu-l pe cel dinaintea sa cât de jalnic strigă, deja tremura şi nu mai putea să scoată o vorbă. Atunci, m-am înfuriat şi i-am tras cu sete un pumn în faţă. Un alt spion a început şi el să zbiere şi s-a prăbuşit la pământ. Neclintit Zheng Weiling şi-a continuat treaba, omorându-i şi pe ceilalţi trei spioni. Deşi asistam pentru prima dată la o scenă atât de sângeroasă, n-am fost foarte tulburat. Se vede clar că, într-o situaţie de confruntare nemiloasă cu duşmanii, şi sentimentele se schimbă pe măsura evenimentelor.

După câteva decenii de la această întâmplare, l-am întrebat pe Zheng Weiling: „Câţi duşmani ai ucis?" El a răspuns: „Peste o sută". Dar mai târziu am aflat că ucisese doar şase spioni cu cuţitul luat de la armata japoneză.

După ce am citit editorialul acesta, mi-am dat seama că, în trecut, romanele şi filmele despre război erau lipsite de veridicitate. Foarte mulţi dintre prietenii mei, literaţi din zona sudică, îl cunosc pe autorul acestui editorial. Ajuns la bătrâneţe, a devenit un bunic blând şi binevoitor, un şef preocupat de binele subalternilor, lăudat de toţi. Nădăjduiesc din tot sufletul că Zheng Weiling, despre care vorbea în articolul său, nu a rămas un model de cruzime şi răutate nemăsurată, dar în condiţiile acelea speciale, de război, ei chiar puteau ucide oameni fără a clipi. Oare avem noi acum motive să-i înfierăm? Acel Zheng Weiling care a ucis peste o sută de oameni este cu siguranţă un erou răsplătit cu nenumărate distincţii, însă putem spune că nu este

vrednic de compasiune? Se observă de aici că şi compasiunea are determinările sale. Compasiunea este o problemă extrem de complicată, nu este scorneala intelectualilor.

Insistând orbeşte asupra dimensiunilor romanului poţi foarte uşor să generezi o reacţie de respingere. Lu Xun, Shen Congwen, Zhang Ailing, Wang Cengqi, Cehov, Borges sunt exemple vii în acest sens. Eu nu neg faptul că toţi scriitorii enumeraţi aici sunt remarcabili sau chiar mari scriitori, dar ei nu sunt scriitori de talia lui Lev Tolstoi, Fiodor Dostoievski, Thomas Mann, James Joyce, Marcel Proust. În operele lor nu găseşti scenele grandioase din operele măreţe ale celor din urmă.

Cu cât un roman este mai scurt, cu atât va fi mai bine pentru distribuirea cărţii, pentru tipărire şi ambalare, pentru interesele financiare, pentru atmosfera creată şi pentru filmele piratate. Din viaţa plină de suferinţă (aici nu mă refer doar la sărăcia materială, ci mai ales la chinul spiritual) şi din destinele tragice determinate de defectele de caracter ale oamenilor putem extrage surse de inspiraţie care să dea naştere marilor opere, în timp ce din filmele piratate poţi dobândi surse de inspiraţie care să-ţi permită să scrii doar nişte superbe fleacuri care n-au nicio legătură cu experienţa chinezească. Probabil că vor fi unii care vor spune că în zilele noastre nimeni nu vrea să citească un roman de mari dimensiuni. În realitate, cei dispuşi să citească vor citi un roman oricât de lung ar fi el, iar cei care nu sunt dispuşi să citească nu vor citi, oricât de scurt ar fi romanul. Lungimea nu reprezintă elementul fundamental care să-i influenţeze pe cititorii cei mai devotaţi. Evident că înainte de a fi lung un roman trebuie să fie bun. Dacă e vorba doar de lungime, atunci el va fi prost, cam aşa cum erau bandajele cu care se legau picioarele străbunicelor; dar presupunând că romanul ar fi un brocart pe care s-au brodat splendidele imagini din stampa *Pe malul râului, la Sărbătoarea Morţilor*[3], atunci cu cât e mai lung, cu atât mai bine.

Lungimea romanului nu este precum lungimea spaghetelor, nu este precum inundaţia, suflul prelung, spuma, fitilul lămpii, nu

---

3 *Qingming shang he tu* este o stampă renumită pentru lungimea sa (5,28 m), realizată de Zhang Zeduan, din dinastia Song de Nord (960-1227), care ilustrează viaţa oamenilor din capitala Bianliang (actualul oraş Kaifeng). Stampa este celebră atât pentru dimensiunea impresionantă, cât şi pentru numărul mare de personaje şi scene descrise, având o valoare istorică incontestabilă.

este precum tigrul de hârtie; lungimea este precum unealta adevărată, precum picioarele cocorului, care trebuie neapărat să fie lungi. Este lungimea care trebuie să fie exact atât cât se cuvine. Marele Zid cum de este atât de lung? Zeul Pământului, de pe munţii maiestuoşi din spatele lui, îl doreşte de o asemenea lungime.

Densitatea romanului de mari dimensiuni priveşte evenimentele, personajele şi ideile. Fluxul gândirii vine năvalnic şi cuprinde evenimentele, personajele, ca într-o avalanşă de nestăvilit ce nu poate fi cuprinsă cu privirea. Nu este vorba de romanul care poate fi expediat din câteva vorbe.

Densitatea evenimentelor fireşte că nu reprezintă o chestiune simplă, nu este ca într-un şuvoi. „Teoria icebergului“, despre care vorbeşte Hemingway, se potriveşte foarte bine romanului de mari dimensiuni.

Densitatea personajelor nu înseamnă o înghesuială ca într-o conservă de sardine, ci o diversitate de personaje pline de viaţă. Într-un roman bun, de mari dimensiuni, personajele principale trebuie să poată intra în galeria personajelor literare. Chiar şi personajele secundare trebuie să fie cât se poate de autentice şi nicicum nu e cazul să aducem în prim-plan o recuzită doar pentru a rezolva problemele scriitorului la nivelul naraţiunii.

Densitate ideilor face referire la contradicţiile din gândire şi la suprimările de opinii de tot felul. Dacă un roman dezvăluie doar aşa-numita „gândire corectă”, doar frumuseţea şi nobleţea sau doar opoziţia simplă, schematizată, între bine şi rău, atunci valoarea unui asemenea roman se cuvine a fi pusă la îndoială. Acele romane care vorbesc despre progres e foarte probabil să fi fost realizate de scriitori cu o gândire reacţionară. Acele romane care au o bază filozofică probabil că nu au fost scrise de filozofi. Un roman bun, de mari dimensiuni ar trebui să facă vâlvă, să aibă multiple valenţe şi înţelesuri şi în multe privinţe să fie în contradicţie cu intenţiile scriitorului. Între bine şi rău, între frumuseţe şi urâţenie, între dragoste şi ură ar trebui să existe o zonă întunecată. Aici este tărâmul vast unde romancierul dă frâu liber talentului său.

Se mai poate spune şi că romanele de mari dimensiuni, care au densitate, ar trebui să fie romanele care se pot recepta în mod diferit de la o generaţie la alta, iar aici evident că ne raportăm la intenţiile subiective ale scriitorului. Farmecul

literaturii rezidă tocmai în faptul că ea poate fi receptată diferit. Atunci când există o concordanţă între intenţiile scriitorului şi impresiile de după lectură ale cititorului, probabil că este vorba de o carte cu mare succes de piaţă, dar în niciun caz de „un mare roman“.

Gradul de dificultate al romanului de mari dimensiuni se referă la originalitatea la nivel artistic. Această originalitate este întotdeauna necunoscută şi solicită cititorul să-şi pună un pic mintea la contribuţie, lectura unui asemenea roman fiind mult mai dificilă şi mai dureroasă decât lectura acelor romane uşurele şi alunecoase. Gradul de dificultate se referă şi la complexitatea structurii, a limbajului şi a concepţiei.

În ceea ce priveşte structura romanului, fireşte că ea poate fi una liniară, iar aceasta este maniera obişnuită de a scrie a clasicilor, aparţinând realismului critic, o manieră foarte la îndemână. Structura nu este niciodată o simplă formă, ea uneori ţine chiar de conţinut. Structura romanului de mari dimensiuni este o parte componentă importantă a laturii artistice, o manifestare a forţei imaginative a scriitorului. O structură bună poate pune în evidenţă semnificaţia poveştii şi de asemenea poate conferi mai multe valenţe semantice acestei poveşti. O structură bună poate transgresa povestea şi putem asista chiar la o destructurare a poveştii. În urmă cu câţiva ani am spus că „Structura este precum politica”, iar dacă vreţi să înţelegeţi această afirmaţie, atunci vă invit să citiţi romanele mele *Ţara Vinului* şi *Baladele usturoiului din Paradis*. Dacă noi încă mai putem scrie romane de mari dimensiuni, venind după acei scriitori clasici, autori ai marilor cărţi, într-un anumit sens, este pentru că ne dezvăluim talentul tocmai la nivelul structurii textului de dimensiuni impozante.

Dificultatea limbajului în romanul de mari dimensiuni se referă la caracterul inedit. Însă acesta trebuie să fie un limbaj îmblânzit în linii fundamentale, care să nu apeleze în mod voit la dialect pentru a conferi lecturii un anumit grad de dificultate. Fireşte că dialectul este pentru noi o mină de aur, dar, dacă ne limităm la folosirea dialectului doar în dialoguri şi dacă sperăm să individualizăm personajele în felul acesta, atunci comitem o greşeală. Dialectul îşi poate aduce cu adevărat contribuţia numai în măsura în care el se amestecă în limbajul naraţiunii.

Lungimea, densitatea şi dificultatea unui roman de mari

dimensiuni creează atmosfera solemnă a acestuia. Un asemenea roman exclude speculaţiile; el este greoi, mărinimos, cu o amestecătură de personaje bune şi rele, nu are nimic respingător şi nimic perspicace, nu are nevoie să linguşească şi nici să facă mofturi.

În epoca în care trăim, numeroşi cititori urmează obiceiurile şi nu doresc să-şi pună mintea la contribuţie. Desigur că nu e nimic greşit în asta. Adevăratul roman de mari dimensiuni îşi găseşte cu greu prieteni apropiaţi, dar acesta este un lucru obişnuit. Măreţul roman de mari dimensiuni nu-i cazul să facă tumbe precum animalul de companie şi nici nu-i cazul să urle precum hienele în haită. El trebuie să fie o balenă ce rătăceşte solitară în adâncul mărilor, respiră răsunător şi profund, se împerechează în rostogolirea talazurilor, naşte însângerată şi măreaţă, păstrându-se îndeajuns de departe de rechinii adunaţi în grupuri.

Romanul de mari dimensiuni nu-şi poate sacrifica demnitatea cuvenită doar pentru a fi pe placul acestei epoci aflate în căutarea senzaţionalului. Nu poate să-şi scurteze lungimea, să-şi diminueze densitatea şi să-şi micşoreze dificultatea doar de dragul anumitor cititori. Eu atât de lung îl vreau, atât de dens îl vreau şi atât de dificil îl vreau. Cine doreşte să-l citească e bine venit; cine nu, e liber să n-o facă. Eu, şi de ar fi să rămân cu un singur cititor, tot aşa vreau să scriu.

Mo Yan

Baladele usturoiului din Paradis

Capitolul 1

Dragi consăteni, cu luare-aminte ascultaţi
Cum vă vorbeşte Zhang Kou azi
Şi despre lumea noastră şi despre Paradis,
Despre ogoare întinse şi îmbelşugate
Şi râuri cristaline, ce alunecă la vale.
Aici crescut-au fete mândre şi băieţi frumoşi,
Ei pentru usturoiul alb să trudească au ales...

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou, menestrelul orb din judeţul Paradis

1

— Gao Yang!

Soarele ardea nemilos în miezul acelei zile. După atâta amar de vreme secetoasă, între cer şi pământ hălăduia un nor de praf îmbâcsit, purtând până departe izul de usturoi rânced. Un cârd de ciori negre ca smoala trecu pe deasupra curţii şi aşternu în zbor o umbră cenuşie pe pământ. Oamenii n-apucaseră încă să lege în funii usturoiul cules, ci îl lăsaseră în grămezi răzleţe, ca să se usuce în bătaia soarelui, aşa că nu-i de mirare că la tot pasul mirosul greu se răspândea în valuri. În odaia principală, Gao Yang şedea pe vine lângă o măsuţă joasă, cu un bol de supă de usturoi în mână. Îşi arcuise sprâncenele, chinuindu-se să-şi înfrâneze greaţa care se ridica din străfundul stomacului. Dădu să mai soarbă o gură când pe neaşteptate un strigăt plin de îngrijorare se făcu auzit dinspre poarta dărăpănată, lăsată deschisă. Recunoscu pe dată vocea lui Gao Jinjiao, primarul satului, care îl chema pe nume. Degrabă, lăsă bolul jos şi îi răspunse hotărât, în timp ce se îndrepta spre curte:

— Tu eşti, nea Jinjiao? Hai înăuntru! îi zise el din uşa casei.

— Gao Yang, ieşi puţin! Am ceva important de vorbit cu tine.

De astă dată, vocea de la poartă se mai înmuiase un pic. Gao

Yang nu îndrăznea să-l întâmpine pe primar cu răceală, aşa că se întoarse spre fiica lui de opt ani, care şedea lângă măsuţă, ca s-o instruiască. Fata oarbă părea aidoma unei statui mohorâte de lemn, cu ochii negri, strălucitori, ţintuiţi în gol.

— Xinghua, să nu atingi nimic, că poţi să te opăreşti!

Când ieşi afară, simţi cum pământul fierbinte îi arde tălpile, iar arşiţa îl făcu să lăcrimeze pe dată. În timp ce îşi scutura praful de pe piept, auzi scâncetul copilaşului nou-născut, de pe *kang*[4]. Parcă şi nevasta lui cea beteagă îngâna ceva. Cât aşteptase el să i se nască un fiu! Gândul acesta îl înduioşa, privind fereastra întunecată. Dinspre sud-vest se strecura timid mireasma grâului pârguit, semn că se apropia vremea recoltelor. Pe neaşteptate, îşi simţi inima tare grea, iar un fior ca de gheaţă îi urcă încetişor pe spinare. Ar fi vrut să se oprească în loc, însă paşii îl purtau tot înainte. Ochii îi lăcrimau de-a binelea din pricina mirosului înţepător de usturoi. Ridică braţul ca să-i şteargă, încredinţat de faptul că nu plângea.

— Unchiule, ce s-a întâmplat? Aoleu… măiculiţă!

Dungi de culoarea jadului îi trecură prin faţa ochilor cu iuţeala fulgerului, ca şi cum milioane de frunze verzi de usturoi ar fi săgetat aerul. Simţi o lovitură cumplită în glezna dreaptă, cât se poate de zăbavnică, apăsătoare, pătrunzătoare până-n măduva oaselor. Din pricina şocului, închise ochii şi i se păru chiar că slobozise un strigăt jalnic. Se înclină într-o parte, însă curând veni o nouă lovitură în spatele genunchiului stâng. Urlă din nou, îndoindu-se de şale şi pe nesimţite se prăbuşi pe treptele de piatră. Ar fi vrut să deschidă ochii, doar că pleoapele îi erau ca de plumb, iar miasma înţepătoare de usturoi le pricinuia ochilor săi dureri greu de suportat. Cu toate că lacrimile îi şiroiau necontenit, ştia bine că nu plânge. Când voi să-şi ridice capul şi să se frece la ochi, o strânsoare rece ca gheaţa îi cuprinse încheieturile mâinilor. Două pocnituri îi răsunară ascuţit în urechi, de parcă două ace de oţel i-ar fi sfredelit creierul.

Într-un târziu, deschise ochii şi privi prin perdeaua nedesluşită de lacrimi. „Doar n-am plâns!“ se gândi el, cam nedumerit. Zări doi poliţişti vânjoşi, îmbrăcaţi în tunică albă şi pantaloni verzi cu vipuşcă roşie. Pe pantaloni se vedeau urme albicioase, dar nici tunicile nu erau tocmai curate, ci erau înţesate de pete negre.

4 Pat de cărămidă care se încălzeşte precum o sobă, existent în toate casele în China de Nord, unde este foarte frig în timpul iernii.

Cei doi aveau centiroane maronii, late, de muşama, de care atârnau pistoalele şi un baston negru. Doar cataramele, cu strălucirea lor metalică, săreau în ochi. Nici n-apucă să deschidă gura că poliţistul îi şi flutură prin faţa ochilor o hârtie cu sigiliu roşu, spunându-i bâlbâit:

— Eşti… eşti arestat!

Abia atunci Gao Yang zări cătuşele de oţel, lucioase, strânse pe încheieturile mâinilor şi legate între ele cu un lanţ argintiu care se bălăngăni alene atunci când ridică braţele. Un fior rece ca gheaţa îl străbătu din cap până-n picioare, aproape împietrindu-l. Sângele îi aluneca în sloiuri prin vine şi, deodată, simţi cum întreg trupul i se strânge – testiculele i se retraseră, la fel şi intestinele parcă i se făcură ghem. Un jet de urină rece se porni fără stavilă. Ar fi vrut să-şi stăpânească toate aceste reacţii, să se controleze un pic, dar nu fu chip. Nu se ştie de unde, din neant, îi răsunară în urechi acordurile melodioase, tânguite, stârnite pe corzile de erhu[5] de Zhang Kou, menestrelul cel orb. La auzul lor, toţi muşchii i se destinseră şi o stare ca de paralizie puse stăpânire pe el. Cum urina rece i se prelingea pe coapse, simţi mai întâi udătura pe fund, după care tălpile îi fură inundate cu totul. Când căzu în genunchi, auzi chiar cum jetul de urină ţâşneşte şi curge, susurând, pe cracii pantalonilor.

Unul dintre poliţişti întinse o mână rece ca gheaţa, îl înşfăcă de braţ şi îl trase.

— Ri… ridică-te! se bâlbâi el.

Gao Yang era complet năuc. Ar fi vrut să apuce braţul poliţistului, însă cătuşele, cu un zăngănit uşor, i se implântară în carne, zădărnicindu-i orice pornire. Speriat peste măsură, renunţă şi îşi lăsă în jos braţele ţepene ca nişte crengi, cu palmele căuş, de parcă ar fi ţinut grijuliu vreun obiect de mare preţ.

— Ri… ridică-te! îi răsună în urechi îndemnul poliţistului.

Se sforţă să se ridice, dar nici nu izbuti bine să pună tălpile pe pământ că o durere cumplită puse stăpânire pe glezna sa. Se înclină şi iarăşi ajunse în genunchi pe treptele de piatră.

În clipa aceea, poliţiştii l-au înşfăcat de subsuori şi l-au ridicat. N-avea pic de vlagă în picioare, ceea ce făcu trupul său firav să se bălăngăne între cei doi precum limba unui pendul. Poliţistul

5 *Erhu* este un instrument tradiţional cu două corzi.

din dreapta îl lovi cu genunchiul în noadă, moment în care uită instantaneu de durerea de la gleznă. Tremura ca varga, însă tot se ridică în picioare. Atunci, cei doi l-au eliberat din strânsoare, iar Bâlbâitul a continuat:

— Hai, mişcă!

Lui Gao Yang îi vâjâia capul îngrozitor. Deşi ştia cât se poate de limpede că nu plânge, lacrimi fierbinţi îi scăldau chipul, ca răsărite dintr-un izvor, împăienjenindu-i privirea. Din nou poliţistul îl îndemnă să meargă înainte. Blestematele alea de cătuşe împlântate în carne, la încheieturile mâinilor, îi desluşeau sensul celor întâmplate – era arestat. Îşi făcea curaj să-şi dezmorţească limba. Totuşi, nu îndrăznea să-l întrebe nimic pe poliţist, ci doar să-l ţintuiască pe primarul Gao Jinjiao cu o privire demnă de toată mila. Acesta stătea lipit de un salcâm, redus la tăcere.

— Nea Jinjiao... de ce mă arestezi? Ce rău am făcut eu? se tângui el.

Deşi acum ştia bine că plânge, nici urmă de lacrimă, căci ochii lui parcă secaseră şi, pe deasupra, îl ardeau cumplit. Aşa îl întreba el pe şeful satului, cel care îl atrăsese într-o capcană ca să-l scoată în curte, numai că acesta nici gând să-i răspundă, ci doar se bălăngănea, lovindu-se cu spatele de trunchiul salcâmului ca un copil obraznic pus la colţ. La fiecare izbitură, muşchii feței îi tresăltau.

— Nea Jinjiao, eu n-am greşit cu nimic. De ce m-ai păcălit? strigă el.

O bobiță de sudoare adăsta pe fruntea primarului, refuzând să se prelingă. Acesta îşi dezvălui într-un rânjet dinţii gălbejiţi, ca şi cum s-ar fi pregătit să tragă un ţipăt şi apoi s-o rupă la sănătoasa.

Unul dintre poliţişti îl lovi din nou pe Gao Yang cu genunchiul în fund, îndemnându-l să meargă.

— Tovarăşe... comandante... zise Gao Yang întorcându-se spre el, nu cumva m-aţi arestat din greşeală? Pe mine mă cheamă Gao Yang. Sigur este o confuzie la mijloc...

— Pe tine te vrem! spuse Bâlbâitul.

— Mă cheamă Gao Yang!

— Pe tine te vrem!

— Ce rău am făcut de mă arestaţi?

— Pe 28 mai, la prânz, ai fost în fruntea celor care au distrus

sediul Guvernului Judeţean, spuse dintr-o răsuflare Bâlbâitul.

Gao Yang văzu negru în faţa ochilor şi se prăbuşi la pământ. După ce l-au adunat de pe jos, îşi reveni şi întrebă timid:

— Păi, asta se cheamă infracţiune?

— Mda, se cheamă infracţiune. Hai, mişcă!

— Da' n-am fost singur... Au intrat acolo o mulţime de oameni...

— N-o să scape niciunul.

Cu privirea în pământ, Gao Yang se gândi că mai bine şi-ar zdrobi capul de zidurile casei şi ar termina odată cu tot chinul, însă cei doi poliţişti îl înşfăcaseră bine, de o parte şi de alta, ca nu cumva să le scape. Deodată, se auzi iarăşi cântecul acela emoţionant şi trist al menestrelului Zhang Kou:

În al zecelea an al Republicii
Un tânăr cu sângele fierbinte
Veni în Paradis ca din neant,
Să ducă stindardul roşu mai departe.
El îndemna sătenii cu birul să se lupte.
Mai-marii din judeţ soldaţii au chemat,
Pe dată l-au încercuit,
L-au prins pe bietul Gao Dayi,
Şi capul i-au tăiat.
Acesta era dârz, neînfricat,
Căci asemenea lujerilor,
Comuniştii nicicum nu ar fi abdicat.

Simţi cum un val de căldură îi inundă burta, în timp ce picioarele îşi recăpătau vigoarea. Cu buzele tremurânde, avu un imbold ciudat să strige un slogan. Îşi întoarse faţa şi privirea îi rămase aţintită asupra stemei roşii de pe pălăria cu boruri largi a poliţistului. Pe dată, cuprins de ruşine şi remuşcări, Gao Yang se grăbi să-şi plece capul, întinse braţele şi îi urmă pe poliţişti cu supuşenie.

Apoi auzi în spatele său un zgomot şi, întorcându-şi capul, o zări pe Xinghua, fiica lui, cum ciocănea uşurel în pământ cu băţul acela de bambus pârlit şi crestat, în căutarea drumului. Tot ciocăni aşa până ajunse pe treptele de piatră de la intrarea în casă. Cât de limpede şi cât de dureros îi răsuna zgomotul acela în suflet! Îi tremura bărbia şi nu se putea stăpâni nicicum, drept

care lacrimi fierbinţi îi năvăliră iarăşi în ochi. Acum ştia că plânge de-adevăratelea. Ar fi vrut să rostească ceva, dar parcă i se pusese un nod în gât.

Xinghua purta o pereche de pantaloni roşii, iar în picioare avea gumari roşii, legaţi cu şireturi negre. Era plină de praf pe burtă şi pe gât. Tunsoarea băieţească îi lăsa la vedere urechile palide. Gao Yang se sforţă să scape de nodul din gât, dar fără succes.

Fata călca uşor, cu teamă, ridicând mult piciorul – nu băgase de seamă niciodată până atunci ce picioare lungi avea fiica lui. Păşi peste prag şi se opri în locul unde se prăbuşise el în genunchi ceva mai devreme. Se sprijinea uşor de băţul de bambus, un pic mai înalt decât ea. Gao Yang înţelese cât crescuse fiica lui pe nesimţite. Se străduia să scape de nodul din gât, în timp ce privea chipul adumbrit al fetei, cu ochişorii aceia ca două mărgeluţe negre, lucioase. Erau de un negru închis, demonic, parcă fără pic de alb în ei. Fata îşi înclină uşor capul, iar în clipa aceea pe faţă i se aşternu o expresie de om matur. Îl chemă şoptit mai întâi, apoi plângând, ca după câteva momente să strige amarnic:

— Tăticule!

Cu toată puterea de care era în stare îşi înghiţi nodul acela care îi luase vocea cu totul, odată cu lacrimile care se rostogoleau pe obraji, ajungându-i pe buze. Unul dintre poliţişti îl împinse şovăielnic şi îi spuse încet:

— Hai, mai repede! În câteva zile o să-ţi dăm drumul.

Gao Yang privi chipul nesuferit al poliţistului bâlbâit şi simţi adevărate spasme în burtă, apoi în gâtlej. Deschise gura şi scuipă o spumă alb-albăstruie, curăţindu-şi astfel gâtul. Apoi, se grăbi să strige:

— Xinghua, să-i spui mamei…

N-apucă să-şi termine vorba că din nou i se puse un nod în gât. Se apropie de scară şi aplecându-se uşor în faţă, zise:

— Du-te şi spune-i mamei tale că pe tata l-a luat poliţia.

Gao Yang o văzu pe fată că încearcă să se aşeze în fund pe pragul uşii, dar dezechilibrându-se, se lăsă pe spate atât de mult, încât abia mai reuşi în ultima clipă să se sprijine cu o mână de pământ, ca să nu cadă. Cu cealaltă mână se propti cu băţul de bambus şi izbuti să se ridice în picioare imediat. Gao Yang o văzu cum deschide gura de parcă ar fi vrut să strige, dar în urechi îi răsună o bubuitură şi nimic altceva. Greaţa pusese stăpânire pe

el. Fata semăna cu o maimuţă în lanţuri, biciuită şi târâtă, dar care nu scotea niciun sunet, ci doar ţopăia dezlănţuită de colo-colo. Lovea cu băţul treptele de piatră, lovea pragul de lemn putred, lovea pământul uscat, iar în urma loviturilor rămâneau dâre palide.

Din curte se auzeau strigătele disperate ale soţiei.

— Domnule primar Gao, mergi dumneata înainte, că ştii drumul! au spus poliţiştii în gura mare.

Apoi, l-au înşfăcat pe Gao Yang, fiecare de câte un braţ, de parcă ar fi luat pe sus un copil obraznic, dar neputincios. L-au scos din curte mai mult târâş şi au pornit grăbiţi spre capătul satului.

2

Tras cu forţa, Gao Yang năduşise din cap până-n picioare, iar inima-i bătea cu putere în piept. Când se opri locului în cele din urmă şi îşi ridică privirea, zări o pădurice întunecată de salcâmi. La marginea ei, înspre apus, erau trei case cu ţiglă roşie pe acoperiş. Cum nu se întâmpla să meargă adeseori mai departe de satul lui, nu ştia prea bine cine locuia pe acolo. Poliţiştii l-au dus chiar la pădurricea aceea, unde s-au oprit ca să se îndrepte de spinare şi să-şi tragă sufletul. Gao Yang observă atunci că aveau hainele leoarcă de sudoare pe umeri şi în dreptul şalelor, ceea ce-i stârni respect, dar şi multă milă pentru toată truda lor. Primarul Gao Jinjiao se strecură printre salcâmi, uşor aplecat de spate şi apoi, la întoarcere, le spuse în şoaptă:

— În cameră… m-am ridicat la geam şi m-am uitat înăuntru. Stă tolănit pe *kang* şi doarme.

— Cu… cum îl arestăm? îl întrebă Bâlbâitul pe tovarăşul său. Să-l păcălească primarul Gao să iasă afară! Ăsta a fost în armată. Tare mă tem că n-o scoatem la capăt prea uşor cu el.

Acum pricepea el spre cine ţinteau, pe cine voiau ei să aresteze. Gao Ma! Cu siguranţă era Gao Ma! Privi dispreţuitor capul chel al lui Gao Jinjiao şi simţi un imbold aprig să se repeadă şi să-l muşte, însă într-o clipă furia aceea se risipi şi în locul ei un gând neobişnuit se cuibări în mintea lui: poliţiştii să mai aresteze câţiva oameni alături de el. „Dacă i-ar aresta pe toţi bărbaţii din

sat, atunci s-ar mai linişti şi nevastă-mea“, se gândi el. „Cel mai bine ar fi să-l aresteze pe Gao Ma, că, de o fi să stau în închisoare, atunci acolo ne trebuie o căpetenie, iar el este cel mai potrivit.”

— Nu-i cazul să-l trimitem pe primar. Intrăm în forţă şi-l săltăm. Şi, dacă n-o merge aşa, atunci ne punem cu bastoanele pe el şi-l doborâm la pământ, sugeră unul dintre poliţişti.

— Domnilor ofiţeri, păi… eu nu prea mai am treabă pe aici. Am plecat! spuse Gao Jinjiao.

— Cu… cum n-ai treabă? Stai cu ochii pe ăsta!

Gao Yang îl privi cu ură pe Gao Jinjiao.

— Domnule ofiţer, eu chiar că nu pot să-l păzesc. Dacă cumva fuge… nu pot să-mi asum eu singur treaba asta.

Şi, zicând acestea, îi aruncă o privire pe furiş lui Gao Yang. Bâlbâitul îşi şterse sudoarea de pe faţă cu mâneca şi întrebă:

— Gao Yang, ai îndrăzni tu s-o ştergi de aici?

Acesta, într-un avânt neaşteptat de curaj, pe un ton sfidător, răspunse rânjind:

— Aș îndrăzni!

Bâlbâitul se hlizi şi, dezvăluindu-şi dinţii ca nişte colţi scânteietori de tigru, continuă:

— Aaaa… auzi? Ar îndrăzni să fugă. Ştii tu vorba aia: „O fugi călugărul, dar templul rămâne tot pe loc“.

Niciuna, nici două, Bâlbâitul scoase de la brâu un snop de chei lucioase, pipăi puţin cătuşele şi apoi le deschise cu un păcănit înfundat. Îl privea surâzător pe Gao Yang, în timp ce acesta îşi freca încheieturile mâinilor pe urmele vineţii lăsate de cătuşe, cuprins parcă de un val imens de recunoştinţă. Gao Yang simţi din nou cum îl podideşte plânsul, dar de astă dată îşi zise în sinea sa cu năduf: „N-au decât să curgă lacrimile. Eu nu plâng“.

Încrezător, îşi ridică privirea către poliţişti şi se încumetă să-i întrebe:

— Tovarăşi, asta înseamnă că pot să plec acasă?

— Să pleci acasă? îi răspunse unul dintre poliţişti tot cu o întrebare. De dus înapoi, te-om duce noi, dar nu acum. Stai cătinel!

Bâlbâitul îi făcu semn din ochi tovarăşului său, care se duse de îndată în spatele lui Gao Yang şi îl împinse cu putere, lipindu-l de un salcâm. Izbitura de scoarţa aspră a copacului îi pricinui o mare julitură pe nas. Cei doi îi traseră braţele în jurul copacului şi până

să apuce el să se dezmeticească, se şi trezi încătuşat din nou. Îmbrăţişând un copac atât de mare, nu mai era chip să-şi vadă mâinile, căci era una cu copacul. De furie, izbi copacul cu fruntea de câteva ori, iar agitaţia sa le pricinui frunzelor un tremurat uşor. Cicadele, deranjate şi ele, săreau speriate care încotro. Le simţea stropii reci pe care i-i trimiteau pe gât.

— Păi... nu voiai să fugi? zise Bâlbâitul batjocoritor. Hai, du-te! Dacă ai putere, smulge copacul din rădăcini şi ia-o la fugă cu el în braţe!

Cum se tot zbătea să scape din strânsoare, Gao Yang simţi un spin de la salcâm intrându-i în burtă. Îl înţepa atât de rău încât avea senzaţia că i-a străpuns şi maţele. Ca să scape de înţepătura aceea groaznică, n-avu încotro decât să se lase pe spate cât putu de mult, îndurând însă o durere cumplită pricinuită de cătuşele implântate în încheieturi. Îşi încovoie spinarea şi, plecând capul, observă spinul de un roşu cărămiziu care deja îi ieşise din piele, iar în vârful lui se vedeau ceva fibre albe. Încetişor, din locul unde fusese înţepat de spin se ivi o picătură de sânge, tot de un roşu cărămiziu, aceeaşi culoare cu spinul salcâmului. Când îşi coborî privirea mai jos, îi sări în ochi pantalonul pe care îl udase mai devreme şi care acum aproape că se uscase de tot, doar că în partea din faţă rămăsese o pată rotundă, aidoma unui nor pe cer. Îşi mai văzu şi glezna dreaptă umflată şi vânătă, cu pielea jupuită şi încreţită la marginea umflăturii, ca o piele străvezie de şarpe aflat la vremea năpârlirii.

Se foi un pic în încercarea de a scăpa de spinul acela, după care urmări cu priviri duşmănoase, dar temătoare, picioarele poliţiştilor. Purtau pantofi negri de piele care, în pofida faptului că erau foarte prăfuiţi, tot mai luceau întru câtva. Se gândi că dacă ar fi avut şi el pantofii de pânză în picioare, în niciun caz nu s-ar fi ales cu o asemenea umflătură la gleznă. Îşi mişcă piciorul, de parcă ar fi vrut să scape de durerea ascuţită, ca atunci când e osul zdrobit. Ochii i se umpluseră de lacrimi, însă tot se încuraja singur spunându-şi: „Gao Yang, îţi curg lacrimile, dar tu nu plângi!“

Cei doi poliţişti porniră tiptil spre casa lui Gao Ma, unul cu pistolul în mână, celălalt cu un baston negru. Partea dinspre răsărit a gardului era cam prăvălită, nu mai avea decât vreo jumătate de metru înălţime, aşa încât poliţiştii numaidecât au încălecat gardul şi s-au trezit în curte. Acolo, lângă zidul dinspre

apus erau doi copaci cu frunzele plecate, sub care se adăpostiseră la umbră câţiva pui de găină. Razele arzătoare ale soarelui se aşterneau ca o foiţă de argint peste grămezile de usturoi putred din curte, făcându-le să răspândească un iz şi mai puternic. În această atmosferă, pe Gao Yang îl încercă o senzaţie de greaţă cumplită. De vreo lună, de când scăzuse preţul usturoiului, ajunsese să asocieze usturoiul ăsta verde, lung, lucios cu viermii din bălegar şi, cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât greaţa devenea mai chinuitoare.

Sub fereastra casei era o oală cu fundul ciobit, întoarsă cu gura în jos. Îl văzu pe Bâlbâit cu un ciomag negru în mână, întinzându-şi gâtul ca să privească pe geam înăuntru. Gao Ma dormea pe *kang*. În tot acest răstimp, primarul Gao Jinjiao se tot bălăngănea, izbindu-se cu spatele de un copac. În bătaia razelor de soare, puii de găină albi, cam murdari, se cocoţaseră pe o claie de paie şi băteau din aripi. Se zice că atunci când puii stau la soare şi bat din aripi, în trei zile o să plouă. Tare îl mai bucura gândul acesta! Gao Yang îşi înclină capul şi privi cerul printre ramurile întortocheate ale salcâmului. Era senin, fără pic de nor, iar razele purpurii ale soarelui cădeau în ploaie printre crengi. Puii se tot agitau, răscolind paiele cu ghearele. Celălalt poliţist aştepta în spatele Bâlbâitului, cu pistolul pregătit. Stătea cu gura căscată şi parcă nici nu mai respira.

Gao Yang, plecându-şi capul, îşi şterse câteva broboane de sudoare de pe frunte chiar pe trunchiul copacului. Pe dată, cei doi poliţişti schimbară câteva priviri şi apoi se înţeleseră prin gesturi care cum să acţioneze. În cele din urmă, Gao Yang se dumiri ce voiau să facă. Păreau să se fi hotărât, căci Bâlbâitul îşi ridică centironul de la brâu, în timp ce tovarăşul său îşi strânse buzele atât de tare de parcă avea o tăietură lucioasă în loc de gură. Rezemat de copac, Gao Jinjiao trase un vânt prelung. Cei doi poliţişti stăteau încordaţi ca nişte motani gata să se năpustească asupra şoarecelui.

— Gao Ma! Fugi! A venit poliţia să te salte, strigă Gao Yang din răsputeri şi, de îndată ce vorbele se sloboziră, un fior rece îi străbătu tot corpul, iar dinţii începură să-i clănţăne. Ştia că îi cuprinsese spaima şi că-şi regretă deja gestul, dar acum nu mai avea ce face decât să-şi muşte buzele, ca să pună stavilă tremuratului şi să privească tot înainte. Bâlbâitul se întoarse spre el, mai să cadă, împiedicându-se de oala ruginită. Celălalt poliţist

însă se năpusti în încăpere cu pistolul în mână, iar Bâlbâitul îl urmă îndeaproape. Se auzi o uşă smulsă din ţâţâni şi apoi o bufnitură de perete.

— Mâinile sus!

— Mâinile sus!

Lacrimile îi împânziseră ochii lui Gao Yang care îşi tot repeta în sinea sa: „Nu plâng. Nu plâng”. Nu vedea în faţa ochilor decât nişte cătuşe lucioase, ca ale lui, cum strâng mâinile robuste ale lui Gao Ma. Îşi simţea mâinile umflate şi greoaie. Desigur că nu le putea vedea din pricina salcâmului, însă avea senzaţia că sângele îi era pompat cu putere prin vine şi în orice clipă ar fi putut să ţâşnească în afară precum un gheizer.

Din încăpere se auzea hărmălaie, urmată de un geam trântit, iar apoi Gao Yang zări o siluetă întunecată care se năpusteşte în afară. Îl văzu pe Gao Ma, îmbrăcat în nişte pantaloni scurţi, de culoare verzuie, cum se împiedică de oala aceea ruginită, cât pe ce să cadă. Cu mişcări neîndemânatice, în patru labe şi cu fundul în sus, parcă era un copil care acum învăţa să se înalţe în picioare. Gao Yang rânji, dar de undeva din străfundurile minţii sale, o voce, care parcă era a lui, parcă era a altuia, îi spunea: „Tu nu râzi, ştii? Tu nu râzi!“

Nu plângea şi nici nu râdea. Purta pe spate o manta de paie, care îl făcea să semene cu un arici şi stătea desculţ în mijlocul drumului. După ce trecu ploaia torenţială, de după norii negri se iviră razele aurii ale soarelui. Străfulgerau dinspre apus, aşa încât în partea opusă, la răsărit se ivi un preafrumos curcubeu. Pe drum apa surura la vale, ducând cu ea pene, coji de usturoi, şoareci morţi. Lângă un morman de băligar, o droaie de băieţaşi în fundul gol zgârmau cu crenguţe de salcie o broască şi cum zgârmau ei aşa, pielea de pe burtă i se tot umfla. Îşi strânsese ochii, îşi întinsese bine picioarele, iar pe burtă pielea se ridica şi se tot ridica, până când... poc, trosc! Haide, trosneşte-o, trosneşte-o! Bum! A explodat broasca!

Să nu plângi şi nici să nu râzi, Gao Yang!

Curcubeul dispăru, cerul se adumbri, razele soarelui pârjoleau ca focul.

Bum!

Bâlbâitul se năpusti afară pe geam şi nimeri cu pantofii lui

frumoşi, de piele, drept în oala ruginită. Rămăsese cu un picior înfipt în oală şi cu celălalt proptit de marginea ei. Într-o mână ţinea ciomagul acela negru, iar cu mâna cealaltă se sprijinea pe jos. Colegul lui ieşi în fugă pe uşă, cu pistolul în mână, strigând:

— Stai pe loc! Stai că trag!

Nu trase focuri de armă nici măcar atunci când Gao Ma, cu mare agilitate, încălecă gardul, sări şi o luă la fugă pe uliţă, stârnind găinile, care se lăfăiau la soare prin paie, să alerge bezmetice în urma lui. Pălăria cu boruri largi a Bâlbâitului se agăţă de rama ferestrei şi mai întâi căzu pe pervaz, pentru ca mai apoi să-i aterizeze pe spinare, să se rostogolească pe jos şi să fie călcată în picioare de poliţistul care alerga cu pistolul în mână. Acesta o luă la şuturi preţ de vreo cinci metri, până când apucă să încalece zidul dărăpănat şi să sară dincolo de el. Bâlbâitul îşi ridică ciomagul şi pocni cu năduf în oală de îi sări smalţul în toate părţile şi răsună toată curtea. Gao Yang îl vedea cum cu mare grijă îşi scoate piciorul din oală şi o imagine se contură scurt în mintea sa: piciorul poliţistului. Bâlbâitul îşi recuperă pălăria, pe care o îndesă repede pe cap, în timp ce sări şi el peste zid, urmându-şi tovarăşul.

Gao Ma îşi croi drum prin păduricea de salcâmi, însă Gao Yang cu greu reuşea să-l urmărească cu privirea. Alerga şi, aidoma unui orb, se împiedica, se izbea de copaci – puieţii se înclinau, copacii cu trunchiul gros pocneau – căci îşi tot întorcea capul să vadă dacă mai e cineva pe urmele lui. Gao Yang tremura pentru el. „Gao Ma, cum de alergi aşa de încet? Hai mai repede! Te ajung din urmă poliţiştii ăştia! Gao Ma, ai nişte picioare aşa lungi şi braţe vânjoase. Chiar nu eşti în stare să fugi mai iute?“ Era înspăimântat pentru bietul om. În umbra pestriţă a salcâmilor, pe pielea negricioasă a lui Gao Ma, ca într-un film, alunecau lin pete de lumină, când albicioase, când gălbui. Parcă avea picioarele legate între ele, ca un armăsar cu piedică la picioare. Îşi flutura braţele în toate părţile. „Tâmpitule, la ce bun să mai întorci capul?” Cu faţa lui prelungă şi cu dinţii rânjiţi, Gao Ma arăta exact cum îi spunea numele – ca un cal[6].

Poliţiştii alergau după el, dar Bâlbâitul şchiopăta cu piciorul drept, de la căzătura în oală. „Aşa-ţi trebuie, nemernicule!” Gao Yang simţi o durere sfâşietoare la gleznă, ca şi cum ar fi avut o

6 În limba chineză, *ma* înseamnă „cal”, dar este și nume de familie.

fractură. „Aşa-ţi trebuie, nemernicule!” Brusc, auzi un scrâşnet puternic de dinţi.

— Stai pe loc! Fir-ai tu al naibii, stai pe loc! Stai că trag! îl avertiză poliţistul care alerga cu pistolul în mână, dar în fapt nu trase niciun foc. În schimb, se apleca, sărea, se ferea să nu se izbească de copaci, iute şi abil ca un iepure de câmp.

La capătul celălalt, pădurice era mărginită de un zid de pământ, înalt de un stat de om, care deasupra avea o împletitură din paie de grâu, drept protecţie de ploaie. Gao Yang se lăsă puţin într-o parte, ca să-l poată urmări cu privirea pe Gao Ma şi deodată îl zări cum se opreşte descumpănit în faţa obstacolului. Cei doi poliţişti, cu armele în mână, îl încolţiseră, strigând cât îi ţinea gura:

— Nu te mişca!

Gao Ma se rezemă de zid. Pe la colţurile gurii i se prelingea sânge. Cătuşele de oţel îi atârnau la mâna dreaptă, căci poliţiştii nu apucaseră să-l încătuşeze de tot.

— Stai pe loc! Nu te mişca! O să fie şi mai rău dacă te opui, contrarevoluţionar nenorocit ce eşti!

Porniră toţi trei, poliţiştii flancându-l de-o parte şi de alta. Bâlbâitul tot mai şchiopăta.

Gao Yang tremura aşa de rău, că făcea ca toate frunzele salcâmului să freamăte odată cu el. Nu îndrăznea să mai privească chipul lui Gao Ma, din ce în ce mai îndepărtat. Spinările albe ale poliţiştilor, chipul pământiu al lui Gao Ma şi frunzele întunecate de salcâm – toate se contopeau şi rămâneau imprimate pe pământ.

Ceea ce a urmat i-a luat prin surprindere atât pe Gao Yang, cât şi pe poliţişti – cu o iuţeală greu de închipuit, Gao Ma se aplecă, luă în căuşul palmelor pământ şi le aruncă în faţă celor doi cu toată forţa de care era în stare. Praful galben i-a împresurat ca un nor, iar când, instinctiv, au ridicat mâinile să-şi protejeze ochii şi s-au dat în spate, Gao Ma s-a întors, s-a agăţat de coama zidului, s-a tras în sus şi a sărit. Au urmat două împuşcături şi două zvâcnituri de praf s-au ridicat în aer. Gao Ma a strigat „Măiculiţă!” şi a căzut dincolo de zid.

Gao Yang a strigat şi el, izbindu-şi capul de trunchiul copacului. Din crângul de salcâmi din spatele casei lui Gao Ma se auzi ţipătul ascuţit al unei fetiţe.

Solul de dincolo de pădurice era arid, după care urma o fâşie

nisipoasă, cu sălcii roşii, ce continua până la albia secată a unui râu. Pe celălalt mal – tot sălcii roşii crescute din nisip, după care urma curtea cea mare a Guvernului Judeţean, unde se aflau plopi albi şi un drum asfaltat ce ducea la oraş.

Capitolul 2

Plăpânde şi lungi sunt firele de usturoi din Paradis.
Cu ficat de porc sau oaie de vreţi să vă-nfruptaţi
De ghimbir, dar şi de ceapă mai bine să uitaţi.
Plantaţi rogoz, vindeţi usturoi şi toţi bogaţi veţi fi
Veşminte noi şi casă nouă cu toţii veţi găsi,
Ba chiar şi cu mireasă vă veţi pricopsi.

Fragment din balada interpretată într-o noapte de vară, în anul 1986, de menestrelul Zhang Kou

1

Usturoiul verde se vânduse cu totul, iar căpăţânile uscate fuseseră împletite în funii şi agăţate apoi la streaşină. Venise rândul grâului, secerat şi el, pus la uscat, ca după aceea să fie aşezat în vase de lut şi în oale. În faţa casei Mătuşii a Patra, până la asfinţitul soarelui, locul unde se bătuse grâul fusese curăţat lună. Căpiţele de pleavă, mohorâte, adunate sub strălucirea cerului înstelat, răspândeau necontenit o aromă aparte. Dinspre ogor plutea în zbor o adiere de miez de vară. Chiar dacă ferestrele erau închise, nu reuşeau să ţină gâzele verzulii departe de flacăra lămpii cu gaz, ci mai abitir zburau de nebune, cu miile, în jurul ei. Flacăra tremura întruna, cu un fâlfâit uşor, dar nimeni nu o lua în seamă. Nimeni, cu excepţia lui Gao Ma. Toţi ceilalţi care se aflau acolo, ba aşezaţi pe scaune, ba în picioare, ba stând pe vine lângă lampă, nu-şi mai dezlipeau privirea de Zhang Kou, menestrelul orb. Lampa aşternea pe faţa lui osoasă, cu pometi înalţi, o lumină aurie ca un smalţ.

„În seara asta, am s-o apuc de mână“, se gândi Gao Ma, înflăcărat. Simţi cum un val de răceală îi împresoară trupul, văzând-o cu coada ochilor pe Jinju, fiica Mătuşii a Patra, la doar câţiva paşi depărtare de el. „Am s-o apuc de mână.“ Exact ca Julien Sorel, din romanul *Roşu şi negru*, în noaptea aceea răcoroasă, când, aşteptând în faţa bisericii să răsune cea de-a

noua bătaie a orologiului, neînfricat, fără să-i pese de viaţă ori de moarte, a prins-o de mână pe soţia primarului. „De îndată ce Zhang Kou îşi ia *erhu* şi dă glas primului vers, am s-o prind de mână şi am s-o strâng cu putere, am să-i strâng fiecare degeţel în parte.“ Chipul ei rotund ca floarea-soarelui înnobilată de petalele aurii era de ajuns pentru a-ţi frânge inima. „Nu-i înaltă, dar e vânjoasă şi plină de viaţă ca o junincă. A împlinit deja douăzeci de ani şi nu mai pot aştepta. Trebuie să acţionez. Căldura trupului ei m-a cuprins şi pe mine.“ Zhang Kou îşi drese un pic glasul şi atunci Gao Ma se apropie încetişor de Jinju. Asemenea celorlalţi, stătea şi el cu privirea pironită asupra cântăreţului, însă nu era chip să mai aibă urechi pentru ce îngâna el.

De afară, de pe bătătură venea un iz de băligar proaspăt. La marginea bătăturii, un mânz brun-roşcat alerga în galop – tropa-trop – fornăind când şi când. În îndepărtarea cerului blând, steluţe mii străluceau cu putere. Jos, pe pământ, porumbul de pe ogor se străduia molatic să crească, însoţindu-se cu un foşnet aspru. Toată lumea îl privea pe Zhang Kou, unii chiar murmurând pe alocuri. Acesta, drept ca o scândură, ciupea corzile instrumentului său cu o mână, iar cu celalaltă plimba pe corzi arcuşul cu păr de cal, ca într-o mângâiere, stârnind sunetele dulci şi cristaline. Inimile oamenilor vibrau, parcă prinse într-o aşteptare nedefinită, în timp ce Zhang Kou bătea din genele ochilor săi înfundaţi în orbite, îşi întindea gâtul şi înălţa chipul său descărnat către cer, ca şi cum ar fi admirat puzderia de stele.

Gao Ma se trăsese atât de aproape de Jinju, încât îi auzea respiraţia uşoară ca o boare şi îi percepea mai acut voluptatea trupului. Întinse timid mâna către mâna ei, ca un animăluţ care adulmecă ceva. Cocoţată pe un scaun înalt, Mătuşa a Patra tuşi, ceea ce îl făcu pe Gao Ma să se scuture, cuprins parcă de un frison, iar apoi să-şi vâre degrabă mâna în buzunarul pantalonului. Ridicând nerăbdător din umeri, se mută din bătaia luminii şi îşi ascunse faţa în umbra unui bărbat între două vârste.

În mâinile lui Zhang Kou, erhu se tânguia, dar notele acelea blânde, moi, alunecoase ca mătasea curgeau unele după altele, ca şi cum ar fi vrut să ducă odată cu ele întristarea adunată în sufletele oamenilor, colbul înghesuit în pielea şi muşchii lor. Toată lumea stătea cu ochii aţintiţi asupra menestrelului, care pe neaşteptate deschise gura mare şi slobozi un cântec cu vocea

răguşită, dar puternică:

Ce vreau eu să zic ar fi...

Cuvântul „ar fi“ fu rostit cu intonaţie ascendentă, prelung, iar apoi cu o coborâre lentă a vocii, de parcă Zhang Kou şi-ar fi dorit ca oamenii, închizând ochii, să-l urmeze, să alunece alături de el într-o lume fantastică, mânaţi doar de forţa imaginaţiei. Apoi, reluă primul vers:

Ce vreau eu să zic ar fi
Că veste de Plenara Comitetului Central veni,
Noi, cei din judeţul Paradis
Săraci nu vom mai fi.

Zhang Kou îşi continuă la *erhu* melodia simplă, repetată iar şi iar, însoţit pe alocuri de chicotelile înfundate ale celor de faţă. Îi amuza imaginea menestrelului, cu gura căscată atât de larg, încât ar fi putut înghiţi întreagă o pâiniţă fiartă în abur, dar Zhang Kou habar n-avea cât de mare căscase gura, fiindcă el nu se putea vedea. Gao Ma o auzi şi pe Jinju cum chicoteşte şi de îndată şi-o imagină cu faţa înviorată de voia bună ce pusese stăpânire pe toată lumea. În mintea sa o vedea cum bate din gene, cum îşi dezvăluie dinţii strălucitori asemenea bucăţelelor de jad şlefuit. Nu se mai putu stăpâni să nu-i arunce o ocheadă, aşa că se întoarse, înclină uşor capul şi... surpriză! Jinju îl asculta pe menestrel extrem de concentrată; nici vorbă de zbaterea genelor, iar dinţii stăteau ascunşi în spatele buzelor strânse. Solemnitatea expresiei sale îl făcu pe Gao Ma să se ruşineze profund.

Guvernul local la plantarea usturoiului ne-a mobilizat
Şi cooperativa ne asigură că va fi cumpărat,
Un yuan juma’ de kilogram,
Să-l puneţi bine la păstrat,
La primăvară-l scoateţi și v-aţi aranjat.

Lui Zhang Kou nici că-i păsa de chicoteala oamenilor, ci îşi vedea mai departe de cântatul lui. Aceştia, obişnuindu-se de acum să-l vadă cu gura căscată, nu se mai amuzau deloc, ci mai degrabă păreau să-i asculte balada cu multă atenţie.

Oamenii s-au veselit când usturoiul l-au vândut,
Carne de porc au fript, turtiţe cu ceapă au făcut,

Şi tușa Zhang cu burta mare s-a trezit.
A rămas grea! degrabă s-a zvonit.

La auzul acestor vorbe, toată lumea a izbucnit în râs, iar o femeie chiar l-a ocărât:

— Fir-ai tu să fii de cântăreţ orb!

Tuşa Li scăpă un vânt, ceea ce le făcu pe câteva fete să se cocoșeze de râs.

Şi Jinju se îndoise de şale.

„Fir-ai să fii, Zhang Kou! Chiar trebuie să spui dintr-astea? Jinju, când te apleci, îţi văd fundul rotunjor ca un măr cum se ridică şi prin pantalonii subţiri îţi ghicesc formele. Aşa se întâmplă şi ziua pe câmp, când te apleci la prăşit fasolea. Zhang Kou, hai, spune şi o poveste din Stânca roşie[7]! Cât aş vrea să te prind de mână! Eu am deja 27 de ani, tu ai 20 şi vreau să te iau de nevastă. Ziua, când tu prăşeşti fasolea, eu împrăştii insecticide pe porumb. Pe arşiţa asta, porumbul meu se umple de gângănii care foşnesc tot aşa cum îmi foşneşte mie sufletul. Ogorul pare fără de sfârşit. La marginea de sud străjuieşte colina Zhou, cu o deschizătură în vârf precum gura unui vulcan. Acolo adastă norii albi. Ce n-aş da să pot vorbi cu tine, dar totdeauna fraţii tăi mai mari îţi stau de pază. Amândoi umblă desculţi, dezbrăcaţi până la brâu, lăsând la vedere pielea arsă de soare. Tu umbli înfofolită şi tare mai năduşeşti în hainele alea. Oare ce culoare ai tu, Jinju? Eşti galbenă, eşti roşie, eşti aurie. Asta e! Eşti aurie! Tu străluceşti ca aurul.“

Zhang Kou porni o baladă cu o poveste din Stânca roşie, stârnind pe *erhu* acorduri şi mai melodioase:

Jiang Xueqin pe drum se plimba.
Din faţă poliţistul către ea venea.
La mână ceas de aur el purta,
Avea gât lung, ca firul de usturoi
Şi de şale mergea îndoit.
El, cu tată chinez şi mamă americancă,
Privea în jur cu ochii lui cei răi, de viperă,
Cu pistoalele în mâini se tot apropia,
În calea ei se aşează şi tot rânjea

---

7 *Stânca roșie (Hong yan)* este un roman de mari dimensiuni, scris în anii `50 de Luo Guangbin și Yang Yiyan, doi membri ai Partidului Comunist, care își istorisesc viața din perioada revoluționară.

He, he, he...
Pistolul către pieptul fetei uşor ţintea.

„Eşti aşa frumoasă, mult prea frumoasă pentru unul ca Liu Shengli. A te mărita cu el ar fi ca şi cum ai sădi o floare suavă pe un morman de băligar de vacă sau ca şi cum un fluturaş multicolor s-ar îndrăgosti de un gândac din gunoi. Sigur am să te prind de mână! În seara asta, da, în seara asta!“

Gao Ma se trase cu un pas mai aproape de Jinju, atât de aproape, încât simţea cum pantalonii lor se ating. Voia să lase impresia că-i relaxat şi-l urmăreşte cu atenţie pe Zhang Kou care deschidea şi închidea gura ca un peşte, fără să scoată vreun sunet.

„Oare chiar nu spune nimic sau din pricina gălăgiei din jur nu-l aud eu? Inima mea foşneşte precum frunzele uscate de porumb în bătaia vântului. Stau întins în lan şi privesc cerul. Mă împung frunzele tăioase ca nişte săbii, dar nu mă las, tot mă uit după nori. Nu mai sunt nori, s-au dus şi soarele arde rău de tot. Praful stârnit, rostogolit de vânt, îmi ajunge pe spinare. Picături albe de insecticid se adună în bobiţe, atârnate de mătasea de porumb. Parcă ar vrea să se prelingă şi parcă nu, aidoma lacrimilor agăţate de genele ei. Grâul se unduieşte în valuri, dar se domoleşte odată cu vântul. Spicele pârguite se pleacă uşor, în timp ce două coţofene gălăgioase trec iute în zbor pe deasupra lor, una după alta, cea din urmă sforţându-se să apuce cu ciocul coada celeilalte, aflată mai în faţă. Le urmează şi o vrabie curioasă nevoie mare şi tot sporovăind întruna. În aer pluteşte un iz greu, ieşit parcă din adâncul căpăţânilor de usturoi.

Jinju stă aplecată în lanul de grâu şi seceră grâul. Apoi îşi pune între picioare snopul care foşneşte greoi, se înclină până la pământ şi se ridică în spatele ei ca o coadă aurie stufoasă. Eu, după ce am terminat seceratul grâului, am strâns bine snopurile şi le-am pus jos, unul câte unul. Ştiuleţii de porumb se lasă scăldaţi de razele de soare care pătrund printre snopurile de grâu, căci aici s-a cultivat şi grâu, şi porumb, numai că grâul a fost mai aprig şi de aceea porumbul n-a prea avut încotro – a crescut cam subţire şi gălbejit. Eu sunt singur, dar nu-mi ajung două pogoane de cultivat. Încă de anul trecut, când m-au eliberat din armată, n-am mai putut să-mi iau ochii de la ea. Nu-i o frumuseţe, dar nici eu nu sunt, desigur. Nu-i nici urâtă, dar nici

eu nu-s. Îmi aduc aminte că pe vremea când eram în armată, era aşa micuţă şi plăpândă, iar acum e ditamai fata şi robustă nevoie mare, aşa cum îmi place mie să fie o femeie. După-amiază îmi duc grâul acasă. Ceasul meu marca Diamantul, care o ia înainte cu câte douăsprezece secunde în fiecare zi, îmi arăta ora 11:03. L-am potrivit după radio acum câteva zile şi trebuie să scad câteva zeci de secunde. Aşadar, acum o fi ora 11:00. Nu mă grăbesc spre casă.“

Toate astea se întâmplau anul trecut.

Gao Ma era cuprins de un sentiment profund de milă, cum stătea el acolo cu secera în mână, privind-o pe Jinju. Ea habar n-avea că e cineva în spatele ei, aşa că îşi vedea liniştită de treabă. Coţofenele se întorceau în zbor, una după alta şi asemeni lor şi vrăbiile veneau din urmă fără preget. Gao Ma avea în buzunar un casetofon micuţ şi asculta muzică la căşti uneori. Cum bateria era pe terminate, muzica se auzea cam distorsionat, dar încă mai părea să fie melodioasă cât de cât. Fata era ca un boboc de floare. O vedea pe Jinju, spătoasă, cu părul umed de sudoare, gâfâind de atâta muncă. El îşi scoase căştile de la urechi şi le lăsă atârnate de gât în aşa fel încât să poată asculta câte ceva din muzica aceea, aşa distorsionată cum era.

— Jinju! o strigă el încetişor.

Căştile îi vibrau pe gât şi cum simţi că îi cam dau furnicături pe piele, le trase un pic în jos. Jinju se îndreptă uşor de şale, iar pe faţa ei asudată şi prăfuită se aşternu un aer lipsit de orice expresie. Cu secera în mâna dreaptă şi snopul de spice de grâu în stânga, îl privea tăcută pe Gao Ma, care era fascinat de sânii ei, săltaţi îndărătul cămăşii albastre ponosite. Şi el părea cufundat în tăcere.

Jinju puse deoparte secera, împărţi în două paiele pe care le avea în mână şi le răsuci, ca pe sfoară, după care le puse jos. Peste ele puse mai apoi şi snopul pe care îl ţinea între picioare.

— Jinju, cum de ai venit singură la seceriş?

— Păi, fratele meu a plecat la târg, spuse ea cu voce joasă şi îşi șterse fata cu mâneca.

Apoi, îşi lovi uşor şalele cu pumnul, ca să se mai dezmorţească. Sudoarea care îi scălda faţa îi accentua cumva paloarea, iar şuviţele de păr umede i se lipiseră de tâmple.

— Te doare mijlocul?

Ea zâmbi doar. Pe dinţii din faţă se zăreau mici puncte verzulii, însă ceilalţi dinţi erau de un alb strălucitor. Din pricina unui nasture lipsă, decolteul se dezvăluia mai mult, iar vederea pieptului ei alb, molatic, îi stârnea fiori în inimă lui Gao Ma. Pe gât avea numai urme roşii pricinuite de spicele aspre, dar şi fărâmiţe albe şi galbene din pleavă.

— Şi zici că fratele tău cel mare s-a dus la târg?

Imediat ce rosti întrebarea îl cuprinseră ceva remuşcări, fiindcă fratele cel mare era şchiop şi n-ar fi putut merge; celălalt frate plecase cu treabă la târg.

— Nu, îi răspunse Jinju cu voce calmă.

— Păi, atunci să vină şi el să te ajute.

Jinju nu răspunse nimic, ci doar îşi înălţă capul şi privi soarele cu ochii mijiţi. Dintr-odată, bărbatului i se făcu milă de ea.

— Cât e ceasul, frate Gao Ma? întrebă ea.

— E douăsprezece şi un sfert, îi răspunse el cu ochii pe ceas, după care adăugă: Ceasul meu e puţin înainte.

Jinju înclină uşor capul şi cu privirea spre ogor, oftă.

— Ce bine de tine! N-ai nicio grijă, ţi-ai terminat treaba şi poţi să faci ce vrei.

Oftă din nou. Apoi, se întoarse şi îşi luă secera, spunând:

— Nu mai pot să stau de vorbă cu tine.

Astea fiind zise, se aplecă şi îşi văzu de treaba ei mai departe. El rămase o vreme în urmă şi apoi îi făcu o propunere, cu voce moale:

— Hai că te ajut şi eu!

— Nu, nu… Cum aş putea să te pun la muncă? se grăbi ea să-l refuze, îndreptându-se de spate.

Era îmbujorată toată.

— De ce nu? Că doar stau degeaba şi, la urma urmei, suntem vecini, nu? spuse el, privind-o drept în ochi.

— Păi, atunci mi-ar prinde bine un pic de ajutor, îi răspunse ea aproape în şoaptă.

Gao Ma scoase din buzunar casetofonul micuţ şi îl închise, după care îşi dădu jos de la gât căştile şi le aşeză pe toate pe pământ.

— Ce asculţi tu la ăsta? îl iscodi ea.

— Muzică, îi zise el, ţinându-se de curea.

— Trebuie să fie tare frumos…

— Sună bine, doar că s-au cam dus bateriile. O să cumpăr

altele mâine şi atunci o să poţi şi tu să asculţi.

— Nu îndrăznesc, că, dacă îl stric, de unde îţi dau banii pe el? îi replică ea, râzând.

— Da' nu-i chiar aşa de sensibil, e foarte simplu şi apoi, dacă-l strici, n-am să te pun să-l plăteşti.

Vorbeau aplecaţi, iar grâul secerat foşnea în mâinile lor, Jinju mergând în faţa, iar Gao Ma în urma ei. În timp ce ea tăia două rânduri, el deja era gata cu al treilea; ea punea jos snopul, el îl ridica.

— Tatăl tău nu-i aşa bătrân. Ar fi trebuit să vină şi el să-ţi dea o mână de ajutor, comentă Gao Ma, cu vădită nemulţumire în glas.

— Azi are oaspeţi, zise ea, oprindu-se cu secera în aer.

Lui Gao Ma nu-i scăpă amărăciunea cu care rostise aceste vorbe, dar nu mai insistă cu întrebările, ci preferă să-şi vadă mai departe de secerat. Snopurile pe care le ţinea ea când şi când îi atingeau faţa şi umerii lui Gao Ma, aşa că el îi spuse cam iritat:

— Hai mai repede cu secera aia! Eu fac trei rânduri în timp ce tu faci doar două şi, în plus, îmi stai şi în drum!

— Frăţioare Gao Ma, nu mai pot, se văicări ea.

— Aşa-i. Asta nu-i treabă de femeie, îi răspunse el.

— Omul poate să îndure orice, conchise ea.

— Eu, dacă aş avea o nevastă, aş ţine-o acasă, la cratiţă, să coasă hainele, să crească puii. N-aş trimite-o niciodată la câmp.

— Sigur va fi o femeie norocoasă, murmură Jinju după ce-l privi o clipă.

— Jinju, ia spune-mi tu ce comentează oamenii din sat despre mine!

— Eu n-am auzit nimic.

— Nu-ţi fie teamă! Orice ar fi, pot să îndur.

— Păi... unii zic... dar să nu te superi... unii zic că ai avut belele pe când erai în armată...

— Așa-i. Am avut.

— Se spune că tu şi nevasta comandantului de regiment... şi bărbatul ei v-a prins împreună...

— Nu era nevasta comandantului, era concubina lui, replică el dispreţuitor. Şi nici măcar nu o iubeam, ci o uram... le uram pe toate.

— Ai văzut atâtea din lumea largă! spuse ea şi oftă.

— Ce am văzut eu nu face nici cât un rahat de câine, zise Gao Ma enervat, după care lăsă secera jos, legă un snop şi se

îndreptă de şale. Apoi lovi cu piciorul în snopul acela şi mai trase o înjurătură, cu năduf.

— Nici cât un rahat de câine.

În clipa aceea, îşi aminteşte Gao Ma, a venit şi fratele ei cel şchiop. Deşi n-avea nici măcar 40 de ani, încărunţise de-a binelea, iar chipul îi era brăzdat de riduri. Piciorul drept era mai scurt şi mai subţire, ceea ce-i făcea mersul legănat.

— Jinju, ai de gând să-ţi dai duhul aici, pe câmp? Nu mai vii acasă? strigă fratele, ţinându-şi mâna la frunte, ca să se apere de soarele arzător.

— De ce-ţi vorbeşte fratele tău aşa urât? o întrebă Gao Ma pe furiş.

Jinju îşi muşcă buzele şi două lacrimi ca două perle i se rostogoliră pe obraji.

„Jinju, din ziua aia în care te-am văzut plângând, n-am mai avut o clipă de linişte.

Te iubesc şi tare mi-aş dori să te iau de nevastă… A trecut deja un an, Jinju, şi, de câte ori vreau să vorbesc cu tine, tu fugi de mine… Vreau să te salvez din iadul în care trăieşti. Zhang Kou, tot ce vreau e să mai cânţi vreo zece versuri ca să apuc s-o prind de mână… chiar de-ar fi să ţipe, chiar de-ar fi ca mama ei să sară în sus, să se întoarcă spre mine şi să mă înjure sau să-mi tragă un dos de palmă.

Ea sigur n-o să ţipe, ştiu eu. E nefericită pentru căsătoria care i-a fost aranjată. În ziua aceea, când a chemat-o fratele ei acasă pe când o ajutam eu la seceriş, atunci maică-sa şi taică-su semnaseră un acord cu bunicul lui Liu Shengli şi cu părinţii lui Cao Wen, prin care legau într-un angajament de căsătorie trei băieţi şi trei fete. Îi legau între ei ca pe lăcuste, într-un şir de noi familii. Nenorocitele astea de căsătorii aranjate! Ea nu mă urăşte, ci simte ceva faţă de mine. Ori de câte ori ne întâlnim din întâmplare, îşi lasă capul în jos şi are o licărire în ochi. Printre sclipirile acelea, ochii i se împăienjenesc de lacrimi. Mă doare inima, mă doare ficatul, mă dor plămânii, mă doare stomacul, mă dor intestinele, mă doare totul…“

Zhang Kou zise mai departe:

Comandante, comandante, dă ordine odată!
Trimite-ţi trupele de pe muntele Huangjin,

Salveaz-o pe Jiang, sora noastră, a tuturor.
Musculiţele ce dau târcoale opaiţului
Pierit-au de mult,
Sora Jiang a fost prinsă,
Toţi de grijă-i poartă.
Tovarăşi, să ne păstrăm calmul!
Dacă ne-o iau pe sora Jiang,
Eu am să sufăr cel mai mult.
Bătrâna îşi flutură pistolul,
Părul cărunt în vânt se zbate
Şi ochii-s înţesaţi de lacrimi.

Zhang Kou se opri pentru o clipă şi apoi zise mai departe:

Bărbatul meu tot în puşcărie stă,
În urmă rămas-au copilul şi nevasta,
Dar ei revoluţia o duc mai departe.

„Hai, Zhang Kou mai cântă două versuri! Doar două, să apuc s-o iau de mână. Îi simt căldura trupului, îi simt sudoarea acră de la subsuoară.”

Să faci revoluţie nu înseamnă să acţionezi în grabă,
Ci să acţionezi încet, cu grijă, pas cu pas.

Într-o clipă, Gao Ma simţi o bubuitură în cap şi un halou multicolor se înălţă deasupra lui. Întinse mâna, dar din ea parcă se ieţeau mii de ochişori, iar mâna ei, parcă şi ea îl aştepta nerăbdătoare de multă vreme. O strânse cu putere şi nu mai văzu nimic în faţa ochilor. Frigul îl cuprinsese pe de-a-ntregul, în timp ce inima-i se înmuia încetişor.

2

A doua zi, Gao Ma stătea în spatele unei căpiţe de fân în locul unde familia lui Jinju bătea grâul şi aştepta nerăbdător. Cerul era tot o puzderie de stele, iar luna, ca un corn subţire, aninată de creanga înaltă a unui copac, îşi răsfira razele argintii, plăpânde, peste pământ. Mânzul brun-roşcat galopa încoace şi încolo pe

drum. Locul acela dădea în sud spre un canal lat, pe malurile căruia creşteau tufişuri de culoare violet. Când şi când, mânzul traversa canalul şi urca pe malul abrupt pentru ca mai apoi să facă iarăşi cale întoarsă, foşnind printre tufişuri.

În casa lui Jinju lămpile erau aprinse şi astfel Gao Ma reuşi să-l vadă pe tatăl fetei, unchiul Fang al Patrulea, prin curte, cum vorbea tare, întrerupt tot timpul de Mătuşa a Patra. Oricât ciulea Gao Ma urechile, nu desluşea câtuşi de puţin din vorbele lor. În vecinătatea casei lui Jinju se afla casa lui Gao Zhileng, unde peste o sută de papagali îngrozitor de enervanţi făceau o larmă de nedescris. În curtea aceea fără îndoială că ardea o lampă cu gaz, fiindcă era luminată din belşug. Familia lui Gao Zhileng se îmbogăţise crescând papagali şi era singura din tot satul care nu trăia de pe urma usturoiului.

Papagalii făceau zarvă mare cu ţipătul lor ascuţit. În acest timp, mânzul galopa, cu coada fluturândă în vânt. Ochii îi străfulgerau puternic în întunericul înceţoşat al nopţii. Apoi, se opri şi începu să împungă cu botul căpiţa de fân, de parcă ar fi mâncat, îndeajuns pentru a stârni de acolo o miasmă uşoară de fân mucegăit. Gao Ma se furişă pe lângă căpiţă, cu privirea aţintită spre poarta bine ferecată a lui Jinju. Firicele palide de lumină răzbăteau prin toate crăpăturile porţii. Ridică braţul şi se uită la ceas, dar cum era cufundat în beznă, nu reuşi să desluşească nimic pe cadranul ceasului. „Trebuie să fie cam ora nouă“, se gândi el şi în clipa aceea începu să bată şi orologiul familiei lui Gao Zhileng. Se îndepărtă puţin, ca să scape de zarva făcută de papagali şi numără bătăile. Într-adevăr, era ora nouă. Îşi aminti povestea care-i revenise în minte seara trecută, cu filmul vizionat în armată – Roşu şi negru, când Julien Sorel o ia de mână pe soţia primarului, în timp ce număra bătăile orologiului.

În seara precedentă, îi strânsese mâna lui Jinju viguros şi ea îi răspunsese la fel. Mâinile lor se despărţiseră abia când Zhang Kou îşi încetă cântecul şi atunci se înduraseră cu greu s-o facă. El profitase de agitaţia stârnită la sfârşit şi îi şoptise: „Te aştept mâine seară în spatele căpiţei de fân. Am ceva să-ţi spun“.

Nu se uitase la ea şi nici măcar nu ştia dacă îl auzise sau nu. A doua zi, la câmp, a fost atât de absent, încât în mai multe rânduri descoperi că plivise pământul, dar lăsase în urmă multe buruieni. În miezul zilei, s-a întors acasă, şi-a aranjat barba, şi-a stors câteva coşuri de pe nas şi apoi cu vârful foarfecii şi-a curăţat

piatra de pe dinţi. După aceea, s-a spălat pe cap şi pe gât cu un săpun parfumat, iar după masa de seară, a umblat după periuţa şi pasta de dinţi, pe care rar le folosea, şi s-a spălat şi pe dinţi.

Ţipătul papagalilor îl neliniştea şi, la fiecare pas către poartă, privea temător în jur. Poarta se deschise cu un scârţâit care îi făcu inima să bată de parcă voia să-i străpungă pieptul. Îşi înfipse braţul până la cot în căpiţa de fân, lucru de care aproape că nici nu era conştient. Mânzul brun-roşcat se învioră dintr-odată şi îşi începu iar galopul, stârnind nori de praf în urma sa şi un tropot care îl cam înfricoşa.

— Unde ai de gând să te duci în toiul nopţii? răsună vocea Mătuşii a Patra.

— Care toiul nopţii? Abia s-a întunecat.

Un oarecare sentiment de vinovăţie îl cuprinse pe Gao Ma, auzindu-i vocea lui Jinju.

— Unde te duci? insistă Mătuşa a Patra.

— Mă duc pe malul râului să mă răcoresc, spuse Jinju hotărâtă.

— Să te întorci degrabă! o îndemnă femeia.

— Că doar nu fug în lume.

„Jinju, Jinju…” murmură Gao Ma, simţind cum îi ard ochii. „Ieri seara, când te-am prins de mână, m-ai înnebunit de-a binelea. Prea eşti oropsită!”

Poarta se închise cu zgomot. Gao Ma stătea lipit de căpiţa de fân şi privea cuprins de dorinţă silueta întunecată a lui Jinju, cum se îndrepta spre nord, către malul acela coborât al râului. Îşi pierdea speranţa că se vor întâlni şi abia se abţinu să nu fugă spre ea, gândindu-se că poate porneşte într-acolo doar ca s-o păcălească pe mamă-sa.

„Jinju… Jinju…” Îşi afundă faţa în fân, simţind cum ochii i se umplu de lacrimi. Mânzul îşi continua galopul, aşa cum şi papagalii îşi slobozeau trilurile mai departe. Spre sud, undeva departe în câmp, era un rezervor cu apă stătută, plină de broaşte, iar dintr-acolo răsuna o orăcăială şi ea greu de suportat.

Deodată, Gao Ma îşi aminti noaptea în care, în urmă cu trei ani, îşi dăduse întâlnire cu concubina comandantului de regiment. Femeia aceea cu nasul mic şi faţa plină de pistrui i se aruncase în braţe, chicotind, iar în îmbrăţişarea aceea strânsă îi simţise mirosul trupului. Deşi nu o iubea, o ţinea lipită de el şi în sinea sa îşi blestema zilele: „Nemernicule, te prefaci că ţi-e dragă numai ca să profiţi de ea“. După aceea însă, şi-a primit răsplata.

„Cu Jinju e altfel, chiar că o iubesc şi aş fi în stare să-mi dau viaţa pentru ea. Jinju… Jinju…“

Mânzul porni a zburda în toate părţile, iar Gao Ma o văzu pe Jinju cum se furişează pe lângă zid, de-a lungul bătăturii, ferindu-se de lumina revărsată de puzderia de stele. Inima lui Gao Ma bătea de să-i spargă pieptul nu alta şi deodată îl cuprinse tremuratul că nu-şi putea stăpâni clănţănitul dinţilor.

Jinju se apropie de căpiţa de fân şi, ajungând lângă el, îi spuse cu voce tremurată:

— Frăţioare Gao Ma… ce treabă ai cu mine?

El tuşi într-un fel foarte nefiresc, incapabil să-i răspundă, ceea ce o sperie pe Jinju şi o făcu să se tragă înapoi câţiva paşi.

— Nu, nu… te rog, nu spune nimic, îl imploră ea.

Mânzul, neastâmpărat cum era, se freca de căpiţă şi scoase cu botul un snop de paie pe care îl împinse în faţa lor.

— Nu-i bine să vorbim aici, spuse ea.

— Să mergem la canal! propuse Gao Ma.

— Nu merg. Zi repede ce ai de zis…

— Nu putem să vorbim aici.

Gao Ma porni pe lângă bătătură către sud şi, când ajunse la canal, se opri în loc şi privi în urmă. Jinju era tot lângă căpiţa de fân, nu se clintise deloc, dar când dădu să se întoarcă la ea fata se urni timid înspre el. Atunci Gao Ma întinse braţele şi îşi croi drum printre tufişurile purpurii, până la capătul canalului. Când ajunse şi Jinju la malul uşor înclinat, el făcu un pas înainte şi o trase de mână spre el. Fata încercă să-şi retragă mâna, dar Gao Ma nu o eliberă, ci, dimpotrivă, o acoperi cu cealaltă mână. Cu mâna prinsă într-aşa o strânsoare, Jinju n-avu încotro şi se supuse.

— Jinju, eu te iubesc… spuse Gao Ma. Mărită-te cu mine!

— Frăţioare Gao Ma, spuse fata încetişor, ştii bine că am fost promisă la schimb, ca să se poată însura şi fratele meu.

— Ştiu, dar la fel de bine ştiu că tu nu asta îţi doreşti, replică el.

Fata îşi eliberă mâna din strânsoare, împingându-i mâna lui Gao Ma la o parte.

— Ba asta îmi doresc!

— Ba nu-i adevărat. Liu Shengli are 45 de ani şi pe deasupra mai e şi bolnav cu plămânii. E atât de bolnav, că nu poate să care nici o cobiliţă cu apă. Vrei să-mi spui tu mie că eşti gata să-l

iei de bărbat pe unul cu un picior în groapă?

Jinju îngăimă ceva, însă părea mai degrabă că a scos un geamăt decât o vorbă.

— N-am încotro, spuse ea suspinând. Şi fratele meu e trecut de 40 de ani… şi, în plus, e schilod… Cao Wenling are doar 17 anişori şi e mai frumoasă decât mine…

— Fratele tău e fratele tău, tu eşti tu. De ce trebuie să te duci în mormânt pentru el? se răsti Gao Ma.

Jinju îşi acoperi faţa cu palmele şi apoi ţâşni printre tufişurile purpurii. Gao Ma o trase de mână cu putere şi, făcând-o să se împiedice, o cuprinse în braţe. O ţinea în îmbrăţişarea sa atât de strâns, încât îi simţea pântecul moale arzând ca focul. Căută s-o sărute, dar fata îşi acoperise faţa cu palmele, iar buzele-i păreau lipite cu totul. Gao Ma o muşcă uşor de lobul urechii, în timp ce şuviţele ei de păr fin ca mătasea îi gâdilau faţa. Fiorul rece care îi străbătuse trupul mai devreme fusese înlocuit de o flacără uriaşă, aprinsă în străfundul sufletului. Ea se scutură, tot înfiorată, şi descoperindu-şi faţa, îşi înlănţui braţele de gâtul lui Gao Ma.

— Nu mă muşca de ureche, frate Gao Ma! îl imploră ea pe un ton plângăcios. Nu suport…

Atunci, tânărul o sărută, prinzându-i limba într-un sărut pătimaş. Ea gemea şi lacrimile începură să-i curgă nestăvilit, scăldându-le chipurile amândurora. O răsuflare fierbinte se ridică din stomacul lui Jinju, iar Gao Ma simţi un iz de usturoi amestecat cu ierburi proaspete. Mâinile lui umblau cu sălbăticie pe trupul fetei.

— Frate Gao Ma, mai încetişor… Mă doare îngrozitor.

S-au aşezat pe panta aceea şi au rămas acolo îmbrăţişaţi, mângâindu-se îndelung.

Printre frunzele tufişurilor purpurii stelele aurite luceau pe bolta întunecată, în timp ce luna nouă cobora încetişor. O cometă părea să hălăduiască pe Calea Lactee şi pe neaşteptate aerul se umplu de aroma aproape ireală a acelor tufişuri.

— Ce-ţi place ţie la mine? întrebă Jinju ridicându-şi faţa către Gao Ma.

— Îmi place totul, răspunse el.

Se lăsa răcoarea şi ei, liniştiţi, vorbeau în şoaptă.

— Dar ştii că eu nu-s de capul meu, spuse ea cu voce tremurată. Ce facem noi doi este rău, nu?

— Nu, nu, n-am făcut nimic rău. Ne iubim doar.

— Eu sunt logodită.

— Doar dacă s-a făcut o înregistrare undeva, abia atunci se poate vorbi de căsătorie.

— Atunci, asta înseamnă că noi doi putem fi împreună?

— Bineînţeles. Du-te acasă şi vorbeşte cu taică-tu! Spune-i că nu eşti de acord şi că vrei să faci o schimbare!

— Nu, nu, protestă ea, părinţii mei o să mă omoare în bătaie... Nu le-a fost deloc uşor să mă crească şi să mă facă aşa mare...

— Atunci, ai de gând să te măriţi cu un bătrân care mai e şi bolnav pe deasupra?

— Mi-e frică, îi răspunse ea plângând. Mama spune că dacă nu mă mărit, ea se otrăveşte...

— Nu caută decât să bage frica în tine!

— Tu nu ştii cum e mama când se supără.

— Ştiu doar că vrea să te sperie.

— Frăţioare Gao Ma, ce bine ar fi dacă ai avea o soră mai mică! Ai putea să i-o dai de nevastă fratelui meu şi atunci eu m-aș mărita cu tine.

Gao Ma oftă şi, înlăcrimat, îi mângâie umărul înfrigurat.

— Gao Ma, dacă nu s-o putea altfel, atunci o să ne iubim pe furiş şi, când o fi să moară bărbatul meu, mă mărit cu tine.

— Nu, izbucni el şi o sărută cu foc, simţind iarăşi cum pântecul ei dogorea de atâta fierbinţeală.

În clipa aceea, o gură păroasă le-a atins capetele, iar apoi au simţit o răsuflare aspră şi un miros de iarbă proaspătă care le cobora pe gât. Înlemniseră de spaimă, însă într-o clipă au descoperit că totul era numai isprava mânzului roşcat, care le luase urma pe furiş.

3

Apoi, într-o altă zi, Jinju îi arătă lui Gao Ma contractul acela care îi pecetluise destinul. Veni acasă la Gao Ma în miezul zilei, după vreo lună de la prima lor întâlnire printre tufişurile purpurii. Din seara aceea se întâlniseră în taină aproape în fiecare seară – mai întâi pe malul canalului, iar apoi pe câmp, ascunşi în lanurile bogate. Urmăreau cum se transformă luna din lună plină în

semilună, pe cerul senin uneori sau adumbrit de nori alteori. În întunericul nopţii, frunzele cerealelor păreau pictate cu pulbere de argint, iar picăturile răcoroase de rouă alunecau uşor şi înmuiau pământul la atingere, îngânate doar de ţârâitul insectelor. Când ea plângea, el râdea; când el plângea, ea râdea. Iubirea înflăcărată îi făcea pe cei doi îndrăgostiţi să pară vlăguiţi, dar ochii le scânteiau în bezna nopţii ca nişte tăciuni încinşi.

Jinju îndura vorbe grele din partea părinţilor, iar Gao Ma primise deja un avertisment cât se poate de serios: „Până acum n-a existat vrajbă între familiile noastre. Să nu cumva să faci vreo faptă ruşinoasă care să tulbure căsătoriile aranjate de noi!“

Jinju se năpusti pe uşă ca o vijelie, uitându-se peste umăr, în spate, de parcă ar fi fost cineva pe urmele ei. Gao Ma îi ieşi în întâmpinare şi o ajută să se aşeze pe *kang*.

— Nu vine nimeni aici, nu-i aşa? întrebă ea tremurând.

— În niciun caz. Cine să vină?

Gao Ma îi turnă fetei nişte apă într-o ceaşcă neagră, dar ea abia atinse buza ceştii că o şi puse pe masă, renunţând să mai bea.

— N-o să vină nimeni aici. Nu te teme! Şi chiar dacă ar veni, noi n-am făcut nimic rău.

— L-am adus.

Nici nu-şi isprăvi bine vorba că scoase din buzunar o bucată de hârtie roşie împăturită şi o aruncă pe masă, înainte de a se întinde pe *kang*, acoperindu-şi faţa cu palmele şi izbucnind în lacrimi. Gao Ma o mângâie uşor pe spate, îndemnând-o să nu mai plângă, dar fata nu se lăsa îmbunată câtuşi de puţin. Apoi, netezi hârtia roşie pe care erau aşternute caracterele scrise cu tuş negru şi citi:

„În cea de-a zecea zi a lunii a şasea din anul 1985, zi aflată sub bune auspicii, logodim pe Liu Shengli, nepotul cel mare al lui Liu Jiaqing, cu Fang Jinju, fiica lui Fang Yunqiu, pe Cao Wenling, a doua fiică a lui Cao Jinzhu, cu Fang Yijun, fiul cel mare al lui Fang Yunqiu şi pe Liu Lanlan, a doua fiică a lui Liu Jiaqing cu Cao Wen, fiul cel mare al lui Cao Jinzhu. Prin acest legământ, familiile noastre sunt legate pe veşnicie, chiar dacă ar fi ca râurile să sece, iar mările să se transforme în deşert. Martori la prezentul legământ sunt: Liu Jiaqing, Fang Zunqiu şi Cao Jinzhu.“

Trei amprente negre, imprimate deasupra fiecărui nume, consfinţeau actul.

Gao Ma împături la loc hârtia şi o îndesă în buzunar, după care deschise un sertar şi scoase o cărticică.

— Jinju, nu mai plânge! Hai să-ţi citesc din „Legea căsătoriei“! La articolul 3 se spune: „Sunt interzise căsătoriile aranjate, căsătoriile pe bani sau orice formă de căsătorie care încalcă libertatea individuală”. Apoi, articolul 4 zice aşa: „Căsătoria se face cu acordul liber consimţit al ambilor parteneri. Niciunul dintre ei şi nimeni altcineva nu are voie să exercite presiuni în vederea căsătoriei”. Aşa este politica naţională, mai importantă decât bucata asta nenorocită de hârtie. Nu te mai necăji, te rog!

Jinju se ridică de pe *kang* şi, ştergându-şi lacrimile cu mâneca, spuse:

— Nu îndrăznesc să vorbesc cu părinţii mei…

— Ce-i aşa greu? Spune-le aşa: Mamă, tată, nu-l iubesc pe Liu Shengli şi nu pot să mă mărit cu el.

— Ţie ţi-e uşor să spui asta! Dacă eşti în stare, spune-le tu!

— Ce, crezi că nu îndrăznesc s-o fac şi pe asta? spuse Gao Ma mânios. O să mă duc chiar diseară să vorbesc cu ei şi, dacă nu le-o plăcea, să vedem dacă o să îndrăznească taică-tu şi fraţii tăi să mă calce în picioare.

Seara, cerul gemea sub povara norilor. Nu era pic de vânt, ceea ce făcea ca atmosfera să devină înăbuşitoare. Gao Ma înfulecă în grabă câteva înghiţituri din orezul rămas de la prânz şi ieşi să facă câţiva paşi pe digul nisipos din spatele casei. Deodată, simţi un gol în suflet. Soarele tocmai asfinţea şi, ca miezul unui pepene uriaş, îşi aşternea strălucirea purpurie peste norii fărâmiţaţi la orizont, precum şi pe vârfurile salcâmilor şi sălciilor. Cum nu era nici cea mai plăpândă adiere de vânt, fumul eliberat din sobele unde se gătea se înălţa precum un stâlp fragil – unul aici, altul mai încolo. Se ridicau astfel coloane de fum până în tării şi undeva, departe, se spulberau şi se contopeau într-un tot. Gao Ma stătea pe gânduri – să se ducă acasă la Jinju sau mai bine nu? Şi ce să spună, când o fi să ajungă acolo? Prin faţa ochilor i se perindau chipurile întunecate şi ameninţătoare ale fraţilor lui Jinju, dar şi ochii înlăcrimaţi ai fetei. Într-un târziu, coborî de pe dig şi porni către sud. Cărarea care altădată i se părea nespus de lungă parcă ar fi străbătut-o din câţiva paşi acum şi tare şi-ar fi dorit ca drumul acesta să nu se mai sfârşească niciodată.

Cum stătea el aşa în faţa porţii lui Jinju, simţi un gol şi mai

mare care puse stăpânire pe inima lui. În mai multe rânduri ridică braţul, ca să deschidă poarta, dar renunţă. În amurg, papagalii din curtea lui Gao Zhileng parcă înnebuneau – chirăiau ascuţit, de parcă îşi strigau neliniştea pentru Gao Ma. Mânzul roşcat galopa pe lângă bătătură, iar clinchetul, pe care îl scotea clopoţelul ce-i fusese agăţat de curând la grumaz, stârnea nechezatul înfundat al cailor aflaţi ceva mai departe. Mânzul ţâşnea ca săgeata şi în urma lui clinchetul, în rotocoale, împresura bătătura întreagă.

Gao Ma strângea atât de tare din dinţi, încât la un moment dat parcă îl luă cu ameţeală. Îşi făcu ceva curaj şi ciocăni la poartă. Îi deschise fratele lui Jinju, Fang Yixiang, un tip iute din fire şi nechibzuit, care îl întrebă cu înverşunare în glas:

— Tu erai? Ce vrei?

— Am venit pe la voi, îi răspunse Gao Ma râzând şi apoi se strecură pe lângă ei în curte.

Toţi ai casei erau acolo, adunaţi la masă. Fiindcă nu era aprinsă lumina, masa părea cufundată în beznă şi cu greu ai fi putut spune ce se găsea pe masă. Gao Ma simţi cum îl părăseşte curajul pe măsură ce se apropia.

— Unchiule, mătuşă, abia acum mâncaţi?

Unchiul al Patrulea pufni pe nas, în timp ce Mătuşa a Patra îi răspunse cu răceală:

— Acum. Tu ai mâncat?

Gao Ma îi răspunse afirmativ, iar Mătuşa a Patra, pe un ton aspru, o trimise pe Jinju să aprindă lumina.

— Ce lumină să aprindă? sări Unchiul al Patrulea pe un ton şi mai aspru. Ce, nu vezi să mănânci? Că doar n-o să-ţi bagi mâncarea în nas.

Cu toate acestea, Jinju aduse din casă o lampă aprinsă şi o aşeză în mijlocul mesei. La lumina ei, Gao Ma observă un coşuleţ împletit din rămurele de salcie, în care erau aşezate turte şi un bol cu pastă de soia. Mai era şi o legătură de usturoi împrăştiată pe masă.

— Nu vrei să mănânci ceva? întrebă Mătuşa a Patra.

— Nu, sunt sătul, îi răspunse Gao Ma, privind-o pe Jinju, care stătea cu capul plecat, fără să mănânce sau să bea. În schimb, Fang Yijun şi Fang Yixiang răsuceau turtele pe care întindeau un strat de pastă de soia şi apoi aşezau un fir de usturoi, după care le apucau cu două mâini şi le îndesau în gură, de ziceai că o să le

plesnească fălcile. Unchiul al Patrulea trăgea zgomotos din pipă, în timp ce îl privea pe Gao Ma cu coada ochiului.

Mătuşa a Patra îi aruncă priviri aspre lui Jinju şi se răsti la ea:

— Nu mănânci? Ce stai aşa, ca momâia? Te pregăteşti să devii nemuritoare?

— Nu mi-e foame, răspunse Jinju.

— Ştiu eu ce zace în mintea aia afurisită a ta, dar ia-ţi adio de la asta! spuse Unchiul al Patrulea.

Jinju îl privi pe Gao Ma pentru o clipă şi apoi spuse răspicat:

— Nu vreau, nu mă mărit cu Liu Shengli.

— La ce să mă aştept de la o târâtură ca tine? spuse Unchiul al Patrulea batjocoritor, izbind cu pipa de masă.

— Da cu cine vrei să te măriţi? întrebă Mătuşa a Patra.

— Cu Gao Ma, se grăbi Jinju cu răspunsul.

Gao Ma se ridică în picioare şi spuse:

— Unchiule al Patrulea, Mătuşă a Patra, Legea căsătoriei stabileşte că…

Nici n-apucă bine să-şi termine vorba că îl auzi pe Unchiul al Patrulea strigând:

— Daţi-i o mamă de bătaie! Să vadă el ce păţeşte dacă vine la uşa noastră aşa…

La auzul acestui îndemn, cei doi fraţi şi-au abandonat de îndată turtele, au înşfăcat taburetele pe care şezuseră mai devreme şi s-au năpustit asupra lui Gao Ma, izbindu-l peste faţă. Sub ploaia de lovituri, acesta striga cât îl ţineau puterile:

— Este ilegal să baţi pe cineva, este ilegal!

— Chiar dacă te omorâm în bătaie, tot nu încălcăm legea, îi răspunse Fang Yijun.

— Gao Ma, fugi de aici! striga Jinju printre lacrimi.

— Hai, loviţi-mă! N-am să vă reclam, dar să ştiţi că n-o sa ne puteţi opri să fim împreună, spuse Gao Ma, iar rănile de pe cap îi sângerau parcă şi mai tare.

De partea cealaltă a mesei, Mătuşa a Patra înşfacă un facăleţ şi o trosni pe Jinju peste frunte, ocărând-o:

— Neruşinato! Vrei să mă bagi în mormânt?

Unchiul al Patrulea înjura şi el în gura mare:

— Morţii mă-tii, Gao Ma! Chit c-o omor în bătaie, şi tot n-o las să se mărite cu tine.

Gao Ma îşi şterse sângele care i se prelingea pe sprâncene şi spuse:

— Unchiule, puteţi să mă bateţi cât vreţi, da’ dacă-i vorba să vă atingeţi de Jinju, atunci să ştiţi că mă duc şi vă reclam.

Unchiul al Patrulea ridică pipa lui cea grea şi o pocni pe Jinju în moalele capului. Aceasta icni şi se prăbuşi la pământ.

— Hai, acuşi du-te şi fa reclamaţie! spuse Unchiul al Patrulea.

Gao Ma se aplecă s-o ridice pe Jinju, însă în clipa aceea primi de la Fang Yixiang o lovitură nimicitoare cu taburetul, care îl doborî la pământ. Când îşi reveni, descoperi că zăcea în mijlocul drumului, iar deasupra lui se întrezărea o siluetă masivă – mânzul cel roşcat. Câteva steluţe licăreau cu o lumină demnă de toată mila prin pânza de nori. Auzea chirăitul ascuţit al papagalilor din curtea lui Gao Zhileng. Ridică un braţ şi se apucă de grumazul neted ca mătasea al mânzului care începu să-i adulmece dosul palmei. La fiecare mişcare, clinchetul clopoţelului răsuna tot mai limpede.

A doua zi după bătaie, Gao Ma se duse la Guvernul Judeţean, să-l caute pe deputatul din Comitetul Popular. Îl găsi acolo, mort de beat, aşezat pe o canapea ponositǎ şi sorbind ceai de zor. Când îl văzu pe Gao Ma că intră pe uşă, acesta nici vorbă să-l salute, ci îi aruncă nişte priviri duşmănoase, cu ochii mijiţi de atâta băutură.

— Domnule deputat Yang, spuse Gao Ma, Fang Yunqiu încalcă Legea căsătoriei şi îşi sileşte fata să se mărite cu Liu Shengli. Fiindcă Jinju refuză să i se supună, i-a spart capul cu pipa.

Deputatul îşi aşează tacticos ceaşca de ceai pe măsuţa de lângă canapea şi întrebă rânjind:

— Gao Ma, ce legătură ai tu cu Jinju?

Gao Ma ezită preţ de câteva clipe şi apoi răspunse:

— Ea e fata cu care vreau să mă-nsor.

— Din câte am auzit eu, ea urmează să se mărite cu Liu Shengli, continuă deputatul.

— Cu de-a sila! Ea nu vrea.

— Păi, nu-i treaba ta şi n-ai de ce să vii să reclami, zise deputatul. Când o veni ea la mine, am să mă ocup şi de chestia asta.

— Taică-su o ţine închisă în casă.

— Ieşi afară! Ieşi afară! începu să zbiere deputatul, agitându-şi braţele de parcă gonea muştele. N-am eu vreme să stau de prostii cu tine.

Gao Ma ar mai fi comentat, însă un bărbat între două vârste,

adus de spate, intră în încăpere. Era tare palid, dar buzele îi erau vineţii, precum buzele unui muribund. Gao Ma se dădu într-o parte, suficient cât să-l vadă cum scoate o sticlă de băutură şi o conservă de peşte, pe care le puse pe masă.

— Unchiule al Optulea, am auzit că a fost tămbălău mare la familia Fang, zise acesta.

Deputatul nu-i răspunse celui care chiar îi era nepot, ci se îndreptă spre Gao Ma şi, apăsându-l pe cap, îl întrebă hlizindu-se:

— Ce-ai păţit?

Rana pe care o avea Gao Ma la cap deveni dureroasă, încât abia se abţinu să nu urle, iar urechile începură imediat să-i vâjâie.

— Am căzut şi m-am lovit la cap, spuse el, însă propria voce îi răsuna în urechi subţire, ascuţită precum vocea unei femei.

— Nu cumva te-a chelfănit cineva? întrebă deputatul cu un zâmbet complice.

— Nu, răspunse scurt Gao Ma.

— Băieţii lui Fang sunt nişte pârliţi! continuă deputatul, pierzându-şi zâmbetul afişat mai devreme. Să fi fost eu în locul lor, îţi rupeam picioarele alea nenorocite şi te lăsam să te târăşti până acasă!

Acestea fiind zise, îi trase un scuipat lui Gao Ma drept în faţă, iar în timp ce acesta se ştergea cu mâneca, îl apucă de braţ şi îl împinse afară, trântind uşa cu putere în urma lui. Gao Ma coborî scările de ciment împleticindu-se. Îşi bălăngăni braţele, străduindu-se să-şi menţină echilibrul, ca nu cumva să cadă. Fu nevoit să se rezeme de zid, fiindcă lumea întreagă se învârtea cu el cu tot. După ceva vreme, ameţeala mai conteni şi abia atunci îşi ridică privirea spre poarta batantă verde. În mintea lui tulburată, ca un lichid păstos, se despica încetişor o crăpătură, iar el, cu toate puterile, împingea de-o parte şi de alta, stăruind să adâncească acea crăpătură şi împingea, tot împingea... Avea un vâjâit teribil în urechi. Crăpătura părea să se lipească la loc şi toate în jurul său îşi pierdeau conturul. Un lichid călduţ îi invadă nările şi se prelinse, se tot prelinse. Ar fi vrut să-l înfrâneze, dar nu-i era cu putinţă, căci lichidul îi ţâşnea prin nări, îi ajungea în gură, aducător de gust sărat şi rânced. Plecându-şi capul, zări sângele de un roşu aprins cum picura pe treptele albicioase de ciment.

4

Gao Ma a stat întins pe *kang*, într-o confuzie totală, vreme îndelungată. Nu mai ştia cât timp trecuse şi nici nu-şi amintea cum ajunsese acolo după ce plecase din curtea Guvernului Judeţean. Tot ce-i mai dăinuia în minte era sângele acela de un roşu aprins care, într-o linişte desăvârşită, îi picura din nas pe scările de ciment. Perluţele rotunde de sânge picurau pe scările albicioase, cădeau şi împroşcau... perluţele acelea roşii cădeau precum cireşele pârguite, cădeau şi împroşcau... Slăbănogul de la poarta verde tot bolborosea ceva, dar vocea lui părea atât de îndepărtată. La început, chiar privi cu compasiune căderea periuţelor sângerii. Le văzu cum se înlănţuiesc una după alta într-un şirag şi toată căldura trupului său se adună laolaltă, ţâşnindu-i apoi prin nări, ca să formeze o băltoacă însângerată pe trepte. Vârful limbii, obişnuit deja cu gustul sângelui, atinse buzele reci ca gheaţa şi din nou în minte i se deschise o crăpătură. Mânzul roşcat stătea printre floarea-soarelui, în curtea guvernului, şi-l străfulgera cu ochii lui sticloşi precum cristalul. Gao Ma tresări şi porni în întâmpinarea lui, împleticindu-se. Floarea-soarelui îşi rotea chipul şi îl privea cu o melancolie blândă, sub strălucirea razelor de soare. Se propti de lujerul plin de ţepi al unei flori şi simţi cum toţi lujerii de acolo dănţuiesc greoi pe capul lui. Ar fi vrut să-şi ridice privirea, dar razele soarelui îi străpungeau ochii precum vârfurile de ace. Atunci, rupse o frunză în două şi făcu ghemotoace pe care şi le vârî în nas, însă sângele stăvilit astfel îi umflă capul şi îi năvăli în gură, cu gustul lui sărat. Ştia că de acum îi curgea pe gât, căci desigur toate orificiile sunt conectate între ele.

Gao Ma ar fi vrut să sfărâme cu pumnii poarta verde, însă n-avea pic de vlagă. Bănuia că toţi de acolo – oficialităţile, ajutoarele lor, instalatorii, cei care se ocupau de problemele femeilor, cei care se ocupau de planificarea familială, perceptorii, distribuitorii presei, băutorii de alcool, mâncătorii de carne, băutorii de ceai, fumătorii – toţi aceia, mai bine de cincizeci de suflete, îl priviseră tihniţi şi fără griji cum se clatină pe picioare ca o buruiană smulsă din pământ, ca un câine snopit în bătaie. Îl văzuseră cum iese din curtea Guvernului Judeţean. Se sprijini de stâlpul porţii ca să-şi tragă sufletul şi în acest timp îşi şterse

sângele de pe mână pe plăcuţa albă de lemn înţesată cu caractere roşii. Cum se ştergea el aşa, portarul, un tinerel îmbrăcat cu cămaşă înfloratã, îi articulă un şut în fund.

— Nenorocitule! strigă Cămaşă înfloratã, dar el auzea totul ca prin vis. Ce crezi că faci aici? Asta-i locul unde să-ţi ştergi tu sângele de câine?

Gao Ma se retrase câţiva paşi, privi caracterele roşii de pe plăcuţa de lemn şi simţi cum o furie de nestăvilit se aprinde în sufletul lui. Îşi adună scuipatul plin de sânge şi-l slobozi către Cămaşa înfloratã, dar acesta era sprinten, cu mişcări agile, ca un practicant de arte marţiale, aşa că sări uşor din calea scuipatului şi scăpă neatins. Apoi, se repezi spre Gao Ma, care din nou îşi adună scuipatul şi de astă dată îl nimeri drept în faţă. În clipa aceea, în curtea guvernului răsună o voce plină de autoritate:

— Li Tie, ce faci acolo?

La auzul acestor vorbe, Cămaşă înfloratã îşi lăsă braţul să cadă, cu umilinţă. Gao Ma scuipă pe jos şi, fără să-i mai pese de portar, îşi urmă drumul mai departe. În faţă se întindea orizontul albastru, iar el străbătu încetişor drumurile asfaltate ale satului. Pe margine, un bătrân care vindea pepeni îl privea cu nişte ochi de-a dreptul fosforescenţi. Gao Ma alunecă şi căzu în canalul ce mărginea drumul şi cum stătea acolo prin brădişul de pe fund, privea malul deloc înalt, însă curând îl cuprinse furia, căci ştia că nu se poate ridica în picioare ca tot omul, ci era nevoit să se târască precum un câine.

Şi exact aşa s-a şi întâmplat. S-a târât încetişor, multă vreme şi nu simţea decât cum capu-i greoi stătea gata să se desprindă de trup şi să se rostogolească în canal. Spinii buruienilor îi înţepau palmele, iar spatele parcă îi era străpuns de nenumărate săgeţi otrăvite. Izbuti într-un târziu să se ridice şi, întorcând capul, văzu ce îl înţepa aşa cumplit în spate, îl zări pe Cămaşă Înfloratã cum se îndreaptă spre poartă cu o găleată şi o cârpă în mână şi cum se apucă să şteargă sângele de pe plăcuţă. Vânzătorul de pepeni stătea cu spatele spre Gao Ma, care îşi aminti de ochii lui fosforescenţi. Aşa buimac cum era, auzi strigătul strident ai bătrânului:

— Pepeni… pepeni dulci…

Strigătul bătrânului vânzător de pepeni îi străpungea inima. Tot ce-şi dorea Gao Ma era să ajungă mai repede acasă, unde să se întindă pe *kang* şi să nu se mai mişte câtuşi de puţin. Să

rămână acolo ca şi cum ar fi murit…

— Frăţioare, te simţi mai bine? o auzi el cum întreabă.

Vru să deschidă gura, însă un jet de lichid amărui îi blocă gâtul şi nasul.

— Gao Ma, spuse ea, ai zăcut inconştient timp de trei zile, că ne-ai speriat de moarte. Stăteai cu ochii închişi şi strigai: „Copii, copii, o grămadă de copii pe zid!“ Şi mai ziceai: „Mânzule! Mânzuţule!“ Yu, fratele tău mai mare, a chemat doctorul care ţi-a făcut două injecţii. Tu nu ştii nimic din toate astea, nu-i aşa?

Cu greu se ridică în capul oaselor cu ajutorul soţiei lui Yu, care îl propti la spate cu o plapumă soioasă. Îi aruncă doar o privire şi înţelese imediat că ea aflase tot ce se întâmplase.

— Cumnată, îţi mulţumesc şi ţie, şi fratelui mai mare.

Îl năpădi plânsul.

— Ei, frăţioare, zise cumnata lui, las-o baltă! Nu te mai amăgi cu gândul că vei putea fi vreodată cu Jinju. Fă-te bine şi peste câteva zile, când mă duc la ai mei în sat, îţi caut acolo o fată care să nu fie mai prejos decât Jinju. Ai să vezi!

— Dar Jinju ce face? întrebă el neliniştit.

— Am auzit că mănâncă bătaie acasă în fiecare zi. Când a fost necazul la familia Fang, cei din familia Cao şi cei din familia Liu s-au grăbit să vină la ei ca să mai calmeze spiritele. Dar, cum zice o vorbă de-a noastră, „Nu poţi să faci pepenele să fie dulce cu de-a sila“. Jinju n-o să aibă parte de zile bune cât o trăi.

Gao Ma deveni agitat şi se sforţă să se dea jos de pe *kang*, dar cumnata i se împotrivi.

— Ce vrei să faci?

— Mă duc după Jinju.

— Te duci după moarte! Sunt acolo şi oamenii lui Cao, şi ai lui Liu. E de ajuns doar să te arăţi la faţă că ăştia te stâlcesc în bătaie.

— Am să-i omor pe toţi! strigă Gao Ma, fluturând pumnii în aer.

— Frăţioare, nu fi prost! îl dojeni cumnata pe un ton sobru. Să-ţi iasă din cap gândul ăsta. Omoară-i tu pe ei şi ai să te alegi cu un glonţ în cap.

Istovit, Gao Ma se răsturnă înapoi pe *kang*, iar lacrimile se porniră a se rostogoli pe faţa mohorâtă ca apoi să se prelingă spre urechi.

— Oricum… oricum nu mai am pentru ce trăi…

— Cum aşa? Întotdeauna există o cale. Dacă tu şi Jinju vă iubiţi atât de mult, nimeni nu va putea sta în calea iubirii voastre. La urma urmei, într-o societate nouă raţiunea va învinge.

— Cumnată, am să te rog să-i duci un mesaj lui Jinju.

— Zilele astea, cât e scandalul în toi, în niciun caz. Stăpâneşte-ţi furia şi ai grijă să te însănătoşeşti. O să treacă şi asta.

Capitolul 3

Sătenii plantează usturoiul,
Căci la îmbogăţire le e gândul.
Tiranii, înfuriaţi peste poate,
Trimit hoarde dezlănţuite după taxe
Cei oprimaţi îţi plâng de milă, n-au ce face.

Fragment din balada interpretată în mai 1987 de către Zhang Kou, menestrelul orb pe Bulevardul Pietrei Verzi din capitala judeţului.

1

În cele din urmă, cei doi poliţişti au ieşit din păduricea de salcâmi peste măsură de mâhniţi. Erau tare murdari, cu pistoalele în mâna dreaptă, iar în mâna celalaltă cu pălăria cu boruri mari, cu care îşi tot făceau vânt ca să se răcorească. Bâlbâitul părea să nu mai şchioapete, însă, din pricină că nimerise cu piciorul în oala aceea ruginită, i se rupsese pantalonul, iar fâşia de material îi atârna ca o piele moartă. Au dat ocol copacului şi s-au postat în faţa lui Gao Yang. Amândoi erau tunşi precum recruţii – Bâlbâitul, cu părul lui negru ca pana corbului, avea un cap perfect rotund, ca o minge de volei; în schimb, celălalt, cu părul ceva mai deschis la culoare, îşi lăsase nişte smocuri pe frunte, dar şi în părţi, tunsoare care îi făcea capul să arate ca o tobă.

Gao Yang îşi înclină capul într-o parte şi o zări pe fiica lui cea oarbă cum bâjbâie cu băţul de bambus printre salcâmii din spatele casei lor. Se tot învârtea pe acolo şi se jelea:

— Tăticule… tăticule… Unde-i tăticul meu?

Aşa neajutorată semăna cu un mânz împotmolit în mâl.

— Fir-ar mama dracului! Ce-ai făcut, de ne-a scăpat de sub nas? spuse Bâlbâitul.

— Dacă te-ai fi mişcat un pic mai repede, ai fi reuşit să-i prinzi cătuşele şi la mâna cealaltă, comentă poliţistul cu capul ca o

tobă. Cu amândouă mâinile în cătuşe, n-ar mai fi reuşit să fugă, nu?

— E numai vina ăstuia! zise Bâlbâitul şi, după ce îşi puse pălăria pe cap, întinse braţul către Gao Yang ca şi cum ar fi vrut să-l mângâie, după care îi arse o scatoalcă după ceafă.

— Tăticule... tăticule... de ce nu-mi răspunzi?

Fetiţa se jelea şi continua să bâjbâie cu băţul în toate părţile. Atinse cu mâna salcâmul, dar se opri în loc după ce se izbi cu capul într-o creangă. Avea cărare pe-o parte, ochii negri ca smoala şi o paloare specifică celor malnutriţi, care o făcea să semene cu un usturoi veşted. Purta doar o pereche de pantaloni roşii, atârnaţi pe şolduri din pricina elasticului mult slăbit, iar gumarii roşii aveau cureluşele rupte.

— Tăticule... tăticule... de ce nu-mi răspunzi?

Păduricea de salcâmi se estompă, devenind aidoma unui nor negru dens, pe care pantalonaşii aceia roşii se profilau ca o pată de sânge. Gao Yang tare ar fi vrut să strige, dar parcă avea gâtul ferecat şi nu putea scoate nici cel mai mic sunet. „Nu plâng... nu plâng...“

Bâlbâitul iar îi trase o scatoalcă, însă Gao Yang era de acum imun la aceste lovituri. Poliţiştii îl priveau cum se zbătea furios, îi auzeau gâfâitul înfundat, îi simţeau mirosul sudorii lipicioase. Totul se înfăţişa în chip neobişnuit, înfricoşător şi fără îndoială acela era mirosul greu al suferinţei. Poliţiştilor le fremătau nările adulmecându-l, însă pe feţe li se aşternuse o expresie tâmpă.

— Tăticule... tăticule... de ce nu-mi răspunzi?

— Haideţi toţi, băieţi şi fete, daţi-mi mâinile, cântaţi, dansaţi, rotiţi-vă în cerc! Vedeţi cât de uşor este!

Aşa rostea profesoara, învăţându-i pe copii, la şcoală, să cânte şi să danseze. Xinghua se ţinea de băţul de bambus, ţintuită în mijlocul drumului. Apoi, bâjbâind, ajunse în faţa porţii cu gard metalic, unde se prinse de balustradă. Curtea şcolii era plină de crizanteme în floare. El o apucă de braţ şi o trase spre casă, dar fata încercă să se smulgă din strânsoare. El strigă la ea furios şi îi trase un şut...

Mâhnit, Gao Yang slobozi un strigăt şi îşi înfipse dinţii în coaja salcâmului...

— Tăticule, mămico, luaţi-mă de mână, să cântăm, să dansăm!

Ce uşor e să faci o săritură!

Scoarţa de salcâm, aspră cum era, se mânjise de sângele care îi curgea din buze, însă Gao Yang nu simţea pic de durere. Înghiţi amestecul acela de sevă de copac cu salivă şi deodată o neobişnuită senzaţie de răcoare îi cuprinse gâtul. Pe dată, corzile vocale i se destinseră şi dispăru orice sfială care îl împiedicase să vorbească până atunci. Cu mare băgare de seamă, temător că şi-ar putea pierde iarăşi puterea de a vorbi, Gao Yang spuse:

— Xinghua, aici e tata!

Nici nu rosti bine aceste vorbe că lacrimile i se porniră şuvoi.

— Acu' ce facem? zise Bâlbâitul.

— Mergem înapoi, propuse Căpăţânosul. Mergem şi punem un afiş, să ştie toată lumea că-l căutăm. N-are cum să scape.

— A șters-o demult! Un nemernic!

— Tăticule... nu ştiu să mai ies de aici. Vino mai repede şi arată-mi drumul!

Xinghua se învârtea printre salcâmi, iar vederea ei, ca o pată de un roşu aprins, îl îndurera nespus. Aproape că-i despica inima în două. Îşi aminti că nu cu multă vreme în urmă, fără ca ea să fi greşit cu ceva, îi trăsese un şut în fund. Ea, pata aceea roşie, ajunsese la pământ, în curte. Stătea proptită pe jos cu o mânuţă desfăcută ca gheara de pui, de parcă zgârma printr-un găinaţ negricios. Apoi, se ridicase încetişor, agăţându-se de zid şi rămăsese neclintită acolo. Buzele îi tremurau, dar nici că îndrăznea să scoată vreun sunet, ci doar plângea în tăcere. El se gândi la ochişorii ei negri ca smoala, cum se umplu de lacrimi şi, simţind cum îl năpădesc remuşcările, strigă din răsputeri în timp ce îşi izbea capul de trunchiul copacului:

— Daţi-mi drumul! Daţi-mi drumul!

Căpăţânosul îl înşfăcă de păr, împiedicându-l să se mai izbească, în timp ce Bâlbâitul, de cealaltă parte a copacului, îi eliberă mâinile din cătuşe.

— Gao... Gao Yang, stai cuminte!

Dar, de cum se văzu liber, se năpusti asupra celor doi, lovindu-i cu pumnii, cu picioarele, muşcându-i, iar din această încleştare Bâlbâitul se alese cu vreo trei zgârieturi de toată frumuseţea pe faţă. De îndată ce reuşi să scape din strânsoarea Căpăţânosului, repezindu-se înspre punctul acela de culoare roşie, prin faţa ochilor îi trecu iute o străfulgerare, urmată de o ploaie de

luminiţe verzi. Ca prin ceaţă îl zări pe Bâlbâit cum îl atinge în piept cu un obiect care împroşca flăcări verzi. În acelaşi timp, simţi cum mii de ace îl împung în tot trupul. Strigă în agonie şi se prăbuşi la pământ.

Când îşi reveni, descoperi cătuşele acelea lucioase care îi strângeau încheieturile adânc înfipte în carne, aproape până la os. Avea capul greu şi nimic nu-i mai era limpede în amintire. Bâlbâitul îi flutură prin faţă obiectul acela înspăimântător şi spuse pe un ton grav:

— Hai, mergi înainte! Să nu cumva să mai faci vreo prostie!

2

Îl urmă cuminte pe Căpăţânos, urcând mai întâi pe digul nisipos, traversând pădurea de salcâmi de pe mal şi apoi prin albia râului. Nisipul fin îl străpungea la glezne şi îi ardea tălpile. Mergea şchiopătat, iar imediat în spatele lui venea Bâlbâitul, cu obiectul acela teribil în mână. Dinspre păduricea de salcâmi, strigătele jalnice ale lui Xinghua parcă-i întorceau capul ca un magnet, însă la cea mai firavă încercare de a face vreo mişcare în plus, pe dată Bâlbâitul îl atingea cu obiectul acela pe spate. Urmau apoi fiori reci care îi ajungeau până în creier; nevoia instinctivă de a se apăra îl determina să-şi bage capul între umeri. Toată pielea i se făcuse ca de găină, căci aştepta cu înfrigurare atacul ce venea ca un ropot de tunet, însoţit de comanda neîndurătoare:

— Hai, mergi înainte!

Au ţinut tot la drum şi treptat plânsul jalnic al fiicei sale s-a stins sau poate că el însuşi uitase de ea, din pricină că mintea îi era concentrată numai asupra obiectului din mâna Bâlbâitului. În cele din urmă, se dumiri despre ce era vorba: bastonul electric despre care îi auzise pe ceilalţi vorbind cândva. Întrerupătorul lui fără îndoială că se afla sub degetul mare al Bâlbâitului. Era de ajuns să apese pe el că imediat curentul năvălea precum un torent dezlănţuit. Tot gândindu-se aşa, simţea deja fiorii reci pe spinare şi parcă şi măduva în oase îi tremura de spaimă.

Au intrat iarăşi într-un crâng şi apoi din nou pe dig, au străbătut un câmp de vreo cincizeci de metri şi au ajuns la

drumul pavat, de unde numaidecât au pătruns în clădirea Guvernului Judeţean. Mustăciosul Zhu, de la postul de poliţie, ieşi în fugă să-i căineze pe cei doi poliţişti pentru cât se chinuiseră ei ca să îndeplinească misiunea.

Un firicel de speranţă se născu atunci în inima lui Gao Yang, văzând o figură familiară.

— Lao Zhu, unde vor să mă ducă? întrebă el.

— Te duc într-un loc unde n-ai să ai nevoie de bonuri de masă, îi răspunse acesta hlizindu-se.

— Vă implor, spuneţi-le să-mi dea drumul. Nevastă-mea abia a născut.

— Şi ce dacă a născut nevastă-ta? Legea nu judecă după sentimente.

Deznădăjduit, Gao Yang îşi lăsă capul în jos.

— Xiao Guo şi Lao Zheng s-au întors? întrebă Căpăţânosul.

— Xiao Guo e aici, dar Lao Zheng încă nu s-a întors, răspunse Zhu.

— Unde îl închidem pe infractor? sări Căpăţânosul cu o nouă întrebare.

— În birou.

Acestea fiind zise, Zhu porni înainte, iar în urma lui cei doi poliţişti escortându-l pe Gao Yang. După ce intră în secţia de poliţie, acesta văzu un tânăr cu faţă de cal, încătuşat şi el, cum stătea pe jos, rezemat de perete. Bănui că îndurase o bătaie zdravănă, fiindcă avea un ochi vânăt şi atât de umflat, încât părea că slobozeşte privirea aceea lucioasă ca gheaţa printr-o mică crăpătură. În ochiul drept, cel care scăpase neatins, se întrezărea lipsa de speranţă, ceea ce îl făcea vrednic de toată mila. Alături, pe o băncuţă, stăteau doi poliţişti chipeşi care fumau netulburaţi.

Gao Yang se trezi împins spre zid, lângă tânărul acela. S-au măsurat reciproc din priviri, iar tânărul şi-a ţuguiat buzele şi a dat din cap cu subînţeles. I se părea cunoscut, însă nu-şi amintea unde putea să-l fi întâlnit. „M-au nenorocit!” îşi zise Gao Yang în sinea sa cu amărăciune. „Chestia aia mi-a prăjit creierul!”

Apoi, îi auzi pe cei patru poliţişti cum vorbeau: „Ăsta-i un nesimţit! Întâi trebuie să-i tragi o mamă de bătaie şi după aia îl iei la întrebări. Orice i se întâmplă, el e în lumea lui...“ „Nemernicul ăla de Gao Ma a sărit zidul şi a scăpat.” „Idioţilor, duceţi-vă şi daţi un mandat de căutare!” „Lao Zheng şi Song Anni

au avut cel mai puţin de lucru. Cum de nu s-au întors încă?“ „Femeia aia are doi băieţi.” „Uite că vin Lao Zheng şi Song Anni.“

Gao Yang auzi tânguirea nespus de jalnică a unei femei şi observă că toţi ceilalţi din încăpere stăteau cu urechile ciulite tot într-acolo. Poliţistul cel tânăr, pe nume Guo, stinse ţigara cu piciorul pe podea şi spuse dispreţuitor:

— Femeile astea! Altceva nu mai ştiu decât să bocească. Mă scot din sărite!

Apoi, arătând cu capul spre tânărul cu faţă de cal, continuă:

— Uite-l aici pe eroul nostru! Nu dă o lacrimă nici dacă-i pui cuţitul la gât.

Tânărul izbucni deodată, în mod surprinzător bâlbâindu-se şi el:

— Ssssss… sssssă… să plâng pentru unii ca voi?

Poliţiştii rămaseră încremeniţi pentru o clipă, iar apoi izbucniră în hohote de râs.

— Lao Kong… Kong… l-am gă… gă… găsit pe frati-tu! îi spuse Căpăţânosul colegului său.

— Du… du… du-te-n mă-ta! zise Bâlbâitul, cam enervat.

Vorba bâlbâită a lui Faţă de Cal îl lumină instantaneu pe Gao Yang. Amintirile, ca într-o vâltoare, se năpusteau în mintea lui şi în cele din urmă îşi dădu seama că acesta era tânărul înflăcărat care în ziua aceea făcuse ţăndări telefonul de pe masa primarului.

După o vreme, doi poliţişti – un bărbat şi o femeie – au adus în încăpere o femeie în vârstă, cu părul vâlvoi, care nici nu se prăbuşi bine acolo că începu să lovească cu pumnii în podea şi să se jelească:

— Cerule… Cerule… nu mai e chip să trăiesc! Bărbate, bărbate, ce om bun ai fost tu…! Cum te-ai îndurat să mă laşi singură? Vino şi ia-mă de aici! Cerule…

Poliţista, o fată care de abia dacă avea vreo 20 de ani, frumuşică – părul scurt, ochi mari, gene lungi şi o feţişoară ovală, îmbujorată toată de atâta căldură – se răsti la ea:

— Încetează cu plânsul!

Figura ei încruntată pur şi simplu îl înspăimânta pe Gao Yang care nu mai văzuse niciodată atâta răutate la o femeie. Purta o pereche de pantofi maro, cu vârfuri ascuţite şi tocuri înalte, iar la centura de piele avea agăţat un pistol. Gao Yang şi Faţă de Cal o studiau curioşi, ceea ce părea că o cam enervează, judecând

după privirea piezişă pe care le-o aruncă. Speriat, Gao Yang plecă repede capul, însă de îndată ce-şi ridică privirea observă cum poliţista îşi ascunsese ochii îndărătul ochelarilor de soare.

— Mai plângi, hodoroago? Mama ta de contrarevoluţionară! spuse poliţista şi îi şi trase un şut bietei femei.

— Auuuu, afurisito! Vezi că mă doare!

Poliţistul cel tânăr puse mâna la gură şi râzând, spuse amuzat:

— Xiao Song, vezi că o doare!

La auzul acestor vorbe, poliţista se îmbujoră şi mai rău şi răspunse cu un scuipat către colegul ei. Cum bătrâna nu contenea cu plânsul, Lao Zhu o consolă:

— Tuşă Fang, nu mai jeli atâta! Asta-i viaţa. La ce te ajută să plângi?

— Mai plângi tu mult şi o să vezi cum îţi cos nenorocita aia de gură! spuse poliţista pe un ton ameninţător.

Bătrâna ridică privirea şi urlă ca o nebună:

— Haide, coase-mi gura! Târfă ce eşti! Cum poţi să fii atât de ticăloasă la vârsta asta? Ai să vezi tu când ai să naşti un copil fără gaura fundului…

Poliţiştii izbucniră în hohote de râs, dar fata se năpusti să-i mai tragă un şut femeii. Noroc că Lao Zheng o împiedică. Atunci îşi dădu seama şi Gao Yang că o cunoaşte pe femeia aceea care urla – era Mătuşa Fang a Patra. Când aceasta încercă să-şi şteargă lacrimile, abia atunci observă că mâinile îi erau ţintuite în cătuşe. Vederea lor – strălucitoare ca oţelul – o făcu din nou să urle.

— Tovarăşi, v-aţi obosit azi! Să mâncăm ceva! spuse Lao Zhu.

Imediat, de la un restaurant particular din apropiere sosi pe bicicletă băiatul care livra comenzile. Într-o mână ducea o cutie mare cu mâncare, iar în cealaltă ţinea sticlele de bere legate între ele, aşa încât, neavând încotro, lăsase ghidonul liber. Cu toate acestea, bicicleta intră ca vântul pe poarta secţiei de poliţie, iar băiatul puse frână şi sări în picioare cu multă agilitate.

— Tare priceput e băiatul ăsta! spuse Zheng.

— Păi dacă asta face zi de zi, normal că-i priceput! comentă Lao Zhu, iar apoi i se adresă, nu tocmai bucuros, tânărului care intra pe uşă: De ce ţi-a luat atât să ajungi?

— Au fost prea multe mese astăzi. Numai aici la voi în sat au fost cinci, apoi una la aprovizionare, una la bancă, una la spital. Mi-ar fi fost de ajuns comenzile de la instituţiile de aici, dar am

mai primit şi de la satul de mai jos, zise băiatul

— Lasă văicăreala, că aşa vă îmbogăţiţi! îl încurajă Lao Zhu.

— Se îmbogăţeşte patronul. Eu, unul, mă aleg numai cu alergătura şi, oricât mi-aş da sufletul, tot bănuţii ăia puţini îi câştig.

Acestea fiind zise, băiatul dezveli cutia cu mâncare, unde Gao Yang zări carne de pui, de raţă şi ceva peşte. Simţind aromele acelea îmbietoare care pluteau nemiloase prin aer, fără să vrea înghiţi în sec.

— Pune capacul la loc. Să fac întâi puţină ordine aici şi după aceea aşezi mâncarea, îl instrui Lao Zhu.

— Închide-i pe infractori într-o cameră goală! zise Lao Zheng.

— Unde să găsesc eu camere goale? îl întrebă Lao Zhu.

— În… închide-i în maşină, propuse Bâlbâitul.

— Şi dacă fug, cine răspunde?

— Leagă-i de copac, că acolo taman bine e şi umbră, zise Căpăţânosul.

— Hai, în picioare! Toţi! ordonă unul dintre poliţiştii tineri.

Gao Yang se ridică primul, urmat de Faţă de Cal, însă Mătuşa a Patra continuă să stătea jos şi să plângă.

— Nu mă ridic. Dacă o fi să mor, atunci vreau să mor cu un acoperiş deasupra capului…

— Cucoană Fang, ţine-o tu tot aşa şi să nu te miri că o să lăsăm politeţea deoparte!

— Şi dacă laşi deoparte politeţea, ce o să-mi faci? Ai curajul să mă omori în bătaie?

— N-am să te omor în bătaie, dar dacă refuzi să te supui ordinelor şi tot creezi tulburări pe aici, împiedicându-ne să punem în aplicare măsurile, zise Lao Zhen cu un rânjet pe faţă, atunci am toate drepturile să folosesc forţa. Probabil că nu ştii ce senzaţii îţi provoacă bastonul electric, însă băiatul tău cel mic cu siguranţă ştie.

Lao Zheng îşi scoase de la brâu bastonul şi îl flutură un pic în aer, după care continuă:

— Am să număr până la trei şi dacă tot nu te ridici, ai să afli îndată, pe pielea ta, cum e.

— Unu…

— Hai, curentează-mă! Porcule!

— Doi…

— Curentează-mă!

— Trei!

În timp ce strigă acest din urmă avertisment, Zheng îi puse bastonul electric sub nas, iar Mătuşa Fang slobozi un urlet, după care se prăbuşi la pământ şi apoi cu mare iuţeală sări în picioare. Saltul ei neaşteptat stârni râsul celorlalţi poliţişti, iar cel pe nume Guo spuse, arătând spre chipul lui Faţă de Cal:

— Ăsta e în lumea lui! Îl atingi cu bastonul electric şi n-are nicio reacţie.

— Cum e cu putinţă aşa ceva? întrebă Lao Zheng.

— Dacă nu mă crezi, încearcă şi ai să vezi, spuse Xiao Guo.

Zheng apăsă pe buton, iar din vârful bastonului se iscă un ţârâit urmat de steluţe verzi.

— Nu cred, zise Lao Zheng şi atinse gâtul lui Faţă de Cal cu bastonul electric.

Acesta rămase nemişcat şi doar afişă un zâmbet sfidător.

— Ei, dar chiar că-i ciudat! strigă Lao Zheng. S-o fi stricat.

— Păi, încearcă şi tu! zise Xiao Guo.

— Cum se poate aşa ceva?

Lao Zheng îşi atinse gâtul cu bastonul, însă imediat zbieră şi îl aruncă cât colo, după care se aşeză pe podea, ţinându-şi capul în mâini. Toţi cei de faţă se prăpădeau de râs.

— Lao Zheng, asta înseamnă să încerci ceva pe propria piele! spuse Xiao Guo.

Au mers vreo cincizeci de paşi pe cărarea lată din mijlocul curţii guvernului – Bâlbâitul îl ducea pe Gao Yang, poliţiştii tineri pe Faţă de Cal, iar Lao Zheng şi poliţista o târau pe Mătuşa Fang a Patra. Cărarea aceea ducea către drumul pavat, străjuit de-o parte şi de alta de plopi înalţi, cu trunchiul subţire.

Poliţiştii le-au desfăcut cătuşele celor arestaţi, după care i-au împins cu spatele rezemat de trunchiurile copacilor, le-au tras braţele la spate şi i-au încătuşat din nou pe după copaci. Gao Yang o auzea pe Mătuşa Fang cum se jelea:

— Aoleu, Cerule…! Îmi rupi braţele!

— Să… să fim siguri că nu fuge vreunul! i se adresă Bâlbâitul poliţistei Song Anni.

Ea îi răspunse cu un căscat lung. Apoi, se duseră cu toţii înăuntru să-şi savureze mâncarea şi berea. Prizonierii au rămas acolo, rezemaţi de copaci, însă încetul cu încetul s-au lăsat în jos şi s-au aşezat pe pământ, cu braţele prinse la spate pe după trunchiuri.

3

Au stat ţintuiţi locului multă vreme, timp în care umbra copacilor aşternută asupra lor s-a tot mutat către răsărit. Curând soarele amiezii ajunse să le bată direct în cap.

Lui Gao Yang i se întunecase privirea de-a binelea. I se părea că nu mai are braţe, ci doar o senzaţie de arsură cumplită care îi stăruia la umeri. Îl auzi pe Faţă de Cal în dreapta sa cum vomita zgomotos şi fără să vrea întoarse capul spre el. Îl văzu cu capul plecat şi cu gâtul întins. Îşi ridicase umerii, iar pieptul îi zvâcnea violent. Pe pământ făcuse mizerie mare, un amestec de roşu, alb şi verde, peste care bâzâiau muşte mari, venite de la toaleta din apropiere. Gao Yang îşi întoarse degrabă capul, dar prea târziu, căci simţi cum şi stomacul său se răzvrăteşte. Deschise gura şi un jet gălbui ţâşni în afară. Multă vreme nu îndrăzni să mai privească înspre Faţă de Cal, însă se gândea: „Chestia aia roşie trebuie să fie roşiile mâncate de el, aia albă – pâiniţa fiartă în abur, iar aia verde – usturoiul. Dacă a putut să mănânce aşa ceva, atunci înseamnă că o duce bine“. Se mai gândi apoi că văzuse adineauri un ceas mare pe mâna lui Faţă de Cal, or, dacă îşi permitea să aibă un ceas de felul acesta, atunci categoric nu era un personaj oarecare. Era cel puţin profesor la judeţ sau vreun activist comunal. Cum era posibil ca un asemenea om să se amestece cu adunătura aia de ţărani şi să comită toate ticăloşiile?

În stânga lui, Mătuşa Fang a Patra la început făcu tărăboi mare, dar treptat plânsul ei se transformă în suspin. După ceva vreme, nici suspinul nu se mai auzi. Murise oare? Gândul acesta îl sperie atât de tare pe Gao Yang, încât întoarse capul degrabă către ea. Nu murise. Respira încetişor şi dacă n-ar fi fost cu braţele prinse la spate, pe după trunchiul copacului care o ţinea acolo, cu siguranţă că s-ar fi prăbuşit în faţă, pe pământ. Un pantof îi căzuse, iar pe piciorul negricios, întins într-o parte, se căţărau acum furnicile. Capul nu atingea pământul, însă părul ei alb, răvăşit ca o cânepă încâlcită, mătura colbul de pe jos.

„Eu nu plâng, nu plâng“, îşi tot repeta Gao Yang.

Îşi adună toate puterile şi se săltă în picioare. Se împinse cât putu de tare cu spatele de copac în aşa fel încât să mai slăbească un pic presiunea pe care o simţea pe braţe. Poliţista

Song Anni ieşi să dea o tură pe acolo. Îşi scoase cascheta şi îşi aranjă părui negru lucios, însă tot cu ochelarii de soare la ochi. Apoi, îşi şterse buzele unsuroase cu batista, dar, văzând că Faţă de Cal vomase acolo, îşi acoperi repede gura cu batista şi mormăi:

— N-aveţi nicio problemă, nu?

Gao Yang n-avea de gând să răspundă, Mătuşa Fang era incapabilă s-o facă, aşa că Faţă de Cal se răsti la ea:

— Pe mă-ta, n-avem nicio problemă!

Îngrozit la gândul că Faţă de Cal va îndura o bătaie soră cu moartea, Gao Yang se întoarse înspre el, însă poliţista se îndepărta deja, cu batista la gură.

— Aşteaptă tu un pic, c-ai să vezi…

— Frăţioare, taci din gură, că o s-o păţeşti şi mai rău! îl sfătui Gao Yang.

Faţă de Cal era tare palid şi nu făcea altceva decât să rânjească. Deşi era ca vai de lume, în sinea sa, Gao Yang nutrea o profundă admiraţie pentru el.

După puţin timp, poliţista se întoarse însoţită de Lao Zhu, care ducea o găleată goală şi Lao Zheng, care avea în mână trei sticle goale de bere. La rândul ei, ţinea un polonic în mână. Fără o vorbă, se duseră toţi trei la cişmea, unde Lao Zhu deschise robinetul şi umplu găleata cu apă. Căderea aceea dură, grăbită, a apei albe ca zăpada răsuna cu putere la atingerea găleţii. Când se umplu, stropi mari de apă se împrăştiară în toate părţile. Lao Zhu ridică găleata, dar nu închise robinetul, îngăduind apei care curgea pe pietrele şi cărămizile sparte de pe jos să împrăştie în jur un miros de prospeţime. Gao Yang se strădui din răsputeri să adulmece aroma aceea şi parcă în burtă o creatură ciudată implora în locul lui:

— Apă… domniile voastre… înduraţi-vă… daţi-mi o gură de apă…

Lao Zheng puse o sticlă de bere goală la robinet, dar cum presiunea era mare, sticla se umplu de îndată şi apa se revărsă grăbită. După ce umplu trei sticle, se apropie şi mai întâi îl întrebă pe Gao Yang:

— Vrei să bei?

Copleşit de sete, Gao Yang încuviinţă din cap cu putere. Simţi mirosul apei, iar vederea chipului buhăit al lui Lao Zheng îl emoţionă aproape până la lacrimi. De îndată ce acesta îi puse

sticla la gură, Gao Yang apucă sticla cu dinţii şi înghiţi cu lăcomie. Apa se duse strâmb pe gât şi îl înecă, mai să-şi dea duhul acolo. Atunci, Lao Zheng aruncă sticla pe jos şi începu să-l bată pe spate, ca să-şi revină, moment în care apa îi ţâşni şi pe gură şi pe nas.

— Ce te repezi aşa? Bea mai încet! zise Lao Zheng. E destulă apă.

Gao Yang bău trei sticle una după alta şi tot era însetat, de parcă un foc neîndurător îi pârjolea gâtul, dar văzând expresia îmbufnată de pe chipul lui Lao Zheng, nu îndrăzni să mai ceară.

Faţă de Cal se ridică şi el în picioare şi bău ajutat de Lao Zhu. Gao Yang îl urmări lacom cum dă pe gât cinci sticle dintr-o răsuflare. „A băut cu două sticle mai mult ca mine“, se gândi el necăjit. Mătuşa a Patra părea leşinată, ceea ce o determină pe poliţistă să-i toarne apă în cap cu polonicul. Apa era limpede la început, dar odată ce se prelingea de pe trupul ei, ajungea murdară pe pământ.

Mătuşa a Patra era îmbrăcată cu o jachetă cu mânecă scurtă, făcută din plasă de ţânţari, care, se vedea bine, nu mai fusese de multă vreme spălată. Cândva albă, ajunsese acum atât de murdară, însă sub jetul de apă, îşi mai recăpăta ceva din culoarea de odinioară. Jacheta îi era lipită de spinare, aşa încât îi scotea în evidenţă trupul scheletic. Şi părul i se lipise de cap, iar apa tulbure care se prelingea pe trupul ei ajungea pe jos şi forma băltoace care licăreau în lumina soarelui.

Trupul femeii, scăldat de apă, emana un miros greu care făcu stomacul lui Gao Yang să se strângă de silă. Se întreba dacă nu cumva e moartă deja, dar, cum îşi făcea el griji aşa, o văzu pe Mătuşa a Patra că îşi ridică greu capul cu părul cărunt, de parcă ar fi avut sute de kilograme. Fără îndoială, gâtul ei firav făcea eforturi mari ca să-l susţină. Ud cum era, părul femeii părea şi mai rar şi Gao Yang nu putu să-şi înfrâneze un gând: o femeie chelă este de nu ştiu câte ori mai urâtă decât un bărbat chel. Pe neaşteptate, îşi aminti de măicuţa lui, care fusese şi ea chelă, iar acest gând aproape că îl aduse în pragul disperării.

Cândva şi măicuţa lui, o femeie plină de viaţă, avusese pletele cărunte, dar pe la mijlocul Revoluţiei Culturale, după toate necazurile, nu mai rămăsese mare lucru din vigoarea ei, iar părul îi fusese smuls de ţăranii săraci sau din clasa de mijloc. Probabil că aşa trebuia să i se întâmple de vreme ce era nevastă de

moşier. Păi dacă nu-i smulgeau ei părul din cap, atunci cui să i-l smulgă? O femeie voinică, de vârstă mijlocie, din familia Guo, pe nume Qiuniang, a apucat-o de păr şi a tras-o cu toată puterea de care era ea în stare până a pus-o la pământ. „Pleacă-te, hodoroagă cu păr cărunt!“ îi strigase ea cu ură. Revedea în faţa ochilor toată scena aceea îndepărtată în timp şi totul era atât de limpede în mintea lui de parcă era aievea. O auzea pe măicuţa lui cu părul cărunt cum scâncea precum o copiliţă.

Recăpătându-şi conştienţa după toată apa revărsată asupra ei, Mătuşa a Patra îşi tot mişca buzele peste gingiile fără dinţi şi începu să scâncească şi ea aşijderea. Gao Yang simţi cum ochii i se umplu de lacrimi şi îşi spuse în sinea sa: „Eu nu plâng, nu plâng“.

— Vrei apă? o auzi el pe poliţistă cum o întreabă pe Mătuşa a Patra cu o oarecare blândeţe, însă aceasta nu răspunse, ci continuă să plângă. Vocea-i era răguşită, aspră şi nu mai avea limpezimea de mai devreme.

— Da’ unde a dispărut curajul celor care nu demult spărgeau geamurile, care puneau foc în biroul guvernatorului? zise poliţista în timp ce revărsă cu repeziciune încă un polonic de apă rece în capul Mătuşii a Patra.

Apoi, fără să se mai preocupe de ea, îşi luă găleata şi se duse la Gao Yang. Acesta nu-i vedea ochii ascunşi în spatele ochelarilor de soare, însă îi privea buzele strânse ca un fir de aţă. Fără să vrea, bărbatul începu să tremure şi dintr-odată îşi imagină un porc mistreţ lăsat fără ţepi. Poliţista puse găleata jos şi în tăcere umplu un polonic cu apă, pe care îl răsturnă pe pieptul lui Gao Yang. Involuntar, acesta îşi vârî capul între umeri şi scoase un sunet ciudat. Poliţista rânjea, lăsându-şi la iveală dinţii de un alb strălucitor, ordonaţi şi frumoşi. Din nou umplu un polonic cu apă şi i-l răsturnă în cap. De astă dată conştient de ce urma să se întâmple, Gao Yang nu mai fu cuprins de tremurat, iar apa rece se prelinse din cap pe spate, pe piept şi încetişor pe pantaloni, lăsând în urmă dâre ude. Din senin simţi cum se înviorează şi mintea i se limpezeşte, de parcă apa rece revărsată asupra lui ar fi fost cea mai mare bucurie pe care o cunoscuse vreodată în viaţă. Cu recunoştinţă privea gura suavă a poliţistei.

După ce îi turnă două polonice de apă în cap, aceasta se duse la Faţă de Cal, care avea de acum o paloare neobişnuită. Ochiul umflat i se închisese, însă celălalt era larg deschis. Rânjetul

încremenit pe chipul lui fu perceput ca o insultă de către poliţistă, aşa că aceasta umplu din nou un polonic cu apă şi îl răsturnă cu toată puterea pe faţa aceea palidă şi prelungă. Faţă de Cal îşi strânse capul între umeri, ceea ce îl făcea să pară şi mai urât.

— Ai păţit ceva? îl întrebă poliţista cu ură şi strângând din dinţi.

Faţă de Cal scutură din cap şi cu acelaşi rânjet pe faţă, răspunse:

— Ce răcoare! Ce plăcere!

Poliţista imediat ridică polonicul cu apă şi îl vărsă din nou pe el, nepăsătoare şi, scrâşnind din dinţi de furie, urlă:

— Ia de te răcoreşte! Ia de-aici plăcere!

— Ce răcoare! Ce plăcere! Ce răcoare! Ce plăcere! repeta întruna Faţă de Cal, lovind din picioare, scuturând din cap şi strigând din răsputeri.

Atunci, poliţista aruncă polonicul cât colo, ridică găleata şi răsturnă toată apa care mai rămăsese drept în capul tânărului. Şi, ca şi cum nu-i era de ajuns ca să-şi ostoiască toată ura, întoarse găleata cu fundul în sus şi cu marginea ei îl lovi de câteva ori în cap, să fie sigură că nu se risipeşte vreo picătură de apă. Apoi aruncă găleata cât colo şi se postă în faţa lui, cu mâinile în şold şi respirând precipitat, după atâta agitaţie. Auzind cum răsună găleata când îl lovea pe tânăr în cap, Gao Yang strânse din dinţi, înfiorat. Faţă de Cal se rezemase de trunchiul copacului şi sufla uşor. Tot capul părea că i se umflă, iar chipul lui căpătase o culoare pământie. Gao Yang auzea tot felul de zgomote înfundate care veneau din stomacul tânărului, iar apoi îl văzu că îşi întinde gâtul atât de tare, încât părea că toţi muşchii o să-i explodeze dintr-o clipă într-alta. Închise gura, dar parcă voia totuşi s-o deschidă. Repetă mişcarea asta încă o dată, după care un jet de apă tulbure ţâşni în afară şi o împroşcă pe poliţistă drept pe piept, fără să-i mai lase răgazul necesar să se ferească. Ea zbieră şi sări într-o parte, însă Faţă de Cal era prea preocupat cu vomatul lui ca să mai aibă ochi pentru pieptul ei.

— Gata, Xiao Song. Hai la masă! Terminăm noi aici după ce mâncăm, spuse Lao Zheng, privindu-şi ceasul.

Lao Zhu ridică polonicul şi găleata şi porni în urma lui Lao Zheng şi a lui Song Anni.

4

Gao Yang îl auzi pe Lao Zhu cum zbiară în telefonul din birou să fie aduşi mai repede colţunaşii de la restaurant. Strânse tare din dinţi, ca nu cumva să dea afară cele trei sticle cu apă obţinute atât de anevoios. Faţă de Cal continua să se chinuie acolo, deşi fără îndoială nu mai avea nimic în stomac. Văzându-i firicelul de sânge amestecat cu salivă la colţul gurii, Gao Yan simţi fără să vrea milă pentru tipul ăsta nechibzuit.

Soarele apunea încetişor, ceea ce făcea ca razele acelea pârjolitoare să-şi piardă treptat din intensitate. Faptul că nu mai avea braţele amorţite îi dădea un sentiment de uşurare. Apoi, pala de vânt stârnită răsfiră răcoare peste capul său mai întâi ars de soare, apoi scăldat de apa rece ca gheaţa, înfiorându-l până la paralizie. Cu toate acestea, se simţea bine, ba chiar i se părea că încetul cu încetul se stârneşte în el dorinţa de a vorbi. Comportamentul lui Faţă de Cal îl supăra tare, aşa că îşi întinse capul în faţă şi îi zise:

— Amice, chiar trebuie să vomiţi? Da' stăpâneşte-te şi tu un pic!

Faţă de Cal îşi vedea mai departe de horcăielile lui, care veneau una după alta, drept care n-avea timp să răspundă. În celălalt capăt al curţii erau parcate două camioane şi un microbuz albastru, în care o grămadă de oameni, guralivi peste măsură, încărcau tot felul de lucruri – cutii, dulapuri, mese, scaune, sub atenta supraveghere a unora de pe margine. „Probabil că se mută vreun mare ştab", se gândi ei. Rămase cu ochii aţintiţi asupra lor multă vreme, până când vederea catrafuselor începu să-l cam enerveze şi atunci hotărî să-şi mute privirea în altă parte.

Mătuşa a Patra îngenunche tăcută, cu capul plecat până când părul ajunse să mătură pământul. Scotea nişte zgomote din gât ca un sforăit. Iarăşi îi fulgeră prin faţa ochilor o imagine din timpul Revoluţiei Culturale – bătrâna sa mamă chinuită în bătaie... Scutură din cap ca să alunge câteva muşte cu capul roşu, atrase de voma de lângă Faţă de Cal... Mama stătea în genunchi pe cărămizi, cu mâinile legate la spate. Se proptea cu o palmă pe pământ, să mai uşureze un pic durerea, doar că fu călcată de cineva încălţat cu ghete de piele întoarsă... Mama

scoase un strigăt ascuţit de durere. Degetele i se chirciseră precum ghearele de pui şi parcă nu se mai îndreptau deloc…

— Mătuşă a Patra, Mătuşă a Patra… spuse el şoptit.

Mătuşa mormăi uşor, în loc de răspuns. Băiatul de la restaurant îşi făcu apariţia în goană pe bicicletă, executând mişcările cu mare dexteritate. De astă dată, ducea cutia cu mâncare într-o mână, iar cu cealaltă mână manevra ghidonul bicicletei, strecurându-se printre doi plopi albi. În urmă lui adăsta o aromă de oţet amestecat cu usturoi.

Gao Yang îşi ridică privirea către soare şi îl urmări cum se scufundă încetişor la apus. Razele arzătoare deveneau tot mai blânde şi mai prietenoase. Ştia că de acum tovarăşii poliţişti deja începuseră să-şi înmoaie colţunaşii în oţet şi usturoi. Chestia asta măruntă parcă ascundea ceva, ceea ce îi dădea un sentiment de teamă, de nelinişte. „Când vor termina de mâncat, o să mă dezlege de la copac şi apoi o să mă îndese în maşina aia vopsită în roşu lucios şi o să mă ducă… unde o să mă ducă? Oriunde ar fi fost, tot era mai bine decât legat de copac, nu-i aşa?“ Se întreba pe sine, dar nu era în stare să-şi dea un răspuns. Apoi se gândi că şi de murea, şi de trăia, îi era totuna. „Inimile oamenilor sunt ca oţelul, dar legea e precum cuptorul de topit.“ Aşadar, dacă ai încălcat legea, trebuie să plăteşti. Iarăşi se stârni o pală de vânt care făcu frunzele plopilor să tremure cu foşnet prelung. De undeva din depărtare se auzea răgetul unui măgar. Simţi cum îi îngheaţă ceafa şi nu îndrăzni să se gândească mai departe.

O femeie cu o legătură în braţe dădu să intre împleticindu-se în curtea Guvernului Judeţean. Gao Yang o văzu cum se ceartă chiar în poartă cu un tânăr care nu încuviinţa nici în ruptul capului să o lase înăuntru, ba chiar o împingea înapoi, oricât se străduia ea să-şi croiască drum. În cele din urmă reuşi să intre, dar numai după ce dădu un ocol pe după plopii albi.

Gao Yang o urmări cu privirea pe femeie – era Jinju, cu burta la gură, cu mersul greoi, dar totuşi repezit. Plângea încetişor. Legătura pe care o ducea în braţe era perfect rotundă, precum ţeasta unui om. Abia când se apropie îşi dădu seama că ducea un pepene. Gao Yang nu îndrăzni să se uite în ochii ei, ci doar oftă prelung şi îşi plecă privirea. Dacă era să se gândească mai bine la soarta ei, atunci chiar că el nu avea de ce se plânge. Fiecare ar trebui să fie conştient de norocul lui pe lume.

— Mamă… mamă…

Gao Yang o auzi pe femeie cum plânge lângă el.

— Mamă… măicuţa mea… ce-ai păţit?

„Eu nu plâng, nu plâng, nu plâng“, îşi tot repeta Gao Yang.

Jinju îngenunche în faţa Mătuşii a Patra, cuprinse în mâini capul cărunt, murdar al mamei sale şi se puse pe bocit ca o femeie bătrână. Gao Yang îşi trase nasul, închise ochii, străduindu-se din răsputeri să audă bărbaţii de pe câmp cum îşi cheamă vitele. Răgetul acela ritmic, pe tonalităţi înalte, slobozit de măgar nu numai că-i străpungea timpanele, dar îl şi înspăimânta de-a dreptul, aşa că îşi întoarse privirea către Jinju şi Mătuşa a Patra.

Razele portocalii ale soarelui se aşterneau pe chipul mătuşii, aşa cum era susţinut în căuşul palmelor lui Jinju.

— Mamă… totul e din pricina mea. Mamă, trezeşte-te!

Mătuşa a Patra îşi ridică lin pleoapele, abia lăsând să se vadă albul ochilor şi apoi le plecă la loc, nu înainte însă ca două lacrimi mari să i se prelingă pe obraji. Gao Yang o văzu apoi pe femeie cum scoate o limbă albicioasă şi se porneşte a o linge pe Jinju pe frunte, aşa cum face o vacă sau o căţea cu puiul ei. La început, scena asta i se păru cam greţoasă, dar apoi, când se gândi că, de n-ar fi avut mâinile legate, Mătuşa a Patra nu s-ar fi purtat astfel, senzaţia de greaţă i se mai estompă.

Jinju scoase pepenele pe care îl sparse cu pumnul, iar apoi luă o bucată de miez roşu, pe care i-o vârî mamei sale printre buze. Femeia începu să plescăie şi să suspine, ca un copil care mănâncă şi plânge în acelaşi timp. Vederea miezului de pepene îi provocă lui Gao Yang o adevărată revoltă în stomac, ceea ce îl enervă tare. „Păi, ar trebui să-mi dai şi mie, că doar e destul!”

După ce Faţă de Cal încetase să mai vomite, Gao Yang fusese prea preocupat s-o privească pe Jinju, ca să mai bage de seamă ce se-ntâmplă. Faţă de Cal alunecase în jos, aşa încât acum stătea la poalele copacului, aplecat în faţă, cu capul atârnat, de parcă făcea plecăciuni.

Apoi, cele două femei s-au pus iar pe plâns. „Desigur, au mâncat pepenele şi au prins puteri!” se gândi el. Nu rezistă să nu-şi întoarcă privirea către ele, moment în care fu de-a dreptul uluit – nici măcar o bucată de pepene nu mâncaseră. Jinju ţinea în palme capul mamei sale şi plângea cu jale.

— *Jin*… copilaşul meu… n-ar fi trebuit să te lovesc, spuse femeia. Mama n-o să-ţi mai stea în cale… du-te după Gao Ma şi trăiţi fericiţi împreună!

Maşinile ticsite cu mobilă se puseră în mişcare, balansându-se mai să se răstoarne.

Poliţiştii îşi terminaseră masa şi se întorceau cu zarvă mare. În clipa în care Gao Yang le auzi paşii, pe măsură ce se apropiau, simţi deodată cum iarăşi îl cuprinde spaima. O maşină trecu pe lângă el, scârţâind din toate balamalele. Geamurile reflectau razele aurii ale soarelui, iar îndărătul lor se zărea chipul îmbujorat al şoferului.

Ce a urmat Gao Yang nu va putea uita până la moarte.

În curtea Guvernului Judeţean, aleea era cam îngusta şi probabil că şi şoferul băuse cam mult. Ai putea spune că pentru toată păţania de vină a fost Faţă de Cal, care avea gâtul prea lung sau poate faptul că aşa i-a fost lui soarta. Când trecu maşina în viteză pe lângă el, o bucată de metal triunghiulară care ieşea din maşină îl izbi în cap, facându-i o despicătură care la început a fost albă, pentru ca mai apoi să ţâşnească de acolo un sânge închis la culoare şi ceva mărunt precum fărâmiţele de brânză de soia. Faţă de Cal icni şi se înclină în faţă. Deşi avea gâtul lung, tot nu ajungea să dea cu fruntea de pământ, căci braţele prinse la spate pe dindărătul trunchiului de copac îl trăgeau în spate. Sângele şiroia deja pe alee, iar poliţiştii încremeniseră cu toţii.

— Fir-ar mă-ta a dracului! Dobitocule! Aşa conduci tu maşina? îl ocări furios Lao Zheng pe şoferul cel îmbujorat.

Bâlbâitul îşi scoase degrabă tunica şi-i bandajă capul lui Faţă de Cal.

Capitolul 4

Usturoiul – în pământul negru, ghimbirul – în pământul nisipos,
Cu crengi de salcie coşuleţe mici să croieşti,
Cu beţişoare cerate coşuri mari să împleteşti,
Usturoiul verde şi cel alb carnea şi peştele să înăbuşe,
Usturoi negru şi usturoi putred în mraniţă să se amestece.

Fragment din cântecul interpretat de Zhang Kou pentru slujbaşii din Guvernul Judeţean în perioada de blocaj în vânzarea usturoiului

1

Unchiul al Patrulea îşi ridică luleaua de bronz cu ţeava lungă şi o pocni pe Jinju în cap. Ţeasta îi răsună sec, iar fata simţi mai întâi o durere ascuţită. Apoi, mânată de furie şi de sentimentul că este profund nedreptăţită, se răzvrăti asemeni unui copil, aşezându-se în fund pe jos şi izbind din picioare până răsturnă bolurile cu apă de pe masă.

— Hai, loviţi-mă… loviţi-mă…!

— Păi, tu chiar o cauţi cu lumânarea, spuse Mătuşa a Patra mânioasă. O să te snopim în bătaie, netrebnico!

— Eu sunt netrebnică? strigă Jinju. Dar voi? O adunătură de bandiţi…

— *Jin*! strigă ameninţător fratele ei, Fang Yijun. Să ştii că n-am să-ţi îngădui să vorbeşti aşa cu mama.

După ce îl făcuseră pe Gao Ma una cu pământul, cei doi fraţi Fang, cum stăteau în picioare lângă el, la lumina pâlpâindă a lămpii, păreau de-a dreptul uriaşi. Jinju ridică mâna şi se frecă pe fruntea care simţea că-i arde ca focul. Într-o clipă, îşi văzu palma plină de sânge şi atunci trase un ţipăt înfiorător:

— Aoleu! Mi-ai spart capul!

Fang Yijun se clătină în lumina lămpii şi nici n-ar fi putut să nu se clatine, beteag de picior cum era el.

— Jinju, prima regulă pentru noi, copiii, este să ascultăm de

părinţi.

— Eu n-am să-i ascult, n-am să-i ascult câtuşi de puţin şi nici n-am să accept aranjamentul ăsta cu măritişul! îi răspunse Jinju.

— N-a fost bătută destul! E prea răzgâiată! comentă Fang Yixiang.

Jinju înşfacă un bol şi-l aruncă spre fratele ei.

— Bate-mă! Hai, bate-mă, tâlharule!

— Ai înnebunit de tot? zise Unchiul al Patrulea, ridicând capul.

Lampa cu gaz aşternea pe chipul lui o lumină ca de bronz.

— Am înnebunit, şi ce dacă? zise Jinju trăgând un şut în masă.

Ca un leu dezlănţuit, Unchiul al Patrulea sări în picioare, înşfacă luleaua şi lovi la întâmplare în capul lui Jinju. Fata însă îşi protejă capul cu mâinile şi se rostogoli într-o parte strigând ca din gură de şarpe.

În spatele fraţilor Fang, Gao Ma se propti cu palmele pe podea şi se ridică greoi.

— Lăsaţi-o pe ea în pace! Loviţi-mă pe mine! strigă el.

Jinju simţi cum un fior rece îi străpunge inima, văzându-l pe Gao Ma în picioare, în halul în care era. La auzul acestor vorbe, cei doi fraţi se întoarseră spre el – unul se clătina serios, însă celălalt stătea drept ca bradul. Gao Ma se repezi tot înainte, dar se împiedică de gardul de nuiele, care trosni din pricina loviturii. Apoi, se prăbuşiră la pământ şi Gao Ma şi gardul care fusese pus acolo pentru a proteja grădina de legume, unde erau plantaţi castraveţi. Mult mai târziu după această întâmplare, Gao Ma, rememorând episodul căderii sale odată cu gardul, aproape că simţea mirosul acela de castravete cum îl împresoară.

— Daţi-l afară de aici! spuse Unchiul al Patrulea.

La acest îndemn, cei doi fraţi călcară peste gardul căzut la pământ şi îl înşfăcară de subsuori pe Gao Ma, târându-l până în faţa porţii. Gao Ma era un zdrahon de om, atât de greu încât fratele cel mare al lui Jinju se văzu nevoit să se îndoaie bine de şale ca să-l poată căra.

Jinju se tăvălea pe jos, plângând amarnic.

— De mică n-ai ştiut altceva decât să mănânci şi să te îmbraci, o dojeni mama. Uite ce s-a ales de capul tău! O răzgâiată! Hai, spune! Ce vrei de la noi?

După bufnitura înfundată, urmată de zgomotul zăvoarelor trântite, Jinju îşi dădu seama că Gao Ma fusese aruncat în drum. Apoi zări siluetele fraţilor ei – unul înalt şi celălalt scund –, iar

vederea umbrelor pe care le lăsau pe pământ în lumina lămpii o umplea de silă. Cel mai tare detesta silueta fratelui mai mare. Umbrele acelea stranii se proiectau pe pieptul ei, dându-i o senzaţie de spaimă amestecată cu o silă nesfârşită, de parcă o broască râioasă s-ar fi cuibărit lângă ea. Simţi o strângere de inimă, aşa că se trase mai încolo, pe gardul căzut la pământ şi plânse îndelung, plânse până când remuşcările deveniră atât de puternice, precum un torent care îneacă orice senzaţie de mâhnire şi durere. Şi ochii îi secaseră de lacrimi, însă deodată dorinţa de a zdrobi totul în jurul ei o făcu să sară în picioare. Cu toate acestea, era îngrozitor de ameţită, aşa că se aşeză pe gard pentru o clipă, ca să-şi revină. Întinse mâna în beznă, căutând vreun obiect, ceva, dar nu dibui decât vrejul de castraveţi, plini de ţepi. Îl trase cu putere şi tot cu aceeaşi forţă nebunească îl smulse din pământ, îl ridică şi-l aruncă spre tatăl ei, care stătea pe vine lângă masă şi îşi fuma pipa. Vrejul se roti prin aer, în bătaia luminii răsfirate de lampă, asemeni unui şarpe mort, însă nu-l nimeri pe tatăl fetei, ci ateriză peste învălmăşeala de lucruri de pe masă. Înfuriat la culme, bărbatul ţâşni în picioare, iar mama îl urmă cu mare repeziciune.

— Nenorocito! urlă el.

— Ne omori cu zile, ne omori… se văită femeia.

— Jinju, cum poţi să faci aşa ceva? o dojeni fratele mai mare.

— Calc-o în picioare! îi îndemnă fratele mai mic plin de ură.

— Loveşte-mă! Loveşte-mă! striga şi fata la rândul ei, ridicându-se buimacă în picioare.

Fratele cel mic făcu un pas, dar pe neaşteptate se înclină intr-o parte şi o înşfăcă de păr. Cu dinţii încleştaţi, o zgâlţâi de câteva ori, după care o împinse cu toată puterea înspre grădina cu castraveţi. Fata parcă înnebunise. Striga din toţi rărunchii şi smulgea tot ce-i ieşea în cale. Mai întâi, îşi vărsă furia pe castraveţii din jur, apoi pe hainele de pe ea. Îl auzi pe fratele mai mare cum îl dojenea pe cel mic:

— Frăţioare, de ce a trebuit să faci asta? Cât sunt părinţii noştri în viaţă, doar ei au dreptul s-o pună la punct. Noi, ca fraţi, putem doar să-i dăm sfaturi.

— Mai scuteşte-mă cu tâmpeniile astea! îl repezi dispreţuitor fratele său. Tu vorbeşti, care te-ai ales cu nevastă numai datorită ei?

Fratele cel mare nu ripostă, ci şchiopătând trecu peste gard.

Se aplecă şi cu mâinile lui reci ca gheaţa o apucă pe soră-sa de braţ, cu gândul s-o ridice de pe jos. Atingerea însă îi provocă fetei un dezgust şi mai profund, ceea ce o determină să se zbată din toate puterile numai să scape.

— Surioară, ascultă-l pe fratele tău! Ridică-te şi nu mai plânge! Ai noştri au îmbătrânit. Cât am fost mici, ne-au şters la fund, ne-au dat de mâncare şi datorită lor am ajuns aici. Nu le-a fost nici lor uşor, să ştii. Ca fată, nu poţi să le pricinuieşti atâta supărare.

Jinju plângea, dar furia începuse să i se mai domolească.

— Totul e numai din vina mea. Dacă m-am născut olog, nu sunt în stare să-mi găsesc nevastă, aşa că a trebuit să fii dată tu, sora mai mică, la schimb…

În timp ce-i vorbea aşa, se tot mişca încoace şi încolo, făcând gardul să scârţâie necontenit.

— Sunt un nimic…

Deodată, se lăsă pe vine şi începu să se lovească cu pumnii în cap. Plângea ca un copil, iar Jinju, văzându-l atât de îndurerat şi deznădăjduit, simţi pe neaşteptate cum i se înmoaie inima. Curând, plânsul ei se transformă în suspin.

— Surioară, du-te şi trăieşte-ţi viaţa! N-am nevoie de nevastă… Am să rămân singur până la sfârşitul zilelor şi gata…

Mama se apropie de ei şi le spuse:

— Ridicaţi-vă de acolo! Uitaţi-vă la voi – plângeţi, strigaţi… Ce o să zică vecinii de noi?

Veni şi tatăl lor şi le spuse poruncitor:

— Ridicaţi-vă odată!

Băiatul se supuse imediat, făcând iarăşi gardul căzut să scârţâie din toate balamalele.

— Tată, mamă, spuse el printre suspine, eu vă dau ascultare vouă.

Jinju rămase încă o vreme acolo ca prostită, iar într-un târziu se hotărî să se ridice. Fratele mai mic intrase de mult în casă şi deschisese aparatul de radio la volum asurzitor. De acolo răzbătea cântecul unei interprete de operă locale, ascuţit ca un vaiet prelung. Fratele mai mare aduse un taburet şi îl aşează în spatele lui Jinju, după care îşi aşternu cu blândeţe mâna pe umărul ei, zicându-i:

— Surioară, stai aici! Nici crivăţul nu poate să sufle prea multe zile, aşa cum nici într-o familie nu poate să zăbovească supărarea prea multă vreme. La necaz, tot fraţii şi surorile îţi

sunt mai aproape, nu străinii.

Jinju era atât de slăbită, încât nu se putea ţine pe picioare, dar vorbele fratelui ei îi înmuiau inima. Se aşează pe scaun, urmată de părinţi – tatăl îşi aprinse iarăşi pipa, în timp ce mama se vedea că era în căutarea unei soluţii ca să-şi ajute fiica. Fratele mai mare intră în casă şi prepară un leac, cu care încercă, apoi, să-i cureţe fetei rana de pe cap. Jinju însă, speriată parcă, ridică mâna să se apere.

— Stai cuminte! Lasă-l pe fratele tău să te îngrijească! o îndemnă fratele mai mare.

— Ce te tot zdrobeşti atâta pentru ea? Nu vezi cât de neruşinată este? zise tatăl.

— Bine că ai dumneata ruşine! îi răspunse Jinju.

— Mai ai îndrăzneala să deschizi gura? o apostrofă mama.

Se aşează şi fratele mai mare pe scaun. Acum stăteau jos cu toţii, în tăcere. Un meteorit căzu, aproape foşnind în timp ce străbătea Calea Lactee.

— Tată, nu-i aşa că şi înainte să moară Zhuge *Liang* a căzut un meteorit? întrebă fratele mai mare pe un ton linguşitor.

La radio tocmai se difuza o cronică a romanului Cele trei regate[8].

— Bazaconii din literatură! De unde să fie adevărat aşa ceva? îi răspunse tatăl pe un ton dispreţuitor.

— Jinju, mai ţii minte când aveai tu doi ani şi te-am dus în spate, împreună cu fratele mai mic, la pescuit pe malul râului? Te-am lăsat pe mal şi după ce am aşteptat mult timp să tragă peştele la undiţă, mi-am adus aminte de tine. Când m-am uitat în jur şi am văzut limpede că nu mai erai acolo, am înnebunit de frică. Te-am căutat peste tot. Apoi, fratele mai mic, cu ochii lui ageri, te-a văzut şi a strigat: „Frăţioare, e aici!“ Când m-am uitat mai bine, te-am văzut cum mergeai prin apă. Degrabă am luat năvodul, l-am aruncat şi te-am prins în el din prima încercare. Fratele mai mic a zis atunci: „Ce peşte mare ai prins!“… La vremea aceea, piciorul nu-mi făcea încă necazuri. Abia din anul următor au început oasele mele să se înmoaie, de am ajuns în halul ăsta.

Fratele mai mare oftă şi apoi râse încetişor, zicând:

— Nici n-am băgat de seamă când au trecut douăzeci de ani şi

8 *Cele trei regate* (San guo yanyi) este unul dintre cele patru mari romane moderne, fiind scris în sec. al XIV-lea de către Luo Guanzhong.

tu ai devenit femeie în toată firea.

Continuă cu un oftat. Jinju nici nu plângea, nici nu râdea, ci doar asculta tropotul copitelor mânzului brun-roşcat prin curtea din faţă şi chirăitul papagalilor din curtea lui Gao Zhileng.

Tatăl bătu puţin pipa de talpa pantofului, după care tuşi şi scuipă pe jos. Se ridică în picioare, zicând:

— E timpul să ne culcăm. Mâine ne trezim devreme ca să mergem la câmp.

Apoi, aduse din casă o încuietoare de alamă şi se îndreptă spre poartă. Trosc! şi poarta fu zăvorâtă bine.

2

A doua zi, seara, în curtea familiei Fang era agitaţie mare. Cei doi fraţi scoseseră din casă o masă veche octogonală şi mai împrumutaseră de la şcoală patru bănci pe care le puseseră pe lângă masă. Mama gătea la sobă, iar oala sfârâia întruna, plină cu mâncare.

Jinju se ascunsese în dormitorul ei, o cameră micuţă lângă dormitorul fraţilor, şi de acolo asculta tot freamătul de afară. Nu ieşise toată ziua şi nici fratele mai mare nu se mai dusese la câmp. Din când în când mai intra să schimbe două vorbe cu ea, dar fata stătea cu pătura în cap, cufundată într-o tăcere fără margini.

Părinţii comentau în sălița de alături.

— S-au veştejit toate firele, s-au îngălbenit. Degeaba le-am învelit în pungi de plastic, spuse mama.

Jinju simţi mirosul de usturoi.

— N-ai închis bine pungile la gură. Dacă nu intră aer, atunci nici nu se veştejesc şi nici nu se îngălbenesc, spuse tata.

— Păi, nu ştiu cum reuşesc cei de la stat să păstreze usturoiul aşa bine că toată iarna e verde de parcă abia l-au cules de pe câmp, comentă mama.

— Cei de la stat au depozite răcoroase, adăugă tata. Acolo şi în iunie, când intri, trebuie să te îmbraci cu pufoaica şi cu pantaloni matlasaţi. Cum să nu se păstreze bine în condiţiile astea?

— Până la urmă tot statul găseşte soluţii, spuse mama oftând.

— Acolo sunt tot banii noştri, banii omului de rând, continuă

tata.

Cratiţa sfârâia şi mai abitir, iar mirosul de usturoi deveni cât se poate de pătrunzător.

— De ce nu-l trimiţi pe băiatul nostru cel mic să se ducă la primărie şi să vorbească cu deputatul Yang? întrebă mama.

— Lasă, să nu se ducă! îşi arătă tata dezacordul. Că poate îl enervează şi nu mai vine deloc.

— Nu se poate să nu vină, zise femeia. Doar nu pentru noi vine, ci pentru nepotul lui.

— Ei, dar nu-i nepot de sânge, zise tata cu voce joasă.

Pe înserat, când se aprinseră lămpile, Jinju prinse de veste că în curte veniseră mulţi oameni şi din discuţia lor cu părinţii ei deduse că era acolo şi Liu Jiaqing, viitorul socru, şi Cao Jinzhu, tatăl viitoarei sale cumnate, Cao Wenling. Mai veniseră şi alte viitoare rude, cum ar fi ginerele viitoarei sale cumnate – deputatul Yang de la primărie. După ce toate viitoarele rubedenii schimbară câteva cuvinte de politeţe, gazda îi onoră cu câte un pahar de băutură.

Fratele mai mare luă o pâiniţă fiartă în abur şi un bol cu porc fript cu usturoi şi intră în dormitorul lui Jinju.

— Surioară, zise el cu blândeţe, mănâncă şi tu ceva. După aceea, să te speli pe faţă, să-ţi schimbi hainele şi să vii să-ţi vezi viitoarele rude. Bunicul celui care îţi va fi soţ tocmai a întrebat de tine.

Ea rămase tăcută.

— Surioară, continuă el în şoaptă, nu fi proastă! Familia Liu e bogată. Sigur bunicul n-a venit cu mâna goală. Când o să te vadă, negreşit o să-ţi dea mulţi bani.

Ea tăcea mâlc, aşa că fratele ei fu nevoit să lase mâncarea pe marginea *kang*-ului şi să plece abătut. În curte începuseră jocurile care se practică la băutură, fiindcă lumea, cu chef de petrecere, deja se cam încinsese la distracţie. Vocea deputatului Yang se auzea cel mai tare. Apoi, Jinju îi auzi pe mama şi pe fratele cel mare vorbind în şoaptă în camera alăturată.

— Câtă băutură mai avem? întrebă fratele mai mare.

— Mai e o jumătate de sticlă, mai puţin de jumătate de litru. Ce, nu ajunge? zise mama.

— Cum să ajungă? zise băiatul îngrijorat. Păi, numai deputatul Yang şi cu bătrânul Liu beau o jumătate de litru.

— Du-te undeva şi caută să împrumuţi! îl îndemnă mama.

— Unde să mă duc să împrumut în toiul nopţii? Mai bine scoate o sticlă goală, în care să turnăm nişte băutură şi s-o îndoim cu apă, găsi el soluţia salvatoare.

— Şi dacă îşi dau seama? Ne facem de baftă! zise femeia.

— Îşi dau seama pe dracu'! Au gura amorţită de atâta băutură.

— Nu-i bine, îi răspunse femeia.

— Ce nu-i bine? continuă el. În zilele noastre, pe unde te duci te păcăleşte cineva. Cine nu păcăleşte e un prost. Dacă până şi statul, când face comerţ, păcăleşte, darmite noi, oamenii de rând, cu atât mai mult s-ar cuveni…

Mama nu mai comentă nimic, dar peste o clipă Jinju îl auzi pe fratele cel mare cum turna apă în sticla de băutură.

— Mamă, avem nişte DDT? întrebă el.

— Neisprăvitule! îi zise mama în şoaptă. Ce tâmpenie pui la cale?

— I-am auzit eu pe unii spunând că dacă picuri puţin DDT în rachiu, capătă gust de Maotai.

— Vezi să nu faci vreo nenorocire!

— Stai liniştită. O picătură într-o sticlă cel mult o să-i scape de viermii intestinali.

— Mai e şi tăticul acolo!

— Lasă, că el e zgârcit şi nu se îndură să bea prea mult.

La auzul acestor vorbe, Jinju simţi cum o cuprinde o revoltă greu de stăvilit. Aruncă pătura de pe ea şi sări în picioare. Nu se clinti din loc însă, ci rămase cu privirea aţintită la o pictură de Anul Nou, cu un băieţaş bucălat, îmbrăcat cu vestă roşie şi cu o piersică mare, pârguită, pe care o ţinea în căuşul palmelor.

— Ei, domnule deputat Yang, bunicule, tăticule (ştia că fratele ei se referea la Cao Jinzhu, iar gândul ăsta o îngreţoşa peste măsură), gustaţi rachiul ăsta bun pe care l-am adus de la piaţa de cai. Se spune că seamănă la gust cu Maotai, dar noi nu ne-am desfătat niciodată cu aşa ceva şi nu ştim ce gust are, spuse fratele cel mare.

Cao Jinzhu adulmecă un pic sticla şi zise:

— Eu am băut de vreo două ori – o dată acasă la Geng, secretarul de partid, şi o dată acasă la Zhang Yunduan, care e plin de bani şi îşi permite să dea 80 şi ceva de yuani pe o sticlă.

— Unchiule al Optulea, haide, bea şi dumneata, să vezi dacă are gust de Maotai, îl îndemnă fratele cel mare.

Jinju îl auzi pe deputatul Yang plescăind din buze – cu

siguranţă luase o gură.

— Cum e?

Mai luă o gură, fiindcă îi auzi din nou plescăiala.

— Hm, să fiu al naibii! Chiar are gust de Maotai! comentă deputatul Yang.

— Bună băutură! Bună băutură! zise tata.

Băieţaşul bucălat din desen o privea pe Jinju de parcă şi el ar fi vrut să sară de acolo. Liu Jiaqing îşi drese glasul şi zise:

— Cuscre, am auzit că fata noastră e cam nervoasă.

— Toane de copil ţâfnos! spuse tata. Face mofturi, dar n-o să-i meargă atâta vreme cât trăiesc eu.

— Păi, da, toane de copil! Nu-i nimic neobişnuit, zise Cao Jinzhu. Tot aşa şi Wenling, când a auzit că Jinju vrea să pună capăt înţelegerii, a venit acasă şi a făcut o scenă de toată frumuseţea. A trebuit să-i dăm o mamă de bătaie ca s-o potolim.

— Tăticule, mai bea un pahar! zise fratele cel mare.

— Mi-ajunge, nu mai beau, zise Cao Jinzhu. Băutura asta îmi cade în picioare.

— Aşa se întâmplă cu băuturile tari, comentă deputatul Yang. Totuşi, când o fată a crescut mare, nu se cade să mai dai în ea. Acum trăim într-o societate nouă în care, dacă baţi o fata, încalci legea.

— S-o ia dracu’ de lege! zise Cao Jinzhu. Dacă fata nu mă ascultă, atunci trebuie să-i trag o chelfăneală. Cine poate să mă oprească?

— Cumnate, eşti prea încăpăţânat! Ţi-a luat băutura minţile cumva? zise deputatul Yang. Singurul lucru de care se teme Partidul Comunist sunt indivizii încăpăţânaţi ca tine. Să baţi un om înseamnă să încalci legea. Fata este om şi ea, aşa că eu îţi spun – dacă ai bătut-o, ai încălcat legea. Şi dacă ai încălcat legea te leagă. N-ai văzut la televizor? Când guvernatorul provinciei a încălcat legea, l-au purtat cu cătuşele la mâini în văzul lumii. Oare eşti tu mai tare ca guvernatorul? Eşti doar o căpăţână împuţită de usturoi!

— Şi ce dacă sunt o căpăţână împuţită de usturoi? se auzi Cao Jinzhu cum îi răspunde enervat, după care urmară zgomote ce trădau faptul că se ridicase în picioare. Dacă n-am fi noi ăştia care puţim a usturoi, voi, barosanii, v-aţi umple burta cu vântul din nord-vest. Din taxele noastre vi se plătesc vouă salarii grase, vi se dă de mâncat şi de băut, ca să puteţi să luaţi pielea de pe

noi, amărâţii.

— Lao Cao... — neîndoielnic deputatul Yang se ridicase în picioare şi arăta cu beţişoarele spre Cao Jinzhu – s-ar părea că ai ceva de reproşat Partidului Comunist. Păi, voi ne plătiţi nouă salariile? Rahat! Noi suntem cadre vechi ale statului. Şi de stăm la umbra copacului şi privim furnicile cum se urcă până în vârf, tot ni se dau salariile. Şi dacă usturoiul vostru putrezeşte, eu tot îmi iau banii.

— Gata, gata! interveni tata. Aici suntem o familie, aşa că mai bine să ne susţinem unii pe alţii, nu să ne jignim.

— Aici e vorba de principiu, continuă deputatul Yang.

— Ascultă la mine, că-s om bătrân, zise Liu Jiaqing. Nu-i uşor să ai o reuniune de familie. Ce treabă avem noi cu problemele importante ale ţării? Treaba noastră este... să bem!

— Aşa-i. Să bem! Să bem! zise fratele mai mare. Unchiule al Optulea, mai serviţi, vă rog!

— Frăţioare, i se adresă deputatul Yang, eu vă avertizez pe tine şi pe... unde e frati-tu? (Fratele mare îi spune că-i plecat). Ei, dar l-aţi snopit în bătaie pe Gao Ma, nu glumă!

— Pe ăsta şi dacă-l omori în bătaie, tot nu te răcoreşti, comentă tata.

— Unchiule al Patrulea, îl apostrofă deputatul, şi matale eşti fără minte. Dacă baţi un om, ai încălcat legea.

— Mi-a batjocorit familia, îi replică tatăl. Numai din pricina lui s-a purtat Jinju aşa urât.

— Să zădărniceşti planurile de căsătorie ale cuiva chiar că-i o treabă urâtă, spuse Liu Jiaqing. Mai bine dărâmi trei temple decât să strici căsnicia unor oameni. Aşa cum s-a amestecat el, puţin a lipsit să nu distrugă trei căsătorii.

— Gao Ma a depus plângere împotriva voastră, precizează deputatul Yang. Eu l-am trimis la plimbare, dar asta numai pentru că suntem o familie, că, dacă era vorba de altcineva, nu mă băgam.

— Îţi suntem recunoscători, se grăbi să-i răspundă fratele mai mare.

— Spune-i lui frati-tu ăla mic să nu mai ridice mâna asupra nimănui de acum înainte.

— Unchiule al Optulea, mata ştii doar că noi am fost la locul nostru de mici, ne-am văzut de treabă. N-am fi făcut noi aşa ceva dacă n-ar fi aruncat ăla atâta ruşine asupra noastră.

— Dacă chiar trebuie să dai în cineva, atunci loveşte-l la fund, loveşte-l în părţile moi!

— Unchiule al Optulea, ce ziceţi… Ce o să se întâmple cu el?

— Într-un asemenea caz…

Vorbeau în şoaptă de acum, iar Jinju nu mai înţelegea nimic, aşa că se apropie de fereastră şi îşi lipi urechea de hârtia are ţinea loc de geam, ca să audă mai bine.

— Wenling are numai şaptesprezece ani, nu putem s-o înregistrăm pentru căsătorie, fiind aşa mică, zise Cao Jinzhu.

— Şi nu găsim vreo portiţă?

— Că doar nu-mi cereţi să comit vreo neregulă, nu? îi răspunse deputatul Yang tot cu o întrebare.

— Certificatul de naştere al lui Wenling se poate modifica, dar al lui Lanlan nu merge. Nu suntem din acelaşi sat şi, oricât de puternic aş fi eu, nu pot să le fac pe toate… zise deputatul.

— Chemaţi copila afară să-i spun şi eu o vorbuliţă! spuse Liu Jiaqing cu voce tare, dar împleticit la vorbă.

— Chemaţi-o! zise tata, şi el cam tulburat de atâta băutură.

Jinju se depărtă repede de fereastră, se trânti în pat şi îşi trase pătura peste cap. Auzea paşi apropiindu-se. Ea însă stătea ascunsă în beznă şi tremura din toate încheieturile.

3

Zilele au zburat ca vântul şi curând a venit sfârşitul lunii a opta din calendarul agricol. Părinţii şi cei doi fraţi nu mai stăteau cu ochii pe Jinju ca altădată, seara nu mai zăvorau poarta şi în timpul zilei chiar o lăsau să iasă din curte. Fratele mai mare se purta mai frumos ca niciodată. De curând îi cumpărase o pereche de pantofi de piele de porc, dar ea nici măcar nu se uitase la ei, ci îi aruncase undeva pe *kang*.

În ziua a douăzeci şi cincea a lunii a opta, fratele mai mare îi spuse:

— Surioară, decât să te sufoci stând în casă, mai bine ai merge cu mine să culegem fasolea. Fratele nostru s-a dus azi să-l ajute pe deputatul Yang să facă bricheţi pentru foc, iar eu singur nu prea mă descurc.

Jinju se gândi ce se gândi, după care îşi căută o seceră şi porni

în urma fratelui ei.

De două luni, de când nu mai ieşise din casă, ogorul se schimbase mult. Spicele de sorg erau la vremea când se pârguiau, dezvăluind o culoare roşie-cărămizie. Şi mătasea porumbului se uscase, iar frunzele de pe vrejurile de fasole, altădată verzi, păliseră cu totul. Sub cerul azuriu, pământul părea nemărginit. Colinele Zhou erau atât de şerpuitoare, încât puteau fi asemuite cu un evantai stricat şi aruncat la capătul ogorului verde-negricios. Departe de cuiburile lor, păsările ciripeau prin văzduh cu triluri triste ce aveau o rezonanţă dureroasă în sufletul lui Jinju.

Fratele cel mare se aplecă să taie fasolea, trăgându-şi după el piciorul beteag, o imagine greu de îndurat pentru ea. Piciorul acela era strâns legat de soarta ei. În cele două luni de izolare în casă, de multe ori visase cum piciorul acela şchiop îi apasă pe piept, facând-o să sufle greu. Se trezea speriată din somn, cu ochii năpădiţi de lacrimi.

Lângă ogorul cu fasole se afla şi parcela de porumb a familiei lui Gao Ma. Porumbul era copt de acum, dar încă nu fusese cules. „Gao Ma! Gao Ma, unde ai dispărut?” Îi veni în minte imaginea lui, voinic, înalt, fluierând încrezător pe când trecea pe lângă ea. Îi spusese câteva vorbe şi apoi îi sărise în ajutor la seceratul grâului. Vocea lui parcă plutea pe undeva, pe aproape. Cu cât se gândea mai mult la el, cu atât inima i se strângea mai tare de frică. Parcă îi răsuna în urechi zgomotul acela înfundat şi totuşi atât de limpede când fraţii ei îl loveau în cap cu scaunul. Dacă n-ar fi văzut cu ochii ei, n-ar fi crezut în ruptul capului că fratele ei cel harnic şi cu bun-simţ era capabil de atâta cruzime.

— Surioară, dacă ţi-e greu, trage-ţi sufletul acolo, la capătul ogorului. Mă descurc eu cum oi putea singur.

Pe chipul lui se aşternuse crisparea, iar ridurile săpaseră adânc la colţurile ochilor în care nu zăreai pic de strălucire, ci doar o lumină ştearsă. Ceva se ascundea în spatele acestei priviri lipsite de viaţă, ceva greu de definit în cuvinte, asemeni piciorului pe care-l trăgea după el. Piciorul acela diform purta cicatricele nefericirii sale, stârnind mila celorlalţi. Aspectul lui hidos stârnea deopotrivă sila. Aceleaşi sentimente avea Jinju faţă de fratele său, ca şi faţă de piciorul acela schilod. Uneori simţea milă, alteori silă. Mila se contopea cu dezgustul, dezgustul se contopea cu mila – un conflict emoţional în care se găsea prinsă fără

scăpare.

Pe parcela lui Gao Ma porumbul se unduia cu foşnet adânc sub mângâierea unui vânticel blând care mai întâi îi răvăşi fetei părul, pentru ca mai apoi să se strecoare pe sub guler, răcorind-o din cap până-n picioare.

Gândul la Gao Ma îi curma îndrăzneala de a privi înspre ogorul acela şi, în acelaşi timp, parcă o îmboldea să facă acest lucru. Lanul de porumb se zbătea sub pala neîncetată a vântului – pănuşile uscate de tot şi tulpinile doar pe jumătate uscate îşi pierduseră supleţea tinereţii care le îngăduia odinioară să se unduiască la fiecare suflu, cât de mic. Atunci, frunzele de culoarea jadului, ca nişte panglici de mătase molatică fluturau în aer, stârnind valuri verzi răcoroase. La vremea aceea, odinioară, stătea întinsă alături de Gao Ma în lanul de porumb, privind frunzele de deasupra capului şi dincolo de ele cerul senin şi norii albi. Sufletul le era împresurat de fericire atunci, dar şi de mâhnire. Numai gândul la acele clipe o făcu să lăcrimeze pe neaşteptate. Acum, tulpinile şi pănuşile uscate stăteau drepte, aspre, iar vântul le stârnea doar tremuratul, căci unduirea lor graţioasă pierise demult.

Frunzele uscate de pe vrejul de fasole foşneau şi ele stins, ba câteva se rostogoleau pe pământ, duse de vânt. Simţi durere în palmă din pricina ţepilor şi, privindu-şi mâinile, observă cât de moi deveniseră în astea două luni cât uitase de muncă. Oftă, fără să ştie măcar de ce. Îşi dădu seama că fratele cel mare o urmăreşte cu coada ochiului, iar acest lucru îi sporea şi mai tare dezgustul faţă de el, dar şi dorul pentru Gao Ma. Cu gesturi mecanice secera fasolea, când deodată dintre tufe sări un iepure sălbatic cenuşiu. Era mare cât pumnul, cu doi ochişori negri ca smoala. Nu fugea prea iute, aşa că Jinju zvârli secera cât colo şi din doi paşi îl ajunse. Iepuraşul se ghemuise, cu urechile date pe spate, cuprins de teamă. Fata se lăsă pe vine şi îl acoperi cu palma. Apucându-l de urechi, simţi cum o profundă compasiune pentru fiinţa aceea îi inundă sufletul. Urechiuşele-i erau moi ca două petale translucide. Îl ţinea cu mare grijă, ca nu cumva să i le rupă. Când burtica aceea moale şi caldă îi atinse palma, iar boticul îi tot adulmeca palma temător, fata fu cuprinsă de o adâncă emoţie.

— Caută o sfoară şi leagă-l! o îndemnă fratele ei. Cine ştie, poate că o să-l creşti acasă.

Ea se căută prin buzunar, în speranţa că va găsi ceva cu care să-l lege, dar nici gând să fie aşa. Dezamăgită, se uită pe jos, doar-doar o găsi ceva. Atunci, fratele cel mare îşi desfăcu un şiret de la pantof şi fără să scoată o vorbă, îi legă iepuraşului unul din picioarele din spate. Chiar şi aşa, bietul de el tot se zbătea. Jinju se uită cu atenţie la fratele ei şi observă că laba piciorului sănătos era acoperită de un strat de noroi lucios, ca şi cum ar fi fost dat cu lac. Băiatul luă iepuraşul şi îl legă de tulpina groasă a unui porumb de pe parcela lui Gao Ma, după care tăie cu secera o tulpină fără ştiuleţi, o decoji un pic şi mestecă până ajunse la miezul cu sevă dulce.

Din când în când, fata îşi întorcea privirea către iepuraş şi de fiecare dată îl vedea cum se zbate să scape din strânsoare, parcă dornic să se descotorosească chiar şi de piciorul care îl ţinea captiv, să fugă în trei picioare, numai să fugă. Până la urmă, se duse la el, desfăcu şiretul şi îl eliberă. Îl urmări cu privirea cum ţopăie, pierzându-se în adâncul lanului de porumb şi cum privea ea aşa, cu tristeţe, porumbul uscat, în suflet i se înfiripă o brumă de speranţă. Speranţă pentru ce, nici ea nu ştia. I se părea că lanul acela de porumb tăinuieşte secrete nesfârşite.

— Surioară, tu ai inima bună precum Bodhisattva, spuse fratele cel mare care stătea lângă ea. Bunătatea este întotdeauna răsplătită în viaţă. Sunt sigur că ai să ai parte şi tu de o viaţă bună.

Respiraţia lui duhnind a usturoi îi făcea greaţă. La masa de prânz, toată lumea se purtă frumos cu Jinju, probabil pentru că, se gândi ea, fratele cel mare le povestise tuturor despre fapta ei bună. La vremea recoltei, nu-şi vedeau capul de treabă, aşa că nu mai găsea nimeni răgazul să stea cu ochii pe ea.

După masa de prânz, lui Jinju îi veni ideea să se ducă la fântână după apă. Părinţii o priveau tăcuţi cum iese pe poartă. Se întoarse cu două găleţi de apă, pe care le răsturnă în butoi, iar apoi se duse iarăşi pentru un nou transport. La vederea ei, când se întoarse, părinţii oftară îngânduraţi, ceea ce îi dădu fetei sentimentul că le câştigase încrederea.

Spera să-l întâlnească pe Gao Ma la fântână. N-a fost să fie. În schimb întâlni câţiva vecini acolo. Au salutat-o cu toţii, iar ei i se păru că zăreşte o expresie mai aparte în privirea lor, însă apoi, cercetând mai îndeaproape, îşi dădu seama că nu era nimic neobişnuit. „Probabil că mi se năzare mie aşa…“ îşi zise fata în

sinea ei.

La al treilea transport de apă, se întâlni cu nevasta lui Yu Qiushui, vecinul lui Gao Ma, o femeie la vreo treizeci şi ceva de ani, înaltă, cu pieptul mare şi sfârcuri săltate de păreau mai tot timpul că-i tremură pe sub bluză. Cum stăteau ele faţă în faţă şi scoteau apă din fântână, femeia îi şopti lui Jinju:

— Mi-a zis Gao Ma să te întreb dacă ţi-ai schimbat cumva sentimentele faţă de el?

— Dar el? o întrebă ea tot încetişor, simţind că-i stă inima în loc.

— Nu.

— Atunci, nici eu nu m-am schimbat.

— Prea bine, răspunse nevasta lui Yu Qiushui.

Apoi, privind împrejur, aruncă un ghemotoc de hârtie la picioarele ei. Jinju se aplecă după găleata cu apă şi într-o doară îl ridică de jos şi-l îndesă în buzunar.

După-amiază, se văită că o doare burta şi nu poate să meargă la câmp. Tatăl ei o privi cu neîncredere, dar fratele cel mare spuse îngăduitor:

— Mai bine să stea acasă şi să se odihnească!

Se duse în camera ei, puse zăvorul la uşă şi scoase hârtia. Chiar dacă mai devreme vorbise cu părinţii ei, gândul îi era numai la ghemotocul acela de hârtie. Acum îl netezi uşurel, cu mâinile tremurânde. Era atât de încordată încât îşi auzea respiraţia precipitată. Când simţi puţin aer rece cum pătrunde în cameră, mototoli degrabă bileţelul şi se repezi să deschidă uşa. Nu era nimeni în dormitorul fraţilor ei. Auzi, atunci, un zgomot sacadat care venea din curte, aşa că se duse tiptil la geam şi privi afară. Sub lumina blândă a soarelui de toamnă, mama batea o grămadă de grâu cu un mai roşcat. Era aşa de năduşită, încât jacheta i se lipise de spinare, plină de pleavă gălbuie pe la poale.

În cele din urmă, Jinju desfăcu bileţelul, îl netezi şi citi cu mare băgare de seamă: „Mâine după-amiază te aştept în lanul de porumb. O să fugim!“

Cuvintele acelea scrise cu pixul erau cam neclare acum, din pricina palmelor ei asudate.

4

De mai multe ori se pornise spre marginea lanului de porumb şi tot de atâtea ori se întorsese acasă. Vântul rece de toamnă care uscase mai toate plantele în calea lui făcea porumbul lui Gao Ma să foşnească trist. Fasolea de pe parcela familiei ei era coaptă de mult, lucru ce se vedea cu uşurinţă după sumedenia de păstăi care atârnau plesnite pe vrej. Fratele cel mare şi cu tata secerau ceva mai în faţă. Fratele ei se plângea întruna de deputatul Yang care n-ar fi trebuit într-o perioadă aşa aglomerată a anului să-l ia pe fratele mai mic la el acasă să-i muncească la bricheţii de cărbune.

— Ce tot trăncăneşti acolo? îl mustră tata. De asta suntem o familie – să ne ajutăm la greu. În plus, el cu tine o să se înrudească, nu cu fratele tău.

Fratele cel mare se simţi vinovat şi nu mai spuse o vorbă, ci doar o căută din priviri pe Jinju, ca şi cum ar fi aşteptat sprijin de la ea.

Fata îl privea pe tata care stătea în genunchi pe câmp şi se întindea pe jos ca să poată culege fasolea, precum şi pe fratele cei mare care îşi târa piciorul beteag după el, încercând să facă şi el ce îi stătea în putinţă. Se întindeau, se aplecau. Aveau hainele leoarcă de sudoare şi pline de pământ. Truda celor doi o înduioşă atât de mult, încât pentru o clipă ar fi vrut să renunţe a mai fugi de acasă. Porumbul lui Gao Ma tremura, foşnea şi ea ştia că el se ascunde pe acolo, pe undeva şi o urmăreşte neliniştit. Pe măsură ce dorul de el îi copleşea inima, descoperea că e tot mai greu să-şi învie în amintire chipul lui. Rememora în schimb aroma indigotierului lângă care stătuseră odinioară şi mirosul trupului său. Într-un târziu, hotărî că mai bine ar fi întâi să-şi ajute tatăl şi fratele să culeagă fasolea şi abia după aceea să fugă.

Jinju se dedică muncii cu totul şi foarte curând reuşi chiar să-i depăşească pe cei doi. În după-amiaza aceea, truda îi fu mai mare ca oricând. Le mai rămăsese doar un colţ de parcelă, când toţi trei, osteniţi, se îndreptară de şale, ca să-şi mai tragă puţin sufletul. Pe chipul tatei se vedea mulţumirea.

— Surioară, azi te-ai zdrobit cu munca! Când ajungem acasă, am s-o pun pe mama să-ţi fiarbă două ouă drept răsplată.

Tristeţea pe care o simţea în suflet la auzul vorbelor lui o

împiedică să-i răspundă. În clipa aceea, se gândi la mama ei cea plină de bunătate şi îi reveniră în minte, ca prin ceaţă, tot felul de amintiri din copilărie. Aşa-i! Fratele cel mare o dusese în spate atunci. Tata şi fratele ei se aşezară din nou în genunchi ca să adune fasolea rămasă pe parcelă. Soarele cobora la apus, cernind o lumină roşiatică peste tot cerul şi desigur că şi capetele celor doi străluceau, ca poleite de razele soarelui. Câmpul acela învăluit în culori calde îi părea nespus de familiar. „Mai la nord e satul unde am trăit douăzeci de ani. Acolo se înalţă un fuior de fum care-mi spune că mama a început să facă de mâncare. Dac-am să plec…” Nu îndrăzni să se gândească mai departe. Pe drumul dinspre răsărit, o căruţă trasă de boi, încărcată până-n vârf cu fasole, venea legănându-se. Căruţaşul cânta în gura mare:

În a șasea lună zilele-s toride,
Fiica a Doua pe măgar călare
Prin sălbăticie merge tot agale.

Jinju se simţea sfârşită. Un cârd de vrăbii alunecă în zbor, ca un nor, către lanul de porumb al lui Gao Ma. Într-acolo, printre tulpinile care se legănau uşurel, zări silueta unui om înalt, ce dispăru pe dată. Jinju făcu câţiva paşi şi se opri. Părea că o forţă la fel de irezistibilă o trage într-o altă direcţie.

Vorbele tatălui au spulberat pe dată liniştea:

— La ce bun stai acolo? Hai, culege mai repede! Dacă ai terminat, atunci du-te acasă!

Pe chipul tatălui ei nu se zărea nicio urmă de căldură sufletească şi într-o clipă fata simţi un imbold puternic de a fugi încotro vedea cu ochii, numai să nu se mai întoarcă niciodată. Aruncă secera şi porni în goană spre câmpul lui Gao Ma.

— Da’ unde te duci? strigă tata enervat.

Ea continuă să fugă.

— Surioară, dacă ai terminat culesul, du-te acasă!

Fata întoarse brusc capul şi strigă:

— Mă duc să fac pipi. Dacă sunteţi aşa de neliniştiţi, atunci veniţi cu mine!

Astea fiind zise, nici că îi mai luă în seamă, ci se întoarse şi din câţiva paşi ajunse în lanul de porumb.

— Jinju!

Gao Ma o îmbrăţişă cu putere, dar numai pentru o clipă, după

care îi spuse în şoaptă:

— Lasă-te în jos şi fugi cât te ţin picioarele!

Apoi o prinse de mână şi aplecaţi, o rupseră la fugă. Alergau mâncând pământul către sud, de-a lungul canalului de irigaţii. Frunzele uscate de porumb îi biciuiau faţa, aşa că Jinju închise ochii şi se lăsă dusă de mâna lui Gao Ma tot înainte. Şi cum fugea ea aşa, lacrimi fierbinţi se porniră la vale, pe obraji, căci în suflet îi stăruia un singur gând: „Nu mă mai întorc niciodată. Nu mă mai întorc niciodată”. Firul acela plăpând, ca de mătase, care o legase de familia ei, se rupsese pentru totdeauna. Frunzele uscate de porumb stârneau un zgomot asurzitor care aproape că o paraliza de frică, dar n-avea încotro, fugea, fugea, însoţită de bătăile năvalnice ale inimii.

Lanul de porumb era mărginit de un râu pe malurile căruia crescuseră de-a valma indigotieri, acum în floare, şi în toată nebunia acelor clipe, ea nu-şi putea lua mintea de la aroma stranie, îmbătătoare pe care o răspândeau.

Când Gao Ma o trase pe malul râului, Jinju întoarse capul fără să vrea şi zări soarele uriaş, de culoarea bronzului, apunând încetişor pe cerul scăldat de o lumină roşiatică; zări câmpul auriu, pe tata şi pe fratele mai mare cum fluturau în aer secera şi se năpusteau pe urmele lor. Şi iarăşi lacrimi fierbinţi îi năvăliră în ochi.

De acum, se simţea atât de slăbită încât abia dacă o mai duceau picioarele. Râul acela, numit Shunxi, era linia de demarcaţie dintre două judeţe – la sud se afla judeţul Calul Cenuşiu, iar la nord – judeţul Paradis. Îşi purta la vale apa gălbuie, deloc adâncă, din care pe alocuri se înălţau ceva trestii veştede legănate de bătaia vântului. Gao Ma nici nu-şi scoase încălţările, nici nu-şi suflecă pantalonii, ci o luă pe Jinju în cârcă şi porni prin apă. Ea se ţinea bine de el, atentă doar la foşnetul trestiei şi susurul apei curgătoare care îi răsunau în urechi. Îşi dădea seama după cât de greu sufla el că mersul era anevoios din pricină că albia râului avea un strat gros de noroi în care picioarele se afundau cu mare uşurinţă.

Într-un târziu, izbutiră să se caţere pe malul celălalt şi să ajungă în judeţul Calul Cenuşiu. Înaintea lor se aşternea o imensitate mlăştinoasă, unde fusese plantată numai iută. Planta aceasta se usucă târziu şi aşa se face că era încă verde, plină de viaţă, încât totul în faţa ochilor li se arăta ca o întindere verde,

nesfârşită.

Cu Jinju în spate, Gao Ma îşi croia drum prin marea de iută, de parcă ar fi fost doi peşti avântaţi în larg.

Capitolul 5

În luna a opta floarea-soarelui cu faţa spre soare șade.
Copilul de plânge, dă-l mamei să-l împace.
Oameni buni, Partidul e nădejdea voastră.
De nu se vinde usturoiul, să mergeţi la primar în poartă.

Fragment dintr-o baladă interpretată de Zhang Kou, menestrelul orb, în perioada de blocaj în vânzarea usturoiului

1

Poliţiştii l-au ridicat degrabă pe Faţă de Cal şi l-au urcat în duba vopsită în roşu şi galben lucios. Gao Yang nu-i vedea faţa, ci doar tunica cu care îi bandajaseră capul şi care acum era plină de sânge. Cătuşele îi fuseseră desfăcute la o mână, dar rămăseseră agăţate la mâna cealaltă. În timp ce poliţiştii îl cărau spre dubă, braţul acela cu cătuşele zornăitoare îi atârna liber, ajungând chiar să măture pământ. Şoferul camionului tremura din toate încheieturile de spaimă. Un poliţist tânăr se grăbi să-i ridice permisul de conducere şoferului care pricinuise nenorocirea şi drept pedeapsă îi trase şi câteva şuturi.

— Xiao Gao, hai repede să-l urcăm pe infractor în maşină! strigă Lao Zheng. Ne ocupăm mai târziu şi de ăsta!

Un poliţist venit din spatele copacului îi desfăcu lui Gao Yang cătuşele, ordonându-i, totodată, să se ridice în picioare. La auzul acestor vorbe, primul gând al lui Gao Yang fu să-şi tragă braţele în faţă, dar îşi dădu imediat seama că ele parcă încremeniseră aşa, la spate. Porunci singur, în taină, braţelor sale să-şi revină, însă înţelese cu durere că nu le mai simţea nicicum; pur şi simplu amorţiseră complet, ca şi cum nu mai existau. Tot ce mai percepea era senzaţia aceea de greutate în spate. Ca să-l ajute, poliţistul îi trase braţele în faţă, şi în momentul în care le zări, Gao Yang avu un sentiment de uşurare, descoperind că ele încă îi atârnau de umeri.

Cu multă dezinvoltură, poliţistul îi puse iarăşi cătuşele la mâini

lui Gao Yang, odată ce îl văzu pe Faţă de Cal urcat în dubă. Apoi, poliţistului i se mai alătură un coleg şi împreuna îl ridicară pe Gao Yang de jos, trimiţându-l spre dubă. La momentul acela, şi el îşi dorea să le îndeplinească dorinţa şi să nu mai creeze alte probleme. Ştia că tovarăşii poliţişti n-au deloc viaţă uşoară şi dacă el putea să-i scutească de efort, atunci era gata s-o facă, însă în pofida bunelor sale intenţii, descoperi îndată, cu tristeţe, că picioarele nu-l ascultau. Se îmbujoră tot, trezindu-se copleşit de un sentiment apăsător de ruşine.

Poliţiştii l-au tras până la dubă şi i-au ordonat la unison:

— Urcă!

El îi privi jenat. Ar fi vrut să spună ceva, dar avea gura încleştată. Cei doi poliţişti păreau să-i fi înţeles gândul, căci n-au mai strigat la el, ci l-au susţinut de subraţ cu mâinile lor puternice, ca de fier, şi l-au săltat în sus cu putere. Se strădui şi el să-i ajute şi îşi îndoi picioarele, ca să fie mai uşor de ridicat. Nici n-apucă să se dumirească ce i se întâmplă că se trezi întins în maşină lângă Faţă de Cal.

Mai era cineva acolo chircit – Mătuşa a Patra din familia Fang. După cum urla, Gao Yang pricepu că se lovise rău la spate.

Odată urcaţi în dubă, poliţiştii au pus zăvorul la uşă şi s-au aşezat pe băncuţele laterale. Imediat, şoferul porni motorul şi demară în trombă. Ieşind din curtea guvernului, Gao Yang aruncă o privire către plopul acela unde stătuse legat şi un soi de nostalgie misterioasă îl cuprinse pe neaşteptate. „La urma urmei, ăştia sunt copacii întregii comunităţi. Oare când am să-i mai revăd?” Scăldat de razele soarelui de după-amiază, trunchiul copacului acela căpătase o culoare brun-roşcată, iar frunzele, odinioară verzi, păreau acum nişte bănuţi de bronz, cu patină de vechi. La poalele copacului se vedea o pată mare de sânge roşu-violet – sângele acelui nefericit tânăr. Camionul care muta mobila încă staţiona acolo, iar în apropiere o mulţime de oameni frumos îmbrăcaţi îl împresuraseră pe şoferul vinovat, de parcă avea loc vreo judecată publică.

Jinju, cu burta ei mare, stătea neclintită lângă copac. Din senin îşi aminti vorbele Mătuşii a Patra care o trimitea să-şi caute fericirea alături de Gao Ma. Nu-şi putu stăpâni un oftat. Ce bine ar fi dacă ar ajunge şi la urechile lui Gao Ma vestea aceasta! Dar Gao Ma sărise de mult peste zid, cu cătuşele atârnate la o mână, şi fugise în lumea largă.

Odată ce ajunse la drum, maşina acceleră, iar şoferul porni şi sirena aflată deasupra, pe maşină. La început, Gao Yang se sperie de huruitul pe care îl făcea, dar curând se obişnui. Jinju încercă să urmărească maşina, însă în starea ei era cu neputinţă să fugă prea mult, aşa că se lăsă păgubaşă şi în câteva clipe deveni tot mai îndepărtată şi mai mică. După ce vină maşina, până şi clădirea Guvernului Judeţean se pierdu în depărtare.

Mătuşa a Patra zăcea chircită într-un colt. Deschisese ochii mari, dar nimeni nu ştia ce ţintuia privirea ei înceţoşată. În continuare, sângele tânărului Faţă de Cal picura pe podea şi răspândea în jur un miros anume. Tremura îngrozitor, iar capul, înfăşurat cu tunica albă, i se tot balansa, lăsând când şi când să se audă un pufăit.

Cum duba gonea ca vântul, Gao Yang simţi că îl cuprinde un uşor rău de maşină. Prin crăpăturile din spatele maşinii zărea praful stârnit în urma lor, copacii de pe marginea drumului, ogoarele întinse care alunecau încetişor şi se pierdeau în depărtare. Toţi şoferii de pe drum lăsau calea liberă la auzul sirenei. Apoi, Gao Yang văzu un tractoraş cu cabina descoperită, care făcea nişte manevre cam în pripă, ca să ajungă la marginea drumului, numai că nu reuşi, drept care se izbi cu partea de sus de crengile unei sălcii cu trunchiul brăzdat. Bicicliștii rămaseră şi ei în urmă, albi ca varul la faţă. Un sentiment de mândrie puse stăpânire pe Gao Yang. „Ai mai mers vreodată cu o maşină aşa puternică?” se întrebă el în sinea sa. „Nu, niciodată!” îşi răspunse pe un ton categoric.

2

Maşina poliţiei gonea mai departe şi curând Gao Yang simţi un iz de usturoi proaspăt pe care îl împrăştia sângele tânărului Faţă de Cal, ce tot picurase pe jos. Uluit, încercă să adulmece mirosul mai bine şi… într-adevăr, nu greşise – era miros de usturoi proaspăt, abia smuls din pământ. Aproape că simţea gustul picăturii cristaline care se iţeşte din miezul acela moale şi gălbui când îl rupi.

Scoase limba şi linse seva usturoiului. Aroma uşor pişcătoare,

răcoroasă îi stârni deodată un sentiment de uşurare care puse stăpânire cu totul pe sufletul lui. Scrută cu privirea parcela de 3 *mu*[9] de usturoi, parcela familiei lui. Era o recoltă bună, cu usturoi viguros; unele fire erau mai strâmbe, altele drepte ca lumânarea, dar toate căpăţânile crescuseră mari, frumoase. Pe brazda umedă îşi făcuse apariţia, pe alocuri, iarba fragedă şi pufoasă. Nevasta lui, cu burta la gură, stătea în genunchi lângă el şi smulgea usturoiul. Era întunecată la faţă şi avea nişte pete sub ochi, ca rugina pe un vas de fier. Stătea în poziţia aceasta ca să-i fie mai la îndemână să smulgă usturoiul, numai că se umpluse de noroi pe genunchi. Avea ea de mică un handicap, şi anume braţul stâng era mai scurt şi, orice ar fi făcut, se descurca greu. Astfel, chiar şi smulsul usturoiului din pământ o obosea foarte mult. Gao Yang o văzuse cum se folosea de mâna beteagă când apuca usturoiul cu beţişoarele cele noi. Tare se mai căznea şi de fiecare dată când ducea mâncarea la gură, îşi muşca buzele. Cât de milă îi era de ea! Însă nici n-avea ce face, se cuvenea să-l ajute şi ea, fiindcă auzise că cei de la cooperativă înfiinţaseră în capitala judeţului nişte magazine unde cumpărau usturoi cu cinci *mao*[10], asta însemna cu cinci *fen*[11] mai mult decât cel mai mare preţ de anul trecut. Mai aflase că anul acesta în tot judeţul se alocase o suprafaţă mai mare pe care se cultiva usturoi, iar producţia acum era foarte bună, aşa că trebuia să se grăbească şi să profite. Cu cât strângea recolta mai repede, cu atât putea să vândă mai repede. În sat, toată lumea, de la mic la mare, era pe câmp.

— Ar trebui să te odihneşti un pic pe margine, ce zici? întrebă el, privindu-şi nevasta cu milă.

— La ce bun să mă odihnesc? îi răspunse ea tot cu o întrebare, ridicându-şi fata năduşită. Tare mi-e teamă să nu-mi vină sorocul zilele astea.

— Deja? zise el îngrijorat.

— Păi, cam în două-trei zile, îi răspunse nevasta. Hai să zic că poate să mai întârzie câteva zile, dar oricum, să apuc să te ajut şi eu cu usturoiul.

— Şi când vine sorocul chiar naşti?

— Poate să şi întârzie, spuse femeia. Xinghua a venit mai

---

9 Unitate de măsură tradiţională pentru suprafaţă, echivalentă cu 0,06 ha.

10 Subdiviziune monetară. Zece *mao* sunt echivalenţi cu un yuan.

11 Subdiviziune monetară. Zece *fen* sunt echivalenţi cu un mao.

târziu cu zece zile.

Amândoi întoarseră capul spre fetiţa oarbă care stătea cuminte la marginea ogorului. Cu ochii larg deschişi, părea ca ţintuieşte ceva cu privirea, în timp ce tot netezea cu mâna un fir de usturoi.

— Xinghua, ai grijă! Nu strica usturoiul, pentru că orice fir valorează câţiva bănuţi.

La auzul acestor vorbe, fetiţa puse usturoiul deoparte şi întrebă cu voce tare:

— Tăticule, aţi terminat?

— Ia gândeşte-te! Dacă am fi terminat aşa de repede, era vai de capul nostru. Nu ne alegeam cu nimic.

— Mai avem, abia ne-am apucat de treabă, completă mama.

Xinghua, grijulie, pipăi grămada de usturoi de lângă ea şi spuse:

— O, ce mult e! Ce grămadă mare! O să adunăm mulţi bani!

— Din câte văd eu, anul ăsta adunăm vreo cinci mii de *jin*[12] de usturoi. Înmulţit cu cinci *mao* fac o mie cinci sute de yuani.

— Mai trebuie să plătim şi taxele, îi aminti soţia lui.

— Ah, da, mai trebuie plătite şi taxele, încuviinţă Gao Yang. Anul acesta şi costurile sunt mai mari. Acum un an, un sac de îngrăşăminte era 21 de yuani. Anul ăsta a ajuns la 29,99.

— De ce nu-l fac 30 de yuani? De parcă un *fen* e cine ştie cât! zise femeia.

— Aşa e în comerţul cu statul, răspunse el.

— Ei, banii nu mai au nicio valoare în zilele noastre, spuse ea oftând. Carnea de porc la începutul anului era un yuan un *jin*, iar acum a ajuns la 1,8. Ouăle la începutul anului erau 1,6 yuani un pumn şi erau mari. Acum, au ajuns la 2 yuani şi sunt mici cât caisele.

— Toată lumea are bani acum. Lao Su, de la Institutul de Business şi-a făcut casă cu cinci camere. Mi-a stat inima în loc când am auzit că a dat pe ea 56 000 de yuani.

— Oamenii ăia fac bani cu mare uşurinţă, comentă soţia lui Gao Yang, pe când unii ca noi, care îşi câştigă traiul din munca pământului, n-o să fie bogaţi nici de acum în zece mii de generaţii.

— Trebuie să te mulţumeşti cu ce ai, spuse Gao Yang. Adu-ţi

---

12 Unitate de măsură tradiţională pentru greutate, echivalentă cu 0,5 kg.

aminte că acum câţiva ani n-aveam ce mânca şi doar de vreo doi ani încoace avem fainã albă în fiecare zi. Neam de neamul nostru n-a dus-o aşa bine.

— Cei din neamul tău au fost moşieri. Cum adică n-au dus-o bine? întrebă soţia lui pe un ton ironic.

— Pe dracu'! Erau moşieri cu numele. Aia erau prea zgârciţi să dea banii pe mâncare şi nu-şi îngăduiau nimic, fiindcă toată agoniseala se ducea pe pământurile cumpărate. Părinţii mei au suferit toată viaţa. Am auzit-o pe mama spunând că, înainte de Eliberare[13], familia ei cumpăra de Anul Nou o jumătate de *jin* de litru de ulei aromat şi consumau câte puţin din el, dar până la sfârşitul anului tot le mai rămâneau şase *liang*[14].

— Da' ce, făceau vrăji?

— Nu făceau vrăji. Mama îmi spunea că de câte ori călea mâncarea, mai întâi înmuia beţişoarele în apă, apoi le băga în sticla cu ulei. Înmuia o picătură de ulei şi în sticlă se scurgea o picătură de apă. Păi, nu se făceau aşa şase *liang*?

— Înainte oamenii ştiau să se descurce.

— Da, dar când n-au mai fost moşieri, copiii lor au aflat ce e suferinţa, spuse Gao Yang. Îi datorăm totul Marelui Deng Xiaoping. Dacă n-ar fi fost el, aş fi purtat şi eu stigmatul părinţilor mei.

— Bătrânul Deng e la putere de vreo zece ani şi ceva, nu? Să-i ajute Cerul să mai trăiască încă mulţi ani de acum înainte!

— Oamenii energici au viaţă lungă!

— Ce mă miră pe mine este faptul că marii demnitari ai ţării mănâncă ce e mai bun, se îmbracă numai cu straie alese, când se îmbolnăvesc, au medicamentele cele mai bune, şi ajunşi pe la 70-80 de ani, îşi dau obştescul sfârşit. Dar uită-te la oamenii noştri din sat – muncesc o viaţă întreagă, au câte doi fii care nu ştiu ce e aia pietatea filială, nu se ating niciodată de bunătăţi şi nici nu ajung vreodată să poarte o haină mai ca lumea, iar la 90 şi ceva de ani sunt tot pe câmp, la muncă.

— Păi, demnitarii ăia se frământă pentru treburi importante, pe când noi, ţăranii, ne preocupăm doar de muncă, mâncare şi somn. Noi nu ne muncim capul şi de aceea trăim mai mult.

— Şi cu toate astea nimeni nu-şi doreşte să fie ţăran. Toţi vor

---

13 Este vorba despre Eliberarea din 1949, urmată de întemeierea, la 1 octombrie, a Republicii Populare Chineze, când comuniştii au preluat puterea.

14 Unitate de măsură tradiţională pentru greutate, echivalentă cu 50 g.

să fie demnitari.

— Nu e deloc uşor să fii demnitar. Dacă ai comis o greşeală, o tragi mai rău ca orice ţăran.

Nevasta lui Gao Yang rupse un fir de usturoi din greşeală şi oftă cu regret.

— Ia vezi-ţi tu mai bine de culesul usturoiului! Orice fir valorează câţiva bănuţi, o muştrului Gao Yang enervat.

— Ce te uiţi aşa urât la mine? mormăi ea vinovată. Că doar n-am facut-o intenţionat.

— Nici eu n-am zis că ai facut-o intenţionat.

Duba poliţiei intră pe o poartă roşie şi se opri cu un scârţâit de frâne. Din smucitura aceea, Gao Yang se izbi cu capul de Faţă de Cal. Simţi mirosul de sânge, dar cel de usturoi pierise ca prin vis.

Capitolul 6

Şeful prefecturii să distrugă clanurile vrea,
Un om important cu vorbele nu se poate juca.
Să cultiv usturoi îmi cereţi şi eu mă supun.
De ce oare acum de cumpărat nu vă mai este bun?

Fragment din balada cântată de Zhang Kou în faţa porţii prefectului Zhong, în perioada de blocaj în vânzarea usturoiului

1

Buimăcită de-a binelea, Jinju stătea în cârca lui Gao Ma, ţinându-se strâns de gâtul lui. Când au traversat râul Shunxi, care despărţea cele două judeţe, prin minte îi scăpără gândul că toate legăturile ei cu trecutul, cu satul natal, cu familia – dacă mai putea fi vorba de aşa ceva – se rupseseră o dată pentru totdeauna. Nu-i mai răsunau în urechi strigătele tatălui şi fratelui ei, dar şi acum îi simţea în spatele lor. Strigătele acelea, de care parcă atârnau fire de mătase nevăzute, pluteau prin aer în urma ei, străbateau râul şi se înfăşurau strâns-strâns pe crenguţele de iută. Cu ochii închişi, ea asculta cum trupul lui Gao Ma se izbea de tufele de iută crescute atât de des, în chip de paravan, prin care nici cea mai fină adiere de vânt nu reuşea să se strecoare. La fiecare izbitură, iuta răsuna molatic precum valurile mării.

Iuta se unduia fără încetare – se despărţea precum apele şi tot precum apele se aduna la loc. Erau clipe în care Jinju se închipuia plutind cu o bărcuţă – în viaţa ei nu se urcase într-o bărcuţă, fie ea cât de mică. Încercă să deschidă ochii şi o lume minunată, de culori orbitoare, i se dezvălui în faţă. Atâta strălucire pricinuia durere ochilor ei, aşa că îi închise degrabă, cu sentimentul că se bucura de un confort întemeiat pe o epuizare dusă până la punctul extrem. Gao Ma sufla ca o vită, alergând, năpustindu-se asupra obstacolelor inepuizabile de iută moale şi nespus de elastică. Se poticnea, se împleticea, în alergarea sa lentă, în linie dreaptă – aşa simţea ea. În mintea ei, un soare uriaş, de bronz,

copleşit de patina timpului, cobora încetişor pe cerul întunecat, într-un univers haotic. Câteva cuvinte necunoscute îi ţopăiau prin faţa ochilor. Nu le înţelegea şi nici nu-şi amintea unde le mai văzuse. Apoi, toate pieiră la fel de iute precum se iviseră. În urma lor, cerul şi pământul îşi arătau splendoarea maiestuoasă. Imensitatea de iută se unduia sub bătaia răcoroasă a vântului din amurg. Tremura încetişor, se unduia blând, ca o mare purpurie. Jinju simţea că ea şi Gao Ma se transformaseră în doi peştişori incapabili să mai răzbească prin apele mării.

„Iută, iută, tufişuri de iută, staţi în calea lui, staţi în calea mea. Tufişuri de iută, strângeţi uşor din buze, vă mijiţi ochii negri-lucioşi, vicleni. Chicotiţi pe înfundate, vă întindeţi picioarele şi cu zâmbetul pe buze ne puneţi piedică."

Gao Ma se împiedică şi se lovi cu capul de pământ. Deşi căzuse peste el, Jinju simţi, totuşi, cât de rezistentă era iuta.

Nesfârşirea aceea se năpusti precum valurile tumultuoase peste ei, acoperindu-i. Nu se încumeta să deschidă ochii, ci ar fi vrut să cadă într-un somn de moarte, să se cufunde într-o lume ca de vis. Toate sunetele lumii erau împinse departe, tot mai departe, până când iuta, cu blândeţea şi căldura ei, îi cotropi toate simţurile.

2

Vuietul valurilor o trezi, năvălind încetul cu încetul peste ei. Deschise ochii şi primul lucru pe care îl văzu fu chipul secătuit de vlagă al lui Gao Ma, sub strălucirea de un portocaliu intens al razelor de soare la apus. Vânăt la faţă, cu buzele crăpate, negru în jurul ochilor şi cu părul aspru, răvăşit, ca de câine – aşa arăta omul ei. Jinju tresări. Abia atunci băgă de seama că el o ţinea strâns de mână. Îl privi din nou şi brusc îi păru atât de străin, ca şi cum atunci îl vedea pentru prima oară. Totuşi, străinul ăsta o ţinea de mână. Se simţi cuprinsă de groază şi un sentiment de vinovăţie profundă puse stăpânire tainic pe inima ei, ceea ce o înspăimânta şi mai tare. Îşi trase mâna şi se lăsă pe spate ca să se îndepărteze încet de el, însă o tufă deasă de iută, aflată în imediata apropiere, nu-i îngădui să se mişte prea mult. Razele aurii ale soarelui se strecurau printre crenguţele de iută, în timp

ce frunzele, ca nişte gheruţe, tremurau uşor, de parcă ar fi vrut să-i dezvăluie ceva misterios.

— Jinju… Jinju… o striga cu voce aspră tatăl ei.

Fata se ridică în şezut repede, înşfăcându-l de mână pe Gao Ma.

— Jinju.. Jinju… se auzi şi vocea ascuţită, precipitată a fratelui ei.

Strigătele acelea alunecau pe deasupra tufelor de iută şi se pierdeau în depărtare.

Gao Ma deschise ochii şi se ridică şi el în şezut. Avea ochii mari, ca un câine încolţit la zid. Amândoi îşi ţineau respiraţia şi ascultau încordaţi. Foşnetul tufelor de iută şi freamătul care răzbătea dinspre canalul din nord făceau ca amurgul să pară neobişnuit de liniştit. Fata îşi auzea bătăile inimii.

— Jinju… Jinju… Jinju… Jinju… ticăloaso, m-ai nenorocit… se auzea tatăl fetei spunând.

Jinju parcă-l şi vedea pe tatăl ei plângând. Îi îndepărtă mâna lui Gao Ma şi se ridică în picioare, cu ochii scăldaţi în lacrimi. Strigătele tatălui erau tot mai încărcate de jale. Fata dădu să-i răspundă, însă Gao Ma se întinse către ea şi îi acoperi gura cu palma lui mare care mirosea a usturoi. Ea se zbătea şi dădea din mâini la întâmplare, ca să-i desprindă mâna. Gao Ma întinse braţul, o apucă de după mijloc şi o trase după el, moment în care Jinju îşi înfipse unghiile în capul lui. El icni de durere şi îşi desprinse mâna de pe gura fetei. Aceasta simţise cum unghiile ei agăţaseră ceva pe capul lui Gao Ma şi în clipa următoare văzu cum un firicel de sânge i se prelinge până la sprâncene. Se repezi înspre el şi, încolăcindu-şi braţele în jurul gâtului său, îl întrebă pe un ton plângăcios:

— Ce… ce-ai păţit?

— Mi-ai desfăcut o rană pe care mi-au facut-o fraţii tăi cei grozavi cu scăunelul, spuse Gao Ma, ştergându-se cu palma pe frunte.

Jinju îşi puse capul pe umărul lui şi spuse în şoaptă, printre suspine:

— Frătioare Gao Ma… e numai vina mea. Din cauza mea pătimeşti toate astea.

— Nu eşti tu de vină. Eu mi-am căutat beleaua cu dinandinsul, spuse el. Jinju, cred că m-am dumirit… Du-te înapoi acasă!

Gao Ma se aşează pe vine şi îşi cuprinse capul cu mâinile.

— Nu. Gao Ma…

Jinju se prăbuşi în faţa lui, îi îmbrăţişă genunchii şi, ridicându-şi capul spre el, spuse:

— Frățioare… m-am hotărât. Am să te urmez şi de ar fi să trăiesc cerşind de mâncare la drumul mare.

3

Soarele apunea, îmbrăcând cerul într-un albastru palid. Peste tufele de iută se lăsa aburul verzui, prin care cei doi tineri zăreau steluţe strălucinde cum se iveau în tării. Jinju îşi răsuci glezna, se aruncă la pământ şi spuse, gemând de durere:

— Gao Ma… nu mai pot să merg.

El o apucă de braţ cu gândul s-o ridice şi o îndemnă:

— Haide, taică-tu şi fraţii tăi o să vină cu ajutoare, ca să pună mâna pe noi.

— Nu pot să merg, îi răspunse ea, de acum plângând de-a binelea.

La auzul acestor vorbe, Gao Ma îşi desprinse mâna de pe braţul ei şi începu să se plimbe încoace şi încolo, nedumerit. Insectele de toamnă ţârâiau în jurul lor, iar din depărtare se auzea înfundat lătratul câinilor. Jinju se întinse pe pământ, cu ochii mijiţi. O dureau picioarele şi le simţea umflate.

— Atunci culcă-te liniştită! Iuta asta se întinde pe vreo cinci mii de ari. N-au cum să ne găsească decât dacă vine poliţia să ne caute cu câinii. Dormi liniştită!

În miez de noapte, fata se trezi din somn. Deschise ochii şi zări puzderia de stele în înaltul cerului, sclipind tainic. Picături mari de rouă, grele ca nişte perle, cădeau susurând pe frunzele uscate de iută. Ţârâitul insectelor de toamnă răsuna şi mai ascuţit, ca şi cum cineva ar fi ciupit cu un solz de bambus corzile metalice ale țiterei. Iuta fremăta asemeni valurilor care se rostogolesc vuind.

Într-o clipă, se văzu cerşind la Beihai. Odinioară, pe când se plimba pe malul mării, valurile acelea de un gri-albicios scăldau domol plaja, cu un freamăt misterios. Îşi aminti câteva stânci întunecate care se înălţau semeţe din mare şi bărcuţele cu pânzele imaculate plutind alene. Parcă se mişcau, parcă stăteau încremenite. Privi marea până o cuprinse ameţeala. Îşi înălţă

ochii spre bolta întunecată şi descoperi uluită cum aceasta se roteşte. Întinsă în nesfârşirea de iută, încerca bucuria de a pluti cu bărcuţa pe apă. „Asta trebuie să fie plăcerea de a merge cu barca”, se gândi ea. Iuta împrăştia un miros iute, iar pământul, la rândul lui, emana iz de peşte. Două păsări de noapte se roteau pe deasupra lor, fâlfâindu-şi aripile într-un mod atât de desluşit. Ţipetele lor stranii străpungeau ceaţa deasă aidoma săgeţilor bine ascuţite, ca apoi să se prăvălească pe câmpul de iută. Ar fi vrut să se întoarcă, dar trupul i se lăsa greoi. Picioarele şi braţele îi amorţiseră cu totul. Nenumărate zgomote fine se iscau din adâncul câmpului de iută, ca şi cum milioane de creaturi misterioase se tot foiau pe acolo în vârful picioarelor, clipind din ochişorii lor fosforescenţi. Pe Jinju o cuprinse spaima.

Se strădui din răsputeri să se ridice. Răcoarea nopţii fusese greu de suportat, iar acum mâinile şi picioarele îi îngheţaseră de-a binelea. Deodată, îşi aminti cum îi spunea mama odinioară că dacă te prind roua şi umezeala pe câmp, te alegi cu lepră. În faţa ochilor îi apăru chipul mamei şi începu să regrete că nu mai avea parte de *kang*-ul încins, de şoarecii care umblau pe grindă, de greierii care ţârâiau la colţul zidului şi nici de fratele cel mare care vorbea noaptea în somn sau fratele cel mic care sforăia. O cuprinse o tristeţe grea, apăsătoare. Se gândea cu amărăciune că dintre toate lucrurile de odinioară cel mai mult ducea dorul *kang*-ului acela care scotea fum pe săturate.

Cele întâmplate peste zi îi năvăleau în minte şi la fel de limpede îi revenea în amintire trecutul mai îndepărtat. Era înspăimântată de noapte, de ziua de mâine şi dintr-odată totul i se arătă în lumina absurdităţii totale. Până şi Gao Ma părea respingător.

El era la trei paşi de ea. Jinju se obişnuise de acum cu întunericul, astfel încât vedea cum strălucirea stelelor de pe boltă se aşterne cu reflexii verzui pe frunzele şi tulpinele de iută. Îl zări pe Gao Ma stând cu braţele încolăcite în jurul genunchilor îndoiţi. Era stană de piatră şi parcă nici nu respira. Cât de îndepărtat i se părea acum omul acesta şi cât de însingurată se simţea ea! Ochişorii verzui de lumină dimprejurul ei se apropiau încetul cu încetul şi chiar şi zgomotul frunzelor uscate, amplificat de acum ca un tropăit, îi bubuia în urechi. În spatele ei se aşternuse răcoarea, iar înţepăturile pe care le simţea în ceafă o făcură să nu-şi poată înfrâna un ţipăt ascuţit.

Gao Ma sări în picioare şi se porni a se învârti în cerc de atâta sperietură, asemeni unei păsări izbite de piatră. Toată vânzoleala lui stârni foşnetul tufelor de iută şi mai tare, dar şi licăritul luminiţelor verzui, jucăuşe.

— Ce-ai păţit? Ce ai?

Aşadar era om, nu o stâncă rece ca gheaţa, descoperi ea. Panica lui o trezi din visare. Fata simţi căldura trupului lui Gao Ma, iar frigul adunat tot, parcă, în spatele ei o determină să ţâşnească în picioare şi să se arunce la pieptul lui.

— Frăţioare Gao Ma, mi-e frică… mi-e şi frig…

El o cuprinse de mijloc, iar forţa braţelor sale îi trezi trupului ei amintiri de mult uitate. Cu mai bine de un an în urmă, tot aşa o ţinea strâns lângă el şi tot aşa gura lui ţuguiată se lipea cu putere de buzele ei, sărutând-o pătimaş. Acum, părea că nimic nu o mai stârneşte, iar ea nu mai avea forţa de a răspunde chemării buzelor lui fierbinţi, ce răspândeau un iz de usturoi rânced. Jinju îşi dezmorţi puţin gâtul şi îl îmbrăţişâ.

— Mi-e frig… am amorţit din cap până-n picioare…

Când Gao Ma se desprinse din strânsoare ei, fata simţi că nu o mai ţin picioarele şi se lăsă în jos, lipsită de orice putere. În bezna care îi înconjura, doar trupul lui îşi arăta conturul, scăldat în sclipiri de luminiţe verzui. Gao Ma ridică haina din locul unde o aşternuse ea, o scutură, iar luminiţele – licurici nenumăraţi – se răspândiră care încotro prin tufele de iută, scăpărând când mai tare, când mai domol. Străluceau o clipă şi apoi piereau.

Gao Ma îi aşternu haina pe umeri. Umezită de rouă, haina se lăsa şi mai grea, răspândind, totodată, un miros ca de blană de câine. El se aşeză jos, iar ea se puse pe picioarele lui. Mai târziu, adeseori rememoră această scenă. Buzele lui, cu respiraţia aceea fierbinte, îi atinseră faţa, dar izul de usturoi pe care-l răspândea îi stârnea sila. În bezna nu tocmai adâncă Jinju îi vedea faţa vineţie, cu petele acelea de lumină verzuie.

— Picioarele, braţele… toate mi-au amorţit. Am amorţit cu totul, se plângea ea.

Gao Ma îi ceru să se întindă pe pământ şi începu să o frământe cu mâinile lui aspre. Îi frământă picioarele, braţele, degetele de la mâini, apoi de la picioare, fiecare muşchi şi fiecare încheietură. Oriunde o atingeau mâinile lui, simţea o furnicătură de parcă s-ar fi curentat, apoi o fierbinţeală ca de cuptor o inunda din cap până-n picioare. Fata miji ochii, încercând să surprindă petele

acelea de lumină verzuie care licăreau pe spinarea lui dezgolită, osoasă. Văzându-i sfârcurile mici cât boabele de mazăre, se lăsă cuprinsă de o dorinţă aprinsă de a le ciupi şi nu-şi putea înfrâna nicicum această pornire.

Gao Ma continuă să o maseze, ceea ce îi stârni şi mai tare emoţia. Uneori, el o apăsa mai tare, alteori mai uşor. Cu respiraţia întretăiată, Jinju îşi auzea inima cum bate iute-iute. Lucrurile care mai devreme o nelinişteau fuseseră date uitării într-o clipă. Ea se înfierbântase, dar îi simţea trupul rece şi umed, respiraţia răcoroasă, cu aromă mentolată parcă. Fata era în aşteptarea a ceva nedefinit. Când degetele lui începură să-i frământe pielea, ea se lăsă copleşită de un soi de spaimă amestecată cu o oarecare curiozitate. Îşi ridică braţele în apărare, dar de fapt această mişcare parcă mai abitir îi arăta lui Gao Ma drumul către trupul ei înfrigurat. De acum, mâinile lui aspre îi atingeau sânii, stârnindu-i frisoane în tot corpul. Valuri de fiori o străbăteau cu iuţeală.

… Trupul lui era numai pete verzui de lumină. La fel şi iuta dimprejur era scăldată de razele verzi care săreau, pluteau, descriind cercuri dense, tremurătoare, minunate… El părea închis într-o cuşcă de lumină, iar petele acelea luminoase îi aşterneau reflexii verzui chiar şi pe dinţi. Atâtea pete de lumină, atâtea scânteieri într-un joc ameţitor. Jinju îşi arcuia din când în când trupul cu o forţă nebunească şi îşi împlânta degetele în spinarea lui, ca şi cum ar fi vrut să înşface luminiţele verzi. „Dar nu sunt doar verzi. Ia uite, se schimbă necontenit – când sunt purpurii, când roşu-închis, când verzi, când iarăşi roşii şi iarăşi verzi… şi în cele din urmă devin un şuvoi auriu.“

Cei doi se ridicară de acolo cu puţin înainte de mijitul zorilor. Ea simţea că dintre toate cele ce existau în jur singurul lucru adevărat era numai îmbrăţişarea lui. De îndată ce se desprinse de la pieptul lui, totul căpătă umbră, dar nu şi formă. Şi numai în îmbrăţişarea lui îi era cu putinţă să vadă luminiţele acelea verzui minunate.

— Frăţioare, cred că eşti istovit. Nu te nelinişti!

Cu gura lipită de urechea fetei, Gao Ma trimitea înspre ea respiraţia aceea cu mireasmă mentolată. Steluţe de smarald clipeau pe cerul palid. Ceaţa se îndesea şi tot mai tare se simţea mirosul pământului jilav. Ostenite, insectele de toamnă, după ţârâitul de o noapte întreagă, amuţiseră, cuprinse de somn. Iuta

se cufundase şi ea în tăcere, cu chipul îngheţat, chiar dacă sunetele veneau în valuri dinlăuntrul ei. Jinju îşi cuibări faţa la subsuoara lui, căci pleoapele i se lăsau tot mai grele. Zgomotele acelea îi aduceau un sentiment de siguranţă şi încetul cu încetul se cufundă într-un somn adânc, cu braţele încolăcite de gâtul lui.

4

Când se crăpă de ziuă, stoluri de păsări ciripeau prin văzduh. Picături translucide de rouă atârnau pe frunzele de iută, pline de vigoare, judecând după culoarea verde închis. Vârfurile tufelor de iută se îndreptau semeţe către cer şi la fel de drepte, neclintite, stăteau şi tulpinele – unele de un roşu cărămiziu, altele de culoare gălbuie. Soarele se ridica, trimiţând raze piezişe, asemeni unor săgeţi neînfricate, luminând chipul lui Gao Ma. Privirea lui dezvăluia o bucurie tainică, pe care nu şi-o putea înfrâna. Jinju ştia acum că nu se mai putea desprinde de el nicio clipă. Forţa pe care o emana trupul lui o atrăgea într-un mod irezistibil, făcând-o să-i urmărească atent fiecare mişcare. Fata se îmbujoră toată la amintirea nopţii trecute, amintire care îi răscolea şi mai tare inima. Incapabilă să-şi stăpânească emoţia, se aruncă din nou la pieptul lui şi îl muşcă uşor de gât. Înghiţi lacomă saliva aceea care purta gustul sărat al pielii lui asudate. Muşcându-l de gât, îi simţise artera carotidă cum pulsează cu putere, o senzaţie care o purtă într-o lume de încântare şi vibraţie greu de stăpânit. Ea îi sugea pielea de pe gât, o lingea, o prindea cu buzele, simţind cum înlăuntrul ei toate organele se deschid precum petalele unei flori.

— Frăţioare Gao Ma… frăţioare Gao Ma, şi de-ar fi să mor în clipa asta, tot n-aş regreta nimic.

Picături de rouă de pe frunze cădeau alene pe pământ, susurând. Acum, lujerii umezi de iută păreau înveliţi într-un strat uleios, strălucitor. Aburul umed se ridica din pământ, iar razele roşietice la răsăritul soarelui sporeau albeaţa aceea lăptoasă. De undeva, din spatele lor, se auzea chemarea unei mierle, un ţipăt înfundat de pasăre misterioasă cu ciocul prins în noroi. Din faţă, din apropiere, îi răspundea o surată de-a ei. În zorii acelei zile, timpul părea că şi-a oprit curgerea. Iuta încremenise, aidoma

unui coral într-o mare roşie de nemişcare.

El o îndepărtă uşor, spunându-i:

— Ar trebui să mâncăm ceva.

Ea îi răspunse cu un zâmbet, dar se lăsă pe spate şi privi în sus către petele jucăuşe de luminiţe verzui şi aurii. Întreaga sa atenţie era ţintuită acolo unde răsunau valurile tumultuoase, îndepărtate şi misterioase. Ar fi vrut să se cufunde în acel tărâm pentru veşnicie. Nici să se clintească nu mai îndrăznea, ci doar respira uşor. O periuţă năstruşnică de argint-viu se opri în loc, tremurând timid, ca şi cum în fiece clipă ar fi putut să alunece şi să se piardă.

— Ridică-te! Hai să mâncăm! spuse Gao Ma, scuturând-o de încheietura mâinii.

Periuţa de argint-viu se rostogoli cu iuţeală. Vederea iutei şi a razelor de soare îi crea o stare de iritare, dar nici nu găsea vreun motiv să-i facă reproşuri lui Gao Ma. Acesta scoase dintr-o bocceluţă câteva clătite din făină albă şi o legătură de usturoi cam pălit. Curăţă frunzele veştede şi partea uscată de la căpăţână, lăsând doar miezul verde. Apoi, puse şase fire de usturoi pe o clătită, o rulă şi o întinse spre Jinju. Ea scutură din cap, încă pierdută în starea aceea de beatitudine de acum câteva clipe, pe care se străduia din răsputeri să o ţină vie cât îi mai era cu putinţă. Mirosul înţepător de usturoi o deranja peste măsură, căci de mult nu-l mai suporta.

— Haide, mănâncă! După aceea, să ne mişcăm de aici, zise el.

Şovăielnică, fata luă clătita şi rămase cu ea în mână, căci n-avea nicio chemare s-o mănânce. Abia după ce el muşcă primul, se hotărî şi ea să ia prima îmbucătură. Clătita era tare ca o cârpă congelată. Fiecare muşchi de pe chipul lui Gao Ma tresălta tot mestecând el aşa, iar Jinju asculta cum îi trosnea usturoiul între fălci. Muşcă şi ea din usturoi, însă i se păru că de astă dată trosnetul era rece, crud, ca atunci când un cuţit ascuţit curăţă creanga de bambus. Gura i se umplu de salivă, iar inima i se strânse, la fel de rece şi dezgolită.

Gao Ma devora clătita ca un lup hămesit şi numai respiraţia grea îi mai întrerupea mestecatul repezit. Mai mult, eliberă şi ceva vânturi cu zgomot. Ea întoarse capul dezgustată şi aruncă clătita în bocceluţă, unde se desfăcu pe dată, lăsând la iveală firele de usturoi.

— Ce-ai păţit? întrebă el nelinişti şi căscând gura mare, îşi

arătă rămăşiţele de usturoi dintre dinţi.

— Nimic. Mănâncă! rosti ea în şoaptă.

Mireasma aceea de usturoi care răzbătea până la ea o făcu să simtă din nou distanţa dintre ei. După ce-şi termină clătita grăbit, Gao Ma răsuci clătita aruncată de ea peste bocceluţă şi spuse:

— Nu mânca în silă, dacă nu-ţi place! Când o să ajungem în oraşul Calul Cenuşiu, o să luăm ceva pe gustul tău.

— Gao Ma, unde mergem? întrebă ea curioasă.

— Mergem mai întâi în oraşul Calul Cenuşiu, apoi luăm autobuzul până la Lanji şi după aia trenul până în nord-est. Sunt sigur că fraţii tăi acum ne aşteaptă în gara din Paradis, spuse el pe un ton cam sumbru. Să le dăm planul peste cap!

— Şi ce o să facem în nord-est? întrebă ea la fel de curioasă.

— Mergem în judeţul Mulan din provincia Heilongjiang. Unul dintre tovarăşii mei de armată este administrator adjunct acolo şi o să-i cerem ajutorul să ne caute de lucru, îşi depănă Gao Ma planul său dintr-o suflare.

Mai luă o îmbucătură mare şi din nou eliberă vânturi cu zgomot. Ea începu să chicotească, deşi nu ştia nici ea ce era atât de amuzant. Gao Ma se îmbujoră, jenat.

— Am trăit prea mult de unul singur. Nu râde de mine!

— Aşa se întâmplă cu toată lumea. Oricine mănâncă cereale ştie că nu poate scăpa de vânturi.

— Şi femeile? Şi femeile trag vânturi? întrebă el. Cum de nu-mi pot imagina o femeie aşa frumoasă ca tine făcând aşa ceva?

— Păi, femeile nu sunt şi ele oameni?

Roua de pe tufele de iută se uscase de acum în bătaia razelor de soare. De undeva, de pe pârloaga dinspre Nord răsuna răgetul unui măgar.

— S-a luminat de-a binelea. Nu mai putem pleca, nu-i aşa? se interesă Jinju.

— Ba da. Cu cât suntem mai curajoşi, cu atât scăpăm mai repede de belele. De aici până la Calul Cenuşiu sunt 30 de *li*[15], vreo trei ore de mers. Până când ajung fraţii tăi acolo, noi o să fim deja în Lanji.

— Nu vreau să merg, comentă Jinju. Acum sunt a ta, iar tata şi fraţii mei probabil că vor fi nevoiţi să accepte situaţia asta.

— Nu mai fi atât de visătoare, Jinju! îi replică Gao Ma. Ai tăi o

---

15 *Li* este o unitate de măsură tradiţională pentru lungime, echivalentă cu 500 de metri.

să te omoare în bătaie.

— Mama mă iubeşte... spuse ea cu lacrimi în ochi.

— Te iubeşte, zici? Îl iubeşte pe frati-tu! Pe tine te dă la schimb ca pe o mobilă, o apostrofă Gao Ma. Jinju, chiar îţi doreşti să-ţi petreci toată viaţa cu Liu Shengli? Jinju, nu fi proastă! Ascultă-mă când îţi zic... Vino cu mine! Tovarăşul meu de armată e administrator adjunct la judeţ. Ia gândeşte-te câtă putere are unul ca el! E de ajuns să ne pună el o vorbă bună şi ne găseşte de lucru imediat. În armată eram ca fraţii.

— Gao Ma, eu m-am încredinţat cu totul ţie. E de ajuns să mă chemi şi vin fuguţa după tine ca un câine credincios.

— Jinju, zise Gao Ma, cuprinzând-o de umeri, am să mă îngrijesc să duci o viaţă mai bună şi de-ar fi să-mi vând sângele pentru asta.

— Frăţioare... să murim aşa, îmbrăţişaţi pentru totdeauna. Omoară-mă pe mine mai întâi!

— Nu, Jinju, n-o să murim... O să trecem noi şi peste încercarea asta. Să le dăm alor tăi de gândit!

Văzând pe chipul lui expresia aceea de hotărâre amestecată cu ceva cruzime, ea, fără să vrea, ridică mâna şi îi atinse rana aceea de pe cap, întrebându-l cu blândeţe:

— Te mai doare?

— Aici mă doare, spuse Gao Ma, după care îi luă mâna şi i-o aşternu pe pieptul lui.

Fata îşi lipi faţa de pieptul acela în care zvâcnea o inimă dragă şi spuse:

— Frăţioare, eu sunt pricina suferinţelor tale. Fraţii mei sunt ca nişte lupi nemiloşi...

— Nu trebuie să-i vorbeşti de rău, spuse Gao Ma plin de înţelegere. Viaţa nu-i deloc uşoară nici pentru ei.

— Aşa-i. Nu le e uşor, încuviinţă ea. Acum, că am plecat, s-a terminat cu ei...

— Ei, adu-ţi aminte, Jinju! o întrerupse Gao Ma.

Apoi, continuă cu însufleţire:

— Îţi mai aduci aminte ziua aceea, anul trecut? Când te ajutam la seceratul grâului şi ţi-am spus că am să pun baterii noi la casetofon, să ţi-l dau să asculţi muzică? N-am avut ocazia deloc, dar acum e al tău. Hai, ia şi ascultă!

Gao Ma desfăcu legăturica, scoase casetofonul dintr-o cutie de carton, apăsă pe o clapă şi dintr-odată vocea ascuţită a unei

femei se revărsă limpede peste ei:

În a cincisprezecea zi luna
Peste casa mea îşi cerne lumina,
Şi peste trecătoare încetişor se duce,
În noapte, dorul de mine îţi aduce.
Şi inima mea de dorul tău se frânge.

— E o casetă nouă, cu Dong Wenhua, spuse Gao Ma bucuros. Şi cântăreaţa asta e tot din armată, din Districtul militar de la Shenyang. E o femeie înaltă, cam dolofană, dar tare simpatică.

— Ai văzut-o?

— Doar la televizor, îi răspunse el, când şi-a luat Sun Baojia televizor color. Familia lui a plantat usturoi pe şase ari anul asta şi a vândut producţia cu peste cinci mii de yuani. Dacă n-aş fi fost în situaţia asta, chiar că nu m-aş fi îndurat să plec de acasă. Aş fi cultivat usturoi ca să câştig bani, de vreme ce Guvernul Judeţean ne lasă anul viitor să ne extindem şi mai mult.

Gao Ma puse căştile la casetofon, moment în care muzica pieri cu desăvârşire, spre uluirea lui Jinju. Apoi, îi duse căştile la urechi, zicând cu voce tare:

— Aşa se aude şi mai bine.

Ea îl văzu cum scoate din legăturica lui un plic îndesat cu bancnote de zece yuani.

— Am vândut tot ce se putea. I-am lăsat casa în grijă lui Yu Qiushui… Poate că o să ne întoarcem după ce om sta câţiva ani prin Manciuria.

Jinju asculta în căşti cântecul femeii:

— Ali Baba! Hei! Ali Baba! Hei! Ali Baba este un tânăr fericit!

Capitolul 7

Până în a cincisprezecea zi luna e plină,
Apoi scade până rămâne o fărâmă.
Când usturoiul are căutare,
În fiece casă e bucurie mare.
De nu se vinde, e mare întristare.

Fragment din balada cântată de Zhang Kou pentru cultivatorii de usturoi.

1

Închis în camera cea mare de detenţie de la Poliţia Judeţeană, Gao Yang se tot frământa. La început, nu-şi dădu seama unde se află, dar apoi, încetul cu încetul, uşile acelea batante roşii i-au trezit ceva amintiri – odinioară pe aici intrase când venise să vândă usturoiul. Din negura minţii revedea, dincolo de poartă, un canal cu apă murdară în care bălteau nişte plante cam lipsite de viaţă. Pretutindeni în oraş era mare vânzoleală, însă locul acesta, dimpotrivă, părea pustiu. În apa mizerabilă din canal îşi făceau veacul nişte gângănii roşii. A doua oară când venise la oraş să-şi vândă usturoiul, văzuse acolo un bătrânel îmbrăcat cu o haină chinezească de mătase albă agitând prin apă o plasă, precum plasa de prins fluturi, agăţată de un băţ de bambus. Cineva îi spusese atunci că foloseşte gângăniile drept momeală pentru peştii aurii.

Poliţistul i-a desfăcut cătuşele de la mâini. Odată eliberate din strânsoare, mâinile sale au scos la iveală două dungi vineţii, urâte, însă lui nici că-i păsa de ele, căci era atât de emoţionat de gestul poliţistului încât ar fi izbucnit în plâns. Tovarăşul poliţist, agăţându-şi cătuşele la centura de la brâu, îl împinse în încăpere.

— Intră! îi spuse el şi, arătând spre un pat de lemn de lângă fereastră, continuă: Ai să dormi acolo. De azi înainte eşti numărul 9.

Tânărul care se afla în acea încăpere sări de pe pat şi îl

întâmpină, bătând din palme:

— Bun venit noului tovarăş de arme! Bun venit noului tovarăş de arme!

Uşa metalică se închise cu un păcănit puternic. Tânărul începu să imite bătăile de tobă, făcând, totodată, piruete în spaţiul acela neîncăpător. Gao Yang îl privea enervat şi curând observă că era ras în cap, dar tare urât, cu smocuri lăsate pe alocuri, după cum alunecase maşina de ras pe ţeasta lui, ocolindu-i scobiturile. Atât s-a mai răsucit, încât Gao Yang îi vedea când faţa suptă, fără pic de sânge în obraji, când spinarea plină de aluniţe negre. Era atât de slab, că părea că nici n-are fund. Cum se învârtea el aşa, semăna cu o figurină de hârtie care face tumbe după cum se răsucea băţul pe care era agăţată.

Cineva lovi de câteva ori în uşa metalică şi strigă. Într-o clipă, la ferestruica din uşă se ivi o faţă aproape pătrată.

— Numărul 7! Ce-i cu tărăboiul ăsta? strigă posesorul feţei.

Tânărul se opri din învârtit, îşi roti ochii întunecaţi către cel de la ferestruică şi zise:

— Raportez, domnule ofiţer: nu fac tărăboi.

— Ce ţopăi atâta? Şi ce urli aşa? se răsti Faţă Pătrată.

Gao Yang zări lucirea rece a baionetei.

— Fac sport.

— Idiotule, aici ţi-ai găsit tu să faci sport?

— Aha! exclamă deţinutul cel tânăr şi făcu câţiva paşi către uşă. Domnule ofiţer, domnule ofiţer, m-aţi înjurat! Marele nostru conducător şi îndrumător ne spunea: „Să nu loviţi oamenii şi să nu-i înjuraţi!“ Să vină şeful, să-l întreb cu ce drept mă înjuraţi!

Gardianul pe care îl numise „ofiţer“ lovi cu puşca în gratiile de la ferestruica uşii şi îi spuse enervat:

— Ia mai potoleşte-te, că de nu, îl chem pe gardian să-ţi lege mâinile şi picioarele!

Tânărul deţinut se întoarse de îndată pe patul lui şi, cu capul în mâini, îl imploră:

— Domnule ofiţer, unchiule, gata… stau cuminte.

— Fir-ar mă-ta a dracului de nenorocit! zise gardianul şi dispăru de la ferestruică.

Gao Yang îi auzi paşii răsunând în timp ce se îndepărta pe coridorul ce părea fără sfârşit. Îşi aminti cum, după ce coborâse din dubă şi fusese adus de poliţişti într-o cameră vopsită în gri-metalic, unul dintre ei îi pusese nenumărate întrebări, după care

precizase clar şi apăsat: „De azi înainte eşti numărul 9“. Apoi, pornise pe coridorul acesta lung, trecuse pe lângă uşi metalice una după alta, cu ferestruici la care se agitau feţe pământii. Feţele acelea păreau nişte decupaje subţiri de hârtie, pe care le-ai fi putut spulbera dintr-o suflare.

Îşi mai aminti ca prin ceaţă cum Faţă de Cal fusese târât afară din dubă de doi poliţişti, tot aşa cum venise – cu capul bandajat cu tunica albă. După aceea, parcă veniseră unii cu targa şi îl luaseră de acolo. Se străduia din răsputeri să-şi imagineze ce s-o fi întâmplat cu tânărul acela, dar gândurile lui erau tot mai confuze, aşa că renunţă.

Se afla într-o celulă întunecoasă, cu podeaua cenuşie, pereţii cenuşii, paturile aşijderea, ba şi castroanele în care se aducea mâncarea erau tot cenuşii. Razele piezişe ale soarelui care apunea se strecurau printre barele metalice de la geam şi aşterneau o lumină de un roşu-vineţiu pe pereţi. Pe geamul acela se vedea doar o macara în vârful căreia cabina de sticlă strălucea în toată splendoarea ei, scăldată de razele de soare. În jurul ei, un stol de porumbei albi îşi fâlfâiau în zbor aripile pe care se aşterneau irizări roşii şi aurii. Ţipetele lor triste îl înfricoşau de-a dreptul. Porumbeii se îndepărtară în zbor, dar apoi se întoarseră, însoţindu-se cu aceleaşi ţipete înfricoşătoare.

Pe când Gao Yang era cuprins tot mai tare de un sentiment bizar de spaimă, un bătrân adus de spate se apropie de el şi, atingându-l cu un deget tremurând, îl întrebă cu glasul ascuţit:

— Hei, tu, ăsta nou-venit, ai o ţigară, o ţigară, ceva…?

Gao Yang, dezbrăcat la bustul gol, în picioarele goale, îmbrăcat doar cu un pantalon lălâu, se înfioră la atingerea aceea lipicioasă şi urât mirositoare. Ba chiar era cât pe ce să tragă un ţipăt. Cum nu reuşi să obţină ceva, bătrânul se întoarse la locul lui şi se chirci pe pat.

— Ce-ai făcut de-ai ajuns aici, meştere? îl întrebă cu voce groasă bărbatul între două vârste care stătea în faţa lui.

În bezna încăperii, Gao Yang nu-i distingea trăsăturile, dar instinctul îi spunea că trebuie să fie un bărbat între două vârste. Stătea jos, pe ciment, cu capul rezemat de patul cenuşiu.

— Eu… nu prea ştiu nici eu ce-am făcut, răspunse Gao Yang şovăielnic.

— Adică vrei să spui că ţi s-a făcut o nedreptate? zise bărbatul cu ostilitate.

— Nu, nu asta am zis, se apără Gao Yang.

— Baţi câmpii! spuse bărbatul, ridicând ameninţător un deget grosolan şi negricios. Nu mă prosteşti tu pe mine! Eşti aici pentru viol!

— Nu, nu, ripostă Gao Yang ruşinat. Am nevastă, am copii. Cum aş putea să fac aşa ceva?

— Atunci, sigur te ocupi de furat, comentă bărbatul.

— N-am furat nimic, sări Gao Yang supărat. Am patruzeci de ani şi n-am furat în viaţa mea nici măcar un ac.

— Atunci, eşti ucigaş!

— Ucigaşul eşti tu!

— Aşa e, încuviinţă el, doar că ăla pe care am vrut să-l omor n-a murit. I-am tras una cu bâta de i-am crăpat ţeasta. Ziceau că i-am zdruncinat creierii. Nenorocitul! Păi, poţi să-i zdruncini creierii cuiva?

Pe neaşteptate, conversaţia a fost întreruptă de un fluierat ascuţit care răsună pe coridor.

— Masa! se auzi o voce răguşită pe coridor. Scoateţi bolurile afară!

Bătrânul care îl atinsese pe Gao Yang puţin mai devreme trase două castroane gri de sub pat şi le împinse afară prin deschizătura din partea de jos a uşii metalice. În acea clipă, celula s-a luminat, însă imediat s-a cufundat din nou în beznă. A fost îndeajuns însă pentru ca Gao Yang să înţeleagă cât de înalta era încăperea aceea şi cât de mică. Un bec de forma unei căpăţâni de usturoi atârna din tavanul gri, de parcă era singura stea ce scăpăra în înaltul cerului. Tavanul era atât de sus, încât doi lungani, dacă ar fi stat unul pe umerii celuilalt, tot n-ar fi ajuns la el. Nu pricepea de ce şi-ar dori cineva să facă un asemenea tavan. Câtă bătaie de cap trebuie că avea electricianul când era de schimbat becul! Cam la vreo jumătate de metru distanţă de bec se găsea un luminator acoperit cu folie de aluminiu. Când se aprinsese lumina, o mulţime de muşte începuseră să bâzâie, zburând, stârnite, în toate direcţiile, spre enervarea lui Gao Yang. Mai observase atunci şi că toţi pereţii erau plini de muşte care păreau încremenite acolo.

Cel care îşi spunea „ucigaş“ – într-adevăr un bărbat între două vârste – luă de la capul patului un bol emailat şi îl curăţă de ceva resturi de mâncare. Apoi, cu o mână îl apucă de margine, iar cu cealaltă începu să bată ritmic cu beţişoarele în el. Deţinutul tânăr

şi slăbănog îşi trase şi el castronul de sub pat, dar îl aruncă peste aşternuturi, fără să bată în el. În schimb, se întinse leneş şi căscă până când începu să-i curgă nasul şi să lăcrimeze.

Deţinutul între două vârste se opri din ciocănitul bolului şi îi trase un şut tânărului cu pantoful său care arăta ca şi cum ar fi cântărit vreo două kilograme. Prin găurile din pantaloni i se vedeau părul de pe picioare şi pielea negricioasă. Şutul lui îşi nimeri ţinta – piciorul tânărului, şi avu efectul dorit, judecând după ţipătul pe care îl trase tânărul. Acesta sări în sus, iar apoi se aşeză pe pat, ca să-şi frece locul dureros.

— Ucigaşule, ce drept ai tu să dai în mine? Fiară ce eşti!

Bărbatul între două vârste îşi lăsă la vedere dinţii înnegriţi şi rânjind, zise:

— Tac-tu a murit de tânăr, nu?

— Ba al tău a murit de tânăr, îi replică tânărul.

— Da, a murit, nenorocitul, spuse bărbatul, spre uluirea lui Gao Yang care se întreba cum poate individul acesta să vorbească aşa de tatăl lui. Eu te întreb dacă tac-tu a murit de tânăr.

— Tata e bine mersi, îi răspunse tânărul.

— Atunci nu e un tată de ispravă, ci e un pârlit, fiindcă nu te-a învăţat că nu e frumos să te întinzi şi să caşti în faţa celorlalţi.

— Şi, mă rog, de ce nu e frumos? întrebă tânărul.

— Păi, dacă tu caşti aşa spre mine, fără să pui mâna la gură, îmi aduci ghinion, spuse bărbatul pe un ton serios.

Apoi, scuipă pe jos şi şterse scuipatul de trei ori cu piciorul stâng, după care de trei ori cu piciorul drept.

— Ai o problemă la cap! zise tânărul tot frecându-şi piciorul. Ar trebui să fii împuşcat, ucigaşule, continuă el în şoaptă.

— Nu pe mine o să mă împuşte, îi răspunse bărbatul. Ăia care urmează să fie împuşcaţi stau singuri în cameră.

Bătrânul care scosese cele două castroane mari prin deschizătura de la uşă acum îşi tot lingea buzele ca o şopârlă care se tocmai se ghiftuise. Gestul lui îl cam înspăimânta pe Gao Yang, dar cel mai tare îl înspăimântau dinţii lui stricaţi, strâmbi, precum şi ochii aceia înlăcrimaţi, care clipeau neîncetat.

Pe coridor era linişte. Se auzea doar polonicul cum se izbeşte de găleata metalică, undeva departe de ei. Deţinutul bătrân se îndreptă de mijloc şi se duse la ferestruica din partea de sus a uşii, agăţându-se de marginea de jos, ca să vadă ce se întâmplă afară. Era mic de înălţime şi probabil că nu vedea nimic, aşa că

se îndepărtă de fereastră şi începu să se scarpine, să se tragă de urechi, ca o maimuţă. Apoi, se întinse pe burtă, că poate o vedea ceva prin deschizătura de jos, însă cu siguranţă că în afară de boluri altceva nu se zărea, după care se ridică în picioare, continuând să-şi lingă buzele şi să clipească. Gao Yang nu mai suporta vederea lui, aşa că întoarse capul, dezgustat.

Polonicul care lovea găleata metalică se auzea tot mai aproape, ceea ce îl determină pe bătrân să-şi lingă şi mai straşnic buzele şi să clipească şi mai des. Ceilalţi doi deţinuţi s-au apropiat şi ei de uşă cu holurile în mână. Neştiind ce să facă, Gao Yang a preferat să stea pe pat şi să urmărească un miriapod care se căţăra pe perete.

Găleata a fost trântită cu zgomot lângă uşă, după care a tunat şi vocea unui gardian:

— Bucătare Han, în celula asta a mai fost adus încă unul - numărul 9.

Atunci, bucătarul Han sau cine o fi fost a lovit cu polonicul de fier în uşă, răcnind:

— Numărul 9, ascultă la mine! Câte o pâiniţă şi un polonic de supă pentru fiecare.

Polonicul se izbi de câteva găleţi, iar apoi o farfurie, urmată imediat de alta, a fost strecurată prin deschizătura de la uşă. Prima avea patru pâiniţe de culoare gri, lucioase ca porţelanul; a doua era umplută pe jumătate cu supă de culoare roşie, cu grăsime şi firicele gălbui de usturoi plutind la suprafaţa ei.

Un miros greu de usturoi rânced îl izbi pe Gao Yang, care simţi cum i se întoarce stomacul pe dos de silă. La prânz băuse trei sticle de apă, iar lichidul ce părea că băltea în intestinele lui se răscolea cu zgomot. Burta i se zgâlţâia de spasme, capul îi vâjâia de ameţeală.

Cei trei au înşfăcat fiecare câte o pâiniţă, lăsând una însingurată pe farfurie. Era de mărimea pumnului, cam neagră, cu coajă lucioasă. Gao Yang ştia că îi aparţine, dar numai de mâncat n-avea el chef.

Bărbatul între două vârste şi tânărul şi-au pus bolurile lângă farfuria cu supă, iar bătrânul i-a urmat şi el, aruncându-i lui Gao Yang o privire înspăimântătoare.

— Hei, băiete! Nu mănânci? întrebă bărbatul între două vârste. Probabil că încă n-ai digerat bunătăţile de la micul dejun, nu-i aşa?

Gao Yang strângea din dinţi, ca să-şi înfrâneze senzaţia puternică de greaţă.

— Afurisitule, ocupă-te tu! Păstrează-i ceva şi lui! spuse pe un ton autoritar bărbatul între două vârste.

Deţinutul cel bătrân scufundă o lingură soioasă în supă, învârti ce învârti, după care o umplu încetişor şi o ridică cu mare siguranţă şi pricepere, spre surprinderea bietului Gao Yang. O răsturnă în bolul bărbatului între două vârste, aruncându-i, totodată, o privire mieroasă, însă chipul acestuia parcă era împietrit, fără să dezvăluie nici cea mai mică tresărire. A doua lingură, mânuită fără prea mare îndemânare de astă dată, o răsturnă în bolul tânărului.

— Ticălosule! urlă acesta. Mi-ai pus numai zeamă goală.

— Păi asta eşti tu obişnuit să mănânci, îi răspunse bătrânul.

— Ticălosule! repetă tânărul şi întoarse capul spre Gao Yang, ca şi cum ar fi căutat o urmă de compasiune. Ştiai că ăsta e un nemernic? Când băiatul lui a primit un post de funcţionar, a plecat la oraş, lăsându-şi nevasta acasă ca pe o văduvă, iar nemernicul ăsta s-a culcat pe *kang* cu ea, cu propria noră.

Nici n-apucă să-şi termine vorba, că bătrânul îl trosni în cap cu lingura atât de tare, încât tânărul se apucă de cap cu mâinile şi începu să urle, în timp ce supa i se prelingea pe faţă. Gao Yang clipi, văzând cum lingura, căzută pe jos, se ciobise pe margine în urma izbiturii. Bătrânul o ridică şi, îndreptându-se de spate atât cât îi îngăduia cocoaşa, îi aruncă o privire de-a dreptul fioroasă.

Tânărul n-avea de gând să lase lucrurile aşa, drept care apucă pâiniţa, o privi pentru câteva clipe, o ridică şi o zvârli cu toată forţa în capul chilug al bătrânului. Deşi era ras în cap, pe alocuri, în părţile laterale avea nişte smocuri de păr tare ciudate. Lovitura îl făcu pe bătrân să se dea înapoi câţiva paşi, până la uşă. Rămase acolo rezemat şi scutura neîncetat din cap, ca şi cum ar fi vrut să scape de ceva dinlăuntrul lui. Pâiniţa negricioasă ricoşă, aterizând în faţa agresorului tânăr, dar izbind pământul, sări iar şi fu prinsă din zbor de către acesta. Băiatul o examină să vadă dacă nu cumva s-a stricat.

— Nenorociţilor! strigă bărbatul între două vârste. Dacă nu vă bateţi o zi, vă mănâncă palma.

— Ticălosul ăsta a făcut numai necazuri şi nu-i convine să zici ceva rău de el, comentă tânărul, după care i se adresă lui Gao Yang: Îţi spun că ticălosul a trăit cu noră-sa şi a făcut şi un copil,

iar când a vrut să-l omoare, ea s-a dus şi l-a reclamat.

Tânărul deţinut nu-şi putu stăpâni râsul răutăcios.

— Râde ciob de oală spartă! interveni bărbatul între două vârste. Hoţule! Tu de bun ce eşti ai ajuns aici?

— Mai bine hoţ decât aşa un nenorocit! zise tânărul.

— Du-te-n mă-ta! îl apostrofă bărbatul de între două vârste şi trăgându-i un şut bătrânului, îi zise: Hai, împarte supa! Ce stai aşa, ca prostul? Ţi-e gândul la noră-ta?

Bătrânul se lăsă pe vine şi îndeplini ordinul, bodogănind. Tot episodul acesta îl îngrozi pe Gao Yang atât de tare, ca i se făcu pielea de găină, însă în acelaşi timp îl scăpă de senzaţia de greaţă de care, în tumultul conflictului, uitase cu desăvârşire. Apa din burtă părea să-şi fi urmat cursul mai departe spre intestine şi apoi spre băşica udului, căci pe neaşteptate îl cuprinse o dorinţă crâncenă să se uşureze.

Bătrânul vărsă câte două linguri mari de supă în fiecare bol. Astfel încât în farfurie mai rămase doar un pic. Îl privi pe Gao Yang şi apoi pe bărbatul între două vârste, care zise:

— Să-i lăsăm şi ăstuia ceva!

— Bolul tău? îl întrebă bătrânul pe Gao Yang.

Cu băşica sub atâta presiune, Gao Yang abia de mai stătea jos şi nici că-i mai ardea lui de vorbă. Bărbatul se aplecă şi scoase de sub patul lui Gao Yang un lighean cenuşiu, pe care era înscris cu vopsea roşie numărul 9 şi care avea înăuntru un bol tot cenuşiu şi o pereche de beţişoare. Şi bolul, şi ligheanul erau pline de pânze de păianjen şi de praf.

Gao Yang se rezemă cu spinarea de zid şi descoperi că în felul acesta senzaţia de urinare nu mai era atât de copleşitoare.

Într-un final, cei trei s-au apucat de mâncat – bărbatul între două vârste înfuleca precum un lup, tânărul mesteca pe îndelete şi înghiţea încet, iar bătrânul, cu mâinile tremurânde, rupea bucăţele de pâine, le făcea cocoloaşe cât boaba de strugure şi le arunca în gură. Ducea bolul la gură şi lua o înghiţitură de supă, lăsându-şi apoi capul pe spate, ca să alunece mâncarea mai bine pe gât. Mâinile îi tremurau, ca şi cum ar fi avut o stare de emoţie sau chiar de nervozitate. În acest răstimp, lacrimi tulburi i se prelingeau din ochii fără gene. Gao Yang descoperi că miezul pâiniţei era ceva mai alb decât coaja, însă frământat de degetele bătrânului, se înnegrea şi el de îndată.

Bărbatul între două vârste sufla greu tot mâncând din pâiniţă,

în timp ce tânărul plescăia întruna. Păreau să mănânce cam la fel de repede amândoi, ca la o competiţie. Cam pe când bărbatul între două vârste înghiţi ultima îmbucătură, bătrânul aruncă pe gât ultimul cocoloş înnegrit, mare cât boaba de strugure, iar tânărul se opri din plescăit.

Gao Yang observă că doar bărbatul între două vârste îndrăznea să mănânce în faţa lui, pe când ceilalţi doi însă stăteau într-un colţ, aduşi de spate, cu capul între umeri, cu braţele proptite pe burtă şi ţinând strâns pâiniţele, ca şi cum ar fi fost acolo vreo creatură vie care se temeau să nu le scape, dacă ar fi slăbit-o vreun pic din strânsoare.

Când au terminat de mâncat, şi bătrânul şi tânărul au întors capul aproape în acelaşi timp. Cei trei deţinuţi şi-au aruncat priviri iuţi, iar apoi şi-au plecat capetele şi s-au pornit a sorbecăi din supă.

Zgomotul acela de lichid plescăit îi stârnea lui Gao Yang un reflex condiţionat: cu fiecare sorbecăială simţea cum o valvă invizibilă se deschide, înlesnindu-i calea lichidului fierbinte către momentul critic. Încă un pic şi era gata să ţâşnească.

În clipa aceea, nu mai simţea câtuşi de puţin mirosul de usturoi, ci doar auzea gâlgâitul apei. Sorbecăiala supei de usturoi îi umplea urechile – gâl-gâl-gâl! îi răsuna în urechi, gâl-gâl-gâl! se agita şi îl izbea în timpane, iar presiunea creştea tot mai mult. Pentru o clipă chiar auzi un susur şi simţi cum lichidul fierbinte începe să se prelingă pe cracul pantalonului.

Pe dată, deţinuţii au terminat de băut supa. Cel bătrân ţinea bolul cu mâinile tremurânde şi îl lingea cu limba sa lungă, vineţie, răsucind bolul până a isprăvit şi ultimul strop de supă. Toţi trei, cu bolurile în mână, îl priveau uluiţi pe Gao Yang care stătea ţintuit locului, crispat, cu chipul scăldat de sudoare. El însuşi simţea picăturile de sudoare atârnate de sprâncene şi se gândea că probabil arăta ca naiba.

— Meştere, ţi-e rău? întrebă pe un ton aspru bărbatul între două vârste.

Gao Yang era incapabil să rostească vreo vorbă, concentrându-şi întreaga energie asupra acelei valve invizibile care îl chinuia.

— La puşcărie există şi doctori, meştere! continuă bărbatul.

Gao Yang se îndoi de mijloc şi apăsându-şi burta cu mâinile, se târî cu mare greutate până la uşă, unde de mai multe ori se scutură din pricina frisoanelor şi se ridică pe vârful picioarelor, ca

şi cum această poziţie ar fi putut să închidă valva buclucaşă. Întinse mâna şi lovi cu putere în uşă de câteva ori.

De afară, gardianul îl întrebă cu voce tare:

— Ce s-a întâmplat?

— Unul din noi are o criză, răspunse bărbatul între două vârste.

— Numărul 9?

— Da, numărul 9! zise tânărul.

— Nu... nu e criză...

Gao Yang întoarse capul şi îi spuse jenat colegului de celulă:

— Vreau... vreau să fac pipi... nu mai pot să mă ţin...

Deţinutul între două vârste în mod deliberat zbieră, acoperind vocea lui Gao Yang:

— Deschide odată, că moare aici!

Se auzi zdrăngănitul cheilor, zăvorul pocnind, apoi uşa împinsă. Gardianul, cu puşca în mâna stângă şi cu cheia în mâna dreaptă, întrebă:

— Numărul 9, ce ai?

— Tovarăşe... vreau să fac pipi... tovarăşe... spunea Gao Yang îndoit de mijloc.

Gardianul, cu chipul schimonosit de enervare, îi trase un şut şi îl întoarse în celulă.

— Idiotule! Tu îmi spui mie „tovarăş“?

Uşa metalică se închise zgomotos, iar bietul Gao Yang se trezi că se izbeşte cu capul de uşă.

— N-am vrut să zic „tovarăş”, am vrut să zic „domnule ofiţer”, „domnule ofiţer”, se jelea el. Lăsaţi-mă să ies... nu mai pot să ţin...

— Ai o oală de noapte în celulă, idiotule! strigă la el gardianul.

Gao Yang umbla de colo-acolo, ţinându-se cu mâinile pe burtă, în căutarea oalei, spre amuzamentul teribil al celor trei colegi de celulă.

— Unchiule... frate mai mare... frăţioare... unde-i oala aia? Unde-i afurisita de oală? se jelea Gao Yang în timp ce căuta pe sub paturi.

La fiecare aplecare mai scăpa câteva picături. Ceilalţi îl urmăreau cu privirea şi se prăpădeau de râs.

— Nu mai pot să ţin... nu mai pot...

Deodată, valva se deschise, eliberând jetul fierbinte. Îi era peste putinţă să se mai gândească la ceva, în timp ce picioarele îi zvâcneau necontrolat şi toţi muşchii i se destindeau brusc. Pe

măsură ce lichidul îşi urma cursul nestăvilit, Gao Yang simţea că picioarele-i sunt pur şi simplu opărite, însă un sentiment de uşurare, necunoscut până acum, puse stăpânire pe el.

Urina se prelinse pe podea, unde contură un desen minunat.

— Hoţule, adu mai repede oala şi dă-i-o! răcni pe neaşteptate bărbatul între două vârste. Probabil că ăsta nu se opreşte aici.

Tânărul ţâşni de pe pat, deschise o uşiţă în perete şi scoase o oală de noapte din plastic negru. De îndată, o duhoare greu de suportat cuprinse întreaga încăperea.

— Haide, fă pe săturate! îl îndemnă tânărul, îmbrâncindu-l.

Gao Yang se desfăcu la pantaloni grăbit şi nimeri cu jetul drept în oală. Uitându-se înlăuntrul ei însă îl cuprinse sila. Asculta cum se revărsa lichidul cel fierbinte de parcă ar fi ascultat nişte acorduri muzicale încântătoare... Uşurat, închise ochii, cu speranţa că acele clipe nu se vor mai sfârşi niciodată.

Cineva îl pocni după ceafă şi, trezindu-se din visare, descoperi că umpluse oala cu urina sa înspumată.

— Acum fă bine şi pune oala la loc! îl îndemnă bărbatul între două vârste.

Gao Yang o duse înapoi în dulapul din perete şi închise degrabă uşiţa de lemn.

Într-un târziu ajunse şi la el duhoarea care se răspândise în întreaga încăpere şi pricepu de ce, probabil, cei trei îl ţintuiau furioşi cu privirea. Dădu din cap vinovat, iar apoi se aşează sfios pe patul cu numărul 9. Se simţea gol de-a binelea pe dinăuntru. Pantalonii uzi i se lipiseră de picioare într-un mod cât se poate de neplăcut, iar rana de la gleznă, scăldată de urină, începuse să-l usture tare, să-l înţepe, amintindu-i de cele petrecute în acea zi, dis-de-dimineaţă. Atunci când ieşise pe uşă, în zorii zilei, văzuse un iepure de culoare pământie, care ţâşnise din crângul de salcâmi. Parcă se uitase într-un anume fel la el, ceea ce îi aduse în minte o vorbă din bătrâni: „Când ieşi pe uşă şi dai de un iepure sălbatic, o să te urmărească ghinionul toată ziua“. Apoi, a venit poliţistul... Se străduia din răsputeri să-şi aducă aminte, dar parcă toate se petrecuseră cu ani în urmă, iar peste amintirile sale se aşternuse praful strat după strat.

Bătrânul se apropie de el tot lingându-şi buzele şi clipind şi îl întrebă cu o voce subţire:

— Tu... tu nu mănânci?

Gao Yang îi răspunse clătinând din cap.

Observând reacţia lui Gao Yang, bătrânul, cu mare repeziciune, făcu nişte gesturi care se vădeau cam neobişnuite – se aruncă în genunchi şi luă din farfurie pâiniţa care i se cuvenea lui Gao Yang. Apoi, ghemuit într-un colţ al camerei, cu capul tremurând, începu să mănânce. Torcea ca o pisică ce tocmai a înhăţat un şoarece şi se străduieşte să-l tină cât mai strâns în gheare, nu cumva să-l scape.

La un semn făcut cu ochiul de către bărbatul între două vârste, tânărul îi sări bătrânului în cârcă. Era momentul potrivit ca să se răzbune pentru lingura primită în cap, aşa că începu să-i care bătrânului pumni în chelie, strigându-i în acelaşi timp:

— Ticălosule, vrei să mănânci? Ia şi mănâncă!

Cei doi încinseră o bătaie pe cinste, rostogolindu-se pe jos, într-o larmă de nedescris care îl alertă de îndată pe gardian. Acesta îşi arătă faţa pătrăţoasă la fereastra uşii metalice şi, lovind cu puşca în bare, zbieră:

— Nenorociţilor! Vi s-a urât cu viaţa? De-aia vă hrănim noi, neisprăviţilor? Dacă nu vă potoliţi, o să vă ţinem nemâncaţi trei zile!

După ce le trase tot perdaful, gardianul se îndepărtă tropăind pe culoarul pavat cu piatră, întorcându-se la postul lui de control.

Deţinutul bătrân şi tânărul se priveau cu furie, ca doi cocoşi – unul aproape fără pene, celălalt cu câteva tuleie. Se opriseră din încăierare, dar încercau să se intimideze reciproc din priviri. Bătrânul, cu mâinile tremurânde, ţinea strâns pâiniţa cea preţioasă. În încercarea de a o proteja, se alesese pe chelie cu nişte cucuie vineţii de la pumnii noduroşi ai tânărului.

— Banditule, dă-ncoace pâiniţa! îl îndemnă bărbatul între două vârste, cu voce joasă, autoritară.

Bătrânului îi tremurau grozav mâinile, dar nu slăbea captura, ci, dimpotrivă, o ţinea lipită de buric.

— Dacă nu mi-o dai, diseară am să te ţin cu capul în oala de noapte până te înec, continuă bărbatul, iar la lumina difuză a becului, ochii îi deveniră lucioşi ca fosforul.

Ochii bătrânului s-au umplut de lacrimi la auzul acestor vorbe, dar cum nu avea deloc gene, lacrimile nu se prelingeau pe obraji una după alta, ci se adunau, scăldându-i ochii. Gao Yang privea înmărmurit aceste scene. Bătrânul întinse încetişor braţele în faţă, la o distanţă de vreo douăzeci de centimetri şi desfăcu uşor mâinile. Gao Yang văzu cum îşi împlântase degetele în pâiniţa

care demult nu mai semăna cu ce fusese odinioară. Bătrânul începu să plângă, să bodogăne, după care parcă înnebuni din senin – rupse o bucată pe care şi-o îndesă în gură, apoi cu altă bucată se şterse la nas, mânjind-o cu mucii verzui, iar altă bucată fu aruncată în balta de urină lăsată de Gao Yang pe jos.

— Hai, luaţi de mâncaţi! Mâncaţi! striga el.

— Animalule! Aşa faci? zise bărbatul între două vârste, cu rânjetul pe buze.

Se apropie de bătrân, întinse mâna lui mare ca un cleşte şi îl apucă de gât.

— Ori iei de jos pâiniţa şi o mănânci, ori îţi îndes capul în oala de noapte, zise el încet.

Bătrânului îi ieşiseră ochii din orbite din pricina strânsorii.

— Zi repede – ce alegi? şopti bărbatul între două vârste.

— Mănânc… mănânc pâinea, şuieră bătrânul.

Bărbatul îl eliberă din strânsoare şi îi spuse lui Gao Yang pe un ton răutăcios:

— Meştere, după câte văd eu, nu pari a fi unul care să-mi dea bătaie de cap. Ce trebuie să faci tu este să nu ieşi din cuvântul meu, iar acum eu am să te pun să lingi balta asta de pe jos.

2

— Hai, să ne întrecem! Să vedem cine e în stare să-şi bea urina, spuse Wang Tai, elev în clasa a şasea la Şcoala elementară din satul Gaotong, comuna Valea Copacilor din judeţul Paradis, stând la toaletă.

Era în vara anului 1960. Wang Tai provenea dintr-o familie de ţărani săraci, tatăl lui fiind şeful echipei de producţie numărul 2 din satul Gaotong.

Tocmai era pauză. De îndată ce suna clopoţelul, toţi elevii – băieţi şi fete – se năpusteau de-a valma afară din şcoală. Ajunşi pe terenul de sport, se împărţeau în două grupuri – băieţii în partea de răsărit, fetele în partea de apus. Terenul era năpădit de buruieni; pe panoul de baschet de lemn crescuseră ciuperci, iar marginea coşului de bambus era mâncată de rugină. În partea de răsărit a terenului de sport, un ţap bătrân, priponit de un par, privea cu ochii lui albaştri grămada de copii slăbănogi ca nişte

maimuţe.

Latrina era lângă teren, cu două compartimente fără acoperiş – pentru băieţi în partea dreapta, pentru fete în stânga – despărţite de un zid ridicat din cărămizi sparte, care îl depăşea pe Gao Yang în înălţime. Wang Tai însă era cel mai mare din clasă şi cel mai înalt, cam tot atât de înalt cât zidul, iar dacă se urca pe două cărămizi, putea să se uite pe furiş în partea cealaltă, la fete.

Gao Yang îşi mai amintea şi cum arăta latrina băieţilor – o groapă în mijloc, cu marginea de cărămidă, unde urinau toţi băieţii odată, iar în jurul gropii, pe care băieţii o numeau „prăpastia“, era pământ bătătorit. Marginea de cărămidă era lustruită de tălpile băieţilor, însă mai încolo crescuseră puzderie de bălării negre, plante cenuşii cu miezul roşu şi iarbă grasă, cu multe floricele galbene.

— Hei, ţineţi-vă! Nu daţi drumul încă! Să vedem cine-i în stare să-şi bea urina! zicea Wang Tai de pe marginea „prăpastiei“.

Băieţii de la clasa întâia până la a cincea veneau acolo, dar cum n-aveau toţi loc, unii se uşurau pe buruienile din jur, stârnindu-le foşnetul sub jetul de urină.

— Cine e primul? întrebă Wang Tai, dar cum nimeni nu-i răspunse, continuă: Gao Yang, încearcă tu!

Şi Gao Yang, şi Wang Tai făceau parte din aceeaşi echipă de producţie. Tatăl lui Wang Tai era şeful echipei, în timp ce tatăl lui Gao Yang era un fost moşier, trimis să muncească sub supravegherea ţăranilor săraci, din clasa de jos.

— Bine, încerc! încuviinţă Gao Yang bucuros.

Îşi amintea acum păţania prin care trecuse cu vreo 27 de ani în urmă:

În anul acela, aveam doar treisprezece anişori şi, deşi eram scăpătaţi – acasă nu prea era mare lucru de mâncare şi nici haine bune n-aveam –, ai mei s-au chinuit să mă ţină la şcoală până în clasa a şasea. Tata era moşier, iar mama – nevastă de moşier, aşa că născut într-o astfel de familie, oricât de înzestrat aş fi fost eu, nu-mi rămânea decât o scăpare – să mă duc degrabă la muncă în Echipa a doua de producţie din satul Gaotong, sub îndrumarea tatălui lui Wang Tai. Eu mi-am făcut o socoteală că n-am să intru la liceu chiar dacă ar fi fost să iau punctajul maxim la toate materiile, ceea ce părea de-a dreptul imposibil. De aceea, atunci când Wang Tai m-a pus să-mi beau urina, am fost tare emoţionat. La vremea aceea, era de ajuns să

mă bage cineva în seamă câtuşi de puţin, indiferent ce ar fi însemnat lucrul acesta, că pe mine imediat mă cuprindea emoţia.

Am spus de îndată că am să încerc, gândindu-mă că am să reuşesc să-mi beau din propriul jet de urină. Mi-am îndreptat în sus cocoşelul învârtoşat şi apoi cu toată puterea am dat drumul jetului gălbui care a ţâşnit drept ca lumânarea, mai sus de capul meu. Am profitat de moment, mi-am întins capul şi am prins o gură de urină. Am înghiţit-o, după care am mai luat o gură şi am înghiţit-o şi pe aceea.

Wang Tai râdea în hohote şi striga la mine:

— Ce gust are, prietene? Ce gust?

— Are gust de ceai, am minţit eu.

— Cine mai poate să-şi bea urina? Cine poate? Cine? întreba Wang Tai.

Nimeni nu se încumeta.

Elevii din clasele mici alergau pe terenul de sport şi strigau în gura mare:

— Haideţi, repede! Ăia dintr-a şasea fac concurs de băut pipi.

— Li Shuanzhu, ia du-te tu şi ocupă-te de „păsăricile“ alea! zise Wang Tai unui elev.

Apoi, Wang Tai a întrebat în şoaptă, cu un ton misterios:

— Hei, băieţi, voi ştiţi cum fac fetele pipi?

N-a fost unul să spună că ştie.

Wang Tai şi-a depărtat picioarele, s-a lăsat pe vine şi a început să şuiere.

— Uite aşa!

Elevii dintr-a şasea se tăvăleau de râs.

Apoi, Wang Tai i-a aliniat pe băieţi pe marginea dinspre apus a „prăpastiei“ şi le-a spus:

— Acuşi să vedem cine face pipi mai sus. Câştigătorul se alege cu un premiu.

Vreo zece elevi s-au aliniat, cu Wang Tai la cap de rând şi cu toţii au înălţat coloane lichide, unele mai colorate, altele mai palide, unele mai limpezi, altele mai tulburi. Cele mai multe se izbeau de zidul care despărţea latrina băieţilor de cea a fetelor, iar vreo două chiar l-au depăşit. Jetul cel mai nărăvaş a fost al lui Wang Tai, desigur.

În acea clipă, din latrina fetelor au izbucnit ţipete, urmate de înjurături.

Nu mi-aş fi imaginat că Wang Tai va arunca toată vina asupra

mea.

Directorul m-a dus la el în birou şi m-a pocnit în faţa dascălilor.

— Fiii de eroi sunt bărbaţi adevăraţi, în timp ce fiii de reacţionari sunt nişte javre, spuse directorul, după care se întoarse spre un profesor tânăr şi continuă: Liu Yaohua, du-te în satul Gaotong, caută-i pe tatăl lui Wang Tai şi pe-al lui Gao Yang şi adu-i încoace!

Gao Yang izbucnise în lacrimi atunci la gândul că tatăl lui va suferi iarăşi, de astă dată din pricina lui.

Deţinutul bătrân ridică pâiniţa din balta de urină lăsată de Gao Yang, o apucă cu amândouă mâinile şi o strânse cu putere. Pâiniţa îmbibată lăsa picurii de urină să se strecoare susurând printre degetele noduroase ale bătrânului. După ce o stoarse bine de nu mai rămase picătură, bătrânul îşi şterse palmele pe pantaloni, rupse o bucăţică şi o vârî în gură.

— Uite, amice, că mănâncă, bea! Poţi să-ţi bei urina, nu-i ceva murdar, zise bărbatul între două vârste, cu rânjetul pe buze.

Vorbea încet, ca să nu-l audă gardianul. Gao Yang se uita cu furie la acest ucigaş şi pentru prima oară în viaţă se simţea superior celui din faţa lui. „Tu, ucigaşule! Tu, ucigaşule! Tu, nemernicule care i-ai luat fiului tău nevasta! Când m-au pus copiii ţăranilor săraci şi din clasa de mijloc să-mi beau urina, am facut-o; când m-au pus Gărzile Roşii să-mi beau urina, am făcut-o. Dar acum am ajuns să-mi cereţi asta voi, nişte criminali de rând?“

— Nu beau! zise el plin de furie.

— Chiar nu bei? întrebă hlizindu-se bărbatul între două vârste.

— Nu! răspunse categoric Gao Yang, cu privirea aţintită asupra bătrânului care se înfrupta din pâiniţa înmuiată în urină.

Simţea din nou cum un val de greaţă i se ridică în gât.

— Ai face bine să bei, amice, dacă nu vrei să-ţi fie mai rău, îl îndemnă tânărul.

— Dacă m-ar pune ofiţerul, n-aş avea încotro, preciza Gao Yang, dar cu voi e altceva. Nu v-am greşit cu nimic.

— Aşa-i, îl aprobă tânărul, dar aşa sunt regulile aici.

— Haide, bea! îl îndemnă şi bătrânul. Oamenii trebuie să înveţe să îndure umilinţa. Uită-te şi tu! Păi, eu n-am băut urina ta?

— Eu nu sunt tiranic cu tine, că doar îţi vreau binele! spuse

bărbatul între două vârste pe un ton care se voia sincer.

Gao Yang începu să ezite, căci sinceritatea bărbatului îl emoţiona profund.

— Bea, frăţioare, bea! spuse bătrânul, aproape înecându-se cu pâiniţa care i se cam oprise în gât.

— Bea, frăţiorul meu! îl îmboldea şi tânărul cu ochii în lacrimi.

Pe Gao Yang îl ustura nasul îngrozitor, simţind cum încetul cu încetul îl năpădea plânsul. Totul se vădea ca şi cum cei trei erau prietenii lui cei dragi care-l îndemnau, spre binele lui, să înghită un medicament amar.

— O să beau! O să beau! zicea Gao Yang, copleşit, totodată, de senzaţia că gâtul parcă i se îngustează, încât nu-i va mai fi cu putinţă să scoată nici măcar o vorbă, darmite să înghită ceva.

— Asta-i foarte bine! Ce băiat ascultător eşti tu! comentă bărbatul între două vârste, în timp ce îl bătea cu palma uşor pe umăr.

Gao Yang îngenunche încetişor în propria baltă de urină de pe podea, din care răzbătea un miros greu de usturoi. De cum închise ochii, îl străfulgeră imaginea părinţilor săi. Tata purta o pălărie ponosită de ploaie, iar un smoc de păr răzleţ i se iţea prin gaura din vârf. Era gârbovit şi şuiera din pricina astmului. Mama, cu picioarele ei mici, fiindcă fuseseră cândva legate[16], mergea prin zăpadă şi trăgea după ea, la deal, un căruţ. Gao Yang îşi lipi faţa de podea, îşi ţuguie buzele fierbinţi ca focul, şi le apropie până simţi urina rece. O, duhoarea asta de usturoi! Trase cu putere o gură de urină. Duhoarea de usturoi! Duhoarea de usturoi! Mai trase o gură şi încă una. Duhoarea de usturoi!

Bărbatul între două vârste îl înşfăcă de umăr şi-l ridică.

— Gata, frăţioare, ajunge!

Gao Yang, sprijinit, ajunse pe pat, unde rămase înţepenit, ca în transă. Nu zise nimic vreme îndelungată, cam cât ţi-ar lua să fumezi o jumătate de pipă. Doar din gât se auzea un gâlgâit. Din nou o tăcere prelungă, după care deschise gura şi izbucni în plâns:

— Tăticule… mămico… fiul vostru astăzi iar şi-a băut urina…

… Tata purta pălăria ponosită de ploaie, iar un smoc de păr

16 În China tradiţională, fetelor li se bandajau picioarele de mici, cu degetele îndoite, în aşa fel încât să crească foarte puţin, întrucât piciorul mic era, pentru o fată, semn de nobleţe.

răzleţ i se iţea prin gaura din vârf. Era gârbovit şi şuiera din pricina astmului. Era în biroul directorului, cu un băț în mână şi se uita la directorul furibund cu o privire demnă de toată mila.

— Domnule director, băiatul ăsta e slab la minte...

— Cum adică? spuse directorul, lovind cu pumnul în masă. Pur şi simplu e un derbedeu.

— Der... derbedeu?

— A făcut pipi în capul colegelor lui, zise directorul. Tu l-ai pus să facă aşa ceva?

— Domnule... domnule director, eu citesc cărţile clasice de când mă ştiu. Omenia, Dreptatea, Simţul ritualic, Înţelepciunea, Încrederea... fetele şi băieţii să nu se apropie unii de alţii... se tânguia tata.

— Lasă-ne cu prostiile astea feudale! i-o reteză directorul.

— Nici în ruptul capului nu m-aş fi gândit că ar face un lucru atât de ruşinos, spuse tata tremurând din tot corpul.

Ridică băţul acela de salcie albă, decojit şi continuă:

— Eu... o să-l omor. O să-l snopesc în bătaie, o să-l snopesc... Lichea ordinară... secătură... om de nimic! N-aveam eu destule pe cap? Îmi mai faci şi tu necazuri...

Tata purta pălăria ponosită de ploaie, iar un smoc de păr răzleţ i se iţea prin gaura din vârf. Era gârbovit şi şuiera din pricina astmului. Băţul fu ridicat cu ambele mâini – băţul acela decojit, de salcie albă – şi ţinti capul meu, dar tata lovi pieziş, drept care bățul mă nimeri în umăr.

— Ce faci aici? întrebă directorul pe un ton aspru. Unde te crezi? La joacă?

Directorul îi smulse tatei băţul din mână, îl puse deoparte și zise:

— Noi am hotărât să-l exmatriculăm pe Gao Yang. Ia-l acasă, ia-l acasă şi omoară-l în bătaie! E treaba ta, pe noi nu ne interesează.

— Domnule director, vă rog, nu mă daţi afară! Nu mă daţi afară!

Sufletul meu gemea de amărăciune.

— Adică să ţinem un derbedeu ca tine? zise directorul şcolii, privindu-l mânios. Du-te! Du-te cu taică-tu!

— Domnule director...

Tata se încovoiase şi mai mult în faţa directorului şi proptit cu ambele mâini în băţul din lemn de salcie, tremura din toate

încheieturile. Tremura tare şi lăcrima.

— Domnule director, vă implorăm... Vă rog frumos, lăsaţi-l să termine şcoala...

— Taci! îi răspunse directorul. Wang, şeful de echipă, e aici?

L-am văzut pe tatăl lui Wang Tai venind pe şase roţi. Douăzeci de ani m-a condus Wang ăsta pe şase roţi şi douăzeci de ani i-am fost cooperator în comună. Era un om voinic. Venise în picioarele goale, dezbrăcat până la brâu, era bronzat. Nu purta cingătoare, aşa că îşi lega pantalonii pe mijloc cu o panglică albă, iar la brâu îşi agăţa secera. Eu îi spuneam Maestrul al Şaselea şi niciunul dintre noi n-a fost în stare să înveţe de la el cum să-şi poarte pantalonii fără cingătoare. Pe picioare avea multe bube şi o cicatrice foarte pronunţată.

— Domnule director, de ce m-aţi chemat aici? întrebă cel venit pe şase roţi.

— Domnule şef de echipă, zise directorul, vă spun, dar să nu vă supăraţi. Wang Tai al dumneavoastră a făcut pipi în capul fetelor... Chestia asta... nu-i bine. În educarea unui copil, părinţii trebuie să colaboreze cu şcoala.

Wang „Şase roţi“ întrebă:

— Unde e jigodia?

Directorul făcu un semn către un profesor mai tânăr, care îl împinse pe Wang Tai în biroul directorului.

— Jigodie, ai făcut pipi în capul fetelor? Păi, acolo trebuie tu să faci?

Wang Tai stătea cu capul plecat şi fără să zică nimic, îşi curăţa unghiile.

— Cine te-a învăţat să faci aşa ceva? îl întrebă tatăl lui.

Wang Tai arătă spre mine şi fără cea mai mică ezitare rosti:

— El!

Eu îl priveam uluit pe Wang Tai şi întreg universul se învârtea odată cu el.

— Nu numai că a făcut el prostia, ci a mai tras la rele şi pe un băiat bun din clasa ţăranilor săraci. O treabă ca asta în mod absolut nu se petrece din senin.

— Familia mea e blestemată... familia mea e blestemată... Cum să dea naştere unui asemenea ticălos? spunea tata în timp ce se plimba încoace şi încolo.

— De mic ai fost pus pe rele, îi spuse Wang „Şase roţi“ lui Gao Yang. Când ai să-ţi rupi gâtul?

Apoi, se întoarse spre tata şi întrebă:

— Cum de ai crescut un copil aşa de rău?

Tata purta o pălărie ponosită şi… vreo două strigăte… A ridicat băţul cu gândul să mă nimerească. Oare eu am strigat? Trecuseră douăzeci de ani şi aş fi vrut să mă lămuresc dacă eu am strigat: „Tată… eu mi-am băut urina… eu doar mi-am băut urina…“

— Frăţioare, nu fi trist! îl consolă bărbatul între două vârste pe Gao Yang. Dacă ai trecut testul ăsta, totul va fi uşor de acum înainte. Eşti un bărbat care poate să îndure multe. Rabdă, înghite… Uite, ce-l pui să facă, aia face! O să ai parte de zile frumoase. Când ai să pleci de aici, nu-i cazul să te mai întorci.

Bătrânul deţinut mâncase pâiniţa îmbibată de urină, iar apoi sorbecăi şi supa. Pe fundul castronului, lipit, era un fir de usturoi gălbui, pe care îl luă şi îl îndesă în gură cu mare grijă. La sfârşit, linse ca un câine bătrân spuma şi uleiul care rămăseseră pe marginea castronului.

Fluierul răsună prelung de câteva ori, după care se auzi o voce subţirică:

— Atenţiune! În toate celulele să se stingă lumina pentru culcare! În timpul nopţii, regulile sunt acestea pe care le ştiţi. În primul rând, nu aveţi voie să şuşotiţi. Doi: nu aveţi voie să faceți schimb de paturi. Trei: nu aveţi voie să dormiţi în pielea goală.

Încetişor, lumina gălbuie a lămpii pieri, iar în celulă se aşternu tăcerea. Gao Yang vedea, totuşi, cei şase ochi ai colegilor cum scânteiau fosforescent în beznă. Sleit de puteri, se aşează pe pat unde simţi că pătura aceea gri emana un miros de usturoi. Roiul de ţânţari se îndepărtă. Se auzea numai ţipătul păsărilor afară, dincolo de celulă.

Ziua aceea, care părea nesfârşită, se apropia de momentul în care bezna înghiţea totul. Gao Yang puse capul pe pernă, închise ochii şi două lacrimi răzleţe i se prelinseră pe obraji. În mare taină, încredinţat că nu-l aude nimeni, oftă. Printre barele metalice de la fereastră, se zărea macaraua cufundată în ceaţa nopţii. Luna nouă, de un galben palid, atârna într-un colţ, în crângul cerului, dezvăluindu-şi blândeţea fără margini.

Capitolul 8

Maimuţă prefăcută, câine trădător –
Din vremurile apuse omul e nerecunoscător.
Micuţule Wang, ţi-ai lăsat secera şi sapa
Şi doar la mersul de tiran ai mai luat seama.

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou pe drum, după perioada de blocaj în vânzarea usturoiul, cu referire la Wang Tai, noul director al Cooperativei de Achiziţii şi Vânzări

1

Duba poliţiei se îndepărtă, iar în urma ei vălătuci de praf galben se aşterneau pe asfaltul care strălucea în bătaia razelor de soare. O broască ce fusese călcată de maşini cine ştie când se uscase şi zăcea întinsă în mijlocul drumului ca o scoarţă. Părea mai degrabă o imagine ruptă dintr-un tablou. Jinju se ridică în picioare şi porni împleticindu-se către marginea drumului. Îi tremurau picioarele, era năduşită din vârful capului până-n tălpi, iar mintea parcă i se golise de toate gândurile. Se aşeză pe o căpiţă de fân, fără pic de vlagă în ea.

Drumul străbătea un câmp întins, cu porumb şi sorg cam cât jumătate de stat de om. Undeva, mai în depărtare, grâul pârguit se vălurea în bătaia vântului. Pe unde fusese recoltat usturoiul rămăseseră petice de pământ negru în aşteptarea semănatului de soia sau porumb. Pretutindeni însă pământul se crăpase zdravăn din pricina uscăciunii şi a soarelui torid. Unde se aşterneau razele soarelui ce apunea încetişor, totul se îmbrăca în straie aurii, dar mai cu seamă clădirea Guvernului Judeţean, căci acolo, în curte, floarea-soarelui se deschisese în toată splendoarea ei, sporind şi mai tare intensitatea culorii aurii.

Jinju rămase locului, ca prostită, până când soarele apuse de-a binelea. Aburii se ridicau de pe pământ, tot aşa cum se înălţau de pe ogoare cântecele triste. În fiecare seară de vară, vânticelul răcoros aducea cu el cântecele ţăranilor care trudiseră o zi

întreagă. Aceasta era arma secretă cu care spulberau bieţii oameni istovirea trupului. Pe busturile lor dezgolite se aşternea în timpul zilei un strat gros de praf, care, pe măsură ce pierea lumina soarelui, devenea şi mai evident. Un bou trăgea plugul după el întorcând pământul de pe parcela de usturoi. Văzut de departe, pământul era într-o mişcare continuă – se rostogolea sub lama sclipitoare, se rostogolea şi apoi se prăvălea ca un val negru, lucios, în urma plugului.

Jinju şezu încremenită acolo o vreme, cu privirea aţintita spre ogor. La auzul plugarilor bătrâni care îşi îngânau cântecele, lacrimi fierbinţi se porniră a-i scălda faţa.

Coboară soarele în Munţii din Apus
Şi cerul se întunecă încetişor.

Bătrânul plugar pocni din bici peste capul vitei înhămate la căruţă, şfichiuind aerul. Apoi, îşi continuă cântecelul:

Mătuşa a Doua călare pe catâr
Agale merge spre Yangguan.

Bătrânul se opri, însă nu trecu mult şi o luă de la capăt cu aceleaşi versuri, după care în urma lui se aşternu tăcerea.

Atunci, Jinju se ridică-n picioare, îşi scutură cu legăturica din mână praful de pe haine şi porni alene către casă.

Tata murise, iar mama fusese arestată. În urmă cu o lună, tata fusese călcat de maşina secretarului de partid de la oraş, în timp ce mama fusese luată cu duba poliţiei, cu toate că nu-i era limpede nici acum cu ce se făcuse vinovată.

Jinju se îndreptă spre râu şi odată ajunsă acolo, coborî, dar din pricină că avea burta mare, mersul îi era anevoios, ba chiar era nevoită să se lase pe spate ca să-şi poată ţine echilibrul. Călca pe iarba lucioasă uşurel, cu mare băgare de seamă şi o ţinu aşa la vale, pe malul râului unde crescuseră sălcii plângătoare cu duiumul. Pământul era moale, nisipos, doar că din loc în loc Jinju simţea sub tălpi vârfurile trestiilor galben-verzui gata să se înalţe. Se sprijini cu mâna de trunchiul unei sălcii cu coaja alunecoasă, brun-verzuie, pe care mărşăluia o armată de furnici mari, roşii. Habar n-avea ce gânduri ar fi trebuit să-i umble acum prin mintea ei de-a dreptul goală, însă deodată văzu o umflătură la picior şi apoi urmară loviturile puternice în pântec. Trase aer în piept, se îndoi de spate şi cuprinse în braţe trunchiul unui copac,

cu respiraţia tăiată.

Pe frunte i se iviră broboane de sudoare, îi curgeau lacrimile, dar copilul continua să izbească tare, ca şi cum ar fi duşmănit-o din cine ştie ce pricină neştiută. Femeia ştia cât de nedrept este totul, iar în clipele acelea în urechi parcă-i răsunau plânsul şi ocara pruncului nenăscut. Aproape că-l şi vedea – un băieţel care de acolo, din pântec, o ţintuia cu ochii lui mari…

„Copile, ţi-a venit sorocul? Asta vrei?“ Se aşează cătinel pe pământul nisipos şi începu să se frece cu mâna pe burta aceea uriaşă, pe care pielea era întinsă peste măsură, gata să plesnească în fiece clipă. „Copile, încă nu-i vremea. Nu te grăbi să vii pe lume acum!“ îşi implora ea pruncul nenăscut. Dar vorbele ei parcă stârneau o furie şi mai aprigă, căci pruncul se porni a izbi din răsputeri cu mâinile şi picioarele, căscând ochii mari şi urlând din toţi rărunchii… În viaţa ei nu văzuse un copil care să plângă cu ochii deschişi. „Copile, nu-i grabă să vii pe lume acum!” Cuprinsă de o durere sfâşietoare, Jinju îşi înfipse unghiile adânc în coaja copacului… Simţi cum un lichid călduţ i se prelinge pe picioare… „Copile, nu se poate să vii acum!“

Jinju zbieră din toate puterile, spre spaima grangurilor de prin sălcii, care şi-au luat numaidecât zborul cu fâlfâit molatic de aripi.

— Gao Ma… Gao Ma..! Vino şi salvează-mă!

Numai strigătul ei răsuna printre sălciile tăcute.

Ascuns în pântecul femeii, pruncul nu se sfia câtuşi de puţin şi n-avea milă. Holbase ochii roşii ca sângele şi zbiera:

— Dă-mi drumul! Dă-mi drumul!

Jinju se prinse de copac şi cu greu izbuti să se ridice în picioare. Îşi muşca buzele de atâta durere, iar la fiecare lovitură urla cu disperare, neputincioasă. Aşa de cumplită-i era durerea, încât se îndoi de şale, doar-doar să se elibereze cumva de sub ploaia de lovituri. În faţa ochilor i se contura imaginea acelei vietăţi înfricoşătoare dinlăuntrul său – slăbuţ, negricios, cu nasul mare, ochii larg deschişi şi dinţii ascuţiţi.

— Copile… nu mă muşca! Dă-mi drumul! Nu mă muşca!

Se încovoiase de tot şi, târându-şi picioarele, mai înaintă câţiva paşi, croindu-şi drum printre crengile sălciilor plângătoare. Frunzele erau pline de afide care-i cădeau pe faţă, pe gât, prin păr şi pe umeri, atunci când se atingea de crengi în încercarea de a înainta. Lichidul acela călduţ, prelins pe picioare, îi ajunsese în

încălţări, unde amestecându-se de acum cu praful, formase un noroi lipicios în care picioarele se afundau precum ţiparii în mâlul de pe fundul bălţii. Femeia trecea de la o salcie la alta, silind-o pe fiecare să-i împărtăşească suferinţa. În lumina amurgului, nenumăratele afide străluceau puternic, iar luciul acela neobişnuit dădea impresia că frunzele sălciilor sunt unse cu un ulei verde-albăstrui.

— Copile! Nu te holba aşa la mine! Nu face asta! Ştiu că te sufoci acolo, în burta mea... că n-ai mâncat bine, n-ai băut ce trebuie... şi vrei să ieşi...

În clipa în care Jinju se împiedică şi căzu pe jos, în urechi îi răsună strigătul de durere al pruncului ei, care muşca din peretele uterului cu sălbăticie. O durere ascuţită, de parcă toate măruntaiele îi erau sfâşiate, o puse în genunchi. Se târî pe pământ, înfigându-şi în mâl unghiile ca nişte gheare de fier.

— Copile... m-ai sfâşiat... m-ai sfâşiat... N-am încotro decât să mă târăsc precum un câine...

Burta i se freca de pământul nisipos, căci mergea de acum în patru labe, iar picăturile de sudoare şi lacrimile fierbinţi cădeau fără încetare. Nu-şi putea stăpâni strigătele sfâşietoare, pricinuite de copilul acela negricios, obraznic, neastâmpărat, care o rupea în bucăţi. Pe Jinju o înfricoşa de-a dreptul piciul cu chip nemilos, zvârcolindu-se înlăuntrul ei ca un vierme şi încercând cu orice chip să-şi facă loc în spaţiul îngust în care se găsea captiv. Pereţii care îl strângeau erau, însă, elastici şi dacă se întindeau într-o parte, atunci se retrăgeau în alta, ceea ce îl înfuria atât de rău încât lovea şi mai cu sete pe unde nimerea, strigând:

— Nenorocito! Nenorocită mai eşti!

— Copile... aoleu, copilaşul meu... dă-mi pace... dă-mi pace! Uite, mama îţi cade în genunchi...

Impresionat parcă de tânguirea ei, pruncul îşi descleştă dinţii adânc înfipţi în peretele uterului şi conteni cu loviturile necruţătoare. Pe dată durerea slăbi, iar femeia îşi lipi faţa asudată de pământul nisipos, copleşită de recunoştinţă pentru mărinimia pe care i-o arătase fiul ei.

Soarele cobora încetişor la Apus, răsfirând un strat de poleială pe crengile sălciilor. Ridicându-şi faţa plină de praf şi grăunţe de nisip, Jinju zări fumul alb, lăptos, care plutea pe deasupra satului. Se înălţă în picioare încetişor, cu mare grijă, ca nu cumva să stârnească iar furia pruncului.

Apoi, cătinel, îşi croi drum mai departe până când ajunse la uşa iubitului ei Gao Ma. Soarele roşiatic coborâse deja dincolo de salcâmi. Pe drumurile satului, răsuna pocnetul bicelor, iar cântecele acelea cu iz de apă sălcie aşterneau pe bolta cerească o lumină purpurie.

Îmi amintesc de mama ta la Izvoarele Galbene[17] *de mult plecată,*
Lăsându-vă pe tine şi pe surori mâhnite şi însingurate.
Un copil fără mamă este ca mânzul fără frâu.
De mică ai plecat să cânţi prin case deocheate,
Dar niciodată râsul n-a fost pentru femeile uşoare,
Nu-ţi vinde trupul, ci mai bine ridică-ţi un altar,
Unde să se plătească tot sângele vărsat.

2

Amândoi îşi croiau anevoie drum prin lanul de iută. Deja soarele se ridicase în înalt, iar ceaţa subţire se împrăştiase, limpezind Cerul şi Pământul. Dincolo de drumul albicios se zăreau hectare întregi cultivate cu ardei iute de ţăranii din satul Calul Cenuşiu – o nesfârşită întindere roşie ca focul.

Când au ieşit, într-un târziu, din lanul de iută, pe Jinju o încercă un sentiment de ruşine profundă, de parcă s-ar fi înfăţişat goală în faţa tuturor, aşa că se retrase grăbită. Gao Ma o urmă, îndemnând-o:

— Haide, mergi! La ce bun să dai înapoi tocmai acum?

— Frăţioare Gao Ma, nu mă încumet să ies la lumina zilei.

— Aici suntem la marginea satului Calul Cenuşiu, nu ne cunoaşte nimeni, îi spuse Gao Ma cu îngrijorare în glas.

— Mi-e teamă. Dacă ne întâlnim cu cineva cunoscut, ce ne facem?

— N-o să ne întâlnim, o asigură el. Şi, chiar dac-ar fi aşa. N-avem niciun motiv să ne ruşinăm.

— Cum poţi să spui aşa ceva?... Gao Ma, uită-te şi tu în ce hal m-ai adus.

Jinju se aşează şi izbucni în plâns.

---

17 Izvoarele Galbene reprezintă o metaforă pentru lumea celor morţi.

— Prea bine, bunicuţo! zise Gao Ma exasperat. Aşa sunteţi voi femeile – vă speriaţi de orice şi într-o clipă vă suciţi.

— Nu mai pot să merg. Mă dor picioarele cumplit.

— Văd că eşti pe cale să dai înapoi.

— Îmi este şi somn…

Gao Ma se scărpină în cap mai întâi, iar apoi spuse:

— Doar n-o să ne petrecem restul vieţii în lanul de iută!

— Nu-mi pasă. Eu nu pot să merg aşa în văzul lumii.

— Atunci, plecăm la noapte.

Acestea fiind zise, Gao Ma o trase pe Jinju ca să o ridice de jos şi continuă:

— Să mergem înapoi. Aici e prea primejdios.

— Eu…

— Ştiu că nu poţi să mergi, zise Gao Ma şi numaidecât, aşezându-se în patru labe, continuă: Te duc eu în spate.

Gao Ma îi dădu bocceluţa din mână, după care întinse braţele în spate, o apucă de mijloc, iar ea, supusă, se sprijini de spinarea lui voinică. El sufla greu, gâfâia, cu gâtul negricios întins înainte. Fata, cuprinsă de milă, îl împunse cu genunchii şi îi şopti:

— Pune-mă jos. Merg singură.

Gao Ma nu rosti nicio vorbă, ci ridică mâinile un pic mai sus până îi cuprinse fesele pe care le strânse uşor. Iarăşi se stârni înlăuntrul ei senzaţia aceea că parcă toate organele se deschid asemenea florii îmbobocite. Ea gemea şi lovea uşor cu pumnii strânşi în gâtul lui Gao Ma, care, neatent fiind, se împiedică şi curând amândoi erau pe jos.

Iuta se legăna neliniştită – la început tremurau doar câţiva lujeri, pentru ca mai apoi să li se alăture şi alţii stârniţi de vânt. Mii şi zeci de mii de lujeri fremătau împreună. Toate sunetele lumii se lăsau înghiţite de foşnetul acela uriaş şi, totuşi, atât de blând, al frunzelor şi lujerilor de iută prinşi laolaltă în aceeaşi îmbrăţişare.

3

A doua zi dis-de-dimineaţă, Jinju şi Gao Ma, cu hainele prăfuite şi jilave de la roua dimineţii, au pornit către autogara din satul Calul Cenuşiu, de unde plecau autobuzele de cursă lungă.

Au ajuns la o clădire înaltă, cu faţadă dichisită. Luminile încă aprinse deasupra uşii puneau în evidenţă caracterele scrise cu vopsea roşie de pe firmament, precum şi tencuiala de un verde spălăcit. De-o parte şi de alta a aleii care ducea spre poartă erau înşiruite tarabele negustorilor ambulanţi care îşi petrecuseră acolo noaptea, formând un adevărat coridor. Negustorii, bărbaţi şi femei, cu ochii cârpiţi de somn şi feţele obosite, stăteau răzleţiţi care pe unde apucaseră să se aşeze. Jinju zări o fetişcană la vreo douăzeci şi ceva de ani care ducea mâna la gură şi căsca. După ce îşi isprăvi căscatul, Jinju îi observă ochii împăienjeniţi, care la lumina pâlpâindă a lămpii cu gaz, arătau ca ochii letargici, inexpresivi ai unui mormoloc mai mult mort decât viu.

— Pere dulci... pere dulci... Cine mai vrea pere dulci? striga ea lângă tarabă.

— Struguri buni... struguri de Xinjiang, fără sâmburi... Cine cumpără struguri? zicea un alt negustor.

Toţi negustorii aceia îşi chemau clienţii cu însufleţire, sperând să-şi vândă marfa – fructe de toate soiurile şi culorile. În aer plutea un iz de fructe coapte bine, amestecat cu mirosul emanat de gunoaiele aruncate pe jos: hârtii, coji de fructe stricate şi excremente umane.

Pe Jinju o încerca o senzaţie stranie că privirile negustorilor ascundeau ceva. „Ei îşi laudă marfa, dar de fapt mă ocărăsc pe mine sau chiar mă batjocoresc”, gândi ea. „Toţi ştiu cine sunt şi ce-am făcut în ultimele două zile. E limpede că vânzătoarea aceea a observat noroiul şi frunzele uscate de iută de pe spatele meu. Şi nemernicul acela bătrân se holbează la mine, luându-mă drept una din femeile alea uşoare...“ Copleşită de ruşine, lui Jinju îi venea să intre în pământ. Parcă nici picioarele nu o mai ascultau, iar gura îi era încleştată de-a binelea. De atâta ruşine, mergea cu capul plecat, agăţată de haina lui Gao Ma. Iarăşi o cuprindeau remuşcările, presimţind că în faţa ei nu se mai deschidea niciun drum, iar gândul la viitor pur şi simplu o înspăimânta.

Îl urmă pe Gao Ma pe scări şi se opri la capătul lor, pe mozaicul acela mizerabil, ca să-şi tragă sufletul. Negustorii parcă se cufundaseră în tăcere deodată, mai toţi moţăind cu capul în piept. „Probabil că mi se pare”, se gândi ea. „Sigur n-au văzut nimic neobişnuit la mine.” În clipa aceea, din clădire ieşi o bătrână cu părul încâlcit şi faţa murdară, care o săgetă pe Jinju

cu ochii ei negri precum cărbunele. Aceasta fu atât de înfricoşată de privirea femeii, încât începu să tremure din toate încheieturile. Femeia coborî scările pe latura dinspre nord, căută un colţ mai ferit, îşi dădu jos pantalonii şi îşi făcu nevoile.

Când Gao Ma apăsă pe clanţa uşii, soioasă din pricina miilor şi zecilor de mii de mâini care o atinseseră, Jinju simţi un fior ciudat în inimă. Uşa se deschise puţin, scârţâind, suficient pentru a îngădui aerului fierbinte, urât mirositor dinăuntru s-o izbească drept în faţă. Pe dată, fata gândi că greaţa cumplită o va doborî la pământ. Totuşi, îl urmă pe Gao Ma în sala aceea care se dovedi a fi chiar sala de aşteptare a autogării. O femeie, după toate aparenţele lucrătoare acolo, căscă în timp ce ei intrau. Gao Ma a tras-o pe Jinju după el şi când s-au apropiat de ea, au băgat de seamă că era însărcinată şi avea faţa plină de aluniţe mari.

— Tovarăşă, la ce oră pleacă maşina spre Lanji? întrebă Gao Ma.

— Nu ştiu. Mergi la ghişeu şi întreabă! îi răspunse femeia, scărpinându-se pe burtă şi privindu-i pe cei doi cu coada ochiului.

Era o femeie frumoasă, cu o voce caldă, foarte plăcută.

— Acolo e ghişeul, zise ea arătând cu mâna.

Gao Ma încuviinţă din cap şi îi mulţumi de trei ori.

Nu era multă lume la coadă, aşa că într-o clipă s-au trezit cu biletele în mână. În tot acest răstimp, Jinju n-a slăbit din strânsoarea mâinii un colţ al hainei lui Gao Ma.

Stând în uşa sălii uriaşe, se gândea cu groază că toată lumea o urmăreşte cu privirea. Îşi plecă ochii şi îşi văzu hainele murdare, precum şi pantofii plini de noroi, ceea ce o făcu să regrete că plecase de acasă în mare grabă şi nu-şi luase ceva haine curate de schimb.

Gao Ma o trase după el în sala unde pe podeaua mozaicată se găsea un covor de coji de seminţe, hârtii de bomboane, coji de fructe, scuipat şi apă. Era căldură mare şi un aer greu de suportat, în care se amestecau mirosul de transpiraţie şi alte miasme greu de definit. Nu le-a luat mult să se obişnuiască cu toate – doar câteva minute. Din toată învălmăşeala asta, Jinju reuşi să distingă un anume miros specific femeilor, aşa că pe dată se spulberă orice barieră emoţională care o împiedicase să intre cu inima uşoară în locul acela.

Gao Ma era în căutare de locuri. Văzu trei şiruri de bănci vopsite într-o culoare nedefinită, pe care dormeau mulţi oameni

întinşi, printre ei înghesuindu-se şi unii care stăteau în şezut. S-au învârtit ce s-au învârtit pe acolo până când în cele din urmă au găsit un loc pe banca de lângă panoul cu rubrica de presă. Banca însă era udă, ca şi cum ar fi făcut pipi un copil acolo. Pentru că Jinju nu se arătă deloc dornică să se aşeze, Gao Ma şterse udătura cu mâna şi o îndemnă:

— Hai, aşază-te! Mofturi faci acasă; la drum, te adaptezi. Hai, o să-ţi fie mai bine dacă te aşezi.

Se aşeză el primul, urmat de Jinju care îl privea cam încruntată. Fata avea şi motive să fie supărată, căci picioarele-i erau umflate şi amorţite. Nu după mult timp, într-adevăr se simţi mult mai bine pentru că îşi putea sprijini spatele de băncuţă, dar mai cu seamă pentru că nu se mai afla în centrul atenţiei celorlalţi. Când Gao Ma o anunţă că mai era o oră şi jumătate până la plecarea autobuzului şi o îndemnă să închidă ochii şi să tragă un pui de somn, Jinju se supuse cuminte, deşi nu-i era câtuşi de puţin somn. De îndată, imaginaţia o purtă în mijlocul lanului de iută, înconjurată de lujeri verzi ca jadul. Deasupra capului, numai frunzele de iută aspre şi strălucirea rece a cerului mai stăruiau. Nici gând să doarmă, aşa că deschise ochii.

La avizierul gri-verzui, trei din cele patru bucăţi de sticlă fuseseră sparte, iar înăuntru atârnau două pagini gălbejite de ziar. Un bărbat între două vârste se apropie, vârî mâna îndărătul geamului rămas şi rupse un colţ de ziar, privind în jur cu precauţie. Nu după mult timp, Jinju simţi mirosul iute-amărui de tutun şi realiză că peticul de ziar slujise drept hârtie pentru ţigară. O cuprinse de îndată regretul că nu avusese şi ea atâta inspiraţie cât să folosească ziarul ca să şteargă banca udă.

Apoi, îşi privi pantofii şi descoperi că noroiul deja se uscase, crăpându-se în fel şi chip, aşa că începu să-l îndepărteze cu unghiile. Gao Ma se înclină spre ea şi o întrebă încetişor:

— Jinju, ţi-e foame?

Fata clătină din cap.

— Mă duc să iau ceva de mâncare, zise el.

— Nu, nu. O să avem nevoie de bani în multe locuri de acum înainte, îi răspunse ea.

— Omul e de fier, dar hrana e de oţel. Dacă sunt sănătos, am putere de muncă şi atunci nu va trebui să ne îngrijorăm în privinţa banilor. Ţine-mi locul ocupat!

În timp ce îşi puse bocceluţa pe bancă, pe Jinju o încercă o

stare de nelinişte, ca şi cum avea presimţirea că el pleacă şi nu se va mai întoarce niciodată. Totuşi, cât de prostesc i se părea gândul acesta, fiindcă el n-ar fi făcut aşa ceva nici în ruptul capului, nu de alta, dar nu era genul. Prima imagine pe care o păstra în amintire cu el îi năvăli în faţa ochilor – Gao Ma cu căştile în urechi, în lanul de grâu. Ce îndepărtat părea totul, de parcă se întâmplase cu sute de ani în urmă!

Deschise bocceluţa şi scoase casetofonul cu gândul să asculte muzică, însă se temu ca nu cumva să râdă cineva de ea, aşa că îl puse degrabă la loc.

În faţa ei, pe un scaun, şedea o femeie frumoasă aidoma unei figurine de ceară. Părul negru ca pana corbului îi cădea pe umeri, încadrând de minune un chip cu tenul alb ca zăpada, pe care sprâncenele subţiri se arcuiau delicat. Avea nişte gene neobişnuit de lungi, iar guriţa-i era ca o cireaşă coaptă şi lucioasă. Purta o fustă roşie precum drapelul. Vederea sânilor proeminenţi ai femeii o făcu pe Jinju să se ruşineze. Auzise ea că fetele de la oraş poartă sutien cu burete şi în clipa aceea nu-şi putu înfrâna gândul că sânii ei sunt prea mari şi cam lăsaţi. Se gândi în sinea sa: „Mă temeam eu că o să crească mari şi urâţi şi uite că aşa s-a şi întâmplat. Numai că fetele de la oraş aşteaptă în zadar să le crească sânii. Viaţa e plină de mistere!” Îşi aminti apoi de o vorbă a fetelor din sat: „Să nu laşi bărbaţii să pună mâna pe sânii tăi, fiindcă altfel o să se ridice în câteva zile precum plămada de pâine în care ai frământat drojdie!” Acum înţelegea ea cum vine treaba asta şi le dădea crezare întru totul. După ce simţise gustul iubirii, afurisiţii de sâni se umflaseră teribil şi tot continuau să crească.

Un bărbat, după toate aparenţele de prin alte locuri, îşi pusese capul în poala femeii îmbrăcate cu fusta roşie, şi pe dată ea îşi răsfiră degetele subţiri prin părul lui ondulat, aşezându-i în ordine câteva bucle.

Jinju îi urmărea cu atenţie când femeia cu fusta roşie îi surprinse privirea. Ruşinată, ca un hoţ prins la furat, Jinju îşi plecă degrabă capul.

La un moment dat, sala se lumină, iar la difuzor se transmise un apel către pasagerii pentru Taizhen să se aşeze la rând, la poarta 10, pentru controlul biletelor. Femeia de la difuzor vorbea cu un accent dialectal puternic, care îţi strepezea dinţii. O grămadă de oameni dintre cei întinşi pe bănci pe neaşteptate s-

au înviorat şi, roind ca albinele, s-au bulucit la poarta 10, care cu sarsanale sau coşuri în mâini, care cu neveste şi copii după ei. Era ca o adunătură pestriţă de oameni, mai toţi mici de înălţime.

Cei doi care stăteau în faţa ei îşi vedeau de ale lor, ca şi cum erau singuri pe lume.

Două îngrijitoare cu mături în mâini, aflate lângă bănci, începură să-i împungă cu cozile măturilor în fund şi în coapse pe cei care dormeau acolo, strigându-le:

— Scularea! Toată lumea să se scoale!

Unii dintre cei împunşi se ridicau grăbiţi, se frecau la ochi şi îşi scoteau câte o ţigară să fumeze; alţii se ridicau încet şi aşteptau să plece îngrijitoarele, după care se întindeau alene la loc.

Greu de spus din ce motiv, dar femeile n-au îndrăznit să-l deranjeze pe bărbatul cârlionţat. Femeia cu fusta roşie, cu mâinile tot în părul partenerului ei, văzându-le pe îngrijitoarele acelea cam murdare, întrebă cu voce răspicată:

— Domnişoară, la ce oră pleacă autobuzul spre Pingdao?

Femeia rosti întrebarea cu un accent impecabil de Beijing, ceea ce o făcu pe Jinju să conchidă cu plăcere că femeia aceea era şi frumoasă, şi rafinată.

Amândouă îngrijitoarele răspunseră la unison:

— La opt şi jumătate!

În comparaţie cu femeia cu fustă roşie, cele două nu puteau decât să-i stârnească dispreţul. Nici n-au răspuns bine că şi-au şi reluat măturatul dintr-un capăt al sălii. Acolo, cam toţi bărbaţii şi o bună parte dintre femei fumau ţigară sau pipă, aşa că în atmosfera aceea îmbâcsită de fum pe unii îi îneca tusea, iar alţii scuipau pe jos, ca să-şi dreagă gâtul.

Gao Ma se apropie cu o pungă de celofan în mână.

— E vreo problemă? o întrebă el pe Jinju, văzându-i expresia feţei.

Apoi, se aşeză pe bancă şi scoase din pungă o pară pe care i-o întinse lui Jinju, spunându-i:

— Restaurantul nu a deschis încă, dar am cumpărat nişte fructe. Ia şi mănâncă!

— La ce bun ai cheltuit atâţia bani? îi zise Jinju cu reproş în glas.

Gao Ma şterse para pe jachetă şi muşcă zgomotos din ea.

— Haide, mănâncă! Uite că mănânc şi eu, continuă el.

Un tânăr zdrenţăros se plimba pe lângă băncuţe şi cerşea la

oricine îi ieşea în cale. Se opri în faţa unui ofiţer tânăr care îl urmărea cu coada ochiului şi, luându-şi o expresie vrednică de toată mila, îi spuse:

— Domnule ofiţer... colonel, dă-mi şi mie un bănuţ!

Ofiţerul, un tânăr rotofei, îşi roti ochii a dispreţ şi spuse răspicat:

— N-am bani!

— Orice bănuţ e bun... zise băiatul. Fie-ți milă, fie-ți milă!

— Du-te la muncă. Doar eşti ditamai omul!

— Munca îmi dă ameţeli, zise băiatul.

Ofiţerul scoase un pachet de ţigări din care extrase o ţigară şi o băgă între buze.

— Domnule ofiţer, dacă n-ai bani, atunci e bună şi o ţigară...

— Ştii ce ţigări sunt astea?

Acum ofiţerul nu-l mai privea pieziş, ci drept în ochi, în timp ce scotea o brichetă strălucitoare, pe care o aprinse. Flăcăruia însă nu atinse ţigara, ci doar pâlpâi în aer.

— Sunt ţigări străine, domnule ofiţer. Sunt ţigări străine.

— Ştii tu de unde vin ţigările astea străine? întrebă ofiţerul.

— Păi, nu ştiu.

— Mi le-a adus socrul meu taman din Hong Kong! răspunse ofiţerul. Şi mai e şi bricheta asta!

— Domnule ofiţer, ai avut parte de un socru de ispravă. Arăţi a om norocos. Socrul tău cu siguranţă e mare şef şi ginerele lui cu siguranţă că într-o bună zi va fi şi el mare şef. Asemenea oameni au bani şi pe deasupra sunt şi generoşi. Domnule ofiţer, dă-mi şi mie o ţigară!

Ofiţerul rămase pe gânduri pentru o clipă şi apoi îi spuse:

— Nu, mai bine îţi dau bani.

Jinju îl văzu pe ofiţer cum scoate cu două degete o monedă strălucitoare de 2 *fen* şi i-o dă tânărului cerşetor care, cu amărăciune pe chip, o primeşte politicos, cu amândouă mâinile, şi apoi face o plecăciune adâncă.

Tânărul îşi continuă drumul, privind în dreapta şi în stânga. Trecu pe lângă Gao Ma şi Jinju şi se opri în faţa Cârlionţatului şi a femeii cu fustă roşie. Bărbatul de abia se ridicase în şezut. Când cerşetorul făcu o plecăciune în faţa lui, Jinju văzu că avea pantalonii rupţi.

— Doamnă, domnule, aveţi milă de un om fără noroc pe lume. Daţi-mi şi mie un bănuţ!

— Ție nu ţi-e ruşine? Ditamai zdrahonul… ar trebui să te duci la muncă, îl mustră femeia cu fustă roşie. Fiecare om s-ar cuveni să aibă puţin respect de sine.

— Doamnă, eu nu înţeleg o iotă din ce-mi zici. Dă-mi şi mie un bănuţ, doi…

— Vrei să te prefaci că eşti câine? îl întrebă Cârlionţatul. Pentru fiecare lătrat capeţi câte un yuan.

— Desigur că vreau, răspunse tânărul. Vrei să latru ca un dulău sau ca un căţeluş?

Cârlionţatul zâmbi către femeia cu fustă roşie.

— Latră cum vrei tu!

Tânărul tuşi, îşi drese vocea şi apoi se porni pe lătrat, ca un câine adevărat.

— Ham, ham – ham, ham, ham – ham ham ham ham ham ham ham ham ham, ham, ham, ham ham, ham ham ham ham ham ham ham ham ham! Ăsta a fost căţeluşul – douăzeci şi şase de lătrături. Hau! Hau hau! Hau hau! Hau hau hau! Hau hau hau hau hau hau hau hau hau hau hau! Hau hau hau! Hau hau! Hau! Asta a fost dulăul – douăzeci şi patru de lătrături. Şi de la dulău şi de la căţeluş, adunate, ies cincizeci de lătrături, câte un yuan fiecare, deci în total cincizeci de yuani, domnule… doamnă…

Cârlionţatul şi femeia cu fustă roşie se priveau jenaţi unul pe celălalt. El scoase portofelul şi îşi numără banii, după care se întoarse spre femeie şi o întrebă:

— Yingzi, tu mai ai ceva bani la tine?

— De unde să am eu bani? Am doar câteva monede, răspunse ea indignată.

— Frăţioare-câine, suntem de mult pe drum şi asta este ultima noastră haltă, spuse tânărul încercând să se scuze. Ne-au mai rămas doar patruzeci şi trei de yuani. Uite cum facem: îţi rămânem datori şapte yuani, iar tu ne dai adresa şi după ce ajungem acasă, ţi-i trimitem prin poştă.

Băiatul luă banii, îşi umezi degetele cu salivă şi numără cu mare atenție banii de două ori. Scoase dintre bancnote una roşie, de un yuan, cu colţul rupt, şi spuse:

— Domnule, pe asta n-o vreau. Luaţi-o! Am luat patruzeci şi doi de yuani şi îmi rămâneţi dator opt yuani.

Apoi mai alese o bancnotă de zece yuani cam murdară şi zise:

— E prea murdară. N-o vreau nici pe asta. Îmi sunteţi datori optsprezece yuani.

— Îmi păreţi cunoscut... Parcă v-am mai văzut undeva... spuse femeia cu fusta roşie, mijindu-şi ochii.

— Sigur mă confundaţi, răspunse tânărul printre hohote de râs. Eu pe aici îmi fac veacul de vreo zece ani. Cerşesc de mâncare, bani...

— Lăsaţi-ne adresa! îl îndemnă Cârlionţatul.

— Eu nu ştiu carte, zise băiatul. Trimite-i banii preşedintelui Statelor Unite, că mi-i dă el, doar e unchiul meu!

Tânărul făcu o plecăciune adâncă în faţa frumosului cuplu, însă cei doi deja săriseră în picioare, speriaţi.

— Domnule, doamnă, vreţi să mai ascultaţi câinele lătrând? Pot să latru în fel şi chip, zise el plin de entuziasm. De astă dată va fi gratis.

— Nu mai vrem, îi răspunse Cârlionţatul cu lacrimi în ochi. Frăţioare, eşti un băiat grozav!

Tânărul se zguduia de râs şi, întorcându-se spre Jinju şi Gao Ma, îi salută din cap şi zise:

— Frăţioare, surioară, ce-aţi zice de o pară din aia dulce? Mi s-a uscat gâtul de atâta lătrat.

Jinju scoase o pară şi se grăbi să i-o dea. El luă para, făcu o plecăciune şi în faţa lor, după care articulă un lătrat prelung. Apoi, muşcă din pară cu poftă, mormăind a plăcere şi, ca şi cum ar fi fost singur pe lume, se îndepărtă semeţ.

Un nou anunţ la difuzor pentru ca pasagerii să se aşeze în rând pe peron, pentru a le fi controlate biletele. Femeia cu fustă roşie şi Cârlionţatul au pornit glonţ într-acolo, trăgând un geamantan pe rotile după ei.

— Noi nu plecăm? îl întrebă Jinju pe Gao Ma.

Gao Ma se uită la ceas şi spuse:

— Mai sunt patruzeci de minute. Şi eu sunt neliniştit.

De acum nu mai era nimeni care să doarmă pe bănci, deşi era un du-te-vino continuu. În sală îşi făcuseră apariţia un cerşetor bătrân care tremura tare, dar şi o femeie cu un copil după ea, care se îndeletnicea tot cu cerşetoria. Un bărbat între două vârste, cu şapcă pe cap şi cu o tunică chinezească, stătea cu o sticlă de bere, pe jumătate goală, în faţa avizierului, ţinând un discurs în timp ce flutura sticla prin aer. Avea mânecile pline de pete de grăsime, iar pe nas o julitură de toată frumuseţea. Două stilouri erau agăţate la buzunarul de la piept, ceea ce o făcu pe Jinju să bănuiască faptul că ar fi vreun cadru de partid.

Luă o înghiţitură de bere, după care flutură puţin sticla ca să-i admire stratul de spumă. Încercă să zică ceva, dar i se împleticea limba, iar buza de jos părea să-i fi înţepenit.

— Nouă editoriale – scrisoarea deschisă a Comitetului Central al Partidului Comunist Sovietic… Hruşciov a spus: „Stalin, tu eşti al doilea tată pentru mine“. În limba chineză, asta ar fi: „Stalin, tu eşti adevăratul meu tată“, iar în dialectul din judeţul Paradis ar fi: „Domnia ta eşti tăicuţul meu“.

Apoi, a mai luat o gură de bere şi a îngenuncheat, imitându-l pe Hruşciov care îi cerea îngăduinţă lui Stalin.

— Dar moştenitorii oamenilor perfizi, continuă el, îşi depăşesc predecesorii. Hruşciov, când a ajuns la putere, i-a dat foc lui Stalin. Tovarăşi, să luăm aminte la experienţele istoriei.

Încă o gură de bere.

— Tovarăşi conducători de la toate nivelurile, luaţi aminte la toate astea! În niciun caz nu trataţi cu neglijenţă… Ua…

Îi ieşi din gură spumă de bere, pe care o şterse cu mâneca, după care îşi continuă discursul:

— Nouă editoriale cu scrisoarea deschisă a Comitetului Central al Partidului Comunist Sovietic…

Jinju îl privea fascinată pe acest cadru de partid care ţinea un discurs despre lucruri pe care ea nu le mai auzise niciodată. Mai presus de orice îi plăcea tremurul vocii lui şi modul în care îşi răsucea limba când pronunţa numele „Sta-lin”. Râse fără să vrea, însă pe dată Gao Ma o strânse de braţ şi îi şopti:

— Jinju, e de rău! Deputatul Yang este aici!

Fata simţi cum îi îngheaţă sângele în vine de spaimă. Întoarse capul şi îi văzu pe deputatul Yang, pe fratele ei cel şchiop şi pe zdrahonul de frati-su cel mic stând în uşă, scrutând cu privirea sala de aşteptare.

Înspăimântată, îl apucă pe Gao Ma de mână şi se ridică în picioare.

Individul cu discursul mai luă o gură şi, fluturându-şi braţul prin aer, strigă:

— Sta-lin, Sta-lin…

4

Jeepul acela mare se zgâlţâia din toate încheieturile pe drumul de-a lungul lanului de iută. La un moment dat, deputatul Yang îl bătu pe umăr pe şofer şi îi spuse:

— Băiete, opreşte aici!

Şoferul puse frână brusc, ceea ce făcu maşina să se oprească în loc cu un scârţâit puternic. În timp ce cobora, deputatul Yang se adresă celor din maşină:

— Hei, nu coborâţi să vă mai dezmorţiţi un pic?

Fratele mai mare deschise portiera, sări jos, cam împiedicat, după care se echilibră şi se întinse un pic. În timpul acesta, fratele mai mic o împinse pe Jinju, îndemnând-o:

— Coboară!

Jinju stătea cu umărul lipit de Gao Ma.

— Coboară! strigă fratele mai mare de jos.

La această comandă, Gao Ma se aplecă şi sări din maşină, iar Jinju coborî şi ea, împinsă de fratele mai mic.

Soarele se înălţase semeţ deasupra câmpului pe care ţăranii din satul Calul Cenuşiu cultivaseră ardei iute – o imensitate roşie ca sângele. În nesfârşirea lui, lanul de iută se unduia molcom, tulburat doar de păsările care pluteau tăcute pe deasupra. Vederea lanului îi aşternu lui Jinju în inimă o senzaţie neobişnuită de pace, ca şi cum de multă vreme presimţise că va veni această zi. Acum totul era cât se poate de limpede. Ceea ce trebuia să se întâmple în cele din urmă se întâmpla.

Fetei i-au legat mâinile la spate cu o sfoară, însă cu ea băieţii s-au arătat îndurători, căci au legat-o doar la încheieturi. Cu Gao Ma n-a fost chiar aşa – l-au legat fedeleş, cu o sfoară subţirică peste umeri, dar atât de bine strânsă că-i intra în carne. Poziţia aceasta îl forţa să-şi întindă gâtul în faţă, iar pe Jinju o durea cumplit sufletul să-l vadă aşa.

Deputatul Yang făcu câţiva paşi către lanul de iută şi se uşura acolo, fără nicio jenă. Apoi, întoarse capul spre ei şi zise:

— Frate mare, Frate mic, voi ăştia cu numele Fang sunteţi nişte oameni de nimic.

Fratele mai mare îl privea cu gura căscată de uimire.

— Sunteţi proşti făcuţi grămadă că aţi lăsat-o pe sora voastră să fugă cu un bărbat. Să fi fost eu în locul vostru… comenta

deputatul, privindu-l ameninţător pe Gao Ma.

Fără să aştepte ca deputatul Yang să mai adauge ceva, fratele mai mic îi trase lui Gao Ma un pumn în nas. Acesta urlă de durere şi se retrase în spate cu câţiva paşi, reuşind să-şi păstreze, totuşi, echilibrul. Îşi mişcă umerii, de parcă ar fi vrut să ridice mâna ca să se frece de durere, doar că lovitura îl năucise şi nu mai realiza că avea mâinile legate.

— Frăţioare... nu-l mai lovi! Loveşte-mă pe mine! îl imploră Jinju, năpustindu-se înspre Gao Ma.

Fratele ei însă dintr-o lovitură de picior o trimise drept în lanul de iută. Jinju se prăbuşi, trăgând după ea şi lujerii de iută, dar din căzătura aceasta i se dezlegă sfoara de la mâini, şi odată ce se văzu eliberată din strânsoare, îşi încolăci braţele în jurul picioarelor îndoite. O durea atât de rău un picior încât o străfulgera gândul că şi-l rupsese.

— Să nu te aştepţi la milă din partea noastră! Eşti o stricată şi o neobrăzată! o ocări fratele mai mic.

Gao Ma era palid şi curând începu să-i curgă sânge din nas – la început era negru, dar apoi căpătă o culoare roşie, aprinsă.

— Este... împotriva legii să... loviţi oamenii! se bâlbâi el şi zicând acestea, se văzu cum muşchii feţei îi tresăltau, iar gura îi părea cam strâmbă.

— Cum ai păcălit-o tu pe sora lor e împotriva legii, spuse deputatul Yang. Nu numai că ai răpit o nevastă de lângă bărbatul ei, dar ai şi zădărnicit planurile de căsătorie ale celor trei familii. Ar trebui să fii închis pentru douăzeci de ani.

— N-am făcut nimic ilegal, se apără Gao Ma, scuturând capul într-o parte ca să scape de sângele care îi curgea din nas. Jinju nu s-a înregistrat ca nevasta lui Liu Shengli, continuă el hotărât, aşa că nu se poate spune că e nevasta cuiva. Voi aţi încercat s-o siliţi cu căsătoria asta şi aţi încălcat Legea căsătoriei. Dacă e cineva de condamnat, atunci voi sunteţi aceia.

Deputatul Yang strâmbă din nas şi le spuse fraţilor Fang:

— Ce limbă ascuţită are ăsta!

Fratele cel mic ridică pumnul şi îl lovi pe Gao Ma în burtă, iar acesta, chircindu-se de durere, se clătină în toate părţile şi apoi se prăbuşi la pământ. Atunci cei doi fraţi au tăbărât asupra lui dezlănţuiţi, cu lovituri de picioare în coaste şi în spinare. Fratele cel mic ştia arte marţiale şi exersa seara în locul unde se bătea grâul. Fiecare şut îl făcea pe Gao Ma să se zvârcolească şi să

strige de durere. Şi fratele mai mare ardea de dorinţă să-i tragă câteva şuturi lui Gao Ma, dar şchiop fiind, nu putea să-şi ţină echilibrul prea bine. Ridica piciorul, dar până să apuce să lovească, fratele lui i-o lua înainte, trimiţându-l pe Gao Ma cu lovitura sa năprasnică în altă parte. În cele din urmă, reuşi să-l atingă, însă forţa aceea se întoarse împotriva lui, aruncându-l la pământ. I-a luat mult până să se adune de pe jos.

— Încetaţi odată! Eu i-am cerut să fugă cu mine de acasă... striga Jinju, în timp ce se străduia să se ridice, trăgând de nişte tulpini lucioase de iută.

Când puse piciorul în pământ, Jinju simţi o durere fulgerătoare şi se prăbuşi din nou. Strigă de durere şi, cum n-avea încotro, se agăţă de tulpinile de iută, târându-se pe pământ.

Gao Ma, care se zvârcolea sub ploaia de lovituri, era numai noroi şi sânge pe faţă. Fratele cel mic îl lovea fără milă, de parcă ar fi dat într-un sac cu nisip şi la fiecare şut fratele mai mare sărea ca arcul şi lansa strigăte de încurajare:

— Loveşte-l! Mai tare! Omoară-l pe nenorocit!

Fratele cel mare avea faţa schimonosită de atâta înverşunare şi ochii împăienjeniţi.

Jinju reuşi să se ridice şi proptindu-se cu mâna pe piciorul care nu o durea, făcu vreo doi paşi împiedicaţi, cu gândul să ajungă mai iute la Gao Ma. N-apucă însă, căci fratele mai mare o lovi cu piciorul drept în burtă atât de violent, încât icni de durere şi se prăbuşi în lanul de iută.

Gao Ma era incapabil să mai scoată vreun sunet, însă încă îi era cu putinţă să se răsucească la şuturile pe care i le dădea fratele cel mic necontenit, chiar dacă atâta sforţare îl făcea să năduşească îngrozitor.

— O să-l omorâţi... striga Jinju, reuşind din nou să ajungă la drum.

Şi deputatul Yang îl trase pe Fang cel mic, spunându-i:

— Ajunge, Frate al Doilea! Ajunge!

Tot rostogolindu-se aşa, Gao Ma zăcea acum la marginea culturii de ardei iute. Stătea întins pe burtă, cu faţa în noroi şi cu mâinile întinse, dând la iveală nişte degete vineţii, de parcă mâncase ciuperci otrăvite.

Cuprins de panică, deputatul Yang se grăbi într-acolo, îl intoarse pe Gao Ma cu faţa în sus şi îi puse mâna la gură, ca să vadă dacă mai sufla.

„L-au omorât pe Gao Ma!“ Jinju vedea cum mii şi zeci de mii de steluţe aurii pluteau în faţa ochilor, pentru ca apoi să se preschimbe în raze verzui ce trasau un arc superb deasupra capului. Întinse mâna, să prindă ceva din razele acestea, dar nu era chip… nu era chip… Pe dată i se păru că parcă înhăţase una, dar când desfăcu mâna, raza năstruşnică îşi luă zborul. Simţi cum din străfundul gâtului îi vine un gust rău, dar totuşi dulceag şi de cum deschise gura, un cheag de sânge căzu pe iarba uscată din faţa ei. „Scuip sânge!“ La început, o încercă panica. „Scuip sânge!“ Cu toate acestea, ştia că e un om fericit, căci toate temerile ei, toată îngrijorarea, tot zbuciumul pieriseră într-o clipă precum fumul în văzduh, iar în urmă rămăsese doar o mâhnire dulce ca mierea, care-i încleştase inima…

— Frate al Doilea, eşti un nemernic însetat de răzbunare! zise cu năduf deputatul Yang. Îi dădeai vreo două şi îl învăţai minte, dar tu nici gând, l-ai jucat în picioare până aproape că l-ai lăsat fără suflare.

— Păi, nu tu ne-ai zis că suntem doi proşti făcuţi grămadă? bodogăni fratele cel mic nemulţumit.

— Aşa-i, fiindcă n-aţi fost în stare să staţi cu ochii pe o femeie, dar nu v-am zis să-l călcaţi în picioare până-l lăsaţi lat! replică deputatul.

— E mort? E mort? întrebă fratele cel mare neliniştit. Domnule deputat Yang, eu nu l-am lovit cu piciorul…

— Ce zici, frăţioare? sări cel mic, privindu-l cu ochii injectaţi de atâta furie. Doar pentru tine am făcut-o, ca să te alegi tu cu nevastă…

— Frate, eu nu asta am vrut să zic…

— Atunci, ce-ai vrut să zici?

— Taci dracu’ şi nu mai bate câmpii! sări deputatul Yang ca ars. Ai face mai bine să-l scoţi de acolo şi să-l pui pe drum.

Cei doi fraţi se repeziră în cultura de ardei iute şi, apucându-l pe Gao Ma, unul de cap şi celălalt de picioare, îl săltară iute, însă numai cât să-l pună pe marginea drumului. Odată îndeplinită misiunea, fratele cel mare se aşeză jos, suflând greu, cu gura deschisă.

— Desfaceţi-i repede legătura de la mâini, porunci deputatul.

Cei doi fraţi se priveau tăcuţi unul pe celălalt, deşi ai fi zis că erau pe punctul de a spune ceva, după cum stăteau cu gurile căscate. Fratele cel mic îl întoarse pe Gao Ma cu faţa în sus, cu

mâinile pe lângă corp, în timp ce fratele lui mai mare se repezi ţopăind să-i desfacă sfoara cu care îi înfăşuraseră braţele ceva mai devreme. Jinju, printre mii şi mii de raze verzui, îl zări pe cel mare cum se străduieşte, cu mâinile lui noduroase ca două evantaie, să desfacă legătura, însă tremura îngrozitor şi nici gând să reuşească.

— Ajută-te cu dinţii! se răsti deputatul Yang.

Fratele cel mare se uită la deputat cu o faţă vrednică de toată mila, după care îngenunche lângă Gao Ma şi se aplecă, încercând să desfacă nenorocita de sfoară cu dinţii. Parcă era un căţeluş care se chinuia în zadar să roadă oase.

Când izbuti în cele din urmă, deputatul Yang îl împinse deoparte şi smulse cu putere sfoara, ca şi cum ar fi vrut să-i smulgă vreun tendon bietului Gao Ma. Jinju simţi o strângere de inimă şi se înfioră toată, ca şi cum un val de frig ar fi împresurat-o din spate.

Deputatul Yang trase sfoara, îl răsuci pe Gao Ma şi îşi puse două degete la nasul lui, fără îndoială ca să verifice dacă mai are suflare. „L-au omorât! L-au omorât din pricina mea! Frăţioare Gao Ma… Gao Ma, iubitul meu…“ Jinju simţi cum inima ei strânsă cât un purice se mai destinde un pic şi cum se cufunda ea în starea aceea de fericire, dulce ca mierea, din nou lichidul acela cu gust rău, dar dulceag îi veni încetişor în gură.

Prin faţa ochilor lui Jinju o sumedenie de luminiţe de culoarea jadului pluteau graţios, ca apoi să se aştearnă pe frunzele de iută, cu freamăt domol. Sub razele strălucinde ale soarelui, în câmpul cu ardei iute din judeţul Calul Cenuşiu, sclipiri roşii, cu duiumul, săltau vioaie ca nişte văpăi. Din inima câmpului, mânzul brun-roşcat ţâşni, fluturându-şi voios coada şi strivind sub picioare limbile acelea de foc. Câmpul aşternea pe copitele mânzului scânteieri aprinse, ca de pietre preţioase, în bătaia razelor de soare, în timp ce clopoţelul de pe grumaz zburda şi el, însoţit de clinchet limpede, melodios.

Gao Ma avea faţa umflată, mânjită toată de sânge închegat şi noroi, însă pielea negricioasă îi lucea, chiar şi aşa. Stătea întins pe pământ, cu braţele şi picioarele înţepenite. Deputatul Yang îşi retrase degetele cu care îi controlase suflarea, după care imediat îşi lipi urechea de pieptul bărbatului. Jinju auzea bătăile puternice, profunde ale inimii lui Gao Ma, articulate în acelaşi ritm cu tropotul precipitat al mânzului. Copitele răsunau aidoma

unei tobiţe, în timp ce pulsul inimii lui Gao Ma zvâcnea aidoma unei tobe uriaşe, într-o consonanţă desăvârşită.

„Frăţioare Gao Ma… nu se poate să mori… Nu se poate să mă laşi singură…“, se jelea Jinju, urmărind cu privirea mânzul în galop. Acesta tropăia prin câmpul cu ardei iute şi străbătea şuvoiul de flăcări ca şi cum ar fi străbătut un şuvoi de sânge. Clinchetul cristalin al clopoţelului vibra prelung. Deodată, ajuns la marginea drumului, mânzul se opri în loc şi îşi pironi ochişorii lui albaştri pe chipul surâzător al lui Gao Ma.

— Sunteţi norocoşi amândoi că trăieşte, zise deputatul Yang ridicându-se în picioare, că de nu puşcăria vă mânca. Aţi fi încurcat-o amândoi.

— Unchiule al Optulea, ce-i de făcut? întrebă fratele cel mare, bulversat.

— Din cauza voastră am şi eu de suferit acum! comentă deputatul Yang, scoţând din buzunar o sticluţă de culoare albă, pe care le-o întinse fraţilor Fang, fluturând-o prin faţa lor. Este un medicament din Yunnan, „un elixir salvator”, procurat cu mare greutate de la doctorul Zhang. Daţi-i-l băiatului!

Acestea fiind zise, deputatul se lăsă pe vine lângă Gao Ma, deschise sticluţa şi scoase o pilulă de un roşu aprins, pe care le-o arătă înainte să poruncească:

— Deschideţi-i gura!

Cei doi fraţi se priviră pentru o clipă, iar apoi fratele cel mic îi făcu semn cu capul celuilalt şi pufni pe nas, după care cel mare se aplecă şi cu degetele lui grosolane şi negre îi desfăcu gura lui Gao Ma. Deputatul ţinea pilula între degete. O mai arătă încă o dată şi apoi, şovăind un pic, i-o vârî în gură bărbatului.

— Xiao Guo, adu termosul! strigă deputatul Yang către şofer.

Acesta se dădu jos din jeep fără grabă, ducând în mână un termos ca acelea de la armată, cu vopseaua galbenă sărită cam pe jumătate. Pe faţa lui se imprimase o dungă roşie, semirotundă – dovadă grăitoare că dormise cu capul pe volan.

Deputatul Yang îi turnă pe gât lui Gao Ma puţin lichid din termosul care, odată deschis, eliberă un damf puternic de alcool.

Cei patru stăteau în jurul lui Gao Ma precum nişte stâlpi întunecaţi, cu privirea aţintită asupra lui. În tot acest răstimp, mânzul galopa nebuneşte. Tropotul lui era atât de limpede, iar scânteile stârnite de copite alunecau cu atâta iuţeală, încât lăsase în urmă un sfârâit surd. Galopa în jurul lor, cuprinzând-o şi

pe Jinju în cercul pe care îl descria. Atunci când ieşea din câmpul de ardei iute, tulpinile de iută, molatice precum crenguţele de sălcii plângătoare se înclinau de-o parte şi de alta, îngăduind razelor de lumină verzuie să se îngemăneze cu luciul mânzului, pentru ca mai apoi să revină domol la loc. „Mânzule... mânzule...!“ Cât de mult şi-ar fi dorit Jinju să-i cuprindă cu braţele grumazul mătăsos!

Gao Ma îşi mişcă uşor mâna.

— Gata! exclamă însufleţit deputatul Yang. Foarte bine! Medicamentul ăsta din Yunnan îşi merită renumele. E al naibii de bun!

Gao Ma îşi deschise un pic ochii, moment în care deputatul Yang se aplecă şi spuse cu un ton afabil:

— Ai noroc, băiete! De n-ar fi fost leacul meu salvator, de acum ne zâmbeai de pe lumea ailaltă!

Cu un surâs liniştit aşternut pe faţă, Gao Ma îşi ridică bărbia către deputatul Yang.

— Unchiule al Optulea, ce-i de făcut acum? întrebă Fang cel mare.

Un bolborosit înfundat se auzi din pieptul lui Gao Ma în timp ce îşi trase braţele şi se propti în coate, săltându-şi capul şi gâtul de pe pământ. În colţul gurii i se ivise un firişor de sânge.

„Frăţioare Gao Ma... frăţiorul meu... mânzul îţi atinge chipul cu boticul lui moale ca puful. Şi el plânge...“ Lui Gao Ma îi căzu capul în piept, dar apoi, cătinel, îl ridică din nou. Cu limba lui aurită, mânzul începu a-l linge pe faţă.

— Chiar că-i rezistent tipul ăsta! spuse deputatul cu admiraţie sinceră, văzându-l cum stă în şezut. Gao Ma, tu ştii de ce pătimeşti toate astea?

Gao Ma încuviinţă din cap, zâmbind. Se uită la Jinju şi în clipa aceea chipul lui se înseninã ca prin minune.

Fratele cel mic ridică piciorul, cu gândul să-i mai tragă una.

— Frate al Doilea, idiotule! strigă deputatul Yang.

Fratele cel mare luă de jos bocceluţa lui Gao Ma, trase cu dinţii ca s-o desfacă şi îi răsturnă pe jos tot conţinutul. Apoi, se lăsă în genunchi şi ridică plicul care căzuse.

— Frate mai mare, nu-i bine deloc! spuse deputatul.

Acesta însă îşi înmuie degetele în gură şi se porni a număra bancnotele.

— Unchiule al Optulea, el a nenorocit-o pe soră-mea. Mai mult

decât atât, ţi-a prăpădit şi dumitale leacul ăia preţios. Se cuvine să plătească pentru toate astea.

Fratele mai mare, cu degetele lui umede scormoni prin buzunarele lui Gao Ma şi scoase câteva bancnote de un *mao* mototolite şi câteva monede strălucitoare. Mânzul brun-roşcat ridică botul şi îl lovi peste mână, însă fratele cel mare nu se lăsă şi adună degrabă toate monedele care se rostogoleau pe jos, după ce-i căzuseră din palme. Avea ochii înlăcrimaţi.

Capitolul 9

În vechea societate, pentru relele stăpânirii omul de rând plătea.

În noua societate, dreptatea să prindă rădăcini, să crească ar vrea.

Cine să fi gândit că primarul Wang mai presus de lege s-a închipuit?

Şi când Zhang, şoferul lui, un om a omorât,

Uşor el a scăpat şi nicicum n-a fost pedepsit.

Fragment dintr-o baladă interpretată de Zhang Kou la secţia de poliţie, pentru Unchiul a Patrulea, care fusese călcat de o maşină pe drum, pe când se ducea să-şi vândă usturoiul

1

Era pe la amiază. Mătuşa a Patra stătea întinsă în pat, pe o parte, într-o adevărată stare de letargie, când deodată simţi că cineva o trage de braţ. Se ridică şi după ce se frecă la ochi, observă că lângă ea era o poliţistă tânără, cu feţişoara rotundă şi tenul foarte alb. Era îmbrăcată în uniformă şi purta caschetă pe cap.

— Numărul 47, de ce nu mănânci? întrebă femeia care se dovedi a fi ofiţerul de gardă.

Bătea uşor din genele lungi care îi împodobeau ochii mari, negri, ceea ce o făcu pe Mătuşa a Patra să o îndrăgească numaidecât. Fata aceasta încântătoare într-o clipă îşi scoase cascheta şi începu să o vânture, ca să-şi facă aer cu ea.

— Acum că tot ai ajuns aici, ar fi cazul să te porţi frumos, fără să creezi alte probleme. Ştii cum e: „Indulgenţă faţă de cei ce mărturisesc, intransigenţă faţă de cei care nu se supun“. Când e ora mesei, mănânci!

Mătuşa a Patra a simţit în clipa aceea un val de căldură cum îi copleşeşte sufletul, iar ochii ei îmbătrâniţi s-au umplut de lacrimi. Încuviinţa întruna din cap. Părul fetei era pieptănat în stil

băieţesc, cu cărare într-o parte, şi fiind negru ca tăciunele, scotea şi mai tare în evidenţă paloarea chipului ei rotund.

— Domnişoară…

Mătuşa a Patra îşi ţuguie buzele, cu gândul să mai spună ceva, dar o înecă plânsul.

În timp ce îşi punea cascheta la loc pe cap, poliţista i se adresă din nou:

— Bine, bine… Hai, ia şi mănâncă! Ai încredere în guvern, fiindcă un om bun nu va fi nedreptăţit, dar niciun răufăcător nu va scăpa nepedepsit.

— Domnişoară… eu sunt un om bun. Lăsaţi-mă să plec acasă! spuse Mătuşa a Patra pe un ton plângăcios.

— Zău că vorbeşti cam mult pentru o femeie bătrână! spuse fata încruntându-şi sprâncenele şi arătându-şi gropiţele din obraji. Nu-i treaba mea să te las să pleci sau să te ţin aici.

Mătuşa a Patra îşi şterse nasul cu mâna, iar apoi ochii îi şterse cu mâneca hainei.

— Domnişoară, câţi ani ai?

— Numărul 47, nu pune întrebări unde nu e cazul! o apostrofă tânăra, aruncându-i, totodată, o privire aspră.

— Te-am văzut aşa frumoasă, că mi-a fost drag să te întreb asta.

— Şi, mă rog, la ce ţi-ar folosi să ştii ce vârstă am eu?

— La nimic, doar am întrebat şi eu aşa.

— 22, îi răspunse fata zâmbind sfioasă.

— Eşti de-un leat cu fiică-mea, Jinju. Şi ea s-a născut în Zodia Dragonului. O neisprăvită, nici nu se compară cu tine… comentă Mătuşa a Patra, însoțindu-şi vorbele cu un oftat.

— Hai, mănâncă mai repede! După ce termini, gândeşte-te bine la ce-ai făcut şi mărturiseşte cu toată sinceritatea! spuse poliţista.

— Domnişoară, la ce să mă gândesc?

— Păi, nu ştii de ce ai fost arestată?

— De unde să ştiu eu? spuse Mătuşa a Patra strâmbându-şi gura, după care începu să plângă şi continuă printre suspine: Eu eram acasă şi mâncam nişte turtițe de făină cu legume iuţi, când m-a strigat cineva la poartă. De cum am ieşit, am fost înhăţată de mână şi de frică, am închis ochii. Când i-am deschis însă, m-am trezit cu mâinile prinse-n cătuşele alea reci… Fata mea plângea în casă. Trebuie să-i vină sorocul în curând. Eu îţi spun

ţie – că nu mi-e teamă că o să râzi de mine – nici măcar nu-i măritată. Am strigat în gura mare în timp ce o poliţistă mă trăgea afară. Şi mai era una, mai înaltă ca tine, nu aşa frumoasă şi nici aşa bună la suflet ca tine... Tare rea mai era, ca o scorpie, ba mi-a mai tras şi câteva picioare...

— Ajunge! Ajunge! îi curmă vorba poliţista care începea să-şi piardă răbdarea. Mănâncă odată!

— Domnişoară, te-am supărat cu ceva? o întrebă Mătuşa a Patra. Câţi oameni n-ar trebui voi să arestaţi? Tocmai pe mine mă luaţi?

— Nu te-ai dus să distrugi Guvernul Judeţean? o întrebă poliţista.

— Ala era Guvernul Judeţean? întrebă Mătuşa a Patra uluită. Habar n-aveam de asta. Eu am îndurat o mare nedreptate, fiindcă bărbatul meu – sănătos bine mersi, în putere – a fost omorât cu zile...

Femeia începu să plângă în hohote, dar continuă:

— Domnişoară... suferisem o mare nedreptate...

— Termină cu plânsul! o repezi poliţista. Şi nu mă mai „domnişori“ atâta. Spune-mi „gardian“ sau „ofiţer”, cum îmi spun şi celelalte!

— Mi-a spus fata aia de acolo să-ţi zic „ofiţer“, că n-am voie să folosesc cuvântul „domnişoară”, spuse Mătuşa a Patra arătând spre o deţinută care stătea întinsă pe patul din faţa ei, dar eu sunt bătrână şi uit repede.

— Mănâncă odată! o îndemnă fata din nou.

— Domni... ofiţer, trebuie să plătesc pentru mâncarea asta? întrebă femeia cu privirea îndreptată spre pâiniţa negricioasă şi supa de usturoi. Îmi trebuie cupoane pentru raţia de cereale?

— Mănâncă! o îndemnă tânăra care nu ştia dacă să râdă sau să plângă. Nu plăteşti nimic şi nici nu-ţi trebuie cupoane. De-aia nu mâncai tu? Credeai că aici mâncarea e pe bani?

— Domnişoară, tu nu ştii, dar când a fost omorât bărbatul meu neisprăviţii ăia de băieţi ai mei s-au bătut pe bruma de avere până n-a mai rămas un sfanţ din tot ce-am avut...

Poliţista se întoarse să plece, când femeia o iscodi iarăşi:

— Domnişoară, ţi-ai găsit un bărbat potrivit să-l iei de soţ?

— Numărul 47, ajunge! Bătrână nebună!

— Fetele din ziua de azi toate sunt țâfnoase, iar unei femei bătrâne ca mine nu-i este îngăduit nici măcar să rostească un

cuvânt.

Poliţista trânti uşa în urma ei şi o ferecă bine. Apoi, se aşternu o linişte în care doar pantofii cu toc înalt au mai răsunat apăsat pe podea preţ de câteva clipe, până când tânăra a ajuns la capătul culoarului.

Pe tavanul de dincolo de celulă se auzea ceva scârţâind ca o moară de apă învechită, în timp ce în curtea puşcăriei, prin copaci, răsuna ţârâitul ascuţit al cicadelor.

După plecarea fetei, Mătuşa a Patra luă pâiniţa negricioasă şi o mirosi înainte de a rupe o bucată pe care s-o înmoaie în supa rece. Îndesă bucata în gura fără dinţi şi începu să mestece plescăit. Femeia între două vârste aflată pe patul din faţa ei se întoarse cu faţa în sus şi oftă prelung.

— Cumătră, nu mai mănânci un pic? o întrebă Mătuşa a Patra.

Femeia căscă ochii mari, adumbriţi, şi scuturâ din cap, zâmbind amar.

— Am aşa un gol în stomac că nu pot să-nghit nimic, răspunse ea cu tristeţe.

Mâncase doar jumătate din pâiniţă, însă pe jumătatea rămasă, pe care o pusese pe masa aceea gri, umblau deja câteva muşte verzulii.

— E făcută cu fainã stătută, comentă Mătuşa a Patra în timp ce mesteca dumicatul. Cam are gust de mucegai, dar chiar şi aşa tot e mai bună decât turtele din cereale.

Colega ei de celulă rămase multă vreme nemişcată, în tăcere, cu ochii pironiţi undeva pe tavanul cenuşiu.

După ce înfulecă pâiniţa şi dădu pe gât supa de usturoi, Mătuşa a Patra privi îndelung bucata aceea rămasă pe masă, din care se înfruptau muştele şi într-un final zise jenată:

— Cumătră, uite că mai am un pic de ulei aici şi ar fi păcat să se prăpădească. Te superi dacă rup şi eu din coaja pâiniţei tale, ca să adun tot din castron?

Femeia între două vârste încuviinţă din cap şi îi spuse:

— Mănâncă liniştită, mătuşă!

— Asta-i porţia ta! Nu se cade să ţi-o iau eu.

— Eu nu sunt în stare să mănânc. Ia-o liniştită, mătuşă!

— Atunci, dacă aşa stau lucrurile… zise Mătuşa a Patra ridicându-se de pe pat şi îndreptându-se înviorată către masă.

Luă bucata aceea de pâiniţă, cu urmele lăsate de muşte cu tot şi adăugă:

— Nu că mă lăcomesc, dar ar fi păcat să se risipească bunătate de pâine!

Femeia între două vârste tot dădea din cap şi la un moment dat, din senin, lacrimi mărunte ca nişte periuţe se rostogoliră din ochii ei trişti.

— Ia spune, cumătră, ce-ai pe suflet? întrebă Mătuşa a Patra.

Femeia tăcea; numai lacrimile fierbinţi îşi urmau calea, scăldându-i chipul.

— Dacă ai ceva pe suflet, nu ţine în tine! o îndemnă Mătuşa a Patra. Viaţa omului nu-i uşoară câtuşi de puţin. Eu stau câteodată şi mă gândesc că până şi un câine o duce mai bine. Câinele mănâncă ce primeşte de la om şi, dacă omul nu se îndură cu nimic, atunci câinele mănâncă rahat şi tot se satură. Câinele are blană pe el, aşa că nu-i mai trebuie să se zdrobească pentru haine, pe când omul trebuie să se zbată şi pentru mâncare, şi pentru haine. Trudeşte o viaţă întreagă şi când ajunge la bătrâneţe, dacă a avut noroc de copii, atunci mai e cum mai e. Dacă însă n-a avut parte nici de fărâmă asta de noroc, nu-i mai rămâne decât să îndure bătaia şi ocara tuturor…

Mătuşa a Patra îşi şterse lacrimile cu mâna.

Femeia între două vârste se întoarse în patul ei şi îşi îngropă faţa în pătură, zguduindu-se de plâns. Văzând-o în ce hal este, Mătuşa a Patra se dădu jos din pat tremurând toată şi se apropie de femeie.

— Cumătră, nu te mai necăji! o consolă ea în timp ce o bătea uşor pe umăr. Ia-o uşurel! Lumea asta nu-i pentru oameni ca noi. Asta-i soarta noastră şi pace! Unii sunt făcuţi să fie demnitari sau mari conducători de armate, alţii sunt făcuţi să fie sclavi sau slujnice şi nimic nu poate fi schimbat. Uite, până şi faptul că noi două suntem închise aici, în aceeaşi celulă, tot Ăl de Sus a plănuit demult pentru noi. Nici aici nu-i rău – avem un pat pe care să ne odihnim, avem o pătură să ne învelim, nu dăm banii pe mâncare, doar că fereastra e cam mică şi se face zăpuşeală înăuntru… Şi, dacă chiar nu mai poţi s-o duci aşa, atunci trebuie să cauţi o cale şi să-ţi pui capăt zilelor…

Femeia între două vârste se puse şi mai rău pe plâns, ceea ce foarte iute atrase atenţia poliţistei care făcea de pază pe culoar.

— Numărul 46, încetează cu plânsul! strigă ea.

Apoi, lovi cu pumnul în barele de la ferestruica uşii şi repetă:

— Încetează cu plânsul! M-ai auzit?

Porunca ei avu efectul scontat, căci femeia încetă să mai plângă aşa de zgomotos, doar că în continuare tresălta, înecată de suspine.

Mătuşa a Patra se întoarse la locul ei, unde îşi scoase pantofii şi se aşeză în pat, cu picioarele sub ea. Prin cameră era un bâzâit de muşte necontenit, care se auzea când mai tare, când mai în surdină. Femeia simţi deodată o mâncărime pe la brâu, aşa că băgă mâna pe sub bluză şi scoase ceva mic, dar tare. Era un păduche mare, albicios, pe care îl prinse între degetele mari şi se grăbi să-l strivească. Acasă n-avusese niciodată păduchi, dar se gândi că în aşternuturile din celulă trebuie că erau destui. Prin urmare, trase pătura cenuşie şi, căutând-o pe la cusături, descoperi că erau o sumedenie care mişunau pe acolo.

— Cumătră, răbufni ea, păturile noastre sunt pline de păduchi.

Cum nu primi niciun răspuns, n-o mai luă în seamă pe colega ei de celulă, şi se preocupă să tragă pătura mai aproape şi să scape de gângănii. Descoperi curând că era prea mare efortul să strivească păduchii între unghii, aşa că preferă să-i arunce în gură, deşi neavând dinţi în faţă, se vedea nevoită să-i strivească între molari. Cum omora câte unul, cum îl scuipa afară. Imediat realiză că păduchii aveau un gust dulceag, care începu să-i placă atât de mult, încât dădu uitării şi durere, şi amărăciune.

2

Mătuşa a Patra o auzi pe femeia între două vârste cum vomită şi se sperie. Se frecă la ochii obosiţi de atâta vânătoare de gângănii, după care îndepărtă de pe buze rămăşiţele păduchilor striviţi în gură. Apoi, îşi şterse mâna pe perete, ca să scape de ce i se mai lipise pe dosul palmei.

De acum, biata femeie nici nu mai avea ce voma, doar horcăia, cu gura larg deschisă, aşa că Mătuşa a Patra se duse la ea, cu încălţările târâş şi o bătu uşor pe spate.

Biata femeie se mai linişti puţin, îşi şterse colţurile gurii cu mâna şi, istovită, se întinse pe pat cu ochii închişi, suflând tare greu.

— Nu cumva eşti…? Ştii tu…

Femeia între două vârste deschise ochii ce păreau lipsiţi de

viaţă şi o privi pe Mătuşa a Patra, de parcă nu-i înţelegea întrebarea.

— Cumătră, te întrebam dacă nu cumva aştepţi un copil?

Femeia deschise gura, dar în loc să rostească ceva se porni cu un plâns amarnic:

— Copilaşul meu… Aiguo al meu…

— Cumătră, cumătră, linişteşte-te! Linişteşte-te! încerca Mătuşa a Patra s-o mai îmbuneze. Dacă ai vreo amărăciune, spune-mi mie! Nu ţine totul închis în sufletul tău!

— Mătuşă… Aiguo al meu e mort… L-am visat… Era cu capul crăpat… cu faţa plină de sânge şi ce mai curgea sângele ăla! Într-o clipă, copilaşul ăla dolofan şi frumos a fost strivit… cam aşa cum striveai matale mai devreme păduchii. L-am luat în braţe, l-am strigat… A deschis ochişorii şi mi-a zis: „Măicuţă, noi când mai mergem la mama-mare acasă? Căţeaua ei a fătat sau nu?“ „A fătat şase căţeluşi, dar sunt mititei, n-au deschis încă ochii”. „Să vorbeşti cu mama-mare să-mi păstreze şi mie unul negru, dar să fie băiat, fiindcă mie nu-mi plac căţelele, că adună câinii după ele…” Aiguo al meu alerga pe malul râului cu căţeluşul ăla negru în braţe şi căţeluşului i se legăna la gât un clopoţel care tare frumos mai clincănea… Aiguo al meu avea obrăjorii rozalii şi ochii mari, negri, atât de limpezi că te vedeai în ei limpede, mai ceva ca într-o oglindă… Şi se făcea că malul râului era plin de flori – erau flori violet de vânătă sălbatică şi flori albe de dovleac şi flori de fructe amare, galbene precum gălbenuşul de ou şi flori roz de hibiscus… de toate erau. Aiguo al meu, mai ceva ca o fetiţă, e topit după flori şi a strâns câteva – mov, albe, albastre, roşii, galbene – într-un bucheţel, pe care mi l-a pus sub nas, zicând voios: „Măicuţă, ia miroase! Vezi dacă sunt parfumate…!“ „Miros, sigur că miros“, am răspuns eu. Apoi, a cules una albă şi mi-a mai zis: „Lasă-te-n jos!“, la care eu l-am întrebat de ce şi el tot a insistat. Aiguo al meu are o fire sensibilă, nu poţi să-i zici ceva, că i se umplu ochii de lacrimi, aşa că m-am pus degrabă în genunchi, iar băiatul mi-a prins floarea albă în păr, strigând bucuros: „Mămica mea are o floare în păr! Mămica mea are o floare în păr!“ Atunci eu i-am spus: „Copile, oamenii trebuie să poarte flori roşii, nu albe. De ce i-ai pus mămicii tale o floricică albă-n păr?“ şi el mi-a răspuns: „Floricica albă e mai frumoasă decât cea roşie“. Eu i-am spus: „Copile, floarea albă aduce nenorociri. Numai morţii poartă flori albe“. L-am speriat aşa de

rău, că a izbucnit în plâns şi tot zicea: „Măicuţă, să nu mori! Mai bine să mor eu, nu tu…“

Femeia nici nu-şi termină vorba, că izbucni din nou într-un plâns amarnic. Deodată, uşa celulei se deschise cu zgomot, iar în uşă se postă un gardian cu baioneta într-o mână şi cu o foaie albă în cealaltă.

— Numărul 46, ieşi! strigă el.

Deţinuta între două vârste îşi încetă subit plânsul, dar umerii i se zgâlţâiau din pricina suspinelor, iar pe obraji lacrimile încă mai stăruiau în şiroaie.

Gardianul era flancat de doi poliţişti îmbrăcaţi în uniforme albe – în stânga era un bărbat, ţinând într-o mână o pereche de cătuşe de cupru, ca nişte brăţări de aur, în dreapta era o femeie scundă, lată în şolduri, cu faţă buboasă, la colţul gurii cu o aluniţă mică din care se iveau câteva fire negre de păr.

— Numărul 46, ieşi! ordonă din nou gardianul.

Femeia îşi puse încălţările şi porni spre uşă, târşâindu-şi picioarele. De cum ieşi, poliţistul îi şi prinse cătuşele la mâini.

— Haide! îi spuse el.

Mătuşa a Patra fu surprinsă de privirea pe care i-o arunca femeia când întoarse capul spre ea, înainte de a ieşi pe uşă – o privire goală, fără viaţă, înspăimântătoare. Se aşeză jos, nedumerită, ascultând doar cum se închide uşa celulei cu o bufnitură. Nu mai vedea nimic în faţa ochilor – nici gardianul, nici baioneta lui strălucitoare, nici poliţiştii îmbrăcaţi în alb, nici femeia cenuşie. O ardeau ochii, dar într-o clipită celula se cufundă în beznă.

3

Oare unde o duceau? Mătuşa a Patra asculta cu atenţie doar-doar o prinde ceva care s-o ajute să înţeleagă ce se petrece, dar nu auzea decât ţârâitul cicadelor din curte, dincolo de cuşca de fier în care se găsea ea, precum şi vuietul de undeva mai de departe, probabil de pe drumul public. Apoi, tot ce a răzbătut până la ea a fost izbitura aceea de metal pe metal. Celula se lumină încetul cu încetul. În timpul acesta muştele verzi străbăteau încăperea precum meteoriţii alunecând pe bolta rece.

După plecarea colegei de celulă, Mătuşa a Patra se simţi singură şi încordată. Descoperi că încă mai stătea pe patul deţinutei numărul 46 şi îşi aminti ca prin ceaţă cum o instruise frumoasa domnişoară ofiţer cu o seară în urmă, să nu cumva să se aşeze pe alt pat. O gânganie verde, lucioasă, se urcă pe mâna ei, dar femeia se grăbi s-o strivească, moment în care din ea ţâşni un lichid galben care emana un miros înţepător. Îi amintea Mătuşii a Patra de mirosul de usturoi – parcă semăna, dar parcă nu. De când o luaseră pe deţinuta aceea, nu încetase să se gândească la ea, să-şi amintească scena din visul ei, cum şi-l ducea pe Aiguo al ei pe malul râului să culeagă flori. Când desfăcu pătura de pe patul femeii, un miros greu o izbi. Pătura avea pete negricioase, ca de excremente sau sânge uscat, iar când încercă să zgârme cu unghia, observă o mulţime de păduchi care începuseră să colcăie de prin cusături. Apucă câţiva, îi duse la gură şi începu să-i mestece. Lacrimile se porniră la vale, rostogolindu-se pe obraji. Mătuşa a Patra îşi aminti cum prindea păduchii Unchiul al Patrulea odinioară.

În curtea inundată de razele soarelui, Unchiul al Patrulea stătea gol până la brâu, sprijinit de zid, cu jacheta vătuită pe genunchi, căutând păduchii prin cusături. Îi scotea şi-i punea într-un bol plin cu apă curată, atât de mulţi că se făcuse deja o pojghiţă neagră, plutitoare, la suprafaţă.

— Moşule, îi zise Mătuşa a Patra, scoate cât mai mulţi! Când s-o umple bolul, ţi-i prăjesc, ca să meargă cu vinul.

La vremea aceea, Jinju era micuţă. Stătea lângă tatăl ei şi îl iscodea:

— Tăticule, cum se face că ai găsit atâţia păduchi?

— Săracii se umplu de păduchi, bogaţii de scabie! îi răspunse el.

Unchiul al Patrulea culese unul gras şi îl aruncă în bolul cu apă. Atunci Jinju scoase păduchele cu un fir de iarbă şi numaidecât se apropie o găină pleşuvă care, înclinându-şi capul într-o parte, părea că cercetează insecta cu atenţie.

— Tăticule, găina vrea să mănânce păduchele! zise Jinju.

— M-am chinuit prea tare să-i adun, ca să te las pe tine să-i mănânci, zise bărbatul, apostrofând găina.

— Dă-i şi ei unul, tăticule şi o să-ţi facă mai multe ouă.

— Am şi eu o socoteală a mea. I-am promis domnului Wang din

Satul de Vest că o să-i duc o mie, răspunse el.

— Dar ce face el cu păduchii? întrebă fata.

— Prepară leacuri.

— Poţi să faci leacuri din păduchi?

— Pe pământ sunt mii şi zeci de mii de lucruri. Din toate poţi să faci leacuri, zise el.

— Câţi ai adunat până acum?

— 847.

— Să te ajut şi eu?

— Nu. Mi-a zis domnul Wang să nu cumva să pună mâna vreo femeie pe ei, că atunci leacul îşi pierde puterea.

Jinju îşi retrase mâna grăbită.

— Nu-i lucru uşor să fii păduche! zise Unchiul al Patrulea. Ştii povestea cu cei doi păduchi? Cică erau doi păduchi – unul venea de la oraş, altul de la sat. Orăşeanul îl întrebă pe celălalt: „Frăţioare de la ţară, încotro te duci?“ Săteanul îi răspunse: „La oraş. Dar tu?“ Orăşeanul zise: „Mă duc la ţară“. „De ce?“ „Mă duc să caut de mâncare.“ „Nu te mai duce. Eu mai aveam puţin şi mă prăpădeam de foame acolo. Acum mă duc la oraş ca să găsesc o cale să-mi duc zilele.“ Orăşeanul îl întrebă pe ţăran cum vine treaba, iar acesta din urmă îi răspunse: „La ţară, jachetele ponosite sunt scormonite de trei ori pe zi şi dacă nu găsesc nimic, oamenii iau câte o nuia şi le bat de zor. În plus, bagă în gură orice găsesc prin ele. Dacă nu murim loviţi cu băţul, atunci murim mestecaţi. Cât pe ce să-mi găsesc şi eu sfârşitul aşa“. Acestea fiind zise, săteanul izbucni în lacrimi. Orăşeanul nu întârzie să-i dea replica, oftând: „Eu mă gândeam că la ţară e ceva mai bine decât la oraş. Nu mi-aş fi imaginat că, dimpotrivă, e mai rău“. Săteanul continuă: „Oricum ar fi, la oraş e mai bine decât la sat“. „E pe naiba mai bine!“ zise orăşeanul. „La oraş, oamenii poartă numai satin şi mătase, straturi peste straturi. Se spală de trei ori pe zi, îşi schimbă hainele de cinci ori pe zi. N-apucăm niciodată să ajungem la carnea lor. Dacă nu ne arde fierul, atunci ne opăreşte apa. Uită-te la mine, că de abia am reuşit să scap cu viaţă.” Cei doi păduchi au plâns îmbrăţişaţi vreme îndelungată şi înţelegând că nu mai aveau încotro s-o apuce, într-un târziu s-au aruncat în fântână şi au pus capăt chinului.

Jinju izbucni în hohote de râs şi spuse:

— Tăticule, dar tu chiar că te pricepi să născoceşti poveşti!

Râsul acela copilăresc al lui Jinju îi răsuna în urechi Mătuşii a Patra, care pufni pe nas şi mai mestecă un păduche, întristată de toate amintirile frumoase de odinioară. Abandonând vânătoarea de păduchi, se dădu jos din pat şi porni către uşă în picioarele goale. Ferestruica era prea înaltă, n-ajungea decât cu fruntea până la marginea de jos, aşa că se retrase câţiva paşi şi se urcă în picioare pe pat, ca să vadă mai bine. Aşa zări afară un gard de sârmă ghimpată, dincolo de care era o parcelă cu legume – castraveţi, vinete, fasole păstăi. Fasolea avea flori galbene, în timp ce vinetele abia acum înfloreau. Doi fluturaşi, cu alb şi roz pe aripioare, tot zburau pe deasupra parcelei cu legume. Când şi când se lăsau lin în coborâre şi aterizau ba pe fasole, ba pe vinete.

Mătuşa a Patra se aşează jos şi începu din nou căutarea păduchilor prin pătură.

4

Era pentru a patra oară în dimineaţa aceea când cântau papagalii din casa lui Gao Zhileng de pe Uliţa din Răsărit.

— Moşule, e timpul să te scoli, zise Mătuşa a Patra împungându-l cu piciorul pe Unchiul al Patrulea. Au cântat papagalii de patru ori până acum.

Bărbatul se ridică şi îşi puse o jachetă groasă pe umeri. Apoi îşi umplu pipa, o aprinse şi începu să fumeze, ascultând, în tot acest răstimp, strigătele papagalilor parcă venite de undeva, de departe, dintr-un coşmar.

— Du-te afară şi uită-te la stelele de pe cer! zise el. Nu poţi să te încrezi în papagalii ăştia, nişte păsări de colivie. Numai cocoşii ştiu când se crapă de ziuă.

— Toată lumea spune că papagalii sunt deştepţi, îi replică Mătuşa a Patra, în timp ce ochii îi licăreau în bezna din încăpere. Tu ai văzut vreodată păsările alea? Au toate culorile – verde, galben, roşu – şi un cioc coroiat, cu care îşi curăţă penele, iar ochişorii lor sclipesc aşa frumos. Toată lumea zice că păsările alea au duhul rău în ele, ceea ce ar însemna că Gao Zhileng e în slujba răului. Mi s-a părut mie întotdeauna că ceva nu-i a bună cu

el.

Îngândurat, Unchiul al Patrulea nu-i dădu replica, ci continuă să tragă din pipă până o înroşi de tot. Strigătele papagalilor cu penaj multicolor spintecau bezna, când mai ascuţite, când mai blânde, iar Mătuşa a Patra, cu urechea ciulită la ei, parcă îi şi vedea cum o urmăresc cu coada ochiului.

.....

Îşi trase pătura peste picioare. Teama cam pusese stăpânire pe ea şi tare mai spera ca femeia aceea între două vârste să se întoarcă cât mai curând. Iarăşi răsună vocea gardianului pe coridor, urmată de ecoul unor paşi repeziţi.

.....

În curte, Mătuşa a Patra simţi cum o cuprinde frigul. O pisică cu blana moale, lucioasă trecu în grabă pe coama zidului şi dispăru fără urmă. Un frison o făcu pe femeie să tremure şi să-şi tragă capul între umeri. Îşi ridică privirea către steluţele care licăreau pe cer, înspre Calea Lactee care se vădea mai intensă decât anul trecut, după care porni în căutarea celor trei steluţe grupate laolaltă. Erau acolo, aninate pe boltă, în partea de miazăzi. Semiluna gălbuie scosese şi ea căpşorul înspre răsărit, căci era abia miezul nopţii. Se apropie de staulul pe care îl ridicaseră de curând lângă zid şi, bâjbâind prin întuneric, mai puse un snop de fân în jgheab pentru vita cumpărată în primăvară. Aceasta stătea jos şi mesteca ceva. Ochii îi scânteiau verzui în întuneric şi de cum băgă de seamă că s-a pus fân în jgheab, se ridică suflând greu, ca să mănânce. Când îşi întinse capul însă, o lovi pe femeie cu coarnele în frunte.

— Afurisito! Vrei să mă omori cu zile! zise Mătuşa a Patra cu năduf, în timp ce se freca la cap.

Vaca îşi vedea mai departe de mestecatul ei, iar în acest răstimp femeia se duse după jgheab şi o pipăi pe burtă, gândindu-se în sinea ei că peste vreo trei luni o să se aleagă şi cu un viţel.

— Cât să fie ceasul? întrebă Unchiul al Patrulea.

— Abia e miez de noapte, răspunse femeia. Mai dormi un pic. Eu am mai dat de mâncare la vacă.

— Mi-a pierit somnul, zise Unchiul al Patrulea. Ar cam trebui să plec. Ieri am făcut drumul degeaba, aşa că azi aş vrea să plec din vreme. Sunt vreo 50 de *li* până acolo şi vaca noastră merge încet. Până ne târâim noi, s-a crăpat deja de ziuă.

— Eu nu cred că sunt atâția oameni acolo ca să vândă usturoi.

— Chiar dacă nu crezi tu, tot sunt. Toate străzile sunt pline de oameni, căruţe trase de boi sau de cai, tractoare, biciclete, ba chiar şi motociclete. Se face o coadă lungă, de la depozite până la calea ferată. Peste tot numai usturoi, usturoi, usturoi. Am auzit că şi depozitul o să se umple în curând. Dacă mai primesc, în două zile va fi plin ochi.

— Anul ăsta e greu să vinzi orice.

— Mai stai puţin şi apoi scoală-i pe băieţi, ca să încarce căruţa şi să pună jugul pe vacă, zise Unchiul al Patrulea. M-am cam săturat şi eu. Mi-e inima bolnavă de supărare pentru necazul pe care ni l-a pricinuit neisprăvita asta de Jinju. Cum mă necăjesc un pic, cum inima mea o ia razna.

— Ştii că zilele astea băieţii noştri au tot trăncănit despre împărţitul averii?

— Da’ ce crezi, că-s orb şi nu văd? Ăla mic se teme că frati-su o să-şi strice planurile de nuntă, iar ăla mare vede cât de disperată e Jinju după Gao Ma şi se gândeşte că dacă o să se rupă înţelegerea de căsătorie, atunci n-o să se aleagă cu nimic, ba mai rămâne şi neînsurat.

— Nişte nemernici! zise Unchiul al Patrulea mânios. Să vindem usturoiul ăsta şi mai facem încă trei camere, după care să se împartă tot.

— Şi Jinju să stea cu noi?

— Să se ducă de-aci! spuse bărbatul.

— Păi, are Gao Ma de unde să scoată cei zece mii de yuani?

— Ăsta ştie să îndure greutăţile. Anul acesta, a mai luat în arendă patru ari de pământ şi, adăugându-i la cei doi pe care îi avea deja, a cultivat în total şase ari cu usturoi. Când am trecut atunci pe lângă pământul lui, am văzut ce frumos i-a crescut usturoiul. După mintea mea, o să recolteze vreo şase mii de *jin*, pe care o să ia cinci mii de yuani. Să ne dea tot şi o să-i cer să ne aducă şi ce ia pe producţia de anul viitor. Uite aşa o să scape uşor nemernica aia, dar un lucru e cât se poate de limpede – eu n-am de gând s-o las să-şi crească plodul aici.

— După ce o să plece ea de la casa noastră şi după ce îi luăm şi banii lui Gao Ma, abia atunci o să cunoască Jinju suferinţa cu adevărat…

— Ţie tot îţi mai e milă de ea?

Lovi pipa de marginea patului ca s-o scuture, după care

deodată sări jos din pat şi adăugă:

— Nenorocita asta să moară de foame!

Mătuşa a Patra îl auzi cum se duce spre staul şi apoi cum bate în fereastra camerei băieţilor, strigându-le:

— Flăcăi, scularea! Hai să mă ajutaţi să încarc usturoiul în căruţă!

Mătuşa a Patra coborî de pe *kang*, aprinse lampa pe care o agăţă de tocul uşii şi apoi scoase cu polonicul din butoi nişte apă şi o turnă într-o oală.

— De ce pui apă în oală? o întrebă Unchiul al Patrulea.

— Să-ţi fac nişte supă, răspunse ea. Ai de mers jumătate de noapte.

— Nu-ţi face griji pentru mine! Doar stau în căruţă, nu merg pe jos. Mai bine adapă vitele.

Cei doi băieţi ieşiseră din casă şi stăteau zgribuliţi în curte, fără să scoată o vorbă. În timpul acesta, Mătuşa a Patra turnă trei căni mari cu apă într-un vas, aruncă o mână de tărâţe înăuntru şi apoi căută un băţ cu care să amestece. Vasul a fost dus în curte, pe cărare.

Unchiul al Patrulea aduse vaca de căpăstru, ca s-o adapte, doar că ea stătea acolo încremenită şi se lingea pe bot. Nici gând să se atingă de apă.

— Bea, bea, bea! Bea un pic de apă! o îndemnă Mătuşa a Patra.

Vaca stătea neclintită, iar trupul ei împrăştia un miros greu de năduşeală. Papagalii se porniră iarăşi a cânta cu triluri care se ridicau precum norii în văzduh – într-o clipă pluteau încoace, într-o clipă se risipeau într-acolo. Luna nouă se mai înălţase un pic, răsfirându-şi razele aurii peste curte. Şi steluţele parcă îşi mai pierduseră din licărit.

— Mai pune nişte tărâțe! zise Unchiul al Patrulea.

Mătuşa iar luă o mână de tărâţe şi le împrăştie în vas.

— Haide, bea! îşi îndemna Unchiul al Patrulea vaca, mângâindu-i coarnele.

Vaca, plecându-şi capul supusă, băgă botul în vas şi pufăi un pic acolo, după care începu să lipăie apa.

— La ce bun staţi aşa înţepeniţi? se repezi Unchiul al Patrulea la băieţi, cu nemulţumire vădită în glas. Aduceţi căruţa şi încărcaţi usturoiul!

Cei doi au adus mai întâi platforma, apoi roţile şi osia şi s-au

apucat de montat. Căruţa stătea aşa, demontată, fiindcă în sat se aflau mulţi hoţi şi de aceea nu se încumetau peste noapte să o lase întreagă în curte. Tot usturoiul era aşezat frumos, în snopuri, lângă zidul dinspre sud, învelit cu o folie de plastic.

— Aruncaţi pe el nişte apă rece din butoi, ca să se păstreze proaspăt! îi îndemnă Unchiul al Patrulea.

Băiatul cel mare aduse butoiaşul, scoase apă cu tigva şi stropi usturoiul.

— N-ar fi bine să meargă cu tine şi băiatul cel mare? întrebă Mătuşa a Patra.

— Nu, răspunse bărbatul.

— Încăpăţânat mai eşti, omule! Când ajungi în oraş, să-ţi iei ceva bun de mâncare, dacă tot nu-ţi dau nimic la tine.

— Dar nu mai avem o jumătate de turtă de cereale? întrebă Unchiul al Patrulea.

— Păi, tot asta mănânci de câteva zile! comentă femeia.

— Adu-mi-o!

Unchiul al Patrulea scoase vaca pe poartă şi îi puse jugul. Apoi, se întoarse în curte, îşi puse haina ponosită pe umeri, îşi băgă în sân jumătatea de turtă rece, luă un băţ şi ieşi pe poartă.

— Eşti din ce în ce mai ameţit, zise Mătuşa a Patra. Nu-l laşi nici pe băiatul cel mic să te ajute cu vânzarea. Chiar că te-ai prostit de tot!

— Tata se teme că o să piardă dacă mă ia şi pe mine cu el, comentă băiatul cel mic sarcastic.

— Frate, tata o face pentru binele nostru, fiindcă ne iubeşte.

— Cine i-a cerut aşa ceva? bodogăni fiul cel mic, în timp ce se întorcea în cameră, înapoi în pat.

Mătuşa a Patra oftă prelung şi rămase în curte, ascultând cum căruţa se îndepărtează cu scrâşnet şi se pierde în noaptea învăluită în ceaţă. Papagalii din curtea lui Gao Zhileng se porniră într-un strigăt nebunesc care o neliniştea nespus pe Mătuşa a Patra. Se întoarse în curte, cu mers împleticit, purtând pe umeri razele palide ale lunii.

Uşa metalică a celulei se deschise, iar poliţistul îi scoase cătuşele numărului 46. Femeia reuşi să facă doi paşi şi se prăbuşi pe pat, de parcă urma să-şi dea duhul.

Profitând de faptul că poliţistul încă nu închisese uşa, Mătuşa a Patra îl imploră:

— Domnule ofiţer, vă rog frumos, lăsaţi-mă să mă duc acasă. Ar trebui să fac ritualul funerar pentru bărbatul meu de cinci săptămâni...

Uşa închisă cu o bufnitură asurzitoare a fost însă răspunsul pe care l-a primit femeia.

Capitolul 10

Zhong, guvernator de judeţ, cu mâna pe inimă întreabă-te,
La urma urmei, oare din ce partid faci tu parte?
De ești din Guomindang, să dormi e tot ce poți să faci;
De cumva ești din Partidul Comunist, bate toba. Să nu taci!

Fragment din cântecul interpretat de Zhang Kou, menestrelul orb, pe scările Guvernului Judeţean, după ce blocajul vânzării usturoiului a adus mii de oameni acolo, în căutarea unui ajutor, iar guvernatorul judeţului nu s-a deranjat să se dea jos din pat

1

Jinju nici n-apucă să ajungă bine în curtea lui Gao Ma, când scoase un urlet de durere şi se prăbuşi la pământ. Furios, pruncul din pântec căscă ochii mari şi, lovind cu sete, strigă din răsputeri:

— Dă-mi drumul! La dracu', dă-mi drumul!

Cu greu, târându-se mai mult, femeia străbătu curtea şi ajunse în prag, unde rămase o vreme, sprijinită de tocul uşii. Tot ce găsi înăuntru erau patru pereţi goi, o oală mâncată de rugină, apă murdară băltind pe jos şi câţiva şobolani care fugeau care încotro şi se ascundeau pe după oală. Era atâta dezordine în încăpere, încât ai fi zis că un taur nărăvaş se năpustise acolo şi călcase totul sub copite. O presimţire rea puse stăpânire pe inima femeii.

Pruncul îşi reluă ploaia de lovituri, cu mâinile şi picioarele.

— Gao Ma... Gao Ma...! strigă ea, copleşită de dureri.

— Nu mai urla! o apostrofă copilul, lovind-o iarăşi cu pumnul. Şi Gao Ma a greşit, e fugar! Cum de m-am pricopsit eu cu nişte părinţi ca voi?

Apoi, îi mai trase un şut femeii care, înfiorată de durere, scoase un ţipăt jalnic şi pe dată totul i se întunecă în faţa ochilor. În cădere, se lovi cu capul de masa aceea pe care n-apucaseră fraţii ei s-o facă zob.

.....

Tata, ostenit de atâta bătaie cât îi dăduse, se aşeză pe pragul

uşii să-şi fumeze pipa.

Şi mama, la fel de ostenită, se aşează pe foaie, să-şi mai tragă sufletul şi să-şi şteargă lacrimile.

Chircită pe o căpiţă de fân, într-un colţ al zidului, Jinju nici nu plângea, nici nu protesta. Un surâs crispat i se aşternuse pe faţă.

Cei doi fraţi se întorseseră – cel mare ducea în mâini două găleţi de metal şi un şir de ardei iute, în timp ce fratele cel mic împingea o bicicletă aproape nouă, pe portbagajul căreia se aflau câteva uniforme militare, şi ele aproape noi. Se opriră amândoi în loc, gâfâind, iar cel mic spuse:

— Nenorocitul ăla nici n-are cine ştie ce lucruri prin casă!

— A trebuit să-l ţin pe ăsta să nu-i facă ţăndări şi oala de mâncare, că nu se poate chiar aşa, să-l lăsăm fără nimic, se grăbi să precizeze fratele cel mare pentru cei de faţă.

— Ia zi, mai fugi cu Gao Ma? o întrebă tatăl pe Jinju, simţind din nou cum îl cuprinde furia.

Fetei îi răsuna în urechi muzica pe care i-o pusese Gao Ma la casetofon odinioară. Atât de îndepărtate i se păreau vorbele tatălui ei, ca şi cum n-aveau nicio legătură cu ea.

— Eşti surdă? Taică-tu te întreabă dacă mai ai de gând să fugi? strigă mama la ea, după care se ridică de pe foaie şi o împunse în frunte cu bățul cu care ațâța focul.

Fata închise ochii încetişor şi şopti:

— Mai fug.

— Snopiţi-o în bătaie! Snopiţi-o în bătaie! zbieră tata, sărind de pe pragul uşii şi lovind cu piciorul în pământ. Legaţi-o! Nu mai am câtuşi de puţin încredere în nenorocita asta.

— Tată, nu pot! Jinju e sora mea bună. Acum e cu mintea rătăcită, zi-i vreo câteva şi gata! Surioară, tu eşti destul de deșteaptă ca să înţelegi că, fugind aşa, ai făcut de ocară toată familia noastră. O să fim de râsul lumii multe generaţii de acum încolo. Hai, cere-le iertare părinţilor noştri şi să începi o nouă viaţă de mâine încolo! Tinerii mai fac şi greşeli, asta-i viaţa. Fii bună şi cere-le iertare părinţilor noştri!

— Nu, spuse Jinju cu voce blândă.

— Legaţi-o odată! Legaţi-o! răbufni tatăl într-un acces de furie.

Apoi, se adresă celor doi băieţi:

— Voi doi ce-aţi păţit? Sunteţi morţi? Sau poate aţi surzit!

— Tăticule, asta… spuse fiul cel mare, plin de îndoială.

— E fata mea şi dacă eu spun că trebuie să moară, atunci o să

moară, e clar? Cine o să mă oprească?

Bărbatul îşi puse pipa la brâu, după care îşi instrui nevasta, aruncându-i o privire răutăcioasă:

— Du-te şi încuie poarta!

— Bărbate... las-o cum o vrea ea... zise femeia, tremurând toată.

— Vrei să încasezi şi tu o bătaie, sau ce?

Niciuna, nici două îi şi articulă nevestei o palmă şi repetă ferm:

— Du-te şi închide poarta!

Femeia se dădu doi paşi înapoi, îşi miji ochii, apoi se întoarse şi, ca o marionetă, porni şovăielnic către poartă. Imaginea aceasta o înduioşă pe Jinju care se gândea cât de vrednică de milă este mama ei.

Apoi, bărbatul dădu jos de pe zid un colac nou de sfoară, pe care îl desfăcu şi le ordonă fiilor:

— Dezbrăcaţi-o!

Fiul cel mare se albi la faţă.

— Nu-i nevoie s-o baţi, tăticule! Nu mai vreau să mă-nsor. Renunţăm la aranjamentul cu măritişul ei şi gata.

Tatăl răsuci sfoara şi îl pocni pe cel mare peste mijloc. Pe dată, speriaţi, cei doi fii se apropiară de Jinju şi cu mâinile tremurânde începură să-i desfacă nasturii. Fata însă le îndepărtă mâinile şi îşi scoase singură haina, după care urmară pantalonii. Stătea acolo îmbrăcată doar cu o bluză ponosită şi chiloţi roşii.

Tatăl îi aruncă fiului cel mare un capăt al sforii, poruncindu-i:

— Leagă-i braţele!

— Surioară, cere-ţi iertare de la tata! o îndemnă fratele mai mare, frământând sfoara în mâini.

— Nu, zise Jinju pe un ton categoric, scuturând din cap.

Fratele cel mic îl împinse de acolo, după care îi trase lui Jinju mâinile la spate şi i le legă strașnic. Apoi, spuse pe un ton batjocoritor:

— Nu-mi vine să cred că familia asta a fost în stare să dea un membru al Partidului Comunist, care mai degrabă moare decât să se predea.

Jinju îi râse în faţă, însă el nu o luă în seamă, ci aruncă sfoara peste grindă, privindu-şi tatăl cu atenţie în tot acest timp.

— Leag-o bine! îi zise acesta.

Fiul cel mic strânse sfoara cu putere. Atunci, Jinju simţi cum i se întind braţele şi fiecare muşchi stă să pocnească. Îi trosneau

umerii, pielea de pe braţe părea gata să plesnească dintr-o clipă-n alta, iar pe neaşteptate sudoarea îi ţâşni prin fiecare por. Îşi muşcă buza de jos, dar nu reuşi să pună stavilă urletului de durere care se ridica din adâncul fiinţei ei.

— Acu’ ce zici? Tot mai fugi cu el? o întrebă tatăl.

— Tot fug! spuse fata răspicat, sforţându-se să-şi salte capul.

— Trageţi, trageţi tare, trageţi-o în sus!

Jinju zări scânteieri verzi plutitoare, în timp ce în urechi îi răsuna trosnetul buştenilor mistuiţi de flăcări. Umbrele lujerilor de iută se clătinau în faţa ochilor. Mânzul brun-roşcat adăstase lângă Gao Ma şi îi lingea cu limba lui purpurie sângele uscat şi noroiul de pe faţă. Valuri de ceaţă aurie se ridicau de pe drum, din nesfârşitele lanuri de iută, din câmpul cu ardei iute din judeţul Calul Cenuşiu. Într-o clipă, mânzul se pierdu în ceaţa străpunsă de irizări aurii, apoi iarăşi îşi făcu apariţia din neant... Fratele cel mare are faţa cenuşie, fratele cel mic are faţa albastră, tata are faţa verde, mama are faţa neagră. Ochii fratelui cel mare sunt albi, ochii fratelui cel mic sunt roşii, ochii tatălui sunt galbeni, ochii mamei sunt purpurii. Jinju îi privea, aşa suspendată în aer cum era şi doar dădea din cap surâzătoare. Tata se repezi în curte şi se întoarse cu un bici pe care îl folosea să mâne vitele. Lovi, iar acolo unde vârful biciului o atinse, Jinju simţi o arsură cumplită...

Când îşi reveni în simţiri, descoperi că era iarăşi într-un colţ, lângă zid. Auzea mai mulţi oameni care vorbeau în camera părinţilor şi parcă desluşea acolo şi vocea deputatului Yang.

Se sprijini de zid şi reuşi să se ridice în picioare, ameţită, cu capul vâjâind. Când ajunse lângă patul părinţilor, se prăbuşi şi cineva se grăbi să o sprijine, dar ea nici că luă în seamă, ci continuă să-şi caute părinţii din priviri.

— N-aveţi decât să mă omorâţi în bătaie, dacă vreţi, fiindcă eu tot femeia lui Gao Ma sunt. M-am culcat cu el şi acum îi port în pântece copilul.

Nici n-apucă să-şi ducă vorba la bun sfârşit că izbucni într-un plâns amarnic.

— Eu mă dau bătut, auzi ea vocea tatălui ei. Spune-i lui Gao Ma să aducă zece mii de yuani. Aduce banii, îi dau fata!

Jinju zâmbi.

2

— Dă-mi drumul de aici! Dă-mi drumul! Ce mamă eşti tu dacă nu-ţi laşi copilul să iasă la lumină? zbiera ţâncul acela nemilos al lui Gao Ma.

Din ochii lui Jinju picura sânge. Împinse capul rece al mânzului şi spuse:

— Copile, mămica te înţelege, dar nu ieşi acum! Ce să faci tu afară? Oare ştii tu câtă amărăciune este aici?

Zbuciumul pruncului conteni.

— Cum e acolo, afară? întrebă el plin de curiozitate. Haide, spune-mi!

Mânzul încercă iarăşi s-o lingă cu limba lui cea purpurie şi fierbinte, dar Jinju îl împinse şi se porni a-i spune copilului:

— Auzi tu papagalii ăia cum strigă? Ascultă bine!

Băiatul ciuli urechile şi ascultă cu băgare de seamă.

— Sunt papagalii din curtea lui Gao Zhileng. Au penele viu colorate – roşu, albastru, verde – toate culorile sunt acolo... Mai mult, au şi ciocurile coroiate, iar în vârful capului câte un smoc de pene. Se hrănesc cu carne, beau sânge şi le devorează oamenilor creierul. Copile, mai ai curajul să vii pe lumea asta?

Cuprins parcă de spaimă, băiatul îşi strânse trupuşorul firav.

— Copile, uite, întinderea asta nesfârşită de iută le e cuib şerpilor veninoşi. Şi ei se hrănesc cu carne, beau sânge şi devorează creiere. Chiar ai curajul să vii pe lumea asta?

Braţele şi picioarele băiatului se încolăceau şi ele la auzul acestor vorbe, iar pe ochi i se aşterneau steluţe de brumă.

— Copile, şi mama a fost ca tine. Fremătam şi eu de nerăbdare să ies şi să văd lumea, dar după aceea am ajuns să mănânc carne de porc şi de câine, am tras ca o vită la plug, am îndurat bătaie, ba mai mult, bunicii tăi m-au atârnat de grindă şi m-au biciuit de m-au lăsat mai mult moartă decât vie. Copile, chiar crezi că asta este lumea în care vrei să vii?

Băiatul îşi băgă capul între umeri şi se făcu un ghem cu ochii larg deschişi şi privirea înduioşătoare.

— Copile, tatăl tău e căutat de poliţie şi e sărac lipit, atât de sărac că au fugit şi şoarecii din casa lui. Bunicul tău a fost călcat de maşină, bunica – arestată, iar unchii tăi şi-au împărţit toată averea fără să le pese de nimic. S-a ales praful de familia asta –

bruma de lucruri s-a dus, unii au murit, alţii au plecat. Nu mai avem nicio nădejde. Copile, tot mai vrei să vii aici?

Băiatul închise ochii încetişor.

Mânzul îşi vârî capul pe geam şi începu să-i lingă mâna lui Jinju, iar la fiecare mişcare clopoţelul de la gâtul lui scotea un clinchet limpede, fermecător. Cu cealaltă mână, Jinju îi dezmierda coama netedă şi-i atingea ochii blânzi. Mânzul acela cu pielea moale şi fină precum satinul cel mai de soi stătea cuminte lângă ea, fără să se clintească. Jinju simţi cum lacrimile îi năvălesc în ochi şi de îndată văzu şi ochii calului scăldaţi în lacrimi.

Pruncul iarăşi zvâcni şi spuse, mijindu-şi ochii:

— Mămică, eu tot vreau să ies, căci am văzut un glob de foc care se roteşte în înalt.

— Copile, acela e soarele.

— Vreau să privesc soarele!

— Copile, nu se poate. E numai foc şi-i arde mamei tale pielea şi carnea.

— Am zărit florile pretutindeni pe câmp, le-am simţit parfumul…

— Copile, florile acelea sunt otrăvite, iar parfumul lor este miasmă veninoasă. Toate astea o otrăvesc pe mămica ta.

— Mămică, vreau să ies. De-aş putea măcar să mângâi capul mânzului!

De îndată, Jinju îşi întinse braţul şi plesni mânzul care, speriat, se îndepărtă în galop.

— Copile, nu-i niciun mânz aici. E doar o umbră.

Pruncul strânse bine ochii şi încremeni de tot.

Nu trecu multă vreme că femeia dibui o funie în colţul încăperii, o aruncă pe după tocul uşii şi făcu un laţ la capătul ei, după care luă un scăunel şi se cocoţă grăbită pe el. Când văzu cât de aspră era funia, lui Jinju îi trecu prin minte că poate mai bine ar fi fost s-o ungă cu un pic de ulei. Şovăi, dar în clipa următoare auzi mânzul cum nechează afară. Teama că i-ar putea trezi pruncul o zori să-şi vâre capul în laţ şi să împingă în lături scăunelul. Numaidecât, mânzul cel brun-roşcat se îţi la fereastră. La vederea lui, Jinju simţi o dorinţă sfâşietoare să întindă mâna şi să-i dezmierde fruntea rece, lucioasă, dar nu fu chip ca braţele-i să se înalţe.

Capitolul 11

În judeţul Paradis odinioară se năşteau eroi,
Azi mai găseşti doar oameni răi, fricoşi,
Care nu ştiu decât să fie urâcioși,
Să ofteze, să se agite lângă usturoiul aruncat la gunoi.

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou pentru a-i mobiliza pe ţăranii ce cultivau usturoi să facă scandal la Guvernul Judeţean

1

În timp ce sărea peste zid, Gao Ma auzi două împuşcături care, judecând după fumul ce plutea în aer şi pământul spulberat, nimeriseră în coama zidului. Se prăbuşi peste cocina porcilor, trezindu-se împroşcat de zoaie din toate părţile, dar şi înconjurat de porcii speriaţi, ce guiţau de mama focului. Era atât de înspăimântat, încât nu ştia încotro s-o apuce, aşa că în disperarea de moment se vârî în cocină. Acolo însă, îl întâmpină un zumzăit frenetic şi curând simţi pe obraji şi pe cap dureri ascuţite, ca şi cum ar fi avut parte instantaneu de mii de înţepături de ace. Îşi ridică privirea şi astfel descoperi că în cădere stricase cu capul cuibul unor viespi uriaşe, care acum atârna aşa, spart cum era, chiar deasupra lui. Viespile întărâtate se adunaseră toate într-un nor galben rotitor. Speriat, Gao Ma stătea întins pe pământ, incapabil să se mai ridice, dar brusc îşi aminti de poliţiştii care se aflau pe urmele lui. N-avu încotro decât să-şi acopere capul cu mâinile şi să iasă degrabă din cocină. Cum trebuia să găsească o soluţie pentru a dispărea de acolo iute, se prinse de gardul ţarcului şi sări, însă în loc să-şi găsească scăparea, ateriză peste o grămadă de lemne de foc. Se întoarse în curte şi, buimac, se năpusti într-o parte, dar numaidecât se trezi înşfăcat de braţ. Întoarse capul şi fu cuprins de o spaimă şi mai mare când zări în faţa sa un chip alb ca varul. Abia atunci îşi dădu seama că se afla în curtea profesorului Zhu,

de la şcoala primară din sat. Cândva, cu multă vreme în urmă, acesta suferise o fractură de coloană din pricina Gărzilor Roşii şi de atunci nu mai putea să stea drept, ci doar adus de şale. Umbla atât de cocârjat, încât era nevoit să-şi lege cu o bandă lată, pe cap, braţele ochelarilor, căci altfel n-ar fi fost chip să-şi poarte ochelarii, i-ar fi căzut de pe şaua nasului.

Pe neaşteptate, Gao Ma se prăbuşi în genunchi, asemenea unui actor de operă, şi îi zise:

— Profesore, salvaţi-mă, rogu-vă! Poliţia vrea să mă aresteze în legătură cu incidentul cu usturoiul.

Numaidecât, profesorul îl trase de mână într-o încăpere întunecată unde se aflau tot felul de troace, pene de găină cu nemiluita, iar într-un ungher – un vas mare de lut în care erau puse la murat frunze de cartofi dulci – nutreţ pentru porci.

— Ascunde-te înăuntru! îl îndemnă profesorul.

Nu mai era vreme ca Gao Ma să-şi bată capul cu conţinutul urât mirositor al vasului, ci într-o clipă încălecă peste margine şi se scufundă înăuntru, lăsându-se pe vine mult, cât să încapă în vas. Amestecul acela păstos se ridică până sus, cu bolboroseli care trădau fermentarea, ajungându-i mai întâi până la gât, dar profesorul Zhu îl apăsă pe cap, forţându-l să se scufunde şi mai tare. Într-o clipă, Gao Ma se trezi că nutreţul îi trece de gură.

— Să nu scoţi un sunet! îi ordonă profesorul. Îţi ţii respiraţia şi te scufunzi!

Acestea fiind zise, profesorul îi acoperi capul cu o tigvă ponosită, folosită drept polonic, iar deasupra vasului mai trase şi un capac ciobit, lăsând o mică deschizătură, cât să intre aer şi să nu se sufoce.

Curtea răsuna de paşi apăsaţi şi atunci Gao Ma îşi înălţă puţin capul, doar cât să-i rămână urechile pe afară şi să poată asculta ce se petrece. Paşii se apropiau de cocina porcilor, moment în care Bâlbâitul strigă:

— Te… te ascunzi în co… co… cocină şi… şi crezi că eu nu te vă… văd? Ie… ieşi afară!

— O să tragem dacă nu ieşi! se auzi glasul ameninţător al unui alt poliţist.

— Ce faceţi aici, tovarăşi? îi întrebă profesorul Zhu pe un ton cât se poate de calm.

— Uuuu… uuurmărim contrarevoluţionari, răspunse Bâlbâitul.

— Da’ cum se face că urmăriţi contrarevoluţionari tocmai la

mine în cocină?

— Vezi-ţi tu de treaba ta! Îţi povestim noi după ce-l prindem, strigă poliţistul. Ieşi afară, că de nu, tragem! Procedura penală ne dă voie, dacă infractorul opune rezistenţă, să apelăm la metode de forţă. În situaţia asta, şi dacă te omorâm, noi n-am încălcat legea.

— Tovarăşi, asta e vreo glumă, sau ce? întrebă profesorul Zhu.

— Ci… cine glumeşte? zise Bâlbâitul. Ia să intru eu, să văd!

Nu-şi termină bine vorba că se sprijini de zidul acela scund şi sări în ţarc, dar când să-şi vâre capul în cocina acoperită, îl năpădiră viespile, ba vreo câteva au apucat chiar să-l şi înţepe în bărbie.

— Tovarăşi, ce faceţi aici? Că doar eu nu sunt vreun spion japonez! Zău aşa, cum aş îndrăzni eu să vă păcălesc? Adineauri am auzit împuşcături, după care porcii mei s-au pus pe guiţat, aşa că am ieşit să văd ce se întâmplă. Atunci am zărit o umbră întunecată care fugea către zidul din partea de sud, spuse profesorul.

— Dacă ascunzi un fugar, asta este considerată o infracţiune gravă. Să-ţi fie clar! îl avertiză poliţistul.

— Mi-e clar!

— Cu… cu… cum te cheamă? îl întrebă bâlbâitul.

— Zhu Santian, răspunse profesorul.

— Ai… ai… ai văzut o umbră întunecată care fugea spre zidul din sud?

— Da, spuse răspicat profesorul.

— Cu ce te ocupi? îl iscodi poliţistul care nu se bâlbâia.

— Sunt profesor.

— Eşti membru de pa… pa… partid?

— Înainte de Eliberare am fost membru în Guomindang.

— În Guomindang? În ziua de azi foştii membri ai Guomindang o duc mai bine decât membrii Partidului Comunist. Eu îţi… îţi spun că da… da… dacă ne minţi, o să te acuzăm şi pe ti… ti… tine, indiferent din ce partid provii.

— Am înţeles.

Cei doi poliţişti au ieşit imediat din cocină, îndreptându-se în mare grabă către zidul dinspre sud, în căutarea umbrei întunecate. Gao Ma ştia că dincolo de zid era un drum înfundat de-a lungul unei bălţi cu apă murdară şi urât mirositoare.

De îndată, profesorul îi ridică lui Gao Ma tigva ponosită de pe

cap şi îi spuse precipitat:

— Pleacă de aici cât mai repede! Ţine-o pe drumul ăsta spre răsărit!

Gao Ma apucă marginea vasului şi se extrase din pasta aceea năclăioasâ. Era acoperit din cap până-n picioare de frunze putrede de cartofi dulci, iar zoaiele de culoare roşiatică i se prelingeau pe braţe şi pe picioare. Mirosul înţepător, de acru, pusese stăpânire pe întreaga încăpere. Din nou cu un gest teatral, ca desprins dintr-o operă de demult, Gao Ma îngenunche în faţa profesorului Zhu şi îşi împreună mâinile în semn de mulţumire.

— Termină cu astea! zise Zhu. Pleacă odată!

Cu mizeria curgând şiroaie de pe el, Gao Ma ieşi în curte, sub pala vântului răcoros. O rupse la fugă şi goni preţ de vreo cincizeci de paşi înspre răsărit, pe o uliţă îngustă care dădea într-un drum mai larg, orientat pe direcţia nord-sud. La întretăierea celor două drumuri ezită un pic, ca şi cum s-ar fi temut că şi dintr-o parte şi din cealaltă îl pândea un picior de fier, gata să-l strivească şi să-l facă una cu pământul. La capătul uliţei se afla un gard de nuiele, care îi ajungea până la brâu. Se dădu doi paşi înapoi ca să-şi facă avânt şi sări dincolo. Drumul cel larg părea pustiu. Cum zbură el peste gard, se trezi pe o parcelă de coriandru, crescut cam de jumătate de metru, verde ca jadul şi extrem de aromat. O minunăţie! Dar n-avea răgaz să-şi bucure privirea, ci se ridică de la pământ şi porni în goană către răsărit, peste cultura de coriandru. Îl zări pe bătrânul cărunt Gao Pingehuan, cum stătea în genunchi şi punea îngrăşăminte la fiecare căpăţână de varză. Iar îi apăru în cale un gard de nuiele, peste care din nou sări, însă de astă dată n-a fost la fel de norocos, căci acele cătuşe prinse la o mână s-au agăţat de un lujer înalt de sorg, care s-a frânt trosnind zgomotos.

— Cine-i acolo? îl auzi el pe bătrânul Gao Pingehuan întrebând.

Îi ieşi în faţă un alt drum orientat pe direcţia nord-sud şi la capătul lui zări un grup de femei care se răcoreau la umbra unui copac, discutând în gura mare. Băgă de seamă că atât înspre răsărit, cât şi înspre apus drumul îi era blocat de case şi ziduri, aşa că n-avu încotro şi o porni în fugă spre nord. Într-un minut, ajunse la râu, îl traversă împleticit şi apoi pătrunse într-o pădurice de sălcii roşii. Aici îşi continuă temător goana spre răsărit, lucru deloc uşor, căci de pădurica asta nu se ocupa

nimeni, drept care copacii crescuseră de-a valma, cu crengi bogate, dar năpădite de omizi galbene păroase pe care localnicii le numeau „ţepoasele otrăvitoare”. Era de ajuns să te atingă cu perişorii lor aspri că pielea se spuzea rău şi curând aveai parte de o mâncărime de nesuportat. După ce străbătu locul acela primejdios, Gao Ma descoperi că tot trupul îi era deja înţesat cu umflături pe care, preocupat doar de goana sa nebună, nu le simţise câtuşi de puţin. Călcase peste joardele crescute la întâmplare pe malul nisipos şi nici măcar nu le simţise înţepăturile nemiloase în tălpi.

Câţiva iepuri sălbatici, speriaţi de prin ascunzătorile lor de această cursă dezlănţuită, alergau şi ei, aproape alături de Gao Ma, dar curând rămaseră în urma lui. La capătul pădurii de sălcii se ivi un podeţ pietruit, ridicat acolo ca să facă legătura între partea de răsărit a satului şi drumul de care. N-ar fi vrut în ruptul capului să fie zărit de cineva, aşa că străbătu întâi o zonă cu găuri săpate de sătenii care furau pământ, ca mai apoi să intre într-o pădurice unde duzii creşteau laolaltă cu salcâmii. Cum era vremea florilor de salcâm, aerul din pădurice devenise de-a dreptul înăbuşitor de atâta aromă. El alerga, alerga, alerga fără oprire şi picioarele-i erau tot mai grele, ochii tot mai înceţoşaţi. Simţea înţepături în tot corpul şi parcă suflul îl părăsea treptat. Trunchiurile albe ale duzilor şi cele stacojii ale salcâmilor se încovoiau, se împleteau, alcătuind o reţea deasă, într-o continuă mişcare. De acum, picioarele nu-l mai duceau după cum îi era voia; se năpustea ba într-o parte, ba într-alta, incapabil să mai găsească drumul, când dintr-odată se prăbuşi, izbindu-se cu capul de pământ.

2

Gao Ma îşi reveni în simţiri spre amurg şi prima senzaţie fu o arsură cumplită în burtă, urmată de înţepături şi mâncărime pe tot corpul. Oriunde se atingea, simţea că parcă un vânticel răcoros îi pătrunde prin toţi porii. Şi pleoapele îi erau umflate, încât de-abia dacă zărea ceva, ca printr-o fantă. Îşi aminti ca prin vis cum ajunsese în cocina profesorului Zhu, cum stricase cuibul viespilor cu capul şi cum fusese înţepat pe faţă.

Soarele ca o roată mare şi roşie se scufunda la apus şi ca în orice seară frumoasă şi blândă la început de vară îşi răsfira razele fermecătoare peste pământ. Pe frunzele negre, lucioase, de dud, se cernea o lumină roşiatică, în timp ce florile de salcâm, cu petalele albe ca neaua, purtau povara unei aure roşiatice. Se porni din senin o adiere de seară, ce făcea ca frunzele de dud şi petalele florilor de salcâm să se legene uşor şi pe dată toată pădurea prinse a fremăta.

Gao Ma se agăţă de trunchiul unui dud, chiar dacă fiecare încheietură îi urla a durere. Se ridică greu din pricina picioarelor umflate pe de-a-ntregul, de sus până jos. La fel şi sinusurile îi erau înfundate, gata să explodeze. Cu disperare tânjea după o gură de apă. În mintea lui se ducea o luptă crâncenă. Încerca să-şi dea seama dacă întâmplările din acea după-amiază se petrecuseră cu adevărat sau erau un coşmar pe care îl plăsmuise mintea lui. Urmele de nutreţ uscat de pe el şi cătuşele acelea lucioase care îi atârnau de încheietura mâinii stângi păreau să fie cea mai limpede dovadă că nu era decât un infractor fugar. Ştia prea bine ce fapte comisese. De mai bine de o lună aştepta cu nelinişte în suflet să se întâmple ceva şi de aceea nici nu mai pusese zăvorul la fereastră. Totuşi, setea cumplită şi pielea peste măsură de iritată îl împiedicau să gândească limpede. Străbătu pădurea de salcâmi, continuându-şi drumul către nord. Acolo se afla albia râului, unde ţinea el minte că în primăvară Gao Qunjia şi băieţii lui săpaseră o fântână.

Ca să evite înţepăturile joardelor de brădiş în tălpi, încercă să calce pe unde era mai uscat pământul, dar nici ţepii trestiilor care se ridicau din nisip n-aveau să-l cruţe. Razele roşietice ale soarelui străpungeau florile salcâmilor şi frunzele de dud, iar apoi se cerneau pe spinarea golaşă a lui Gao Ma. Privindu-se mai cu atenţie, bărbatul observă că pe tot trupul, dar mai cu seamă pe braţe şi pe piept, era numai spuzeală roşie ca focul – amintirea lăsată de omizile galbene păroase de pe frunzele sălciilor.

Când ieşi din pădurea de salcâmi, sclipirea nisipului din albia râului aproape că îl orbi. Discul roşu al soarelui, de acum doar cât jumătate de roată uriaşă, se scufunda la apus aproape zgomotos, iar irizările roşietice făceau partea aceea de cer să fie aşijderea unei flori care îşi desface petalele cu furie. N-avea stare să-şi bucure sufletul cu această privelişte, căci privirea sa căuta cu disperare un semn, cât de mic, al existenţei fântânii mult visate.

În cele din urmă, zări în nesfârşita albie galben-roşiatică o ridicătură de pământ, aşa că se năpusti într-acolo.

Apă! Apă! Se aşeză în genunchi pe marginea fântânii şi sorbi cu nesaţ, precum un cal însetat. Într-un minut, resimţi bucuria imensă stârnită de apa care îi ajungea în gură, în gâtlej, în stomac, o bucurie pe care o duse la extrem, până când avu senzaţia că pereţii stomacului său se cutremurau de spasme. Auzea cum toate măruntaiele, uscate cum erau, pârâiau pe măsură ce apa le inunda în rostogoliri năvalnice. Mai sorbi cu sete nestăvilită vreme de un minut şi apoi îşi ridică faţa pentru câteva clipe, ca din nou să se aplece şi să-şi continue aventura. Abia acum simţea cu adevărat savoarea şi fierbinţeala apei.

Apa era stătută, apa era sărată, apa era fiartă. Cu toate acestea, îşi mai cufundă capul o dată în ea, după care încetişor se ridică în picioare. Lichidul i se prelingea pe obraji, pe gât, apoi pe umeri şi pe burtă. La întâlnirea cu apa, spuzeala pricinuită de ţepii otrăviţi ai omizilor galbene deveni ca o rană vie. Îl durea atât de rău, încât fără să-şi dea seama strânse din fund.

— Aoleu, măicuţa mea! se jelea el vlăguit de tot şi în timpul acesta, plecându-şi capul, zări pereţii prăbuşiţi ai fântânii şi mătasea-broaştei de un verde crud plutind la suprafaţa apei.

Descoperi pe dată că tot acolo îşi făceau veacul, înotând în voie, mormoloci cât boaba de fasole. Trei broaşte mari, pătate, se proţăpiseră pe marginea fântânii şi cum îl priveau ele lacom cu ochii lor de smarald, guşa albicioasă li se umfla şi se dezumfla intr-o mişcare continuă, ritmică. Gao Ma sări în picioare şi în clipa aceea îl năpădi o senzaţie aprigă de vomă, de parcă sute de broscuţe îi mişunau prin burtă şi prin intestine. Un jet de apă asemeni unui gheizer îi ţâşni din gură. Nici că mai îndrăznea să-şi îndrepte privirea către fântâna aceea, aşa că se întoarse şi porni legănat către pădurea de duzi şi salcâmi.

Deşi apusese deja soarele, cerul încă nu se înnegurase. O ceaţă deasă cobora peste pădurea de duzi, unde viermii de mătase sălbatici îşi ridicau capetele acelea cu formă ciudată şi, aproape ca nişte mecanisme în funcţiune, tocau frunzele asemenea unor plăcuţe metalice. Harş-harş! Ah, zgomotul acela parcă îi ciopârţea inima încetul cu încetul. Gao Ma se aşeză cu spatele rezemat de trunchiul unui dud şi rămase cu privirea aţintită asupra florilor de salcâm care se vălureau prin aburul nopţii aşternut peste copaci. În amurg, parfumul lor devenea şi

mai intens, iar polenul fin plutea în aer peste tot, ca într-o invazie de nestăvilit. Îşi întinsese picioarele şi privea cum din copaci cădeau excrementele viermilor de mătase, mărunte ca o pulbere de fier.

Apoi, se ridică luna pe cer şi în urma ei puzderie de stele împânzi bolta albastră. Picături de apă, alături de excrementele viermilor de mătase, se prelingeau peste Gao Ma ca o revărsare cu fărâmiţe de constelaţii. Uneori, simţea un imbold tainic să se ridice de acolo, dar de îndată ce încerca să-şi îndoaie picioarele, pornirea aceea se spulbera ca prin vis, tot aşa de uşor ca atunci când îşi dorea să scape de cătuşele atârnate de mână.

Când şi când păsări de noapte tulburau liniştea bătând din aripi în zbor, iar lui Gao Ma i se păru chiar că vede urmele fosforescente pe care le lăsau pe crengile salcâmilor, în trecerea lor. Însă de îndată ce încerca să privească mai cu luare aminte, realiza că totul era rodul imaginaţiei lui, fiindcă nimic nu părea să fie aievea. Aproape că nu-şi mai putea da crezare ochilor că ar fi văzut vreo pasăre pe acolo.

După miezul nopţii, îl cuprinse frigul. Se simţea balonat peste măsură şi tare ar fi vrut să scape de tot aerul acela care îi apăsa nemilos burta, dar oricât ar fi încercat, tot nu reuşea. Deodată, o zări pe Jinju cum trece pe lângă duzi, apoi pe lângă salcâmi, cu o legăturică roşie pe umăr, legănându-şi burta ei cea mare. Se opri în loc la numai câţiva paşi de el. O vedea cum se ţine de un lujer de iută, pe care zgâria cu unghiile. Chipul ei îşi schimba culoarea, devenind din galben verde, apoi albastru, ca într-un sfârşit să capete nuanţe gri înspăimântătoare.

— Gao Ma! zise ea. Eu am să plec, aşa că am venit să-mi iau rămas-bun de la tine.

Vorbele ei, care nu prevesteau nimic bun, veneau ca o lovitură năprasnică. Bărbatul ar fi vrut să se urnească din loc, dar picioarele lipite de copac îi puneau stavilă. N-avea ce face decât să întindă braţele care începură să se lungească mai mult şi mai mult, dar când degetele erau pe cale să-i atingă chipul, simţi în vârful unghiilor respiraţia ei rece ca un sloi de gheaţă. În acest moment, când parcă era atât de aproape şi totuşi nu îndeajuns, braţele încetară să mai crească.

— Jinju, zise el cuprins de nelinişte, nu se poate să pleci. Nu înainte să fi petrecut şi noi măcar o zi lipsiţi de griji. Am să te iau de nevastă de îndată ce izbutesc să vând usturoiul. Îţi promit că

n-o să mai stai în bătaia vântului, nici în arşiţa zilei. N-o să mai înduri nici ploaie, nici zăpadă. Ai să stai acasă, să vezi de copii, să faci de mâncare…

— Gao Ma, încetează să mai visezi! Nu mai e chip să vinzi usturoiul. S-a stricat tot… Ai încălcat legea atunci când ai distrus sediul Guvernului Judeţean. Poliţia a împânzit oraşul cu afişe şi te caută peste tot. Gao Ma, n-am încotro. Eu îmi iau copilaşul şi plec înainte…

Jinju desfăcu legăturica roşie şi scoase un casetofon micuţ, spunând:

— Asta îţi aparţine. L-am luat înapoi de la Fratele al Doilea. După ce am să plec, ştiu că ai să te simţi atât de însingurat, dar cu el ai să-ţi mai găseşti alinarea.

Jinju se întoarse şi pe măsură ce se îndepărta, hainele ei roşii se transformau într-o umbră albă ca zăpada.

— Jinju! strigă Gao Ma, iar strigătul acela disperat îl aduse înapoi din lumea viselor.

Privea cu un aer tâmp luna strălucitoare cum se cocoţa pe cer în partea de sud-est, copleşit de deznădejde. Rememora clipele tocmai trăite în vis şi încetul cu încetul spaima puse stăpânire pe sufletul lui. Socotea întruna şi de fiecare dată ajungea la aceeaşi concluzie – dacă nu cumva ieri, atunci sigur astăzi trebuie să-i fi venit sorocul lui Jinju.

Într-un târziu, se ridică în picioare, aşa cum făcuse cu un an în urmă pe drumul croit între lanul de iută şi câmpul cu ardei iute din satul Calul Cenuşiu. Atunci era în amurg, iar el, după ce reuşise să se ridice în picioare, scuipase sânge de câteva ori. Fraţii Fang îi dăduseră o bătaie zdravănă, că puţin a mai lipsit să nu-l vadă pe Yama, Zeul Morţilor. Norocul lui fusese leacul deputatului Yang şi mai fusese şi nevasta vecinului Yu, care-l îngrijise şi care în a treia zi îi adusese veste de la familia Fang că, dacă vine cu zece mii de yuani, va avea voie să se însoare cu Jinju. El le dă banii, ei îi dau nevasta. Îşi amintea clipa aceea când primise vestea. Tare se mai bucurase! Atât de tare, încât plânsese vreme îndelungată, ca un copil. Nevasta lui Yu comentase atunci că familia Fang o vinde pe Jinju de parc-ar fi o junincă scoasă la târg, dar el îi răspunsese: „Tuşă, eu plâng de fericire. Fac eu banii ăştia cumva. Am să plantez usturoi şi am să-l vând, iar în doi ani am s-o iau pe Jinju de nevastă…”

„Usturoiul! Toate din cauza blestematului de usturoi. Usturoiul

m-a adus pe marginea acestei prăpăstii.”

Se năpusti şi smulse crengi de dud, cum îi ieşeau în cale, trase de salcâmi într-o parte, se izbi de duzi într-alta, învârtindu-se ca într-un cerc fără scăpare. Pe neaşteptate, un nor negru înghiţi luna, iar în jurul său se ridicară ziduri – ziduri înălţate de demoni. Omul prosperă zece ani, timp în care demonii n-au îndrăzneala să se apropie. După aceea…

„Gao Ma, din ziua în care ai întâlnit-o pe Jinju, din ziua în care ai ţinut-o de mână pentru întâia dată, din ziua aceea destinul tău a fost pecetluit cu sânge!“

3

Gao Ma şi-a petrecut restul nopţii în pădurea de duzi şi salcâmi şi nu i-a fost cu putinţă să se smulgă din lumea umbrelor şi demonilor până în zorii zilei. Simţea că numai în adâncul sufletului mai păstra un strop de căldură, căci restul trupului era sloi de gheaţă. Umflăturile de la ochi se mai retrăseseră, iar acest lucru îi dădea o oarecare senzaţie de confort. Când soarele roşu se înălţă pe boltă, căldura care îl cuprinse îi aduse o adevărată bucurie. Burta începu să facă iarăşi zgomote, urmate de multe vânturi reci pe care le eliberă repede, ceea ce îi dădea credinţa că intestinele lui încă mai lucrau şi că organele interne nu păţiseră nimic, iar gândul acesta îi readuse speranţa în inimă.

Odată ce-şi veni în simţiri, Gao Ma se strădui din răsputeri să-şi înăbuşe dorinţa aprigă de a intra în sat, în căutarea lui Jinju, căci îşi şi imagina cum cei doi poliţişti stau la pândă la el în casă, cu puştile pregătite, aşteptându-l să le pice în cursă. Numai un nebun s-ar fi dus în sat ziua în amiaza mare, aşa că luă hotărârea să se strecoare acolo după lăsarea nopţii. Dacă azi îi venea sorocul lui Jinju, atunci sigur că mamă-sa era lângă ea şi avea grijă să nu se ivească vreun necaz. Oricât de haină ar fi fost ea, mama tot mamă e şi n-ar fi lăsat-o la greu.

Dar, totuşi, ce va fi să fie viaţa lor de acum înainte? De îndată ce se mai linişti un pic, începu să se tot întrebe aşa în sinea sa. Zilele acestea n-ar fi putut sub nicio formă să se arate prin judeţul Paradis, mai ales aşa cum era acum, cu cătuşele zăngănind la mână. O să se ducă s-o vadă pe Jinju după căderea

nopţii şi apoi o să pornească spre nord-est, iar după ce va fi câştigat destui bani, o să vină s-o ia dimpreună cu copilaşul lor.

Pădurea prinse viaţă odată cu sosirea păsărilor în zbor. Îl cuprinse foamea de acum şi întrucât n-avea încotro s-o apuce, găsi un salcâm cu trunchiul zvelt, înalt de vreo doi metri, cu crengile doldora de buchete de flori. Înşfăcă o creangă chiar de vârf, o trase cu toată puterea pe care o mai avea trupul său istovit, până izbuti s-o îndoaie. Încovoiată, creanga trosnea şi curând se frânse, dezvăluind pe dată o sevă gălbuie în locul alb, lucios, unde se desprinsese de trunchi. Smulse cu lăcomie florile de salcâm – unele deschise cu totul, altele doar pe jumătate, altele îmbobocite doar – şi le îndesă degrabă în gură. La început le înghiţi aproape întregi, dar mai apoi începu să le mestece şi să le savureze. Aveau gust dulceag, însă cele care erau pe trecute păreau cam amărui, în timp ce acelea încă îmbobocite îi făceau gura pungă. Numai florile pe jumătate deschise erau taman bune de mâncat, cu un nectar dulceag, aşa că se hotărî să pornească în căutarea lor. Toată dimineaţa înfulecă flori de salcâm culese din vreo trei copaci.

Arşiţa amiezii îi aduse lui Gao Ma o nouă revelaţie. Pe când tocmai simţea o vagă lehamite faţă de florile de salcâm, deodată adulmecă o aromă dulce-acrişoară prin preajmă şi, privind mai cu băgare de seamă, zări pe crengile duzilor nişte bobiţe purpurii, roşii sau chiar unele micuţe, ca nişte ţepi, de culoare alb-gălbuie. „Dude!“ strigă el cuprins de încântare.

Cu aceeaşi lăcomie devoră şi dudele, la început fără să deosebească între cele crude şi cele coapte. Închidea ochii şi le înghiţea una după alta, însă mai târziu începu să le savureze – dudele alb-gălbui erau tari, uşor dulcege, mai acrişoare şi cam făceau gura pungă; cele de culoare sângerie erau ceva mai moi, dulci şi uşor acrişoare, în timp ce acelea bine coapte erau moi, foarte dulci, aproape deloc acrişoare şi îi umpleau gura cu savoarea lor aparte. Porni în căutarea acestora din urmă, iar curând ajunse la o concluzie cât se poate de înţeleaptă – dacă scutura copacul, numai dudele bine coapte cădeau pe pământ. În toiul amiezii îşi dădu seama că buzele lui trebuie să fi fost purpurii, judecând după cât de pătate îi erau degetele de la atâtea dude câte îi trecuseră prin mâini. Tot atunci, mai făcu o descoperire măreaţă – dudele albe, mari, cu firicele verzi prin ele, asemenea jadului, au un gust care bătea aroma dudelor purpurii.

Era un soi de dud necunoscut lui, cu scoarţa albă, cu frunzele mari cât palma şi groase ca bănuţii de aramă.

Apoi, în amurg, o durere cumplită de burtă începu să-l chinuie. Se întinse pe pământul nisipos şi se zvârcoli o vreme, dar la lăsarea nopţii, când steluţe mii împânziră cerul, durerea se mai potoli. I se păru că se chinuise aşa vreo jumătate de oră, dar nu putea decât să ghicească, fiindcă ceas nu mai avea de anul trecut, când i-l înşfăcase fratele cel mic al lui Jinju.

4

În noaptea aceea trebuia să se întoarcă în sat cu orice preţ. După ce hoinărise o zi întreagă, distanţa dintre el şi restul lumii îi părea atât de dureroasă, chiar dacă în timpul zilei auzise vocile femeilor care culegeau dude şi, ascuns undeva pe malul râului, îi văzuse pe ţăranii de pe câmp. Vântul dinspre sud aducea cu sine mirosul grâului pârguit, semn că a doua zi era vremea secerişului. „Viermii de mătase cresc într-o clipită, iar grâul se pârguieşte peste noapte.“ O neliniște fără margini îl cuprinse la gândul că răzbise prin toate necazurile şi izbutise să cultive doi ari cu grâu, nerăbdător să adune recolta. Acum, producţia de usturoi se dusese de râpă şi dacă tot de râpă se ducea şi recolta de grâu, atunci cum avea să-şi mai ducă zilele până la sfârşitul anului? Îşi strecură mâna prin părul aspru şi pe neaşteptate îi veni în minte gândul că încărunţise deja, iar chipul îi era brăzdat de riduri adânci, mai cu seamă pe frunte şi la colţurile gurii.

Îşi puse în minte să se furişeze în sat în toiul nopţii, că doar n-o să stea poliţiştii la pândă neîncetat, două zile, în căsuţa lui dărăpănată. Plănuia să se ducă acasă şi să-şi ia câteva haine de schimb, dar mai ales încălţări. Îşi aminti că într-un ungher al casei avea într-o cutie de carton ruptă o pereche de pantofi noi de pe vremea când era în armată – unul dintre puţinele lucruri care rămăseseră la locul lor după descinderea fraţilor Fang. Ascunşi într-o crăpătură în zidul dinspre răsărit mai erau şi 470 de yuani câştigaţi în prima zi în care reuşise să se numere printre puţinii norocoşi care vânduseră usturoi. Se gândea să-i ia de acolo şi să-i dea vreo 400 lui Jinju, ca să cumpere de mâncare şi ceva lucruşoare pentru copil. Şaptezeci de yuani voia să-i ţină

pentru sine, să-i aibă când o fi să plece în nord-est, unde o să-l caute pe tovarăşul lui din armată, care acum era adjunctul guvernatorului de judeţ, şi să-l roage să scrie o scrisoare către cei din conducerea judeţului Paradis, ca să-l ierte.

Cătuşele de oţel luceau în bezna nopţii, iar el se gândi că nu va scăpa de ele decât dacă le va sfărâma. Pipăi cercul metalic implântat în încheietura mâinii lui şi îi trecu prin minte că dacă ar fi avut o daltă şi un ciocan, s-ar fi căznit cumva şi ar fi scăpat din strânsoare. Trebuia să ajungă acasă cu orice preţ.

N-avea curajul să iasă în văzul lumii, aşa că urmă drumul pe care venise, luând aminte la fiece mişcare pe care o simţea în jur. Păşea cu mare grijă şi se mai consola cu gândul că poliţiştii nu se bucurau de susţinerea oamenilor, aşa că, şi dacă ar fi dat nas în nas cu ei, tot ar fi găsit o cale să scape. Pistoalele lor îl cam înfricoşau. Cu o zi în urmă, trăseseră înspre el de două ori. Ei, şi dacă l-ar fi nimerit, mare pagubă! Dacă nu-l nimeriseră la lumina zilei, atunci noaptea chiar că avea mai multă nădejde să scape neatins de glonţul lor nemilos.

Simţi o încordare fără margini atunci când intră pe uliţa lui, iar inima îi fu cuprinsă de fierbinţeală la vederea caselor şi copacilor, lumea aceea atât de familiară lui. Se tupilă în păduricea de salcâmi din apropierea casei şi urmări cu mare atenţie curtea. Era cufundată în tăcere, exceptând câteva păsări care ciripeau pe la colţul zidului şi liliecii care băteau din aripi pe la fereastră. Ridică un bulgăre de pământ şi îl aruncă în fereastră cu toată puterea. Bufnitura răsună, dar nimic altceva nu se clinti în curte sau în casă. Mai aruncă vreo câţiva bolovani şi, tot ca mai înainte, casa rămase învăluită într-o linişte de mormânt. Ca să fie mai sigur, dădu un ocol casei până ajunse în spate şi se căţără la ferestruică, unde îşi ciuli urechile, dar în afară de ronţăitul şoarecilor, nimic altceva nu părea să răzbată dintr-acolo.

De acum se liniştise. Când intrase pe uliţă, zărise un stol de papagali frumos coloraţi care tot zburau prin păduricea de salcâmi şi se gândise atunci că probabil păsările lui Gao Zhileng scăpaseră din colivie printr-o spărtură, pornind într-o călătorie nocturnă. Mânzul brun-roşcat, care niciodată nu părea că va mai creşte mare, galopa pe drum, iar trupul lui lucios lăsa în urmă un parfum aromat, ca de săpun de baie.

Uşa casei era larg deschisă, lucru care parcă îi dădea fiori pe şira spinării. Ochii i se obişnuiseră cu bezna, aşa că îi fu uşor să

întrezărească o siluetă chiar în uşa încăperii dinspre răsărit. Primul său impuls a fost s-o rupă la fugă, dar picioarele parcă prinseseră rădăcini. Simţi un iz de sânge venind dintr-acolo şi apoi mirosul atât de cunoscut, dar parcă împietrit, al lui Jinju. Coşmarul nopţii trecute îi săgetă mintea asemenea unui fulger şi se văzu nevoit să se proptească de tocul uşii, ca să nu se prăbuşească la pământ.

Bâjbâi prin beznă, pe lângă sobă, până dibui chibriturile şi abia după ce scăpără de vreo trei ori, reuşi să aprindă un băţ. La lumina pâlpâitoare a chibritului, o văzu pe Jinju atârnată de tocul uşii, cu chipul vineţiu, cu ochii ieşiţi din orbite şi limba scoasă. Burta mare îi atârna fără vlagă.

Gao Ma îşi înălţă braţele, parcă dorind s-o îmbrăţişeze pe draga lui Jinju, dar se prăbuşi năprasnic la pământ, aşa cum se prăbuşeşte un zid lipsit de susţinere.

Capitolul 12

Dragi consăteni, curajoşi, pieptul săltat,
Mână-n mână spre sediul puterii ne-om avânta!
Guvernatorul Zhong chiar nu-i vreo constelaţie pe boltă,
Dar nici oamenii de batjocură nu vor să mai audă!

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou, menestrelul orb, prin care îmbărbăta mulţimea să pornească în forţă către Guvernul Judeţean, în a şaptea zi de blocaj al vânzărilor. Străzile erau pline de usturoiul putrezit, care răspândea un miros greu până în cer.

1

Gao Yang se întinse pe pat şi n-apucă nici măcar să-şi tragă pătura pe el că se şi cufundă într-un somn adânc. Multe coşmaruri l-au împresurat în noaptea aceea, unul după altul. La început, visă cum un câine îi mânca glezna bucăţică cu bucăţică. Mai întâi muşca şi apoi lingea încetişor, de parcă ar fi vrut să-i soarbă tot sângele şi toată măduva. Ce n-ar fi dat Gao Yang să-i tragă un şut, dar piciorul nu voia să se urnească; ar fi vrut să-i ardă un pumn, dar şi braţul refuza să se clintească. După aceea, visă că era închis într-o încăpere goală, la echipa de producţie, pentru că îşi îngropase mama în pământ în loc s-o ducă la crematoriu. Mama îi apăru în vis fără pic de păr în cap, cu ţeasta lucioasă ca un bec, fără dinţii din faţă şi cu gura plină de sânge. Doi indivizi care făceau parte din cele patru categorii rele[18] aduseră în casă noaptea, pe la ora 22. El aprinse lampa şi îi întrebă pe cei doi ce s-a întâmplat, moment în care aceştia l-au privit cu milă pentru o clipă, după care i-au întors spatele şi s-au îndepărtat grăbiţi. Gao Yang o aşeză pe mama pe *kang*, zbierând de durere, iar ea deschise ochii şi îşi mişcă buzele, ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, dar nu apucă, fiindcă deodată capul îi căzu

18 Cele patru categorii rele erau moşierii, contrarevoluţionarii, ţăranii bogaţi şi criminalii.

într-o parte şi dusă a fost. Copleşit de durere, el se aruncă asupra ei…

Simţi cum o mână mare îi acoperă gura, aşa că scutură din cap, împroşcând cu salivă în dreapta şi-n stânga şi numai astfel se îndepărtă mâna aceea.

— Băiete, ce urli aşa? auzi el o voce joasă, sobră, şi zări doi ochi fosforescenţi, care luceau în întuneric.

Trezit din somn, pricepu tâlcul celor întâmplate. Lampa din boxa santinelei lumină holul şi curând paşi repeziţi răsunau prin fata uşii.

— Am visat-o pe mama, spuse el printre suspine.

Dinspre ochii lucioşi auzi nişte chicoteli, după care urmă şi comentariul:

— Mai bine ai visa-o pe nevastă-ta, nu pe maică-ta.

Strălucirea acelor ochi pieri ca prin vis, iar încăperea se cufundă din nou în întuneric. Cum îi pierise somnul, rămase întins pe pat, cu urechile ciulite. Îi asculta pe ceilalţi – deţinutul bătrân sforăia, cel tânăr plescăia din buze, iar deţinutul între două vârste sufla greu, ca un demon.

Ţânţarii, care de acum probabil că îşi făcuseră plinul de sânge, se odihneau pe pereţi, iar după miezul nopţii îşi încetară bâzâitul de-a binelea. Se înveli cu pătura, dar în clipa aceea o armată de insecte începu să-i mişune pe piele, dându-i senzaţia că atât patul, cât şi pătura intră în trepidaţii. Cu respiraţia întretăiată de groază şi silă, Gao Yang aruncă degrabă pătura de pe el, moment în care dinspre deţinutul între două vârste se auzi un chicotit înfundat.

Capul mamei căzu într-o parte, iar moartea puse stăpânire, tăcută, asupra ei. Era o arşiţă sufocantă de iulie, însă în noaptea aceea o ploaie torenţială se prăvăli din cer. Cum toată curtea era împânzită de băltoace, se aciuaseră pe acolo multe broaşte care nu mai conteneau cu orăcăitul lor nesuferit. Picături mari de apă au continuat să se prelingă din acoperişul de stuf multă vreme după ce ploaia s-a oprit. Când se crăpă de ziuă, Gao Yang găsi o pătură ponositită, o înfăşură pe mama lui în ea, o puse pe umăr şi, cu lopata în mână, părăsi satul pe furiş. Nu îndrăznea şi, în fapt, nici nu dorea s-o îngroape în cimitirul satului, fiindcă acolo se găseau numai sărăntocii sau ţăranii din clasa de mijloc şi fără îndoială că spiritele lor ar fi hărţuit-o pe mamă. Pe de altă parte,

nici n-avea bani îndeajuns cât s-o incinereze.

Cu mama cocoţată pe umăr, ajunse undeva departe, la graniţa dintre judeţele Paradis şi Calul Cenuşiu. Ştia el acolo un locşor părăginit, care părea să fie al nimănui, plin de buruieni – singurele semne de viaţă. Pe luciul râului din apropiere pluteau la vale nenumărate cereale smulse din rădăcină. Gao Yang se avântă să traverseze pe malul celălalt, doar că apa era adâncă – îi ajungea până la piept şi îl făcea să se clătine, aproape gata să se prăbuşească.

Ajuns pe malul celălalt, o puse pe mama jos, iar în clipa aceea îi zări capul răsărit din pătura cu care o înfăşurase. Stropii de apă se prelingeau încetişor pe chipul buhăit, lucios, cu gura căscată şi ochii holbaţi. La capătul celălalt, îi ieşeau picioarele şi aşa observă el că nu mai avea decât un pantof, şi ăla scâlciat ca vai de lume. Piciorul desculţ, vineţiu şi alungit ca un corn de vită, era plin de noroi. Gao Yang se prăbuşi în genunchi şi slobozi un strigăt de durere, ca şi cum un cuţit tăios i-ar fi spintecat inima în două. Nu mai era în stare să verse nici măcar o lacrimă, căci ochii i se uscaseră de tot.

Se învârti un pic pe acolo, alese un loc ceva mai înalt şi ridică lopata, cu gândul să pregătească mormântul. Cu mare grijă plivi toate buruienile şi le puse departe de mormânt aşa cum le smulsese, cu rădăcinile pline de pământ. Se apucă apoi de săpat şi o ţinu tot aşa până când groapa ajunse cam cât jumătate de stat de om adâncime. Acolo însă, din solul nisipos izvora apă limpede. După ce o cără pe mama pe marginea mormântului, îngenunche, făcu trei plecăciuni şi spuse cu voce tare:

— Măicuţă! A căzut potop din cer şi de asta s-a infiltrat apa în groapă. Fiul tău n-are bani de coşciug, ci doar o pătură veche cu care să te înfăşoare… Măicuţă… va trebui să te descurci aşa!

Cu mare băgare de seamă aşeză leşul în groapă, după care aduse nişte frunze proaspete, verzi ca jadul, şi îi acoperi faţa. Apoi, începu să arunce pământ peste ea, iar ca nu cumva să dea de bănuit că ar fi ceva acolo, din când în când cobora în groapă şi tasa pământul cu picioarele. Călcând pe trupul mamei, lacrimi fierbinţi îi izvorau din ochii, în timp ce urechile îi vâjâiau, parcă năpădite de roiuri de albine. La urmă, replantă şi ierburile pe care le smulsese mai devreme. Nici n-apucă să termine bine că nori negrii se adunară deasupra capului, iar fulgerele însângerate prinseră a străbate cerul precum şerpii călători. Un vânt rece

mătură sălbăticia, făcând frunzele de sorg şi de porumb să freamăte ca faldurile de mătase. Câmpul vuia din toate părţile. Gao Yang stătea în picioare lângă mormântul mamei şi îşi aruncă privirea împrejur – la nord era râul cel mare, la răsărit era canalul, la apus – sălbăticia nemărginită, iar la sud – micuţa colină Zhou, învăluită în ceaţă. Priveliştea îi aduse alinare în suflet. Îngenunche, făcu trei plecăciuni şi spuse şoptit:

— Măicuţă, ţi-am găsit loc bun aici!

Ridicându-se în picioare, parcă simţea deja cum durerea din suflet se spulberase. Numai un junghi în piept îl mai chinuia. Îşi luă lopata şi porni pe drumul de întoarcere, din nou prin apa care de acum crescuse de-i ajungea peste bărbie…

Deţinutul cel tânăr bâjbâi după uşiţa metalică din perete, o deschise şi urină în găleata de plastic, moment în care în celulă se răspândi un miros şi mai greu. Din fericire, la uşa metalică era o deschizătură prin care le era împinsă mâncarea în celulă şi aproape de tavan se mai găsea un luminator pe unde se strecura adierea nopţii, altminteri s-ar fi sufocat cu toţii în celula aceea.

Îndepărtă toate gândurile care îl împresurau şi se întoarse la amintirile lui. După ce trecu râul, se porni din senin o ploaie torenţială care ridică o ceaţă deasă între cer şi pământ. Câmpul gemea sub ropotul ploii. Ajuns acasă, se dezbrăcă de haine şi după ce le stoarse bine, le puse la uscat prin încăpere. Peste tot picura apă din acoperiş, mai ales în locurile unde grinzile se îmbinau cu pereţii de paiantă. De acolo se prelingeau pe perete râuri de apă murdară, roşiatică, adunându-se pe podeaua noroită în băltoace nenumărate. La început, încercă să pună câteva oale şi cratiţe vechi în locurile unde picura apa, dar după o vreme se dădu bătut, preferând să se întindă pe *kang* şi să lase lucrurile în voia sorţii.

Stătea întins pe patul din celulă, cu ochii încremeniţi asupra firicelului de cer pe care îl zărea printre gratiile de la geam. „Aceasta este cea mai nefericită zi din viaţa mea“, gândi el. „Tata e mort, mama s-a dus şi ea. Acoperişul e spart şi-mi curge apa în casă.“

Stărui cu privirea asupra murdăriei care se prelingea de pe

grindă, până când atenţia i-a fost atrasă de un şoarece speriat de ploaie, care se ghemuise pe plită. În minte îi încolţise gândul să se spânzure de grinda aceea, dar parcă îi lipsea forţa de a acţiona.

Când se opri ploaia, zări o rază de lumină care răzbătea prin norii deşi. Trase pe el hainele pe jumătate uscate şi alergă în curte, ca să constate cât de rău fusese afectat acoperişul de ploaia aceea năprasnică. Avea sufletul atât de greu! Gao Jinglong, şeful poliţiei locale, urmat de şapte miliţieni înarmaţi cu puşti de calibrul de 38 mm, se năpusti în curte. Erau încălţaţi toţi cu cizme negre de ploaie, pe spate îşi puseseră nişte saci de plastic pentru îngrăşăminte chimice pe post de pelerine, iar pe cap aveau pălării conice din paie de sorg. Stăteau lipiţi unul de celălalt, ca un zid înfricoşător.

— Gao Yang, zise şeful poliţiei locale, m-a trimis secretarul Huang să te întreb dacă nu cumva ai îngropat-o pe mama ta, care făcea parte din clasa moşierilor?

Gao Yang era speriat de moarte. Nu-şi putea imagina că vestea se va răspândi atât de iute şi nici că marea echipă de producţie era atât de preocupată de soarta unui mort.

— Pe o ploaie ca asta, dacă n-o îngropam, ar fi început să miroasă... A plouat aşa de rău, că nu ştiu cum aş fi putut s-o duc la oraş.

— N-am venit aici să mă cert cu tine, îi răspunse şeful poliţiei. N-ai decât să-i explici tu secretarului Huang.

— Unchiule... zise Gao Yang ridicându-şi mâinile împreunate a rugăciune şi plecându-se în faţa poliţistului. Unchiule... iertaţi-mă, vă rog!

— Haide! Dacă faci ce ţi se spune, ai să scapi uşor, spuse Gao Jinglong.

Un tânăr voinic îl împunse cu patul puştii în fund, zicându-i:

— Miscă-te, băiete!

Gao Yang întoarse capul şi replică:

— Anping, noi suntem ca fraţii...

— Mişcă, am zis! Doar ştii vorba aceea: „Mireasa cea urâtă trebuie să-şi vadă rudele în cele din urmă“. N-ai încotro şi trebuie să-ţi iei destinul în mâini.

În biroul echipei de producţie fusese aşezată o masă, la care stătea secretarul Huang şi fuma tacticos o ţigară. Culoarea roşie de pe pereţi strălucea de îi dădea fiori lui Gao Yang. Încremenise

în faţa secretarului şi simţea cum îi clănţăne dinţii de frică. Secretarul Huang însă zâmbea afabil.

— Gao Yang, chiar că eşti curajos!

— Stăpâne... eu... îngăimă Gao Yang şi, simţind cum i se înmoaie picioarele, se prăbuşi în genunchi.

— Ridică-te! îi ordonă secretarul Huang. Pe cine faci tu stăpân?

— Ridică-te odată! strigă şeful poliţiei locale, în timp ce îi trase un şut.

Gao Yang se supuse.

— Ştii ordinul venit de la judeţ, cum că toţi morţii trebuie duşi la crematoriu? îl întrebă secretarul Huang.

— Ştiu, ştiu.

— Atunci înseamnă că ai încălcat regulile fiind în cunoştinţă de cauză, nu?

— Domnule secretar Huang, zise Gao Yang, ploua aşa de rău afară... şi până la oraş era drum lung... În plus, nici n-aveam bani pentru crematoriu... nici pentru urnă. M-am mai gândit că oricum, după ce veneam de la crematoriu, tot ar fi trebuit să îngrop urna în pământ, să fac un tumul şi... era tot una...

— Cum te gândeşti tu la toate! spuse secretarul Huang ironic. Se pare că Partidul Comunist nu se ridică la nivelul tău de inteligenţă.

— Nu, nu, domnule secretar. Nu asta voiam să zic, ci...

— Să taci! strigă secretarul Huang lovind cu pumnul în masă şi sărind în picioare ca un arc. Te duci, o dezgropi pe maică-ta şi apoi o cari la crematoriul din oraş.

— Domnule secretar, vă implor, iertaţi-mă!

Gao Yang se prăbuşi din nou în genunchi şi se jelea.

— Mama mea a suferit o viaţă întreagă. Nici moartea nu i-a fost uşoară. Măcar acum să-şi găsească liniştea.

— Gao Yang, bagă-ţi minţile-n cap! îl apostrofă secretarul. Maică-ta a dus-o bine înainte de Eliberare şi s-a bucurat de lux şi huzur exploatându-i pe ceilalţi. De aceea, se cuvenea ca după Eliberare să fie reeducată prin muncă. Acum, că a murit, trebuie arsă la crematoriu. Şi eu am să fiu dus la crematoriu după ce mor, la fel ca toţi ceilalţi.

— Domnule secretar Huang... mama mi-a spus că înainte de Eliberare, nici măcar o porţie de colţunaşi nu se îndura să mănânce. Se scula în toiul nopţii şi pleca la muncă, să câştige câţiva bănuţi şi să cumpere pământ...

— Adică tu vrei să răstorni verdictul? spuse secretarul mânios. Tu susţii că Reforma Agrară întreprinsă de Partidul Comunist a fost o greşeală?

Gao Yang simţi o lovitură cu patul puştii în ceafă, după care văzu numai steluţe aurii şi se trezi izbindu-se cu gura de podeaua pavată cu cărămidă.

Apoi, un miliţian îl înşfăcă de păr şi îl ridică în picioare, taman bine ca şeful poliţiei locale să-l pocnească peste obraji, stânga – dreapta, cu o stinghie lucioasă de lemn. Pleosc! Pleosc! răsunară loviturile.

— Închideţi-l în camera dinspre apus! ordonă secretarul Huang. Dai Zijin, anunţă prin staţie toţi membrii Comitetului Filialei să vină la o şedinţă în regim de urgenţă.

Gao Yang s-a trezit închis într-o încăpere goală în aripa apuseană, sub supravegherea atentă a doi miliţieni înarmaţi, care stăteau pe o băncuţă în faţa sa. Nu peste mult timp cerul se zgudui de tunete şi fulgere, iar ploaia se revărsă în cascade peste pământ, biciuind frunzele platanilor din curte şi ţigla roşie de pe acoperiş. Zgomotul asurzitor părea de neoprit.

Difuzorul pârâi un pic, după care se auzi vocea lui Dai Zijin, lansând chemarea nominală la şedinţă. Gao Yang cunoştea bine numele rostite de acesta.

— Gao Yang, spuse unul dintre miliţieni, ai dat de belea!

— Unchiule, eu n-am îngropat-o pe mama pe terenul brigăzii, se justifică Gao Yang.

— Deja nu mai contează dacă ai îngropat-o sau nu, îi răspunse unul dintre miliţieni.

— Atunci ce contează? întrebă Gao Yang, îngrozit.

— Păi nu încerci acum să răstorni verdictul pentru maică-ta?

— Eu nu vă spun decât adevărul. Tata era un om cărpănos şi nu se gândea decât cum să facă bani ca să cumpere pământ. Biata mama, dacă cumpăra un *jin* de păstârnac mai mult, mânca o bătaie soră cu moartea.

— Degeaba îmi spui mie toate astea, comentă indiferent miliţianul.

În seara aceea, în ciuda ploii torenţiale, tot s-a ţinut şedinţa la care au participat toţi membrii Cooperativei. Gao Yang nu-şi mai aducea aminte de atmosfera de acolo, ci doar de răpăitul ploii şi de sloganurile strigate până în miez de noapte.

A doua zi, dimineaţa, câţiva miliţieni l-au legat pe Gao Yang de

bancă şi i-au atârnat patru cărămizi de gât. La cea mai mică mişcare a capului, simţea sfoara cu care erau legate cum îl taie pe gât ca un satâr. Dar chinul lui nu luă sfârşit aici, căci după-amiază şeful poliţiei locale îi legă degetele mari de la mâini cu o sârmă şi îl atârnă de o grindă metalică. Aproape că nu mai percepea nicio durere, însă în clipa în care picioarele sale se desprinseră de podea, sudoarea îi ţâşni prin toţi porii.

— Ia zi, unde ai îngropat-o pe nevasta moşierului?

Gao Yang scutură din cap şi într-o clipă prin faţa ochilor se perindară imagini cu câmpul acela părăginit, al nimănui, şi cu râul învolburat. Bucăţile de pământ cu iarbă, pe care le pusese la loc, scăldate de ploaie, cu siguranţă că nu lăsau la iveală niciun semn că cineva ar fi scormonit pământul pe acolo. Şi urmele paşilor săi trebuie să fi fost spălate de ploaie, aşa că dacă putea păstra tăcerea până la capăt, şi mama lui va putea să-şi doarmă liniştită somnul de veci în locul acela. Jură în sinea sa că va păstra acest secret şi de-ar fi să-l coste propria viaţă.

Şi neclintită i-ar fi rămas hotărârea dacă şeful poliţiei nu i-ar fi înfipt în fund un băţ plin de ţepi, care îl făcu să urle de durere şi să accepte pe dată o înţelegere:

— Unchiule... fie-ţi milă de mine... Vă duc acolo şi o dezgrop...

Şeful de poliţie retrase băţul însângerat şi îl întrebă din nou:

— Unde ai îngropat-o?

Gao Yang văzu chipul pământiu al şefului de poliţie. Apoi, plecându-şi capul, se privi pe sine, după care îşi îndreptă privirea către cerul pâclos de dincolo de fereastră.

— Măicuţă... aşteaptă-mă...! În curând vom fi împreună... rosti el promisiunea cu ochii înlăcrimaţi.

Cu capul în pământ se repezi către zid cu sălbăticie, dar doi dintre miliţieni au apucat să-l tragă înapoi. Un val de furie puse stăpânire pe inima lui şi cu voce răguşită, sfârşită, strigă:

— Fraţilor, oameni buni, eu, Gao Yang, în viaţa mea n-am comis o faptă rea, oricât de măruntă. Nu-i pic de duşmănie între noi. Ce rău v-am pricinuit eu de mă chinuiţi aşa?

În ochii şefului de poliţie licări o urmă firavă de compasiune, însă îi răspunse tot pe un ton hotărât:

— Aşa este lupta de clasă!

Apoi nu l-au mai bătut nici şeful poliţiei, nici miliţienii.

Pe timpul nopţii, a rămas închis acolo în continuare. Cei doi miliţieni au adus două bănci mai lungi, pe care să doarmă cu

rândul, ca să-l poată păzi, dar pe la miezul nopţii i-a furat somnul pe amândoi.

În camera aceea goală, fereastra avea tocuri de lemn, aşa că dacă ar fi vrut să evadeze, era de ajuns să tragă un picior în geam şi să sară în curte. Cu toate acestea, nu îndrăznea să fugă şi parcă nici n-avea putere să-şi ia tălpăşiţa de acolo. Din pricina nenorocitului de băţ, îşi simţea anusul inflamat şi nu putea deloc să sape de balonarea din intestine. Durerea cumplită nu-i dădea pace şi îl chinuia în continuare. De grinda metalică atârna o lampă cu gaz, înnegrită de fum, care împrăştia o lumină slabă în încăpere şi proiecta o umbră mare cât o piatră de moară pe podeaua de cărămidă. Privindu-i pe cei doi miliţieni cum dormeau îmbrăcaţi şi cu puştile în braţe, îl năpădi regretul că a trebuit să-i facă să sufere din pricina lui. Pentru o clipă se gândi că ar fi de ajuns să se năpustească asupra lor, să înşface o puşcă şi apoi, sfărâmând geamul cu patul puştii, să fugă încotro vedea cu ochii. Dar era doar un gând trecător, căci în străfundul sufletului ştia că acesta era preţul pe care trebuia să-l plătească doar ca mama lui să sape de flăcările crematoriului. Trebuia să strângă din dinţi şi să rabde. Trebuia, altminteri ea îndurase în van atâta suferinţă.

Poliţiştii dormeau duşi, nu ca el, care nu pusese geană pe geană nici măcar pentru o clipă. Tot aşa şi în seara aceasta colegii lui de celulă erau cufundaţi în somn, în timp ce el stătea de veghe. Dincolo de gratiile geamului, steluţele străluceau cu miile pe cer. Mai ploua din când în când şi de aceea auzea un foşnet uşor printre frunzele platanilor şi pe ţiglă, dar de dincolo de acest zgomot răzbătea un freamăt îndepărtat, pe care ştia că numai puhoaiele râului Shunxi din sud şi ale Râului Nisipos de la nord de sat puteau să-l stârnească. Din senin începu să se îngrijoreze pentru soarta recoltei de pe ogoare. Dacă se va rupe zăgazul, atunci toate ogoarele vor fi sub apă şi poate că cerealele mai înalte vor rezista câteva zile, dar cele mici nici gând, vor fi cu toatele înghiţite de ape.

Se ghemui într-un colţ, cu spinarea rezemată de zidul jilav. Prin faţa geamului trecu o umbră cu mare iuţeală şi de îndată pe fereastra deschisă ateriză la picioarele lui un pachet micuţ, învelit în hârtie. Când îl desfăcu, îl izbi un miros pătrunzător şi imediat descoperi înăuntru o clătită cu ceapă caldă. O fierbinţeală teribilă puse stăpânire pe inima lui şi se strădui cât

putu să nu izbucnească în lacrimi de atâta emoţie. Mâncă pe îndelete clătita, mestecând cu mare grijă, ca nu cumva să-i trezească pe miliţieni. Pentru prima dată îşi dădea seama cât de zgomotoşi sunt oamenii când mănâncă. Negreşit că datorită Cerului, care-l avea în pază, izbuti să înghită totul fără să-i trezească pe cei doi.

Era o oarecare asemănare între ceea ce se petrecuse în zorii acelei zile şi ceea ce se petrecuse cu o seară în urmă. După ce termină de mâncat clătita cu ceapă trimisă de omul acela cu suflet mare, oricine o fi fost el, simţi că parcă viaţa merită trăită. Dormi vreo două ore, dar o nevoie îngrozitoare de a urina îl trezi din somn. Nu îndrăznea şi nici nu-şi dorea să-i scoale pe miliţieni, aşa că începu pe furiş să caute o gaură de şoareci în care să se uşureze. Din păcate, toate clădirile brigăzii de producţie aveau podeaua pavată cu cărămidă, aşa că nici măcar vreo crăpătură mai acătării nu găsi, darmite găuri de şoareci. Spre surprinderea lui însă, dădu peste o sticlă de vin goală, care îi pica taman la ţanc. Începu să urineze în sticlă, dar întrucât era goală, zgomotul lichidului care se avânta înăuntru era precum ecoul pietrei zvârlite în hăul cel mare. Încerca din toate puterile să controleze jetul de urină în aşa fel încât să nu-i trezească pe cei doi. Nici n-apucă să umple sticla, când spuma începu să se reverse în afară, ceea ce îl forţă să se ţină pentru câteva clipe, până când se potoli învolburarea aceea şi abia după aceea continuă şi umplu sticla până la refuz. Apoi, apucă sticla de gât şi o puse într-un colţ. În lumina palidă a dimineţii, zări eticheta sticlei configurată în culori ţipătoare şi, gândindu-se că acesta era primul lucru pe care vor pune ochii miliţienii când se vor trezi, mută sticla în alt colţ, dar şi aşa i se părea că sare în ochii. Apoi o aşeză pe pervazul geamului, dar acolo era şi mai evidentă.

Tocmai atunci unul dintre miliţieni se trezi şi zise:

— Ce mama dracului faci acolo?

Gao Yang, îmbujorat până în vârful urechilor, se simţea tare stânjenit.

— Cine ţi-a adus vin? întrebă miliţianul.

— Nu e vin... eu...

— Mare figură mai eşti! zise miliţianul râzând.

În clipa aceea, şeful poliţiei locale deschise uşa, iar miliţianul îi raportă totul, arătând spre sticlă. Şi şeful poliţiei se puse pe râs.

— Bea! îl îndemnă el pe Gao Yang.

— Şefu', mi-a fost teamă să nu-i trezesc... şi de asta... Mă duc să vărs sticla, se justifică Gao Yang cu multă stânjeneală, încercând, totodată, să iasă cumva din încurcătură.

— Păi, eu zic că nu-i nevoie. Urina bărbaţilor scoate otrava din corp. Haide, bea! îl îndemnă şeful poliţiei surâzător.

Deodată, Gao Yang simţi cum îl cuprinde o euforie greu de desluşit şi spuse:

— Unchiule, ăsta e vin de calitate superioară!

Şeful poliţiei, tot numai un zâmbet, schimba priviri cu cei doi miliţieni.

— Păi, dacă-i vin de calitate superioară, bea-l! Ce mai stai pe gânduri? îi răspunse şeful.

Gao Yang luă sticla, dădu capul pe spate şi înghiţi o gură. Urina era caldă încă şi în afară de un iz sărat, nu părea să aibă vreun alt gust mai aparte. Bău, dintr-o răsuflare, jumătate de sticla. Apoi, se şterse cu podul palmei la gură, în timp ce lacrimi fierbinţi îi năvăleau în ochi şi, cu zâmbetul pe buze, îşi zise în sinea sa „Gao Yang, Gao Yang, nenorocitule, cum te-ai pricopsit tu cu atâta noroc? Cine mai are parte, ca tine, să se îndestuleze cu o clătită cu ceapă şi apoi să dea pe gât şi un vin atât de ales?"

Încă o înghiţitură şi isprăvi „vinul", după care se întinse pe podeaua de cărămidă şi izbucni în hohote de plâns.

Sosi şi secretarul Huang care îi anunţă că era inundaţie pe Râul Nisipos, fusese întreruptă circulaţia în zonă, iar el nu mai avea vreme să umble după cadavre, ca să le dezgroape şi să le trimită la crematoriu. Prin urmare, Gao Yang a fost amendat cu două sute de yuani şi trimis acasă.

Străbătea străzile pline de noroi, în zori de zi, când, deodată, a început iarăşi să plouă cu găleata. Stropii mari de ploaie are îl izbeau în cap nu-i stârneau decât o imensă bucurie, iar în clipele acelea euforice tot ce a putut face a fost să-şi spună ca pentru sine: „Măicuţă, măicuţă, cât ai trăit, n-am fost vrednic să-ţi arăt pietate filială, dar măcar după ce te-ai prăpădit am izbutit să-ţi asigur un somn liniştit. Numai ţăranii săraci şi cei din clasa de mijloc merg la crematoriu. Eu însă te-am scăpat de asemenea cazne. Chiar dacă am mâncat rahat şi mi-am băut urina, a meritat să fac asta pentru dumneata..."

Ajuns în curte, observă cum acoperişul de stuf al căsuţei cu trei încăperi se scufunda încetişor, împroşcând cu apă şi noroi în

toate părţile. Într-un târziu, toată casa se prăvăli cu un vuiet imens, iar îndărătul ei i se dezvălui în faţa ochilor pădurícea de salcâmi şi apele gălbui ale râului învolburat.

Gao Yang îşi strigă mama şi se prăbuşi în genunchi în noroiul din curte.

2

Când se crăpă de ziuă, i se păru că dormise un pic, dar odată ce se trezi îl cuprinseră toate durerile. Parcă scotea flăcări pe gură şi pe nas, iar aerul fierbinte îl pârjolea pe dinăuntru. Tremura atât de violent, încât şi patul de fier scrâşnea din toate balamalele. Oare ce-i face pe oameni să tremure? Chiar aşa, de ce tremură oamenii? Vedea câteva fetiţe roşietice cum zburdă pe tavan, făcând o larmă de nedescris. Aveau trupuşoarele atât de firave, că orice pală de vânt le clătina când într-o parte, când într-alta. Numai una dintre ele, la bustul gol, cu un toiag de bambus în mână, stătea deoparte, însinguratá.

— Nu-i cumva Xinghua? întrebă el surprins. Xinghua, dă-te jos degrabă, că de nu, ai să cazi şi ai să mori.

— Nu pot, tăticule… îi răspunse copila.

Izbucni în plâns, dar lacrimile ei cristaline nu cădeau, ci rămâneau atârnate de vârful firelor de păr, suspendate în aer.

Iarăşi sosi o pală de vânt, care le spulberă pe fetiţe, şi în locul lor apăru o bătrână cu părul cărunt, şonticăind pe drumul şerpuitor. Avea o pătură ponositá, aruncată pe umeri şi era mânjită de noroi din cap până-n picioare, încălţată doar cu un pantof.

— Măicuţă… măicuţă…! strigă el. Credeam c-ai murit, dar iată că nu eşti moartă!

Se năpusti înspre ea şi dintr-odată avu senzaţia că devine tot mai uşor, asemeni copiliţelor cu trup plăpând pe care le văzuse mai devreme. Vântul trăgea de el, până când se alungi, devenind de câteva ori mai înalt decât era în realitate şi ca să-şi păstreze echilibrul, n-avu încotro decât să se prindă de balustrada din preajmă.

Mama îşi roti ochii noroioşi şi îl privi uluită.

— Măicuţă, unde ai fost toţi anii ăştia? o întrebă el, plin de

însufleţire. Tot timpul te-am crezut moartă.

Ea scutură uşor din cap.

— Măicuţă, tu nu ştii cât s-a schimbat lumea asta. În ultimii opt ani, moşierii, bogătanii, contrarevoluţionarii, răufăcătorii, cei de dreapta, toţi au scăpat de etichetele de odinioară. Oamenii au luat pământ ca să-l lucreze. Eu mi-am luat nevastă şi chiar dacă este ea beteagă la o mână, are suflet bun. Ţi-a adus pe lume o nepoţică şi apoi un nepot, care o să ne ducă neamul mai departe. Avem acasă hrană din belşug şi, dacă n-ar fi fost anul ăsta cu recolta de usturoi care a putrezit, nu ne-ar fi lipsit nici banii.

Chipul mamei prinse a se transforma, iar din ochii plini de noroi se iviră doi viermi alungiţi. Încercând să-şi revină din şoc, Gao Yang întinse braţul ca să-i smulgă, dar de îndată ce mâna atinse pielea mamei, un fior rece ca gheaţa îl străbătu până în inimă. În acest răstimp, din trupul mamei ţâşni o apă gălbuie, iar pe dată muşchii şi carnea s-au spulberat în vânt. În faţa lui rămăsese doar scheletul, ceea ce-l făcu pe bietul Gao Yang să strige înspăimântat.

De undeva, de departe, auzi o voce:

— Hei, amice...! Scoală-te! Ori cumva eşti posedat de demoni?

Văzu şase ochi sticloşi ţintuiţi asupra lui, iar apoi o mână ca o gheară, înfăşurată în blană verde, cum se întinde către el, ameninţătoare. Numai ce îi atinse fruntea, că mâna aceea rece ca gheaţa se retrase, ca şi cum fusese opărită cu apă fiartă.

Apoi, tot mâna aceea verde i se aşternu pe frunte, aducându-i spaimă, dar şi alinare în acelaşi timp.

— Frăţioare, eşti bolnav! strigă deţinutul între două vârste. Arzi ca focul!

Tot el îl înveli cu pătura şi continuă:

— După mine, zic că ai răcit. Stai aşa, învelit cu pătura, ca să transpiri, şi o să te faci bine!

Lui Gao Yang însă i se părea că tremură din ţâţâni, incapabil să-şi controleze corpul, dar nici mintea care o lua razna după cum îi era voia. Aceeaşi întrebare obsesivă reveni: „De ce tremură oamenii? Oare de ce?“ Cei trei colegi de suferinţă se apropiară grăbiţi cu păturile lor şi le puseră peste el, ca să-i fie şi mai cald. Dar Gao Yang continua să tremure şi deopotrivă cu el toate cele patru pături. Una dintre ele îi era trasă peste cap, aşa că nu vedea în faţa ochilor decât bezna, iar aerul acela sufocant părea că-l va înăbuşi de tot. Şi ca şi cum sudoarea nu-i era de

ajuns, pe dată păduchii începură să colcăie, stârniţi de prin culcuşurile lor. Simţea aproape clipa morţii şi gândi că dacă boala nu-l omoară, atunci negreşit o să-l apese, o să-l sufoce păturile grele ca nişte piei putrede de vită. Se sforţă din răsputeri şi izbuti să arunce pătura care-i acoperea capul. Senzaţia aceea că a scăpat dintr-o mlaştină ce-l înghiţea îl îndemnă să strige în gura mare:

— Oameni buni... salvaţi-mă!

Se sforţă să se prindă de un mâner invizibil – singurul lucru care îl putea ajuta în clipa aceea să-şi păstreze luciditatea, asemenea celui care, prins în nisipurile mişcătoare, se agaţă de o creangă de salcie plângătoare. În faţa ochilor îi apăreau când lumina, când bezna. Atunci când se lăsa întunericul, grămezi de demoni prindeau a ţopăi, iar părinţii lui morţi şi copilaşii aceia roşietici dansau şi ei, chicoteau, făceau horă în jurul lui. Ba mai mult, îl gâdilau la subsuoară, îl trăgeau de urechi, îl muşcau de fund. Cu o creangă de salcie în mână, tata bâjbâia pe un drum presărat cu cioburi de sticlă. În mod cu totul de neînţeles, uneori se împiedica; alteori însă o făcea intenţionat. Când şi când părea că din beznă cineva fără umbră şi fără contur îi dă brânci. De fiecare dată când se prăbuşea la pământ, tata se ridica în picioare, cu faţa plină de cioburi lucioase ca gheaţa.

Gao Yang se străduia să prindă spiritele acelea, dar bezna se spulbera, lăsând în urmă doar chicotele lor care răsunau în tavan. Se crăpase de ziuă de acum şi deşi dincolo de geam se revărsa lumina soarelui, celula era mai departe cufundată în întuneric. Totuşi, reuşea să desluşească forma obiectelor din jur. Deţinutul între două vârste, voinic cum era, izbi de câteva ori cu pumnii lui mari în uşa de fier, în timp ce ceilalţi doi, cu gâturile lungite şi capetele date pe spate, urlau precum lupii în pădure.

Tropăitul de pe coridor anunţă apropierea gardienilor, după care unul dintre ei, înarmat, veni în fugă şi îşi arătă faţa la ferestruica uşii.

— Aţi pus-o, cumva, de vreo revoltă?

— Nu-i revoltă, domnule ofiţer. Numărul 9 e pe moarte.

— Numai în celula voastră se întâmplă din astea! Aşteptaţi, că acuşi intră în tură schimbul următor şi o să-i anunţ.

— Până atunci o să-şi dea duhul!

Gardianul îi aprinse lui Gao Yang lanterna în faţă, ceea ce-l determină pe acesta să strângă ochii, ca să se ferească de

lumina orbitoare.

— Da’ e cam roşu la faţă, nu?

— Păi, are febră!

— Şi ce atâta tevatură? Când răceşti, stai în casă la căldură şi mănânci mai uşor, zise gardianul în timp ce se îndepărta, cu gândul să iasă pe uşă.

Gao Yang se întoarse pe tărâmul durerii, în lumea jocului de lumină şi întuneric, unde mama şi tata, în fruntea micuţilor demoni, prinseră a-l chinui iarăşi. Le simţea respiraţia şi mirosul atât de bine, dar de îndată ce întindea mâna să-i prindă, dispăreau cu toţii, luând şi bezna după ei. În urmă rămâneau doar chipurile neliniştite ale colegilor de celulă.

După ce micul dejun le-a fost împins înăuntru prin deschizătura de la uşă, îi auzi pe ceilalţi deţinuţi sfătuindu-l în şoaptă.

— Frăţioare, mănâncă şi tu ceva! spuse deţinutul între două vârste, punându-i mâna pe umăr.

N-avea putere nici să clatine din cap.

Auzi apoi uşa de fier deschizându-se, urmată de un aer proaspăt care invadă încăperea şi abia atunci mintea lui se limpezi mult. Simţi cum păturile care-l acopereau se ridică una câte una, ca şi cum cineva i-ar fi luat pielea strat după strat.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă o voce blândă de femeie.

Era doar o vorbă spusă cu o blândeţe neobişnuită, cu atâta căldură, dar îndeajuns pentru a întrezări ca prin vis chipul milostiv al mamei. Deschise ochii şi prin perdele de ceaţă zări o femeie cu o faţă mare, palidă, îmbrăcată cu o tunică albă şi lungă. Apoi, îl împresură un miros în care se amesteca izul unui dezinfectant cu un parfum plăcut, de săpun, pe care numai o aristocrată putea să-l răspândească.

Era, într-adevăr, o aristocrată, o femeie corpolentă care îi prinse încheietura mâinii cu degetele ei reci ca sloiul de gheaţă, ca să-i simtă pulsul. Apoi, aceleaşi degete reci s-au mutat pe frunte, aducând cu ele, mai aproape de nările lui, mirosul de dezinfectant. Gao Yang inspiră aerul cu lăcomie şi astfel scăpă de nodul din piept. Dezinfectantul, dar mai cu seamă parfumul acelei aristocrate îi aduceau alinare, aşa încât un sentiment de beatitudine puse stăpânire pe el curând. Se împleteau aici bucurie, tristeţe, frumuseţe – toate laolaltă. Îl ustura nasul cumplit – semn că-i venea să plângă.

— Stai aşa! strigă el, văzând-o pe femeie că scutură un obiect

subţire din sticlă, ca un tub lucios şi i-l vâră sub braţ.

— Ţine-l strâns! zise ea.

În spatele ei stătea un tânăr negricios şi slab, îmbrăcat în uniformă, cu un aer timid, nehotărât, de parcă era un copil sfios în faţa străinilor.

— Ar trebui să te îmbraci, zise femeia.

Gao Yang ar fi vrut să-i spună ceva, dar nu-i era cu putinţă să rostească nici măcar o vorbă.

— Aşa l-aţi adus aici – dezbrăcat până la brâu şi fără încălţări, comentă deţinutul între două vârste.

— Domnule Sun, zise femeia întorcându-se către slăbănog, aţi putea să-i anunţaţi familia să-i aducă nişte haine?

Şeful gardienilor încuviinţă din cap şi dispăru în spatele ei. Apoi, Gao Yang îl auzi cum se interesează:

— Cum vă simţiţi aici?

— Ne simţim grozav! răspunse cu voce tare deţinutul cel tânăr. Avem răcoare, confort, ca în Paradis. Doar că sunt cam mulţi păduchi, fir-ar mama lor…

— Aveţi păduchi?

— Nu, n-avem din ăia care vorbesc.

— Domnule ofiţer, ce-ar fi să daţi puţin dovadă de umanism revoluţionar şi să ne scăpaţi de păduchii ăştia?

— O să reflectăm asupra cererii voastre, răspunse şeful gardienilor. Doamna doctor Song, poate preparaţi la infirmerie nişte soluţii, să mai stârpiţi păduchii.

— Suntem cu totul trei oameni la infirmerie. De unde să mai avem timp de preparat soluţii pentru atâtea celule? comenta doctoriţa Song în timp ce îi scoase termometrul de sub braţ şi îl ridică să-l cerceteze în lumină.

Gao Yang o auzi cum oftează, după care o urmări cum scoate un instrument medical din trusa ei îmbrăcată în piele, şi-l atârna după gât, iar apoi îşi pune capetele în urechi. Apucă un obiect rotund, ca un disc, şi foarte lucios, prins de un furtun de cauciuc care tremura. Se aplecă asupra lui, până când faţa ei mare şi palidă ajunse în dreptul feţei lui. Gao Yang adulmeca parfumul acela care ar fi înnebunit pe oricine, în timp ce doctoriţa plimba discul strălucitor pe pieptul lui, dându-i senzaţia unei presiuni enorme, dar era o presiune care-l umplea de fericire. El ştia bine că nu va putea da uitării clipele acestea pentru tot restul vieţii.

„Şi de-ar fi să mor acum, tot m-aş socoti un om fericit!” gândi

el. „O aristocrată m-a atins pe frunte, s-a apropiat cu faţa de faţa mea, i-am simţit atât de bine parfumul. Ba mai mult, când s-a aplecat, i-am văzut pielea de la baza gâtului, netedă ca o pudră din cele mai fine. Nici că puteam visa la mai mult!“

Ea îl bătu uşor cu palma şi îi spuse cu amabilitate:

— Întoarce-te cu faţa în jos!

El o văzu că ţinea în mână un tub de sticlă, cu cerculeţe închise la culoare desenate pe el, în care se afla un lichid gălbui, cu un ac lung în vârf. Se supuse îndemnului ei în tăcere. Degetele ei moi şi fine, răcoritoare şi plăcute erau de-a dreptul miraculoase! Aceleaşi degete însă apucară pantalonul de betelie şi îl traseră în jos cu putere, dezvelindu-i fesele în aerul răcoros. Simţi un aer rece cum îi ajunge în fund şi pe dată fiecare muşchi i se încordă. Dar o senzaţie şi mai rece îl încercă în clipa următoare, răspândindu-i-se în fesa stângă, după care ea frecă bine în locul acela cu un tampon de vată.

— Relaxează-te! spuse ea pe un ton serios. Lasă-ţi muşchii moi! De ce ţi-e teamă? N-ai mai făcut niciodată injecţie?

Doctoriţa îi trase o palmă peste fund şi continuă:

— Cum să fac injecţia când tu stai atât de încordat?

„Cât sunt de norocos! Chiar că sunt! O femeie atât de rafinată nu s-a dat în lături să mă atingă, văzându-mă cât de murdar sunt. Mâinile ei curate au atins fundul meu jegos! Şi de-ar fi să mor în celula asta, n-aş regreta câtuşi de puţin.“

În timp ce ea îi freca fesa cu două degete în locul unde îl înţepase acul, îl întrebă:

— Ce-ai păţit la picior? De ce e atât de umflat?

Toate gândurile lui se îndreptară către picior, dar era atât de copleşit de fericire încât nu mai avea puterea să răspundă.

Din nou ea îi trase o palmă peste fund, dar de astă dată urmă o înţepătură ca de viespe. O auzea cum suflă greu înfigându-i acul, după care simţi cum îl zgârie cu degetul mic. În viaţa lui nu se mai revărsase din Cer atâta tandreţe asupra lui. Senzaţia că sufletul lui amorţise de-a binelea îl făcu să izbucnească în plâns. Îşi dorea din răsputeri ca aceste clipe să nu se mai sfârşească niciodată, însă taman atunci doctoriţa îşi extrase acul.

— De ce plângi? Chiar te-a durut aşa de rău? îl întrebă ea în timp ce-şi strângea instrumentarul.

El nu scotea nicio vorbă, ci doar gândea cu tristeţe: „Acum, că a terminat cu injecţia, o să plece“.

— Doamna doctor, eu sunt constipat. Aţi putea să-mi faceţi şi mie un control? întrebă deţinutul cel tânăr.

— Păi, dacă nu poţi să-ţi goleşti burta, stai aşa! îi răspunse ea.

— Nu aşa vorbeşte un doctor!

— Oare cum aş putea să vorbesc cu un huligan ca tine?

— Doamna doctor, nu mă faceţi pe mine huligan! Am fost coleg de clasă cu fata dumitale şi chiar ne-am iubit.

— Ai grijă, numărul 7, că întreci măsura! îl avertiză şeful gardienilor.

Dialogul dintre doctoriţă şi deţinutul cel tânăr îl îndureră pe Gao Yang, căci nădăjduia că ea avea încă multe să-i spună. Dar nici gând de aşa ceva. Femeia îşi strânse trusa şi ieşi, urmându-l pe şeful gardienilor.

După vreo jumătate de oră, acesta veni la uşă şi, lipindu-şi faţa de fereastra cu gratii, strigă în încăpere:

— Numărul 9, ţi s-a pregătit o mâncare specială numai pentru tine. La masă!

Nu trecu mult timp şi prin deschizătura uşii un bol gri a fost împins înăuntru, răspândind în întreaga încăpere un miros de-ţi lăsa gura apă. Ceilalţi deţinuţi îl săgetau cu priviri pline de invidie. Deţinutul între două vârste îi aduse el însuşi bolul, iar când Gao Yang se ridică în capul oaselor, văzu două ouă aurii cuibărite în mijlocul tăiţeilor. Pe deasupra, pluteau în zeamă firicele de ceapă verde şi pete mici uleioase.

— Domnule director, domnule ofiţer, şi eu sunt bolnav… Mă doare burta… zise deţinutul cel tânăr în gura mare.

— Xiao Li, strigă şeful gardienilor, chemând un soldat are imediat se apropie în pas alergător pe culoar. Stai aici de pază, să nu-i fure ăştia mâncarea bolnavului!

Deţinutul între două vârste se socoti strivit de răspuns, drept care trânti bolul pe patul lui Gao Yang şi se duse să se întindă pe patul lui, tot bombănind ceva înjurături.

Mirosul acela de tăiţei şi ouă îi stârni apetitul lui Gao Yang. Apucă beţişoarele cu mâinile tremurânde şi amestecă puţin tăiţeii fini şi lucioşi, cum nu mai văzuse în viaţa lui. Ridică bolul la gură şi aruncă pe gât o înghiţitură de supă fierbinte, spre fericirea maţelor lui care începură pe dată să tremure de încântare. Cu ochii înlăcrimaţi, se întoarse către soldatul de dincolo de uşa metalică şi murmură:

— Mulţumesc, domnule ofiţer, că v-aţi milostivit de mine!

Mânca tăiţeii şi îşi spunea în sinea sa: „Gao Yang, tare norocos mai eşti! Până în ziua de azi la o femeie rafinată puteai să te uiţi doar de departe şi uite că acum te-a mângâiat pe frunte. Până acum nu apucai nici măcar să zăreşti nişte tăiţei de o asemenea calitate şi uite că maţele tale au avut parte de ei. Gao Yang, omul nu se mulţumeşte niciodată cu ce are. Ei, bine, a venit vremea ca şi tu să fii mulţumit cu ce ţi-a fost dat…“

Mâncă bolul de tăiţei până la ultima fărâmă, ba sorbecăi şi toată zeama, sub privirile neclintite ale deţinutului bătrân şi ale celui tânăr, ceea ce îi părea într-adevăr stânjenitor. Cu toate acestea, deşi fusese o masă copioasă, tot flămând era.

— Mai eşti bolnav? îl întrebă gardianul de dincolo de uşă. Dacă n-ai fi bolnav, ai fi în stare să mănânci o găleată întreagă!

— Domnule ofiţer, şi eu sunt bolnav… mă doare burta. Aoleu, măiculiţă… mă doare de mor… se tot jelea deţinutul cel tânăr.

3

Venise ora când deţinuţii ieşeau să se dezmorţească şi să ia puţin aer. Mai întâi răsună un fluierat ascuţit, după care doi gardieni îşi făcură apariţia cu un snop de chei în mână şi deschiseră celulă după celulă. Deţinutul între două vârste şi cel bătrân ieşiră din celulă, iar cel tânăr deschise uşiţa de sub geam şi scoase găleata plină ochi cu urină. Deodată însă, îi veni o idee, gândindu-se să scape de sarcina care îi fusese repartizată de colegul între două vârste.

— Hei, tu, ăsta nou-venit! Te-ai îmbuibat cu tăiței, aşa că acum e rândul tău să deşerţi găleata, îi zise el lui Gao Yang.

Nici nu mai aşteptă vreun răspuns, că şi ţâşni pe coridor, abandonându-l cu găleată cu tot.

Gao Yang se simţea vinovat, fiindcă spre deosebire de colegii de celulă el se bucurase de aşa un tratament minunat – mâncase tăiţei şi, mai mult, fusese vaccinat de o femeie rafinată. Cu gândul să se revanşeze faţă de colegi, se ridică în capul oaselor, sprijinindu-se de marginea patului, însă de îndată ce atinse cu picioarele goale podeaua de ciment rece şi umedă, îl luă cu ameţeală. Când se ridică de pe pat, piciorul rănit, amorţit cum era, îi dădea senzaţia că păşeşte pe un pat de bumbac. Luă de

jos găleata, care nu era deloc grea, dar în schimb duhnea îngrozitor. Se străduia cât putu s-o ducă ţinând-o cât mai departe de el, dar la fiecare pas o izbea şi mai vărsa câte puţin din conţinutul mizerabil pe piciorul gol.

În bătaia razelor orbitoare ale soarelui, ochii îl dureau cumplit, iar lacrimile începură să i se rostogolească pe obraji. După o vreme, ochii nu-i mai lăcrimau, dar, cum braţele şi picioarele îi tremurau întruna, se opri în loc, puse găleata jos şi se sprijini de un stâlp de pe coridor. N-apucă să-şi tragă sufletul, că de îndată auzi vocea unui gardian înarmat, care stătea în picioare la postul de gardă de pe hol:

— Numărul 9, n-ai voie să laşi găleata pe coridor!

Ridică în grabă găleata şi îşi continuă drumul, în urma altor deţinuţi care aveau aceeaşi misiune de îndeplinit cu găleata. La capătul culoarului, coti spre sud-vest şi ajunse la o cămăruţă cu pereţii din tinichea şi lemn. Pe o plăcuţă de la intrare scria cu vopsea roşie „Bărbaţi“ şi abia acum se dumiri şi el care era rolul acelei încăperi. Zeci de deţinuţi stăteau la coadă cu găleţile în mână; cum ieşea unul, intra altul.

Când îi veni rândul, păşi înăuntru, scufundându-şi picioarele goale în amestecul de noroi cu dejecţiile vărsate pe jos, ceea ce îi provocă o greaţă de nedescris. În mijlocul latrinei se afla o gaură întunecată la vederea căreia îl cuprinse ameţeala, cât pe ce să se prăbuşească. Deţinuţii care îşi îndepliniseră misiunea deja aşteptau la coadă în faţa unui robinet ruginit, ca să-şi spele găleţile. Apa de-abia curgea, de parcă era acolo nu o ţeavă de apă, ci un băieţel care făcea pipi. Apoi, deţinuţii râcâiau găleţile cu o perie cu mâner scurt, dându-i lui Gao Yang senzaţia că râcâie chiar pe intestinele lui. Avea o senzaţie cumplită de vomă şi aproape că vedea ţăiţeii cum i se răscolesc în burtă, urmaţi îndeaproape de cele două ouă aurii prăjite. Strânse din dinţi, înghiţind la loc tăiţeii care îi veneau pe gât. Nu era cu putinţă să vomite, categoric nu. Era mai mare păcatul să dea afară nişte tăiţei de soi precum cei pe care îi mâncase!

Înainte să spele găleata, îşi puse piciorul rănit sub jetul de apă, ca să scape de mizeria pe care nici măcar nu îndrăznea s-o privească. Cel din spatele lui îl împunse cu găleata în fund, apostrofându-l:

— Ce te fasoleşti atâta? Aici e loc de spălat picioarele?

Întoarse capul şi văzu că individul care tocmai îl luase la rost

era un bărbat între două vârste, proaspăt bărbierit, cu ochi gălbui şi faţa atât de ridată, de parcă era o păstaie de fasole mai întâi murată şi apoi pusă la uscat. Cam speriat, dar oarecum şi înduioşat, Gao Yang îi spuse:

— Frăţioare, eu sunt nou aici... nu prea ştiu regulile... Şi am o rană la picior...

Deţinutul cu ochii gălbui îi răspunse imediat:

— La dracu'! Mişcă-te mai repede! Acuşi se termină pauza noastră!

Gao Yang îşi clăti în mare grabă picioarele – sub jetul de apă observă că la stângul, unde avea rana, pielea era vânătă – şi apoi tot în grabă curăţă şi găleata.

Până când duse găleata înapoi la locul ei, deja avea senzaţia că o stare de istoveală îl cotropeşte de-a binelea. Nu-i venea să creadă că mai ieri-dimineaţă era un bărbat în toate puterile, iar acum devenise o epavă, un om care, fără să facă mare lucru, de abia mai sufla. Când intră în celulă, îl izbi aerul stătut dinăuntru şi abia acum îşi dădu seama în ce atmosferă înăbuşitoare suportau acolo. Îşi auzea inima izbind greu în piept şi dintr-odată îl împresură gândul morţii. „Nu se poate să mor!“ Îşi adună puterile şi ieşi pe coridor, de unde, sub mângâierea razelor de soare, înţelegea mai bine cum e organizată puşcăria aceea.

Coridorul lung şi îngust avea la ambele capete câte un post de pază metalic, cu un gardian înarmat cu puşcă şi gloanţe la centură. Pe peretele sudic, de culoare gri erau două uşiţe. Se întrebă în sinea sa unde dispăruseră toţi deţinuţii. Gardianul de la postul de control din partea de apus strigă la el:

— Numărul 9, intră pe uşiţa aia!

Urmându-i sfatul, ajunse afară, într-un loc minunat. În fapt, era o terasă ca o cuşcă, cât ţinea coridorul de lungă, cu o lăţime de vreo zece metri şi înălţime de vreo patru metri şi cu ciment pe jos. Barele prinse de stâlpii metalici ruginiţi aveau o strălucire albăstruie şi despărţeau puşcăria de câmpul de legume unde erau culturi de cartofi, castraveţi, roşii. Câteva gardience tocmai culegeau castraveţi. Ceva mai departe se afla un zid cenuşiu înalt, cu plasă metalică în partea de sus, ceea ce îl făcu să-şi amintească din copilărie cum spuneau unii că pe zidurile închisorii este tensiune electrică înaltă şi dacă cineva se apropie, chiar şi o pasăre, acolo îi rămân oasele.

Cei mai mulţi deţinuţi stăteau la gard, cu mâinile agăţate de

barele acelea metalice printre care puteai strecura un castronel, poate. Nici gând să-ţi strecori măcar capul, oricât de mic ar fi fost el. Mai erau unii care stăteau la soare lângă zidul dinspre nord şi unii care alergau prin cuşca metalică, împărţită în două – în stânga pentru bărbaţi, în dreapta pentru femei.

Gao Yang o zări pe Mătuşa Fang în perimetrul pentru femei, stând lângă gard, cu mâinile agăţate de barele metalice. Abia dacă o recunoscu, atât de mult se schimbase într-o zi, de când n-o mai văzuse. Nu îndrăzni s-o strige. Sub privirile atente ale deţinuţilor tăcuţi, care atârnau de barele metalice, gardiencele se duceau cu coşuri mari de bambus să adune roşii. Erau vesele, chicoteau, mai cu seamă una de vreo douăzeci de ani, mică de statură şi pistruiată.

Gao Yang îl auzi pe tânărul lui coleg de celulă cum îi strigă glumeţ:

— Domnişoara ofiţer, îndură-te şi aruncă-mi şi mie o roşie încoace!

— Spune-mi „Tuşă“ şi îţi arunc, îi răspunse pistruiata pe un ton şăgalnic.

— Tuşă! strigă fără nicio ezitare tânărul.

Pistruiata se blocă pentru o clipă, după care izbucni într-un râs nebun.

— Micuţă Liu, dă-i repede o roşie strănepotului tău, se amuzară pe seama ei celelalte gardience.

Încovoiată de atâta râs, pistruiata se îndreptă de spate, alese din coş o roşie pe jumătate coaptă şi o aruncă straşnic înspre cuşca metalică. Roşia nimeri barele şi de acolo ricoşă mai departe, în afară.

— Da’ fraieră mai eşti! o ironiză o colegă, slabă ca un ţâr.

Pistruiata apucă altă roşie, bine coaptă de astă dată, ţinti către deţinutul cel tânăr şi o aruncă din nou. Roşia nimeri în cuşcă, unde ateriză pe ciment, dar tânărul nu reuşi să vadă până la urmă în burta cui ajunse, ci doar auzi multe strigăte, urmate de o mare înghesuială.

— Fir-ar mă-ta a dracului! ocârî tânărul. Asta a fost cadoul de la mătuşi-mea. Fir-ar a dracului! Vorba aia: „Tigrul ucide prada ca să aibă ursul ce mânca“.

— Tuşă, trimite-mi şi mie una! Tuşă! strigă tânărul deţinut.

Deţinuţii se porniră a striga, care „Tuşă“, care „Surioară“, într-o larmă de nedescris. Gao Yang îl auzi pe deţinutul între două

vârste cum o înjură cu năduf.

Gardiencele se lăsară prinse în joc şi începură şi ele să arunce cu roşii în cuşcă, una după alta, iar deţinuţii se băteau pe ele ca nişte câini turbaţi, strigând, urlând, înghesuindu-se ba ici, ba colo, după cum ateriza prada.

N-a durat mult până când din ambele capete ale culoarului şi-au făcut apariţia în goană mare gardieni înarmaţi, ba au venit şi câţiva paznici chiar de la birourile de dincolo de cuşca metalică. Puştile zornăiau întruna în învălmăşeala în care veneau ei în alergare.

Un fluier ascuţit răsună deodată, după care se auzi strigătul unui paznic:

— Marş înapoi! Hai, toată lumea!

Deţinuţii se strecurau înăuntru pe uşiţă asemenea unui banc de peşti într-o retragere grăbită prin apele mării. Gao Yang se întoarse ultimul, iar în urma lui paznicul zăvorî uşiţa. Pauza se terminase.

Cuşca metalică, răsadurile, zidul înalt, plasa de sârmă – toate dispăruseră. Întors din lumea largă, acum i se părea îngrozitor de strâmt acest coridor. Afară, se auzea un bărbat care se certa cu gardiencele. Vocea pistruiatei era cea mai ascuţită, uşor de deosebit de vocile celorlalţi.

4

Când intră în celulă, Gao Yang avu senzaţia că a intrat într-o grotă, socotind că bezna dinăuntru îi afecta nu numai vederea, ci şi auzul.

Deţinutul între două vârste îi spuse în şoaptă:

— Hei, tu, ăsta nou! Ridică-te în picioare!

— Frăţioare… ce-ai cu mine? zise Gao Yang temător.

Colegul îi zâmbi cu subînţeles şi îl întrebă:

— Au fost buni tăiţeii?

— Au fost, răspunse Gao Yang jenat.

— Aţi auzit? Cică au fost buni! spuse deţinutul între două vârste.

— Au fost buni, dar greu de digerat, comentă deţinutul cel tânăr.

— Ai primit hrană specială, zise deţinutul bătrân şi se şi repezi în părul lui Gao Yang.

Deţinutul între două vârste îl îndepărtă pe bătrân, forţându-l pe Gao Yang să se dea în spate. Lipit de zid, privea înfricoşat către ferestruica metalică.

— Dacă strigi, te strâng de gât! zise colegul între două vârste. Eşti o javră care îi pupă pe toţi în fund.

— Frăţioare... te rog, iartă-mă!

— Ia spune, din ce fainã erau făcuţi tăiţeii?

Gao Yang scutură din cap.

— Îţi zic eu – erau macaroane. Păi, dacă ai mâncat macaroane, atunci trebuie s-o încasezi pe măsură, zise cel între două vârste, făcându-le semn cu mâna colegilor. Hai, fiecare câte trei pumni, până îşi varsă maţele din el.

Tânărul strânse pumnul, ţinti către coşul pieptului lui Gao Yang şi îi dădu trei lovituri nimicitoare.

Gao Yang icni de durere, dar de cum deschise gura un jet de tăiţei ţâşni în afară. După ce isprăvi tot, se prăbuşi pe ciment, epuizat.

— Hoţule, zise deţinutul între două vârste, ai tot strigat-o pe tanti aia a ta şi nu te-ai ales nici măcar cu o roşie. Am eu grijă să te răsplătesc...

— Unchiule, nu vreau...

— Nu ţipa! Acum ai să lingi de pe jos tăiţeii pe care i-a dat ăsta afară!

Tânărul căzu în genunchi şi îl imploră cu voce joasă:

— Unchiule, unchiul meu cel bun, unchiul meu cel drag, promit să nu mai fac niciodată...

Zdrăngănitul cheilor de la uşă îi trimise imediat pe cei trei, fiecare pe patul lui.

Odată ce se deschise uşa, o lumină strălucitoare invadă încăperea. În uşă stăteau câţiva ofiţeri, iar unul dintre ei, cu o foaie în mână, spuse răspicat:

— Numărul 9, ieşi afară!

Gao Yang se repezi către uşă şi zise printre suspine:

— Domnule ofiţer, vă rog să-mi lăsaţi viaţa...

— Numărul 9, ce-ai păţit? întrebă un alt ofiţer.

— E bolnav, deliregază de la febra mare pe care a avut-o. A mâncat o porţie specială, pentru bolnavi, după care a dat tot afară.

— Îl mai luăm? îl întrebă un ofiţer pe tovarăşul său.
— Îl luăm şi mai vedem noi după aceea, răspunse cel întrebat.
— Sus! zise gardianul.
De îndată ce se ridică în picioare, Gao Yang se trezi cu mâinile încătuşate.

Capitolul 13

Guvernatorul Zhong ridică zid înalt de atâta spaimă.
Pe creastă înfige cioburi de sticlă și sârmă ghimpată,
Dar zidul să oprească strigătul mulţimii n-o să poată,
Nici sârma opreliște în calea furiei nu se mai arată.

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou pe stradă, în faţa sediului Guvernului Judeţean. Atunci când o parte din mulţime a pătruns în Biroul Impozite şi Departamentul de Evaluări şi i-a luat la bătaie pe câţiva funcţionari învinuiţi de multe rele, guvernatorul Zhong Weimin a dat ordin să se ridice ziduri înalte la el acasă, cu cioburi şi sârmă ghimpată de jumătate de metru, înfipte pe coama zidului.

1

Gao Ma reuşi cu greu să se ridice în picioare, dar pe dată se prăbuşi din nou, chiar în clipa când vreo şapte-opt papagali cu penaj viu colorat ţâşniră în încăpere pe fereastra larg deschisă. În zborul lor iute, pe lângă grindă, aproape de perete, au şters cu aripile trupul lui Jinju care atârna acolo. Luciul fin, ca de mătase, al penajului neted, care îi făcea să pară că sunt golaşi de-a dreptul, le înlesnea plutirea lină. Leşul spânzurat de tocul uşii se balansa când încoace, când încolo, însoţit de un scârţâit firav, dar cum lumea întreagă era cufundată în liniştea nopţii, orice zgomot, cât de mic, devenea asurzitor. Gao Ma stătea acolo încremenit, cu sufletul ca de piatră, şi părea că este imun la orice durere. Nimic nu-l mai putea atinge. Doar gustul acela dulceag – rânced pe care îl simţea tot mai tare îi spunea că iarăşi sângele îi năvălea în gură.

— Gao Ma!, strigă el, Gao Ma, din clipa în care ai pus ochii pe Jinju destinul ţi-a fost pecetluit cu sânge. Ai scuipat sânge, ai vomat sânge, ai urinat sânge. Din cap până-n picioare eşti pătat cu sânge!

Se prinse de tocul uşii şi încetişor se îndreptă de spate, aşa

cum se înalţă către Cer un copac cu trunchiul strâmb. Cu greu, izbuti să se ridice în picioare. „Jinju, eu te-am nenorocit!” Vederea femeii care atârna acolo cu burta lăsată în jos întări gustul de sânge care-i năpădise gura. Se urcă pe un scăunel, cu gândul să desfacă sfoara legată de tocul uşii. Bâjbâia cu degetele tremurânde, tot mai moi şi neputincioase. Deodată, îl izbi mirosul intens al lui Jinju, izul acela de usturoi, dar şi miasma de sânge stătut. Îi era de acum cu putinţă să deosebească mirosurile, căci sângele unui bărbat este fierbinte, pârjolitor, pe câtă vreme al femeii e rece ca gheaţa. Sângele femeii e curat, dar al bărbatului e îmbâcsit. Papagalii aceia multicolori îi zburau pe sub braţ, printre picioarele depărtate, iar ţipetele lor ascuţite îi stârneau un sentiment de disperare fără margini. Nici că era chip să desfacă blestematul de nod. Sfoara era atât de groasă, iar nodul bine strâns, încât oricât s-ar fi chinuit ştia că n-avea îndeajuns de multă putere ca să-i vină de hac.

Gao Ma dibui un chibrit şi aprinse lampa cu gaz. Lumina inundă întreaga încăpere, proiectând pe pereţi umbrele uriaşe, înfricoşătoare, ale papagalilor în zbor. Deodată, îşi simţi sufletul împovărat de o ură nesfârşită pentru aceste păsări viu colorate. Şi umbra lui Jinju se proiecta așijderea pe pereţi şi pe podea – o pată alungită care pur şi simplu îi îngheţa sângele în vine.

Se strecură afară din încăpere, pe lângă trupul ei spânzurat în uşă, ca să caute satârul. Se aplecă după cuptor, unde nimeri o perie şi o paletă, dar nici urmă de satârul pentru legume.

— Gao Ma, ai uitat oare că fraţii mei ţi-au luat satârul? o auzi el pe Jinju spunând. Cu lumina lămpii în spate, chipul ei părea surâzător, deşi Gao Ma nu-i desluşea chipul tocmai bine în camera întunecoasă.

— Gao Ma, eu cred că-i băieţel, zise Jinju zâmbind.

— Mie mi-ar plăcea şi o fetiţă. Mi-e totuna, n-am avut niciodată preferinţă pentru fată sau băiat.

— Nu-i bine cu fetele. Neapărat să ne îngrijim să înveţe carte, la liceu, la facultate şi apoi să se ducă la oraş, să-şi caute de lucru. Să nu îndure viaţa asta mizerabilă de ţăran.

— Jinju, tu te-ai luat după mine şi tocmai viaţa asta ai dus-o, zise el mângâind-o pe creştet.

— Am împărtăşit aceeaşi viaţă grea, zise fata, mângâindu-l, la rândul ei, pe piept. Părinţii mei au atâta cruzime în suflet. Oare cum de a fost cu putinţă să-ţi ceară bani? continuă ea cu

amărăciune în glas.

— Nu-ţi face griji! Adun eu cumva banii ăştia, îi spuse el încrezător. Mai întâi am să vând usturoiul, după aceea mai cumpăr nişte sămânţă pentru plantat şi bănuiesc că am să fac vreo cinci mii de yuani. Toţi oamenii din sat o să aibă bani, aşa că vor fi dornici să mă ajute. Până să naşti tu, eu am şi venit să te iau de nevastă.

— Să vii mai repede, spuse ea, că prea multe am pătimit în casa părintească!

Pe chipul ei se aşezară lin pete verzui, tremurânde, iar Gao Ma se întrebă dacă nu cumva erau fulgii pierduţi în zbor de papagali.

Imediat îşi aminti de cuţitul pe care-l purta cândva la brâu.

Odată, pe vremea copilăriei sale, îl scosese din teaca de lemn şi văzuse că era plin de pete de rugină, cu toate că tăişul rămăsese tot ascutit. Se vede treaba că fusese bine călit la foc. Pe atunci trăia bunicul şi, văzându-l cu cuţitul în mână, îi spusese: „Pune-l jos!“ „E plin de rugină. Am de gând să-l ascut“, îi replicase el, dar bunicul, niciuna, nici două, i-l smulsese din mână, dojenindu-l: „Ăsta nu-i vreo jucărie! Vezi-ţi de treabă!“ Pe vremea aceea trăia şi mama, care ţinuse să-i desluşească vorbele bunicului: „Cuţitul acesta a ucis un om. Să nu cumva să umbli cu el!“

Gao Ma ţinea minte că odinioară cuţitul fusese ascuns deasupra grinzii, aşa că degrabă se urcă pe scăunel şi după ce bâjbâi un pic, într-adevăr găsi acolo un obiect dur şi lung, pe care îl înşfăcă repede. Se duse în lumina lămpii şi în clipa în care îl scoase din teacă, parcă în faţa ochilor se iviră feţele dragi ale mamei şi bunicului.

Ridică pe dată cuţitul şi începu să taie sfoara, dar în mod cu totul uluitor, sfoara deveni elastică şi îl aruncă pe Gao Ma la pământ. Până să apuce să se ridice în picioare, sfoara deja se rupsese, iar Jinju se prăbuşi. Ea atinse podeaua mai întâi cu vârfurile picioarelor, apoi cu călcâiele, după care tot trupul i se înclină, ca şi cum un munte de argint se clătina, un stâlp de jad se prăvălea, stârnind o pală de vânt vrednică de toată mila. Flacăra lămpii pâlpâi, gata să se stingă. Gao Ma îngenunche lângă ea şi se apucă să-i desfacă laţul din jurul gâtului. Eliberată din strânsoare, femeia oftă prelung, ceea ce îi smulse lui Gao Ma urlete de bucurie. Jinju însă continuă să rămână cufundată în tăcere. El o atinse uşor, dar trupul ei era ţeapăn şi rece. Se gândi

să-i îndese înapoi în gură limba care îi atârna, dar era atât de umflată încât nici că-i era cu putinţă. Chiar şi aşa, un zâmbet fermecător rămăsese întipărit pe chipul femeii.

— Frăţioare Gao, ai adunat destui bani? Când mă iei de nevastă?

El îi aşternu o pătură peste cap şi peste trunchi.

Apoi se puse pe bocit şi o ţinu aşa preţ de câteva minute, după care, deodată, îl încercă un sentiment neobişnuit. Înşfăcă cuţitul ruginit şi, cu aerul unui veritabil erou, ieşi în curte, înfruntând vântul răcoros. Simţea gust de sânge în gură. Pe când privea el către stelele din înaltul cerului senin, papagalii viu coloraţi, adunaţi în stol, ţâşniră afară din casă pe fereastra deschisă şi pe uşă, într-un zbor avântat, dar totuşi atât de lin, de parcă ar fi avut penele unse şi alunecoase.

Îşi ridică cuţitul, ţintind către un papagal, însă acesta, în ultima clipă, făcu un ocol şi trecând pe lângă el, se întoarse în casă. „Am să vă omor! Vă omor până la ultimul! Staţi aşa să-mi ascut cuţitul şi o să vedeţi că nu se mai alege nimic din voi!“

Se aşeză în genunchi lângă o piatră de ascuţit adusă de pe colina Zhou şi îşi începu treaba. Ascuţi mai întâi pe uscat, curăţind toată rugina de pe lamă. Apoi, găsi un bol vechi de ceramică, îl umplu pe jumătate cu apă şi înmuie lama acolo, ca s-o ascută udă. Aşa îşi petrecu restul nopţii, până în clipa în care cântatul cocoşilor anunţă ivirea zorilor. Atunci abia şterse lama cu o mână de buruieni şi o cercetă atent în lumină. Strălucirea rece îi dădea fiori pe şira spinării. Când puse lama cuţitului pe faţă şi o lăsă să alunece uşurel în jos, auzi un hârşâit fin, căci până şi cele mai subţiri fire de păr cedau pe dată.

Cu o armă atât de preţioasă în mână, Gao Ma se simţea precum spadasinii cei mai iscusiţi care acţionau doar noaptea. O mâncărime de nestăvilit îi cuprinse palma cu care apucase cuţitul. Ieşi din curtea casei şi din câţiva paşi ajunse în curtea Guvernului Judeţean, unde se găsea o puzderie de floarea-soarelui. Tăie în calea sa câteva flori care crescuseră mai înalte – pe unele doar le lăsa fără pălărie, pe altele le reteza de jos. Cuţitul se dovedea cu adevărat neîndurător, însă parcă nu el, Gao Ma, îl mânuia, ci cuţitul singur acţiona într-un avânt de nestăvilit. Nimic nu-i stătea în cale. Lujerii de floarea-soarelui rămâneau suspendaţi în aer pentru câteva clipe după ce lama trecea peste ei, se înfiorau uşor şi abia apoi se prăvăleau la

pământ într-o liniște desăvârșită. Lumina difuză a dimineții se așternea pe frunzele lor mari, ca un evantai. În pornirea sa ucigașă, bărbatul își pironi ochii asupra plopilor din apropiere, după care se năpusti și asupra lor. Crengile cu scoarța albă se frângeau cu zgomot, iar nenumăratii papagali care își găsiseră adăpostul în frunziș își luau zborul rând pe rând. La început, se împrăștiau pe cer, pentru ca apoi să se adune laolaltă formând un nor multicolor. Păsările se roteau cu iuțeală pe deasupra clădirii, proiectându-și găinațul alb, asemenea picăturilor de ploaie, pe țigla albastră. Când oboseau, se lăsau jos, aterizând pe acoperiș cu pocnet, ca niște pietre căzute din tării. După ce doborî trei plopi tineri, lui Gao Ma i se păru că dintr-odată cerul devenise o imensitate fără stavilă. În toate cele patru zări răsărise câte o lună mare și roșie, fiecare trimițând pe pământ strălucire ca ziua în amiaza mare. Penele papagalilor se împodobiseră cu reflexii multicolore, în timp ce ochii le scânteiau ca nestematele.

Gao Ma ridică mâna dreaptă în care ținea pumnalul, apoi mâna stângă, de care atârnau cătușele. Ridică brațele atât de sus, încât avea senzația că-i un uriaș fără pereche. Simțindu-se împresurat de papagalii care zburau de-a valma, din toate părțile, Gao Ma aruncă în jur priviri pline de ură și se porni să-i spintece cu toată puterea de care era în stare. Despicate în două, pasările îl împroșcau pe față cu sângele lor rece, iar când bărbatul se șterse cu mâna stângă, simți cum mirosul de sânge îi invadează nările.

Neînfricați, papagalii intrau în casă pe geam și pe ușă și tot neînfricați se întorceau afară cu mare iuțeală. Luna apusese de mult. În lumina palidă a dimineții, câteva mormane de lemne pierdute în ceață se dezvăluiră vederii, împrăștiate în curtea mohorâtă. Gao Ma stătea în ușă, cu cuțitul în mână, în așteptarea păsărilor. Un papagal trecu pe lângă el cu obrăznicie, fluturându-și aripile colorate, asemenea unei mingi rotitoare. Dintr-o singură lovitură de pumnal, Gao Ma despică pasărea în două – o parte căzu lângă piciorul lui stâng, cealaltă – la distanță de un pas de el. Cu un șut, trimise bucata de lângă el peste zid, în timp ce pe cealaltă o trase mai aproape cu vârful pumnalului, ca s-o cerceteze cu atenție. Mușchii și măruntaiele păsării încă mai pulsau și un suflu fierbinte îl izbi în față. Sângele rece și lipicios se prelingea pe mânerul de aramă. Cu o mișcare de cuțit, trimise

peste zid şi jumătatea rămasă din pasăre.

Dezlănţuiţi, papagalii s-au adunat atunci în stol şi au pornit strigăte teribile de furie chiar prin faţa lui. Gao Ma însă nu se lăsă impresionat, ci le ţinu piept, ocărându-i:

— Haideţi, păsări ticăloase! Veniţi cu toatele! Veniţi!

Niciuna, nici două, se năpusti asupra stolului de păsări, fluturând la întâmplare prin văzduh pumnalul tăios. Unii papagali cădeau răpuşi la pământ şi mureau pe dată; alţii, răniţi doar, ţopăiau precum broaştele, odată ce ajungeau măcelăriţi pe pământ. Păsările erau cu duiumul, capabile să lanseze atacuri năprasnice, aşa că Gao Ma se trezi încleştat într-o luptă aprigă, de astă dată nu pentru a-i nimici pe papagali, ci mai cu seamă pentru a-şi apăra propria viaţă.

Într-un târziu, secătuit de puteri, se prăvăli peste o grămadă de papagali morţi, într-o baltă de sânge. Păsările rămase în luptă se tot învârteau în văzduh ameninţătoare, ţipau, dar nu îndrăzneau să coboare mai mult.

Pe drum răsuna tropot de copite. Gao Ma încercă să-şi adune bruma de vigoare pe care o mai avea şi înhăţă pumnalul. Văzu atunci mânzul lui iubit cum îşi strecoară capul peste zid. Părea mai firav ca altădată, dar ochii, tot mari ca odinioară, îi scânteiau cu putere. Mânzul îl ţintuia cu privirea lui înduioşătoare, ceea ce îl făcu pe Gao Ma să izbucnească în lacrimi.

— Mânzuţul meu drag… nu pleca… nu pleca de lângă mine! Ce dor mi-a fost de tine şi câtă nevoie am de tine!

Mânzul se retrase încetişor, până îl înghiţi bezna. Îi auzi iarăşi tropotul paşilor, în timp ce se îndepărta înspre sud – limpede la început, apoi mai înfundat, până când pieri cu desăvârşire.

2

Gao Ma le dădu vecinilor lui, domnul Yu şi nevasta acestuia, un teanc de bancnote.

— Frate mai mare, cumnată, asta-i tot ce am. Vedeţi şi voi ce puteţi face. Dacă nu-i de ajuns, vă promit că am să vă dau restul într-o bună zi.

Se aşeză, sprijinindu-se de zid, sub fereastră, ţinând pumnalul cu amândouă mâinile.

Cei doi schimbară priviri cu subînţeles, după care ea îi spuse:

— N-ar fi bine să-i anunţi şi pe fraţii ei? Poliția a ridicat-o ieri pe soacra ta odată cu Gao Yang.

— Vedeţi ce puteţi face! Vă rog mult.

— Vrei s-o îngropi sau o duci la crematoriu? întrebă bărbatul.

Gândul la flăcările acelea nemiloase care urmau să-i înghită pe Jinju şi pe pruncul ei nenăscut îi frângeau inima.

— O îngrop, răspunse el hotărât.

Soţii Yu s-au grăbit să plece, odată ce şi-au făcut apariţia sătenii, unii cu lacrimi în ochi, alţii cu chipul împietrit, fără nicio expresie. Gao Jinjiao, primarul satului, se tot învârtea pe acolo cu un aer viclean. Oftă prelung şi se apropie de Gao Ma.

— Nepoate, zise el, tu…

Gao Ma flutură pumnalul şi spuse:

— Domnule primar, nu mă forţaţi!

Gao Jinjiao se înclină şi se grăbi să-i dispară din cale.

Doamna Yu se întoarse cu doi *zhang*[19] de satin roşu şi chemă câteva femei în curte. Una dintre ele, pricepută la croitorie, intră în casă să-i ia măsurile lui Jinju, după care se apucă de tăiat şi cusut.

Mulţi curioşi s-au tot perindat prin curte şi, fără să vrea, au zdrobit sub tălpi papagalii morţi. Peste tot zburau pene multicolore care se lipeau de picioarele, hainele, ba chiar şi de feţele oamenilor. Nimeni nu părea însă că bagă de seamă ceva.

Jinju a fost aşezată pe *kang*, acolo unde Gao Ma putea s-o vadă în fiecare clipă. Odată ce soarele se ridică în tării, razele lui s-au pornit să străpungă tulpinile de iută, galben-roşietice şi frunzele precum gheara de pui, pentru ca apoi să se reflecte pe chipul femeii. Chipul acela era asemenea unei crizanteme aurii – după cum îi era numele, Jinju – Crizantema de Aur – cu petale deschise sub mângâierea soarelui blând de toamnă. Gao Ma îi atinse faţa şi o simţi netedă, lucioasă, precum o catifea aleasă.

Au venit într-un târziu şi cei doi fraţi Fang – mai întâi cel mic, care, bosumflat, străbătu curtea cu paşi mari, stârnind fulgii de papagal, ce pluteau în aer şi căzeau apoi lin peste satinul roşu. Când intră pe uşă, un papagal se avântă în zbor drept către el, de parcă ar fi tânjit să-i scoată ochii. Tânărul îl respinse însă cu palma, lipindu-l iute de perete. Se opri lângă *kang*, ridică un colţ

---

19 *Zhang* este o unitate de măsură pentru lungime, echivalentă cu 3,33 m.

al păturii şi privi chipul surâzător al lui Jinju.

Dezgustat, lăsă pătura să cadă şi ieşi în curte după Gao Ma.

— Gao Ma, nenorocitule, ne-ai distrus familia!

Fratele lui Jinju îşi suflecă mânecile şi se îndreptă către zidul unde Gao Ma izbea partea neascuţită a pumnalului cu cătuşele care îi atârnau la mâna stângă, scoţând un clinchet desluşit. Avea ochii injectaţi, iar privirea pe care i-o aruncă fratelui mai mic îl făcu pe acesta să se retragă câţiva paşi înapoi.

— Am să te reclam la judeţ. Tu ai omorât-o pe sora noastră!

Nici nu plecă bine, că veni şi fratele cel mare. Şchiopăta mai rău ca înainte, încărunţise mult şi avea ochii tulburi. Părea că îmbătrânise peste noapte. Îşi anunţă sosirea cu strigăte în gura mare, precum bocitoarele bătrâne. De cum intră în casă, începu să zbiere şi mai abitir, lovind cu palma în marginea *kang*-ului:

— Surioară, biata mea surioară! Nu aşa trebuia să-ţi găseşti tu sfârşitul!…

Vaietul lui smulse şi mai tare lacrimile femeilor adunate acolo. Nu după multă vreme, câţiva bărbaţi au intrat în cameră, ca să-l ia de acolo.

— Frăţioare Fang, încercau ei să-l consoleze, sora voastră e moartă. N-o mai puteţi întoarce de la groapă. Acum e de datoria voastră, ca fraţi, să-i pregătiţi funeraliile cum se cuvine.

La auzul acestor vorbe, fratele lui Jinju conteni cu plânsul şi, ştergându-şi nasul, spuse:

— Ştiţi cum e vorba aceea: „Când se mărită o fată, e ca şi cum ai vărsa apa pe jos“. Ea de mult nu mai face parte din familia Fang, aşa că dacă are parte de o înmormântare cu fast sau de una umilă, nu mai e treaba noastră.

Acestea fiind zise, înlăcrimat, se îndepărtă cu mersul şchiopătat.

Gao Ma se ridică în picioare şi strigă după el cu năduf:

— Ia vezi dacă nu cumva a mai rămas ceva pe aici să iei cu tine la plecare!

Fratele cel mare se opri pentru o clipă, dar nu spuse nimic, după care îşi continuă drumul.

Femeile au dus în casă un rând de haine de înmormântare din satin roşu aprins. După ce au dezbrăcat-o pe Jinju de hainele vechi, au şters-o pe tot corpul şi au schimbat-o cu cele noi. Aşa îmbrăcată toată în roşu arăta ca o mireasă gata de nuntă.

Gao Zhileng se năpusti în curte şi începu să adune într-un coş

papagalii morţi care zăceau pe pământ. Îi aduna şi rostea cu năduf:

— Gao Ma, Gao Ma, ce rău ţi-au făcut ţie păsările mele? Fă ce vrei cu oamenii, dar de ce a trebuit să omori papagalii ăştia nevinovaţi? Aici sunt bani, nu glumă. Din cauza ta am ajuns în sapă de lemn acum…

Vreo şapte-opt papagali care supravieţuiseră masacrului stăteau în vârful tufelor de iută, cu penele zburătăcite şi mânjite de sânge. Ţipetele lor ascuţite erau de-a dreptul dezolante. Până şi Gao Ma simţea ceva milă în adâncul sufletului pentru bietele păsări.

Gao Zhileng îşi ţuguie buzele şi chemă papagalii săi iubiţi cu un fluierat nemaiîntâlnit.

— Sunt reporter la staţia locală de televiziune. Am aflat despre povestea tragică de iubire dintre dumneavoastră şi tânăra Jinju. Aţi putea să ne relataţi cum s-au petrecut evenimentele?

Reporterul, un bărbat la vreo treizeci şi ceva de ani, purta o pereche de ochelari mari, avea o gură mare şi respiraţia urât mirositoare.

— Sunt de la Uniunea Judeţeană a Femeilor şi investighez problema celor trei căsătorii aranjate. Am dori să ne împărtăşiţi părerea dumneavoastră.

Cea care adresa solicitarea era o tânără cu faţa pudrată din greu. Gura îi duhnea a urină, iar Gao Ma se stăpâni cu greu să nu-i reteze capul cu cuţitul lui proaspăt ascuţit.

— Duceţi-vă dracului de aici! spuse Gao Ma furios, în timp ce se ridică în picioare, ţinând bine cuţitul în mână. N-am ce să vă povestesc.

— Gao Ma, nu mai e timp să facem coşciugul, mai ales că în pădurile din nord-est a izbucnit incendiul şi a crescut zdravăn preţul lemnului. Pe vipia asta… spuse Yu Qiushui privind burta umflată a lui Jinju. Eu am cumpărat două rogojini, mai am şi doi *zhang* de folie de plastic şi zic că n-ar strica s-o învelim cu folia de plastic şi apoi cu rogojina. Nu-i nicio diferenţă, că doar tot în pământ ajunge, dar aşa o înmormântăm în pace imediat. Ce zici?

— Cum zici tu, frăţioare, îi răspunse Gao Ma, acceptând de îndată propunerea.

Între timp, reporterul TV vâjâia peste tot – acum se lăsa pe vine, acum se aşeza în genunchi, ca să surprindă cele mai bune cadre. Bliţul ţăcănea întruna şi imortaliza până şi papagalii

cocoţaţi în vârful tufelor de iută. Pur şi simplu totul părea desprins dintr-un tablou cu lujeri gălbui de iută, lujeri roşietici, lujeri verzi, cu razele soarelui auriu revărsate peste frunzele de iuta galben-verzui. Nu lipseau din peisaj nici papagalii viu coloraţi, dar nici Gao Zhileng cu faţa lui posomorâtă şi fluierând cu buzele ţuguiate printre păsările zgribulite, care şuierau a jale, făcându-şi stăpânul să lăcrimeze amarnic.

— Am trimis şase oameni la cimitirul din partea de răsărit a satului, ca să sape groapa. Ar cam fi timpul să pornim într-acolo, anunţă solemn domnul Yu.

Cele două bucăţi noi de rogojină au fost pe dată întinse în curte, iar peste ele s-a aşternut plasticul albastru deschis. Apoi, patru femei au cărat-o pe Jinju şi au aşezat-o deasupra. Aparatul foto al reporterului prindea necontenit mişcările, fără să-i scape ceva, iar femeia aceea cu faţa prea albă de pudră nota ceva într-un carneţel, plină de importanţă. Avea gâtul galben, în contrast evident cu faţa şi din nou Gao Ma se văzu nevoit să facă eforturi ca să-şi înfrâneze dorinţa de a-i reteza capul.

— Frăţioare, vino să vezi dacă mai e ceva ce te nemulţumeşte! spuse nevasta lui Yu.

Ca prin ceaţă zări trupul lui Jinju împachetat în folia aceea albastră, apoi în rogojina aurie. Doi bărbaţi au legat rogojina cu sfoară nouă-nouţă făcută din iută şi ca să fie siguri că e strânsoarea bună, au apăsat cu piciorul pe rogojină şi au tras de sfoară cu toată puterea. Gao Ma auzea cum pe alocuri fire din împletitura sforii plesneau şi îi privi uluit pe cei doi cum călcau cu tălpile lor mari pe burta umflată a lui Jinju, ca să strângă cât mai zdravăn.

Momentele acestea erau peste puterea lui de a îndura, aşa că zvârli cuţitul cât colo şi se prăbuşi în genunchi, înecat de tuse. Tuşi atât de rău încât sfârşi prin a scuipa sânge. Papagalii s-au înălţat de pe tufele de iută şi au pornit în zbor atât cât le era cu putinţă aripilor să-i poarte. Apoi, precum rândunelele care mătură suprafaţa apei cu pieptul, au trecut razant pe deasupra lanului de iută. Reporterul se zdrobea de mama focului să surprindă totul în imagini. Păsările pluteau într-o frenezie nespusă, ca şi cum ar fi fost nişte suveici prinse la lucru într-un război de ţesut imaginar. Acum veneau încoace, acum se duceau încolo şi astfel izbuteau să ţească pe chipurile lui Gao Ma şi Jinju desene minunate, într-o nesfârşită schimbare...

Conştient că n-are scăpare, Gao Ma ridică braţele, iar pe dată poliţistul cel bâlbâit deschise cătuşele care îi atârnau la mână, dar numai pentru a le schimba cu altele noi, mai strălucitoare.

— Bă… băiete, tot mai ai de gând să fugi? îl întrebă el. Poate că ai fi reuşit tu să te ascunzi până pe la începutul lunii viitoare, dar în niciun caz n-ai fi apucat mijlocul lunii în libertate.

Capitolul 14

Cei care în faţa pedepsei aspre de frică nu mor
Să dea jos secretarul de partid şi pe guvernator!
Să inciţi mulţimea înseamnă că legea ţării ai încălcat.
Dar când pitit îndărătul uşilor bine ferecate ai stat
Cumva faţă de aceeaşi lege a ţării supus te-ai arătat?
Sau poate când subordonaţii tăi pe amărâţi i-au exploatat?

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou după interogarea oamenilor, în urma evenimentelor, la Poliţie.

1

Sub cerul înstelat, Gao Yang îşi mâna către oraş carul tras de măgăruş, ticsit cu usturoi. Cu asemenea încărcătură, la fiecare hârtoapă căruţa dărăpănată scârţâia din toate balamalele aşa că Gao Yang se temea că în orice clipă se va desface în bucăţi şi se va împrăştia pe drum. Când trecu pe podul de piatră peste Râul Nisipos, strânse tare hăţurile şi se aşeză mai bine, ca să echilibreze puţin căruţa şi să-l ajute pe bietul animal, şi aşa destul de slab şi de prăpădit de ziceai mai degrabă că-i o capră de munte ceva mai mare. L-ai fi putut trânti jos dintr-o singură palmă. Din pricina bolovanilor, roţile se porniră a scârţâi şi mai jalnic. Firicelul de apă ce curgea pe sub pod reflecta limpede strălucirea rece a stelelor de pe cer. Acolo unde drumul începea să urce, Gao Yang îşi puse pe umăr frânghia legată de osia căruţei şi trase şi el, ca să-l mai ajute pe măgăruş. După ce se termină panta, începu drumul către oraş, pavat şi neted. Pe acolo, şi dacă ploua, şi dacă batea vântul, se mergea bine, fără oprelişte. La vremea când fusese construit, după a Treia Plenară a Comitetului Central, Gao Yang se gândise: „S-a cheltuit atâta bănet pe drumul ăsta. De câte ori o să apucăm noi să mergem la oraş pe aici într-o viaţă de om?“ Acum îşi dădea seama cât de mult greşise gândind astfel. Aşa sunt oamenii de la ţară – le lipseşte perspectiva şi niciodată nu reuşesc să vadă mai departe

de propriile interese mărunte. Guvernul este înţelept, prin urmare nu greşeşti dacă-i urmezi vorbele – aşa spunea el fiecărui om pe care îl întâlnea.

Când intră pe drumul pavat, auzi în faţă, nu departe de el, uruitul unui alt car şi un bătrân care cânta. În tăcerea nopţii, ecoul acelui cântec răsuna pe deasupra câmpului nemărginit, iar Gao Yang recunoscu vocea Unchiului Fang al Patrulea. În tinereţe, acesta, un bărbat chipeş şi talentat, cântase operă într-o trupă ambulantă, pe nume „Căpriţa albă“, dar se spune că fusese implicat într-un caz de omucidere. Fang al Patrulea cânta:

Surioară, surioasă, cât eşti de frumoasă,
Cu surle şi trâmbiţe în iatacul nupţial eşti dusă.
Acul de aur petala de lotus va străpunge
Iar nectarul nepreţuit în tot patul va ajunge.

„Bătrân afurisit! Tot ticălos ai rămas!“ îl măscări Gao Yang în sinea sa şi continuă să-şi mâne măgăruşul tot înainte. Se gândi apoi că o noapte lungă se desfăşură înaintea sa şi avea mult de mers, aşa că nu i-ar fi stricat un tovarăş de drum cu care să mai schimbe o vorbă. Când desluşi mai bine conturul carului din faţă, strigă:

— Unchiule al Patrulea, dumneata eşti acolo? Sunt eu, Gao Yang.

Bărbatul însă nu-i răspunse. Prin frunzişul copacilor de pe marginea drumului lăcustele ţârâiau necontenit, acompaniate de copitele măgăruşului, care răsunau ritmic, monoton, pe asfalt. În aer plutea mirosul de usturoi, iar dindărătul copacilor înalţi luna se ridica încetişor pe cer, răsfirându-şi razele argintii pe drum. Cu sufletul plin de speranţă, Gao Yang ajunse din urmă căruţa ce mergea în faţa lui.

— Dumneata eşti, Unchiule al Patrulea? repetă el întrebarea.

Acesta îi răspunse cu un mormăit.

— Cântă mai departe!

— Ce să mai cânt? zise Unchiul al Patrulea. Nici de plâns nu-mi mai arde!

— Eu am pornit la drum dis-de-dimineaţă, dar nu mi-aş fi închipuit că o să fiu în urma dumitale, unchiule.

— Alţii au plecat şi mai devreme decât noi. N-ai băgat de seamă bălegarul de pe drum?

— Unchiule al Patrulea, dar dumneata n-ai vândut ieri

usturoiul?

— Tu ai vândut?

— Ieri n-am fost. Nevasta mea tocmai a născut şi mari i-au mai fost chinurile facerii. S-a căznit o noapte întreagă, aşa că am avut prea multă treabă şi n-am putut să plec.

— Ce a născut? întrebă Unchiul al Patrulea.

— Băieţel, spuse Gao Yang cu vădit entuziasm.

Deodată, Gao Yang îşi desluşi mai bine bucuria – nevasta îi adusese pe lume un fiu, dar mai era şi recolta de usturoi proaspăt strânsă de pe câmp, prilej nespus de bucurie. „Gao Yang, acum ţi-a surâs şi ţie norocul în viaţă!” Îşi aminti de mormântul mamei, aşezat într-un loc de bun augur. Chiar că meritase să îndure toată suferinţa ultimilor ani, fiindcă refuzase să spună autorităţilor unde o îngropase pe mama.

Cocoţat pe zăbreaua carului, Unchiul al Patrulea îşi aprinse pipa, flacăra chibritului luminându-i chipul pentru o clipă. De la scânteia aceea roşiatică, pentru restul nopţii aerul se îmbibă de mirosul iute-acrişor al tutunului.

Gao Yang bănuia de ce Unchiul al Patrulea era melancolic și tot gândindu-se aşa, parcă îl cuprindea şi pe el tristeţea.

— Unchiule, fiecare om e cu soarta lui. Căsătoria, banii – toate sunt hărăzite de soartă. Zău că n-are rost să te mai necăjeşti.

Aşa îl consolă el pe Unchiul al Patrulea, dar în acelaşi timp se simţea cumva eliberat de propriile necazuri. Înţelese repede însă că nu se frământa prea tare pentru necazurile acestuia, căci în sinea sa era tare mulţumit de propria lui viaţă, aşa cum se arăta ea acum. Nădăjduia că şi cei doi fii ai Unchiului al Patrulea îşi vor găsi neveste curând şi toată lumea se va linişti.

— Oamenii simpli ca noi, cei de la ţară, nu se pot măsura cu cei bogaţi. Unii au o viaţă mai chinuită ca alţii, unele lucruri merită păstrate mai puţin decât altele. Ia gândeşte-te! Noi am fi putut s-o ducem şi mai rău, să cerşim la drumul mare. Chiar dacă suntem săraci, nu răbdăm de foame şi găsim ce pune pe masă, iar cu hainele astea, aşa jerpelite cum sunt ele, tot suntem mai protejaţi decât dac-am umbla în fundul gol. Viaţa e grea, dar bine că suntem sănătoşi. Mai avem câte o mână beteagă, mai şchiopătăm, dar bine că nu ne-am ales cu ceva lepră. Ce zici, unchiule?

Unchiul al Patrulea îngăimă ceva şi continuă să tragă din pipă liniştit. Lumina argintie a lunii se aşternea peste hulubele

căruţelor, peste coarnele vitelor, peste urechile măgarului, peste folia de plastic lucioasă care învelea usturoiul.

— După ce a murit mama, m-am consolat singur spunându-mi că omul trebuie să se mulţumească cu cât are, să-şi ştie măsura. Dacă tuturor ne-ar fi bine, atunci răul cui i-ar mai rămâne? Dacă toţi ne-am duce la oraş în căutarea fericirii, atunci cine ar mai sta la ţară să muncească pământul? Când Cel de Sus i-a făcut pe oameni, a lucrat cu materiale diferite. Ce-a fost de soi s-a dus la demnitari, ce-a fost bunicel s-a dus la muncitori, iar ce-a fost mai prost s-a dus la ţărani. Noi doi, de pildă, suntem făcuţi din rămăşiţe, dar e mare fericire că putem să trăim pe pământul ăsta. Ce zici, unchiule? Uite, fă comparaţie şi cu vita asta a dumitale! Trage la căruţa cu usturoi şi trebuie să te ducă şi pe dumneata, iar dacă slăbeşte ritmul se alege cu lovituri de bici pe spinare. Toate fiinţele au parte de aceleaşi legi. Aşadar, unchiule, trebuie să rabzi. Dacă rabzi, atunci eşti om; de nu, eşti spirit rău. Acum câţiva ani, Wang Tai şi gaşca lui m-au silit să-mi beau urina – la vremea aceea Wang Tai încă nu se aranjase – şi eu... am strâns din dinţi şi am băut, că doar ce puteam să fac? Era pipi şi atât. Totul este cum priveşti noima lucrurilor. Ne tot amăgim cu gândul că suntem curaţi, dar oare doctorii ăia îmbrăcaţi cu halate albe chiar sunt curaţi? Ei mănâncă până şi placenta femeilor. Ia gândeşte-te puţin, chestia aia pe care o scot din femeie, cu sânge pe ea, nici măcar n-o spală, ci presară pe deasupra usturoi tăiat, un vârf de sare, toarnă nişte ulei de soia şi alte condimente, o perpelesc puţin în ulei şi o înfulecă. Când a născut nevastă-mea, doctorul Wu i-a luat placenta şi când l-am întrebat ce gust a avut, mi-a zis că e ca o meduză. Chestia aia de la nevastă-mea, ca meduza? Spune dumneata, nu-i greţos rău? Aşa că, atunci când m-au silit să-mi beau urina, am dat pe gât o sticlă mare. Şi după aceea ce mi s-a întâmplat? Nimic. Am rămas acelaşi. În schimb, secretarul Huang n-a băut urină şi în anul următor a făcut cancer. S-a îndopat cu medicamente, după care a mâncat vipere, miriapozi, broaşte, scorpioni, viespi, zicând că la urma urmei cui pe cui se scoate. Şi ce-a rezolvat? Păi, nimic, că după şase luni şi-a dat duhul!

Cele două căruţe au cotit, intrând pe un drum care străbatea pustietatea de dincolo de satul Cuibarul Nisipos. Toată zona era plină de dâmburi de nisip, pe care crescuseră pâlcuri de sălcii roşii, tufe de indigotier, trestie cerată şi arţari. Luna strălucea

peste vârfurile copacilor şi aşternea sclipiri reci pe crengi şi frunze. Un gândac de bălegar trecu în zbor bâzâind şi ateriză undeva, pe jos. Unchiul al Patrulea pocni vaca uşor cu nuieluşa, s-o îndemne să meargă mai repede şi apoi îşi aprinse pipa din nou.

Drumul avea şi urcuşuri şi atunci măgăruşul înainta cu capul plecat, fără să scoată niciun sunet. Lui Gao Yang îi era milă de animal, aşa că din când în când îşi punea frânghia pe umăr şi mai trăgea şi el, ca să-l ajute. Ajunseseră pe o pantă lungă, care urca încetişor, iar când se văzu în vârf, Gao Yang privi în jos şi cu surprindere descoperi în vale câteva lanterne care pâlpâiau ca şi cum ar fi fost cufundate în hău. La coborâre, el stătea pe huluba căruţei, însă văzând cum îşi îndoise măgăruşul spinarea şi cum i se împleticeau picioarele, se dădu jos şi merse pe lângă căruţă de teamă să nu se răstoarne.

— După ce coborâm panta, probabil că suntem la jumătatea drumului, nu-i aşa? întrebă Gao Yang.

— Cam aşa ceva, îi răspunse Unchiul al Patrulea posomorât.

Cum mergeau ei aşa la vale, aproape din fiecare copac şi din fiecare tufiş îi însoţea ciripit de păsări monoton şi trist. Vaca Unchiului al Patrulea se împiedică şi puţin lipsi să nu cadă din picioare. De pe drum se ridica un abur străveziu, prin care răsună deodată o bubuitură înfundată, de undeva dinspre sud, stârnind vibraţii de parcă întreg pământul se clătina.

— Trece trenul! zise Unchiul al Patrulea.

— Unchiule, ai mers vreodată cu trenul? întrebă Gao Yang.

— Trenurile nu sunt pentru cei ca noi, ca să zic şi eu aşa, cu vorbele tale, îi replică Unchiul al Patrulea. Poate că într-o viaţă viitoare am să mă nasc într-o familie de oameni mari, aleşi, şi o să am şansa să mă urc în tren. Deocamdată, în viaţa asta, trebuie să mă mulţumesc să-l admir de departe.

— Nici eu n-am avut parte de aşa o bucurie, zise Gao Yang. Dacă Cel de Sus s-o îndura şi de mine, să am recoltă bună în fiecare an, în cinci ani adun vreo sută de yuani şi mă plimb cu trenul. Atunci am să simt şi eu că n-am trecut prin lumea asta doar ca un animal îmbrăcat în chip de om.

— Tu eşti tânăr. Încă mai ai speranţă! comentă Unchiul al Patrulea.

— Ce speranţă să mai am? La treizeci şi ceva de ani eşti deja la jumătatea vieţii, iar la cincizeci te îngroapă. Eu am patruzeci

de ani, sunt doar cu un an mai mare decât fiul dumitale cel mare. La vârsta asta, sunt afundat în pământ până la subsuori.

— Omului îi este dat să trăiască preţ de o generaţie, pe când plantele au viaţă scurtă, o duc doar până în toamnă. Parcă mai ieri mă urcam în pomi după vrăbii şi coboram pe canal să prind peşti. Nici n-apuci să bagi de seamă că ţi-a şi trecut viaţa, comentă Unchiul al Patrulea şi oftă prelung.

— Câţi ani ai dumneata, Unchiule?

— Şaizeci şi patru. La şaptezeci şi trei şi la şaizeci şi patru de ani e perioada critică. Dacă nu vine Regele Iadului să te ia, atunci te duci tu singur. Eu zic că n-am să apuc să mănânc din recolta de grâu de anul acesta.

— Nici vorbă, unchiule! Dumneata eşti zdravăn, eşti puternic. Poţi s-o mai duci bine mersi cel puţin nouă-zece ani, îl linişti Gao Yang.

— Nu-i cazul să mă consolezi, că nu mi-e frică de moarte. Viaţa asta n-are niciun farmec, aşa că moartea nu poate fi mai rea. Şi apoi, dacă mor, mai economisim o gură de mâncare pentru naţiune, spuse Unchiul al Patrulea râzând.

— Şi de-ar fi să mori dumneata, tot nu economiseşti mâncare pentru naţiune, fiindcă dumneata consumi doar ce cultivi singur pe câmp. Nu eşti dintre cei ajunşi sus, care mănâncă doar din rezervele statului.

Nori întunecaţi se aşterneau peste lună, făcând ca umbrele copacilor să devină şi mai difuze, iar bezna adâncă a nopţii să sporească ciripitul păsăretului aciuat prin copaci.

— Unchiule al Patrulea, băiatul ăsta, Gao Ma, e un om de ispravă. Ai făcut foarte bine că până la urmă ai lăsat-o pe Jinju să se mărite cu el, spuse Gao Yang, regretându-şi însă spusele în clipa următoare, mai cu seamă când îl auzi pe bătrân cum şuieră nemulţumit.

Se grăbi să schimbe subiectul:

— Ai auzit ce s-a întâmplat cu al treilea fiu al familiei Xiong din satul Ţarcul Oii, cel care a plecat la studii în America? După un an, s-a însurat cu o americancă blondă, cu ochii albaştri. A trimis o fotografie acasă, iar acum bătrânul Xiong o arată peste tot, ca să se fălească.

— Mormintele strămoşilor lui se află într-un loc cu auspicii bune, spuse Unchiul al Patrulea.

Gao Yang îşi aminti de mormântul mamei – şi el se afla într-un

loc înalt, cu un râu la nord şi un canal la răsărit. Din partea de sud, se vedea colina Zhou, iar către apus se aşternea o câmpie nemărginită. Apoi, gândul îi zbură la bebeluşul lui născut de numai două zile, un băieţel cu capul mare. „Toată viaţa am fost ca o cărămidă de-abia scoasă din cuptor. E prea târziu ca să mai schimb ceva, dar mă gândesc că mormântul mamei se află într-un loc bun şi poate că asta va fi de bun augur pentru soarta nepotului. El o să aibă sigur parte de o viaţă cum se cade.“

Un tractor cu luminile aprinse trecu pe lângă ei, cu un munte de usturoi încărcat în remorcă. La gândul că toată trăncăneala le încetinise ritmul, cei doi iuţiră pasul, zorind animalele înhămate la căruţă.

2

Ajunseră în apropierea căii ferate când soarele roşu al dimineţii deja se ridica pe cer. Erau acolo de multă vreme câteva zeci de tractoare încărcate cu usturoi, care aşteptau la rând înaintea lor.

Accesul le fu blocat de un baraj din lemn, vopsit cu dungi negre şi albe, în partea de nord a căii ferate. În urma lor se formase un şir şerpuitor de căruţe trase de vite, măgari sau cai, căruţuri trase de oameni, tractoare, maşini, întrucât întreaga producţie de usturoi din patru sate se adunase în capitala judeţului. Care va să zică aşa arată o recoltă bogată! Soarele cel însângerat se arăta la faţă doar pe jumătate, atât de roşu, încât părea că s-a mărginit cu un contur negru. Deasupra lui se adunaseră nori albi maiestuoşi, ca un halou, împrumutând de la vecinul soare irizări roşietice stinse. Cum undeva mai în faţă se întindeau patru şine lucioase, orientate pe direcţia est-vest, curând trecu pe acolo în zbor o locomotivă verde, cu abur şi sirenă ascuţită care despica cerul la fiecare semnal. În urmă veneau vagoanele, la ferestrele cărora se zăreau feţele buhăite ale călătorilor, lipite de geamuri.

Un bărbat între două vârste stătea lângă barieră, ţinând în mână un steguleţ de semnalizare cu roşu şi verde. Şi el era buhăit la faţă. „Oare nu cumva toţi oamenii ăştia, lefegii la stat, au faţa buhăită?” se întrebă Gao Yang în sinea sa. Pământul încă mai trepida, deşi trenul trecuse deja. Şuieratul lui însă avu darul

să-i agite pe măgari pentru multă vreme. Văzându-l pe lucrătorul de la căile ferate cum ridică bariera cu manivela, Gao Yang îşi luă mâinile de pe ochii măgăruşului, pe care îi acoperise ca să-l ferească de o spaimă inutilă. Nici n-apucă bariera să se ridice de-a binelea că mulţi se şi repeziră să treacă pe sub ea, cu toate că drumul era foarte îngust şi nu îngăduia mai mult de două vehicule să meargă alături. Gao Yang privea cu ochii căscaţi de uimire cum îi depăşeau, pe el şi pe Unchiul al Patrulea, într-o înghesuială de nedescris, care cu căruţul, care cu bicicleta. Odată ce-au traversat calea ferată, drumul începu iarăşi să urce pe o pantă mai înaltă, dar nu panta era problema, ci lucrările de reparaţii, pietrişul şi moviliţele de pământ gălbui. Căruţele care luaseră panta pieptiş se clătinau zdravăn, se opinteau, forţându-i pe toţi căruţaşii să se dea jos şi să ducă încetişor animalele de căpăstru, ca să poată controla căruţa şi s-o echilibreze.

Ca şi mai înainte, căruţa Unchiului al Patrulea era în faţă. Gao Yang vedea cum ieşea abur, pur şi simplu, din trupul bătrânului, iar la faţă era negru ca tuciul de atâta încordare. În mâna stângă ţinea frâiele, în timp ce în mâna dreaptă agita o nuieluşă, însă fără să atingă vita cu ea. O tot îndemna din gură să ţină la drum. Bălţata mergea cu capul săltat, cu spume la bot, suflând din greu. Fără îndoială că drumul devenise şi mai anevoios din pricina pietrelor care i se înfigeau în copite şi probabil că suferinţa i se vedea cel mai bine pe spinarea încordată.

Un soare roşu, mare cât roata carului şi câţiva nori zdrenţuiţi erau cam tot peisajul pe care îl putea oferi cerul în aceste clipe. Cât despre pământ, ce altceva putea oferi el decât o şosea prăpădită şi mii de căruţe bulucite? Gao Yang nu mai asistase în viaţa lui la asemenea scene, aşa că vederea celor dimprejurul său îl cam nelinişitea. Mergea tot înainte, cu ochii aţintiţi în ceafa Unchiului al Patrulea şi nu îndrăznea să-şi mute privirea nici măcar cu un centimetru mai încolo. Măgăruşul parcă dansa, din pricină că pietrele ascuţite îi săpau în copita piciorului stâng din faţă atât de rău, încât despicaseră o rană urâtă din care picuri negricioşi de sânge se prelingeau pe pietrele albe de pe drumul prăfuit. Osia căruţei se tot mişca, înclinând carul, cu tot cu măgăruş când într-o parte, când într-alta. Lui Gao Yang nu-i mai era cu putinţă să-i plângă de milă bietului animal, căci era mult prea preocupat să ţină drumul drept. Fiecare avea o singură grijă – să ţină cât mai aproape de cel din faţă, de teamă ca nu cumva

vreun neisprăvit din spate să vadă loc liber pe unde s-ar putea strecura şi să încerce să forţeze depăşirea.

Deodată, auzi în stânga lui o bubuitură, ca şi cum ar fi explodat o grenadă, înfricoşându-i pe toţi deopotrivă – şi oameni, şi animale. Întorcând capul, observă că unui căruţ tras de doua fete, una ceva mai mare şi una mai mică, îi explodase o roată, iar camera de culoare roşie se revărsa peste cauciucul exterior. Fata cea mare avea un cap rotund ca o bilă de lemn, cu faţa plină de coşuri de parcă era scoarţă de copac; cea mică avea tenul deschis, cu faţa ovală, plăcută, dar din nefericire nu vedea cu un ochi. Gao Yang oftă, gândind în sinea sa: „Bine zicea menestrelul orb că Diao Zhan era de o frumuseţe neasemuită, doar că avea obrazul ciupit de vărsat, de unde se vede că nu există frumuseţe fără cusur în lume.“ Fetele priveau neputincioase cauciucul explodat, în timp ce toţi ceilalţi aflaţi în spatele lor zbierau şi le înjurau că stau în drum. N-au avut încotro decât să tragă căruţul în noroiul de pe marginea drumului, îngăduind căruţelor din spate să se apropie degrabă, nu cumva să-şi piardă locul în coloană.

Apoi, a urmat o serie de explozii de cauciucuri, dintre care una asurzitoare, atunci când unui tractor de cincizeci de cai putere i-a bufnit roata din spate, făcând ca janta să se îndoaie sub greutatea lăsată pe partea aceea şi tractorul să se încline cu totul, cât pe ce să se prăbuşească. Câţiva indivizi, după toate aparenţele cadre de partid, se uitau prostiţi la roata stricată, în timp ce şoferul, un tânăr cu faţa unsuroasă şi murdară de noroi, se chinuia cu levierul în mână şi îi înjura de mama focului pe cei de la Biroul Administraţiei Transporturilor.

Au urcat panta lină, apoi au coborât tot lin, pe un drum înţesat cu pietre ascuţite. Exploziile cauciucurilor s-au ţinut lanţ, generând nenumărate ambuteiaje. Gao Yang se ruga în sinea sa la Cel de Sus să-l ţină în pază şi nu cumva să aibă şi el parte de vreun asemenea necaz.

La poalele dealului, au intrat pe o şosea asfaltată, orientată tot pe direcţia est-vest şi au ajuns la o intersecţie nesemaforizată, unde se afla un grup de oameni cu uniforme gri şi pălării cu boruri mari. Pe acest drum erau deja nenumărate căruţe încărcate cu usturoi, iar curând dinspre sud li s-au alăturat altele la fel de ticsite.

Şi acestea se înghesuiau pe aceeaşi şosea, însă după câteva

sute de metri, nu mai era chip să înainteze. În acest moment, oamenii în uniformă gri şi-au luat genţile negre de piele şi s-au pus în mişcare ca la comandă. După ecusonul de la piept, Gao Yang realiză că trebuie să fi fost de la Staţia de Control al Traficului.

Din experienţă, ştia că aceşti controlori de trafic se ocupau de vehicule motorizate, aşa încât, atunci când i se postă în faţă un tânăr cu geanta sub braţ şi cu aerul impunător conferit de uniformă, nici nu-l luă în seamă, ba chiar îi zâmbi prieteneşte, dacă nu cumva cam prosteşte, socotind că nu cu el avea treabă.

Controlorul scrise ceva cu pixul pe un petic de hârtie pe care i-l înmână, precizând:

— Trebuie să plăteşti un yuan.

Luat prin surprindere şi nu tocmai lămurit ce se întâmplă, Gao Yang se holba la el. Tânărul insistă, fluturând hârtia:

— Scoate un yuan!

— De ce? întrebă Gao Yang suspicios.

— Taxă pentru administrarea circulaţiei, răspunse controlorul cu răceală.

— Şi pentru căruţa trasă de măgar?

— Până şi cei care trag singuri de căruţ trebuie să plătească, răspunse controlorul.

— Tovarăşe, zise Gao Yang, eu n-am bani. Abia mi-a născut nevasta şi am cheltuit toţi banii.

— Hai, plăteşte mai repede, că fără asta… zise tânărul fluturând hârtia, fără asta cei de la Cooperativa de Achiziţii şi Vânzări n-o să-ţi primească usturoiul.

— Chiar n-am bani, spuse Gao Yang în timp ce îşi întorcea buzunarele pe dos. Uitaţi-vă, uitaţi-vă, chiar n-am bani.

— Atunci, plăteşti cu usturoi. Trei *jin* de usturoi, îi răspunse controlorul.

— Păi, trei *jin* de usturoi înseamnă trei yuani, tovarăşe.

— Dacă ţi-e teamă că ieşi în pagubă, atunci plăteşte cu bani.

— Ăsta nu cumva e şantaj?

— Cine te şantajează? Crezi că e vreo plăcere pentru mine să iau bani? Astea sunt prevederile la nivel naţional.

— Atunci… dacă sunt prevederi la nivel naţional, luaţi ce trebuie!

Controlorul înşfăcă un snop de usturoi şi îl aruncă într-un coş din spatele lui, pe care îl duceau doi băieţi, după care îi îndesă lui

Gao Yang în palmă o hârtie cu ştampilă roşie.

Apoi, controlorul se duse să-l taxeze şi pe Unchiul al Patrulea, care scoase din haina strâmtă două bancnote de 5 *mao* în schimbul unei hârtii similare, tot cu ştampilă roşie.

În scurt timp, coşurile s-au umplut cu usturoi până la refuz, iar de acum cei doi copii le duceau cu greu la Staţia de Control, unde era parcat un camion. Doi bărbaţi îmbrăcaţi în alb, încărcători, după aspect, stăteau cu mâinile în sân, rezemaţi de aripa maşinii.

În zonă, erau cel puţin douăzeci de bărbaţi în uniforme gri, cu geantă de piele neagră sub braţ, puşi pe fapte mari. Un tinerel cu vestă roşie se luă la harţă cu unul dintre ei, într-un limbaj nu tocmai elegant:

— Voi, nişte fii de curve, sunteţi mai afurisiţi decât erau cei din Guomindang.

Controlorul, fără să clipească, îi arse una peste faţă, că îl lăsă încremenit.

— De ce mă loveşti? ripostă tânărul cu vestă roşie.

— Asta a fost doar o mângâiere, îi răspunse controlorul pe un ton extrem de calm. Ia continuă tu să înjuri!

Enervat, tânărul s-a repezit la controlor, dar a fost de îndată împiedicat de doi bărbaţi între două vârste, care l-au şi sfătuit:

— Gata, gata! Las-o baltă! Mai bine plăteşte-i şi taci din gură!

În tot acest răstimp, doi poliţişti îmbrăcaţi în alb stăteau aşezaţi pe vine la umbra unui plop, ca să fumeze, fără să ia în seamă ce se întâmplă.

Gao Yang se gândi: „Ce-a fost asta? Cei doi controlori în niciun caz nu sunt fii de curve. Oare ce-o fi fost în capul lui când le-a zis aşa? Faptele nu sunt ele prea elegante, dar tot fapte sunt.“ Se felicită în sinea sa că n-a intrat în conflict cu controlorii, însă gândul la usturoiul acela suculent care îi fusese luat îi rupea inima. Oftă prelung şi parcă oftatul acesta îi mai alină durerea pe care o simţea în inimă.

Trecuse deja bună parte din dimineaţă, iar căruţa lui Gao Yang nu se clintise din loc. Pe drumul către răsărit, era o mare de căruţe şi aşijderea pe drumul către apus. Îl întrebă pe Unchiul al Patrulea dacă ştie unde e Centrul de Achiziţionare a usturoiului şi află astfel că depozitul era la vreun kilometru şi jumătate depărtare. Cu atâţia oameni şi atâtea animale în jur, era o hărmălaie de nedescris. Gao Yang ar fi vrut să se ducă să vadă

ce se întâmplă, dar nici că îndrăznea să se mişte la întâmplare.

La un moment dat, îl cuprinse foamea şi atunci scoase din căruţă o legăturică, o desfăcu şi luă de acolo două turte şi câteva legume murate. Îi oferi şi Unchiului al Patrulea, dar cum acesta îl refuză nu mai insistă, ci se repezi la mâncare. Mai luă din căruţă şi vreo cinci fire de usturoi, spunându-şi în sinea sa: „Am să-mi închipui că şi pe astea mi le-au luat controlorii”. Tare gustos mai era usturoiul ăsta – crocant şi dulce, taman bun să-şi încheie masa cu el.

Cum mesteca el aşa, trase o sperietură zdravănă când se trezi cu un individ cu uniformă şi pălărie cu boruri mari drept în faţa lui, apărut din senin. Gao Yang se grăbi să scoată hârtia aceea albă, pe care i-o flutură pe sub nas, precizându-i:

— Tovarăşe, am plătit taxa!

Individul aruncă o privire către hârtie şi zise:

— Asta e de la Staţia de Control. Noi suntem de la Departamentul de Taxe Industriale şi Comerciale. Trebuie să plăteşti doi yuani taxă.

— N-am vândut niciun fir de usturoi. Pe ce să vă dau bani? spuse Gao Yang, simţind cum enervarea pune stăpânire pe el.

— După ce o să vinzi, cine te mai prinde pe aici să plăteşti? îi trânti arogant funcţionarul de la Taxe Industriale şi Comerciale.

— N-am bani! zise Gao Yang furios.

— Ascultă la mine ce-ţi spun, începu funcţionarul pe ton ameninţător, fără dovada că ai plătit taxa asta, cei de la Cooperativa de Achiziţii şi Vânzări n-o să-ţi cumpere usturoiul.

Gao Yang se mai înmuie un pic.

— Tovarăşe, zău dacă am vreun sfanţ.

— Dacă n-ai bani, atunci cinci *jin* de usturoi.

Gao Yang simţea cum îi vâjâie capul şi avea o pornire crâncenă să izbucnească în plâns.

— Tovarăşe, usturoiul ăsta e tot ce am. Dacă dau în stânga şi-n dreapta, eu cu ce mă mai aleg? Am şi eu nevastă şi copii acasă, iar ăsta-i tot usturoiul pe care l-am recoltat anul acesta. Nu mi-a fost deloc uşor, tovarăşe!

— Politica guvernului este ca atunci când te ocupi de comerţ, să plăteşti taxe comerciale, spuse funcţionarul drept consolare.

— Dacă asta-i politica guvernului… atunci fă cum ştii. Taxe imperiale pe cereale, taxe naţionale… o să mă omoare toate, iar eu n-am nici cea mai mică putere să mă apăr… mormăi Gao

Yang.

Funcţionarul de la Taxe Industriale şi Comerciale aruncă în coşul din spatele lui un snop de usturoi, dus tot de doi băieţei care semănau cu două marionete trase de sfori.

Văzându-şi usturoiul cum zboară în coşul acela mare, Gao Yang simţi înţepături în nas şi numaidecât lacrimi fierbinţi i se strecurară pe la colţul ochilor. La amiază, soarele arzător îi moleşise de-a binelea şi pe Gao Yang, şi pe măgăruşul lui. Acesta scăpă ghemotoace de bălegar – bun prilej pentru ca un individ cu uniformă gri şi pălărie cu boruri mari să-i şi taie o chitanţă, precizând:

— Amendă doi yuani. Sunt de la Protecţia Mediului.

Apoi, un altul cu uniformă albă şi pălărie cu boruri mari se apropie şi, tăind o chitanţă, i se adresă:

— Amendă doi yuani. Sunt de la Controlul Sanitar.

Gao Yang privea ca prostit către cei doi funcţionari şi le spuse vlăguit:

— N-am bani. Luaţi usturoi!

3

La căderea serii, Gao Yang şi Unchiul al Patrulea ajunseră în cele din urmă la punctul de colectare a usturoiului din apropierea depozitului. Acolo fuseseră aşezate două cântare în spatele cărora stăteau doi operatori cu feţe întunecate precum tăciunii fără pic de scânteiere. În preajma lor mişunau indivizi îmbrăcaţi în uniformă, la vederea cărora Gao Yang simţi fiori pe şira spinării.

— Să zicem că am ajuns! comentă Unchiul al Patrulea cu un oarecare sentiment de uşurare.

— Mda, cam aşa ceva, îi răspunse Gao Yang.

Operatorii de la cântare anunţau greutatea usturoiului pe un ton crispat, după care notau cifrele cu pixul în catastifele lor. Văzându-l pe Unchiul al Patrulea cât era de agitat, inima lui Gao Yang o luă şi ea la trap, iar sentimentul de nelinişte deveni şi mai intens atunci când dădu cu ochii de inspectorul postat lângă cântar.

Un bărbat în uniformă, cocoţat pe o masă roşie, striga în

megafon:

— Stimaţi agricultori, atenţie vă rugăm! Stimaţi agricultori, atenţie vă rugăm! Depozitul este plin şi pentru moment suspendăm achiziţiile. Depozitul este plin. Pentru moment, suspendăm achiziţiile. Când vom fi pregătiţi să redeschidem, vom anunţa cooperativele, iar de acolo veţi prinde şi voi de veste.

Gao Yang se simţea de parcă ar fi fost lovit cu bâta-n moalele capului. Era ameţit şi numai sprijinindu-se de spinarea măgarului izbuti să se ţină pe picioare şi să nu se prăbuşească.

— Nu mai primesc usturoiul? întrebă Unchiul al Patrulea. Când să-mi vină mie rândul, nu mai primesc? Am gonit pe drum toată noaptea şi am aşteptat aici o zi întreagă!

— Agricultori, mergeţi acasă! Peste câteva zile, când vom face loc în depozit, o să vă anunţăm.

— Am treizeci de kilometri până acasă, tovarăşe! se plângea Unchiul al Patrulea.

Operatorul de la cântar se ridică în picioare, cu abacul în mână.

— Tovarăşe, eu deja am plătit taxa comercială, taxa pentru administrarea drumurilor…

— Păstraţi toate chitanţele, că vor putea fi folosite data viitoare, când veniţi cu usturoiul la vânzare. Duceţi-vă acasă! Personalul muncitor de la depozit lucrează zi şi noapte şi de îndată ce rezolvăm cu recolta aceasta de usturoi şi se face puţin loc, continuăm să achiziţionăm… tot încerca din răsputeri să-i convingă pe oameni cel cu megafonul în mână.

Oamenii din spate începură să se împingă în faţă, unii strigând, alţii plângând şi alţii înjurând.

Cel cu megafonul sări de pe masă şi o rupse la fugă. Uşa metalică a depozitului se închise bine exact în clipa în care un tânăr cu faţa negricioasă se urcă pe masa aceea de culoare roşie şi strigă în gura mare:

— Fir-ar mama lor a dracului! Orice vrei să faci, trebuie s-o iei pe uşa din dos. Până şi la crematoriu tot pe uşa din dos ajungi. Ce să mai vorbim de vânzarea usturoiului?

Sări de pe masă şi dispăru printre mormanele de usturoi.

Locul pe masă îi fu luat de un tinerel cu faţa congestionată, care începu să înjure cât îl ţineau puterile:

— Voi, ăştia din depozit, o să v-o tragem până crăpaţi!

Țăranii izbucniră în hohote de râs.

Cineva smulse limba cântarului şi cu toată forţa o aruncă în uşa cu sârmă galvanizată a depozitului. Zbang! Apoi, un grup mai mare de oameni se năpusti şi răsturnă cântarele, după care făcu ţăndări masa. Din depozit se ivi un bătrân care li se adresă:

— Ce-i asta? Răzmeriță?

— Trageţi-i o mamă de bătaie şi boşorogului! Fiu-su, Liu cel cu faţa ciupită, de la Departamentul de Comerţ şi Industrie, îi dă boşorogului o sută de yuani pe lună ca să stea paznic aici.

— Snopiţi-l în bătaie! Snopiţi-l! striga mulţimea care năvălise şi izbea cu pumnii în uşa metalică.

— Unchiule, hai să plecăm repede de aici! zise Gao Yang. Nu-i nicio nenorocire dacă nu vindem usturoiul, dar să nu intrăm în belea!

— Tare mi-ar plăcea să mă duc şi eu să-i trag o mamă de bătaie!

— Haide, unchiule, haide! Dacă o ţinem tot spre răsărit, o să ajungem la nord de calea ferată.

Cu astea fiind zise, Unchiul al Patrulea întoarse căruţa şi porni către răsărit, urmat îndeaproape de Gao Yang, care-şi ducea măgăruşul de căpăstru.

După vreo câteva sute de metri, au întors capul şi au văzut un foc mare pus chiar la uşa depozitului, dar şi un bărbat îmbrăcat în roşu din cap până în picioare, care smulgea plăcuţa de la intrare şi o arunca în flăcări.

— Depozitul ăla nu e cu sistem de răcire, ci cu temperatură controlată. Aşa scria pe plăcuţă.

— Să-l ia dracu’ de depozit sau ce-o fi el! Să-l facă scrum! comentă Unchiul al Patrulea.

Apoi, cei doi au văzut cum uşa depozitului este doborâtă, după care o mulţime de oameni au năvălit în curte. Flăcările jucăuşe pâlpâiau şi de departe proiectau o strălucire neobişnuită pe feţele lor. După aceea, au răsunat prelung urlete şi zgomote de geamuri făcute ţăndări.

Dinspre răsărit se apropie o limuzină neagră, iar Gao Yang spuse speriat:

— Au venit autorităţile!

Limuzina opri în faţa focului, însă cei care au coborât imediat au fost împinşi în şanţ de mulţimea care se repezi cu bâtele asupra maşinii. Izbiturile răsunau înfundat până hăt, departe.

Cineva luă un băţ în flăcări şi îl aruncă în maşină.

— Hai mai repede de aici, unchiule! Hai mai repede! insistă Gao Yang.

Şi Unchiul al Patrulea era cam înspăimântat, aşa că îi trosni vacii o nuieluşă peste crupă şi porniră degrabă. Cum goneau ei aşa pe drum, deodată au auzit o bubuitură puternică, iar când au întors capul, au văzut un foc imens care se ridica deasupra maşinii, cu mult mai înalt decât clădirea, luminând câmpul până departe. Gao Yang nu ştia prea bine dacă ceea ce simte este bucurie sau teamă, dar tot ce ştia era că palmele îi năduşeau teribil şi că îşi auzea inima zvâcnind în piept.

4

Cei doi au ocolit capitala judeţului, după care au traversat calea ferată. Greu de spus ce era în sufletul Unchiului al Patrulea, însă pe Gao Yang îl încerca un sentiment de uşurare, de parcă ar fi scăpat din vizuina lupului. Dacă îşi ciulea urechile bine, încă auzea hărmălaia de la depozit.

Au mai mers vreo doi kilometri şi jumătate către nord, când deodată, nu departe, undeva înspre răsărit, au auzit duduitul unui motor diesel şi o apă curgând. Tot într-acolo se zărea şi o lampă care licărea palid. Curgerea apei îi aminti lui Gao Yang cât de însetat era, de fapt. „Unchiul al Patrulea n-a mâncat şi n-a băut nimic toată ziua. Cu siguranţă că şi lui îi este sete“, se gândi el.

— Unchiule, ai grijă şi de căruţa mea cât mă duc eu într-acolo, să aduc nişte apă. Animalele noastre trebuie adăpate, hrănite, fiindcă mai avem cale lungă de bătut.

Unchiul al Patrulea încuviinţă tăcut, în timp ce îşi priponi vaca lângă căruţa trasă la marginea drumului.

Gao Yang desfăcu o găleată legată de căruţă şi porni în direcţia de unde se zărea lumina lămpii. Găsi o cărare îngustă care străbătea lanul cu porumb înalt până la genunchi şi o urmă printre frunzele care i se frecau de picioare şi de găleata din mână. Lampa pâlpâia uşor şi deşi ar fi zis că nu-i decât la o aruncătură de băţ, totuşi se vădea a fi destul de îndepărtată. Duduitul motorului şi susurul apei au rămas constante tot timpul

cât merse el, de parcă erau sortite să rămână undeva departe, pentru veşnicie. La un moment dat, cărarea se sfârşi, iar el se văzu nevoit să calce prin lan, cu mare băgare de seamă, să nu cumva să strice cultura de porumb a oamenilor. Nu putu să nu remarce cât de mănos era aici solul în comparaţie cu cel din zonele mai îndepărtate. Pe neaşteptate, cărarea îşi făcu apariţia din nou, iar după câţiva paşi chiar deveni mult mai lată, încât ar fi avut loc şi o căruţă mai mică să treacă pe acolo. De-o parte şi de alta a drumului era câte un şanţ cu apă, dincolo de care se întindeau câmpuri cu cereale mai înalte sau mai mititele şi nu-i fu greu să adulmece aroma de bumbac, alune, porumb, sorg – fiecare miros atât de distinct, imposibil de confundat cu celelalte.

Pe neaşteptate, lumina acelei lămpi deveni şi mult mai strălucitoare şi la fel, duduitul motorului diesel şi susurul apei păreau mai limpezi. Atunci îşi văzu umbra, iar pe măsură ce se apropia, devenea mai timid şi mai ruşinat.

Ajunse în faţa lămpii şi atunci observă că era agăţată de o prăjină lângă un motor diesel de doisprezece cai putere, vopsit în roşu, care fusese aşezat pe un cadru de lemn chiar în mijlocul drumului. Cureaua de transmisie parcă nici nu se învârtea, însă Gao Yang îşi dădu seama că era doar o iluzie, căci sclipirile metalice care se întrezăreau când şi când şi mai cu seamă duduitul trădau funcţionarea motorului. O apă limpede precum cristalul ţâşnea din pompa de apă printr-un furtun coborât adânc în fântână. Pe jos, pe o folie de plastic, se afla o pereche de pantofi de cauciuc, dar nici ţipenie de om în preajmă. Gao Yang se sforţa să zărească ceva prin beznă, împresurat de mirosul de porumb fraged.

— Cine-i acolo? se auzi o voce din întunericul nopţii.

— Eram în trecere pe aici, în căutare de ceva apă, răspunse el.

Dindărătul frunzelor de porumb foşnitoare îşi făcu apariţia în bătaia luminii un bărbat înalt, cu cazmaua pe umăr. Se opri în faţa pompei şi îşi spălă picioarele noroite sub jetul de apă. Apoi, clăti şi cazmaua tot acolo. Picăturile de apă de pe lama ei răspândeau sclipiri reci.

Bărbatul sări peste şanţ şi înfipse cazmaua în pământ, spunând:

— Haide, bea de acolo! Satură-te!

Gao Yang se repezi către pompă, îngenunche şi puse gura imediat sub jetul de apă rece care îi amorţi buzele şi aproape că-l

sufocă. După ce bău pe săturate, se spălă pe faţă, umplu găleata şi se întoarse lângă lampă.

Bărbatul îl studia cu mare atenţie. Era un tip cu o statură impunătoare, îmbrăcat cu o cămaşă cu mânecă scurtă şi cu pantaloni de uniformă militară. Îşi desfăcu ceasul lucios care era agăţat la curea şi îl puse la mână, după care, privindu-l, spuse:

— Ce faci pe aici aşa târziu?

— Am venit să-mi vând usturoiul, îi răspunse Gao Yang, şi n-am pus picătură de apă în gură toată ziua. Când am auzit susurul apei, am şi gonit încoace.

— Din ce sat eşti? îl întrebă tânărul.

— Din Gaotong.

— E ceva drum până aici. Dar ai voştri de la Cooperativa de Aprovizionare şi Vânzări n-au înfiinţat un punct de colectare acolo?

— Sunt prea ocupaţi să vândă îngrăşăminte chimice, ca să se mai intereseze de aşa ceva.

— E ceva normal. Toată lumea vrea să se îmbogăţească în zilele noastre. Ai vândut usturoiul? spuse tânărul râzând.

— Nici vorbă. Am stat la coadă şi, când au ajuns la mine, ni s-a spus că depozitul e plin şi că deocamdată se sistează achiziţiile. Dacă ar fi reluat activitatea mâine, aş mai fi zăbovit eu pe acolo o noapte şi nu m-aş fi pornit înapoi spre casă. Dar naiba ştie dacă vor redeschide luna asta sau poate chiar anul ăsta.

La început, n-avusese de gând să sufle o vorbă, dar nu se putu abţine, aşa că îi împărtăşi mai departe interlocutorului său întâmplările acelei zile:

— S-a iscat o revoltă pe neaşteptate. Au spart cântarele, au dat foc mesei, au făcut geamurile ţăndări, ba au şi incendiat o limuzină.

— Vrei să spui că mulţimea s-a revoltat? întrebă tânărul însufleţit dintr-odată.

— Habar n-am dacă e revoltă sau nu, dar cert este că a fost tărăboi mare, spuse Gao Yang oftând. Unii chiar că sunt curajoşi şi nu se tem de moarte câtuşi de puţin.

— Şi tata, şi unul din fraţii mei s-au dus acolo să-şi vândă usturoiul. Nu ştiu dacă nu cumva or fi participat şi ei la nebunia asta.

Gao Yang îl privi pe tânărul din faţa lui, luând aminte la dinţii lui albi frumoşi, dar şi la accentul de Beijing, pe care nu şi-l putea

ascunde.

— După câte văd eu, dumneata nu eşti unul oarecare, zise el.

— Sunt din armată, deci sunt şi eu un om cât se poate de obişnuit, îi răspunse tânărul.

— Se vede treaba că eşti un om cumsecade şi, oricât de bine ţi-ar fi pe acolo pe unde îţi duci zilele, tot vii acasă să-ţi ajuţi tatăl. Cred că eşti un om de mare viitor, fiindcă nu ţi-ai uitat rădăcinile.

Tânărul scoase o ţigară dintr-un pachet colorat, care la lumina lămpii arăta ca o floare proaspătă. Îi întinse şi lui Gao Yang una, însă acesta îi spuse:

— Eu nu fumez, dar mai am un consătean cu care am venit pe drum. Am să i-o dau lui, că nu cred să fi fumat în viaţa lui o ţigară aşa de fină.

Acestea fiind zise, Gao Yang puse ţigara după ureche, îşi luă găleata şi porni pe drumul de întoarcere. Îl găsi supărat pe Unchiul al Patrulea, care îl întâmpină spunându-i:

— Te-ai dus cumva să aduci apă tocmai de la Marea de Răsărit?

Măgăruşul lui stătea de parcă era lovit de trăsnet, în timp ce bălţata Unchiului al Patrulea se culcase pe pământ, lângă căruţă.

— Bea dumneata mai întâi şi după ce te saturi, le dăm şi animalelor.

Unchiul al Patrulea îşi afundă faţa în găleată şi bău pe săturate. După aceea, se ridică în picioare şi sughiţă de câteva ori. Atunci, Gao Yang scoase ţigara de după ureche şi i-o oferi, explicându-i:

— Am întâlnit pe drum un tip cu totul deosebit. Mi-a zis că e soldat, dar eu dintr-o privire mi-am dat seama că-i ofiţer. Mi-a oferit o ţigară şi eu i-am zis că ţi-o aduc dumitale, fiindcă eu nu fumez.

Unchiul al Patrulea luă ţigara şi o duse la nas ca să-i simtă mirosul mai bine.

— N-are cine ştie ce miros, comentă el.

— E în armată şi a venit să-şi ajute tatăl la muncă. Cinste lui! În ziua de azi, oamenii uită de unde au plecat. Uită-te la Wang Tai, de la noi din sat, care se face că nu ne mai cunoaşte.

— Ăştia-s oamenii... spuse Unchiul al Patrulea oftând.

— Ai băut şi dumneata apă pe săturate? întrebă Gao Yang. Atunci, să adăpăm şi vaca.

— Dă-i întâi măgarului tău! Vaca mea nu prea mai mănâncă. Tare mi-e teamă că-i bolnavă. Ştiu că e gestantă, dar dacă nu reuşesc să vând usturoiul şi, pe deasupra, o pierd şi pe ea, chiar că m-am dus de râpă! zise Unchiul al Patrulea.

Adulmecând mirosul apei, măgăruşul începu să fornăie, însă Gao Yang se îndreptă mai întâi către vacă. Aceasta încercă să se ridice în picioare, dar nu reuşi fără ajutorul Unchiului al Patrulea. În ochii ei sclipea o lumină albăstruie, plină de tristeţe. Gao Yang îi puse găleata aproape, iar după ce bău un pic, vaca îşi înălţă capul şi se linse pe bot îndelung.

— Aşa puţin bea ea? se miră Gao Yang.

— E mofturoasă vaca asta! Când o adapă, nevastă-mea o păcăleşte presărându-i nişte tărâţe pe deasupra.

— Până şi vacii îi place să trăiască bine! concluzionă Gao Yang. Mă gândesc că în urmă cu câţiva ani nici măcar oamenii n-aveau parte de tărâţe, darămite vitele.

— Adapă-ţi şi tu măgarul, lasă trăncăneala!

Măgăruşul se tot agita şi bău apa până la ultima picătură, iar la sfârşit scutură din cap, ca şi cum ar fi vrut să lase de înţeles că nu s-a săturat.

— Hai s-o luăm din loc! îl îndemnă Unchiul al Patrulea. După ce au băut apa asta rece, dacă nu punem animalele la muncă, să năduşească, o să cadă bolnave.

— Unchiule, cât ai dat pe bălţata dumitale?

— Nouă sute treizeci de yuani, fără taxe.

— Aşa mult? se minună Gao Yang. Păi la nouă sute şi ceva de yuani o îmbraci de sus până jos cu bancnote.

— Banii nu mai au nicio valoare! comentă Unchiul al Patrulea. Uite, carnea de porc a ajuns acum nouă *mao* un *jin*. Oricum, n-apucăm noi să mâncăm prea multă carne de porc într-un an.

— Unchiule, dumneata poţi socoti că eşti câştigat, fiindcă vaca asta în fiecare an îţi fată câte un viţel şi dacă se nimereşte să fie şi o viţică, atunci e ca şi cum te-ai mai ales cu o vacă. Zău că-i o treabă mai profitabilă să creşti o vacă decât să cultivi usturoi.

— Tu vezi numai partea bună a lucrurilor, ripostă Unchiul al Patrulea. Ţi se pare cumva că o vacă are nevoie numai de vântul dinspre nord-vest ca să crească şi să fete viţei? Nu mănâncă nutreț? Nu mănâncă terci?

Se lăsa noaptea adâncă şi treptat fiecare se cufundă în gândurile sale, abandonând conversaţia. Căruţele se legănau

încetişor şi urmau drumul tot înainte. Gao Yang simţi cum îl cuprinde somnul, aşa că nu mai fu în stare să-i poarte de grijă bietului măgăruş, ci se urcă în căruţă şi se rezemă cu spatele de grilaj, făcând eforturi disperate să nu adoarmă. Apoi, au intrat din nou într-o zonă nisipoasă, unde copacii ce străjuiau drumul erau la fel ca în noaptea precedentă, doar că absenţa lunii de pe cer vitregea frunzişul de toată strălucirea. Tot la fel era şi târâitul greierilor, cosaşilor şi altor insecte – ascuţit şi interminabil.

Când drumul începu să urce, măgăruşul deja sufla greu, ca un bătrân bolnav de astm. Gao Yang coborî din căruţă, uşurându-i puţin povara şi, prin urmare, şi respiraţia. Unchiul al Patrulea rămase însă în căruţă, lăsând-o pe biata vacă gestantă să tragă căruţa la deal, ceea ce îl cam miră pe Gao Yang. Se gândi că, într-adevăr, era un om hain la suflet şi bine ar fi ca pe viitor să aibă cât mai puţin de-a face cu asemenea oameni.

Cam pe la jumătatea pantei, se ivi şi luna pe cer, ridicându-se de undeva, dintr-un loc tare îndepărtat, înspre răsărit. Ştia că luna răsărise un pic mai târziu faţă de noaptea trecută şi de astă dată era şi ceva mai mică. Era gălbuie, dar mânjită şi cu puţin roşu – o semilună palidă, rozalie, subţire, tulbure, fără vlagă, adormită, mai mică decât noaptea trecută şi ceva mai mare decât va fi fiind noaptea următoare. Razele pe care le răsfira spre pământ erau scurte şi fragile, ca şi cum n-aveau atâta putere cât să răzbească până aici, pe colinele nisipoase, frunzişul copacilor şi drumul asfaltat. Lovi uşor cu palma pe spinarea asudată a măgarului, iar atunci căruţa coti uşurel, cu un scârţâit prelung, căci roţile nu mai fuseseră unse de multă vreme. Unchiul al Patrulea se găsea să cânte când şi când vreun cântec mai deocheat, dar tot din senin se oprea. Te lua pe nepregătite cu cântatul, iar de-i venea lui bine nu mai continua. Până la urmă, luna îşi revărsă strălucirea asupra lor, căci oare ce altceva sclipea prin frunzişul copacilor dacă nu cumva raza lunii? Şi oare ce altceva făcea aripile greierilor să lucească precum cioburile de sticlă dacă nu cumva tot raza lunii? Şi oare nu căldura razelor de lună se amesteca acolo cu izul rece şi puternic al usturoiului? Din ţinuturile acelea joase se ridica aburul în vălătuci, în timp ce pe dealuri sufla un vânt răcoros de vară târzie. Unchiul al Patrulea cânta şi deodată se porni să înjure. Greu de spus dacă înjura pe cineva sau ceva.

— Tu... tu, copil de căţea... crezi că dacă îţi ridici pantalonii,

devii respectabil…

Gao Yang nu ştia dacă să râdă sau să plângă. Vedea cum din faţă, din zona mai înaltă, două lumini băteau spre ei – când erau sus, când erau jos; când în stânga, când în dreapta, de parcă forfecau ceva. Curând urmă şi uruitul unui motor. Copacii şi ierburile ce străjuiau drumul se distingeau tot mai limpede, ca şi pisica sălbatică, cu coada băţoasă, care se strecură iute în negura pădurii. Măgăruşul era scăldat de o năduşeală rece până-n vârful urechilor. Gao Yang îşi încolăci braţele în jurul capului lui şi îl trase laolaltă cu căruţa la marginea drumului. Luminile erau orbitoare, făcând ca vaca Unchiului al Patrulea să pară mărunţică asemeni unui iepure. Sări şi Unchiul al Patrulea din căruţă, înşfacă vaca de căpăstru şi o trase tot într-o parte.

Amândoi păreau că sunt spulberaţi sub bătaia acelor lumini puternice. Ceva asemeni unui animal negru, uriaş, cu ochii imenşi, se repezi asupra lor, încât nu-i de mirare că pisica sălbatică o rupsese la fugă înspăimântată. Cu atât mai mult se speriau nişte biete animale precum vaca şi măgarul. Ceea ce urmă pare să fi fost o glumă, un vis, un nimic aruncat la întâmplare.

Gao Yang îşi aminti mai târziu cum o maşină cât un munte s-a năspustit către ei şi i-a strivit. În bubuituri asurzitoare, vaca Unchiului al Patrulea, căruţa lui, usturoiul lui, ba chiar Unchiul al Patrulea însuşi, toate au fost înghiţite de bezna nopţii. Când deschise ochii, Gao Yang zări îndărătul parbrizului doi bărbaţi între două vârste – unul gras, buhăit şi zâmbitor, iar celălalt slăbănog şi cu un rânjet îngheţat pe buze. Gao Yang şi măgăruşul lui aproape că se sufocau din pricina căldurii îngrozitoare radiate de maşină.

Îşi amintea că văzuse maşina aceea cum se apropie tot mai mult, auzise vaca mugind de spaimă, iar apoi îl zărise pe Unchiul al Patrulea cum îşi pune braţele în jurul grumazului ei. Capul unchiului parcă se micşorase până ajunsese cât o minge metalică ce reflecta lumini verzi şi albastre. Ochii lui abia dacă mai erau ca două crăpături, gura lui ca o gaură imensă; pe chip i se aşternuse o expresie înfiorătoare şi jalnică totodată. Lumina aceea albă părea că îi străpunge urechile clăpăuge. Inevitabil, bara de protecţie a maşinii izbi picioarele Unchiului al Patrulea şi ale vacii, iar din izbitura puternică el fu proiectat în faţă, după care zbură prin aer, cu braţele fluturânde ca nişte aripi şi cămăşa

plutind precum penele în zbor. Unchiul al Patrulea căzu în lanul de trestie cerată, iar vaca lui, după ce se trezi cu gâtul răsucit, se prăbuşi pe burtă. Maşina continua să înainteze, drept care după ce îi aruncă pe cei doi cât colo, mai şi trecu peste ei.

Şi apoi? Apoi, grasul din maşină a strigat: „Hai s-o ştergem de aici!“ Slăbănogul a încercat să împingă maşina înapoi, dar fără succes. Nu s-a lăsat păgubaş, aşa că a apăsat pedalele şi până la urmă a reuşit să bage în marşarier şi să scoată maşina de acolo. După aceea, i-au ocolit pe Gao Yang şi pe măgar şi duşi au fost. Maşina aluneca pe pantă la vale, lăsând ochiuri de apă în urmă, din pricina radiatorului spart.

Tot agăţat de gâtul măgăruşului, Gao Yang îşi frământa mintea, încercând să desluşească sensul celor întâmplate. Ce se întâmplase? Îşi pipăi capul şi constată că era încă întreg, la locul lui; nasul, ochii, urechile, gura – toate erau acolo. Apoi, îl pipăi pe măgăruş pe cap şi trase concluzia că şi la el totul era în regulă, doar că urechile lui mari erau reci ca nişte sloiuri de gheaţă. Gao Yang deschise gura, să spună ceva, dar izbucni în hohote de plâns, ca un copil.

Capitolul 15

Cântă pe coardele lăutei și adu-mi bucurie,
Comitetul Central al Partidului ridică-l în slăvi.
A Treia Plenară merge pe calea armoniei,
Fraţilor, din usturoi o să vă faceţi bogăţie.

Cântec interpretat de Zhang Kou în prima lună a anului 1987 la nunta celui de-al treilea fiu al lui Wang Mingniu, la târgul Qingyang. La petrecerea aceea dezlănţuită, Zhang Kou s-a îmbătat atât de tare, încât a dormit trei zile la rând, acasă la familia Wang.

1

În a doua noapte de când fusese încarcerată, Mătuşa a Patra îl visă pe Unchiul al Patrulea cu sângele năclăit pe el, stând la capul patului.

— Nevastă, n-ai nicio grijă – duci aici o viaţă de huzur, mănânci mâncare gătită. Cum de rabzi să nu repari nedreptatea care mi s-a făcut şi să nu mă răzbuni? îi spuse el.

— Bărbate, nu-i chip să-ţi repar nedreptatea ce ţi-a fost făcută şi nici să te răzbun, căci eu însămi sunt socotită infractoare.

— Atunci, nu mai e nimic de făcut, răspunse el cu un oftat. Între cărămizile din al doilea rând, sub pervazul geamului, am ascuns două sute de yuani. Când ai să ieşi din închisoare, ia de acolo o sută şi fă-mi un tezaur pe care să-l umpli cu tot felul de comori, căci lumea umbrelor este aidoma cu lumea reală – orice ai vrea să faci, trebuie să apelezi la pile şi totul înseamnă bani.

Unchiul al Patrulea îşi şterse sângele de pe faţă şi se îndepărtă fără grabă.

Mătuşa a Patra se trezi speriată după visul acesta înfricoşător. O sudoare rece îi udase leoarcă aşternuturile tari ca o armură de fier. Imaginea tragică, însângerată a Unchiului al Patrulea se tot clătina în faţa ochilor ei, aducându-i durere, dar şi spaimă în inimă. „Oare chiar să existe o lume a umbrelor?” se întreba ea.

„Primul lucru pe care am să-l fac, când ajung acasă, este să dau jos cărămizile de sub pervaz şi dacă va fi să găsesc acolo două sute de yuani, înseamnă că într-adevăr există o lume a umbrelor. Chestia asta în niciun caz nu trebuie s-o afle băieţii mei, fiindcă neisprăviţii ăştia nu fac altceva decât să se întreacă la rele, care mai de care.”

Numai gândul la cei doi o făcu pe Mătuşa a Patra să ofteze. Deţinuta care stătea pe patul din faţa ei oftă şi ea, cu gândul la propriul copil. Fusese dusă la audieri în noaptea aceea şi după ce se întorsese în celulă, se trântise pe pat şi trăsese un bocet pe cinste, după care rămăsese multă vreme încremenită. Din când în când mai ofta, mai plângea. Acum dormea şi sforăia, ba mai precipitat, ba mai domol, părând că visează ceva.

Mătuşa a Patra nu mai reuşi să închidă un ochi toată noaptea. Un liliac se strecură printre zăbrelele de la geam, dădu un ocol şi ieşi afară. În bezna nesfârşită a nopţii, peste tot, pluteau vorbele rostite în somn şi ţipetele papagalilor, aducătoare de ghinion.

Îşi puse pe spate o haină şi ieşi în curtea care răsuna de chirăitul papagalilor din vecini. Îşi înălţă privirea spre stele şi spre semiluna care se ridica pe cer. Trecuse de miezul nopţii şi Unchiul al Patrulea încă nu se întorsese, ceea ce o îngrijora foarte tare.

După ce mâncaseră de seară, îi spusese băiatului cel mic:

— Yixiang, nu te duci înaintea lui taică-tu?

— De ce să mă duc? Dacă o fi să nu vină acasă, la ce bun să-i ies înainte? Şi dacă vine şi nu mă duc, ce mare scofală?

Mătuşa a Patra fu redusă la tăcere de răspunsul lui. După multă vreme, îi spuse:

— La ce bun oare te-am crescut noi mare?

— Da’ cine v-a cerut să mă creşteţi mare? Ar fi trebuit să mă înecaţi în latrină când eram mic şi m-aţi fi scutit de atâtia ani de suferinţă!

La auzul acestor vorbe, Mătuşa a Patra se aşeză pe marginea *kang*-ului şi dădu frâu liber lacrimilor. Simţea cum o îneacă suspinele. Umbra ei se proiecta pe podea, scăldată de lumina gălbuie a lunii.

O bătaie repezită în uşă.

Când deschise uşa, Gao Yang se năpusti înăuntru.

— Mătuşă... Unchiul al Patrulea a fost lovit de o maşină şi s-a

prăpădit, zise el printre hohote de plâns.

Mătuşa a Patra se prăbuşi la pământ şi rămase acolo ţeapănă până când Gao Yang o ridică şi o aşeză pe *kang*, îndreptând-o de spate. Femeia scuipă multă salivă şi apoi, strigă a jale către copii:

— Băieţi... Jinju... veniţi degrabă. Tatăl vostru a murit în accident de maşină...

Jinju, cu burta ei mare, veni în fugă, urmată de cei doi fraţi.

2

Cam pe când se crăpa de ziuă, două căruţe trase de cai au intrat pe alee şi s-au oprit în bătătura de la poartă. Mătuşa a Patra se apropie în fugă, strigându-şi de zor bărbatul. Deja în bătătură erau o mulţime de oameni, printre care şi primarul Gao Jinjiao, iar cei doi fraţi stăteau nemişcaţi de-o parte şi de alta a căruţei.

— Unde vă e tatăl? Unde e? întreba Mătuşa a Patra, cu brațele întinse.

Fratele cel Mare se lăsă pe vine şi, cuprinzându-şi capul cu mâinile, plângea încetişor.

— Tăticule... tăticul meu drag...

Fratele lui mai mic nu plângea. Ridică brusc folia de plastic care acoperea căruţa, dezvăluind leşul rigid al Unchiului al Patrulea. Avea gura căscată şi ochii holbaţi, iar pe obraji era mânjit de noroi.

„Bărbate, bărbate, prea crudă ţi-a fost moartea! Să-ţi mângâi faţa, să-ţi mângâi mâinile! Faţa îţi e rece ca gheaţa şi mâinile la fel. Acum două seri erai plin de viaţă şi acum eşti doar un trup rece, încremenit.”

Femeia îl pipăi pe capul chel, pe urechi. Vesta ponosită îi dezvelea pe jumătate burta negricioasă şi suptă, iar pantalonii rupţi erau plini de sânge şi noroi.

„Bărbate, tu eşti om de la ţară. Doar se spune că oamenii ca noi nu pot fi doborâţi uşor! E oare cu putinţă dintr-o simplă lovitură la picioare să-ţi fi găsit tu sfârşitul?” Îi mângâie ţeasta rece şi dibui rana în moalele capului – o gaură cât oul de găină. „Aici, care va să zică, bărbate, ţi-au spart ţeasta, iar oasele ţi-au străpuns creierul. Aşa ţi-a fost curmată viaţa.”

Doi oameni din sat s-au apropiat atunci şi au reuşit s-o desprindă de Mătuşa a Patra de acolo. Avea dinţii încleştaţi şi abia mai sufla, ca şi cum şi ea era deja în ghearele morţii. O auzea doar pe Jinju cum îşi plânge tatăl şi îşi cheamă mama. Doi bărbaţi au încercat apoi să-i descleştеze fălcile cu un beţişor.

— Uşor, uşor, că-i scoateţi dinţii! striga cel care o ţinea de cap către bărbatul care voia să-i vâre beţişorul printre dinţi.

De îndată ce operaţiunea reuşi, cineva îi turnă pe gât apă rece, trezind-o la viaţă.

Într-o altă căruţă era întinsă vaca moartă, aşezată pe o parte, cu picioarele rezemate de coviltir. Viţelul nenăscut părea că se zbate încă în burta ei mare.

Cu tot bocetul şi jalea, soarele se şi înălţase pe cer de trei stânjeni.

— Fang Yijun, zise primarul Gao Jinjiao, taică-tu e mort şi n-o să-l mai aduceţi înapoi cu plânsul. E arşiţă mare azi şi dacă nu vă îngrijiţi mai repede de cele necesare, în curând o să înceapă să miroasă. Caută-i ceva haine noi, schimbaţi-l, luaţi o căruţă şi duceţi-l la crematoriu. Vaca asta aţi face bine s-o jupuiţi şi să-i vindeţi carnea şi pielea. Taman bine mâine e târg şi, cum carnea de vită se vinde la un preţ foarte mare, o să luaţi pe ea destul cât să puteţi suporta toate cheltuielile pentru funeralii.

— Unchiule, i se adresă Fang Yijun, şi cu moartea tatălui meu cum rămâne? Acceptăm totul aşa, pur şi simplu? Din câte am înţeles de la Gao Yang, el şi cu tata opriseră căruţele pe marginea drumului, iar şoferul a intrat cu maşina în ei.

— O, aşa s-a întâmplat? întrebă Gao Jinjiao surprins. Păi, atunci, şoferul acela trebuie să răspundă în faţa legii, iar proprietarul maşinii să vă plătească despăgubiri. De unde era maşina aia?

— Era de la Guvernul Judeţean. Wang Jiaxiu, secretarul de partid, era în maşină când s-a întâmplat nenorocirea, interveni Gao Yang.

Gao Jinjiao se schimbă la faţă şi spuse cu ton aspru:

— Gao Yang, termină cu prostiile! Eşti sigur?

— Unchiule, nu spun prostii. Maşina aceea de la Guvernul Judeţean a mai mers un pic, dar, fiindcă i s-a spart radiatorul, a rămas în loc. Eu îl ţineam în braţe pe Unchiul al Patrulea şi plângeam, când s-au apropiat în fugă de noi secretarul Wang şi şoferul Zhang. Trebuie să vă spun că şoferul tremura tot şi

mirosea a băutură. L-am auzit pe secretarul Wang cum îl liniştea: „Xiao Zhang, nu te teme, că sunt lângă tine!“ Apoi, secretarul m-a întrebat din ce sat suntem şi când i-am spus, a răsuflat uşurat şi a zis: „Xiao Zhang, nu te teme, că sunt ţărani din sat şi rezolvăm noi problema. Le dai nişte bani şi gata“, mai zise Gao Yang tremurând tot.

— Gao Yang, se răsti Gao Jinjiao la el, termină cu tâmpeniile astea! Ai văzut numărul maşinii? Dacă nu l-ai văzut, nu vorbi aiurea!

— Era o maşină neagră şi sigur nu avea număr. Cu o maşină ca asta nu îndrăzneau să iasă ziua, ci numai noaptea, spuse nervos Gao Zhileng, vecinul care creştea papagalii guralivi. Şoferul e văr cu nevasta secretarului Wang. De fapt, el conduce tractorul, n-are permis de conducere pentru maşină.

— Gao Zhileng! strigă Gao Jinjiao furios.

— Ce-i? zise Gao Zhileng uluit. N-am voie să vorbesc? Ţie ţi-e teamă de el, dar mie nu. Unchiul meu este vicepreşedintele Comitetului de Partid Municipal, aşa că Wang acesta e un tâmpit.

— Aha, aşa unchi ai tu? Păi, atunci nu-i cazul să te temi, zi ce vrei! îi replică Gao Jinjiao, după care se întoarse spre cei doi fraţi Fang şi continuă: Chestia asta nu-i simplă deloc, dar eu sunt doar primar şi nu mă ocup de aşa ceva. Faceţi cum vreţi, dar eu am două condiţii să vă pun: unu – să incineraţi trupul, fiindcă aşa s-a hotărât la nivel de judeţ; doi – după ce vindeţi carnea de vacă să plătiţi taxa la administraţia satului, fiindcă aşa s-a hotărât la nivel local.

— Voi, fraţii Fang, dacă n-aţi fi aşa nişte pămpălăi, v-aţi duce tatăl mort în sat, să vedem ce o să facă Wang.

Fang cel mare cam ezita, însă fratele lui mai mic făcu ochii mari şi zise;

— Haide, frăţioare! Jinju, ai grijă de casă! Mamă, dumneata mergi cu noi!

„Cei doi şi-au coborât tatăl din căruţă şi l-au aşezat pe pământ cu faţa în jos, ca pe un câine mort.

— Hei, frate mai mic, stai aşa! am intervenit eu. Tatăl vostru trebuie îmbrăcat cu haine noi. Avea el o vestă nouă, îmbrăcaţi-l cu aceea. Dacă tot se duce la oficialităţi, să fie şi el mai aranjat…

— Tata e mort, la ce dracu’ îi mai trebuie să fie aranjat? sări în sus fiul cel mic.

Apoi, aduse o uşă şi îşi aşezară tatăl deasupra ei, dar tot cu faţa în jos.

— Băiete, am zis eu, întoarce-l cu faţa în sus!

Băiatul a ascultat sfatul şi l-a întors cu faţa în sus, în aşa fel încât ochii lui deschişi să ţintuiască cerul. Bunul Gao Zhileng a adus de acasă frânghie şi l-au legat pe mort de uşă, iar apoi au pornit să-l care în oraş, cu băiatul cel mare mergând şchiopătat în faţă, iar cel mic în urma lui, îndoit de spate. Eu veneam după ei. Sătenii – şi bărbaţi şi femei – ne-au însoțit şi ei, ba chiar şi nemernicul de Gao Ma. Până la urmă, oricare ar fi situaţia, tot ginerele nostru este. I se alătură băiatului cel mare şi apucă şi el de aşa-zisul «catafalc», ca să dea o mână de ajutor. Fiind de aceeaşi înălţime cu băiatul cel mare, uşa s-a echilibrat imediat, iar capul mortului a încetat să se mai bălăngăne.

Ajunşi la sediul Guvernului Judeţean, portarul nu ne-a lăsat să intrăm pe poarta principală, dar Gao Ma l-a împins cu umărul şi l-a dat la o parte. Locul acela părea pustiu, cu excepţia unui câine mare care stătea în faţa bucătăriei şi care, la vederea noastră, a început să ne latre de zor. Maşina aceea care îl omorâse pe omul meu era parcată acolo, având deasupra o încărcătură de usturoi verde, însă pe capotă se vedeau urme de sânge.“

— Hei, cumătră, se întrezăreşte ceva cu dosarul tău? o întrebă Mătuşa a Patra îngrijorată pentru femeia între două vârste.

— Urmează să se judece. Sper să nu mai dureze mult, că tare mi-e dor de copilaşul meu, spuse femeia înlăcrimată.

— Nu te mai gândi atât! o îndemnă Mătuşa a Patra. Copilul, când e mic, se învârte pe lângă mama lui, ca un căţeluş, dar când creşte mare nu mai e la fel.

„Maşina aceea era mânjită cu sângele bărbatului meu, cu sângele vacii noastre. Mirosea a sânge şi a usturoi. Căruţa familiei noastre, cu care căram usturoiul, fusese făcută zob în accident, ba chiar şi usturoiul acela cultivat cu sânge şi sudoare de bărbatul meu fusese distrus. Noi trei am stat şi am păzit mortul acolo, în curtea Guvernului, până în toiul amiezii, şi nimeni n-a venit să ne întrebe ce-i cu noi. Muştele începuseră să-l tot bâzâie pe bărbatul meu, încercând să i se vâre în ochi, în gură, în nas, în urechi, ca să-şi lase chestiile alea albe. Care chestii albe? Păi, larvele, desigur, fiindcă nu după multă vreme,

începeau să colcăie. Muştele roiau întruna şi cum le alungai pe unele veneau altele. Am desfăcut un ziar de pe un perete şi i-am acoperit faţa bărbatului meu, dar puteam oare să fac ceva? Nici gând, căci muştele se vârau pe dedesubt. Venise atâta lume să se uite, ca la circ – din satele din preajmă, doar că nu se vedea nicio oficialitate printre ei. Băiatul meu cel mare, pe care îl răzbise foamea, s-a dus la un restaurant de pe stradă şi a venit cu un kilogram de gogoşi împachetate în ziar. Mi-a oferit şi mie una, iar eu am muşcat o dată, însă îmbucătura nu se ducea pe gât nicicum. Cum ar fi putut oare să se ducă? Bărbatul meu zăcea mort în faţa mea şi după o dimineaţă întreagă de stat în soare, începuse să miroasă. Nici băiatului meu cel mare nu-i era cu putinţă să mănânce, ci doar cel mic, care se urcase pe nenorocita de maşină cu o legătură de usturoi lângă el, înfuleca de zor. Ţinea usturoiul într-o mână şi gogoaşa în cealaltă, muşcând când dintr-o parte, când din alta. Cu fălcile pline şi ochii aţintiţi undeva în faţa lui, mesteca întruna, hămesit. Eu ştiu că, deşi mânca, băiatul ăsta al meu nu era deloc în apele lui, era atât de absent. Oricum ar fi fost, totuşi, era vorba de tatăl lui.

Pe când soarele ardea mai tare, cocoţat în vârful boltei cereşti, şi-a făcut apariţia şi un demnitar. Era deputatul Yang, o persoană pe care o socoteam cumva ca rudă de-a noastră mai îndepărtată, până a început Jinjiao să umble cu Gao Ma. De fapt, băiatul meu cel mare îl striga «Unchiul al Optulea» şi făcuse nu ştiu câte munci pentru el – îl ajutase să-şi ridice casa, să-şi facă zidul, să aducă pământ, să care bălegarul; trudise băiatul aproape ca un muncitor în slujba lui. Când a intrat pe poartă cu bicicleta, eu m-am gândit în sinea mea: «În sfârşit, am aşteptat stelele şi luna de pe cer şi iată că ne-a venit salvarea!» Băieţii mei i-au ieşit amândoi în întâmpinare şi m-am grăbit şi eu în urma lor, doar că nu ştiam cum să-i zic. O să-i zic şi eu «Unchiule al Optulea», m-am gândit. «Unchiule al Optulea, te rugăm în genunchi să ne ajuţi.» Vorba aceea: «O rugăminte în genunchi face mai mult decât orice». Însă deputatul Yang n-a acceptat să mă vadă îngenunchind şi s-a repezit să mă ridice în picioare. Abia mai târziu aveam să aflu că totul era prefăcătorie din partea lui, chiar şi faptul că şi-a scos batista ca să-mi şteargă lacrimile. El a săltat puţin ziarul şi s-a uitat la bărbatul meu, doar că în clipa aceea roiul de muşte şi-a luat zborul, înspăimântându-l de-a dreptul.

— Mătuşă a Patra, nu-i o soluţie să-l ţii aici! îmi spuse el.

— Secretarul Wang l-a omorât pe tata, zise fiul meu cel mic furios. Cel puţin ar fi putut să vină să-şi recunoască vina. Chiar dacă tata era un om sărman şi umil, totuşi era şi el o fiinţă omenească. Şi un câine dacă ucizi, tot te duci la stăpânul lui şi-ţi ceri iertare!

Deputatul Yang replică, mijindu-şi ochii:

— Frate al Doilea, când sora ta a fugit cu alt bărbat şi a stricat înţelegerea de căsătorie, nepotul meu a fost cuprins de o disperare fără margini. Acum, stă şi plânge toată ziua, iar dacă nu plânge, îl apucă râsul de zici că-i nebun. Cu toate acestea, eu tot socotesc că suntem rude, cumva. Vorba aceea: «Dacă nu-ţi iese un târg, dreptatea şi omenia tot există». Acum, nu că vreau să te dojenesc, dar ceea ce ai spus adineauri arată că vorbeşte gura fără tine. Secretarul Wang nu e şofer şi atunci cum ar fi putut el oare să-l omoare pe tatăl tău? Şoferul care l-a ucis a încălcat legea şi va răspunde în faţa Curţii de Justiţie. Aducându-l pe tatăl vostru în oraş şi adunând atâţia curioşi, aţi afectat activitatea de aici. Când zic oraş, mă refer la Guvernul Judeţean, şi chiar dacă este vorba de o unitate mică, totuşi este una de prim rang şi a obstrucţiona activitatea la oraş înseamnă a obstrucţiona activitatea Guvernului, iar acest lucru înseamnă încălcarea legii. Voi aveţi dreptate în felul vostru, dar insistând astfel vă puneţi într-o situaţie dificilă, nu credeţi?

Fratele cel mic nu părea deloc convins, drept care a spus:

— Pe mine nu mă interesează toate chestiile astea. Secretarul Wang este răspunzător de ceea ce s-a întâmplat. Plecase cu maşina de serviciu ca să facă negoţ cu usturoiul, când l-a lovit pe tata şi l-a omorât. Iar acum stă ascuns şi nu îndrăzneşte să se arate la faţă. Nicăieri în lume nu este cu putinţă aşa ceva.

— Frate al Doilea, iar o iei pe arătură! l-a apostrofat deputatul Yang. Cine ţi-a spus ţie că secretarul Wang făcea negoţ cu usturoi? Asta este calomnie curată! Astăzi, el s-a dus la judeţ, la o şedinţă fulger referitoare la securitatea publică. Ia zi, ce e mai important – şedinţa-fulger sau chestiunea cu taică-tu? Când se întoarce, o să pună în aplicare măsuri severe împotriva faptelor ilegale care au tulburat ordinea socială, iar voi veţi fi exemplul perfect.

Fratele cel mic n-a mai îndrăznit să scoată niciun sunet, însă fratele lui mai mare a continuat:

— Unchiule al Optulea, tatăl nostru a murit la şaizeci şi ceva de

ani, ceea ce pentru un om de vârsta lui nu e ceva neobişnuit. Aşa i-a fost lui scris. Totuşi, cum se face că mii şi milioane de oameni ies pe stradă şi numai el, dintr-atâţia, a avut un sfârşit atât de tragic? Aşa i-a fost soarta. Dacă Yama, Regele Lumii de Dincolo, cheamă pe cineva la el la al treilea ceas al nopţii, cine ar îndrăzni să-l reţină până la al cincilea ceas? Mă gândesc că şi lumea aceea are propriile ei reguli, la fel ca şi lumea noastră. Unchiule al Optulea, noi suntem oameni simpli de la ţară şi nu înţelegem regulile acestea. Spune-ne dumneata cum ar trebui să procedăm!

— După părerea mea, a zis deputatul Yang, ar trebui să vă întoarceţi degrabă acasă şi să vă duceţi la crematoriu. Azi probabil că e cam târziu, dar mâine chestiunea trebuie rezolvată la prima oră. La crematoriu au maşină funerară, care vă duce cu patruzeci de yuani. În vremurile astea, când toate preţurile au crescut, o maşină funerară la preţul acesta e un adevărat chilipir. Dacă vă duceţi mâine la crematoriu, dau eu telefon şi vă fac legătura acolo. Eu zic aşa să rămână stabilit – vă duceţi tatăl înapoi acasă, îl spălaţi un pic, îl bărbieriţi, îl schimbaţi şi voi cu nişte haine mai ca lumea. Staţi la priveghi o noapte – un bun prilej ca să vă arătaţi pietatea filială, iar mâine dis-de-dimineaţă vine maşina funerară la voi la poartă. Tatăl vostru n-a mers în viaţa lui cu o limuzină, măcar acum, când e mort, să faceţi totul cum se cuvine. Am să vorbesc eu cu directorul de la crematoriu şi am să-l rog ca atunci când adună cenuşa tatălui vostru, să pună ceva mai multă în urnă. După ce vă întoarceţi acasă cu urna, ar fi bine să vă anunţaţi prietenii şi rudele, să vă adunaţi cu toţii şi aşa puteţi să mai faceţi rost şi voi de nişte bani. Tatăl vostru a murit, dar voi trebuie să vă duceţi viaţa mai departe, nu? Dacă însă o să faceţi tărăboi în continuare, nu numai că vă distrugeţi reputaţia, dar, mai mult, o să aveţi parte numai de necazuri. Mătuşă a Patra, zi dumneata, am dreptate sau nu?

Eu am zis că sunt o biată femeie şi nu înţeleg lucrurile acestea complicate, aşa că îl las pe el să decidă. Atunci, fiul cel mic a spus:

— Mi-e teamă doar că, odată ce l-am incinerat pe tata, secretarul Wang n-o să mai recunoască nimic.

— Frate al Doilea, i s-a adresat deputatul Yang, baţi câmpii! Wang este secretar al Comitetului Judeţean de Partid şi îi trece atâta bănet prin mână zi de zi. Dacă nu-i faceţi necazuri, cum ar

putea el să vă lase de izbelişte? O fi Guvernul Judeţean o instituţie mică, dar totuşi este guvern de prim rang şi chiar dacă aţi primi din ce mai scapă pe ici-acolo, tot v-ar ajunge să vă descurcaţi până la sfârşitul zilelor.

— Unchiule al Optulea, a zis fratele cel mare, mi-au spus unii să mă duc şi să depun plângere la judeţ. Ce ziceţi, ar trebui să merg sau nu?

— Taică-tu a murit, nu al meu, a răspuns deputatul Yang, aşa că e alegerea voastră dacă vă duceţi sau nu. Totuşi, dacă ar fi după capul meu, eu nu m-aş băga în aşa ceva. El e mort şi nu-l mai puteţi ajuta cu nimic. Bine ar fi de acum încolo să vă gândiţi la cei vii. Cu alte cuvinte, să vă gândiţi la bani. Dacă puteţi să obţineţi nişte bani, de ce să nu o faceţi? În cazul în care depuneţi plângere însă, chiar dacă şoferul e trimis în judecată, voi cu ce vă alegeţi? Când se ajunge acolo, totul se desfăşoară după cum spune legea şi cel mult o să căpătaţi câteva sute de yuani pentru cheltuielile cu funeraliile. Secretarul Wang are relaţii peste tot în judeţ şi de o fi ca şoferul să se aleagă cu o condamnare cu închisoare, după cel mult două luni e liber şi se întoarce pe stradă cu maşina. Însă dacă îi aduceţi o ofensă secretarului Wang, atunci o să vă alegeţi cu un renume foarte prost, iar voi doi, fraţii, puteţi să vă luaţi adio de la căsătorie. Întoarceţi-vă frumuşel acasă, ocupaţi-vă în linişte să vă conduceţi tatăl pe ultimul drum şi atunci toată lumea va avea numai cuvinte de laudă la adresa voastră, iar întreaga familie va fi foarte bine văzută. Secretarul Wang a spus că dacă acceptaţi să se rezolve aşa problema, atunci va găsi el calea să vă mulţumească pe toţi. Gândiţi-vă serios şi hotărâţi cum credeţi voi că e mai bine.

— Oare numai pentru bani trăiesc oamenii? întrebă Gao Ma.

— Aha! zise deputatul Yang. Care va să zică şi tu eşti aici. Ce mai pui la cale? Mai întâi ai ademenit-o pe fata lor şi ai lăsat-o gravidă înainte să o iei de nevastă. Ai stricat planurile de căsătorie pentru trei familii şi i-ai nenorocit pe toţi. Ce-o fi în capul tău? Mai ai tupeul să vii aici şi să te bagi în vorbă? Băieţi, faceţi cum credeţi! Nu-i treaba mea şi nu eu trebuie să-mi fac griji că o să mă vorbească lumea de rău.

Băiatul cel mare a zis atunci:

— Gao Ma, ai făcut destul rău. Du-te şi fă rost de cei zece mii de yuani şi atunci poţi s-o iei pe Jinju. Eu n-am nevoie de aşa o soră şi categoric, n-am nevoie nici de un asemenea cumnat.

Gao Ma s-a înroşit tot la faţă şi a plecat tăcut.”

3

În celula întunecată, Mătuşii a Patra îi reveni în minte scena întoarcerii în sat, după ce au părăsit curtea Guvernului Judeţean. Fiul cel mare mergea în urma fratelui mai mic, ca şi la venire şi pentru că se tot legăna de pe un picior pe altul, uşa pe care era dus Unchiul al Patrulea se legăna şi ea, ceea ce făcea capul mortului să se mişte când într-o parte, când în alta. Zgomotul produs de izbitura aceasta însă parcă era mai înfundat decât la venire. De cum ieşiseră din curte, poarta se închisese bine în urma lor. Mătuşa a Patra simţise atunci un gol în suflet, iar când privise înapoi către curtea Guvernului Judeţean, observase o mulţime de oameni, care arătau a funcţionari şi care parcă se iviseră din pământ. Toţi aveau un rânjet dispreţuitor pe faţă, asemeni deputatului Yang.

Trecerea Unchiului al Patrulea pe şosea de astă dată nu mai stârni acelaşi interes ca dimineaţă, când toţi cei care puteau merge pe picioarele lor îi urmaseră îndeaproape. Acum cortegiul era format doar din câţiva câini care îi însoţeau cu lătratul lor.

Ajunşi la poarta casei, cei doi fraţi au pus uşa jos, izbind-o de pământ. În chirăiala nesfârşită a papagalilor lui Gao Zhileng, Jinju a deschis uşa şi a rămas în prag, cu o figură împietrită.

— Duceţi-l pe tatăl vostru pe *kang*, îi îndemnă Mătuşa a Patra.

— Mamă, îi zise fiul cel mare, lumea spune că dacă cineva a avut o moarte violentă în afara casei, nu poate fi pus pe *kang*.

— Tatăl vostru a trudit toată viaţa şi acum să n-aibă parte nici de un *kang* confortabil? Eu nu pot îndura una ca asta, îi replică Mătuşa a Patra.

— Tata este mort. Ce mai contează unde îl aşezi? Ar putea fi la fel de bine şi un pat metalic. Când vine moartea este ca şi cum se stinge o lumină; suflarea se transformă în vânticel de primăvară, iar carnea putrezeşte şi devine noroi. Dacă îl puneţi pe *kang* o să înceapă să miroasă mai repede, comentă fiul cel mic.

— Atunci, aveţi de gând să-l lăsaţi pe tatăl vostru în curte? spuse Mătuşa a Patra.

— Să-l punem aici! îi răspunse fiul cel mare. Aşa o să bată vântul răcoros şi o să împrăştie mirosul. În plus, mâine nu va trebui să ne mai chinuim ca să-l scoatem afară.

— Şi să lăsăm câinii să vină şi să tragă de el? continuă Mătuşa a Patra cu amărăciune în glas.

— Mamă, i se adresă fiul cel mare, în noaptea asta noi o să jupuim şi o să tranşăm vaca, în aşa fel încât să prindem târgul de mâine şi s-o vindem. Deputatul Yang are dreptate – mortul, orice ai face, tot mort rămâne, pe când cei vii trebuie să se îngrijească de viaţa lor mai departe.

Cuprinsă de neputinţă, Mătuşa a Patra începu să plângă.

— Bărbate, bărbate, fiii tăi nu vor să te lase să stai pe *kang*. O să zaci în curte toată noaptea, zicea ea printre suspine.

— Mamă, nu te mai necăji. Întinde-te un pic pe *kang* şi odihneşte-te! Ne ocupăm noi de tata, o îndemnă fiul cel mare.

Apoi aprinse o lampă şi o puse pe un tăvălug de piatră. Fratele lui mai mic aduse două băncuţe pe care amândoi aşezară uşa cu trupul tatălui.

— Mamă, intră în casă şi odihneşte-te puţin! zise din nou fiul cel mare. Rămân eu cu fratele meu şi îl veghem amândoi. Orice ai zice, aşa i-a fost tatălui nostru soarta. Nu te mai necăji!

Femeia se aşează pe pământ, lângă leşul soţului ei şi cu un beţişor începu să-i zgârme orificiile ca să-i cureţe larvele depuse de muşte. În acest timp, cei doi fraţi au întins în bătătură o rogojină pe care au rostogolit vaca moartă, până când aceasta a ajuns cu faţa în sus. Au proptit-o în ambele părţi cu cărămizi, ca să nu cadă şi au lăsat-o aşa, cu picioarele ţepene înălţate către cer.

Apoi, fratele cel mare a luat un satâr ascuţit, iar fratele cel mic un cuţit pentru tăiat legume şi au prins să jupoaie vaca, pornind amândoi din centrul burţii, unde făcuseră o crestătură – cel mare către răsărit, iar cel mic către apus. Mătuşa a Patra simţea mirosul vacii moarte, dar şi mirosul Unchiului al Patrulea.

„Cumătră, lumina aceea tulbure a lămpii bătea pe chipul soţului meu, iar ochii lui negri erau aţintiţi asupra mea şi aşa au rămas până am simţit cum îmi iese un suflu rece din fiecare os. M-am străduit să-i scot toate larvele, dar n-am reuşit. Ştiu că sună tare dezgustător, dar mie nu mi se părea deloc că el este murdar. Simţeam doar ură pentru larvele acelea şi, de cum

reuşeam să scot una, de îndată o striveam cu piciorul. Băieţii mei se preocupau numai să tranşeze vaca şi nici că le păsa de tatăl lor. Fata mea, în schimb, a adus un lighean cu apă şi cu câte un ghemotoc de bumbac l-a spălat pe faţă. Apoi, a venit cu o foarfecă şi i-a tăiat barba căruntă de pe bărbie, ba chiar şi cele câteva fire de păr care îi ieşeau din nas. Bărbatul meu la tinereţe a fost un om tare chipeş, dar când a început să îmbătrânească s-a scofâlcit tot, de ajunsese să arate tare rău. După aceea, fata i-a adus jacheta verde-închis şi l-am îmbrăcat amândouă cu ea. Ştiu că sună cam necuviincios ca două femei să îmbrace un bărbat, dar n-am avut încotro. Îi chemasem pe băieţi să mă ajute, doar că amândoi aveau mâinile mânjite de sângele vacii şi am fost nevoită să renunţ la ajutorul lor. «E tatăl tău, nu-i altul străin! Haide să-i schimbăm hainele!» i-am zis eu lui Jinju. Bărbatul meu era numai piele şi os şi abia îmbrăcat cu hainele acelea arăta şi el a om. În tot acest răstimp, băieţii mei s-au chinuit să tranşeze vaca aceea şi tare năduşite le erau feţele cum se tot căzneau ei acolo. Pe când stăteam eu aşa şi mă gândeam, mi-am amintit o glumă. Cică un om era pe patul de moarte şi şi-a chemat cei trei fii lângă *kang*, spunându-le: «După ce am să mor, ce aveţi de gând să faceţi cu mine?» Fiul cel mare îi răspunse: «Tăticule, noi suntem o familie scăpătată şi nu ne putem permite un sicriu cumsecade. Mă gândesc să cumpărăm un sicriu ceva mai ieftin, dintr-un lemn subţire, să te punem în el şi să te îngropăm. Ce zici?» Tatăl scutură din cap şi spuse: «Nu-i bine! Nu-i bine!» Apoi, fiul cel mijlociu îi spuse: «Tăticule, după părerea mea cel mai bine ar fi să cumpărăm cu câţiva bănuţi o rogojină, să te învelim cu ea şi să te îngropăm aşa. Cum îţi pare ideea mea?» Tatăl, la fel ca şi mai înainte, refuză. Atunci, interveni şi fiul cel mic: «Tăticule, am găsit eu rezolvarea – după ce mori, noi trei o să te tăiem în bucăţi şi o să te ducem la târg, unde o să te vindem drept carne de câine, carne de vacă şi carne de măgar. E bine aşa?» La auzul acestor vorbe, tatăl izbucni în râs şi comentă: «Tot cel mic îmi ghiceşte gândul cel mai bine. Dar luaţi aminte şi nu cumva să uitaţi – când o fi să vindeţi carnea, să mai adăugaţi şi nişte apă, ca să cântărească mai mult». Cumătră, tu dormi?“

Fratele cel mare şi fratele cel mic aveau mâinile mânjite de sânge, alunecoase, aşa încât cu greu reuşeau să ţină cuţitele. De aceea, când şi când erau nevoiţi să se şteargă pe pământ şi

atunci granulele de nisip gălbui din bătătură li se lipeau de mâini, făcându-le să arate de parcă ar fi fost presărate cu pulbere de aur. Muştele din curtea Guvernului Judeţean, de cum simţiseră mirosul şi îi luaseră urma, roiau pe deasupra carcasei vacii, ba chiar mişunau peste tot. Fratele cel mic nu le ierta însă şi ori de câte ori avea ocazia le strivea cu lama cea lată a cuţitului. Mătuşa a Patra o trimise pe Jinju după evantaiul ei cel ponosit, pe care începu să-l agite, ca să alunge muştele şi să le împiedice să se aşeze pe faţa Unchiului al Patrulea.

Prin văzduh se auzea fâlfâit de aripi, iar deasupra zidului cufundat în beznă se zăreau ochii verzi, lucioşi, ai animalelor care stăteau la pândă, gâfâind.

Pe la miezul nopţii, cei doi au terminat de jupuit vita, care de acum zăcea despuiată, însă cu copitele tot la locul lor, neclintite – o scenă amintind, parcă, de un om complet dezbrăcat, dar cu pantofii în picioare. Fratele cel mic aruncă o găleată cu apă peste vita jupuită, iar apoi, alături de fratele lui, se aşeză pe vine lângă ea, ca să fumeze amândoi câte o ţigară. După aceea, s-au apucat s-o despice.

— Uşurel, să nu cumva să-i strici organele! zise fratele cel mare.

Fratele cel mic făcu o crestătură cu cuţitul acela pentru tăiat legume chiar pe centrul burţii, după care scoase mai întâi organele, iar apoi viţelul nenăscut. Mătuşa a Patra se simţea împresurată de un miros greu de suportat. La vremea aceea, cerul răsuna de ţipetele păsărilor de pradă.

Cei doi fraţi îndepărtară intestinele, iar când fratele cel mic spuse să le arunce că nu le erau de trebuinţă, cel mare protestă zicând că din maţele şi burta spălate se face o grozăvie de mâncare, care merge de minune cu ceva băutură. Cât despre viţelul acela, tot fratele cel mare spuse că dacă nu a văzut lumina zilei, are proprietăţi terapeutice, ba chiar sunt unii care prepară aşa ceva şi scot la vânzare drept pastă din uter de căprioară, că aşa au ajuns să facă o adevărată avere.

„Cumătră, nu te necăji prea tare! Ai fost condamnată la cinci ani? Cinci ani trec într-o clipă şi când ai să ieşi de aici, ai să vezi ce om de ispravă s-a făcut băiatul tău.“

4

— E o vorbă care zice: „Mai bine să fii consilier militar decât să ajungi să împărţi averea“, zise primarul Gao Jinjiao. Cine m-o fi pus pe mine să fac aşa ceva? Că doar se spune: „Demnitarul care nu poate hotărî pentru oameni, mai bine să stea acasă şi să vândă cartofi dulci“. Dacă aveţi ceva de obiectat, spuneţi-mi în faţă, că nu mă deranjează.

Fratele cel mare spuse pe dată:

— Domnule primar, faceţi dumneavoastră împărţeala!

— Casa voastră are patru camere, începu primarul Gao Jinjiao. Voi doi, fraţii, primiţi câte o cameră, iar Mătuşa a Patra – două camere. După ce o fi să moară şi ea – Mătuşă, iertare, dar asta e viaţa – atunci iar primiţi fiecare câte o cameră. Şi, fiindcă nu sunt egale, cel care primeşte camera mai mică mai obţine poarta şi arcada de la intrare. Tot ce e prin bucătărie – oale, boluri, tăvi, tot felul de mărunţişuri – se împarte în trei şi cine o fi să le apuce pe astea, le ia şi gata. Despăgubirile pentru Unchiul al Patrulea şi vaca moartă vor fi de trei mii şase sute de yuani, din care Mătuşa a Patra va primi o mie două sute, iar voi, cei doi fraţi, câte o mie două sute fiecare. Mai sunt o mie trei sute depuşi în bancă, de unde cei doi fraţi vor primi câte patru sute fiecare, iar Mătuşa a Patra cinci sute. Când Gao Ma o fi să aducă cei zece mii de yuani, Mătuşa primeşte cinci mii, iar cei doi fraţi – fiecare câte două mii cinci sute. Atunci când Jinju se va mărita, Mătuşa a Patra se ocupă de zestrea ei, iar voi doi, dacă vreţi s-o ajutaţi cu ceva bani, e treaba voastră; dacă nu, nu-i bai. Toată recolta se împarte în trei părţi şi o jumătate de parte, pe care o ia Jinju. Atunci când Mătuşa a Patra nu va mai putea să-şi poarte de grijă, cei doi fraţi vor avea grijă de ea pe rând sau fiecare câte o lună sau câte un an. Când o veni vremea, hotărâţi atunci. În linii mari, cam aşa stă treaba. Aveţi vreo obiecţie de ridicat?

— Dar cum rămâne cu usturoiul? întrebă fratele cel mare.

— Şi usturoiul se împarte în trei părţi, îi răspunse Gao Jinjiao. Oricum, la vârsta ei, credeţi că se mai duce Mătuşa a Patra la târg să vândă usturoiul? Frate mai mare, cel mai bine ar fi să adaugi la tine şi partea mamei tale, să vinzi usturoiul şi după aceea să vă împărţiţi profitul.

— Domnule, eu, cu piciorul ăsta bolnav al meu... spuse fratele

cel mare.

— Bine, atunci să împartă cu celălalt fiu.

— În regulă. Aşa să facem.

— Domnule, păi dacă fratelui mai mare nu-i pasă, eu cum aş putea să mă ocup de asta? întrebă, contrariat, fratele mai mic.

— La dracu'! Păi, nu-i vorba de mama voastră? Că doar nu trebuie să ajutaţi vreun străin, îi apostrofă Gao Jinjiao.

— N-am nevoie de ajutorul nimănui, preciză Mătuşa a Patra. Mă duc singură la târg.

— Aşa-i cel mai bine! se grăbi să răspundă fratele cel mic.

— Mai e ceva ce n-aţi împărţit? întreba Gao Jinjiao.

— Îmi amintesc că tăticul mai avea şi o jachetă nouă, zise fratele cel mare.

— Nemernicule! zise Mătuşa a Patra. Şi de asta îţi aminteşti? Jacheta aia rămâne la mine, o s-o port eu.

— Mamă, zise fiul cel mare, ştii cum se spune: „Jacheta tatălui şi legăturile de la picioarele mamei rămân pentru generaţiile viitoare, ca să le aducă noroc". Ce folosinţă îţi face dumitale?

— Dacă trebuie să împărţim lucrurile, atunci s-o facem aşa cum se cade, interveni fratele cel mic.

— Minoritatea se supune majorităţii, zise Gao Jinjiao. Mătuşă a Patra, adu jacheta!

Femeia deschise cufărul vechi şi scoase jacheta.

— Frăţioare, zise cel mare, acum că împărţim toată averea, îţi spun că mie mi-e clar că am să rămân neînsurat. Tu ai să-ţi găseşti uşor nevastă, aşa că jacheta se cuvine să fie a mea.

— Frate, eu pot să mănânc şi rahat, doar că nu-mi place gustul, zise fratele cel mic. Dacă tot împărţim toată averea, eu zic că ar fi cazul să fim corecţi, nu să căutăm să iasă unul deasupra celuilalt.

— Avem o singură jachetă pe care o doresc două persoane, comentă Gao Jinjiao. Ce-i de făcut? Dacă nu cumva vreţi s-o împărţiţi cu foarfeca!

— Atunci să fie împărţită cu foarfeca, dacă nu-i altă cale! zise fratele cel mic.

Cu acestea fiind zise, luă jacheta, o puse pe un butuc şi apoi, aducând din casă un cuţit pentru legume, începu să taie pe cusătura de pe mijloc. Mătuşa a Patra gemea, privindu-l pe fiul cel mic cum taie jacheta pe din două, cu cea mai mare precizie.

Fratele cel mic luă o jumătate şi i-o aruncă fratelui său mai

mare, spunându-i:

— Jumătatea aceasta este a ta, iar asta e a mea. Aşa suntem chit.

Jinju veni cu o pereche de pantofi ponosiţi şi spuse dispreţuitoare:

— Tata a avut şi perechea asta de pantofi. Ia tu un pantof şi el altul.

Nici nu isprăvi bine ce avea de spus, că zvârli câte un pantof către cei doi fraţi.

Capitolul 16

Dacă vreţi să mă arestaţi, atunci pe gânduri să nu staţi.
Odinioară, am auzit cum cineva din Codul Penal citea
Şi tot zicea că orbii, şi de-au comis vreo faptă rea,
N-au parte nicicum de condamnare grea.
Doar că eu în închisoare tot aşa voi vocifera.

Fragment dintr-o baladă interpretată de Zhang Kou, după ce a fost atins peste gură cu bastonul electric de către un poliţist îmbrăcat în alb, care îi spunea furios: „Dacă nu-ţi tace gura, am să ţi-o închid eu cu bastonul electric”. Incidentul s-a petrecut pe 29 mai 1987, la colţul unei alei de lângă Guvernul Judeţean.

1

Mergeau pe holul cel lung al închisorii – în faţă se afla un gardian, iar în spate îl urma un altul, împungându-l cu ţeava puştii în coaste. Celulele se înşiruiau una după alta, toate la fel, cu aceeaşi uşă metalică gri, cu ferestruică. Singura diferenţă dintre ele era dată de cifrele arabe care indicau numărul celulei. La fiecare ferestruică se înghesuiau chipuri de deţinuţi privind în afară – toate erau buhăite, pământii, precum chipurile unor duhuri în viaţă. Îl apucă tremuratul şi fiecare pas pe care îl făcea era un adevărat chin. O deţinută se hlizea în spatele ferestruicii zăbrelite şi spunea: „Domnule gardian, domnule, uitaţi aici doi *mao* ca să-mi cumpăraţi şi mie nişte tampoane!” Bărbatul îi răspunse ocărând-o: „Fir-ai tu să fii de vagaboandă!” Gao Yang întoarse capul către deţinută, însă pe dată simţi cum gardianul îl împunge cu puşca, zicându-i:

— Mişcă!

La capătul culoarului, au intrat pe o uşă metalică, după care începea imediat o scară îngustă, din lemn noduros. La fiecare pas, pantofii de piele ai gardianului răsunau, însă el, desculţ cum

era, mergea fără să scoată nici cel mai mic zgomot. Scările de lemn se simţeau mai uscate, mai călduroase şi infinit mai plăcute sub tălpi decât podeaua umedă de ciment din închisoare. Scara era atât de lungă, încât părea fără sfârşit şi, cum urca în spiralã, deja îl ameţea şi îl făcea să gâfâie. Dacă n-ar fi fost gardianul cu puşcă în spatele său, îmboldindu-l tăcut, s-ar fi întins pe treptele acelea, ca un câine mort. Rana de la gleznă pulsa ca o inimă, iar în jurul ei era o mare umflătură. Îl ardea, îl durea. „Stăpâne ceresc, ajută-mă să nu se infecteze!” rostea el o rugăciune în mintea sa. „Dacă s-o infecta, femeia aceea rafinată o să fie, oare, dornică să-mi cureţe rana?” Gândul acesta îi aduse de îndată în amintire parfumul doctoriţei.

Era o încăpere mare, cu duşumea de lemn vopsit în roşu. Pereţii erau văruiţi cu verde, dar pe alocuri căzuse tencuiala, lăsând la vedere albul peretelui. Deşi era ziua în amiaza mare, din plafon luminau patru neoane lungi care bâzâiau foarte tare. Lângă perete se afla o masă la care stăteau un gardian şi două gardience, una dintre ele semănând cu o femeie dintre cele întâlnite la culesul de roşii pe parcela cu legume. Pe perete se vedeau scrise câteva cuvinte care erau toată ziua pe buzele gardienilor, aşa că îi păreau cât se poate de cunoscute lui Gao Yang.

Un gardian îi porunci să se aşeze pe podea, ceea ce îl făcu să simtă o imensă recunoştinţă, exprimată printr-o plecăciune adâncă. Apoi, i se ordonă să-şi întindă picioarele şi să pună mâinile încătuşate pe genunchi, iar Gao Yang se supuse întru totul.

— Te numeşti Gao Yang?

— Da.

— Vârsta?

— Patruzeci.

— Ocupaţia?

— Agricultor.

— Situaţia familială?

— Păi… de fapt, părinţii mei au fost moşieri. Apoi, guvernul a reabilitat patru categorii de persoane, însă ai mei muriseră de mult şi, până la urmă, eu nu ştiu dacă să mă socotesc fiu de moşier sau nu.

— Cunoşti politica guvernului?

— O cunosc, o cunosc – „Indulgenţă faţă de cei ce mărturisesc,

intransigenţă faţă de cei care nu se supun”. Cine nu cooperează va fi aspru pedepsit de lege.

— În regulă. Relataţi-ne faptele infracţionale din data de 28 mai.

2

În ziua aceea, pe 28 mai, nori negri împovărau cerul. Gao Yang mâna căruţa trasă atâtea zile la rând de măgăruşul din ce în ce mai slab şi mai prăpădit. Ducea optzeci de legături de usturoi care de acum nici gând să mai fie proaspăt, dar îşi încerca iarăşi norocul la oraş, doar-doar o reuşi să-l vândă. Trecuseră deja nouă zile de la nenorocirea în care Unchiul al Patrulea îşi pierduse viaţa, însă imaginile acelea încă îi apăreau în faţa ochilor pe neaşteptate. În acest răstimp, fusese de patru ori la oraş şi vânduse cincizeci de legături pe o sută douăzeci de yuani, din care plătise tot felul de taxe însumând optsprezece yuani, drept care îi mai rămăseseră o sută doi yuani. Cele optzeci de legături de usturoi pe care le mai avea în căruţă ar fi putut fi vândute cu două zile în urmă, dimineaţa devreme, când Cooperativa de Achiziţii şi Vânzări din judeţul Sudului instalase un punct de cumpărare a usturoiului la nord de calea ferată, la un preţ de 1,2 yuani la kilogram. Când Gao Yang ajunse la cântarul de la această staţie, îşi făcu apariţia din senin o gaşcă de indivizi cu uniforme albe şi pălării cu boruri largi pe cap, conduşi de Wang Tai.

Gao Yang îl salută plin de bunăvoinţă, dar de unde să aibă Wang Tai ochi pentru el? În schimb, se luă la harţă şi la înjurături cu cei de la cooperativă şi niciuna, nici două, le răsturnă cântarul.

— Până nu se umple depozitul meu, nimeni nu mai aduce nici măcar un fir de usturoi din satul Paradis! porunci Wang Tai.

Cei de la cooperativă s-au urcat degrabă în maşini şi şi-au luat tălpăşiţa.

În aceste condiţii, Gao Yang n-avu încotro decât să-şi încarce usturoiul la loc în căruţă. Se gândi să încerce încă o dată să-l salute pe Wang Tai, că poate de data aceasta are mai mult noroc şi-l ia în seamă, dar descoperi că n-avea pe cine saluta, căci Wang Tai dispăruse repede de acolo, cu oamenii lui cu tot.

Pe 28 mai, cerul se adumbrise de nori şi părea că se apropie furtuna. Gao Yang de abia trecuse calea ferată cu căruţa când deodată o vorbă începu să se transmită din om în om: „Depozitul Cooperativei de Achiziţii şi Vânzări s-a umplut, drept care usturoiul poate fi vândut la liber, oriunde”. „Păi, cam pe unde să-l vindem?” „Depozitele din alte localităţi sunt controlate de ei, şi atunci cui să-i vindem usturoiul?” „Indivizii ăştia cu pălării mari şi negri la suflet n-au nici cea mai mică grijă dacă noi, ţăranii, murim sau trăim.” Toţi comentau aprins, cuprinşi de un sentiment de dezamăgire, însă nimeni nu-şi întorcea căruţa să plece acasă, ca şi cum în faţa lor mai licărea o brumă de speranţă.

Căruţele înşiruite una după alta presau să ajungă tot înainte, aşa că, asemenea lor, şi căruţa lui Gao Yang îşi urmă drumul mai departe. Nu după mult timp însă, el descoperi că nu spre depozit se îndreptau cu toţii, ci o luaseră pe renumitul Bulevard 1 Mai, către Piaţa 1 Mai din faţa Guvernului Judeţean.

În piaţă se adunaseră mii de ţărani, cu căruţele doldora de usturoi, ceea ce făcea ca aerul de acolo să fie de-a dreptul irespirabil din pricina izului specific. Nori mari şi negri se înghesuiau iute pe cer, în timp ce ţăranii, tot mai cătrăniţi, înjurau în stânga şi în dreapta. Zhang Kou, menestrelul orb stătea într-o căruţă dărăpănată şi cânta la erhu. Cânta în gura mare, cu vocea lui răguşită. La colţurile gurii i se adunase saliva ca o spumă albă.

Bietul de el, bătrânul Fang, la locul lui, un om cinstit!
Păcat că la Izvoarele Galbene s-a dus şi n-a mai revenit!
Fiece snop de usturoi cu sânge proaspăt e mânjit.
Cerul de atâtea strigăte îndurerate pare zdrobit.
Cerule, Stăpâne Ceresc, de ce ochii tăi nu sunt deschişi,
Să vezi nedreptăţile tuturor demnitarilor nemiloşi?

Cântecul lui Zhang Kou făcea inimile celor aflaţi în preajmă să vibreze puternic. Se vedea emoţia pe chipul lor, iar în ochi furia le scăpăra precum o flacără aprinsă în bezna nopţii. Gao Yang nu ştia ce gândeau ceilalţi, însă inima îi era copleşită când de mâhnire, când de furie, deşi o spaimă ascunsă parcă îi dădea târcoale. Avea o presimţire că ceva rău era pe cale să se întâmple în acea zi, căci pe o străduţă din apropiere zărise nişte

indivizi – n-ar fi putut spune cine erau – care făceau fotografii mulţimii adunate acolo. Ca prin vis îşi aminti că scena aceasta i se părea cunoscută, parcă o mai trăise cu câţiva ani în urmă. Ar fi vrut să iasă de acolo şi să se îndepărteze, dar în jur erau numai căruţe, ceea ce făcea imposibilă orice mişcare. Traversând piaţa, au şi ajuns la sediul Guvernului Judeţean, aflat la capătul de nord al bulevardului. Acolo, curtea era plină de pini şi plopi cu frunza verde, de flori mari şi frumoase, iar în mijloc se afla o fântână arteziană care arunca apa spre cer, pentru ca apoi să cadă cu stropi mari pe pământ. Sediul guvernului se găsea într-o clădire frumoasă, cu patru etaje, cu streaşină arcuită la colţuri şi placată cu ceramică galbenă. Chiar în mijlocul curţii, drapelul roşu cu cele cinci stele flutura pe catarg. În imaginaţia lui Gao Yang, om simplu, neumblat prin lume, sediul Guvernului judeţean era la fel de grandios ca şi palatele din legende. Îşi aminti atunci că în urmă cu câţiva ani se plătiseră nişte taxe la oraş pentru construcţia clădirii respective. De multă vreme tot auzise lumea lăudând-o, însă abia azi avu prilejul să constate cu ochii lui cât adevăr era în vorbele lor. Bulevardul 1 Mai era deja blocat de căruţele încărcate cu usturoi, care continuau să vină din toate părţile. De aceea, şoferii nervoşi apăsau necontenit pe claxoane, dar fără niciun folos, fiindcă nimeni nu-i lua în seamă. Vacarmul acela îngrozitor îi dădea lui Gao Yang un sentiment profund de nelinişte, mai ales gândindu-se că în toate acele maşini erau oameni care poate că aveau probleme arzătoare de rezolvat, probleme publice, aşa încât statul în calea lor chiar reprezenta o infracţiune. Îi trecu prin minte gândul ca de îndată să îşi tragă măgăruşul la marginea drumului, dar oare cum ar fi putut el să se mişte în marea aceea de căruţe? Privi în jur şi observă că nimeni nu lua aminte la maşinile ce nu reuşeau să treacă. Văzându-i pe ceilalţi cât erau de relaxaţi, pe neaşteptate se destinse şi el. Fie ce-o fi! La urma urmei, cel mai rău lucru care se putea petrece era să-şi piardă încărcătura de usturoi. Că doar nu era el singurul care încălca legea!

Orbul Zhang Kou îşi continua cântecul:

Copiii care plâng la mamele lor în braţe să şadă
Iar voi ceilalţi, dacă de usturoi nu scăpaţi,
Pe prefectul judeţului mergeţi de-l căutaţi!

Menestrelul avea gâtul uscat, aşa că cineva îi dădu o îngheţată pe băţ, pe care începu imediat să o lingă. Apoi, îşi drese vocea şi îşi reluă cântecelul. Un tânăr îmbrăcat cam ţipător ridică un casetofon micuţ şi îl apropie de gura lui Zhang Kou, ca să-l înregistreze.

Poarta de fier forjat de la sediul Guvernului Judeţean se închise bine, dar se vedeau câţiva oameni îmbrăcaţi frumos care scoseseră capetele pe geamurile de la etaj, privind la ceea ce se întâmpla în curte.

Câteva sute de oameni, adunate la poartă, strigau:

— Domnule prefect, ieşi afară! Zhong Weimin, ieşi afară!

Izbiturile în poarta metalică, fie cu pumnii, fie cu ciomegele, făceau vacarmul şi mai mare, iar poarta se zgâlţâia teribil, încât ai fi zis că o să se prăbuşească dintr-o clipă în alta.

În contrast cu nebunia de afară, în sediul Guvernului Judeţean era o linişte de mormânt şi nu se mai vedea nici ţipenie de om. O pisică gri traversă curtea ca o săgeată şi îşi pierdu urma în crângul verde. Bătrânul de la Biroul de relaţii cu publicul luă un lacăt mare şi îl puse grăbit la poartă, moment în care o ploaie de scuipat se revărsă asupra lui prin poarta pe care tocmai o fereca, însă el nu îndrăzni să zică nimic, ci o rupse la fugă de îndată ce îşi termină treaba.

— Câine bătrân, câine de pază, vino repede şi descuie poarta! striga mulţimea.

Şoferii cu maşinile blocate acolo nu mai apăsau claxoanele, ci ieşiseră în afara maşinii, pe geam, şi priveau amuzaţi întreg spectacolul.

— Aduceţi-l pe prefectul judeţului! Aduceţi-l pe secretarul de partid! Să ni se dea o explicaţie!

— Zhong Weimin, ieşi afară!

Gao Yang văzu un tânăr cu o faţă ca de cal, care se urcă pe plafonul unei maşini, de parcă era un cocostârc într-o mulţime de găini.

— Oameni buni, nu mai zbieraţi aiurea! Dacă o să continuaţi aşa, prefectul nu o să priceapă nimic din ce ziceţi. Strigaţi toţi după mine! spuse el cam bâlbâit.

Mulţimea vui aprobând spusele lui.

— Numele prefectului este Zhong Weimin, adică „Zhong care slujeşte poporul”. Ar trebui să-şi schimbe numele în „Zhong care se slujeşte pe sine“, zise tânărul cu faţă de cal, agitând pumnul.

Mulţimea răspunse cu un vuiet la strigătul lui, iar Gao Yang se trezi că se molipseşte şi el de entuziasmul general, zbierând alături de ceilalţi şi fluturându-şi braţele în aer.

— Domnule prefect Zhong Weimin, ieşi degrabă să vezi poporul! continuă tânărul agitator.

Avea o expresie stranie pe chip, iar buzele îi păreau cam rigide.

Mulţimea îi răspunse cu urlete pe care Gao Yang le găsea de-a dreptul asurzitoare. Prin urmare, socoti de cuviinţă să contribuie şi el cu propriile urlete la vuietul general.

— Dacă demnitarii nu slujesc poporul, atunci mai bine să se ducă acasă şi să planteze cartofi! sări Faţă de Cal cu un slogan arhicunoscut.

Mulţimea preluă repede sloganul şi se porni a-l repeta întruna.

Într-un târziu, doi bărbaţi între două vârste, îmbrăcaţi în costume occidentale, au ieşit din clădirea guvernului şi, stând îndărătul porţii, li s-au adresat oamenilor:

— Voi, cultivatorii de usturoi, liniștiţi-vă! Liniștiţi-vă!

Mulţimea asculta tăcută, cu privirile aţintite asupra celor doi.

Unul dintre ei, cu faţa uscăţivă, spuse arătând către celălalt, un tip cam de aceeaşi vârstă, care purta ochelari cu lentile heliomate:

— Voi, cultivatorii de usturoi, luaţi aminte! Acesta este domnul Pang, directorul Biroului Administrativ al Prefecturii Judeţene, care are să vă facă nişte precizări.

— Cultivatori de usturoi, vă vorbesc în numele prefectului judeţului, care vă transmite că acţiunea voastră încalcă legea naţională. El vă cere să vă întoarceţi degrabă la casele voastre şi să nu vă lăsaţi manipulaţi de unii răufăcători, spuse directorul Pang.

— Şi cu usturoiul nostru cum rămâne? strigau oamenii care mai de care.

— Prefectul spune că depozitul Cooperativei de Achiziţii şi Vânzări este plin deja, drept care cel mai bine ar fi să mergeţi acasă şi să căutaţi o soluţie. Ce puteţi să vindeţi, vindeți; ce nu păstraţi pentru consumul propriu, spuse directorul Pang răspicat.

— Ia mai duceţi-vă dracului! Voi ne-aţi pus să plantăm usturoi şi acum vă spălaţi pe mâini de toate. Nu cumva vă bateţi joc de noi?

— Ca să nu putem vinde usturoiul, aţi confiscat cântarele sau

le-aţi făcut ţăndări!

— Nu l-aţi cumpărat nici cu trei *fen* jumătatea de kilogram!

— Zhong Weimin, ieşi afară! Dacă demnitarii nu slujesc poporul, atunci mai bine să se ducă acasă şi să planteze cartofi!

— Oameni buni, vedeţi-vă de treabă! Prefectul are treburi importante, nu poate el acum să se întâlnească cu voi, spuse directorul Pang, furios, cu faţa năduşită. Trebuie să înţelegeţi un lucru: prefectul conduce un judeţ întreg, are multe treburi importante de rezolvat. Doar nu vreţi să se ocupe el de vânzarea usturoiului vostru!

Auzind vorbele directorului Pang, Gao Yang simţi cum îi bubuie inima de furie. Păi, da, prefectul conduce un judeţ întreg, doar n-o să vină el să-mi vândă mie usturoiul! Ar fi vrut să plece din locul acela, însă era prins într-o mare de căruţe şi oameni. Nu-i era cu putinţă să iasă de acolo şi să-şi piardă urma, ceea ce îl enerva până la lacrimi.

— Să iasă prefectul! Să vină şi să vorbească cu noi!

— Aşa-i! Să iasă prefectul! Să iasă prefectul!

— Cultivatori de usturoi, vă avertizez încă o dată: Plecaţi imediat acasă! Dacă nu înţelegeţi de vorbă bună, am să dau un telefon la poliţie, să trimită câţiva oameni să vă dea o lecţie, spuse directorul Pang.

— Oameni buni, strigă Faţă de Cal, nu vă lăsaţi intimidaţi de ei! Noi n-am încălcat legea cu nimic. Poporul vrea să-l vadă pe prefect. Ce este ilegal aici? Prefectul este un slujbaş public, este ales de popor. Oare nu-i cu putinţă să-l întâlnim?

— Cine mă-sa l-a ales pe ăsta? Eu habar n-am dacă-i alb la faţă sau e negricios. Cum a fost ales?

— Zhong Weimin, ieşi afară! Zhong Weimin, ieşi afară!

— Aţi depăşit orice limită! tună vocea directorului Pang.

— Jos demnitarii corupţi! Jos birocraţia!

Gao Yang îl văzu pe Gao Ma cum se urcă în căruţă şi strigă, fluturându-şi pumnul ameninţător, după care înşfacă un snop de usturoi şi îl aruncă în curtea Guvernului Judeţean.

— Nouă nu ne mai trebuie usturoiul! Luaţi-l voi, stăpânilor!

Dintr-odată, oamenii parcă au înnebunit, iar sute de snopuri de usturoi au început să zboare, de parcă le crescuseră aripi, şi să aterizeze în curte.

Directorul Pang se întoarse şi o rupse la fugă înspre clădire.

— Puneţi mâna pe el! Se duce să dea telefon şi să cheme

poliţia, strigă cineva din mulţime.

Poarta verde de fier forjat începu să se clatine violent. Mulţimea se izbi de câteva ori, cu gândul să o doboare. Ciomegele, pumnii, umerii, cărămizile sparte şi bucăţile de ţiglă – toate deveniseră arme de luptă.

— Înainte! Intraţi în Guvern, să-l căutăm pe prefect, ca să stea de vorbă cu noi!

Lacătul de pe poartă se schimonosise sub atâta presiune şi căzu la pământ, după care poarta se deschise larg, lăsând puhoiul de oameni să năvălească în curte. Gao Yang nu putea opune rezistenţă şi curând se trezi dus de val. Nu aruncase nici măcar un snop din usturoiul lui, iar acum singura lui grijă era ca nu cumva bietul măgăruş să fie zdrobit, doar că nu mai exista nicicum cale de întoarcere.

Mulţimea aproape că îl ducea pe sus, căci el se simţea de parcă nici nu atingea cu tălpile plăcile octogonale de ciment cu care era pavată curtea. Când trecu pe lângă fântâna arteziană, stropi de apă răcoroşi i-au căzut în ploaie pe faţă. Se năpusti şi el în clădire, călcând pe podeaua pavată cu mozaic. Culoarele răsunau de atâta zgomot, cu ecouri de geamuri făcute ţăndări, dulapuri izbite cu picioarele şi strigătele de spaimă ale unor femei. În toată neliniştea aceea teribilă, Gao Ma fu cuprins de o stare de euforie, necunoscută până atunci, care îl îndemnă să se repeadă într-un birou, unde văzu în faţa ochilor tot felul de obiecte luxoase care îl umpleau de invidie şi ură. Începu să exploreze locul, aşa că deocamdată luă un ghiveci cu un cactus înflorit, ochi o fereastră cu un geam strălucitor precum cristalul şi-l zvârli. Geamul se făcu ţăndări, aproape fără pic de zgomot, lăsând ghiveciul să treacă lesne prin el. Se repezi la geam şi văzu ghiveciul acela de culoare roşie făcut bucăţele, iar florile şi cioburile de geam împrăştiate peste tot pe cimentul din faţa clădirii. Din nou acea senzaţie de euforie! Se întoarse în încăpere, de unde luă un acvariu oval, cu peştişori aurii şi admiră pentru o clipă peştişorii roşii şi pe cei negri, toţi bine hrăniţi, cu siguranţă, după cât de dolofani se arătau. Apa care se vălurea în fel şi chip, dar şi mizeria ridicată de pe fundul acvariului îi tulburaseră de-a binelea, aşa că se agitau în toate direcţiile. Din acvariu răzbătea un miros urât, nesuferit, care îl făcu pe Gao Yang şi mai tare să-şi dorească să sape de el, drept care aruncă şi acvariul prin geam. Din nou sticla se sparse lent, aproape cu încetinitorul. Se aplecă

peste geam şi urmări acvariul strălucitor cum împroaşcă apa care licărea, cioburile strălucitoare căzând în urma lui şi peştişorii roşii şi cei negri înotând prin aer. Ajuns pe ciment, acvariul se sparse şi el în tăcere.

Privea uluit peştişorii care înotau pe ciment, imagine care îl cam nelinişti la un moment dat. Îşi ridică privirea şi observă că piaţa întreagă era o viermuială de oameni şi animale, în care măgăruşul şi căruţa lui nu se mai vedeau nicăieri. Îl cuprinse panica. Mulţimea tot năvălea înspre clădirea Guvernului Judeţean, în timp ce pe o alee din partea de răsărit a pieţei venea o trupă de poliţişti cu uniforme albe. Alergau iute şi pătrunseră în piaţă ca o haită de lupi care se năpustea în ţarcul cu oi. Îşi făceau loc cu bastoanele, lovind în stânga şi-n dreapta şi era limpede că se îndreptau spre Guvernul Judeţean. Gao Yang se întoarse, cu gândul să scape cât mai repede de acolo, însă descoperi că în încăperea aceea se refugiaseră câteva zeci de oameni. Deci nici gând să poată scăpa. Nu că i-ar fi trecut prin minte că o va găsi acolo pe Mătuşa Fang a Patra, amestecată în mulţime, ţopăind pe picioarele ei mici.

Un tânăr îmbrăcat cu o vestă albă pe care era imprimată o ancoră strigă:

— Ăsta e biroul prefectului de judeţ. Puneţi mâna pe el!

La auzul acestor vorbe, Gao Yang se înfioră. „Cerule! Am dat buzna în biroul prefectului şi i-am mai şi făcut ţăndări ghiveciul, acvariul, geamul.” Ar fi vrut să fugă, dar prin încăpere ciomegele zburau în toate direcţiile, aşa că, neavând încotro, rămase pe loc, încremenit. Zeci de ghivece cu flori, aşezate pe podea în biroul acela, au prins apoi să zboare pe fereastră precum artileria grea, iar unul dintre ele probabil că nimeri pe cineva de jos, judecând după strigătele şi înjurăturile care se auzeau.

Stampele cu inscripţii de pe pereţi au fost sfâşiate, iar un tânăr chiar a spart un dulap cu o halteră, împrăştiind peste tot dosarele, cărţile, documentele dinăuntru. Apoi, cu aceeaşi halteră a zdrobit şi două telefoane de pe birou.

În timpul acesta, Mătuşa a Patra trăgea şi ea de tot ce apuca în jurul ei. Smulse draperiile de satin verde de la geam şi apoi trase de ele cu ambele mâini până le sfâşie, de parcă i-ar fi smuls unui duşman părul din cap.

— Să mi-l aduci înapoi pe bărbatul meu! striga ea înlăcrimată. Să mi-l aduci înapoi!

Câţiva ţărani răvăşeau sertarele, iar tânărul cu haltera făcu ţăndări cristalul de pe birou, după care îşi vărsă furia pe scrumiera metalică aflată la îndemână acolo. Se vede treaba că prefectul plecase în mare grabă de acolo, căci ţigara încă mai fumega în scrumieră. Zărind cutia cu ţigări marca Ginseng şi chibriturile de pe birou, tânărul scoase o ţigară şi şi-o îndesă între buze, spunând:

— Acum am să stau şi eu pe tronul marelui prefect!

Aşadar, se aşeză bine pe scaunul din ratan al prefectului, aprinse o ţigară, după care îşi cocoţă picioarele încrucişate pe birou, mulţumit de sine. În acest timp, mai mulţi ţărani se înghesuiau să pună mâna pe ţigările din cutie. Mătuşa a Patra făcu o grămadă din draperiile de satin, stampe şi documente, pe care le aprinse scăpărând chibritul de pe birou. Într-o clipă, draperiile au început să scoată un fum albicios, iar apoi, foarte repede flăcările au cuprins hârtiile şi au ajuns la dulapurile vechi agăţate pe pereţi. Mătuşa a Patra căzu în genunchi şi, făcând plecăciuni cu capul până la podea, mormăia:

— Bărbate, te-am răzbunat!

Pe măsură ce flăcările se înteţeau, oamenii se buluceau spre ieşire precum un roi de albine. Gao Yang o trase pe Mătuşa a Patra, spunându-i:

— Fugi, dacă nu vrei cumva să arzi de vie aici!

Fumul dens care se vălurea pe hol dovedea faptul că nu numai acel birou fusese incendiat. Totul părea să se zgâlţâie – şi tavanul, şi podeaua. Oamenii fugeau la întâmplare, doar-doar să scape cumva de acolo. Gao Yang o trase pe Mătuşa a Patra pe uşă, iar pentru o clipă îi fulgeră prin minte imaginea cu peştişorii negri şi cei roşii, dar totul era doar o frântură din amintirile sale, căci în faţa lor cam vreo mie de oameni se îngrămădeau, se agitau, iar cei care se împiedicaseră şi căzuseră pe jos zbierau de durere, călcaţi în picioare. O ţinea strâns de mână pe Mătuşa a Patra şi aşa au reuşit să-i depăşească pe cei şapte-opt poliţişti înarmaţi şi să scape din acel infern.

3

— Tu ai fost în fruntea celor care au distrus biroul prefectului?

întrebă pe un ton grav poliţistul care stătea în mijlocul încăperii.

— Domnule ofiţer, eu nu ştiam că acela e biroul prefectului... dar când au spus ceilalţi că e biroul lui, eu n-am mai îndrăznit să clintesc un pai... spuse Gao Yang, aşezându-se în genunchi.

— Stai jos aşa cum stăteai adineauri, îi ceru poliţistul pe acelaşi ton grav. Adică vrei să spui că, dacă era biroul altcuiva, totul era în regulă, nu?

— Domnule ofiţer, eu nici nu pricepeam ce se întâmplă, m-am lăsat dus de mulţime... Domnule, eu de mic am fost potolit, la locul meu, în viaţa mea n-am făcut nicio faptă rea...

— Dacă n-ai fi fost aşa de la locul tău, bănuiesc că te-ai fi dus să pui foc şi la Consiliul de Stat! spuse batjocoritor poliţistul.

— Nu eu am pus focul... ci Mătuşa a Patra...

O poliţistă îi înmână ofiţerului o hârtie scrisă, pe care acesta o citi şi apoi spuse:

— Gao Yang, tu ai spus toate astea?

— Eu am spus.

— Vino şi semnează!

Unul dintre poliţişti îl trase până la masă, iar poliţista îi dădu un pix. Gao Yang îl luă cu mâna tremurândă, dar de emoţie nu-şi amintea nicicum dacă semnul „Yang“ are trei linii orizontale sau două.

— Trei linii, spuse poliţista.

— Duceţi-l înapoi în celulă!

— Domnule ofiţer!

Gao Yang se prăbuşi în genunchi şi se jelea:

— Domnule ofiţer, mi-e frică să mă mai întorc în celula aceea.

— De ce?

— Ceilalţi s-au înţeles să mă terorizeze. Domnule, vă implor, trimiteți-mă în altă celulă.

— Duceţi-l în celulă cu condamnatul la moarte! spuse un poliţist care stătea în mijlocul încăperii unui coleg de lângă el.

— Numărul 9, vrei să stai cu condamnatul la moarte?

— Da, vreau, numai să nu mă mai trimiteţi înapoi, în celula aceea...

— Bine, dar ai grijă de el să nu încerce cumva să se omoare. Asta va fi treaba ta, şi, dacă o vei îndeplini, vei primi în plus, la fiecare masă, câte o chiflă.

4

Condamnatul la moarte era un tip gălbejit la faţă, bărbierit, cu ochii verzi, care se tot roteau în orbite – o apariţie înfricoşătoare.

De cum intră în celulă, Gao Yang realiză ce greşeală teribilă făcuse. Acolo se găsea doar un pat, iar pe jos o rogojină putrezită. Condamnatul la moarte avea cătuşe la mâini, picioarele legate şi stătea ghemuit într-un colţ al celulei, privindu-l plin de ură.

Gao Yang făcu o plecăciune uşoară şi îl salută din cap.

— Frăţioare, spuse el, m-au trimis să stau aici cu dumneata.

Condamnatul rânji, moment în care chipul lui se arătă a fi galben-auriu şi dinţii tot aşa.

— Vino… vino… îl chema condamnatul, tot dând din cap.

Gao Yang era cam temător, dar văzându-l că are şi mâinile şi picioarele legate, se gândi că nu se poate întâmpla nimic, aşa că se apropie încetişor, cu băgare de seamă.

Condamnatul râdea şi îi făcea semn din cap să se apropie mai mult, mai mult şi mai mult.

— Frăţioare, pot să te ajut cu ceva?

Fără să scoată nicio vorbă, individul îşi întinse mâinile prinse în cătuşe şi îl izbi pe Gao Yang în cap. Acesta trase un ţipăt de durere, se rostogoli şi târându-se, se refugie lângă uşa metalică. Condamnatul sări după el, aşa cum era, cu cătuşe la mâini şi picioarele legate, hârşâind podeaua cu cătuşele. În privirea lui se vedea limpede dorinţa de a ucide. Gao Yang se strecură pe sub braţele lui întinse şi fugi pe pat, dar condamnatul sări după el, drept care Gao Yang se refugie din nou lângă uşă. Au repetat cursa aceasta de mai multe ori, până când condamnatul, istovit de atâta zbucium, se aşeză pe pat şi spuse scrâşnind din dinţi:

— Dacă îndrăzneşti să te mai apropii de mine, îmi înfig colţii în tine şi te sfâșii. De vreme ce tot am să mor, ar fi bine să trimit pe cineva înaintea mea.

În noaptea aceea, oricât de epuizat se simţea, Gao Yang se sforţă din răsputeri să rămână treaz. Lumina care stătea aprinsă continuu îi dădea un sentiment de siguranţă. Se ghemui lângă uşa metalică, păstrând o distanţă cât putea el de mare faţă de colegul de celulă, ca să fie sigur că are timp să fugă.

Condamnatul rămase treaz toată noaptea. Ochii lui verzi îl

urmăreau şi, ori de câte ori Gao Yang începea să moţăie, condamnatul se ridica în picioare şi se repezea înspre el, târându-şi cătuşele pe podea. Avea aceeaşi privire de ucigaş însetat. Gao Yang îşi aminti o poveste înfricoşătoare pe care o auzise pe când era mic, despre cum este să stai în aceeaşi încăpere cu un mort. Se spunea că în toiul nopţii, când toţi adormeau, mortul se ridica şi începea să-i bântuie pe cei vii şi abia la cântatul cocoşilor cădea la pământ. Experienţa prin care trecea el acum semăna foarte mult cu întâmplarea din poveste, doar că dacă cei din poveste puteau câştiga o sumă frumuşică petrecându-şi noaptea cu un mort, el nu se alegea decât cu o chiflă în plus la masă.

Era greu de îndurat statul într-o celulă obişnuită, sub teroarea celorlalţi deţinuţi, dar la fel de greu era şi să nu pună geană pe geană, păzindu-l pe condamnatul la moarte.

Se gândi că, dacă aşa va fi să-şi petreacă zilele şi nopţile, într-o lună îşi va găsi el însuşi sfârşitul.

Regreta nespus că ceruse să fie adus aici.

„Stăpâne Ceresc, ajută-mă să scap de aici! Şi de o fi să se întâmple aşa ceva, chiar de-ar fi să-mi verse cineva rahat în cap, n-am să protestez, n-am să înjur, n-am să sar la bătaie, n-am să cer nimic.“

Capitolul 17

Oameni buni, să nu vă temeţi de năduşeala de pe frunte,
Să leneviţi să nu vă treacă câtuşi de puţin prin minte!
Când are apă din belşug, usturoiul creşte peste noapte.
El e aurul pe care fiecare din voi să-l transforme în bani poate.

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou în luna aprilie, încurajându-i pe oameni să se lupte cu seceta

1

Luna plină se ridica încetişor pe cer, ca o floare plină de voluptate, iar razele ei, asemenea parfumului, se răsfirau peste întreaga sălbăticie. Un vânt călduţ şi uscat, cum numai în luna aprilie poţi întâlni, sufla peste câmpuri. De luni de zile nu mai căzuse un strop de ploaie, aşa că pământul era însetat şi plin de crăpături precum buzele ţăranilor. Din pricina arşiţei, cerealele aveau culori ruginii, iar mlădiţele de usturoi care de abia scoseseră capul la iveală stăteau cam pleoştite.

Pe câmp, felinarele licăreau peste tot, căci toţi ieşiseră să-şi ude culturile de usturoi cu găleata. Şi Gao Ma era printre ei. Fântâna din care scoteau apa nu era prea spornică, fiindcă după vreo douăzeci de găleţi rămânea fără apă de parcă ar fi secat. Trebuia să aştepte apoi o vreme ca apa să izvorască iarăşi şi să umple fântâna. Profitând de acest răgaz, Gao Ma se duse pe parcela cu usturoi a lui Wang Changli, bătrânul cu barba căruntă, aflată la vreo cincizeci de metri depărtare, ca să mai stea de vorbă cu el.

Acesta îşi montase un troliu la fântână pentru a coborî găleata mai adânc, numai că nici pe el nu-l binecuvântase natura cu mai multă apă. Gao Ma se repezi într-acolo plin de speranţă, însă când ajunse constată că şi bătrânul păţise la fel ca el, fiind nevoit să aştepte ca fântâna să se îndure şi să-i mai dea ceva apă.

— Bunicule al Treilea, fă şi matale o pauză şi hai să tragi un fum! îl îndemnă Gao Ma.

— Fie! Că bine zici! încuviinţă bătrânul pe dată, sprijinindu-şi găleata cu vârful piciorului de marginea fântânii.

— Bunicule al Treilea, mai spune o poveste! îi zise Gao Ma oferindu-i bătrânului Wang o ţigară pe care tocmai o răsucise.

— Ei, de unde să mai scot eu o poveste? spuse bătrânul şi trase un fum din ţigara aprinsă care îi aşternea o lumină roşie pe buze.

În adâncul fântânii răsuna gâlgâit de apă, în timp ce undeva, în depărtare, duduia un motor diesel. Mlădiţele de usturoi care fuseseră deja udate îşi ridicaseră frunzele, dornice să fie scăldate de razele lunii. Păsări care îşi slobozeau strigătele în văzduh alunecau lin pe lângă luna uriaşă cocoţată pe cer.

— Ai fost vreodată în Golful Familiei Zhang? întrebă bătrânul Wang.

— N-am fost.

— Broaştele din golful acela nu orăcăie niciodată.

— Cum se face că nu orăcăie?

— Ascultă la mine! Am să-ţi istorisesc o poveste.

Razele lunii se strecurau printre zăbrelele de la fereasta celulei unde Gao Ma fusese închis singur, ca toţi ceilalţi infractori periculoşi.

În Golful Familiei Zhang trăia o mamă cu fiul ei. Pe femeie o chema Zhang, pe numele de fată – Liu, iar pe băiat îl chema Jiuwu. Acesta avea o minte sclipitoare, era mai deştept decât toţi copiii, drept urmare mama lui hotărî să cerşească pe stradă, ca să-i poată aduna banii pentru şcoală. Jiuwu era însă tare obraznic şi mereu deranja orele la şcoală. Profesorul mai întâi le dădea copiilor temele pentru acasă şi apoi pleca. Unde pleca? Păi, aici începe povestea noastră.

Se spune că la şcoala aceea era un băieţel pe nume Dongsheng, a cărui mamă era deosebit de frumoasă. Porecla ei era Capac de Ceainic. Într-o zi, profesorul îl întrebă pe copil: „Dongsheng, mama ta se gândeşte vreodată la mine?“ Băiatul, de îndată ce ajunse acasă, îi şi spuse mamei lui: „Mamă, profesorul vrea să ştie dacă te gândeşti vreodată la el“. Femeia zâmbi, dar nu spuse nimic. Zilele treceau una după alta şi în fiecare zi profesorul îi punea aceeaşi întrebare copilului, iar acesta, la rândul său, îşi întreba mama. Într-o zi însă, femeia îi

răspunse: „Spune-i profesorului tău că mă gândesc la el şi că îl invit mâine pe la noi pe acasă“. A doua zi, de dimineaţă, când profesorul adresă binecunoscuta întrebare, copilul îi răspunse după cum îl învăţase mama lui. De îndată ce le dădu elevilor tema pentru acasă, profesorul se întoarse şi ieşi grăbit pe uşă. Ajunse într-un suflet acasă la Dongsheng, unde mama lui, sulemenită toată, îl aştepta stând pe *kang*. Profesorul, de cum o văzu, se repezi asupra ei cum se repede un motan la vederea şoricelului şi începu să o pipăie pe sâni şi să o sărute. Femeia chicotea întruna şi îl lăsă s-o pipăie peste tot. Când bărbatul încercă să-i desfacă pantalonii, ea îl împinse uşor, dar fără prea mare folos. Atunci, pe neaşteptate, se auzi o bătaie în uşă.

— E de rău! spuse femeia. S-a întors tatăl copilului.

La auzul acestor vorbe, pe profesor îl cuprinse disperarea, cu atât mai mult cu cât ciocănitul se întețea.

— Domnule profesor, zise mama lui Dongsheng, în camera cealaltă este o piatră de morărit. Du-te înăuntru şi prefă-te că eşti măgarul care învârte moara.

Profesorului nici că-i mai păsa de altceva decât cum să scape cu viaţă de acolo. Putea oare să nu-i dea ascultare femeii? Într-adevăr, în mijlocul camerei era o piatră de morărit, cu vreo două kilograme de grâu răsturnate deasupra, pentru măcinat. Profesorul apucă mânerul şi începu să învârtă moara, care nu era nici mică, nici mare, ci taman bună pentru un om ca s-o învârtă. O auzi pe femeie cum se dă jos de pe *kang* fără grabă şi deschide uşa.

— Ce făceai în casă? zbieră bărbatul ei. Nu cumva ai ascuns un bărbat aici?

— Ce prostii mai spui! îl apostrofă mama lui Dongsheng. Am împrumutat un măgar să ne învârtă moara. Doar ştii bine că s-a terminat făina!

— E un animal ascultător? întrebă el.

— Deloc, şi mi-a luat mult să-l pun la treabă. De aceea ţi-am deschis aşa greu uşa, zise femeia. Şi, mă rog, de ce mă acuzi că aş fi ascuns un bărbat aici?

— Stai aici, îi răspunse bărbatul, că mă duc dincolo să-i trag o mamă de bătaie măgarului. Aşa o să te răcoreşti şi tu de atâta furie.

În camera de morărit, profesorul aproape că făcuse pe el de frică şi ca să fie sigur că nu e descoperit, învârtea moara cu mare

zel.

— Auzi? zise femeia. Totuşi, măgarul ăsta e ascultător. Când a prins de veste că vrei să-l baţi, s-a pus pe treabă bine de tot.

— Atunci încălzeşte-mi şi mie o ulcică de vin!

Profesorul îi auzea pe cei doi cum beau vin pe *kang*, cum chicoteau şi se distrau. Greu de descris ce simţea el în sufletul lui, fără îndoială o amărăciune fără margini şi tot gândindu-se aşa, nici nu realiză când mai slăbi ritmul.

— Ai împrumutat un măgar leneş. Las' că mă duc şi îi trag o mamă de bătaie nenorocitului! zise bărbatul.

Auzind ameninţările din nou, profesorul înteţi ritmul că aproape zbura în jurul pietrei de măcinat.

— Nu te da jos, bărbate! îi zise femeia. Cum îţi aude vocea, aleargă de-i scapără copitele.

În timpul acesta, profesorul năduşise din cap până-n picioare de atâta muncă, dar nici că îndrăznea să mai slăbească ritmul.

— Capac de Ceainic, dacă tot nu-i acasă copilul, ce-ar fi să ne distrăm şi noi puţin?

— Afurisitule, zise femeia, dar tare pofticios mai eşti! Nu ţi-e teamă că ne aude măgarul?

— Mă duc să-i astup urechile.

Profesorul simţea că o să-i plesnească inima de spaimă şi, auzind aceste vorbe, şi mai tare trăgea la piatra de măcinat.

— Lasă, nu te mai duce, că măgarul ăsta are treabă acolo să învârtă moara, nu să ciulească urechile la noi!

Bietul profesor n-avu încotro decât să se tot învârtă, ascultând cum îşi făceau de cap cei doi pe *kang*. Se simţea precum mutul care a mâncat ierburi amare şi n-are cum să dea glas amărăciunii din suflet. După ce în încăpere cei doi îşi isprăviră treaba, tatăl lui Dongsheng spuse:

— Femeie, eu mă duc la prăşit pe dealul din sud.

— Du-te! îi răspunse ea, privindu-l cum închide uşa în urma lui.

Apoi, femeia intră în grabă în camera alăturată, unde îl găsi pe profesor prăbuşit cu capul pe piatra de măcinat.

— Profesore, pleacă repede de aici, cât e bărbatul meu la prăşit.

Profesorul îşi luă tălpăşiţa mâncând pământul. După câteva zile, Dongsheng îi spuse:

— Domnule profesor, a zis mama că iar se gândeşte la dumneavoastră.

Profesorul îl apucă pe băiat de mână şi îi trosni una cu indicatorul.

— Nemernicule! Iar vă trebuie nişte făină?

Gao Ma izbucni în hohote de râs şi spuse:

— Profesorul ăsta chiar că a învăţat ce înseamnă suferinţa!

— Cât adevăr este în vorba aceea: „Când eşti sătul şi ţi-e cald, toate poftele ţi se stârnesc, dar când ţi-e foame şi ţi-e frig, toate pornirile rele se năpustesc”, spuse bătrânul Wang. Acum câţiva ani, hoţii şi bandiţii erau peste tot, dar acum s-au mai împuţinat. În schimb, mulţi au ajuns să umble pe la casele altora. Dacă tu, băiete, ţi-ai fi văzut de treaba ta, n-ai fi lăsat-o pe Jinju cu burta la gură.

Gao Ma se ridică în picioare, stânjenit.

— Bunicule al Treilea, noi ne iubim. Mai devreme sau mai târziu o să ne luăm.

Bătrânul scutură din cap şi spuse:

— Băiete, eu văd un nor negru pe fruntea ta. Într-o sută de zile, ai să cunoşti vărsarea de sânge. Fii cu mai multă băgare de seamă şi ieşi cât mai puţin din casă!

— Eu nu cred în prostiile astea! comentă Gao Ma.

— Nu, nu, nu, trebuie să crezi, îi spuse bătrânul Wang şi continuă misterios: Anul acesta, în primăvară, au răsărit doi sori pe cer, ceea ce nu-i deloc un semn bun. În noaptea de Anul Nou, pe la al cincilea ceas din noapte, m-am dus acasă la Gao Zhileng şi mă uitam la televizor, când pe ecran a apărut un bărbat – sau poate era o femeie – care cânta: „Un foc mare, un foc mare, un foc mare va pârjoli colţul de nord-est“. Nici acesta nu-i semn bun.

Gao Ma se zvârcolea în pat şi se gândea că tot ce spusese bătrânul se adeverise. „Am dat de belea! În pădurea din nord-est într-adevăr a fost un foc pârjolitor. Când ai acasă un om bolnav, ajungi uşor să crezi lucruri de felul acesta. Bătrânul Wang nu-i un om simplu, cum am crezut eu.“

— Hai, înapoi la udat! îl îndemnă bătrânul. Când o să rămână fântâna iarăşi fără apă, mai stăm de vorbă.

„Eram fericit atunci“, se gândi Gao Ma. Îi venea să râdă amintindu-şi povestea cu profesorul care măcina grâul. „Se

ridicase apa cam de jumătate de metru în fântână, aşa că am udat şi eu usturoiul. Mlădiţele de un verde crud luceau sub bătaia razelor lunii pline care devenea tot mai mică şi mai strălucitoare. Acolo, în câmp, aerul era proaspăt, iar mlădiţele păreau argintate, în timp ce apa se strecura prin canalele de irigaţii ca un şarpe alunecos. La vremea aceea, sufletul îmi era plin de încredere. Îmi pusesem toate speranţele, ba chiar şi întreg destinul, în recolta de usturoi. Acum nu mai am nimic, totul s-a terminat.“

— Cântarul meu a fost confiscat de nenorocitul acela de la Biroul de Măsurători.

— Aici nu sunt permise înjurăturile! spuse poliţistul care stătea în mijlocul camerei.

— El a spus că nu e bun cântarul meu, iar când am protestat mi-a călcat cântarul în picioare. Mai mult decât atât, mi-a mai dat şi o amendă de zece yuani. Mă gândeam că preţul la un *jin* de usturoi a scăzut de la şase *mao* la un *mao*, iar în cele din urmă a ajuns la trei *fen*. Contractele pe care le semnase satul nostru cu alte judeţe au fost anulate, iar atunci când au venit cumpărătorii, au fost puşi de către cei de la Cooperativa de Achiziţii şi Vânzări să facă cale întoarsă. Toate acestea i-au afectat pe cultivatorii de usturoi şi, cu cât mă gândeam mai mult, cu atât deveneam mai furios, aşa că m-am urcat pe maşină şi am strigat câteva vorbe împotriva lor. Mai întâi, am strigat: „Jos demnitarii corupţi!“, iar apoi, „Jos birocraţia!“ Dacă vreţi să-mi găsiţi vină, găsiţi-mi! E în puterea voastră s-o faceţi. Tăiaţi-mi capul, împuşcaţi-mă, îngropaţi-mă de viu! Pentru mine e tot una. Oricum ar fi, eu vă urăsc pe voi, demnitarii, nişte câini nemiloşi care îi zdrobesc pe oamenii de rând. Vă urăsc!

— Bunicule al Treilea, ia o pauză şi hai să tragi un fum! zise Gao Ma.

Bătrânul Wang propti găleata cu piciorul de marginea fântânii şi se lăsă pe vine.

Luna era limpede şi strălucitoare, iar întreaga lume se vădea aşijderea ei.

— Bunicule, aţi pus îngrăşăminte la usturoi?

— Nu, nici că mai pun, zise bătrânul pe un ton categoric. Eu n-am încredere în indivizii ăia de la Cooperativa de Achiziţii şi

Vânzări, care nu au în minte nimic altceva decât câştigul. De unde ştiu eu ce pun ei în îngrăşăminte?

— Bunicule, exagerezi cu grija! Orice ar pune, nu pot ei să contrafacă îngrăşămintele chimice, spuse Gao Ma.

— Din vechime se spune că nu există negustor cinstit care să nu păcălească. Altfel, cum crezi că s-ar fi îmbogăţit ei? spuse bătrânul Wang dispreţuitor. A fost lăsat aşa prin edict imperial.

— Şi dacă a fost cu edict imperial, asta înseamnă că va rămâne aşa pe vecie? întrebă Gao Ma.

— Da, pe vecie. Doar ţi-am spus că broaştele din Golful Familiei Zhang nu mai orăcăie.

— Tot prin edict imperial? Şi despre care împărat e vorba?

— Stai să continui de unde am lăsat povestea mai devreme.

Gao Ma îşi strânse puţin umerii, căci simţea cum se lasă răcoarea.

— După ce pleca profesorul din clasă, începu bătrânul Wang, Zhang Jiuwu dădea fuga la catedră şi se aşeza pe locul lui, ordonându-le obrăznicăturilor din clasă să se împartă în două grupe şi să se ia la bătaie. Când se încheia bătaia, el stabilea cine are merite şi cine are vină, cine trebuie răsplătit şi cine pedepsit, ca un împărat. Într-o zi, profesorul, înainte să intre în clasă, a observat pe fereastră jocul lui Jiuwu. A tuşit, ca să-şi anunţe prezenţa şi a intrat. Copiii s-au aşezat degrabă la locurile lor şi au început să-şi repete lecţia. Profesorul a făcut linişte în clasă şi a spus: „Zhang Jiuwu, ţi-ai învăţat lecţia?“ Zhang Jiuwu s-a ridicat în picioare, în acest timp răsfoind cartea la repezeală. „Am învăţat-o“, a răspuns el. „Neisprăvitule“, gândi profesorul „ţi-ai aruncat repede un ochi şi asta se cheamă învăţat?“ Apoi, a zis cu voce tare: „Spune lecţia!“ Zhang Jiuwu a închis cartea şi a spus lecţia pe dinafară, fără cusur. Profesorul a încuviinţat din cap şi a spus: „Jiuwu, stai jos!“ Din acea zi, profesorul a început să-l trateze diferit pe băiat, învăţându-l mult mai mult decât pe ceilalţi, iar Jiuwu rumega cartea tot aşa cum vaca rumegă iarba. În mai puţin de şase luni, profesorul îl învăţase toată bruma de cunoştinţe pe care o avea. Într-o bună zi, când şi-a făcut bagajele să plece, i-a lăsat un bileţel în care îi spunea: „Jiuwu, Jiuwu, aşa cum arată constelaţiile, vei avea o ascensiune fulminantă în viaţă. Să nu-ţi uiţi niciodată profesorul!“ După aceea, a venit iarăşi un profesor tobă de carte şi care se pricepea de minune să

remarce elevii talentaţi. Imediat l-a ochit pe Jiuwu şi l-a scutit de taxa şcolară. Cei doi, maestru şi discipol, adeseori stăteau de vorbă şi deveniseră foarte apropiaţi. Odată, au stat de vorbă până în miez de noapte, când profesorul s-a vârât sub plasa de ţânţari şi s-a culcat, lăsându-l pe Jiuwu să doarmă pe biroul lui. Era o noapte de vară, iar ţânţarii au dat târcoale până au reuşit să se strecoare pe sub plasă şi să-l umple de înţepături pe profesor. Auzindu-l pe Jiuwu cum respira liniştit şi dormea fără să-i pese de ţânţari, profesorul s-a enervat şi, ridicându-se în capul oaselor, l-a întrebat: „Jiuwu, dar pe tine nu te muşcă ţânţarii?“ „Dar aici nu sunt ţânţari!“ i-a răspuns băiatul. „Nu sunt ţânţari?“ a întrebat profesorul intrigat. „Şi nu ţi-e cald?“ Jiuwu i-a răspuns că nu-i e cald câtuşi de puţin. Atunci, profesorul i-a făcut o propunere: „Jiuwu, ce-ar fi să schimbăm locurile? Vino tu aici, sub plasa de ţânţari şi mă culc eu pe birou. S-a făcut?” Zhang Jiuwu a încuviinţat. Când profesorul s-a întins pe birou, a simţit adierea unei brize răcoroase şi... nici urmă de ţânţari. Era de-a dreptul bulversat şi nu-şi putea explica misterul, însă cum îşi tot frământa el mintea aşa, auzi în aer o voce care spunea: „Tâmpiţilor! Împăratul a plecat. La ce bun vă mai pierdeţi vremea făcând vânt deasupra acestui cărturar pârlit?“ De cum s-a pierdut vocea aceea în văzduh, ţânţarii s-au adunat cu un bâzâit groaznic, iar zăpuşeala a devenit de nesuportat. Profesorul s-a ridicat degrabă în picioare şi a început să adreseze rugi fierbinţi către Cer: „Sfinţi şi spirite, salvaţi-mă! Salvaţi-mă!“

— Astea sunt prostii! zise Gao Ma. Toate sunt numai minciuni scornite de cei din societatea feudală pentru a-şi apăra interesele de clasă. Ei se dădeau drept oameni de mare talent, nişte genii, ca să le slăbească oamenilor vigilenţa şi nu cumva să se revolte.

— Tu acum înveţi lecţia? N-ai decât să accepţi adevărul! zise bătrânul. Broaştele din Golful Familiei Zhang nu mai orăcăie. Oare te poţi împotrivi la aşa ceva?

Apoi, bătrânul îşi continuă povestea de unde rămăsese.

— Profesorul ştia că Zhang Jiuwu va fi nu un cărturar mărunt, ci un adevărat Fiu al Cerului[20]. Fiul Cerului! Ia gândeşte-te, el, cu gura de aur şi dinţii de jad! Profesorul nu numai că l-a scutit pe Jiuwu de taxele şcolare, dar mai mult decât atât, le-a asigurat lui

20 În China imperială, sintagma Fiul Cerului îl desemna pe împărat.

şi mamei lui cele necesare traiului. Desigur că cei doi îi erau nespus de recunoscători. Profesorul avea acasă o fiică de şaisprezece ani, o fată de o frumuseţe uluitoare şi cu talent literar. Într-un moment de inspiraţie neaşteptată, profesorul i s-a adresat mamei lui Jiuwu: „Doamnă, Jiuwu încă nu are o consoartă stabilită, iar eu am acasă o fiică umilă. Oare aş putea îndrăzni să vă propun ca fiica mea să aibă grijă de băiatul domniei voastre?” Mama băiatului, pe nume Zhang, din neamul Liu, i-a răspuns speriată: „Domnule profesor, eu am fost copil orfan, iar acum sunt văduvă. Cum as putea avea aspiraţii atât de înalte?“ La auzul acestor vorbe, profesorul i-a zis: „Nu-i nevoie să fiţi atât de politicoasă. Mâine am să-mi aduc fiica şi după aceea cei doi se pot căsători”. Femeia era emoţionată până la lacrimi. S-a întors acasă şi i-a povestit lui Jiuwu toată isprava, iar acesta, care o văzuse în trecut pe preafrumoasa fiică a profesorului, a acceptat de îndată planul. A doua zi erau deja căsătoriţi – tânărul cărturar şi frumoasa fată. Ce s-a întâmplat în noaptea aceea vă puteţi imagina şi singuri, dar de aici înainte Zhang Jiuwu s-a adâncit şi mai tare în studiu. Într-o zi, s-a dus cu frumoasa lui soţie la Templul Zeului Oraşului, unde a văzut la altar hârtie şi o pensulă. Simţind cum îl mănâncă palma, le-a luat şi i-a scris o scrisoare zeului, care suna cam aşa: „Zeu al Oraşului, Zeu al Oraşului, du-te la Luoyang! Să porneşti în seara aceasta şi să te întorci mâine!” După ce a terminat de scris, şi-a luat nevasta şi s-a întors acasă. În noaptea aceea, profesorul l-a visat pe Zeul Oraşului care venise la el cu o sticlă de Maotai – zic şi eu aşa, la întâmplare, că de unde să aibă el Maotai, zic doar ca să dau un exemplu de băutură. Mai adusese cu el şi un cap de porc gras. Zeul Oraşului a spus: „Prea-mărite ministru, vă rog să pledaţi în faţa împăratului pentru mine, acest mărunt spirit, să-i cereţi să retragă edictul imperial. Măria Sa mi-a cerut să merg la Luoyang în seara aceasta, dar să mă întorc mâine seară. Ia gândiţi-vă, cum aş putea eu să izbutesc să parcurg peste trei mii de *li* în aceeaşi zi?” Cuprins de uluire, profesorul s-a trezit speriat din somn şi şi-a dat seama că fusese doar un vis. S-a frecat la ochi şi s-a ridicat în capul oaselor, după care a aprins lampa. Uitându-se în camera alăturată, a zărit o sticlă cu Maotai pe cuptor, alături de o căpăţână de porc fără ţepi. Atunci, uluit, profesorul s-a ciupit de picior, şi-a muşcat degetele, ca să se încredinţeze că nu visează, dar a simţit durerea, iar acest lucru îi spunea clar că

totul era real. S-a dus şi a pipăit căpăţâna de porc, a zgâlţâit un pic sticla şi s-a lămurit că nu era chip de tăgadă. Temându-se, totuşi, că ar putea visa încă, a chemat-o pe soţia lui şi a pus-o să verifice că rachiul şi căpăţâna de porc sunt cu adevărat acolo. Femeia i-a spus: „Bărbate, nu ştiai cât de strâmtorată este familia noastră. De ce a trebuit să risipeşti banii, ca să cumperi lucruri aşa scumpe?“ Incapabil să-şi stăpânească bucuria, profesorul i-a povestit femeii totul de-a fir a păr, uitând de faptul că tainele Cerului nu pot fi dezvăluite.

Din nou se auzi apa susurând în fântână, iar bătrânul Wang spuse:

— Băiete, hai că s-a adunat iarăşi apa în fântână. Să udăm usturoiul!

— Bunicule, termină povestea mai întâi! Nu mă lăsa aşa! zise Gao Ma.

— Uşurel, băiete! Ia-o încet! Niciodată să nu termini mâncarea bună într-o singură masă ori povestea bună într-o singură istorisire.

— Atât de tare urăşti socialismul? întrebă poliţistul care stătea în mijlocul încăperii.

— Eu pe voi vă urăsc, nu socialismul, răspunse Gao Ma.

— Tu îţi imaginezi că socialismul este un ideal? zise poliţistul. Socialismul este o formaţiune socială, cât se poate de concretă. Nu e ceva abstract. El este întruchipat în proprietatea comună a mijloacelor de producţie şi în sistemul de repartiţie.

— Şi este cumva întruchipat şi în demnitarii corupţi ca voi? întrebă Gao Ma furios.

Poliţistul, cam enervat şi el, lovi cu pumnul în masă şi spuse:

— Gao Ma, acum eu, din postura de reprezentant al organelor judiciare, te interoghez pe tine. Aceasta nu este o dezbatere de pe poziţii de egalitate. Noi aşteptăm să ne spui frumuşel cum ai incitat tu masele să lovească, să spargă, să jefuiască şi cum te-ai alăturat şi tu la aceste acte criminale. În trecut, ai fost soldat, apoi te-ai lăsat la vatră, iar acum ai devenit un infractor care a opus rezistenţă la arestare, a fugit şi pe care cu greu l-am prins!

— Eu am spus demult că puteţi să mă împuşcaţi, să-mi tăiaţi capul, să mă îngropaţi de viu. Faceţi ce vreţi, că eu tot vă urăsc pe voi, funcţionarii ăştia corupţi care sub steagul fluturând distrugeţi renumele Partidului Comunist!

Era trecut de miezul nopţii, iar cei care udau usturoiul aveau o altă stare de spirit sub razele şi mai curate, şi mai strălucitoare ale lunii.

Gao Ma îi întinse bătrânului Wang o ţigară, iar acesta continuă:

— Profesorul acela n-ar fi trebuit pentru nimic în lume să-i spună nevestei lui că Zhang Jiuwu avea un viitor ca împărat. Câte lucruri importante în lume n-au pierit de mâna femeilor? Femeile sunt asemenea câinilor – nu le e cu putinţă să ţină ceva pentru ele. Imaginează-ţi ce i-a trecut prin cap femeii la gândul că ginerele ei era viitorul împărat, fiica ei – împărătească, iar ea – mama împărătesei. Relaţia de rudenie cu împăratul era de neclintit, aşa că gândul îi zbura numai la onoruri şi plăceri peste putinţa ei de a savura, la mătăsuri şi satinuri peste putinţa ei de a purta, la delicatese şi mâncăruri rafinate peste putinţa ei de a mânca. Pur şi simplu, femeia aceasta s-a smintit. Profesorul s-a dus a doua zi la Templul Zeului Oraşului, direct la altar, şi a luat bileţelul pe care îl scrisese Zhang Jiuwu. Fără nicio vorbă, l-a vârât în mânecă şi s-a grăbit spre casă. Acolo, l-a întrebat pe Jiuwu:

„Ginere, tu ai scris bileţelul ăsta?“

Jiuwu a recunoscut, cam stânjenit.

„Mă gândesc că până la Luoyang sunt trei mii de *li*, deci dus-întors înseamnă şase mii de *li*. Cum ar putea oare să se întoarcă în aceeaşi zi?“

Atunci, Jiuwu a luat pensula şi a scris pe un petic de hârtie: „Zeu al Oraşului, Zeu al Oraşului, nu-i nevoie să te duci la Luoyang“. În noaptea aceea, Zeul i-a apărut în vis profesorului, spunându-i: „Venerabile profesor, cât de îndatorat vă sunt că aţi intervenit pentru mine. Drept răsplată, vreau să vă dăruiesc o oaie grasă şi două sticle de vin din cel mai ales“. Când s-a trezit, profesorul fireşte că a văzut pe sobă oaia cea grasă şi sticlele cu vin.

Un meteorit căzu pe cer, trăgându-şi în urmă coada prelungă. Bătrânul Wang îşi continuă povestea:

— În acea zi, soacra lui Jiuwu s-a certat cu o vecină şi, fiind tare cătrănită, a uitat de poveţele soţului ei, drept care i-a spus vecinei: „Să vă intre bine în cap: ginerele meu este adevăratul Fiu al Cerului. De îndată ce va urca pe tron, o să vă taie capetele tuturor din această familie – unul câte unul! Vecina aceea fireşte

că nu i-a dat crezare şi i-a spus: „Toată lumea ştie că slăbonogul ăla de ginere al tău, care seamănă cu o maimuţă, n-are nici măcar un oscior care să-l facă demn de a fi împărat, iar dacă ar avea, atunci cu o soacră atât de haină la suflet ca tine, Zeul Ceresc i-ar schimba pe dată şi cel mai mic oscior de împărat”. Un spirit care hălăduia pe acolo a auzit vorbele acestea şi s-a grăbit să i le raporteze Împăratului de Jad. Acesta a fost atât de mâhnit, încât le-a poruncit Regelui Celest Li şi fiului său, Nuozha, să-i înlocuiască oasele lui Zhang Jiuwu. Cei doi au ajuns la Templul Zeului Oraşului în toiul amiezii, iar Zeul, de bucurie, le-a oferit un banchet la care Regele Celest Li a băut un pic cam mult şi l-a luat gura pe dinainte, dezvăluind motivul venirii lor. Amintindu-şi cum Zhang Jiuwu îl iertase de călătoria până la Luoyang, Zeul Oraşului i-a apărut în vis profesorului şi i-a spus: „Dragă domnule profesor, soţia ta a spus o vorbă rea care l-a înfuriat pe Împăratul de Jad. De aceea, le-a poruncit Regelui Celest Li şi fiului său ca la a treia strajă a nopţii să-i schimbe ginerelui tău osciorul imperial cu unul de broască ţestoasă. Du-te degrabă şi spune-i virtuosului tău ginere că oricât de dureros ar fi, să strângă bine din dinţi şi să reziste, ca astfel să-şi păstreze măcar gura de aur şi dinţii de jad. Dacă va fi să strige, atunci până şi dinţii îi vor fi înlocuiţi cu dinţi de broască ţestoasă. Fii cu băgare de seamă, căci tainele Cerului nu pot fi dezvăluite. Nu-i da prea multe amănunte virtuosului tău ginere“. După ce s-a încredinţat că mesajul său a fost înţeles cum se cuvine, Zeul Oraşului a încălecat pe vânt şi dus a fost. Profesorul s-a trezit scăldat tot de sudoare. Ştia că nu era nicicum vreo păcăleală, drept care s-a grăbit să-l instruiască pe ginerele său ca la miezul nopţii, oricât de cumplite ar fi durerile care îl vor încerca, să strângă din dinţi şi nu care cumva să strige. Jiuwu, cum era mai deştept decât oricine, a înţeles imediat. La miezul nopţii, într-adevăr l-au cuprins nişte dureri crâncene, însă având cuvintele maestrului său în minte, a strâns straşnic din dinţi şi n-a scos nici cel mai mic sunet. Soacra lui Jiuwu tot mai avea vise de preamărire imperială, iar profesorul, supărat la culme pe ea, tare ar fi vrut s-o strângă de gât, însă nu se încumeta la aşa ceva. Zhang Jiuwu a reuşit să-şi păstreze gura de aur şi dinţii de jad. Într-un an, vara, pe când citea la umbra unui copac, tihna lui Jiuwu a fost spulberată de orăcăitul broaştelor din golf.

„Încetaţi cu orăcăiala! strigă Jiuwu la ele. Dacă mai faceţi

gălăgie, am să vă întorc cu burţile în sus.“

Începând din acea zi, nicio broască din Golful Familiei Zhang n-a mai îndrăznit să orăcăie, iar dacă a fost vreuna care nu s-a putut abţine, nici măcar n-a apucat să deschidă bine gura, că burta i-a fost întoarsă către Cer.

— Bănuiesc că era ceva nemaipomenit să ai gura de aur şi dinţii de jad, zise Gao Ma chicotind. Bunicule al Treilea, nu-i uşor să fii împărat, fiindcă nu poţi să spui ce-ţi vine în minte, aşa ca noi.

— Că adevărat grăieşti! zise bătrânul. Fiul Cerului nu poate să se joace cu vorbele.

— Totuşi, eu nu prea cred lucrurile astea. Adică, dacă împăratul ordonă: „Calului să-i crească coarne, vacii să-i crească şira spinării ca la peşte, cocoşul să facă ouă, găina să cânte pe gard!“, oare lucrurile astea chiar se pot întâmpla aievea?

— Lucrurile astea… cum să-ţi spun eu ţie? Unii vorbesc, iar alţii se supun, zise bătrânul Wang. De vreme ce împăratul nu vorbeşte aiurea, dacă el a decretat, atunci calului trebuie să-i crească coarne. De pildă, ca să luăm un exemplu mai la îndemână, secretarul Wang, de la judeţ, care nu e nici măcar cât un demnitar de rangul al şaptelea, la autoritatea pe care o are, dacă zice că are doar patru dinţi, care e ăla să îndrăznească să-i deschidă gura ca să se convingă că aşa-i?

Gao Ma se gândi ce se gândi şi spuse:

— Să ştii că ai dreptate, bunicule!

— Frăţioare Gao Ma, povesteşte-mi despre relaţia ta cu concubina şefului Statului-Major, spuse Jinju cam tristă.

— Nu era concubina şefului Statului-Major, ci concubina comandantului de regiment, o corectă Gao Ma.

— Bine, atunci povesteşte-mi despre relaţia ta cu ea.

— Păi, aşa s-a întâmplat: ea voia să se mărite cu mine, dar eu nu mă puteam obişnui cu respiraţia ei urât mirositoare şi cu mutra ei acră. N-o iubeam.

Gao Ma se simţi profund jenat de cuvântul pe care tocmai îl rostise – „iubeam“.

— N-o iubeam, continuă el, dar plănuiam să mă folosesc de relaţia cu ea ca să promovez şi să ajung cadru. Adevărul este că îi uram şi nu eram mai bun decât ei, aşa că nu meritam o promovare.

— Atunci, pe mine mă iubeşti de-adevăratelea sau te prefaci?

— Cum poţi să mai întrebi aşa ceva, după câte am pătimit amândoi?

— Dacă ai fi ajuns cadru în armată, atunci probabil că nu m-ai mai fi iubit.

— Dacă aş fi ajuns cadru în armată, atunci m-aş fi schimbat în rău.

— Şi te-ai fi însurat cu concubina comandantului de regiment?

— Să-ţi spun un lucru: ordinul meu de promovare urma să fie emis şi atunci, ce m-am gândit eu? Oricum urmează să iasă ordinul, ia să stric eu relaţia cu concubina comandantului de regiment. Şi ce s-a întâmplat mai departe? Ordinul meu de promovare a fost făcut bucăţele chiar de comandantul de regiment.

— Bine a făcut! spuse Jinju scrâşnind din dinţi.

— Dacă nu l-ar fi făcut bucăţi, n-aş mai fi fost eu bărbatul tău acum.

— Adică ai venit după mine fiindcă nu mai aveai altă soluţie? zise Jinju şi izbucni în plâns, simţindu-se cumplit de nedreptăţită.

Gao Ma o mângâie pe umăr, încercând s-o consoleze:

— Nu mai plânge, femeie! Cine n-a avut câte un moment de rătăcire la tinereţe? Acum nu mă mai gândesc la nimic, ci doar cum să vând mai repede usturoiul, să strâng banii şi să le dau părinţilor tăi care sunt atât de necruţători cu mine. Şi mă mai gândesc ca după ce te-oi lua de nevastă, să ne ducem zilele liniştiţi. La ce bun să devin cadru? Pentru asta trebuie să-ţi vinzi sufletul. Dacă n-o faci, n-ai nicio șansă.

— Numărul 51, am auzit că ai avut o relaţie amoroasă cu o fată din sat, cu Fang Jinju, aşa-i? întrebă un procuror cu faţa palidă, care stătea pe patul lui Gao Ma.

Dintr-un colţ al celulei, Gao Ma îl privea cu înverşunare.

— Din câte bag eu de seamă, şi pe mine mă urăşti, spuse procurorul râzând. Tinere, judeci prea aspru. Majoritatea cadrelor de partid şi de guvern sunt de treabă!

— Toţi sunt o apă şi-un pământ! comentă Gao Ma.

— Băiete, potoleşte-te! Eu n-am venit azi aici ca să mă cert cu tine. Ca să-ţi spun sincer, eu sunt de partea ta. Trebuie să ai încredere în mine. Te avertizez că nu trebuie să-ţi tai singur craca de sub picioare.

— Am fost un amărât până acum şi amărăciunea asta mi-a ajuns! zise Gao Ma.

Procurorul scoase un pachet de ţigări şi îi întinse lui Gao Ma o ţigară, întrebându-l:

— Vrei să fumezi?

Gao Ma scutură din cap. Procurorul îşi aprinse ţigara şi, ţinând-o între buze, începu să răsfoiască nişte foi scrise cu creionul.

— Ţi-am studiat dosarul în întregime şi, în plus, am făcut investigaţii şi în satul vostru. E foarte clar că anul acesta, în data de 28 mai, ai pătruns în sediul guvernului, unde ai spart două telefoane, ai dat foc unor dosare şi l-ai lovit pe un dactilograf. Toate aceste fapte constituie infracţiuni pentru care te-a arestat poliţia – lucru cât se poate de corect. În plus, înainte de acest incident, ai lansat numeroase sloganuri care au incitat la revoltă. Unii consideră că te faci vinovat de acţiune contrarevoluţionară și de atentat la liniştea socială, drept care s-a propus condamnarea ta pentru aceste două capete de acuzare.

— Este suficient pentru a fi împuşcat?

— Nu. Te-aş ruga să fii cooperant şi să-mi descrii în detaliu relaţia ta cu Fang Jinju. Eu consider că povestea aceasta tragică de iubire a fost un motiv foarte important pentru care ai comis aceste infracţiuni…

— Nu-i adevărat! zise Gao Ma. Eu vă urăsc. Dacă aş putea, v-aş jupui de vii pe toţi, pe toată adunătura asta de demnitari corupţi.

— Nu vrei să te ajut?

— Eu vă rog să mă împuşcaţi!

Procurorul ieşi din celulă dând din cap dezaprobator. Gao Ma îl auzi spunându-i cuiva de pe coridor:

— Asta-i bolnav la cap!

Capitolul 18

Să-mi spui că sunt contrarevoluţionar e o mare minciună.
Eu, Zhang Kou, sunt cetăţean care legii vrea să i se supună.
Partidul Comunist nici de diavolii japonezi nu are spaimă,
Oare să se teamă de vorba oamenilor din a sa ţară?

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou după interogatoriu

1

Dimineaţa devreme, când s-a deschis uşa celulei, au intrat doi gardieni – un bărbat şi o femeie. Bărbatul îi părea cunoscut, însă pe femeie o vedea pentru prima dată. Era grasă, cu gâtul atât de scurt şi gros, încât părea aproape inexistent; deasupra obrajilor îmbujoraţi se înghesuiau doi ochi mici, cu pleoapele umflate, iar nasul era, de asemenea, prea mic. Toate aceste detalii făceau din ea o apariţie neobişnuită. Pe Gao Yang îl cam enerva mutra ei însă, din momentul în care ajunse la el un miros de săpun parfumat, în mintea lui ea deveni o fiinţă frumoasă, ba chiar extrem de rafinată. Femeia purta un halat alb, iar în mână avea o cutie de lemn.

— Numărul 1, vino la tuns!

Numărul 1 – condamnatul la moarte – întoarse capul şi rămase cu ochii aţintiţi asupra grăsanei. Nu răspunse, ci zăngăni cătuşele de la mâini şi de la picioare.

Grăsana râse către el şi în clipa aceea, ochii ei, din mici ce erau s-au făcut şi mai mici, ca nişte crăpături, iar buza de sus, foarte subţire, s-a ridicat, dezvăluindu-i gingiile roşii şi dinţii cam îmbâcsiţi.

Gardianul aduse o băncuţă şi o aşeză în mijlocul celulei. Femeia scoase din cutia de lemn un şorţ lucios, de culoare incertă, şi îl scutură.

— Haide! zise ea.

Avea o voce blândă, foarte plăcută, care îl tulbură pe Gao Yang.

Condamnatul la moarte stătea ghemuit pe jos şi refuza să se clintească, dar gardianul se apropie şi trase de el, ca să-l ridice. Cu toate acestea, el tot se lăsa greu, în jos şi striga:

— Nu vreau să mă razi în cap! Nu vreau!

— Tu chiar că nu pricepi ce e bine şi ce e rău! îi zise gardianul, înşfăcându-l de păr. Păi, poţi să umbli aşa, ca un câine lăţos?

Vorba aceasta îi suna foarte familiar lui Gao Yang, însă chiar că nu-şi amintea în ce film sau în ce piesă o auzise.

— Lua-te-ar dracu! Tu eşti câine lăţos! îl apostrofă condamnatul.

Gardianul îl lovi uşor pe gât, râzând.

— Bine, bine, nu eşti lăţos ca un câine, eşti lăţos ca un om. Hai, la tuns cu tine!

Condamnatul se aşează pe băncuţă, iar femeia îi puse în jurul gâtului şorţul, pe care îl legă cu nod la spate, dar el scutură din cap, exact cum fac copiii răzgâiaţi.

— Stai cuminte, amice! îl îndemnă femeia, bătându-l uşor pe umăr.

Imediat condamnatul se linişti, tot ca un copil, dar de astă dată unul extrem de ascultător. Ea porni imediat maşina de ras care, zgomotoasă cum era, asemenea unei treierătoare pe câmp, trasă mai întâi o dungă albă pe scăfârlia condamnatului, apoi dunga se transformă într-o cruce, apoi într-un deal golaş, ca la sfârşit capul lui să arate ca o tigvă dezgolită şi totul în numai trei minute. Părul condamnatului cădea pe jos precum bucăţile de pâslă. De acum, aşa cu ţeasta goală, ca un cal fără coamă, condamnatul parcă îşi pierduse bună parte din aerul său ameninţător. Mâinile mici ale femeii erau albe şi grăsuţe, cu pernuţe de grăsime, ca mâinile de bebeluş.

Gao Yang încremenise şi o privea aproape fără să clipească.

— Numărul 9, nu ţi-ar plăcea să mănânci pe cineva? zise gardianul, arătând cu capul, plin de înţeles, către femeie.

Apoi, continuă, adresându-i-se acesteia:

— Soră Guo, fii atentă!

Femeia îl privi calmă pe Gao Yang.

— Ce ochi de bandit ai! Vino aici! îi spuse ea.

Odată aşezat pe băncuţă, Gao Yang simţi cum parfumul ei îl împresoară, facându-l să uite de durerea de la piciorul umflat. Ea

îi prinse la ceafă şorţul plin de părul tuns mai devreme şi se puse pe treabă. Gao Yang simţea pielea netedă şi caldă a femeii cum îl atinge pe spinare şi dintr-odată se strânse tot, străbătut de fiori care aproape că îl paralizau.

— Ridică-ţi capul! îl instrui ea, lovindu-l uşor pe gât.

Gao Yang se supuse imediat. Maşina de tuns se porni a bâzâi pe capul lui, îndepărtându-i părul, dar şi transmiţându-i în acelaşi timp furnicături în tot corpul. Steluţe colorate îi jucau în faţa ochilor, iar în urechi îi răsuna ciripit de păsărele, facându-l să gândească pe dată că, şi dacă ar fi fost să moară în clipa următoare, tot n-ar fi regretat, căci, iată, avusese parte de clipe minunate în care să fie tuns de către o femeie atât de elegantă.

— Haide, ridică-te odată! La ce bun mai stai acolo? îi zise ea după ce îşi isprăvi treaba.

Vorbele femeii l-au trezit pe Gao Yang ca dintr-un vis, determinându-l să se ridice degrabă de pe băncuţă.

— Scutură-te de păr! îi ordonă gardianul.

Gao Yang urmă îndemnul şi mai întâi îşi scutură părul de pe el, după care îl adună într-un coş metalic.

— Du-te şi goleşte-l! continuă gardianul cu instrucţiunile.

Gao Yang ieşi cu coşul plin de păr, urmat îndeaproape de gardianul care îl privea cum răstoarnă părul într-un coş de bambus de pe coridor, în care se găsea păr tuns, de toate culorile – cărunt, negru, alb, galben.

Se întoarse în celulă, unde, spre uluirea sa, îl văzu pe condamnatul la moarte, cel gălbejit la faţă, cum o apucase pe femeie de sâni cu mâinile lui încătuşate. Într-o clipă, Gao Yang simţi cum inima i se umple de o ură nesfârşită pentru omul acesta. Expresia calmă de pe chipul ei îl făcu şi mai tare să strângă din dinţi. Ea zâmbi, apoi îşi plecă privirea către mâinile bărbatului şi spuse cu glas molcom:

— Dă-mi drumul, că mă doare!

Condamnatul la moarte rânjea, cu gura larg deschisă şi gâfâia.

— Dă-mi drumul! repetă ea.

În acest timp, femeia îşi îndoi genunchii ascunşi de halatul cel alb, se întinse înainte şi înfipse maşina de tuns, cu dinţii ei ascuţiţi, drept în scăfârlia cheală a condamnatului. Acesta se prăbuşi la pământ din pricina durerii, cu faţa în sus, după care se încolăci, ţinându-se cu mâinile de burtă. Era şi mai galben la faţă, iar pe frunte i se iviseră broboane mari de sudoare.

Gardianul se apropie şi îi trase un şut în fund, adăugând şi o vorbă de duh:

— Broasca râioasă ar mânca şi ea nişte carne de lebădă!

— Când se apropie moartea, te apucă tot felul de gânduri, comentă femeia.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, în celula morţii poposi un bucătar uscăţiv, însoţit de un gardian.

— Numărul 1, spune-i bucătarului Sun ce vrei să mănânci şi să bei! zise gardianul.

Condamnatul la moarte încremeni, apoi, după o vreme, spuse:

— Nu-mi pasă mie ce spun nişte idioţi ca voi! Am să mănânc fructe, cele mai moi. Dacă eu trebuie să fiu împuşcat, atunci băiatul secretarului Li ar trebui împuşcat de o sută de ori!

— Recursul tău a fost respins, aşa că rămâne valabilă condamnarea iniţială, îl anunţă gardianul.

Parcă lovit de trăsnet, condamnatul îşi lăsă capul să-i cadă în piept.

— Gata, nu te mai gândi aiurea! Mai bine spune-ne ce vrei să mănânci. Asta-i ultima haltă în călătoria ta. Dă-ne voie să-ţi oferim ceva umanism revoluţionar!

— Amice, spune-ne odată, că doar n-o să te lăsăm să bântui apoi ca un spirit flămând. E lung drumul până la Izvoarele Galbene şi, dacă nu pleci sătul, n-ai să rezişti pe drum, adăugă bucătarul Sun.

Condamnatul oftă adânc şi îşi înălţă capul. Privea undeva departe, însă pe chipul lui se aşternuse o lumină misterioasă, greu de desluşit.

— Vreau să mănânc carne de porc friptă, comandă el.

— Bine, carne de porc friptă să fie! încuviinţă bucătarul.

— Să pui şi cartofi, iar carnea să fie grasă!

— Bine, carne de porc friptă, cu cartofi. Ia gândeşte-te ce mai vrei! îl îndemnă bucătarul.

Condamnatul la moarte îşi miji ochii, ca şi cum ar fi reflectat la ceva foarte profund.

— Hai, gândeşte-te bine! continuă bucătarul. Nu te sfii şi nu te calici! E din partea casei.

Condamnatul îşi schimonosi gura în încercarea nereuşită de a-şi stăpâni lacrimile care i se rostogoleau pe obraji.

— Aş mai mânca o clătită friptă în tavă, cu usturoi şi cu… pastă de fasole…

— Atât? întrebă bucătarul Sun.

— E de ajuns... spuse condamnatul şi apoi adăugă pe un ton plin de căldură: Scuzaţi-mă că vă deranjez atât...

— Asta-i meseria mea, îl linişti bucătarul. Aşteaptă-mă, că mă întorc repede.

Apoi, şi bucătarul, şi gardianul au părăsit celula.

Condamnatul la moarte se întinse pe pat şi începu să plângă amarnic, iar plânsul acela îi înmuie inima lui Gao Yang care se apropie temător, totuşi, şi îl atinse uşor cu degetul pe umăr, spunându-i:

— Frăţioare, nu mai fi supărat! Nu te ajută cu nimic.

Brusc, condamnatul se răsuci şi îl înşfăcă de mână. Gao Yang trase o sperietură groaznică şi, exact în clipa în care se pregătea să se smulgă din strânsoare şi să fugă, condamnatul îi spuse:

— Bunul meu frate, nu te teme, că nu te lovesc! Abia în pragul morţii îşi dă omul seama ce înseamnă să ai pe cineva aproape. Acum regret că n-am ştiut mai devreme lucrul ăsta. Tu ai să ieşi de aici, nu-i aşa? După ce ai să părăseşti locul acesta, să te duci la tata şi să-i spui să nu sufere pentru mine, fiindcă eu, înainte de a muri, am mâncat carne friptă de porc, clătită făcută din făină albă, usturoi şi pastă de fasole... Eu sunt din satul Clanul Song, pe tata îl cheamă Song Shuangyang.

— Îţi promit că am să mă duc la el, îi zise Gao Yang.

Curând, bucătarul Song aduse un castron cu carne de porc şi cartofi, o legătură de ceapă curăţată, un bol cu pastă de fasole, un teanc de clătite şi o jumătate de sticlă de rachiu de cereale.

Un gardian îi îndepărtă cătuşele, apoi legăturile de la picioare şi se aşeză pe scaunul de la uşa celulei, cu mâna pe pistolul de la brâu.

Condamnatul la moarte îngenunche în faţa mâncării şi băuturii aduse, îşi turnă un păhărel cu mâinile tremurânde, apoi înălţă capul şi îl dădu pe gât. Nu mai reuşi decât să rostească „Tată!“, după care izbucni în hohote de plâns.

2

În timp ce era scos din celulă, condamnatul întoarse capul către Gao Yang şi îi zâmbi, dar zâmbetul acesta parcă era un

cuţit răsucit în inimă.

— Numărul 9, ieşi afară! strigă un gardian, deschizând uşa. Înspăimântat dincolo de orice putere de a mai controla ceva, Gao Yang simţi cum urina fierbinte îi inundă pantalonii.

— Domnule ofiţer, am şi eu acasă nevastă, copii... Fac orice, mănânc rahat, beau urină, numai să nu mă împuşcaţi, vă implor...

— Cine a zis că te împuşcă? îl întrebă gardianul mirat.

— Nu mă împuşcaţi?

— Crezi că ţara asta îşi permite să irosească atâtea gloanţe? Haide! Am o veste bună: a venit nevastă-ta să te vadă!

Gao Yang se simţi de parcă o piatră grea, apăsătoare, îi fusese luată de pe inimă, aşa că aproape că sări afară din celulă, însă de îndată simţi cum gardianul îi şi bagă mâinile în cătuşele acelea reci, de cupru.

— Domnule ofiţer, vă garantez eu că nu fug, numai să nu-mi puneţi cătuşele. N-aş vrea să mă vadă nevasta aşa şi să sufere prea tare.

— Astea sunt regulile, îi răspunse gardianul.

— Uitaţi-vă la glezna asta umflată. Şi dacă aş vrea să fug, tot n-aş putea.

— Lasă trăncăneala! îl repezi gardianul. Fii fericit că poţi să primeşti vizita familiei, fiindcă înainte aşa ceva nu era permis până nu se dădea sentinţa.

Apoi, îl duse într-o încăpere goală şi îi spuse:

— Intră! Ai douăzeci de minute la dispoziţie.

Gao Yang împinse uşa şovăielnic şi o văzu pe nevasta lui care stătea pe o băncuţă, cu copilul în braţe. Fiica lui, Xinghua, stătea în picioare, lipită de mama ei. Femeia se ridică brusc în picioare şi izbucni în plâns, parcă deodată cuprinsă de deznădejde.

Cu mâinile sprijinite de tocul uşii, Gao Yang ar fi vrut să rostească o vorbă măcar, dar un nod fierbinte i se înţepenise în gât. Avea aceeaşi senzaţie de neputinţă care îl încercase în urmă cu câteva zile, atunci când, legat de trunchiul salcâmului, o privea pe Xinghua cum se tot agita.

— Tăticule! zise fetiţa, bâjbâind cu mâinile în căutarea lui. Tu eşti, tăticule?

3

Nevasta lui puse un snop de usturoi în căruţă şi se îndoi de durere, apucându-se cu mâinile de burtă.

— Ce-i cu tine? Ţi-a venit sorocul? o întrebă Gao Yang neliniştit.

— Am încercat să rezist, zise ea, dar cred că a venit vremea…

— Nu poţi să te mai ţii vreo două zile? Să reuşim şi noi mai întâi să vindem usturoiul şi naşti după aceea, mormăi Gao Yang nemulţumit. Ar fi fost bine să se întâmple şi cu vreo două zile mai devreme. De ce ţi-ai găsit tocmai acum să naşti?

— Bărbate, nu-i vina mea… Crezi că eu am vrut să fie acum? Dacă ar fi fost vorba să mă treacă de altele, zău că mă ţineam cât puteam, dar aşa… zise femeia apucând straşnic marginea căruţei. Broboane de sudoare rece i se iviseră pe chip.

— Bine, atunci naşte aici şi gata! Să mă duc să o aduc pe Qingyun?

— Nu te duce după ea… zise femeia, fluturându-şi mâna. Ea nici nu-i prea pricepută şi, în plus, vrea cam mulţi bani. Am să încerc să mă duc la spital… să nasc băiatul…

— Dacă îmi faci un băiat, zise Gao Yang, îţi cumpăr o găină bătrână şi îţi fac ceva bun de mâncare. Să te duc în spate?

— Nu-i nevoie… Mai bine mă sprijin de tine şi merg singură, zise femeia în timp ce se întindea pe pământ.

— Te duc cu căruţa.

Gao Yang descărcă tot usturoiul, trase căruţa până la poartă, înhămă măgăruşul şi apoi aduse din casă o plapumă, pe care o aşternu în căruţă, pentru nevasta lui.

— Ce lucruri îţi mai trebuie?

— Adu cele două suluri de hârtie pe care le-am pregătit… Sunt în bocceluţa albastră de la capul *kang*-ului.

Xinghua, care se trezise din pricina zgomotului, începu să zbiere în cameră. Gao Yang intră şi încercă să o liniştească:

— Xinghua, culcă-te la loc! Eu şi cu mama ta plecăm să-ţi aducem un frăţior.

— De unde mi-l aduceţi?

— Dintr-un cuib de pe câmp.

— Merg şi eu cu voi…

— Copiii n-au voie acolo. Dacă mergi cu noi, atunci nu-l mai

putem aduce pe frăţiorul tău.

Luna încă nu răsărise pe cer când Gao Yang porni în goană cu căruţa care se hurducăia de mama focului în timp ce treceau podul de piatră. Nevasta lui gemea de atâta zdruncinat. Gao Yang se cam enervă la vederea căruţelor încărcate cu usturoi, care stăteau înşirate de-a lungul drumului către oraş.

— Ce te vaiţi atât? Că doar naşti un copil, nu îţi dai duhul, îi zise el soţiei.

Femeia încetă să mai geamă. Căruţa era învăluită în mirosul de usturoi amestecat cu mirosul de sudoare pe care îl răspândea ea.

Centrul Judeţean de Sănătate se afla undeva în câmp, având în spate un cimitir, în partea de răsărit un câmp cu culturi de porumb, înspre apus un câmp cu cartofi dulci, iar la sud o parcelă de pe care tocmai fusese scos usturoiul. Odată ajunşi la Centrul de Sănătate, Gao Yang intră cu căruţa în curte în mare grabă şi se opri în loc, ca să caute maternitatea, care, de fapt, era reprezentată de o singură încăpere. Când tocmai se pregătea să ciocăne la uşă, simţi cum cineva îl înhaţă de braţ. Întoarse capul şi zări în beznă un om căruia nu-i putea desluşi trăsăturile.

— Este o naştere înăuntru! Nu ciocăni! i se adresă acesta cu o voce răguşită.

Atunci observă că era un bărbat, ţinând între buze o ţigară aprinsă care îi aşternea o strălucire roşiatecă pe chip şi răspândea o aromă pe care Gao Yang o simţi imediat.

— Şi nevasta mea naşte, zise Gao Yang.

— Stai la coadă! îi răspunse omul acela.

— Şi ca să naşti un copil trebuie să stai la coadă?

— Pentru orice stai la coadă! spuse omul pe un ton tăios.

În clipa aceea, Gao Yang observă înaintea lui două căruţe, una trasă de un bou şi cealaltă de cal, staţionând în faţa sălii de naştere. Mai era acolo şi un căruţ, cu o pătură întinsă deasupra.

— Nevasta ta naşte în sală?

— Mda.

— De ce e atâta linişte?

— A fost zarvă mare mai devreme.

— E băiat sau fetită?

— Încă nu ştiu, spuse bărbatul îndreptându-se către uşă, unde îşi lipi urechea ca să afle ce se întâmplă înăuntru.

Gao Yang se duse la poartă şi îşi trase şi el căruţa mai aproape.

Luna care se ridică pe cer – roşie, cu un halou închis, tulburător nu prea îşi revărsa lumina peste curtea aceea, lăsând-o mai mult cufundată în întuneric. Plantele de pe lângă zid îşi deschiseseră toate florile ce arătau în atmosfera aceasta tulbure ca nişte roiuri de molii albe ca zăpada. Mirosul lor de plante medicinale se amesteca laolaltă cu mirosul de hazna parcă într-o luptă pentru supremaţie, dar niciunul din mirosuri nu reuşea să-l estompeze pe celălalt. Gao Yang îşi opri şi el căruţa alături de celelalte trei, în fiecare dintre ele fiind câte o femeie gravidă care fie stătea întinsă pe spate, fie stătea cu burta în sus, în timp ce bărbaţii lor erau în picioare, de strajă lângă căruţe.

Încetul cu încetul, razele lunii au căpătat mai mult strălucire, făcând ca oamenii şi căruţele adunate acolo să fie tot mai uşor de desluşit. Doi boi înhămaţi la căruţe rumegau nutreţul, cu balele lucitoare atârnate la bot, aidoma unor firicele răsucite de mătase. Cei trei bărbaţi de lângă căruţe îşi găsiseră şi ei preocupări – doi fumau, iar celălalt învârtea biciul în aer. Cum mai toţi îi păreau cunoscuţi, Gao Yang se gândi că probabil erau dintr-un sat vecin, fiindcă pretutindeni în jur se găseau sate mai mari sau mai mici, ceea ce făcea posibilă întâlnirea oamenilor cu uşurinţă. Cele trei femei gravide erau pur şi simplu înspăimântătoare, absolut desfigurate de suferinţa apropierii naşterii. Cea din căruţa dinspre apus urla cât o ţineau puterile şi avea o voce stridentă, tare greu de suportat. Bărbatul ei se tot învârtea pe lângă căruţă şi bombănea:

— Nu mai urla! Nu mai urla, că râde lumea de noi!

Pe neaşteptate, uşa sălii de naştere se deschise cu scârţâit, îngăduindu-i unui fascicul de lumină să se strecoare afară. În lumina lămpii, se ivi o doctoriţă îmbrăcată cu halat alb, cu mănuşi de cauciuc lungi până la cot, umede, pesemne din pricina sângelui. Bărbatul care se tot plimba încoace şi-ncolo pe la uşă se repezi către doctoriţă şi o întrebă nerăbdător:

— Ce este… doamna doctor?

— Fetiță, mormăi femeia.

La auzul acestor vorbe, bărbatul se clătină puţin şi apoi, cu privirea îndreptată către cer, căzu la pământ, lovindu-se cu capul de pavaj. Judecând după zgomotul produs, probabil că sub izbitura năprasnică vreo câteva dale se spărseseră deja!

— Ce faci aici, omule? zise doctoriţa. Acum nu mai e ca înainte, e tot una dacă ai fată sau băiat. Dacă n-ar fi fost femeile, voi,

bărbaţii, cum aţi mai fi venit pe lume? Aţi fi ieşit cumva dintr-o stâncă?

Bărbatul apostrofat se aşează jos încetişor, cam bulversat ce-i drept, şi începu să se jelească, exact aşa cum fac femeile. După câteva clipe, rosti cu reproş în glas:

— Zhou Jinhua, Zhou Jinhua, fiinţă de nimic! Din cauza ta, viaţa mea e terminată…

Înăuntru se auzea o femeie plângând, iar Gao Yang bănui că este chiar femeia invocată de el. Era nedumerit, totuşi, de ce nu se aude plânsul copilului. Nu cumva îl sufocase Zhou Jinhua?

— Haide, vino să-ţi iei nevasta şi copilul, îi spuse doctoriţa bărbatului. Mai sunt şi alte femei la rând care aşteaptă să nască.

Bărbatul se ridică în picioare şi intră în sala de naşteri clătinându-se. După puţin timp, ieşi ţinând în braţe copilul înfăşat. Se opri în uşă şi îi spuse doctoriţei:

— Doamna doctor, ştiţi cumva pe cineva care vrea o fată? Ajutaţi-mă să-i găsesc părinţi!

— Dar văd că n-ai pic de suflet, zise doctoriţa. Du-te acasă şi creşte-o mare! Când o ajunge la 18 ani, o măriţi şi o să scoţi bani frumoşi de pe urma ei. Zece mii sigur iei.

În spatele bărbatului se ivi târşâindu-şi picioarele o femeie între două vârste, îmbrăcată cu haine ponosite, cu părul răvăşit, de parcă avea un cuib de păsări în cap, şi pământie la faţă. Arăta pur şi simplu înspăimântător.

Bărbatul îi puse în braţe copilul înfăşat, se întoarse şi aduse căruţul, ca să se urce nevasta. Aceasta se aşează în fata unui coș de cărat bălegar, plin cu pământ negru. Apoi, bărbatul îşi puse frânghia în jurul gâtului şi începu să tragă, dar căruţa se înclină într-o parte, aruncându-le pe femeie şi pe copil la pământ. Aceasta căzătură stârni plânsul femeii, dar şi al copilului şi bărbatului deopotrivă.

Gao Yang oftă, asemenea celorlalţi bărbaţi care asistau la aceste scene.

— Cum de a mai apărut o căruţă? întrebă doctoriţa mirată.

— Şi soţia mea se pregăteşte să nască, se grăbi să-i răspundă Gao Yang.

Doctoriţa îşi ridică braţul, dădu deoparte mănuşa de cauciuc şi se uită la ceas, după care îşi trase mănuşa la loc şi spuse:

— Bine. Se pare că în noaptea asta nu mai am parte de somn. Când au început contracţiile?

— Cam pe la ora mesei…

— Atunci, e încă devreme. Mai aşteptaţi!

Lumina lămpii se revărsa în jurul ei şi tot aşa şi lumina lunii se răsfira peste întreg pământul, căci lampa şi luna se îngânau în strălucire. Într-o asemenea atmosferă, pe chipul mare şi palid al doctoriţei trăsăturile bine definite se profilau tot mai limpede. Ea trecea de la o căruţă la alta preocupată, uitându-se cu atenţie la burţile femeilor venite acolo să nască.

— Nu mai ţipa atât, fiindcă să ştii – cu cât ţipi mai tare, cu atât îţi provoci dureri mai mari! îi spuse ea unei femei dintr-o căruţă micuţă. Uită-te la celelalte femei cum respiră calm, cu gura închisă. Numai tu te zbuciumi fără rost. E prima ta naştere?

Bărbatul scund de înălţime, care stătea lângă acea căruţă, răspunse în locul ei:

— Ea treia naştere.

— A treia? întrebă doctoriţa cu şi mai multă nemulţumire în glas. Şi la a treia naştere mai ţipi în halul ăsta? Da’ ce-i mirosul ăsta groaznic? Ai făcut pe tine? N-ar trebui să duhneşti aşa!

Dojenită de doctoriţă, femeia tăcea mâlc.

— Când vii la spital, se cade să te speli înainte, continuă doctoriţa.

— Iertaţi-ne, doamna doctor, dar zilele acestea ne-am ocupat numai de recoltarea usturoiului… Mai sunt şi copiii de acasă, încercă soţul femeii să-i găsească scuze.

— Şi în condiţiile astea voi mai faceţi un copil! spuse doctoriţa.

— Păi, mai avem două fete… răspunse bărbatul. La ţară, pentru munca la câmp e nevoie de un băiat. Fetele, când cresc, pleacă la casa bărbatului şi nu ne mai ajută cu nimic. Dacă nu trage şi el la munca grea, la ce e bun un copil? În plus, râd oamenii de noi dacă n-avem şi un fiu…

— Dacă poţi să creşti o fată precum Cixi, împărăteasa-mamă, atunci e mai valoroasă decât zece mii de băieţi, comentă doctoriţa.

— Doamna doctor, râdeţi de mine! îi zise bărbatul. Noi doi suntem aşa cum suntem, cam urâţi şi cam prăpădiţi şi, dacă reuşim să facem copii normali, fără să fie şchiopi, orbi, muţi sau surzi, atunci îi mulţumim Cerului. Mai aşteptăm noi să avem copii aleşi, precum împăratul sau împărăteasa?

— Cine ştie ce fluture frumos se naşte din coconul cel urât? N-ai de unde să ştii dacă nu cumva nevastă-ta îl va aduce pe lume

pe viitorul preşedinte al ţării!

— Aşa cum e ea, să-l aducă pe lume pe viitorul preşedinte al ţării? Am să fac plecăciuni la pământ câte zile oi mai avea dacă o să nască un băiat normal, fără defecte! comentă bărbatul cel mic de statură.

Nevasta lui se apucă de marginile căruţei cu amândouă mâinile, încercând să se ridice şi îl apostrofă:

— Păi, tu vorbeşti, care arăţi ca dracu'? Uită-te într-o băltoacă şi o să te vezi! Cu ochi de şobolan, gură de broască, urechi de măgar şi adus de spate ca o ţestoasă. Oarbă am fost când te-am luat de bărbat.

— Arătam mai bine când eram tânăr, se apără bărbatul, chicotind.

— Arătai bine pe dracu! Când erai tânăr, aveai faţă de câine şi cap de porc, erai pocit ca Wu Dalang.

Cei de faţă izbucniră în râs cu toţii. Doctoriţa râdea şi ea cu gura până la urechi, o gură atât de mare, că ai fi putut să-i îndeşi un măr întreg în ea. Tot câmpul dimprejur părea şi el cuprins de o atmosferă de veselie învăluită în aroma plantelor, care se lupta să acopere mirosul de latrină. O molie verzuie se tot învârtea în jurul becului aprins, iar căluţul alb al celor doi, mic şi el de statură, bătea vioi cu copitele în pământ.

— Hai, e rândul vostru! îi spuse doctoriţa femeii din căruţă.

Bărbatul cel scund o luă în braţe pe femeie şi o dădu jos din căruţă. Apoi, fiindcă ea tot ţipa în gura mare, îi împinse capul cu mâna, apostrofând-o:

— Gata, ajunge! La primul copil a durut, la al doilea a mers mai uşor, acum e ca şi cum ţi-ai face nevoile.

— Fir-ar mă-ta a dracului! zise femeia, trăgându-i una peste faţă. Habar n-ai ce înseamnă o naştere, cât de rău te doare... Aoleu, măiculiţă!

— Voi doi sunteţi minunaţi, ca două comori! Un cuplu atât de afectuos! comentă doctoriţa amuzată.

— Râde ciob de oală spartă! zise bărbatul cel scund.

— Du-te dracului! Stai să nasc eu copilul ăsta, că după aceea divorţez de tine... Aoleu, măiculiţă! spuse femeia.

Doctoriţa o conduse în sala de naşteri şi, din uşă, îi spuse bărbatului:

— Aşteaptă afară!

Bărbatul cel scund rămase câteva minute la uşă, după care se

întoarse la căruţa lui, de unde luă un coş cu nutreţ pentru căluţul alb. Acesta, simţind că se apropie hrana, fornăi la început zgmotos, după care se apucă de rumegat cu poftă.

Apoi, cum se mai adunaseră încă vreo trei bărbaţi acolo, bărbatul scoase un pachet de ţigări şi îl servi pe fiecare. Gao Yang, care nu fuma, luă şi el o ţigară, dar se înecă de la primul fum.

— De unde sunteţi? îl întrebă bărbatul cel scund pe Gao Yang.

— Chiar din satul acela din partea de sud.

— E cumva acolo o familie pe nume Fang?

— Este.

— Au o neisprăvită de fată! spuse indignat bărbatul cel scund.

— Te referi la Jinju? Dar ea este o fată tare cumsecade, sări Gao Yang în apărarea ei.

— Ia vezi-ţi tu de treaba ta! se băgă în vorbă nevasta lui.

— Cumsecade zici? spuse bărbatul cel scund strâmbându-şi gura a dispreţ. A renunţat la măritiş şi din cauza ei s-au stricat trei căsătorii. Pur şi simplu l-a adus pe consăteanul meu, Cao Wen, în pragul disperării.

— Şi Jinju e vrednică de toată mila, spuse Gao Yang. A îndurat multe bătăi şi, în plus, nici nu s-a putut căsători cu bărbatul acela.

— Ce a ajuns lumea asta, dacă o fată poate să-şi hotărască ea singură căsătoria! comentă bărbatul cel scund cu mâhnire în glas.

— În zilele noastre, tinerii învaţă numai prostii de la filmele acelea la care se uită, interveni un tânăr, încărunţit prematur, aflat lângă o căruţă.

— Dar şi Cao Wen e prost făcut grămadă! spuse un alt bărbat. Când ai în spate un unchi care e mare demnitar, să mai boceşti după nevastă? Zău dacă merită să-ţi pierzi minţile pentru aşa ceva!

— Problema cea mare este că sunt prea puţine fete, iar la 17-18 ani deja sunt logodite, continuă cu comentariile bărbatul cel cărunt. Ia spuneţi voi, unde sunt toate fetele? Nu vezi decât burlaci, femei nu vezi niciodată să rămână nemăritate. Până şi pe cele şchioape, oarbe, se bat bărbaţii ca pe bucatele cele mai alese.

Gao Yang începu să tuşească. În sinea sa nutrea ură pentru individul acesta cărunt.

— Nu poţi să râzi aşa de ceilalţi! Nimeni nu ştie ce poartă mama în burta ei până nu se naşte copilul. Poate să fie un copil sau pot să fie doi, zise el cu sobrietate în glas.

Bărbatul cel cărunt nu prea pricepea ce vrea să spună Gao Yang, aşa că îşi continuă ideea, fără să fie foarte limpede dacă era pentru sine întrebarea sau pentru ceilalţi.

— Unde s-au dus femeile? Au plecat la oraş? Băieţii de la oraş nu sunt interesaţi de fetele de la ţară. Ce ciudat! Acasă, de exemplu, când fată o vacă sau o iapă şi puiul e femelă, toată lumea se bucură nevoie mare, dar dacă e mascul, e supărare mare. La oameni e exact pe dos: când se naşte un băiat, toată lumea e fericită; când se naşte o fată, toţi stau cu capul plecat şi sunt trişti. Iar când vine vremea ca bărbatul să-şi caute nevastă şi nu găseşte, iar e supărare mare.

Discuţia a fost întreruptă de plânsetul unui copil din sala de naşteri, care l-a făcut pe bărbatul cel scund să abandoneze calul pe care tocmai îl hrănea şi să se îndrepte şovăielnic într-acolo, cu pas greoi, de parcă avea picioarele de plumb.

— Hei, mititelule, spuse doctoriţa, deschizând uşa, nevastă-ta ţi-a adus pe lume o mândreţe de băiat!

Pe dată, mititelul parcă şi crescu câţiva centimetri în înălţime. Intră cu paşi mari în sală, de unde ieşi în câteva clipe cu copilul în braţe. Îl puse în căruţă şi îl instrui pe bărbatul cel cărunt:

— Frăţioare, ai grijă de calul meu, să nu cumva s-o ia din loc! Mă duc s-o iau şi pe mama copilului.

— Da’ puternic s-a mai făcut omul ăsta dintr-odată! comentă una din femeile care aşteptau să nască.

— Păi, a crescut în faţa tuturor bărbaţilor!

Bărbatul cel scund se întoarse cu nevasta în spinare, cam îndoit de mijloc ce-i drept. Nevasta lui, care mirosea urât în continuare, îşi târa picioarele pe jos, ba chiar îşi pierdu şi un pantof pe drum, pe care i-l recuperă apoi bărbatul ei.

Întinsă în căruţă, femeia ţinu să-i amintească:

— Vezi că acum trebuie să te ții de cuvânt!

— Mă ţin! Mă ţin! răspunse bărbatul.

— O să-mi cumperi o jachetă de nailon.

— Îţi cumpăr, cu două rânduri de nasturi metalici.

— Şi îmi mai cumperi şi ciorapi de nailon.

— Îţi cumpăr două perechi – roşii şi verzi.

Bărbatul cel scund strânse coşul cu nutreţ, ridică biciul şi

întoarse căruţa, până ajunse perpendicular faţă de celelalte căruţe care aşteptau la rând. Căluţul cel alb părea învăluit într-o strălucire argintie ce lumina negura. Bărbatul îl struni un pic, după care începu să împartă ţigări celor trei bărbaţi.

— Eu nu fumez, îi spuse Gao Yang. Strici o ţigară pe mine.

— Fumează, fumează! îl îndemnă bărbatul cel scund cu voce tare. E doar o ţigară. Nu vezi ce bucuros sunt? Nu te bucuri şi tu pentru mine?

— Mă bucur, cum să nu? spuse Gao Yang, luând ţigara.

Apoi, intră nevasta celui cărunt în sala de naşteri.

— Fraţilor, zise bărbatul cel scund, toţi o să aveţi băieţi. Când se nasc, copiii sunt precum peştii în mare – vin unii după alţii. Sunt sigur că în seara asta se nasc numai băieţi. Flăcăii noştri, când vor fi mari, aşa cum sunt ei născuţi în aceeaşi zi, o să fie ca fraţii.

Cu aceste vorbe, pocni biciul de pământ, strigă la căluţ şi se avântă tot înainte, fericit peste măsură. Curând tropotul copite lor se pierdu în lumina lunii care se revărsa din nou peste noaptea adâncă.

Nevasta bărbatului cărunt născu o fetiţă.

Nevasta celuilalt bărbat născu un copil cu malformaţii.

Gao Yang îşi conduse nevasta în sala de naşteri şi rămase singur afară, să măsoare cu paşii curtea Centrului de Sănătate. Luna strălucea în înaltul cerului şi cernea razele argintii peste florile acelea înmiresmate. Nevasta lui fără îndoială că tare se mai chinuia, dar din sala de naşteri nu se auzea nici cel mai mic zgomot. Afară rămăseseră doar el şi măgăruşul. Gao Yang simţea un gol în suflet, aşa că, negăsindu-şi locul, porni înspre răsadurile cu flori, unde se opri un pic, adulmecă mirosul acela neobişnuit şi le cercetă petalele care parcă voiau să-şi ia zborul. Se aplecă şi pipăi petalele grase, albe ca laptele. Frunzele erau reci ca gheaţa, cu picături de rouă care se tot prelingeau şi apoi picau în voie. Simţi cum i se înfioară inima. Apoi, îşi afundă nasul într-una din flori, îndeajuns pentru ca aroma aceea stranie să-i invadeze nările. Mirosul puternic îl făcu să se strâmbe un pic, după care îşi ridică faţa spre lună şi strănută din răsputeri.

La revărsatul zorilor, soţia lui născu un băieţel. „Totuşi, fir-ar mama ei de viaţă!“ se gândi Gao Yang în sinea sa. Copilul avea câte şase degete la picioare, lucru care o cam întristă pe mamă.

— Nevastă, fii bucuroasă! Oamenii însemnaţi au parte de un

destin special, încerca el s-o consoleze. Cine ştie, poate când va creşte o să devină un mare demnitar. Şi atunci ai să vezi că şi noi doi o să cunoaştem gustul fericirii.

4

— Am încălcat legea, spuse Gao Yang. Vă rog să mă iertaţi.

— Nu mai spune asta, îi răspunse nevasta. Nu eşti numai tu implicat. Uite, şi Mătuşa a Patra din familia Fang, femeie la vârsta ei, a fost arestată. În comparaţie cu ea, noi suntem bine.

Copilul începu să plângă, iar în clipa aceea femeia îşi ridică bluza şi-i îndesă sânul în gură, ca să sugă. Gao Yang se aplecă şi îşi privi fiul, cum stătea el acolo cu ochii închişi. Avea nişte piele albicioasă descuamată pe faţă, pe care femeia se străduia să i-o îndepărteze cu vârful degetelor.

— Creşte foarte repede, spuse ea. Se întinde pielea pe el de la o zi la alta.

Copilul lovi cu picioruşul acela cu şase degete drept în sânul mamei, însă femeia îl lăsă uşurel în jos şi continuă:

— Trebuie să-i dăm un nume copilului.

— Să-i spunem Shoufa – „Cel care respectă legea“, zise Gao Yang după ce se gândi puţin. Copilul nostru nu îndrăznesc să mă gândesc că va ajunge mare demnitar. Mai bine să fie un ţăran cinstit care să respecte legea, aşa cum se cuvine.

Xinghua îşi mângâie tatăl pe braţ până dădu de cătuşe.

— Ce-i asta, tăticule? întrebă ea.

— Nimic, spuse Gao Yang, ridicându-se în picioare.

Vazându-l că adormise în timp ce sugea, femeia îl îndepărtă pe copil încetişor de la sân. Apoi, îl puse pe masă şi se grăbi să desfacă o legăturică din care scoase o pereche de pantofi de cauciuc – noi, o salopetă – tot nouă şi o pereche de pantaloni negri, noi-nouţi.

— Pune astea pe tine! spuse ea. Am înnebunit de grijă la gândul că te-au săltat dezbrăcat, fără bluză pe tine şi aş fi vrut să vin, să-ţi aduc haine, dar nu ştiam unde eşti. Abia zilele trecute am rugat pe cineva să se intereseze şi aşa am aflat că eşti închis aici. Am venit de ieri, dar a trebuit să dorm o noapte afară. De dimineaţă am dat peste o femeie cu suflet, care m-a ajutat să

intru prin spate, ca să ajung la tine.

— Aţi venit pe jos? o întrebă el.

— Am mers pe jos vreo cinci *li*, după care am dat peste un om bun. Ghici cine era? Îl mai ţii minte pe bărbatul mic de înălţime, care se afla la Centrul de Sănătate în noaptea aceea când am născut? El era. Se ducea la oraş cu nişte amoniac şi ne-a luat şi pe noi.

— Tu ai cumpărat hainele astea noi? De unde ai avut bani? întrebă Gao Yang.

— Am vândut usturoiul, răspunse femeia. Nu-ţi mai face atâtea griji pentru noi! De vreme ce am încălcat legea, o să ne luăm pedeapsa. Cum ne-o fi soarta! De treburile casei mă ocup eu, Xinghua mă ajută şi ea cu copilul. După ce te-au arestat, toţi vecinii au sărit să mă ajute, că mă simţeam şi prost...

— Dar cu Gao Ma ce s-a întâmplat? În ziua aceea, a sărit peste zid şi a fugit... zise Gao Yang.

— Îţi spun, dar să nu cumva să afle Mătuşa a Patra – Jinju a murit!

— Cum a murit?

— S-a spânzurat. Biata de ea! Era numai sânge pe picioare. Îi venise sorocul, dar bietul copilaş n-a mai apucat să vadă lumina zilei. A murit sufocat în burta mamă-sii. Dacă i-ar fi făcut cineva operaţie, să-l scoată, sigur ar fi trăit.

— Gao Ma ştie?

— Când o înmormânta pe Jinju, a venit poliţia şi l-a arestat.

— Ce păcat! O fată atât de bună! Deunăzi, după-amiază, îi adusese un pepene Mătuşii a Patra.

— Hai, lasă-i pe ceilalţi cu treaba lor! Ţi-am adus şi de mâncare, spuse femeia şi scoase din legăturică o sacoşă de plastic, din care răsturnă pe masă o grămadă de ouă cu coaja roşie, răscoapte.

El luă două ouă şi i le înghesui lui Xinghua în palmă.

— Tăticule, mănâncă-le tu! Eu nu vreau.

Nevasta lui curăţă un ou de coajă şi i-l oferi. Gao Ma îl îndesă în gură, dar nici n-apucă să-l înghită că lacrimi fierbinţi i se rostogoliră pe obraji.

Capitolul 19

Domnule prefect, n-ai mâinile destul de mari
Cât să acoperi de îndată Cerul cu ele.
Domnule secretar de partid, n-ai puteri atât de mari
Cât să ascunzi în Paradis toate belelele.
Căci oamenii au ochi şi văd cu ei...

În acest punct al baladei sale, Zhang Kou a fost atacat de un poliţist tare aprig care a sărit în picioare şi a început a-l înjura: „Secătură oarbă ce eşti! Tu eşti primul suspect în cazul usturoiului din judeţul Paradis. O să te aranjăm noi!“ Nici n-a terminat bine ce avea de zis, că i-a şi tras un picior în gură lui Zhang Kou, reducându-l la tăcere. Din pricina loviturii, acestuia i-a dat sângele pe gură şi a rămas şi fără câţiva dinţi care au aterizat pe podea, iar când, bâjbâind după scaun, a încercat să se aşeze la loc, un alt poliţist i-a mai tras un picior, aruncându-l la pământ. Zhang Kou tot bălmăjea ceva, spre enervarea şi mai mare a poliţiştilor care, deşi nu înţelegeau ce spune, tot se temeau groaznic de vorbele lui. Atunci, un poliţist a ridicat piciorul, cu gândul să-i mai aplice o lovitură, însă a fost tras înapoi de un gardian. În cele din urmă, un alt poliţist, care purta ochelari, s-a aplecat şi i-a lipit o bandă adezivă pe gură.

1

Dis-de-dimineață, mai întâi s-au auzit strigăte pe coridor, urmate de bufniturile uşilor de celule, care se deschideau. Şi uşa celulei unde se afla Gao Yang s-a deschis. Un poliţist uscăţiv stătea în uşă şi zâmbea, dând din cap întruna. Gao Yang înţelese de îndată ce vrea să spună, aşa că se îmbrăcă repede cu hainele cele noi şi îşi legă cu grijă şireturile la pantofi. În acest timp, observă că la gleznă pielea i se cam albise, dar tot mai avea o vânătaie acolo unde era umflat. Poliţistul arborase un zâmbet misterios, care îl neliniştea, căci în niciun caz nu-i prevestea ceva

bun. Drept răspuns, şi el îi zâmbi prosteşte, parcă încercând să se dea bine cu poliţistul, dar parcă şi dorind să mai uşureze puţin neliniştea.

Nici n-apucă poliţistul să schiţeze vreun gest, că Gao Yang îşi ridică mâinile în faţa pieptului. Confruntat cu o atitudine atât de cooperantă, poliţistul se retrase puţin în spate şi apoi îi depărtă mâinile, ca să-i prindă cătuşele.

Poliţistul murmură ceva din care Gao Yang înţelese că trebuie să meargă înainte. Abia atunci observă un grup de poliţişti care încătuşau mai mulţi deţinuţi pe coridor. Îl privi timid pe însoţitorul său, amintindu-şi deodată că îl văzuse în curtea Guvernului Judeţean. Poliţistul îl împinse, aşa că fu nevoit să se mişte de acolo. La fel se puseră în mişcare şi cei de pe coridor – poliţişti şi deţinuţi deopotrivă.

Apoi s-au adunat cu toţii în curtea penitenciarului unde poliţiştii i-au aşezat în şir şi i-au numărat. Erau zece în total. Cineva îl înhăţă de braţ. În momentul în care întoarse capul către stânga, îl văzu pe poliţistul care tocmai îl încătuşase; de cealaltă parte era un poliţist grăsuţ, cu obraji rotofei, buzele ţuguiate şi un aer foarte serios. În mod inexplicabil, Gao Yang îşi dori să privească gardul electric, însă pe neaşteptate simţi că-i înţepenise gâtul.

El era ultimul în acest rând atât de ordonat, aşa încât vedea numai spinările celor din faţa sa – doi dintre ei erau îmbrăcaţi în alb, iar unul în negru.

Când au ajuns la poarta penitenciarului, Gao Yang deodată îşi dădu seama de ce îşi dorise să privească spre gardul electric de deasupra zidului: în ziua precedentă, în timp ce se plimbau prin curte, zărise o panglică roşie care flutura agăţată de gard. Atunci, derbedeul bătrân, fostul său coleg de celulă, privise îndelung, fără să clipească, panglica. Apoi, deţinutul acela nesuferit, între două vârste, se apropiase de el şi îi făcuse semn cu ochiul, spunându-i:

— Mâine mergi la interogatoriu. A venit şi nevasta să te vadă.

Gao Yang deschisese gura cu gândul să spună ceva, dar descoperise că nu era chip să rostească vreo vorbă, de parcă amuţise de-a binelea. Atunci, colegul lui a schimbat vorba:

— Nenorocitul ăla bătrân a înnebunit. A agăţat acolo panglica de la pantalonii noră-sii. Ştii ce a făcut băiatul nenorocitului? Ştii cum îl cheamă pe nenorocit? Ştii cum a păcălit-o pe noră-sa? Ştii

cum îl cheamă pe băiatul lui?

Gao Yang îi răspundea la fiecare întrebare scuturând din cap.

— Nici eu nu pot să-ţi spun, că, dacă-ţi spun, şocul te va omorî, spusese deţinutul acela între două vârste.

Gao Yang se puse în mişcare, însă când şi când se tot zbătea, încercând să scape din strânsoarea celor doi poliţişti care îl flancau. Aceştia îl ţineau şi mai strâns, iar la un moment dat cel din stânga îi şopti la ureche:

— Mergi frumos!

— Nu încerca vreo prostie! adăugă cel din dreapta.

O mulţime de oameni erau adunaţi de-o parte şi de cealaltă a drumului, holbându-se cu gurile căscate, de parcă ar fi vrut să prindă din zbor ceva.

Au mers multă vreme cu paşi greoi, târându-şi picioarele, însoţiţi de păsările care tot zburau pe deasupra lor, trimiţându-le găinaţul peste capete ca într-o ploaie necruţătoare. Ei însă, poliţişti şi deţinuţi deopotrivă, parcă aveau simţurile anihilate – nimeni nu comenta nimic, nimeni nu ridica mâna să se şteargă de mizeria albă sau neagră care-i nimerea.

Gao Yang bănuia că drumul acesta nu se va sfârşi niciodată. De-o parte şi de alta erau clădiri înţesate cu sloganuri scrise pe pereţi; urmă un şantier unde se afla o macara galbenă care străpungea norii. Peste tot era plin de gură-cască. Printre ei, un tânăr urât foc, dezbrăcat, luă de jos un bălegar de vacă şi aruncă spre ei, însă lui Gao Yang nu-i era limpede dacă voia să-i lovească pe deţinuţi, pe poliţişti sau şi pe unii, şi pe alţii sau pur şi simplu voia să se amuze. Gestul tânărului stârni ceva rumoare printre cei aflaţi în această stranie procesiune, însă nu îndeajuns pentru a-i opri în loc.

Au urmat apoi un drumeag care străbătea un crâng. Drumul era atât de îngust, încât de abia încăpeau trei oameni, în linie, mergând înghesuiţi, unul lângă altul. Poliţiştii ştergeau cu umerii crengile copacilor pline de muşchi, stârnind un foşnet uşor. Pe alocuri, drumeagul era acoperit cu un covor auriu de frunze; uneori mai apărea şi câte o băltoacă cu apă verzie, urât mirositoare, pe care pluteau ceva insecte roşietice. Salturile şi mişcările descrise de aceste insecte le asemuiau crevetelor neastâmpărate, însufleţind astfel micul ochi de apă ce altfel ar fi fost de-a dreptul respingător.

Când au traversat calea ferată, din senin a început o ploaie cu

stropi mari şi deşi, care izbeau capetele rase ale deţinuţilor precum pietrele. Gao Yang îşi băgă capul între umeri şi, neatent fiind, se lovi cu glezna rănită de o stinghie de lemn, ceea ce îi stârni o durere ascuţită ca un curent electric, răspândită cu repeziciune în toată laba piciorului. Rana îi plesni, iar puroiul începu să-i curgă, prelingându-se în pantoful cel nou. Tare rău îi mai părea că-şi strică bunătate de pantofi, aşa că degrabă adresă o rugăminte poliţiştilor:

— Domnilor poliţişti, daţi-mi voie să-mi storc şi eu puroiul de la rana asta, vă rog.

Însă cei doi i-au ignorat rugămintea, fără să dea vreun semn că măcar ar fi auzit ceva din rugămintea lui. Nu-i de mirare că n-au avut nicio reacţie, căci de îndată ce au traversat calea ferată, un tren marfar a trecut prin spatele lor, stârnind un curent atât de puternic, încât Gao Yang avu impresia că îi zboară pantalonii de pe el. După trecerea marfarului, încetă şi ploaia. Un cocoş cu nişte aripi cam necrescute ţâşni dintr-un tufiş, îşi înălţă capul şi îl măsură din ochi pe Gao Yang, care, de-a dreptul uluit, se întrebă: „Ce caută un cocoş în sălbăticia asta?“ Cum se tot întreba el aşa, îl văzu pe cocoş cum îşi lasă capul în jos, după care sare cu ciocul drept în rana lui puroiată. Durerea care îl cuprinse pe Gao Yang fu atât de mare, încât aproape că se smulse din strânsoarea de fier a poliţiştilor care îl flancau. Mişcarea aceasta îi luă prin surprindere pe cei doi, însă vigilenţa nu le slăbi, ci, dimpotrivă, îşi implântară şi mai aprig mâinile în braţele lui Gao Yang.

Cocoşul îl urmărea îndeaproape, nu-l slăbea o clipă, ciugulindu-i rana întruna. Gao Yang răcnea din pricina durerii cumplite care îl cuprinsese, însă cei doi poliţişti nici că-l luau în seamă, ci îl împingeau să meargă tot înainte. Cum coborau ei la vale pe o pantă, cocoşul aproape că reuşi să-i scoată cu ciocul un tendon alb din rană. Stătea cu ghearele înfipte în pământ, târându-se cu coada pe pământ. Creasta i se înroşise ca focul, iar penele de pe gât se zbârliseră toate de atâta încordare. Ţinea strâns cu ciocul tendonul acela şi trase de el până îl alungi. Când reuşi să-l rupă, în sfârşit, rămase în urma lor să-şi înghită captura care atârna precum o macaroană. Poliţistul cel uscăţiv îşi apropie gura de urechea lui Gao Yang şi, ţuguindu-şi buzele, îi şopti:

— Ce bine! A smuls răul din rădăcină!

Vorbindu-i el aşa de aproape, Gao Yang îi simţea firele de mustaţă cum îl gâdilă de i se face pielea de găină pe gât.

Totodată, ajunse la el şi respiraţia poliţistului cel uscăţiv, care duhnea a usturoi.

După ce a trecut peste calea ferată, întreaga coloană de deţinuţi a cotit către vest şi apoi imediat către nord. Nu după mult timp s-au îndreptat către est, pentru ca din nou să cotească, de data aceasta către sud. Mergeau prin mijlocul câmpului unde creşteau nişte plante înalte cam cât jumătate de stat de om. În vârful fiecărei plante se zărea un ghemotoc cât o minge de ping-pong. Fructul acela sau ce o fi fost era verzui la culoare, cu coaja acoperită de un puf albicios. „Oare ce fruct o fi ăsta?“ se întreba Gao Yang, dar nu era chip să găsească vreun răspuns. Poliţistul cel gras se aplecă şi culese unul la întâmplare, îl îndesă în gură şi mestecă până când o zeamă verzuie începu să i se prelingă pe bărbie. Apoi, scuipă în palmă miezul acela lipicios, care arăta de parcă fusese digerat şi scos din burta vacii.

Cum mergeau ei aşa, poliţistul cel gras îl tot trăgea înapoi, în timp ce slăbănogul îl trăgea mai în faţă, facându-l pe Gao Yang să se încline într-o parte, cu braţele cam sucite. Cătuşele îi scârţâiau şi mai tare în răsuceala aceasta. După o vreme, slăbănogul se opri în loc, gâfâind, şi încetă să-l mai tragă în faţă, dar tot îl ţinea cu ambele mâini de braţ într-o strânsoare cumplită. Poliţistul cel gras însă lipi miezul acela lipicios, pe care tocmai îl mestecase, drept pe rana lui Gao Yang, după care rupse o frunză albă, cam ţepoasă şi o înfăşură pe picior, în chip de bandaj. Pe Gao Vang îl încercă imediat o senzaţie de răcoare ce urca de la rană în sus, pe picior.

— E un leac din popor. Ai să vezi că în mai puţin de trei zile rana o să se închidă.

Deja restul coloanei se depărtase de ei destul de mult, încât tot ce vedeau în faţa ochilor era câmpul cu planta aceasta necunoscută. Nu era nici ţipenie de om pe acolo, dar prin frunzişul des se zăreau semnele trecerii oamenilor – pe unde străbătuse cineva câmpul, frunzele verzi, mari cât palma, erau aplecate, dezvaluindu-şi partea albicioasă de pe dos. Cei doi poliţişti, îngrijoraţi că rămăseseră în urmă, au iuţit pasul, aproape luându-l pe sus pe Gao Yang.

În cele din urmă i-au ajuns din urmă pe ceilalţi. Gao Yang văzu calea ferată, care i se păru că seamănă întocmai cu cea peste care trecuse cu puţin timp în urmă. O coloană cu nouă deţinuţi şi optsprezece poliţişti stătea înşirată în zona cea mai înaltă a căii

ferate, în aşteptarea lor. Într-o clipă, coloana s-a format iarăşi pe trei rânduri, cu câte un deţinut îmbrăcat în negru, flancat de doi poliţişti îmbrăcaţi în alb, de parcă ar fi fost un şarpe alb cu o dungă neagră pe mijloc. Printre deţinuţi singura femeie era Mătuşa a Patra, păzită de două poliţiste, şi ele singurele femei printre poliţişti. Aceştia strigau ceva. Gao Yang îi vedea că deschideau gurile, însă erau prea departe pentru a desluşi ceva din ceea ce spuneau.

Gao Yang şi cei doi poliţişti s-au alăturat imediat celorlalţi, formând coloana la loc. După puţin timp, au intrat într-un tunel subteran, foarte întunecos, plin de apă care le trecea de glezne. Apă era şi sus, pe tavan, iar picuratul acela răsuna puternic în tunelul gol şi întunecat. Câteva căruţe au trecut, apoi, pe lângă ei, atât de aproape că i-au împroşcat cu apă în toate părţile.

Nici nu şi-ar fi imaginat că la ieşirea din tunel vor da de Bulevardul 1 Mai, atât de cunoscut lor, iar după vreo cinci minute coloana cu deţinuţi va intra deja în Piaţa 1 Mai, unde pe jos era un adevărat covor de usturoi stricat, călcat în picioare până ajunsese ca o mâzgă. Lui Gao Yang îi era milă doar de pantofii lui cei noi.

În piaţă erau nenumăraţi ţărani pe chipul cărora se aşternuse bruma, iar peste brumă un strat de praf, într-o suprapunere care nu se ştie dacă avea să se mai topească vreodată. Unii dintre aceştia stăteau cu feţele îndreptate spre soare şi din pricina razelor orbitoare, nu-şi puteau stăpâni lacrimile care li se rostogoleau pe obraji. Era acolo un individ foarte asemănător cu omul primitiv de la Zhoukoudian[21], cum văzuse el în manuale cu mulţi ani în urmă, când era în şcoala primară – genul cu fruntea îngustă şi proeminentă, cu gura mare şi braţe lungi, ca de maimuţă. Creatura aceasta ciudată sări dintre oamenii de acolo, ridică un braţ şi strigă în gura mare:

— Hua-lala, hua-lala, o mână apucă o ţâţă mare, adaugă un pic de ulei de soia, un pic de oţet…

Gao Yang nu pricepea nimic din vorbele lui, dar îl auzi imediat pe poliţistul cel slăbănog spunând nervos:

— Nebun, nebun de legat!

După acest episod, au ieşit din piaţă şi au urmat o alee micuţă,

---

21 Zhoukoudian este o localitate aflată la 50 km depărtare de Beijing, unde s-au descoperit fosile ale omului primitiv din perioada paleoliticului (circa 400 000 de ani în urmă).

unde au întâlnit un băiat îmbrăcat cu haină de nailon are înghesuia lângă zid o fată cu părul legat în coadă şi o muşca de faţă, dar ea se tot străduia să-l îndepărteze. Pe lângă cei doi se foia încoace şi încolo un cârd de gâşte cu aripile pline de noroi. Deţinuţii au trecut atât de aproape de ei, încât fata îl cuprinse cu braţele pe băiat de mijloc şi îl trase spre ea strâns, ca să le facă loc.

Când au ajuns la alee, au cotit din nou şi, spre surpriza sa, Gao Yang băgă de seamă că erau din nou pe Bulevardul 1 Mai. Pe partea cealaltă era o clădire în construcţie, unde lângă o betonieră se aflau doi copii – un băiat şi o fetiţă, care nu aveau mai mult de 11-12 ani. Băiatul lua cu lopăţica nisip şi turna în cuvă, apoi pietriş şi ciment, în timp ce fetiţa turna apă printr-un furtun gri care se zgâlţâia aşa de rău, că abia dacă putea să-l mai ţină cu amândouă mâinile. Betoniera se învârtea cu mult zgomot. Pe dată, o macara de culoare gălbuie începu să ridice încetişor o placă de ciment prefabricat, poroasă, unde stăteau patru bărbaţi cu pălării de pai, care jucau poker. Atitudinea lor relaxată, liniştită, aşa cum stăteau ei suspendaţi în aer, era cum nu se poate mai şocantă.

Când au mai cotit încă o dată, în faţa ochilor le-a apărut zidul penitenciarului deasupra căruia gardul electric trosnea, scoţând scântei albăstrui când şi când. Panglica aceea roşie încă flutura la locul ei.

— Xing, şefule de echipă, strigă un poliţist, n-ar fi mai bine să ne ducem înapoi şi să ne odihnim puţin?

Un poliţist voinic, negricios la faţă se uită la ceas, apoi ridică privirea către cer şi spuse:

— Ba da, ne întoarcem şi ne odihnim o jumătate de oră.

Când poarta penitenciarului s-a deschis cu un scârţâit prelung, poliţiştii i-au împins pe deţinuţi înăuntru. În loc să-i ducă în celulă, le-au cerut să stea jos pe iarba lucioasă, cu picioarele întinse şi mâinile pe genunchi. Apoi, poliţiştii s-au îndepărtat alene, lăsându-i pe deţinuţi sub supravegherea atentă a unui gardian înarmat. Câţiva dintre poliţişti s-au dus spre toaletă, alţii la o bară, ca să facă exerciţii fizice. După vreo zece minute, cele două poliţiste care o păziseră pe Mătuşa a Patra şi-au făcut apariţia, fiecare cu câte o tavă de lac roşu, pe care se aflau sticle cu două feluri de băuturi răcoritoare, deja desfăcute, dar cu câte un pai de băut în ele.

— Băuturile acestea diferă la culoare, dar la gust sunt la fel. Fiecare să-şi aleagă o sticlă, spuse una dintre poliţiste.

— Ce culoare vrei? îl întrebă ea pe Gao Yang, aplecându-se spre el.

El privea cam şovăielnic băuturile de pe tavă – una dintre ele era roşie ca sângele, cealaltă neagră ca tuşul.

— Haide! Alege mai repede şi vezi că după aceea nu mai poţi schimba.

— O vreau pe cea roşie, spuse Gao Yang hotărât.

Poliţista îi întinse sticla cu băutura roşie, pe care el o apucă cu ambele mâini, dar nu îndrăzni să bea.

După ce toţi deţinuţii şi-au primit băutura, Gao Yang observă că, în afară de Gao Ma, ceilalţi aleseseră băutura de culoare roşie.

— Beţi mai repede! spuse poliţista.

Deţinuţii însă se holbau unii la alţii şi niciunul nu îndrăznea să bea.

— Cu rahat de câine nu poţi să lipeşti zidul! spuse furioasă una dintre poliţiste. Hai, până număr la trei, să beţi: unu, doi, trei!

Gao Yang gustă un pic şi simţi cum un lichid în care se amesteca gustul de usturoi îi alunecă pe gât.

Odată isprăvite băuturile, poliţiştii i-au adunat pe deţinuţi şi au format din nou coloana pe trei rânduri, ca să iasă pe poarta penitenciarului.

De acolo, îndreptându-se spre nord, au traversat strada şi apoi au început să urce nişte trepte la capătul cărora îi aştepta o sală mare, plină ochi cu oameni cufundaţi într-o linişte desăvârşită. Era o atmosferă de mare solemnitate.

O voce puternică a rupt tăcerea:

— Aduceţi prizonierii implicaţi în incidentul cu usturoiul din judeţul Paradis!

În clipa aceea, doi poliţişti i-au desfăcut cătuşele lui Gao Yang, l-au îndreptat de umeri, i-au împins capul în jos, după care l-au tras în boxa acuzaţilor.

2

Primul lucru pe care îl văzu Gao Yang atunci când îşi ridică

privirea dincolo de barele boxei a fost stema naţională, uriaşă şi lucioasă. Nu se simţea deloc în largul lui, aşa cum stătea acolo, flancat de doi poliţişti – unul gras şi unul slab. Un gardian bine făcut, cu fălci atârnate, se postase chiar sub stemă, iar vreo şapte – opt poliţişti, arătoşi, ca nişte personaje de film, erau dispuşi pe lângă el şi de-o parte, şi de cealaltă.

Un gardian mai în vârstă decât ceilalţi, aflat în mijlocul sălii, îşi drese vocea şi spuse într-un megafon învelit în pânză roşie:

— Declarăm deschisă prima şedinţă din dosarul referitor la Incidentul cu usturoiul din Paradis!

Acestea fiind zise, se ridică în picioare, însă cei din preajma lui rămaseră pe scaune.

Un ofiţer se ridică, totuşi, şi începu să citească o listă. La auzul numelui său, Gao Yang nu ştiu cum să reacţioneze, dar poliţistul cel slăbănog îl instrui:

— Spune repede „Prezent”!

— Toţi acuzaţii sunt prezenţi, continuă ofiţerul. Acum, acuzaţiile: În data de 28 mai, învinuiţii Gao Ma, Gao Yang, Fang Wushi, Zheng Changnian… citi el o listă întreagă, după care continuă: au spart, au jefuit şi au incendiat clădirea Guvernului Judeţean şi au bătut mai mulţi funcţionari civili. Tribunalul Popular al Judeţului Paradis, căruia i-a fost repartizat acest dosar, în concordanţă cu Articolul 105 din Secţiunea a Treia, Capitolul 1 din Codul Penal, deschide procesul public în cadrul Curţii de Justiţie.

Gao Yang auzi rumoarea mulţimii din spatele său.

— Linişte! strigă ofiţerul, lovind cu pumnul în masă.

Apoi, luă o gură de ceai şi preciză:

— Completul de judecată este format din trei judecători, conduşi de mine, Kang Botao, preşedintele Tribunalului Poporului din judeţul Paradis. Alături de mine sunt Yu Ya, membru al Comitetului Permanent al Congresului Consultativ Popular din judeţul Paradis, şi Jiang Xiwang, director al Biroului General al Filialei Congresului Popular. Secretarul este Ning Xiufen, iar procurorul este Liu Geng, prim-procuror al Procuraturii Populare a judeţului Paradis.

Judecătorul care prezida şedinţa se aşeză pe scaun, ca şi cum ar fi fost de-a dreptul epuizat. Apoi, mai luă o gură de ceai şi spuse cu vocea răguşită:

— Conform Articolului 113, Secţiunea a doua, Capitolul 1,

învinuiţii din acest dosar au dreptul să solicite recuzarea oricărui membru al acestui complet de judecată, secretar sau procuror. De asemenea, au dreptul să se apere.

Gao Yang părea că nu prea înţelege ce vrea să spună preşedintele completului de judecată. Era foarte încordat, iar inima îi bătea în ritm alert, gata să-i sară din piept. Ştia că nu mai urinase de multă vreme, aşa încât acum îl cuprinsese o dorinţă arzătoare să meargă la toaletă. Se tot foi pe scaun, ca şi cum acest lucru l-ar fi ajutat să mai scape de tensiunea momentului, însă poliţistul cel gras şi cel slab l-au sfătuit să stea locului.

— Este vreo solicitare de recuzare? se auzi preşedintele rostind cu voce tare, dar fără pic de vlagă. Dacă nu este niciuna, atunci foarte bine. În continuare, procurorul va citi acuzaţiile ce vă sunt aduse.

Procurorul se ridică în picioare şi începu să vorbească, cu o voce afectată, dar şi ascuţită, în care Gao Yang desluşea că nu este de prin părţile locului. Gao Yang privea neclintit buzele procurorului care se mişcau cu mare rapiditate. Privea încruntat, uitând treptat de dorinţa de a merge la baie. Nu prea pricepea ce citea procurorul, dar îşi dădea seama destul de vag că faptele despre care se vorbea nu aveau nicio legătură cu el.

Preşedintele completului puse jos cana de ceai şi interveni:

— În continuare, vom asculta pledoariile. Învinuitule Gao Ma, în dimineaţa zilei de 28 mai, ai strigat sloganuri reacţionare, incitând masele să spargă şi să jefuiască guvernul judeţean?

Gao Yang întoarse capul spre o boxă mai îndepărătată şi îl privi pe Gao Ma care părea preocupat doar de ventilatorul din tavan.

— Învinuitule Gao Ma, ai înţeles întrebarea Curţii?

De astă dată, vocea preşedintelui răsuna cu mai multă gravitate.

Gao Ma îşi lăsă în jos privirea până când ochii îi ajunseră asupra preşedintelui completului şi spuse:

— Vă urăsc!

— Ne urăşti? De ce ne urăşti? spuse preşedintele pe un ton sarcastic. Noi discutăm pe baza faptelor şi cu împuternicirea dată de lege. Nu trebuie să învinovăţim pe cineva pe nedrept, dar nici nu trebuie să lăsăm un om vinovat să scape. N-are nicio importanţă dacă recunoşti sau nu. Să vină primul martor!

Primul martor era un tânăr cu pielea albă, care tot frământase colţul cămăşii cât timp se aflase în boxa martorilor.

— Primul martor, cum te numeşti şi unde lucrezi?

— Mă numesc Wang Jinshan şi sunt şofer la judeţ.

— Domnule martor Wang Jinshan, eşti obligat să spui adevărul. Dacă depui mărturie, te supui legii sperjurului. Ai înţeles?

Martorul încuviinţă din cap şi spuse:

— În dimineaţa zilei de 28 mai, i-am condus la gară, cu maşina, pe musafirii prefectului Zhong. La întoarcere, am rămas blocat cam la vreo cincizeci de metri către est faţă de Guvernul Judeţean. De acolo, l-am văzut pe inculpatul Gao Ma cocoţat pe o căruţă, strigând: „Jos funcţionarii corupţi!”, „Jos birocraţia!”

— Martorul să se oprească! spuse preşedintele. Gao Ma, ce ai de spus în apărarea ta?

— Vă urăsc! spuse Gao Ma cu răceală în voce.

Pe măsură ce procesul de la tribunal se lungea, Gao Yang simţea cum îi tremură genunchii şi ameţeşte. Când preşedintele i se adresă, el îi răspunse:

— Domnule, ce am avut de spus am spus. Nu mă mai întrebaţi nimic!

— Aceasta este o sală de judecată şi trebuie să te comporţi aşa cum se cuvine, îl repezi preşedintele completului, stropind cu salivă, aşa precipitat cum vorbea el.

Însuşi preşedintele completului de judecată părea sătul de atâta interogatoriu, în mare cam acelaşi, aşa că anunţă solemn:

— Audierile se opresc aici. În continuare, are cuvântul procurorul.

Acesta făcu doar câteva comentarii scurte, după care se grăbi să se aşeze.

— Acum vom audia părţile vătămate.

În faţa completului s-au prezentat trei persoane cu mâinile legate cu bandaje de tifon.

— Părţile vătămate au cuvântul!

Aceştia şi-au început prezentările: bla-bla, bla-bla, bla-bla şi tot aşa până când au isprăvit ce aveau de spus.

— Învinuiţii au ceva de spus? întrebă preşedintele completului.

— Domnule, bărbatul meu a fost ucis în mod cu totul nedrept. L-am pierdut pe el, am pierdut şi căruţa şi tot ce mi-a dat secretarul Wang a fost trei mii cinci sute de yuani. Domnule, am fost nedreptăţiţi… spuse Mătuşa a Patra şi de îndată ce isprăvi, începu să se jelească, lovind cu palma în balustrada boxei.

Preşedintele completului se încruntă şi spuse:

— Învinuită Fang, născută Wu, pledoaria ta deja depăşeşte cadrul acestui proces.

— Domnule, voi, judecătorii, nu se poate să vă protejaţi unii pe alţii în halul ăsta! spuse Mătuşa a Patra.

— Inculpată Fang, născută Wu, în numele acestei Curţi te avertizez că plânsul şi scandalul în tribunal tulbură ordinea publică, spuse preşedintele Curţii, în mod evident foarte iritat. Apărătorii au cuvântul!

Dintre reprezentanţii apărării ieşi în faţă un ofiţer tânăr, care i se părea extrem de cunoscut lui Gao Yang, însă nu-şi putea aminti nicicum unde îl mai întâlnise.

— Sunt instructor la Catedra de învăţământ Marxist-Leninist din cadrul Academiei de Artilerie, a Armatei de Eliberare din China. În conformitate cu Articolul 26 din Secţiunea a treia din Codul Penal, am dreptul să îmi apăr tatăl, învinuitul Zheng Changnian.

La auzul vorbelor sale, întreaga audienţă se învioră brusc. Din tavan se auzea un bâzâit puternic. Atunci deţinuţii se uitară în jur cu mare interes, căutându-l din ochi pe bărbatul cu părul alb din mijlocul boxei acuzaţilor, pesemne tatăl ofiţerului.

— Linişte, vă rog! solicită preşedintele completului de judecată.

Apoi, toată lumea amuţi, în aşteptarea pledoariei tânărului ofiţer. Acesta, mai întâi, îl privi în ochi pe preşedintele completului de judecată şi spuse:

— Onorată instanţă, domnule preşedinte, înainte de a începe pledoaria în favoarea tatălui meu, vă rog să-mi îngăduiţi să spun câteva vorbe, în afara dosarului, dar care în realitate au legătură cu dosarul.

— Solicitarea este admisă! spuse preşedintele completului.

Atunci, tânărul se întoarse cu faţa către audienţă şi începu să vorbească cu atâta patos, încât îi emoţionă pe toţi cei prezenţi.

— Onorată instanţă, doamnelor şi domnilor, de la cea de-a treia Plenară a celei de-a Unsprezecea Conferinţe a Comitetului Central, situaţia la sate s-a schimbat enorm. Nici noi, cei din judeţul Paradis, nu facem excepţie de la aceste schimbări. Ţăranii noştri o duc mult mai bine acum decât în perioada Revoluţiei Culturale şi acesta este un lucru cât se poate de evident pentru fiecare din noi. Însă, în ultimii ani, beneficiile aduse oamenilor de la sate de Reforma Economică au început

treptat să dispară.

— Vă rog să nu vă depărtaţi de subiect! îl îndemnă preşedintele completului.

— Îi mulţumesc domnului Preşedinte pentru atenţionare. Am să ajung de îndată la subiect. În ultimii ani, asupra ţăranilor au apăsat poveri tot mai grele. În satul tatălui meu, unde se cultivă usturoi, ţăranii sunt nevoiţi să plătească taxa agricolă de 9,8 yuani. Mai trebuie să plătească o taxă către guvernul local de 20 de yuani, către primăria satului o taxă de 30 de yuani. Mai este şi taxa de construcţie pentru oraş – 20 de yuani, care se calculează pe cap de locuitor, iar când oamenii vând usturoiul, se mai adaugă şi taxa de administrare la piaţă, taxa de cântar şi verificare, taxa de administrare a traficului, taxa de protecţie a mediului, plus fel de fel de amenzi! Aşa au ajuns toţi ţăranii să spună „Să tăiem răul de la rădăcină“. Dacă la toate acestea mai adăugăm în ultimii ani şi faptul că au crescut preţurile foarte mult la îngrăşăminte, insecticide şi alte materiale necesare în cultivarea pământului, atunci ne dăm seama că profitul ţăranilor este foarte, foarte mic. De anul acesta, tot felul de fenomene care încalcă politica statului au căpătat nişte proporţii îngrijorătoare, aşa încât eu socotesc că nu-i deloc de mirare că s-a petrecut un asemenea incident precum cel cu usturoiului din Paradis.

Preşedintele completului de judecată îşi privi ceasul de la mână.

— Cooperativa de Achiziţii şi Vânzări nu a ţinut seama câtuşi de puţin de ţărani atunci când s-a pus problema să fie achiziţionat usturoiul. Ba mai mult, s-a lăsat posibilitatea de a se rezolva problemele pe uşa din dos, şi anume mai întâi a fost cumpărat usturoiul cadrelor de toate nivelurile de la Cooperativa de judeţ. Apoi, ţăranii care nu aveau niciun fel de pile şi relaţii au venit puhoi, mergând o noapte întreagă pe drum. Este lesne de înţeles de ce s-au revoltat oamenii. Scandalul a izbucnit pentru că oamenii nu au putut să-şi vândă usturoiul. Aceasta a fost scânteia care a declanşat incidentul ce a avut loc de astă dată, însă eu vă spun că motivul care stă la baza nemulţumirii generale se află în politica tulbure din judeţul Paradis.

Preşedintele completului de judecată se ridică în picioare şi spuse:

— Domnule apărător, discursul dumitale a depăşit de multă

vreme sfera acestui dosar.

— Putem discuta problema şi dintr-un alt unghi. Imediat după Eliberare, vreo douăzeci de oameni au fost angajaţi ca lucrători de către guvernul de district şi lucrurile mergeau minunat. Însă acum, chiar şi un guvern orăşenesc care se ocupă de o populaţie de zece mii de oameni angajează peste şaizeci de oameni, cadre de partid sau lucrători, iar dacă e să-i adunăm şi pe cei de la comune, atunci ajungem la aproape o sută de lucrători, însă pentru 80% dintre ei salariul este asigurat de ţărani prin taxele şi impozitele plătite. După Plenara celui de-al Treilea Congres, a început să se implementeze politica repartiţiei pământului agricol către fiecare familie, însă de producţia realizată de ţărani nu i-a păsat nimănui. Cadrele acestea de partid se preocupau numai să se îmbuibe, cu mese şi chiolhanuri, pentru care desigur că nu scoteau bani din buzunar. Dacă e s-o spunem mai limpede, cadrele acestea de partid sunt ca nişte paraziţi feudali pe spinarea societăţii! De aceea, după părerea mea, sloganurile strigate de Gao Ma – „Jos funcţionarii corupţi!” şi „Jos birocraţia” reflectă o atitudine progresistă, ce dovedeşte trezirea ţăranilor la realitate şi în niciun caz nu este vorba aici de infracţiuni contrarevoluţionare. Oare pe funcţionarii corupţi nu putem să-i dăm jos? Oare nu ne putem împotrivi birocraţiei? Desigur, nu am fost însărcinat de Gao Ma să vorbesc în apărarea sa, aşa încât pledoaria mea nu trebuie socotită în favoarea lui.

— Dacă continuaţi să faceţi o asemenea propagandă, am să vă revoc dreptul de a mai vorbi în apărarea cuiva la tribunal, spuse cu seriozitate preşedintele completului de judecată.

— Rugăm onorata instanţă să-i permită să vorbească! se auzi cineva strigând în spate.

Gao Ma nu se putu stăpâni să nu întoarcă privirea şi observă că până şi culoarele erau ticsite cu oameni.

— Linişte! strigă preşedintele completului.

— Tatăl meu a intrat în sediul Guvernului Judeţean, a făcut zob un televizor color cu diagonala de 50 de centimetri, a incendiat documente oficiale şi a lovit un funcţionar civil, ceea ce constituie tot atâtea fapte penale. Eu, ca fiu al lui, sunt foarte mâhnit pentru ceea ce a făcut şi în niciun caz nu intenţionez să-l absolv de vină. Ceea ce mă uluieşte pe mine însă este altceva, şi anume cum a fost posibil să devină infractor un om precum inculpatul Zheng Changnian, care în perioada Războiului de

Eliberare a fost infirmier, a ajuns în Jiangxi împreună cu Armata de Eliberare şi a fost răsplătit cu onoruri? El are sentimente profunde pentru Partidul Comunist şi atunci cum e posibil ca pentru câteva legături de usturoi să distrugă şi să jefuiască sediul Guvernului Judeţean?

— Partidul Comunist s-a schimbat! Nu mai e partidul de odinioară! strigă un inculpat din boxa acuzaţilor.

Sala începu să se cutremure de rumoare şi zgomot. Preşedintele completului de judecată se ridică degrabă şi începu să bată ca un nebun în masă, încercând să calmeze spiritele.

— Linişte! Linişte! striga el dezlănţuit.

A durat mult până când publicul s-a mai potolit.

— Inculpat Zheng Changnian, nu ai dreptul să vorbeşti până când nu obţii permisiunea Curţii.

— Aş vrea să continui, spuse tânărul ofiţer.

— Curtea vă mai acordă cinci minute, spuse preşedintele completului.

— Nu mă interesează pe mine restricţiile dumneavoastră, spuse tânărul. Codul de Procedură Penală nu prevede niciun fel de limitări de timp în privinţa pledoariei şi nici nu îi acordă instanţei dreptul de a stabili ceva în sensul acesta.

— Instanţa consideră că discursul dumitale se abate mult prea mult de la cazul de faţă! îi răspunse preşedintele completului.

— Discursul meu devine tot mai relevant pentru apărarea tatălui meu.

— Lăsaţi-l să vorbească! strigă cineva din public. Lăsaţi-l să vorbească!

Gao Yang îl văzu pe tânărul ofiţer cum îşi scoate o batistă albă şi începe să-şi şteargă ochii.

— Bine. Spuneţi! încuviinţă preşedintele. Tot ceea ce spuneţi se consemnează în scris, aşa că sunteţi răspunzător pentru fiecare cuvânt.

— În regulă. De vreme ce îndrăznesc să spun toate acestea, îmi asum şi responsabilitatea, răspunse ofiţerul, bâlbâindu-se un pic de emoţie. După părerea mea „incidentul usturoiului din Paradis“ a tras un semnal de alarmă pentru partidul nostru. Orice partid politic, orice guvern poate fi răsturnat, dacă nu ţine seama de interesele poporului. Şi nu doar că poate fi răsturnat, ci trebuie obligatoriu să fie răsturnat.

Sala de judecată se cufundase într-o linişte neobişnuită, iar

întreaga atmosferă părea să vibreze de atâta energie. Presiunea pe care o simţea Gao Yang asupra urechilor sale devenise aproape de nesuportat. Preşedintele completului de judecată tremura din tot corpul, cu faţa scăldată de sudoare. Bâjbâi după cana de ceai, însă, neatent, o răsturnă, moment în care ceaiul roşu se revărsă peste faţa de masă imaculată şi începu să picure uşor pe podea.

— Ce… ce crezi că faci aici? O revoltă? zise preşedintele. Grefier, consemnează fiecare cuvânt! Să nu rămână un cuvânt nescris!

Tânărul ofiţer păli de-a binelea, iar pe chipul său se aşternu o expresie ce stârnea mila.

În sinea sa, Gao Yang îl ruga pe tânăr: „Frăţioare, taci din gură!“ Pe neaşteptate, avu o străfulgerare: acest ofiţer era tânărul pe care îl întâlnise în noaptea aceea, lângă pompa de apă, ajutându-şi tatăl să ude usturoiul.

— Repet ceea ce am spus adineauri, îşi reluă tânărul discursul. Poporul are dreptul să răstoarne un partid, un guvern care nu luptă pentru interesele lui. Dacă un cadru de partid cu răspunderi sau un funcţionar în guvern se transformă din slujitor în stăpân, atunci poporul are dreptul să-l dea jos. În viziunea mea, toate acestea se conformează Celor Patru Principii Fundamentale ale Socialismului, iar eu spun „dacă este aşa“, deci vorbesc despre posibilităţi. În realitate, Partidul Comunist Chinez este măreţ şi corect. Este cu trup şi suflet devotat poporului. În urma rectificării, stilul partidului a cunoscut o considerabilă îmbunătăţire. Marea majoritate a membrilor de partid din judeţul Paradis fac o treabă bună, dar vreau să spun o vorbă din popor, şi anume „Un rahat de şobolan, cât de mic, strică tot terciul din oală”. E de ajuns să fie un membru de partid, un cadru de conducere care să aibă un comportament deplorabil ca reputaţia întregului partid şi prestigiul guvernului să fie afectate. Nici oamenii nu sunt întru totul corecţi şi de multe ori nemulţumirea faţă de un anume funcţionar o extind asupra tuturor. Dar oare ce se întâmplă acum nu-i avertizează pe cei din partid şi din guvern să fie mai vigilenţi, pentru a evita ca prestigiul partidului şi guvernului să fie ştirbit?

Eu mai cred că modul în care a acţionat Zhong Weimin, prefectul judeţului Paradis, reprezintă o neîndeplinire a îndatoririlor sale. Pe parcursul evenimentelor din zilele acelea, el

a stat ascuns în spatele uşilor închise şi, ca să fie în siguranţă, a ridicat ziduri înalte, pe coama cărora a înfipt cioburi de sticlă. Deşi a fost solicitat prin telefon de câteva ori de către lucrătorii de la guvern să discute personal cu mulţimea, el a refuzat categoric, ceea ce a dus la escaladarea conflictului. De aici au urmat tulburări mari, cu consecinţe grave. În Articolul 187 din Codul Penal al Republicii Populare Chineze se stipulează că în cazul în care un lucrător al statului prin neîndeplinirea atribuţiilor de serviciu provoacă daune serioase avutului public, intereselor statului şi poporului, el poate fi condamnat până la cinci ani închisoare cu executare sau interzicerea dreptului la muncă. Zhong Weimin este prefectul judeţului şi oare nu cumva, prin faptul că nu a rezolvat problemele grave ale oamenilor şi nu i-a păsat de interesul naţional, nu şi-a îndeplinit îndatoririle de serviciu? Dacă recunoaştem egalitatea tuturor în faţa legii, atunci Procuratura Populară din judeţul Paradis ar trebui să-l trimită în judecată pe Zhong Weimin pentru neglijenţă în serviciu. Nu mai am nimic de adăugat.

Tânărul ofiţer rămase în picioare pentru câteva clipe, după care se aşează obosit la masa apărării. Sala de judecată răsună sub ropotele de aplauze.

Preşedintele completului de judecată se ridică în picioare şi aşteptă liniştit ca aplauzele să contenească, după care spuse:

— Mai este vreun inculpat care doreşte să spună ceva? Dacă nu mai este nimeni, atunci declar suspendată şedinţa până când completul de judecată va delibera cazul pe baza faptelor, mărturiilor şi a legii în vigoare. Şedinţa se va relua peste o jumătate de oră.

Capitolul 20

Eu cânt despre anul ’87, luna mai,
Când în Paradis lucruri grave ni se arătau.
Politia din toate direcţiile se bulucea
Şi vreo nouăzeci şi trei de oameni a arestat.
Unii au murit, alţii în închisoare au stat.
Când oare va avea omul de rând parte
Să vadă cerul senin şi mai multă dreptate?

Fragment din balada interpretată de Zhang Kou pe o străduţă lăturalnică de lângă Guvernul Judeţean

1

Numai ce termină de cântat un fragment din baladele sale, că începu să bâjbâie pe jos după gamela cu apă. Luă o gură, ca să-şi dreagă puţin gâtul uscat şi în clipa aceea îi auzi pe cei din jur cum băteau din palme şi îl aclamau, ba câţiva tineri strigau cu vocile răguşite:

— Bravo, Zhang Kou! Că bine zici! Dă-i înainte!

Zhang Kou îi auzea pe toţi şi aproape că-i vedea prăfuiţi din cap până-n picioare, le vedea ochii arzând ca focul şi simţea mirosul de usturoi pe care îl răspândeau trupurile lor. Era deja miezul toamnei, iar incidentul usturoiului din Paradis, după o perioadă tumultuoasă, se liniştise de mult. Vreo douăzeci şi ceva de ţărani, în frunte cu Gao Ma, fuseseră trimişi într-o tabără de muncă, pentru a-şi ispăşi pedeapsa. Zhong Weimin, prefectul judeţului, şi Ji Nancheng, secretarul de partid pe judeţ, fuseseră transferaţi. Înlocuitorii lor, după o serie de rapoarte prezentate în plenul şedinţei cadrelor de partid, organizaseră o acţiune de voluntariat la nivelul structurii judeţene pentru a aduna usturoiul stricat de pe străzi şi a-l arunca în Râul Alb. În plină vară, apa aceea căpătase un miros greu de suportat din pricină că oamenii aruncaseră acolo tot usturoiul stricat. Noroc că au venit la timp

câteva furtuni care au mai dus mizeria la vale. La început, incidentul usturoiului fusese pe buzele tuturor, însă cu timpul, copleşiţi de muncile câmpului, oamenii şi-au pierdut interesul pentru subiectul acesta, iar discuţiile, aidoma mirosului greu de usturoi, s-au stins treptat. Numai Zhang Kou, care beneficiase de clemenţa Curţii de Justiţie pentru că era orb, continua să stea zi de zi pe o străduţă lăturalnică de lângă Guvern şi să cânte la *erhu*, neobosit, *Baladele usturoiului din Paradis*. În fiecare zi continua de unde rămăsese, astfel încât cântecul devenea tot mai lung cu fiecare zi care trecea.

— ... toţi spun că demnitarii îşi iubesc poporul cu ardoare, dar cum se face că-i tratează pe oameni ca pe cei mai mari duşmani? Taxele apăsătoare şi şpăgile date pe sub mână precum animalele de pradă cele mai nemiloase îi împing pe oameni să se ascundă care pe unde pot. Oamenii de rând sunt plini de ură, dar niciunul nu îndrăzneşte să sufle o vorbă, căci, de îndată ce deschid gura, se aprind bastoanele electrice spre noi...

Ajuns aici cu cântecul lui, Zhang Kou simţi o usturime care îi cuprinde ochii, de parcă lacrimi fierbinţi izvorau fără stavilă. Mintea-i fu pe dată năpădită de amintirea suferinţelor îndurate în perioada cât fusese în detenţie la Judeţ.

Îşi aminti de poliţistul acela care îi apropiase bastonul electric de gură până îl auzise cum trosneşte.

— Să taci din gură, orb nenorocit! se răstise la el poliţistul.

Apoi, bastonul acela aproape de buze stârnise un şuvoi puternic de curent electric, care îi străpunsese dinţii, limba şi gâtul. A simţit numaidecât o durere cumplită care i-a străbătut cu violenţă tot trupul, din cap până-n picioare. Zhang Kou a slobozit atunci un urlet sfâşietor care îl înfricoşase şi pe el însuşi, iar lacrimi de sânge i-au ţâşnit din ochii secaţi de atâţia ani. Într-o clipă, leşinase...

— Mai bine mănânc rahat decât să tac. Dacă am ceva de spus, am să spun, fiindcă eu, Zhang Kou, sunt legat pe veşnicie de oamenii de aici...

— Bravo, ţie, unchiule Zhang Kou! strigau la unison câţiva tineri. Din şase sute de mii de suflete câte are judeţul Paradis, numai tu ai îndrăzneala să deschizi gura.

— Zhang Kou, pe tine ar trebui să te alegem prefect! răcni un puştan.

— Toţi spun că liderii locali sunt aleşi de către popor, dar cum

se face oare că tot aceştia aruncă în stânga şi-n dreapta cu banii? Noi, oamenii de rând, trudiţi cum suntem, hrănim cu sudoarea noastră toţi demnitarii ăştia care nu fac altceva decât să se îmbuibe şi să se îngraşe.

La un moment dat, Zhang Kou strânse din dinţi şi amuţi, stârnind o adevărată frenezie în jur. Toţi comentau şi strigau.

— Rahat! Păi, ăştia îşi zic „slujbaşii poporului”? Ăştia nu sunt decât nişte vampiri!

— Se spune că dacă ai vreo cincizeci şi ceva de mii de yuani, poţi să ajungi primar.

— La casa de oaspeţi se dă câte un bnchet în fiecare zi. Noi câştigăm într-un an cât cheltuiesc ei doar pentru o masă.

— Prea mare e corupţia!

— Voi, ăştia tineri, strigă un bătrân, ia lăsaţi-o mai moale cu vorbele astea! Şi tu, frăţioare Zhang Kou! Aduceţi-vă aminte ce au păţit cei care au spart sediul Guvernului Judeţean!

— Fratele meu cel bun, îşi reîncepu Zhang Kou cântarea, stai aci cuminte şi ascultă-mă cum cânt!

Nici n-apucă să-şi termine vorba că vreo câţiva indivizi îşi croiră drum prin mulţime.

— La ce v-aţi adunat aici? Blocaţi traficul, tulburaţi ordinea. Hai, împrăştiaţi-vă! Repede!

Zhang Kou recunoscu vocile poliţiştilor care se ocupaseră de el când fusese închis în celulă şi pe dată îşi reluă cântecul:

— Eu cânt despre o cuconiţă arătoasă foc, cu sânii mari şi mijlocel subţire. Merge pe drum mlădioasă ca o trestie şi nu-i bărbat să nu-şi întoarcă capul după ea…

— Zhang Kou, iar cânţi mizeriile astea? întrebă un poliţist.

— Domnule ofiţer, nu mă judeca aşa de aspru! zise Zhang Kou. Eu sunt doar un biet orb şi cu cântatul meu îmi câştig pâinea. Eu nu sunt vreun infractor…

— Unchiul Zhang Kou s-a ostenit cântând pentru noi o după-amiază întreagă, zise un tânăr. Merită şi el puţină odihnă. Haideţi, toată lumea să se caute prin buzunare şi dacă vi se pare că-i mult să-i daţi zece yuani, atunci măcar un yuan să scoateţi. Să aibă şi el cu ce-şi cumpăra nişte pâiniţe cu carne!

Monedele zornăiau, iar bancnotele foşneau, zburând la întâmplare în faţa lui Zhang Kou.

— Mulţumesc, vă mulţumesc tuturor, bătrâni şi tineri! spunea întruna acesta.

— Domnilor poliţişti, dacă voi aveţi parte de o masă bună, atunci să ştiţi că totul e din avuţia patriei. N-ar strica să vă mai scape câte un bănuţ printre degete şi să aveţi milă şi de un biet orb!

— La dracu'! Ce te face să crezi că noi avem bani? sări un poliţist furios. Voi câştigaţi mai mult de pe un petic de pământ cu usturoiul decât noi într-un an muncind pe brânci.

— Iar aduceţi vorba de usturoi? Anul viitor poate pe nepoţii voştri o să-i mai prostiţi ca să cultive usturoi! spuse un tânăr.

— Ia stai pe loc acolo! Ce vrei să zici cu asta? îl apostrofă un poliţist.

— Cum ce vreau să zic? Nimic! Tot ce ştiu este că eu nu mai cultiv usturoi nici în ruptul capului. De acum înainte am să cultiv fasole şi poate chiar nişte opiu, spuse tânărul supărat.

— Opiu? Măi, băiete, dar chiar nu gândeşti ce spui? zise poliţistul.

— Ba gândesc eu, dar mai bine să ajung să cerşesc pe stradă decât să mai cultiv usturoi, spuse tânărul şi imediat se îndepărtă.

— Stai pe loc! Cum te cheamă? Din ce sat eşti? strigă poliţistul şi plecă pe urmele lui.

— Fugiţi repede de aici! strigă cineva. Poliţia este iarăşi pe urmele noastre!

Se stârni o rumoare generală şi toată lumea începu să se bulucească, încercând să scape, care încotro nimerea. Deodată, în jurul lui Zhang Kou se aşternu o linişte de mormânt, căci oamenii aceia se împrăştiaseră precum peştii care se ascund pe fundul oceanului. Doar izul de usturoi şi mirosul lor de transpiraţie mai pluteau în aer, amintindu-i că fuseseră acolo ceva mai devreme. De undeva, de departe răzbăteau până la el nişte instrucţiuni militare şi zarva copiiilor care se îngrămădeau să iasă pe poarta şcolii. Zhang Kou simţea pe spinare căldura razelor soarelui de toamnă. Pipăi în jur după erhu şi bănuţii pe care oamenii îi aruncaseră în faţa lui. Cu mâna tremurândă dibui o bancnotă de zece yuani şi în clipa aceea simţi recunoştinţă deplină pentru oamenii aceia care fuseseră atât de generoşi cu el.

Se ridică în picioare, sprijinindu-se în baston şi porni pe drumul plin de hârtoape către gara din apropiere. Acolo era un depozit abandonat care slujea drept casă pentru vagabonzi. În locul acela avea el un colţ al lui pe care şi-l cucerise după ce ieşise din

penitenciarul unde suferise atâtea abuzuri, un loc ce-i fusese cedat de locatarii depozitului – hoţi, cerşetori, ghicitori. Hoţii furaseră pentru el câteva bucăţi de rogojină şi ceva ghemotoace de bumbac, cu care să-i facă o saltea de dormit confortabilă, iar cerşetorii împărţeau mâncarea cu el. În zilele acelea când era rănit şi suferea, ei îi purtaseră de grijă, readucându-i speranţa că încă mai există bunătate şi compasiune între oameni. Această dragoste a oamenilor din pătura cea mai de jos a societăţii devenise pentru el forţa care îl ajuta să lupte împotriva brutalităţii şi cruzimii. Graţie acestor oameni cu suflet îşi regăsise curajul acela care îl îndemna să-şi cânte mai departe Baladele usturoiului.

Ajuns în mijlocul drumului, lângă copacul care împrăştia un iz de frunze uscate, Zhang Kou simţi un miros de metal şi de ulei împotriva ruginei. În clipa următoare, o mână fermă i se aşeză pe umăr, iar el, în mod instinctiv, îşi băgă capul între umeri, aşteptând să fie încătuşat. Surprinzător, cel din faţa lui i se adresă cu voce blândă:

— Ce te sperii aşa, că doar nu te lovesc!

— Ce ai de gând? întrebă Zhang Kou înspăimântat.

— Zhang Kou, ai uitat cum e atunci când bastonul electric îţi atinge gura? întrebă omul acela în şoaptă.

— Eu n-am zis nimic... încercă Zhang Kou să se scuze. Sunt doar un biet orb care cântă pe stradă, ca să nu moară de foame.

— Eu îţi vreau binele. Să ţii minte! îi spuse bărbatul. Poţi să cânţi ce vrei tu în afară de Baladele usturoiului, înţelegi? Care crezi tu că-i mai tare – gura ta sau bastonul electric?

— Am înţeles. Vă mulţumesc pentru grijă.

— Dacă ai înţeles, atunci e bine. Nici prin cap să nu-ţi treacă să mai faci vreo prostie. Ai gura păcătoasă şi de aici ţi se trag toate relele.

Spunând acestea, bărbatul se întoarse şi plecă, iar după câteva clipe Zhang Kou auzi o motocicletă cum porneşte în jos pe drumul cu hârtoape. Rămase multă vreme lângă copacul acela uscat, neîndrăznind să se mai clintească din loc. Femeia care avea magazinul de colţunaşi din apropiere îl văzu încremenit acolo şi îl întrebă cu voce blândă:

— Unchiule Zhang Kou, dumneata eşti? Ce-ai rămas aşa, ţintuit locului? Hai înăuntru, că adineauri am scos nişte colţunaşi calzi. Îţi fac eu cinste.

Zhang Kou râse cam lugubru şi, de parcă ar fi înnebunit dintr-odată, lovi cu bastonul în trunchiul copacului, strigând în gura mare:

— Voi, ăştia cu chip de hienă, credeţi că puteţi să-mi închideţi gura? Am trăit şaizeci şi şase de ani şi mi-e de ajuns.

— Unchiule, cine te-a supărat aşa? îl întrebă femeia. Oare chiar merită să te înfurii în halul ăsta?

— Eu, Zhang Kou, sunt un sărăntoc orb şi ştiu că viaţa mea nu face mai mult de doi bani, dar numai dacă o să schimbaţi verdictul în dosarul cu usturoiul, poate numai aşa o să tac…

Nici nu-şi termină bine vorba că porni pe drum cântând din toate puterile. Femeia rămase în urma lui, privindu-l şi oftând adânc.

După trei zile, se porni o ploaie de toamnă care transformă drumul într-o mare de noroi. Femeia de la magazinul de colţunaşi stătea în uşă, cu ochii aţintiţi spre lampa de la capătul străzii. Privea stropii de ploaie deşi cum pluteau în bătaia luminii palide şi deodată o cuprinse un sentiment de însingurare crâncenă şi de plictiseală nesfârşită. Chiar în clipa în care se pregătea să închidă uşa şi să se ducă la culcare, i se păru că aude cântecul acela trist al lui Zhang Kou cum pluteşte şi el prin văzduh. Deschise uşa larg şi scoase capul afară, dar cântecul pieri pe neaşteptate. De îndată ce închise uşa, cântecul se întoarse, parcă mai emoţionant şi mai cald decât oricând.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, oamenii l-au găsit pe Zhang Kou zăcând mort în mijlocul drumului, cu gura plină de noroi. Lângă el era o pisică moartă, fără cap.

Norii negri acopereau cerul şi întreg oraşul era învăluit într-un miros greu de usturoi stricat, care îi îngreţoşa pe oameni. Hoţii, cerşetorii şi alţi nefericiţi ai sorţii l-au cărat pe Zhang Kou pe drum, unii bocindu-l, alţii râzând, de dimineaţă până seara. În amurg, au săpat o groapă adâncă la poalele copacului cel mare şi l-au îngropat acolo.

Din acea zi, femeia de la magazinul de colţunaşi auzea cântecul lui Zhang Kou în fiecare noapte. Curând însă, strada a devenit o stradă a duhurilor, aşa încât oamenii, înspăimântaţi, s-au mutat rând pe rând de acolo. Numai femeia aceea a rămas, până când într-o zi au găsit-o spânzurată de un castan bătrân. Se spunea că pe drumul acela puseseră stăpânire duhurile şi de aceea în toiul zilei nimeni nu se mai încumeta să umble pe acolo.

2

Cât a fost noaptea de lungă, Mătuşa a Patra a tuşit şi a respirat greu, făcând atâta zgomot, încât nici gând să mai pună cineva geană pe geană în celulă. Deţinuta poreclită „Micuţul Catâr“ o bodogănea în gura mare:

— Băbătie afurisită, mori odată şi lasă-ne să dormim!

— Fetelor, eu nu vreau să tuşesc şi nici să suflu aşa greu... încerca să se scuze femeia.

— Nemernicii! Cum să trimiţi în închisoare o femeie aşa de bătrână? mormăi fata cu sprâncene lungi, care dormea în patul de deasupra Mătuşii a Patra.

La auzul acestor vorbe, femeia simţi cum o durere nesfârşită îi copleşeşte sufletul şi lacrimi fierbinţi îi năvălesc în ochi. Cu cât se gândea mai mult la propria suferinţă, cu atât durerea era mai profundă, aşa că nu trecu mult şi plânsul ei deveni un bocet sfâşietor.

Atunci, celelalte deţinute s-au ridicat în capul oaselor, iar unele dintre ele, înduioşate de suferinţa bătrânei, şi-au pus o haină pe umeri şi s-au apropiat, ca să vadă ce se întâmplă. Altele, deloc impresionate, bombăneau enervate sau înjurau.

— Termină odată! zise Micuţul Catâr. Am ştiut eu de la început că aşa o să se-ntâmple! Credeam că eşti o tipă dură, dar acum văd că-i vai de capul tău! Să incendiezi sediul Guvernului Judeţean... Ai scăpat ieftin numai cu cinci ani de închisoare!

— Fată dragă, tare mi-aş dori să-mi sfârşesc zilele în tabăra asta de muncă, zise Mătuşa a Patra înecată de suspine.

O poliţistă cu ochii cârpiţi de somn se ivi la uşă şi întrebă, izbind cu pumnul în gratiile ferestruicii:

— Ce se-ntâmplă acolo? Cine face atâta hărmălaie în toiul nopţii?

— Raportez: Numărul 38 e bolnavă, răspunse Sprâncenata.

— Ce are? întrebă poliţista.

— Tuşeşte, suflă greu...

— Vechea poveste! Hai, la culcare! Repede! Şi nu uitaţi că mâine-dimineaţă ieşiţi la înviorare!

După plecarea poliţistei, Sprâncenata turnă nişte apă într-o cană şi o ajută pe Mătuşa a Patra să bea. Apoi, scoase de sub pernă câteva pastile şi i le oferi, spunându-i:

— Mătuşă, ia pastilele astea! Sunt împotriva durerii şi inflamaţiei. S-ar putea să te ajute.

— Fată dragă, nu pot să-ţi consum eu pastilele! îi răspunse Mătuşa a Patra.

— Astea nu sunt vremuri să-ţi mai faci asemenea probleme, zise Sprâncenata, după care îi oferi pastilele.

— Fetiţo, cum am să te răsplătesc eu pentru toată bunătatea ta? întrebă Mătuşa a Patra cu ochii înlăcrimaţi.

— Poţi s-o faci nora ta, se băgă în vorbă Micuţul Catâr.

— Nu sunt băieţii mei demni de aşa nevastă, comentă bătrâna.

— Te bagi ca musca-n lapte! o repezi Sprâncenata pe Micuţul Catâr.

— Cu cine vorbeşti tu aşa? sări deodată Micuţul Catâr, aruncându-i fetei priviri tăioase.

— Cu tine, o târfă care se vinde pe nimic! îi replică fata, deloc intimidată de vorbele ei.

Atinsă în punctul sensibil, Micuţul Catâr se înfurie atât de tare, încât se aplecă, luă un pantof scâlciat de jos şi aruncă înspre Sprâncenata, strigându-i:

— Eu mă vând pe nimic? Dar oare tu nu făceai acelaşi lucru? Nu mai pretinde că eşti vreo minunată în faţa bătrânei, că într-un loc ca ăsta nu ajung virginele neprihănite.

Sprâncenata se întinse la timp ca să prindă pantoful şi să-l arunce în capul femeii de pe al treilea pat, care îşi ispăşea pedeapsa pentru că îşi înecase copilul. Aceasta, la rândul ei, ridică pantoful şi o trosni pe Sprâncenata drept în cap.

Ceea ce a urmat a fost o nebunie întreagă, în care toată celula s-a cufundat în larmă. Sprâncenata s-a încăierat cu Micuţul Catâr, iar cea acuzată de pruncucidere zbiera şi ea, înjurând în dreapta şi-n stânga. Mătuşa a Patra plângea de mama focului, în timp ce celelalte deţinute, unele băteau în uşa metalică, altele urlau, iar altele împărţeau şi ele ceva pumni după cum se nimerea.

Într-un târziu, două gardience înarmate cu bastoane s-au năpustit în celulă şi fără să mai întrebe ceva, le-au pocnit de câteva ori pe Sprâncenata şi pe Micuţul Catâr, aplanând imediat conflictul.

— Dacă mai îndrăzneşte careva să sufle, va sta nemâncată trei zile, spuse una dintre poliţiste.

— Numărul 29 şi numărul 40, ieşiţi imediat! Voi mergeţi cu mine! a spus cealaltă.

— Eu n-am făcut nimic! spuse Sprâncenata.

— Gura! spuse poliţista, articulându-i, totodată, un baston bine plasat.

— Doamnă, recunosc că am greşit, spuse Micuţul Catâr, dar promit că nu mai fac. Lăsaţi-mă să dorm!

— Scuteşte-mă! Îmbracă-te şi vii cu mine! îi răspunse poliţista pe un ton aspru.

Mătuşa a Patra se îndoi de spate şi i se adresă pe un ton rugător:

— Şefa, ele n-au nicio vină. Eu, bătrână cum sunt, nu puteam să respir şi tuşeam. Le-am deranjat şi n-au mai suportat.

— Ajunge! Nu face pe mama cea milostivă cu mine! i-o reteză poliţista.

Poliţistele plecară împreună cu Sprâncenata şi Micuţul Catâr.

Mătuşa a Patra îşi acoperi gura cu palma şi nu îndrăzni să mai scoată niciun sunet.

În noaptea aceea, avu multe coşmaruri. Mai întâi o visă pe Jinju, cu burta mare, care venise s-o vadă, dar când Mătuşa se repezi spre ea, Jinju scoase o limbă lungă şi îşi bulbucă ochii. Mătuşa a Patra se trezi speriată din vis şi strigă, scăldată de o sudoare rece. Afară, dincolo de zidurile închisorii, vântul de toamnă sufla peste câmp atât de tare, încât firele de telefon se zgâlţâiau cu zgomot. Luna aşternea un mănunchi de raze piezişe peste chipul hoaţei care dormea pe patul al patrulea – o tânără cu un nas mititel, care visa şi scrâşnea din dinţi în somn.

Mătuşa a Patra adormi din nou şi îl visă pe bărbatul ei, cu capul plin de sânge, stând pe marginea patului şi spunându-i: „Femeie, cum de mai eşti încă aici? Hai mai repede cu mine!“ Unchiul al Patrulea întinse mâna după ea, dar Mătuşa din nou se trezi speriată. Inima îi bătea cu putere, mai să-i iasă din piept. Sudoarea rece îi cuprinsese tot corpul. Auzi cocoşii cum cântă lângă bucătăria taberei de muncă şi se gândi că vin zorile. La al treilea cântat, într-adevăr se crăpă de ziuă.

Apoi, se dădu deşteptarea, iar Mătuşa a Patra se strădui să se ridice din pat, însă pe dată simţi cum o ia ameţeala şi se prăbuşi la pământ. Strigătele colegelor de celulă, care tocmai îşi făceau paturile, o aduseră pe poliţistă în celulă.

— Aşezaţi-o pe pat! ordonă ea, văzând-o pe femeie întinsă pe jos.

Deţinutele s-au înghesuit s-o ridice, în timp ce poliţista o

chemă pe doctoriţă. După ce i s-a administrat o injecţie, Mătuşa a Patra şi-a revenit. Stătea acolo cu gura schimonosită de durere şi după câteva clipe izbucni în plâns. Doctoriţa o pansă pe rana de pe frunte, iar după micul dejun, poliţista o anunţă:

— Numărul 38, astăzi rămâi în celulă.

Mătuşa a Patra era atât de emoţionată, încât nu mai putea rosti nicio vorbă.

Celelalte deţinute s-au încolonat în curte şi au pornit la muncă pe câmp. Odată cu plecarea lor, o linişte desăvârşită s-a aşternut peste întreaga închisoare. Nu se mai auzea decât chiţăitul şobolanilor care umblau de colo-colo şi speriau vrăbiile ce ciuguleau firimituri pe unde apucau. Unele dintre ele se refugiaseră pe pervazul ferestrei şi o priveau pe Mătuşa a Patra cu ochii lor mici şi negri ca nişte mărgeluţe. Singură şi copleşită de tristeţe, femeia începu să jelească şi plânse acolo pe săturate, după care murmură pentru sine:

— Bărbate, e vremea să vin după tine!

Îşi desfăcu cordonul de la pantaloni, îl legă de cadrul metalic al patului de deasupra ei, făcând un laţ, şi mai spuse o dată în şoaptă:

— Bărbate, e peste puterea mea să îndur toate astea…

Apoi îşi vârî capul în laţ şi se aplecă în faţă…

Femeia nu muri atunci, căci o poliţistă, alertată de zgomot, reuşi s-o salveze la timp. Îi trase o palmă peste faţă, strigând la ea:

— Babă nebună, ce-ai de gând să faci aici?

Mătuşa a Patra se aruncă în genunchi în faţa ei şi o imploră:

— Fată dragă, fată bună, eu nu mai pot să rabd. Lasă-mă să mor!

Şovăielnică, poliţista o privi o vreme, neştiind cum să reacţioneze. Apoi însă pe chipul ei se ivi o expresie de bunătate. O ridică pe Mătuşa a Patra şi îi spuse în şoaptă:

— Mătuşă, azi ţi-ai căutat moartea. Să nu spui nimănui, dar eu am să încerc să te ajut. Nu mai plânge, vezi-ţi de treaba dumitale şi găsesc eu o cale să te scot de aici.

Mătuşa a Patra ar fi vrut să-i cadă în genunchi, dar poliţista o împiedică.

— Eşti o fată tare bună, îi spuse bătrâna, dar cineva trebuie să plătească pentru moartea bărbatului meu…

— Nu mai pomeni despre lucrul acesta! Ceea ce ai făcut

dumneata este foarte grav – să incendiezi sediul Guvernului Judeţean...

— Mi-am pierdut capul. Promit că n-am să mai fac niciodată aşa ceva, spuse Mătuşa spășită.

După o lună, s-a văzut eliberată din motive medicale şi s-a întors în satul ei.

3

În anul 1988, de Anul Nou, a fost zi liberă pentru cele câteva sute de deţinuţi din tabăra de muncă. Unii şi-au petrecut-o dormind, alţii au stat în pat şi au scris scrisori, iar alţii s-au înghesuit în curte, la geamul unei camere ca să privească programul artistic la un televizor alb-negru de pe masă.

Gao Ma şi Gao Yang stăteau pe o piatră în curte, dezbrăcaţi până la brâu şi îşi culegeau păduchii de pe haină. Soarele blând le încălzea spinările. Ceilalţi deţinuţi erau răzleţiţi prin curte, în grupuri mici, şi vorbeau în şoaptă. La turnul de control de la poarta interioară, soldaţi înarmaţi patrulau vigilenţi, chiar dacă poarta mare, dublată de plasa de sârmă, era bine ferecată. Câţiva gardieni îi tundeau pe deţinuţi, iar în timpul acesta vorbeau şi glumeau cu ei.

O mulţime de şobolani se foiau pe lângă latrina din curte, atât de mulţi, încât unii alergaseră o pisică pe culoarul de trecere de la poarta cea mare la poarta interioară până când aceasta, înspăimântată, îşi găsise refugiul într-un copac.

— Când se fac mari şobolanii, până şi pisicile se tem de ei! spuse Gao Yang cu un oftat.

Gao Ma râse, dar nu comentă nimic.

— I-am spus nevestei mele ca după Anul Nou să-ţi aducă şi ţie o pereche de pantofi, spuse Gao Yang.

— Nu-i cazul s-o deranjezi cu aşa ceva, îi răspunse Gao Ma, vădit emoţionat. Nu-i e uşor să se descurce cu doi copii. Eu, ca bărbat singur, n-am nevoie de nimic.

— Frăţioare, ia-o uşurel! Mai rezistă până anul viitor şi ai să ieşi de aici. După aceea, ai să-ţi găseşti tu altă nevastă şi te pui pe picioare.

Tăcut, Gao Ma îi zâmbi trist.

— La urma urmei, tu ai fost în armată, spuse Gao Yang. Am băgat eu de seamă că şefii taberei de aici sunt toţi cu ochii pe tine. Poartă-te cum se cuvine şi ai să vezi că-ţi vor reduce pedeapsa. Ai să scapi de aici mai repede ca mine, e lucru sigur.

— Că ies mai devreme sau mai târziu, ce importanţă mai are? Aş prefera să execut şi pedeapsa ta, ca să te duci tu mai repede acasă şi să ai grijă de familie, spuse Gao Ma.

— Frăţioare, continuă Gao Yang, aşa ne-a fost nouă soarta, să avem parte de tot amarul acesta. Pentru un bărbat, să îndure o asemenea suferinţă nu-i mare lucru, dar tare milă îmi este de biata Mătuşă a Patra…

— Păi, n-a ieşit din motive medicale? întrebă Gao Ma nerăbdător.

Gao Yang şovăi pentru o clipă şi apoi îi răspunse:

— Nevastă-mea m-a tot dăscălit să nu-ţi spun…

— Ce să nu-mi spui? întrebă Gao Ma, apucându-l pe Gao Yang de mână.

— Ei, orice s-a întâmplat, ea tot îţi este soacră, aşa că nu pot să-ţi ascund.

— Frăţioare, spune-mi odată! Nu mă mai fierbe! îi zise Gao Ma.

— Îţi aduci aminte când m-a vizitat nevasta mea? Atunci mi-a spus.

— Ce ţi-a spus? întrebă Gao Ma.

— Cei doi fraţi Fang sunt nişte nenorociţi. Ăştia nu-s oameni, sunt nişte animale!

— Gao Yang, i se adresă Gao Ma iritat, varsă odată tot, că mă înnebuneşti cu felul tău de a vorbi în dodii.

— Of, am să-ţi spun şi gata! zise Gao Yang. Nici deputatul Yang nu-i mai breaz. Mai ţii minte că avea un nepot, pe Cao Wen? Acum câtva timp, s-a aruncat în fântână şi a murit. Atunci, familia lui s-a gândit să-i aranjeze o căsătorie pe lumea cealaltă.

— Ce căsătorie? întrebă Gao Ma stupefiat.

— Tu nu ştii nici măcar ce-i aia o căsătorie pe lumea cealaltă?

Gao Ma scutură din cap.

— Păi, înseamnă să faci în aşa fel încât doi oameni morţi să fie căsătoriţi în lumea umbrelor. Cao Wen murise şi atunci familia lui s-a gândit la Jinju…

La auzul acestor vorbe, Gao Ma ţâşni în picioare.

— Stai să termin ce am de zis, frăţioare! încercă Gao Yang să-l potolească. Cei din familia Cao s-au gândit ca duhul lui Jinju să-i

fie nevastă lui Cao Wen, aşa că l-au trimis pe deputatul Yang în peţit.

— Blestemaţi fie strămoşii lor! zise Gao Ma scrâşnind din dinţi. Jinju este a mea, vie sau moartă!

— Păi, asta te scoate din minţi! Tot satul ştia că Jinju e femeia lui Gao Ma, nu? Purta în pântece copilul tău, dar fraţii ei, disperaţi după avere cum erau, au sărit imediat în sus de bucurie la propunerea deputatului Yang şi au încuviinţat să le vândă leşul lui Jinju pentru opt sute de yuani. Au luat banii şi i-au împărţit între ei, după care cei din familia Cao au deschis mormântul lui Jinju şi au luat rămăşiţele pământeşti ale bietei femei.

Gao Ma rămăsese împietrit, cu chipul vânăt de durere.

Gao Yang îşi continuă istorisirea:

— Nevastă-mea spunea că nunta asta pentru lumea umbrelor a fost mai somptuoasă decât una pentru lumea noastră, a celor vii. Au adus muzicanţi de prin alt judeţ, care s-au pus pe cântat de mama focului, în timp ce toată lumea se ospăta pe cinste. Apoi, au aşezat rămăşiţele lui Jinju şi ale lui Cao Wen într-un sicriu roşu ca focul şi i-au îngropat împreună. În ziua aceea cu nunta, au venit oameni de prin toate satele din jur să vadă minunăţia şi toţi îi blestemau pe cei din familia Cao, pe deputatul Yang, pe fraţii Fang. Cu toţii spuneau că aşa ceva e o insultă pentru Cer şi o încălcare a tuturor principiilor morale!

Gao Ma amuţise de-a binelea.

Gao Yang îi aruncă o privire pe furiş şi se grăbi să adauge:

— Frăţioare, nu mai pune la inimă şi chestia asta! Ei au adus o insultă Cerului, n-au avut pic de suflet, iar Cel de Sus va avea grijă să-i pedepsească… Ei, numai eu sunt de vină, că n-am fost în stare să-mi ţin gura. Mi-a tot spus nevastă-mea să nu care cumva să suflu vreo vorbă către tine, dar eu, cu gura mea spurcată, n-am fost în stare să-ţi ascund adevărul…

Un zâmbet neobişnuit încremenise pe chipul lui Gao Ma.

— Frăţioare, spuse Gao Yang temător, să nu cumva să-ţi treacă cine ştie ce prin cap! Tu ai fost în armată, doar nu crezi în tâmpenii dintr-astea cu duhuri şi stafii…

— Şi Mătuşa a Patra? întrebă Gao Ma.

Gao Yang ezită câteva clipe, după care îi răspunse:

— La câteva zile după ce familia Cao a luat cadavrul lui Jinju, Mătuşa a Patra… s-a spânzurat…

Gao Ma slobozi un strigăt de durere, iar sângele roşu ca focul îi

năvăli în gură.

4

După Anul Nou se porni o ninsoare zdravănă.

Deţinuţii din tabăra de muncă au fost scoși din celule ca să adune zăpada din curte în mormane, după care s-o încarce în căruţe şi s-o ducă pe câmp.

Gao Ma se oferi voluntar la cărat zăpada şi aşa se face că izbuti să iasă pe poarta închisorii. Pentru că majoritatea deţinuţilor rămăseseră în incintă, nu au fost mobilizaţi suplimentar alţi gardieni, ci doar un poliţist stătea de veghe la poarta principală şi făcea semne cu mâna către postul de control.

— Hei, Lao Li, spuse un gardian către acesta, ţi-a născut nevasta?

— Încă nu. A depăşit termenul cu o lună şi ceva, îi răspunse poliţistul.

— Nu-ţi face griji! Ştii cum se zice: „Când e copt, pepenele cade singur de pe vrej“.

— Să nu-mi fac griji? Ia gândeşte-te cum ar fi să depăşească nevastă-ta cu o lună termenul, să vezi cum e! Ţie ţi-e uşor să vorbeşti!

Gao Ma se întorcea cu căruţa goală, năduşit tot.

Poliţistul de la poartă îl privi cu simpatie şi îi spuse:

— Numărul 38, ia o pauză! Să se mai ducă şi alţii!

— Nu sunt obosit, răspunse Gao Ma în timp ce intra cu căruţa pe poarta închisorii.

— Numărul 38 e un tip de ispravă! comentă gardianul către poliţistul de la poartă.

— A fost în armată, zise acesta. E cam iute la mânie, dar a şi avut o grămadă de necazuri…

— Ştabii ăia nenorociţi din judeţul Paradis au întrecut măsura, după părerea mea. Nu poţi să dai vina pentru ce s-a întâmplat numai pe oamenii de rând!

— De aceea, eu de mult am propus să-i mai reducă pedeapsa amărâtului ăsta, zise poliţistul. Sincer vorbind, mi se pare că prea aspru l-au judecat.

— Aşa merg lucrurile în zilele noastre, comentă gardianul.

Gao Ma se apropia cu căruţa încărcată cu zăpadă.

— Păi n-am zis să iei o pauză? îl întrebă poliţistul.

— După ce mai fac un transport... îi răspunse Gao Ma şi porni către ogorul cu grâu.

— Lao Li, am auzit că comisarul-adjunct Yu o să plece în altă parte, zise gardianul.

— Cine n-ar vrea să-şi dea demisia? replică poliţistul. Ce muncă e asta? N-ai sărbători, n-ai An Nou, salariul e vai de el! Dac-aş avea încotro, şi eu aş pleca în altă parte.

— Dacă chiar nu se mai poate, îţi dai demisia şi gata. Oricum, eu m-am hotărât să plec şi să-mi deschid o afacere a mea, zise gardianul.

— În zilele noastre, continuă poliţistul, dacă îţi e la îndemână, mai bine să te faci demnitar, iar dacă nu, atunci să faci bani pe orice cale.

.....

— Hei, dar unde e numărul 38? spuse gardianul speriat.

Poliţistul îşi îndreptă privirea către câmp. În faţa lui se aşternea o imensitate albă, fără sfârşit, o frumuseţe strălucitoare, inundată de razele soarelui.

Sirena de la postul de control începu să urle sfâşietor.

— Numărul 38, stai pe loc! Stai pe loc sau trag! ameninţa gardianul.

Gao Ma alerga disperat către soare, cu razele orbitoare în faţă, aproape străpungându-i ochii. Pe câmpul care gemea sub pătura de zăpadă, aerul acela proaspăt al libertăţii se rostogolea în valuri. Alerga disperat, fără să-i mai pese de nimic, mânat doar de gândul răzbunării. Părea că se ridică pe nori şi pluteşte odată cu ceaţa, până când, brusc, într-un mod cu totul de neînţeles, începu să se cufunde. De îndată, simţi pe faţă atingerea zăpezii reci ca gheaţa, în timp ce un lichid fierbinte îi izvora din spinare.

— Jinju...

Atât mai apucă să rostească şoptit, iar faţa i se îngropă în zăpadă.

Capitolul 21

Povestea cu usturoiul a circulat din gură-n gură
Şi greu de înţeles a fost ce vină are fiecare.
Mult am vorbit despre această nenorocire
Ca niciodată greşelile să nu se mai repete.
De-mi dai şi mie o ţigară,
Pe dată îţi trimit Ziarul Maselor Populare,
Ca să citeşti şi tu pe seară...

Fragment din cântecul pe care ucenicul orbului Zhang Kou l-a interpretat pentru autorul acestei cărţi

ZIARUL MASELOR POPULARE

30 iulie 1987

Ziua a cincea din luna a şaptea după calendarul agricol

Birocraţia excesivă şi neglijenţa în muncă au generat consecinţe extrem de grave; principalii responsabili pentru „Incidentul usturoiului “ au fost aspru pedepsiţi

Corespondentul nostru transmite: Comitetul de Partid al oraşului Cerul Cenuşiu a efectuat o investigaţie completă a „Incidentului usturoiului“ şi recent a hotărât adoptarea unor măsuri: Zhong Weimin, principalul responsabil pentru „Incidentul usturoiului” din Paradis, este eliberat din funcţia de secretar adjunct al Comitetului de Partid din judeţul Paradis şi se propune şi retragerea sa din funcţia de prefect al respectivului judeţ; Ji Nancheng, secretarul Comitetului Judeţean de Partid, este suspendat din funcţie pentru cercetarea situaţiei, iar după finalizarea investigaţiei, va fi aspru pedepsit, în conformitate cu legea în vigoare.

În judeţul Paradis s-a realizat o producţie abundentă de usturoi de calitate superioară, aceasta fiind una din zonele tradiţionale de bază unde se realizează o asemenea cultură pentru export. În ultimul an, odată cu ajustările ce au avut loc în privinţa producţiei agricole, usturoiul a devenit un produs comercial

important al acelei regiuni şi prin urmare suprafaţa agricolă a sporit continuu, anul acesta ajungându-se la 172 000 de mu, de pe care s-au recoltat peste 90 de milioane de kilograme de usturoi. Obţinerea unei recolte atât de bogate este un lucru foarte bun, însă, din pricina existenţei unei birocraţii excesive la nivelul Comitetului de Partid şi a Guvernului local din judeţul Paradis, din cauza unei conduceri slabe şi a neglijenţei în serviciu, s-a ajuns la o situaţie de blocaj al vânzărilor, ceea ce a generat nemulţumirea celei mai mari părţi a populaţiei.

Mai întâi, la nivelul conducerii lipseşte conceptul de „economie a bunurilor", neexistând o politică corectă cu privire la situaţiile şi problemele noi apărute în procesul de producţie şi vânzare a usturoiului. De asemenea, nu s-a acordat suficientă importanţă problemelor care puteau să se ivească anul acesta în privinţa vânzării usturoiului. Atunci când a intervenit un blocaj al vânzărilor, nu au fost utilizate mai multe canale administrative, ceea ce a generat un dezechilibru între canalele colective şi cele private de achiziţionare şi vânzare. După ce usturoiul a ajuns pe piaţă într-o cantitate foarte mare, Comitetul Judeţean de Partid şi guvernul local, în esenţă, au pierdut controlul asupra activităţilor de cumpărare şi vânzare la toate nivelurile şi nu au putut interveni la timp pentru a stopa fenomene nocive precum perceperea unor taxe sau amenzi în mod abuziv, în departamentele economico-administrative. În acest proces de vânzare şi cumpărare a usturoiului, factorii de decizie în unele departamente din respectivul judeţ au lăsat de dorit, nefiind orientaţi spre interesele ţăranilor, ci spre interesele particulare ale unor instituţii. Atunci când usturoiul a început să intre pe piaţă, aceştia au ridicat preţul la achiziţie, eliminând anumite centre din alte localităţi. În unele locuri, pentru a se asigura că îşi vor umple propriile depozite, departamentele de achiziţie au hotărât să nu permită cumpărătorilor din alte localităţi să achiziţioneze usturoiul, ba chiar au cerut anularea unor contracte semnate între producătorii de usturoi sau comitetele săteşti şi cumpărătorii din afara localităţilor respective. În special în cadrul activităţii de achiziţie şi vânzare a usturoiului, profitând de această situaţie, departamentele care s-au ocupat cu cântărirea au perceput taxe şi amenzi în mod abuziv, ajungând la conflicte grave cu producătorii. Aflând despre această situaţie, Comitetul Judeţean de Partid şi Guvernul Judeţean nu au luat măsuri care

să îndrepte aceste fapte. Mai mult, în judeţul Paradis, nu au conceput niciun plan care să ducă la echilibrarea între producţie şi vânzare, s-a fixat preţul de achiziţie cu întârziere, nu s-a făcut o promovare pe măsură şi în felul acesta la început preţul de achiziţie a fost de 1 yuan până la 1,2 yuani pe kilogram, iar în perioada de blocare severă a vânzărilor preţul a scăzut până la 0,1 sau chiar 0,04 yuani. Acest fapt a cauzat mari pierderi producătorilor de usturoi. Şi mai grav este că după „Incidentul usturoiului" principalii responsabili din cadrul Comitetului Judeţean de Partid şi Guvernului Judeţean nu au mers la faţa locului pentru a stabili măsurile concrete, eficiente, ce se impuneau a fi adoptate pentru a împiedica acest eveniment să ia amploare. Acest lucru a permis ca incidentul să aibă consecinţe extrem de grave.

După ce a avut loc „Incidentul usturoiului din judeţul Paradis", Comitetul de Partid la nivel de provincie şi Guvernul Provinciei s-au preocupat imediat de organizarea unui grup de lucru din care să facă parte reprezentanţi ai instituţiilor de comerţ şi transporturi, s-au consultat cu primăria oraşului Cerul Cenuşiu şi cu guvernul local, mergând în seara respectivă în localitatea Paradis pentru a-i ajuta pe producătorii de usturoi să îşi vândă producţia. În acelaşi timp, au luat legătura prin telefon cu toate localităţile din jur şi le-au solicitat să vină pentru a transporta usturoiul din oraşul Paradis. În felul acesta, foarte repede usturoiul rămas acolo a putut fi vândut, astfel fiind apărate interesele ţăranilor. După aceea, din nou comitetul provinciei şi primăria au organizat un grup de investigaţii care să cerceteze desfăşurarea evenimentelor în timpul „Incidentului usturoiului". Astfel, s-a ajuns la concluzia că acest eveniment a fost cauzat de carenţele ideologice, stilul birocratic şi neglijenţa în serviciu dovedite de factorii de răspundere din cadrul Comitetului Judeţean de Partid şi Guvernului Judeţean. Date fiind aceste aspecte, se impun cu prisosinţă măsurile faţă de persoanele responsabile.

Comitetul de Partid al Provinciei a prezentat comitetelor de partid şi guvernelor de la toate nivelurile modul în care a fost rezolvat „Incidentul usturoiului din judeţul Paradis", pentru ca de aici să fie trase învăţăminte care să ducă la împiedicarea producerii unor evenimente similare, precum şi la combaterea birocraţiei, la îmbunătăţirea muncii, la adaptarea faţă de noua

evoluţie a economiei agrare şi la adoptarea unor măsuri care să vizeze eradicarea sărăciei. Primăria oraşului Cerul Cenuşiu a convocat activităţi democratice referitoare la incidentul respectiv, în care s-au dezbătut învăţămintele ce se desprind de aici şi i-a ajutat pe cei din judeţul Paradis să-şi rezolve problemele. De asemenea, a reunit grupurile de partid şi adunările maselor largi populare pentru a sintetiza experienţa acestor evenimente, adunări menite să sporească conştiinţa ideologică, unitatea, să îmbunătăţească activitatea şi să înlăture pagubele. În cadrul acestor adunări populare largi s-a exprimat mulţumirea faţă de modul categoric în care a fost rezolvat incidentul de către Comitetul de Partid la nivel judeţean şi la nivel de provincie. Cadrele de partid din judeţ, comune şi sate au subliniat faptul că, însuşindu-şi învăţămintele ce se desprind din „Incidentul usturoiului", au deprins şi mai temeinic directivele partidului, şi-au consolidat şi mai bine concepţia privind economia de mărfuri, sunt mai preocupaţi faţă de suferinţele oamenilor şi vor depune eforturi mai mari pentru a sluji poporul cu tot devotamentul. Cultivatorii de usturoi au arătat că la nivelul provinciei şi al oraşului, comitetele de partid au rezolvat în mod just incidentul şi au reuşit să transforme un eveniment rău într-un lucru bun întrucât de acum înainte în procesul dezvoltării puternice a economiei de mărfuri vor avea o mai mare participare la construcţia culturii spirituale socialiste. Oamenii sunt hotărâţi să respecte ordinea şi legea, să se opună anarhiei, să apere şi să sprijine activitatea guvernelor de la toate nivelurile. Ei vor contribui cu toate forţele la transformarea judeţului Paradis într-un judeţ fruntaş, cu o cultură materială şi spirituală specific socialistă.

Cronică
Reevaluarea „Incidentului usturoiului" din Paradis

Corespondentul nostru transmite:

Zhong Weimin, fost secretar-adjunct al Comitetului de Partid şi prefect al judeţului Paradis şi Ji Nancheng, fost secretar al Comitetului Judeţean de Partid, consideraţi răspunzători pentru escaladarea conflictului care a generat „Incidentul usturoiului din Paradis" au fost sancţionaţi cu destituirea şi, respectiv, suspendarea din funcţie în vederea efectuării cercetărilor.

Instituţiile politice şi juridice i-au supus interogatoriului şi i-au arestat pe cei care au încălcat legea comiţând fapte de distrugere şi furt.

Prin eforturile comune, s-a pus capăt acestui incident care a provocat efecte politice nefaste şi importante pagube economice, însă ce învăţăminte trebuie să tragă de aici factorii de conducere de la toate nivelurile, precum şi cadrele de partid? După ce atmosfera s-a calmat, se impune să reflectăm puţin asupra acestei probleme.

Pentru a putea dirija economia bunurilor e necesar să avem o concepţie clară.

Dezvoltarea economiei socialiste a bunurilor reprezintă un subiect nou pentru cadrele de conducere de la toate nivelurile, pentru toate instituţiile şi masele largi de agricultori şi de aceea se remarcă o lipsă acută de experienţă. Prin urmare, este puţin probabil ca producţia de mărfuri să preîntâmpine lipsa de discernământ, iar producţia şi vânzarea să se afle într-o stare de echilibru. Este necesar şi se poate diminua lipsa de discernământ, pentru a evita fluctuaţiile foarte mari. De aceea, se solicită ca aceia care dirijează economia de mărfuri să instituie o concepţie bună a acestui tip de economie şi pe cât posibil să cunoască în mod cuprinzător, corect nevoile pieţei, pentru a putea evalua activitatea în mod oportun. În felul acesta, s-ar putea oferi agricultorilor diverse servicii sociale înainte, în timpul şi după producţie.

Însă tocmai aceste aspecte au fost trecute cu vederea de către foştii conducători ai Comitetului de Partid şi ai guvernului din judeţul Paradis.

Usturoiul este produsul economic principal din judeţul Paradis. În ultimii ani, odată cu creşterea continuă a preţului usturoiului, interesul ţăranilor pentru cultivarea acestei plante a devenit tot mai mare. Anul acesta suprafaţa pe care s-a cultivat usturoiul a ajuns la 172 000 de mu, iar recolta a fost de 90 de milioane de kilograme. Dacă este să comparăm piaţa usturoiului de anul acesta cu cea de anul trecut, observăm că s-au petrecut numeroase schimbări: în primul rând, suprafaţa pe care s-a cultivat usturoiul a fost mai mare, iar pe piaţă a ajuns usturoiul într-o manieră mai concentrată; în al doilea rând, în unele

provincii din sud a sporit suprafaţa pe care s-a cultivat usturoiul, iar faptul că şi zona sudică a intrat pe piaţă cu acest produs cu siguranţă că a fost o lovitură pentru cultivatorii de usturoi din judeţul Paradis. Aşa se face că numeroşi cultivatori cu experienţă îndelungată s-au îndreptat către piaţa din sud, diminuând astfel cantitatea cumpărată în judeţul Paradis*. În ceea ce priveşte aceste noi situaţii apărute deja sau care ar putea să apară în cultivarea şi vânzarea usturoiului, foştii factori de răspundere din judeţul Paradis nu au cunoscut pe deplin situaţia, nu au făcut o analiză serioasă şi, prin urmare, le-au lipsit strategiile şi măsurile corespunzătoare. Atunci când a apărut un blocaj în vânzarea usturoiului, nu numai că măsurile pentru vânzare au fost ineficiente, dar în plus nici nu s-a raportat situaţia la timp instituţiilor conducătoare, pentru a li se solicita opinia sau sprijinul. Cât priveşte faptul că atunci când usturoiul a intrat pe piaţă în mod concentrat, generându-se ambuteiaje grave pe şosea, în timp ce forţa de absorbţie era insuficientă, aceşti factori de răspundere nu au făcut o evaluare completă, nu au făcut planificări adecvate, iar departamentele comerciale nu şi-au exercitat rolul, ceea ce a generat fenomene de blocaj şi acumulări ale unor cantităţi foarte mari de usturoi nevândut.*

Aceste fapte au condus la o nemulţumire generală a ţăranilor şi de aici la revoltă, moment în care factorii de conducere nu au venit personal la discuţii cu aceştia pentru a rezolva situaţia dificilă. În plus, o serie de elemente certate cu legea au profitat de situaţia creată pentru a instiga la fapte antisociale, iar în condiţiile escaladării nemulţumirilor, în final s-a ajuns ca pe 28 mai să aibă loc nefericitul incident în care clădirea Guvernului Judeţean a fost vandalizată şi incendiată.

Acest eveniment ne spune că utilizarea unor metode de lucru învechite, comune, fără o stăpânire corespunzătoare a situaţiei reale, graba cu care s-au organizat conferinţe televizate, telefonice şi s-au transmis comunicate de urgenţă pentru a dirija economia planificată nu reprezintă soluţii viabile. Doar printr-o analiză corectă a noii situaţii actuale de reformă, deschidere şi revigorare, prin întărirea concepţiei de piaţă, a concepţiei privind valoarea, competiţia şi încrederea, prin cunoaşterea şi analiza în timp util a situaţiei producerii şi comercializării tuturor produselor pe piaţa internă şi internaţională, pornindu-se de la realitatea existentă, adoptându-se strategii şi măsuri adecvate şi întărindu-

se indicaţiile ştiinţifice la nivel macro-economic, numai aşa se poate promova dezvoltarea unei economii agrare echilibrate.

Fără o concepţie asupra maselor populare, nu putem conduce bine producţia agricolă

Acum, când spunem că trebuie să instituim o concepţie solidă asupra maselor populare, în principal ne referim la faptul că trebuie adeseori să plecăm urechea la nemulţumirile oamenilor, să le înţelegem solicitările şi să le oferim, pe cât posibil, şi mai multe servicii eficiente, oportune pentru dezvoltarea produselor agricole. Trebuie cu adevărat să ne îngrijorăm pentru grijile ţăranilor, să ne gândim la ceea ce se gândesc ei şi să le rezolvăm nevoile. În caz contrar, dacă adoptăm o atitudine aspră, dacă îi tratăm în mod simplist şi rigid, dacă emitem ordine prin care le impunem anumite lucruri, dacă aplicăm amenzi la întâmplare şi în mod abuziv, ba chiar ne folosim autoritatea pentru a le pune pune beţe în roate ţăranilor, permiţându-le elementelor certate cu legea să profite de ţărani şi să-i instige, atunci se va inversa cu totul relaţia dintre stăpân şi supus.

Observând ceea ce s-a întâmplat înainte şi după „Incidentul usturoiului”, putem afirma că fosta conducere şi anumite instituţii din judeţul Paradis au avut o ideologie şi metode greşite în tratarea problemelor maselor populare.

Înainte de producerea evenimentului, anumite departamente din cadrul Guvernului Judeţean nu au utilizat în mod corect ideologia, în maniera în care să slujească intereselor ţăranilor, ceea ce a făcut ca în administrarea usturoiului, urmărindu-şi propriile interese colaterale, aceştia, în mod nefericit, să lezeze interesele ţăranilor. Atunci când usturoiul a început să intre pe piaţă, unele departamente comerciale nu au aplicat un preţ orientativ, au ridicat mult preţul la achiziţie, facându-i pe o parte din producători să se înghesuie pentru a-şi vinde marfa. În unele locuri, pentru a-şi umple propriile depozite, chiar s-au impus restricţii pentru cei care achiziţionau usturoiul în alte zone. Când usturoiul a intrat pe piaţă în cantitate mare, ba chiar şi atunci când s-a produs blocajul în achiziţie, unele departamente nu au mai fost atât de disponibile pentru a achiziţiona usturoiul sau au oprit achiziţionarea. Dacă adăugăm aici faptul că centrele de achiziţie afişau preţuri diferite, s-a produs un adevărat haos pe

piaţă, precum şi numeroase ambuteiaje pe şosele, întrucât toţi ţăranii doreau să scape mai repede de marfă. În acest moment, departamentele comerciale şi cele de cântărire a produselor nu numai că nu au creat niciun fel de facilităţi pentru ţărani, ca să le uşureze situaţia, ci, dimpotrivă, au aplicat amenzi la întâmplare şi în mod abuziv. Conform unor statistici care nu se pretind a fi complete, la Departamentul de cântărire numai între 20 şi 25 mai s-au aplicat amenzi ţăranilor în valoare de 9 800 de yuani şi au fost ridicate câteva zeci de cântare. Această metodă nu a făcut altceva decât să amplifice şi mai mult nemulţumirea ţăranilor faţă de problema usturoiului. Oamenii spun că anul trecut cultivatorii de usturoi s-au îmbogăţit, în timp ce anul acesta situaţia a fost un dezastru, ceea ce, evident, le-a stârnit sentimente de invidie.

În dimineaţa zilei de 28 mai, câteva mii de oameni s-au adunat la poarta Guvernului Judeţean și au strigat: „Să vină secretarul de partid şi prefectul judeţului să ne spună ce e de făcut cu usturoiul pe care nu-l putem vinde!” Atunci, principalii factori de răspundere s-au făcut că nu aud nimic şi și-au văzut de treburile lor. Şi mai grav este faptul că atunci când criza era într-o fază incipientă, prefectul Zhong Weimin s-a dus acasă și s-a culcat liniștit. Cei de la birou l-au sunat în mod repetat, cerându-i să vină și să stea de vorbă cu mulţimea, însă prefectul nu i-a luat în seamă, iar în cele din urmă a scos telefonul din priză. Este de neînţeles ce a fost în capul lui în acele momente. Se temea de mulţime sau a considerat că nu e de demnitatea lui să stea de vorbă cu oamenii? Ar fi trebuit să știe că acela era strigătul poporului față de slujbașii publici, că era vorba de încrederea pe care oamenii și-au pus-o în guvern!

Probabil că unii vor spune: „Oare era treaba prefectului să-i ajute pe oameni să-și vândă usturoiul?“ Da, nu numai că ar fi trebuit să-i ajute să-și vândă usturoiul, ci ar fi trebuit să-i ajute să-și vândă cerealele, bumbacul, ceapa, pepenii, să-și cumpere îngrășămintele, pesticidele, motorina, seminţele... Într-un cuvânt, ar fi trebuit să-i ajute în rezolvarea tuturor dificultăţilor care priveau vânzarea produselor sau achiziţionarea celor necesare. Aceasta este misiunea slujbașilor publici. Încercaţi să vă gândiţi puţin – dacă oamenii au greutăţi și nu apelează la conducători, atunci la cine să apeleze?

Poporul este stăpânul, iar cadrele sunt slujitorii poporului.

Aceștia din urmă, doar dacă îi slujesc pe oameni cu devotament, vor putea să se bucure de sprijinul lor. Acesta este un raţionament cât se poate de simplu și de ușor de înţeles. Din ceea ce s-a întâmplat în timpul „Incidentului usturoiului“ ar trebui să înţelegem acest lucru şi să instituim gândirea conform căreia „Dacă agricultura se dezvoltă, mă dezvolt și eu; dacă nu, suport și eu consecinţele”. Înţelegând acest lucru, vom putea să le rezolvăm ţăranilor cât mai multe probleme.

Este imperios necesar să ne opunem birocraţiei, însă acest lucru nu se poate face prin anarhie

Incidentul usturoiului din judeţul Paradis a fost generat de faptul că fosta conducere din cadrul Comitetului de Partid şi din Guvernul Judeţean a dovedit un nivel accentuat de birocraţie, precum şi grave neglijenţe în serviciu. Oare aşa stau lucrurile? E de ajuns să observăm puţin comportamentul lor înainte şi după producerea incidentului şi ne vom lămuri pe dată.

„Când luna are un halou, va fi vânt; când este umezeală în aer, va ploua. “ Prin urmare, şi acest eveniment a avut nişte semne prevestitoare. Cu câteva zile înainte de producerea evenimentului, când din pricina blocajului în achiziţia usturoiului, preţul a fluctuat, oamenii deja au arătat foarte multă nemulţumire. În seara zilei de 21 mai, o parte din ţăranii care nu şi-au putut vinde usturoiul au făcut ţăndări geamurile, au distrus canapelele, au blocat şi incendiat limuzina Biroului Comercial Orăşenesc. După ce s-au petrecut aceste lucruri, principalul factor de răspundere din respectivul judeţ, în afară de faptul că a dispus să se înalţe zidul propriei case şi să se monteze deasupra cioburi de sticlă pentru protecţie, nu a adoptat niciun fel de măsuri de prevenire a escaladării conflictului şi nu a folosit nicio strategie corectă. Oare aceasta nu este birocraţie?

În după-amiaza zilei de 26 mai, când un număr restrâns de cultivatori de usturoi au adresat o plângere, au venit cu căruţele în curtea Guvernului Judeţean, au aruncat cu usturoi în toate părţile, situaţie în care unii lucrători s-au adunat ca să privească, s-au amuzat ca la teatru, prefectul s-a făcut că nu vede şi nu s-a interesat în niciun fel de ceea ce se întâmplă. Oare aceasta nu este birocraţie?

Când s-a produs incidentul, Comitetul de Partid Orăşenesc şi

Guvernul Orăşenesc au solicitat în mai multe rânduri prin telefon ca principalii factori de conducere din Comitetul de Partid şi guvernul din judeţul Paradis să meargă personal la faţa locului şi să împiedice escaladarea conflictului, însă aceştia s-au dovedit nepăsători. Oare aceasta nu este birocraţie?

După producerea evenimentului, ei au scos în evidenţă motive obiective, au încercat să minimalizeze situaţia, să-şi diminueze responsabilităţile, iar aceasta nu este doar o problemă de birocraţie.

La început ei au estimat că în întreg judeţul producţia totală de usturoi a fost de peste 70 de milioane de kilograme, apoi au revenit şi au spus peste 90 de milioane, apoi au spus o sută de milioane. Până la urmă n-au putut să precizeze care este cifra corectă. Apoi le-au cerut celor din alte zone să vină cu un număr mare de maşini pentru a cumpăra usturoiul, iar acestea s-au întors goale, din nou producându-se pagube nedorite. Modul acesta total dezorganizat în care au acţionat oare nu reprezintă o dovadă de birocraţie?

Tocmai din pricina birocraţiei şi a neglijenţei în serviciu dovedite de fosta conducere a Comitetului de Partid și a Guvernului Judeţean s-a ajuns la nefericitul Incident al usturoiului.

Acest eveniment a dezvăluit deficienţe grave la nivelul ideologiei și stilului de muncă în respectivul judeţ, iar factorii de conducere trebuie să tragă învăţăminte serioase de aici.

Şi oamenii care au fost implicaţi în acest incident trebuie la rândul lor să înveţe o lecţie de aici, iar aceasta ar fi că nu poţi să combaţi birocraţia prin anarhie. Acesta este un curent politic reacţionar, care neagă puterea politică a statului în orice fel de condiţii istorice şi se opune oricărei forme de organizare, disciplină și autoritate. În zilele noastre, când poporul este stăpân, primejdia pe care o reprezintă un asemenea curent este indiscutabilă. În timpul Revoluţiei Culturale, Lin Biao, Banda celor Patru și facţiunile contrarevoluţionare s-au străduit din răsputeri să propage gândirea anarhistă, au strigat sloganuri precum „Demolaţi totul!” și „Înlăturaţi Partidul şi faceţi revoluţie!”, iar în consecinţă un mare număr de cadre au suferit enorm, în timp ce economia naţională a intrat în recesiune. Anarhismul a aruncat ţara în haos, iar oamenii au avut de suferit enorm. Oare mai putem permite ca acest curent reacţionar să cunoască

revirimentul?

În timpul „Incidentului usturoiului”, un număr restrâns de elemente certate cu legea au incendiat maşini, au spart geamurile din clădirea de birouri a Guvernului Judeţean, au distrus mobilierul, maşinile de scris, telefoanele și alte obiecte de birou, au incendiat, au furat documentele de personal, dosarele importante, provocând pagube grave pentru avuţia ţării şi împiedicând buna desfăşurare a activităţii de partid şi de guvern. Aceste fapte anarhice nu pot fi tolerate de legea socialistă.

Ţara noastră aparţine poporului, iar guvernul este şi el un guvern popular. Oamenii trebuie să-şi iubească ţara şi guvernul. Desigur că în cazul în care oamenii au obiecţii la adresa birocraţiei şi stilului de muncă deficient dovedite de cadrele de conducere de la toate nivelurile şi de personalul lucrător din guvern, ei au tot dreptul să formuleze critici, dar acest lucru trebuie să se petreacă pe căi normale, adoptându-se modalităţi conforme cu legea. Dacă sunt probleme, ei trebuie să se bazeze pe partid şi guvern pentru soluţionarea lor. În caz contrar, când se exercită presiuni asupra guvernului prin metode ilegale, ba chiar recurgându-se la acte de vandalism, nu numai că nu se va combate birocraţia şi nu se vor putea rezolva problemele, dar acei oameni vor merge pe o cale infracţională şi în consecinţă vor suporta rigorile legii. Toţi oamenii, fără excepţie, sunt egali în faţa legii, iar cine a încălcat legea, va fi pedepsit de lege!

Editorialul ziarului
Trebuie să tragem învăţămintele cuvenite

Astăzi, ziarul nostru a publicat ştirea şi comentariile referitoare la „Incidentul usturoiului” din Paradis. Acest eveniment nu numai că a cauzat pagube economice grave, ci a şi avut un efect social foarte nociv, şi de aceea învăţămintele pe care le tragem de aici sunt profunde. Dacă vom sintetiza serios concluziile şi vom asimila învăţăturile ce decurg de aici, va fi imperios necesar să prevenim şi să combatem birocraţia la nivelul factorilor de conducere de pe toate palierele societăţii, să aplicăm în mod strict disciplina de partid, să ne îmbunătăţim munca, să schimbăm stilul şi să împiedicăm producerea unor evenimente similare.

Motivele pentru care s-a produs „Incidentul usturoiului“ sunt

diverse, dar principalele motive sunt birocraţia accentuată la nivelul conducerii şi grava neglijenţă în serviciu dovedită de principalii factori de răspundere din cadrul Comitetului de Partid şi Guvernului Judeţean. Cele mai importante cadre din judeţul Paradis nu au făcut un studiu exact al situaţiei producţiei şi pieţei de desfacere în ceea ce priveşte usturoiul în întregul judeţ. Nu au avut un plan de lucru şi nu au fost capabili să pună capăt faptelor reprobabile comise de elementele certate cu legea şi neregulilor comise în activităţile comerciale. Înainte de producerea evenimentului, cultivatorii de usturoi deja arătau o nemulţumire profundă, iar factorii de conducere nu au acordat importanţa necesară acestui lucru şi nici nu au adoptat măsuri care să le înlăture temerile. După producerea evenimentului, aceiaşi factori de conducere s-au arătat temători, au avut o atitudine defensivă, iar acest lucru a condus către extinderea conflictului. Aceasta arată că atunci când s-a produs incidentul, pe câteva segmente ale evoluţiei lui, principalii factori de răspundere din Comitetul de Partid şi Guvernul Judeţean au dovedit o gravă birocraţie şi multă neglijenţă în serviciu.

În ultimii ani, în oraşul Calul Cenuşiu şi în judeţul Paradis Comitetul de Partid şi guvernele de la toate nivelurile, precum şi marea masă a cadrelor de partid au urmat cu seriozitate linia, directivele şi politica Comitetului Central al Partidului, au muncit foarte mult, obţinând succese nenumărate, iar situaţia politică şi economică s-a îmbunătăţit. Faptul că Incidentul usturoiului din Paradis s-a produs în condiţiile în care Reforma Agrară se aprofunda necontenit, iar economia rurală se dezvolta viguros ar trebui să-i pună şi mai mult pe gânduri pe conducătorii noştri de la toate nivelurile şi să le servească drept lecţie. Aceştia trebuie să instituie şi mai solid concepţia economiei socialiste de mărfuri planificată şi pornind de la nivel macroeconomic să obţină la timp informaţii privind evoluţia pieţei. Este necesar să se analizeze situaţia producţiei şi vânzării, să se regleze în mod eficient contradicţiile dintre cerere şi ofertă, să se organizeze şi să se dirijeze bine evoluţia producţiei de mărfuri. Se impune ca în noua etapă, susţinându-se concepţia privind masele largi populare, factorii de conducere să slujească poporul cu tot devotamentul, şi – extrem de important – să dovedească prin fapte preocuparea şi suportul pentru dezvoltarea economiei de bunuri, să ofere servicii oamenilor în toate domeniile. Dacă nu vom putea realiza

aceste lucruri, atunci ne vom depărta de masele populare, vom comite greşeala de a menţine birocraţia, ceea ce va aduce mari pierderi cauzei socialismului. Aşa ceva nu poate fi tolerat de disciplina de partid.

Un alt motiv important pentru care s-a produs „Incidentul usturoiului“ este stilul de lucru total greşit al anumitor instituţii comerciale. Acestea nu au pornit de la situaţia existentă, având grijă să slujească intereselor maselor largi populare, ci au pornit de la interesele lor particulare, iar unele unităţi au inventat felurite pretexte, au perceput taxe la întâmplare, au aplicat amenzi în mod abuziv, i-au şantajat pe ţărani şi au stors bani de la ei, stârnindu-le furia. Această lecţie dureroasă ne arată că, odată cu evoluţia economiei de bunuri, o temă extrem de importantă şi urgentă ar fi cum anume instituţiile, la fiecare nivel, vor rezolva conflictul dintre interesele proprii şi interesele generale, cum vor proteja interesele oamenilor, cum vor corecta stilul profesional deficitar. Doar atunci când unităţile profesionale de la toate nivelurile vor institui în mod hotărât gândirea conform căreia „Dacă agricultura se dezvoltă, mă dezvolt şi eu; dacă nu, suport şi eu consecinţele”, vor lua în consideraţie ceea ce gândesc oamenii, se vor îngrijora pentru îngrijorarea lor, vor încerca să le rezolve nevoile şi se vor strădui pe toate căile posibile să le uşureze viaţa, abia atunci ele se vor bucura de încrederea şi sprijinul maselor largi populare şi vor putea să cunoască o consolidare proprie în dezvoltarea economiei de bunuri.

Un alt factor important al acutizării grave a „Incidentului usturoiului” din Paradis a fost faptul că un număr restrâns de elemente certate cu legea au instigat la tulburări pornind de la acest eveniment. Este absolut necesar ca aceşti indivizi să fie pedepsiţi conform legii. Acest lucru ne spune încă o dată faptul că este deosebit de important să-i educăm pe oameni în continuare în spiritul legii şi să consolidăm necontenit conceptele sistemului legii în mintea oamenilor. Sub nicio formă nu vom tolera combaterea birocraţiei prin anarhie şi, mai mult, nu vom tolera faptele reprobabile ale unor răufactori. Cei care încalcă legea trebuie pedepsiţi conform legii!

Noi considerăm că „Incidentul usturoiului“ nu ar fi trebuit să se producă, că ar fi putut fi evitat în mod categoric. Producţia mare de usturoi reprezenta o situaţie favorabilă pentru judeţul Paradis,

iar recolta bogată de anul acesta este un lucru foarte bun. De aceea, faptul că un lucru foarte bun s-a transformat în ceva rău este în mod fundamental pentru că factorii de conducere s-au depărtat de masele largi populare, s-au depărtat de realitate, pentru că a existat o puternică birocraţie. În prezent, cel mai important este să se îmbunătăţească munca, să se sintetizeze experienţa şi învăţămintele, în aşa fel încât situaţia rea să se transforme într-una foarte bună. Tovarăşii care au greşit trebuie să-şi recunoască greşelile cu onestitate, să tragă învăţăminte din experienţa şi bună, şi rea, să-şi schimbe stilul de lucru şi să slujească aşa cum se cuvine poporul. Trebuie să luăm aminte la faptul că evenimente similare cu „Incidentul usturoiului " din Paradis se pot produce oricând, în orice loc şi în orice context. Prin urmare, este extrem de important să studiem cu seriozitate şi să implementăm linia partidului prezentată la cea de-a Unsprezecea Sesiune a celei de-a Treia Plenare a Partidului şi să stăpânim cu fermitate două aspecte, şi anume să conştientizăm mai bine linia partidului, a direcţiilor şi politicii sale şi să întărim capacitatea de control a situaţiei economice şi politice generale, apelând la un stil de muncă novator.

Aţi terminat de citit?

Mda.

Hai să vă spun ultima veste: Tovarăşul Ji Nancheng, fostul secretar de partid al Comitetului de Partid din judeţul Paradis şi Zhong Weimin, fostul secretar adjunct al Comitetului de Partid din judeţul Paradis şi prefect al acestui judeţ, au studiat cu seriozitate linia călăuzitoare, directivele şi politica partidului, şi-au analizat gândirea în profunzime, şi-au recunoscut greşelile şi au hotărât ca de acum încolo să-şi corecteze greşelile în muncă, să compenseze lipsurile. Comitetul de Partid şi guvernul oraşului Cerul Cenuşiu au cercetat situaţia, după care au raportat şi solicitat Comitetului de Partid şi Guvernului Provinciei după cum urmează: numirea tovarăşului Ji Nancheng în funcţia de secretar adjunct al Comitetului de Partid ai Judeţului Yuecheng, în cumul cu funcţia de prefect al judeţului Yuecheng; numirea tovarăşului Zhong Weimin în funcţia de secretar adjunct al Comitetului de Partid al judeţului Sanhe, în cumul cu funcţia de viceprefect al judeţului Sanhe. Această ştire minoră nu trebuie dată publicităţii.

O! Ştirile noastre minore aproape întotdeauna sunt exacte.
Daţi-mi şi mie, vă rog, o ţigară.

Notă asupra ediţiei revizuite

În urmă cu mai bine de zece ani, în viaţa reală s-a petrecut un eveniment exploziv, şi anume câteva mii de ţărani, simţind că interesele lor vitale au fost în mod grav afectate, s-au adunat spontan, au încercuit clădirea Guvernului Judeţean, au devastat birourile, generând astfel „Incidentul usturoiului”, care a zguduit întreaga ţară. Acest fapt m-a determinat să las deoparte romanul la care lucram la vremea aceea şi să scriu în treizeci şi cinci de zile acest roman încărcat de furie şi indignare. La prima ediţie a acestei cărţi, am născocit un citat din Stalin, care spune cam aşa:

Romancierul întotdeauna îşi doreşte să stea departe de politic, însă romanul în sine este nevoit să se apropie de politic. Romancierul întotdeauna doreşte să se preocupe de „destinul omului”, însă uită să se preocupe de propriul destin. În aceasta constă drama romancierului.

După publicarea romanului meu, mulţi m-au întrebat: „Când şi unde a spus Stalin aceste vorbe. De ce nu găsim acest citat, oricât am căutat prin operele sale complete?”

Răspunsul meu este următorul: Stalin mi-a spus aceste vorbe în vis. Mi le-a spus cu toată sinceritatea şi seriozitatea numai mie, în timp ce arăta cu ţigara către fruntea mea. N-a mai avut vreme să le includă în operele sale complete şi de aceea nu le găsiţi niciunde, oricât aţi căuta. M-am folosit de acest subterfugiu şi ele pot fi tăgăduite, însă eu sunt pe deplin încredinţat că Stalin ar fi putut scrie aceste vorbe, doar că n-a mai apucat să le scrie.

De multă vreme încoace, literatura din lagărul socialist s-a zbătut tot timpul în vâltoarea politicului. Ca să scape de persecuţiile politice, scriitorii au ridicat imn înălţător politicului, iar unii s-au ascuns într-o cameră întunecoasă şi şi-au scris pe furiş propriul *Maestrul şi Margareta*.

Intrând în anii ’80, literatura în cele din urmă a scăpat de opresiunea politicului şi şi-a câştigat o poziţie independentă binemeritată. Dar probabil că scriitorii tineri de la vremea aceea,

formaţi cu spaima şi reacţiile de respingere faţă de istoria apăsătoare, au socotit că nu merită să reflecte îndeaproape realitatea, şi atunci penelul lor s-a îndreptat spre zone mai îndepărtate, estompând pe cât cu putinţă fundalul epocii operei literare. În linii fundamentale,
mai toţi au simţit că greu pot duce pe capul firav laurii de „artizani al spiritului omenirii“ şi greu pot suporta pe umerii plăpânzi povara de „exponent al poporului”. Creaţia este o muncă individuală, este refularea amărăciunii din sufletul scriitorului, iar o atare afirmaţie a ajuns ca într-o clipă să fie unanim recunoscută. Dacă cineva încă mai încearcă în mod zadarnic ca din postura sa de scriitor să se implice în politică, dacă îşi imaginează că prin opera literară va vindeca bolile de care suferă societatea, probabil că va fi ridiculizat de toată lumea. Însă tocmai într-o asemenea situaţie am scris această improvizaţie în care mi-am exprimat nelinişstea pentru ţăranii noştri.

De fapt, eu nu m-am gândit să vorbesc în locul lor, pentru că eu însumi provin din rândul ţăranilor. „Incidentul usturoiului” care s-a petrecut în realitate a fost doar fitilul care a detonat înflăcărarea înăbuşită vreme îndelungată în inima mea. Eu chiar n-am procedat aşa cum s-a spus, şi anume să mă duc în secret în judeţul unde s-a produs incidentul ca să fac investigaţii şi să iau interviuri. Materialul brut pe care m-am bazat a fost ziarul local în care s-a relatat destul de vag desfăşurarea evenimentelor. Însă, atunci când am pus mâna pe condei, rudele şi consătenii din satul natal s-au îngrămădit în povestea mea care mai de care, asumându-şi rolurile care se potriveau fiecăruia.

Că tot veni vorba despre acest lucru, trebuie să vă destăinuiesc faptul că eu am scris despre personajele şi locurile cunoscute mie. Unchiul al Patrulea din carte, cel care are parte de o moarte tragică, lovit de maşina funcţionarilor din oraş, este creat după Unchiul al Patrulea pe care îl am eu în viaţa mea reală. Poate că tocmai din pricină că personajele şi mediul despre care scriu par a exista aievea romanul acesta nu a devenit reportaj. Când a apărut prima ediţie, în însemnările de la sfârşit am afirmat: „Acesta este un roman, iar eu nu sunt răspunzător pentru cei care se regăsesc în personajele lui“. Acum aş vrea să mai adaug ceva la această afirmaţie: „Acesta este un roman, iar evenimentele la care se face referire sunt doar un pretext pentru

a descrie personajele”. Au trecut ani de când s-au petrecut aceste fapte, iar „Incidentul usturoiului” este socotit un episod care aparţine trecutului, însă personajele din roman probabil că încă mai au ceva viaţă în ele.

Pe când abia îmi începusem cariera literară, adeseori le povesteam ziariştilor şi prietenilor despre proiectele literare pe care urma să le iniţiez, însă romanul *Baladele usturoiului din Paradis* m-a făcut să înţeleg cum creaţia unui scriitor este adeseori o acţiune involuntară. Pe măsură ce se îndreaptă spre ţinta pe care şi-a fixat-o, scriitorul de multe ori merge în direcţia exact opusă, depărtându-se definitiv. Acest lucru poate fi desluşit drept drama sa profesională, dar şi drept o fatalitate. Fireşte că unii scriitori înzestraţi cu o voinţă de fier pot să-şi învingă pornirile sentimentale şi să-şi urmărească neclintiţi obiectivele. Ce păcat că eu nu mă număr printre aceştia! De bunăvoie m-am lăsat ispitit pe calea artei şi m-am aventurat pe nenumărate căi lăturalnice care ascundeau intenţii necurate.

Însă în noul secol în care am intrat îmi doresc să nu mai existe niciodată evenimente care să mă stârnească să scriu asemenea romane.

Mo Yan
12 aprilie 2005